

KOBIETY w **POLSCE**
WARZAWA 2007
WARSAW 2007

WOMEN IN **POLAND**

Komitet Redakcyjny   **Editorial Board**
Głównego Urzędu Statystycznego   **of Central Statistical Office**

Przewodniczący   *President*
prof. dr hab. Józef Oleński

Redaktor Główny   *Editor-in-Chief*
dr Halina Dmochowska

Członkowie   *Members*

Wojciech Adamczewski, prof. dr hab. Stanisława Borkowska, Waldemar Dubla, Małgorzata Fronk, Maria Jeznach, dr Kazimierz Kruszka, Liliana Kursa, dr Grażyna Marciniak, Lucyna Nowak, Hanna Poławska (sekretarz secretary), Lucyna Przybylska, Piotr Stolarczyk, Grażyna Szydłowska, Kazimierz Tucki, Katarzyna Walkowska

Opracowanie publikacji   **Preparation of publication**

Wprowadzenie   *Introduction*
część I—IV   *part I—IV*
dr hab. Irena Elżbieta Kotowska, prof. SGH
część V, VII i VIII   *part V, VII and VIII*
prof. dr hab. Renata Wanda Siemieńska-Zachowska
część VI   *part VI*
Wiesław Łagodziński

Prace merytoryczne w Departamencie Analiz   *Compiled in Analyses and Aggregated Studies Division*
i Opracowań Zbiorczych

Grażyna Czermak, Ewa Czumaj, Maria Gład, Krystyna Głowacka-Smolis, Zofia Górecka, Elżbieta Lipowska, Iwona Łukomska, Teresa Nowak, Krystyna Nowakowska, Anna Ostrowska, Krystyna Pilaszek, Eliza Rybak-Nguyen, Anna Szczepańska, Dorota Szostakowska

kierujący   *supervisor*
Grażyna Szydłowska, Dorota Turek

Zakład Wydawnictw Statystycznych   **Statistical Publishing Establishment**

Redakcja techniczna   *Technical supervision*
kierujący   *supervisor*
Bożena Gorczyca

Skład i korekta   *Typesetting and proof-reading*
kierujący   *supervisor*
Jolanta Mossakowska, Teresa Chmielewska

Wykresy   *Charts*
Lidia Motrenko-Makuch, Robert Chmielewski
Projekt okładki i opracowanie graficzne   *Cover design and graphics*
Lidia Motrenko-Makuch

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła   **When publishing CSO data please indicate source**

ISBN 978-83-7027-417-7

Publikacja dostępna na CD   **Publication available on CD**

PRZEDMOWA

Zapewnienie równości szans dla kobiet i mężczyzn oraz pełnoprawnego uczestnictwa w życiu społeczeństwa jest jednym z podstawowych praw człowieka. Stanowi także fundamentalną przesłankę umacniania demokracji oraz budowy społeczeństwa obywatelskiego. Cele związane z promowaniem oraz wdrażaniem przedsięwzięć nakierowanych na realizację zasady równości płci zyskały na świecie powszechną aprobatę i są obecne we wszystkich ważniejszych programach rozwoju, które upatrują w aktywizacji społecznej i zawodowej kobiet ważny środek realizacji zakładanych celów. Problemy te znajdują również odzwierciedlenie w systemach monitorowania postępu społeczno-gospodarczego, stanowiących podstawę analiz zjawisk społecznych z uwzględnieniem czynnika płci (*gender-related data*).

Wychodząc naprzeciw tym potrzebom, GUS opracował publikację „Kobiety w Polsce”, prezentującą bogaty zestaw danych statystycznych opisujących ważniejsze aspekty sytuacji społecznej i ekonomicznej kobiet w naszym kraju oraz na tle krajów Unii Europejskiej.

Zasadniczą część publikacji stanowią tablice statystyczne oraz wykresy, które zawierają dane dotyczące głównie okresu 1990—2005, choć niektóre porównania sięgają do danych spisowych z lat 1988 i 2002. Przedstawione w nich informacje dotyczą:

- procesów ludnościowych,
- zdrowia, edukacji i nauki,
- rynku pracy,
- sytuacji ekonomicznej,
- wykorzystania czasu,
- aktywności w życiu politycznym,
- przemocy w rodzinie i przestępczości.

Prezentacja obszernego materiału statystycznego poprzedzona jest wprowadzeniem ilustrującym w sposób syntetyczny ważniejsze zjawiska i procesy składające się na zróżnicowanie i zmiany sytuacji kobiet w okresie ostatnich kilkunastu lat.

Zaprezentowane w publikacji dane wskazują m.in. na przewagę liczebną kobiet nad mężczyznami, spadek zawieranych małżeństw i dzietności, a wzrost liczby rozwodów, dłuższe przeciętne trwanie życia kobiet. Na rynku pracy nadal utrzymywały się dysproporcje w wynagrodzeniach, na niekorzyść kobiet. Obserwowano również większe zagrożenia bezrobociem wśród kobiet i wyższą, w porównaniu z mężczyznami, liczbę kobiet biernych zawodowo. Większe jest także obciążenie kobiet obowiązkami rodzinnymi. Negatywnym zjawiskiem był systematyczny wzrost liczby kobiet jako ofiar przemocy w rodzinie oraz liczby nieletnich dziewcząt podejrzanych o czyny karalne. Zwiększyła się natomiast liczba kobiet studiujących i z wyższym wykształceniem, a także uzyskujących stopnie naukowe. Większy jest udział kobiet niż mężczyzn uczestniczących w życiu kulturalnym. W ostatnich latach wzrósł (choć znacznie mniej niż w innych krajach Unii Europejskiej) odsetek kobiet biorących udział w pracach organów przedstawicielskich.

Przekazując do rąk Państwa opracowanie „Kobiety w Polsce” wyrażam nadzieję, że wydawnictwo to okaże się interesujące i pożyteczne. Jednocześnie pragnę podziękować wszystkim osobom oraz instytucjom za przekazane dane i informacje.

Prezes
Głównego Urzędu Statystycznego

prof. dr hab. Józef Oleński

Warszawa, grudzień 2007 r.

PREFACE

Ensuring equality of chances for men and women, as well as full participation in the social life is one of the basic human rights. It also constitutes a fundamental premise for strengthening democracy and building a civil society. The objectives connected with promoting and accomplishing projects aimed at implementing the sex equality rule have gained general acceptance and figure in all major developmental programmes, which see social and professional activation of women as an important mean of meeting the objectives. These issues are also reflected in the systems monitoring socio-economic progress, which make the basis for studies of social phenomena with the consideration of the gender factor (gender-related data).

Reaching out to these needs, CSO has compiled a publication "Women in Poland", which presents a rich set of statistical data describing major aspects of the socio-economic situation of women in our country and against a background of the European Union countries.

The tables and charts contain mainly data from 1990—2005, although some comparisons use the census data from 1988 and 2002. The information presented there concerns:

- demographic processes,
- health, education and science,
- labour market,
- economic situation,
- use of time,
- activity in political life,
- domestic violence and crime.

The presentation of a wide range of statistical data follows the introduction, which illustrates, in a concise form, the main phenomena and processes providing for the diversity of and changes in the situation of women in the last several years.

The data presented point to women's superiority in numbers over men, the decline in the number of contracted marriages and total fertility rate, as well as the growth in the number of divorces and longer average life expectancy for women. In the labour market there still were some disproportions in remunerations, to women's disadvantage. It was also observed a greater unemployment menace among women and the higher number of economically inactive women than that of men. Women were also more burdened with family duties. The data also point to the negative phenomena, such as the systematic increase in the number of women as victims of domestic violence and in the number of juvenile girls suspected of punishable offences. However, the number of studying women, women with higher education, and with scientific degrees has increased. More women than men took part in the cultural life. In recent years there has been a growth (though much lower than in other European countries) in the percentage of women taking part in the works of representative organs.

Presenting the study "Women in Poland", I hope this publication to appear interesting and useful. At the same time I would like to express my gratitude to all persons and institutions for providing data and information.

P r e s i d e n t
Central Statistical Office

Prof. Józef Olerński, Ph.D.

Warsaw, December 2007

SPIS RZECZY

Przedmowa . . . . .
Objaśnienia znaków umownych . . . . .
Ważniejsze skróty . . . . .
Uwagi ogólne . . . . .
Wprowadzenie . . . . .

Działy

1. Dane demograficzne . . . . .
2. Zdrowie . . . . .
3. Edukacja i nauka . . . . .
4. Rodzina i gospodarstwo domowe . . . . .
5. Aktywność ekonomiczna . . . . .
6. Źródła utrzymania. Dochody. Spożycie . . . . .
7. Budżet czasu. Turystyka. Sport . . . . .
8. Kobiety w organach przedstawicielskich . . . . .
9. Przemoc w rodzinie i przestępczość . . . . .
10. Kobiety w krajach Unii Europejskiej . . . . .
Spis tablic i wykresów . . . . .
Wykaz publikacji GUS . . . . .

CONTENTS

	Str. Page
<i>Preface</i>	3, 4
<i>Symbols</i>	6
<i>Major abbreviations</i>	6
<i>General notes</i>	7
<i>Introduction</i>	9, 31

Chapters

<i>1. Demographic data</i>	53
<i>2. Health</i>	77
<i>3. Education and science</i>	95
<i>4. Family and household</i>	123
<i>5. Economic activity</i>	151
<i>6. Source of maintenance. Incomes. Consumption</i>	185
<i>7. Time use. Tourism. Sport</i>	209
<i>8. Women in representative organs</i>	227
<i>9. Domestic violence and crime</i>	245
<i>10. Women in the European Union countries</i>	257
<i>List of tables and charts</i>	298
<i>List of publications of the CSO</i>	310

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH SYMBOLS

Kreska (—)	— zjawisko nie wystąpiło. <i>magnitude zero.</i>
Zero: (0)	— zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5; <i>magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit;</i>
(0,0)	— zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. <i>magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.</i>
Kropka (.)	— zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych. <i>data not available or not reliable.</i>
Znak x	— wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>not applicable.</i>
Znak ♦	— występujący w dziale „Kobiety w krajach Unii Europejskiej” oznacza, że dane dla Polski różnią się zakresem od danych w części krajowej publikacji. <i>in the chapter "Women in the European Union countries", indicates that data for Poland differ in scope from data in the domestic portion of the publication.</i>
Znak △	— oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do publikacji, ust. 7 na str. 7. <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to the publication, item 7 on page 7.</i>
„W tym” „Of which”	— oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. — <i>indicates that not all elements of the sum are given.</i>
Comma (,)	— <i>used in figures represents the decimal point.</i>

WAŻNIEJSZE SKRÓTY MAJOR ABBREVIATIONS

tys. <i>thous.</i>	= tysiąc = <i>thousand</i>	ok.	= około
mln	= milion = <i>million</i>	poz.	= pozycja
zł <i>zl</i>	= złoty = <i>zloty</i>	tabl.	= tablica <i>table</i>
kg	= kilogram <i>kilogram</i>	ust.	= ustęp
m	= metr <i>metre</i>	Dz. U.	= Dziennik Ustaw
ha	= hektar <i>hectare</i>	BAEL <i>LFS</i>	= Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności = <i>Labour Force Survey</i>
l	= litr <i>litre</i>	ISCED	= Międzynarodowa Standardowa Klasyfikacja Edukacji <i>International Standard Classification of Education</i>
art.	= artykuł <i>article</i>	PKD <i>NACE</i>	= Polska Klasyfikacja Działalności = <i>Nomenclature des Activités de Communauté Européenne</i>
b.	= był	EUROSTAT	= Urząd Statystyczny Wspólnot Europejskich <i>Statistical Office of the European Communities</i>
cd. <i>cont.</i>	= ciąg dalszy = <i>continued</i>	GUS <i>CSO</i>	= Główny Urząd Statystyczny <i>Central Statistical Office</i>
dok. <i>cont.</i>	= dokończenie = <i>continued</i>	MOP <i>ILO</i>	= Międzynarodowa Organizacja Pracy = <i>International Labour Office</i>
Kk	= Kodeks karny	OECD	= Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju <i>Organization for Economic Cooperation and Development</i>
m.st.	= miasto stołeczne		
nr (Nr) <i>No.</i>	= numer = <i>number</i>		

1. Prezentowane w publikacji informacje zostały przedstawione stosownie do zakresu prowadzonych badań; opracowano je na podstawie sprawozdawczości, a także — o czym każdorazowo poinformowano w uwagach lub notach do poszczególnych działów — na podstawie wyników spisów powszechnych i badań reprezentacyjnych oraz dokonanych szacunków.

2. Informacje w podziale według:

- 1) **województw** oraz w podziale **na miasta i wieś** — jeśli nie zaznaczono inaczej — podano w każdorazowym podziale administracyjnym;
- 2) **sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności — PKD** (opracowanej na podstawie wydawnictwa Urzędu Statystycznego Wspólnot Europejskich EUROSTAT — „Nomenclature des Activités de Communauté Européenne — NACE rev. 1.1”) — jeśli nie zaznaczono inaczej — opracowano tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych.

3. Przy **przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.)** danych według stanu w końcu roku przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku — według stanu w dniu 30 VI.

4. **Liczby względne (wskaźniki, odsetki)** obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

5. W niektórych tablicach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

6. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Głównego Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami pod tablicami i wykresami, przy przyjęciu zasady, że jako źródłodawcę podaje się instytucję przekazującą informacje prezentowane w tablicy i na wykresie za ostatni rok.

7. W publikacji zastosowano skróty nazw niektórych sekcji PKD; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

1. Information in this publication follows the scope of the conducted surveys; it was prepared on the basis of reporting, as well as on the basis of the results of national censuses, sample surveys and estimations — which was communicated each time in the notes to particular chapters.

2. Information by:

- 1) **voivodship** as well as by **urban and rural area**, unless otherwise indicated, is presented according to administrative division in a given period;
- 2) **section of the Polish Classification of Activities — PKD** (compiled on the basis of the Statistical Office of the European Communities EUROSTAT publication “Nomenclature des Activités de Communauté Européenne — NACE rev. 1.1”), unless otherwise indicated, is compiled using the enterprise method.

In the **enterprise (entity) method**, the entire organizational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels.

3. When **computing per capita data (per 1000 population, etc.)** as of the end of a year, the population as of 31 XII was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year — as of 30 VI.

4. **Relative numbers (indices, percentages)** are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

5. In some tables sums of components can differ from the amount given in the item “total”.

6. Statistical information originating from sources other than the Central Statistical Office is indicated in the appropriate note, with the institution providing the information presented in the table and chart for the last year given as the source.

7. The names of some sections of NACE used in the publication have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:

skrót <i>abbreviation</i>	pełna nazwa <i>full name</i>
Handel i naprawy <i>Trade and repair</i>	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego <i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods</i>
Obsługa nieruchomości i firm	Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenia zdrowotne

8. Dane w tablicach i na wykresach prezentowane według województw podaje się w układzie alfabetycznym, a na kartogramach — jak niżej:

8. Data in tables and charts by voivodship are presented alphabetically, and in cartograms — as shown below:

*

*

*

Wyjaśnienia dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych zamieszczono w uwagach do poszczególnych działów. Rozszerzone wyjaśnienia dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki Czytelnik znajdzie w publikacjach tematycznych oraz w serii „Zeszyty metodyczne i klasyfikacje”.

Explanations concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are enumerated in the notes to individual chapters. More detailed information pertaining to particular fields of statistics can be found in subject matter publications as well as in the series “Zeszyty metodyczne i klasyfikacje” (Methodologies and Classifications).

WPROWADZENIE

Podstawową część opracowania „Kobiety w Polsce” stanowią dane statystyczne prezentowane w części tabelaryczno-wykresowej, dokumentujące wszechstronnie sytuację demograficzną, ekonomiczną i społeczną kobiet oraz ich udział w procesach rozwojowych. Dane dotyczą głównie okresu 1990—2005, niektóre porównania odwołują się do danych spisowych z 1988 r. oraz 2002 r. Uwzględnienie przekroju miasto—wieś oraz przekroju według województw pozwala na ocenę przestrzennego zróżnicowania rozpatrywanych procesów. Generalnie dane dotyczą zarówno kobiet jak i mężczyzn, co umożliwi dokonywanie porównań według płci. Poprzedza je poniższe omówienie podstawowych tendencji zmian, jakie zaszły od 1990 r. (tj. od wydania poprzedniej publikacji poświęconej tej tematyce) oraz głównych aspektów przemian, determinujących sytuację kobiet w Polsce. Przyjęto przy tym zasadę, by bardziej szczegółowo omawiać dane za 2005 r., oceniając jednak zmiany, jakie zaszły w czasie, a także porównując, w miarę możliwości, dane według płci. Starano się też uchwycić zróżnicowanie przestrzenne omawianych procesów w Polsce oraz pokazać je na tle zmian dokonujących się w krajach Unii Europejskiej.

I. Procesy ludnościowe

Proporcje płci i wieku

Kobiety stanowiły 51,6% w ogólnej liczbie ludności według stanu z końca grudnia 2005 r., podobnie jak w latach wcześniejszych. Zgodnie z prognozą stanu i struktury ludności z 2003 r. nie zmieni się to w przyszłości.

Ta stała przewaga liczebna utrzymuje się w przekroju terytorialnym i narasta z wiekiem. W 2005 r. na 100 mężczyzn w Polsce przypadało 107 kobiet (w miastach — 111, na wsi — 101), przy czym wskaźniki te rosną w czasie, zwłaszcza w miastach. Najsilniej sfeminizowana jest ludność miejska województwa łódzkiego (115), mazowieckiego (113) i kujawsko-pomorskiego (112), natomiast w większości regionów wiejskich poszczególnych województw utrzymuje się stan równowagi płci (wskaźniki feminizacji bliskie 100), jedynie w województwie śląskim jest wyraźnie więcej kobiet (104 na 100 mężczyzn), zaś w czterech województwach jest mniej kobiet niż mężczyzn (podlaskie, pomorskie, warmińsko-mazurskie — 98 kobiet na 100 mężczyzn, zachodniopomorskie — 99).

Przewaga liczebna kobiet narasta silnie wraz z wiekiem, szczególnie w miastach. W młodszych grupach wieku jest więcej mężczyzn, różnica maleje przy przechodzeniu do kolejnych grup wieku, zaś po osiągnięciu równowagi w grupie wieku 40—44 lata dla ludności Polski następne grupy wieku charakteryzują się zwiększającą się przewagą liczebną kobiet. W 2005 r. wśród osób w wieku 60—64 lata kobiety stanowią 54,7%, (wskaźnik feminizacji — 121), zaś w grupie wieku 70—74 lata ich udział jest już na poziomie 59,8% (wskaźnik feminizacji — 149).

Zmiany proporcji płci w poszczególnych grupach wieku przebiegają odmiennie dla ludności miast i wsi. W miastach grupą równowagi jest grupa wieku 25—29 lat, a na wsi — grupa wieku 55—59 lat. W 2005 r. wśród mieszkańców miast w wieku 60—64 lata kobiety stanowią 55,5% (wskaźnik feminizacji — 125), w grupie wieku 70—74 lata — już 60,3% (wskaźnik feminizacji — 152). Na wsi dysproporcje liczebne rosną silnie wśród osób w wieku 60 lat i więcej. W grupie wieku 60—64 lata kobiety stanowią już 53,3% (114 na 100 mężczyzn), a w grupie w wieku 70—74 lata odsetek ten wynosi już 59,2% (145).

Głównym źródłem zmian proporcji płci w poszczególnych grupach wieku ludności Polski są różnice umieralności według płci, które wyraża także znacznie wyższe dla kobiet przeciętne dalsze trwanie życia osoby w ustalonym wieku. Dla dziewczynek urodzonych w 2005 r. dalsze trwanie życia wynosiło 79,4 roku, zaś dla chłopców — 70,8 roku.

Wśród 25 krajów Unii Europejskiej największe różnice płci dla tej charakterystyki dotyczą Estonii, Litwy i Łotwy (powyżej 10 lat w latach 2002 i 2003), które też wyróżniają się najwyższym stopniem feminizacji ludności w wieku 65 lat i więcej. Udział kobiet w tej grupie ludności wynosi 65,7—67,3%. Najniższe różnice płci przeciętnego dalszego trwania życia noworodka (poniżej 5 lat) notowane są dla Cypru, Danii, Grecji, Holandii, Irlandii, Malty, Szwecji i W. Brytanii. W tych krajach udział kobiet wśród osób w wieku 65 lat i więcej kształtuje się między 55,2 a 57,9%. W Polsce kobiety stanowią 62,2% ludności w starszym wieku.

W 2005 r. wśród ludności w wieku produkcyjnym kobiety stanowiły 48,8% (49,9% w miastach, 46,8% na wsi). Ich udział w grupie ludności w wieku mobilnym jest stabilny w latach 1990—2005 dla Polski i ludności miast, nieco rośnie na wsi. Udział kobiet natomiast w grupie wieku niemobilnym rośnie w czasie dla ludności ogółem i ludności miast, osiągając w 2005 r. odpowiednio poziom 47,8% oraz 49,5%. Wśród mieszkańców wsi w wieku niemobilnym udział kobiet jest stabilny w czasie.

Wzrost liczby ludności w wieku produkcyjnym oraz głęboki spadek dzietności w okresie 1990—2005 przyczyniły się głównie do zmian proporcji między liczbą ludności w wieku nieprodukcyjnym i produkcyjnym. W 1990 r. na 100 kobiet w wieku produkcyjnym przypadało 82,3 kobiety w wieku nieprodukcyjnym, w 2005 r. — 65,6 kobiety. Dla mężczyzn te

mierniki wynosiły odpowiednio 62,2 i 47,6 mężczyzny. Różnice proporcji tych dwóch grup ludności zamieszkałej w mieście i na wsi są szczególnie widoczne dla kobiet: w 2005 r. na 100 kobiet w wieku produkcyjnym w miastach przypadało 59,6 kobiety w wieku nieprodukcyjnym, na wsi ten miernik wynosił 76,6. Zbiorowość mężczyzn charakteryzują w obu regionach niższe wskaźniki proporcji tych dwóch grup, głównie ze względu na różnice umieralności według płci. Na 100 mężczyzn w wieku produkcyjnym w miastach przypadało 43,7 mężczyzny w wieku nieprodukcyjnym, na wsi — 53,9.

Międzywojewódzkie zróżnicowanie wskaźników obciążenia ludności w wieku produkcyjnym ludnością w wieku przedprodukcyjnym jest zbliżone dla obu płci. Na 100 osób danej płci w wieku produkcyjnym przypadało w wieku przedprodukcyjnym od 28,7 (województwo dolnośląskie) do 37,6 kobiety (województwo podkarpackie) oraz od 28,9 (województwo śląskie) do 36,8 mężczyzny (województwo podkarpackie). Zróżnicowanie terytorialne wskaźników obciążenia ludności w wieku produkcyjnym ludnością w wieku poprodukcyjnym jest dla kobiet charakteryzowane przedziałem wartości od 29,0 (województwo lubuskie) do 37,9 (województwo łódzkie i świętokrzyskie), dla mężczyzn od 12,8 (województwo lubuskie) do 17,7 (województwo podlaskie).

Według danych spisu powszechnego z 2002 r. jedynie 1,3% kobiet deklaroowało narodowość inną niż polska, uczyniło to 1,2% mężczyzn. Struktury obu zbiorowości według płci są zbliżone. Wśród kobiet i mężczyzn narodowości niepolskiej przeważają osoby deklarujące narodowość śląską (35,7% kobiet i 37,7% mężczyzn) i niemiecką (33,1% kobiet i 31,8% mężczyzn), co dziesiąta osoba deklaroowała narodowość białoruską.

Płodność

Ogólna liczba urodzeń zmniejszała się stale z 551,7 tys. w 1990 r. do 352,8 w 2003 r. (o blisko 36,1%) mimo tego, że liczne kohorty kobiet urodzonych w okresie 1970—1979, będące echem powojennego wyżu urodzeń, wkroczyły w wiek najwyższej aktywności matrymonialnej i prokreacyjnej. Ostatnie dwa lata przyniosły zahamowanie spadku urodzeń — w 2004 r. urodzenia wzrosły o 5,1 tys. (o 1,4%), a w 2005 r. — o 8,2 tys. (o 2,3%).

Znaczenie zmiany płodności dla procesu reprodukcji ludności można ocenić na podstawie syntetycznych mierników: przekrojowego współczynnika dzietności ogólnej¹ oraz współczynników reprodukcji brutto i netto. W 1990 r. jedynie płodność kobiet wiejskich była na poziomie gwarantującym reprodukcję rozszerzoną, w skali kraju oraz wśród mieszkańców miast występowała reprodukcja zawężona. Spadek płodności był tak szybki, że 5 lat później na wsi występowała już prosta zastępowalność pokoleń, by następnie osiągnąć, także na wsi, poziom dalece odbiegający od prostej zastępowalności pokoleń. W 2005 r. dzietność w Polsce była najniższa wśród krajów Unii Europejskiej (1,24 dziecka na kobietę w wieku rozrodczym, w miastach — 1,15, a na wsi — 1,4), co prowadzi do współczynników reprodukcji brutto i netto znacznie mniejszych od 1. Przyszła generacja matek w miastach będzie o blisko 45% mniejsza niż generacja obecna, przy niezmięnionej płodności i umieralności z 2005 r. Na wsi generacja córek, która zastąpi obecną generację matek będzie o 33% mniejsza. Zmniejszające się różnice między wartościami obu współczynników reprodukcji świadczą o zmniejszającym się wpływie umieralności na zastępowalność obecnych generacji matek przez generacje ich córek.

W latach 2003—2005 w żadnym z krajów Unii Europejskiej dzietność nie przekraczała dwojga dzieci na kobietę. W 2003 r. współczynnik dzietności wynosił 1,5, dla 25 krajów Unii Europejskiej, przy czym w 13 krajach pozostawał na poziomie niższym od 1,35, świadczącym o bardzo niskiej dzietności (*lowest-low fertility*). Są to głównie kraje Europy Środkowej i Południowej. Największą dzietność miały Francja i Irlandia (1,9—2,0). Wartości współczynników dzietności i reprodukcji ludności zbliżone do wartości wyznaczonych dla Polski miały: Bułgaria, Rep. Czeska, Grecja, Litwa, Łotwa, Rumunia, Słowacja, Słowenia, Węgry i Włochy.

Zróżnicowanie dzietności w ujęciu wojewódzkim jest silnie związane ze stopniem urbanizacji regionu. W 2005 r. najniższe wartości współczynnika dzietności wystąpiły w województwach opolskim (1,04) i śląskim (1,13), zaś najwyższe — w województwach pomorskim (1,36) i warmińsko-mazurskim (1,34).

W okresie 1990—2005 systematycznie zwiększała się liczba urodzeń pozamałżeńskich z 34,3 tys. w 1990 r. do 67,6 tys. w 2005 r. Odsetek tych urodzeń, pozostający na poziomie ok. 5% do 1990 r., wzrósł z 6,2% w 1990 r. do 18,5% w 2005 r. Zmiany te były widoczne szczególnie w miastach. W 2005 r. 21,5% dzieci urodzonych w mieście oraz 14,3% urodzonych na wsi miało niezamężną matkę. Warto dodać, że zdecydowana większość tych urodzeń dotyczy miast (67,5% ogółu urodzeń pozamałżeńskich w 2005 r.), zaś matkami były głównie panny (87,6% w 2005 r.).

Charakterystyczną cechą zmian płodności w okresie 1990—2005 jest zróżnicowany spadek natężenia urodzeń według wieku matek, bardzo silny w grupach wieku 15—19 lat i 20—24 lata oraz słabszy w wieku 25—29 lat. W wyniku tych zmian wiek maksymalnej płodności przesunął się do grupy 25—29 lat, przy czym w miastach kolejną grupą wieku o wysokiej płodności jest grupa 30—34 lata, a na wsi — grupa 20—24 lata. Zwiększyło się znaczenie płodności kobiet w wieku 25—34 lata dla kształtowania się wartości przekrojowego współczynnika dzietności całkowitej — w 2005 r. płodność tej grupy kobiet stanowiła 60% jego wartości. Wzrosła także mediana wieku rodzenia dziecka oraz rodzenia

¹ Jeśli wartość tego współczynnika wynosi 2,10—2,15, mamy reprodukcję prostą ludności.

pierwszego dziecka — wiek środkowy matek wzrósł z 25,8 roku w 1995 r. do 27,4 roku w 2005 r., w tym najbardziej wzrósł wiek środkowy matek w chwili rodzenia pierwszego dziecka — z 22,8 roku do 25,4 roku.

Kolejne czynniki powodujące zmiany w płodności kobiet, to:

- spadek udziału urodzeń dalszej kolejności na rzecz wzrostu udziału urodzeń pierwszych. Urodzenia pierwsze stanowiły w 2005 r. 51,1% wszystkich urodzeń i razem z urodzeniami drugimi tworzyły 83,3% ogółu urodzeń;
- wzrost udziału urodzeń przez kobiety z wykształceniem wyższym w ogólnej liczbie urodzeń mimo najsilniejszego spadku dzietności w tej grupie kobiet; jest to efekt gwałtownego wzrostu poziomu wykształcenia kobiet w młodszych grupach wieku, zwłaszcza w miastach. W 2005 r. aż 34,5% urodzeń w miastach stanowiły urodzenia matek z wykształceniem wyższym, na wsi — 14,9%. Udział urodzeń przez matki z wykształceniem średnim i policealnym jest zbliżony w obu regionach i wynosi ok. 39%, natomiast na wsi urodzenia matek o wykształceniu co najwyżej zasadniczym zawodowym to aż 32,2% ogółu urodzeń w tym regionie;
- coraz większy udział urodzeń przez kobiety z wyższym wykształceniem przyczynia się do wzrostu mediany wieku rodzenia pierwszego dziecka i dziecka dowolnej kolejności — w 2005 r. mediana wieku rodzenia pierwszego dziecka przez matki z wykształceniem wyższym wynosiła 27,8 roku, podobnie jak mediana wieku rodzenia drugiego dziecka przez kobiety z wykształceniem zasadniczym zawodowym (27,6 roku). Wiek środkowy matek z wykształceniem wyższym wynosił 29,0 lat i był o 1,9 roku wyższy w porównaniu do kobiet z wykształceniem zasadniczym zawodowym,
- zróżnicowanie spadku dzietności według wykształcenia oddaje przeciętna kolejność urodzenia według wykształcenia matki — najniższe wartości charakteryzowały matki z wykształceniem wyższym (1,46 miasta, 1,54 wieś), nieco wyższe — kobiety z wykształceniem średnim (1,56 miasta, 1,69 wieś). Kobiety z wykształceniem zasadniczym zawodowym i niższym stanowią odrębną grupę ze względu na zachowania prokreacyjne — nie tylko ze względu na znacznie większą przeciętną kolejność urodzenia dziecka, ale także dlatego, że różnice między miastem i wsią dla tej grupy matek są wyraźniejsze.

Coraz większy udział w ogólnej liczbie urodzeń żywych mają urodzenia matek zatrudnionych jako pracownice najemne, zarówno w mieście jak i na wsi (w 2005 r. 60,3% w miastach i 42,2% na wsi), a spada udział urodzeń przez matki posiadające niezarobkowe źródło utrzymania. Odsetek urodzeń przez mieszkanki miast pozostające na utrzymaniu był stabilny w okresie 1995—2005 (ok. 23%), zaś na wsi ten udział wzrósł z 25,7% do 31,1%. W 2005 r. struktura urodzeń dzieci pierwszej i drugiej kolejności w miastach według głównego źródła utrzymania matki jest zbliżona — nieco ponad 60% stanowią urodzenia kobiet wykonujących pracę najemną, następnie nieco ponad 20% urodzenia matek pozostających na utrzymaniu. Począwszy od trzeciego dziecka, w strukturze urodzeń spada udział urodzeń matek pracujących najemnie na rzecz szybkiego wzrostu udziału urodzeń matek o niezarobkowym źródle utrzymania oraz nieco wolniejszego wzrostu urodzeń matek pozostających na utrzymaniu. Na wsi udział urodzeń matek pracujących najemnie zmniejsza się już od drugiego dziecka głównie na rzecz wzrostu udziału urodzeń matek pracujących na własny rachunek oraz powolnego wzrostu odsetka urodzeń matek o niezarobkowym źródle utrzymania. Udział urodzeń matek pozostających na utrzymaniu spada nieco przy przejściu do drugiego dziecka, stabilizując się przy urodzeniach następnej kolejności.

Mimo znacznego wzrostu średniego wieku rodzenia pierwszego dziecka, Polska z wartością 25,3 roku w 2003 r. wciąż należy wraz z innymi krajami Europy Środkowej do krajów o stosunkowo niskich wartościach tej charakterystyki — średni wiek kobiety w chwili rodzenia pierwszego dziecka wynosił przynajmniej 28 lat we Francji, Grecji, Niemczech, Irlandii, Holandii, Luksemburgu, Szwecji i Włoszech, a w Hiszpanii oraz W. Brytanii — 29 lat. Średni wiek macierzyństwa jest odpowiednio wyższy — najwyższe wartości średniej (30 lat i więcej) zanotowano w Danii, Hiszpanii, Irlandii, Holandii, Szwecji i Włoszech. Stosunkowo najmłodsze matki spotyka się jeszcze na Litwie, Łotwie, Słowacji (średnia wieku 27,1—27,3 roku).

Małżeństwa

Zmiany procesu zawierania małżeństw, jakie wystąpiły w okresie 1990—2005, można najkrócej scharakteryzować jako zmniejszenie się skłonności do tworzenia związków formalnoprawnych oraz odrzucanie decyzji o zawarciu małżeństwa. Ogólna liczba zawartych małżeństw spadła z 255,4 tys. w 1990 r. do 191,8 tys. w 2004 r. W 2005 r. liczba małżeństw wzrosła do 206,9 tys., przede wszystkim ze względu na wzrost liczby kobiet i mężczyzn w wieku o największym natężeniu zawierania związków, czyli w wieku 20—29 lat.

Zasadniczym powodem rozpadu małżeństw jest śmierć jednego ze współmałżonków — w 1990 r. na 1000 istniejących małżeństw 19,9 ulegało rozwiązaniu z tej przyczyny, w 2005 r. — 18,1. Wzrasta znaczenie rozwodu jako przyczyny rozwiązania małżeństwa. Liczba rozwodów, która nie przekraczała 45 tys. do 2000 r., wzrosła do 67,6 tys. w 2005 r., a liczba małżeństw rozwiązanych z tej przyczyny z 4,6 na 1000 małżeństw w 1990 r. do 7,6 w 2005 r. W miastach natężenie rozwodów jest prawie trzy razy większe niż na wsi. Dodatkowo wzrasta liczba małżeństw rozwiązywanych poprzez separację prawną wprowadzoną w 1999 r. z 1,3 tys. w 2000 r. do 11,6 tys. w 2005 r. Łącznie, informacje dotyczące rozwodów i separacji świadczą o spadku trwałości związków formalnych.

Spadek liczby zawieranych małżeństw i wzrost liczby małżeństw rozwiązywanych poprzez rozwód i separację prowadzi do nadwyżki liczby małżeństw rozwiązywanych nad zawieranymi, rosnącej w czasie w miastach oraz w okresie 2000—2005 w skali kraju. Na wsi ciągle jeszcze przeważa liczba małżeństw zawartych nad rozwiązanymi.

Międzywojewódzkie zróżnicowanie natężenia zawierania małżeństw jest niewielkie, w przeciwieństwie do natężenia rozpadu małżeństw z powodu rozwodu. Liczba zawieranych związków na 1000 istniejących małżeństw wahała się w 2005 r. od 4,7 w woj. opolskim do 5,9 w woj. lubuskim, natomiast liczba rozwodów na 1000 istniejących związków od 2,8 w woj. świętokrzyskim do 11,5 w woj. lubuskim.

Analiza częstotliwości wstępowania w związek małżeński według płci i wieku wskazuje, iż znacznie zmniejszyła się ona wśród osób w wieku 20—24 lata, nieco mniej — wśród osób w grupie wieku 25—29 lat. Po 1995 r. jest obserwowany stopniowy wzrost natężenia małżeństw w tej grupie wieku dla obu płci, wyraźniejszy dla kobiet oraz mieszkańców miast oraz nieco mniejszy wzrost natężenia małżeństw wśród osób w wieku 30—34 lata. Zmniejsza się zatem nie tylko skłonność do tworzenia małżeństw, ale także decyzje o tym są podejmowane później — mediana wieku kobiet wstępujących w związek małżeński wzrosła z 22,7 roku w 1990 r. do 25,0 roku w 2005 r. (25,6 roku w mieście i 23,9 roku na wsi), zaś mężczyzn z 24,6 roku do 27 lat (27,5 roku w mieście i 26,3 roku na wsi).

Te zmiany zachowań matrymonialnych znajdują także wyraz w strukturze nowożeńców według wieku. W 1990 r. ponad połowa mężczyzn wstępujących w związek małżeński była w wieku poniżej 25 lat, w 2005 r. stanowili oni niespełna 30%. Wśród kobiet udział zawierających małżeństwo w tym wieku zmniejszył się z 73% do 50%.

Małżeństwa pierwsze stanowiły 90% związków zawieranych przez kobiety i mężczyzn. W mieście odsetki te nieco wzrosły w czasie (z 86,0% w 1990 r. do 88,4% w 2005 r. dla kobiet oraz odpowiednio z 85,2% do 87,5% dla mężczyzn), na wsi udział małżeństw pierwszych wśród kobiet i mężczyzn wynosił stale po ok. 95%.

Równie znaczące zmiany dotyczyły struktury zawieranych małżeństw według wykształcenia. W 1995 r. małżeństwa mężczyzn z wykształceniem wyższym stanowiły 7,9% związków, a z wykształceniem średnim i policealnym — 32,0%, w 2005 r. aż 22,8% małżeństw zawieranych było przez mężczyzn z wykształceniem wyższym, a 39,5% — przez mężczyzn z wykształceniem średnim i policealnym. W miastach te odsetki wynosiły w 2005 r. odpowiednio 29,4% oraz 41,3%, zaś na wsi — 12,5% oraz 36,6%. Jeszcze bardziej zmieniła się struktura wykształcenia kobiet zawierających związki małżeńskie. Udział kobiet z wyższym wykształceniem wzrósł z 7,1% w 1995 r. do 30,1% w 2005 r. (do 36,6% w miastach oraz 20,2% na wsi), zaś kobiet z wykształceniem średnim i policealnym zmniejszył się odpowiednio: z 47,0% do 45,3% (z 52,0% do 43,3% w miastach) oraz wzrósł na wsi z 39,8% do 48,2%.

Znaczący spadek natężenia zawierania związków małżeńskich sytuuje Polskę w grupie krajów o umiarkowanie niskiej skłonności do formowania małżeństw, które zawierane są stosunkowo wcześniej — mimo wyraźnego przesuwania decyzji o zawarciu związku małżeńskiego do starszych grup wieku przez kobiety i mężczyzn. Polska wraz z innymi krajami Europy Środkowej i Wschodniej charakteryzuje się jeszcze stosunkowo młodym średnim wiekiem nowożeńców w momencie zawarcia pierwszego związku (24,3 roku dla kobiet oraz 26,7 roku dla mężczyzn w 2003 r.). Stosunkowo najmłodsze kobiety zawierają pierwszy związek małżeński również w Rumunii, na Litwie i Łotwie, w Bułgarii, na Słowacji, w Estonii, Rep. Czeskiej i na Węgrzech (średnia wieku dla kobiet między 24,1 roku a 25,8 roku), zaś najmłodszy nowożeńcy występują na Litwie, Łotwie i na Słowacji (średnia wieku dla mężczyzn między 26,6 roku a 27,7 roku). Relatywnie najstarszych nowożeńców decydujących się na pierwszy związek spotyka się w Danii i Szwecji (średnia wieku powyżej 32 lat wśród mężczyzn oraz powyżej 30 lat dla kobiet).

Pomimo wyraźnego zwiększenia się natężenia rozwodów w Polsce, kształtuje się ono na stosunkowo niskim poziomie w porównaniu z większością państw Unii Europejskiej.

Zmiany procesu formowania i rozwiązywania małżeństw, jakie wystąpiły w Polsce w latach 1990—2005, są głównym czynnikiem kształtowania się struktury ludności w wieku 15 lat i więcej według stanu cywilnego. Wzrostowi liczby i odsetka osób w stanie wolnym towarzyszy spadek udziału liczby i udziału osób pozostających w związkach małżeńskich: odsetek panien zwiększył się z 19,0% w 1988 r. do 23,7% w 2002 r. (z 19,8% do 24,4% w mieście oraz z 17,8% do 22,4% na wsi). Udział mężatek² zmalał odpowiednio: z 62,8% do 54,4% (z 61,9% do 52,6% w mieście oraz z 64,4% do 57,6% na wsi), mimo spadku umieralności mężczyzn. Stosunkowo niskie natężenie rozwodów i separacji w Polsce — pomimo wzrostu zwłaszcza w ostatnich latach — decyduje o niewielkim udziale osób rozwiedzionych lub w separacji. Różnice umieralności kobiet i mężczyzn, a także mniejsza skłonność kobiet do zawierania małżeństw powtórnych sprawiają, że kobiety znacznie częściej niż mężczyźni pozostają wdowami (15,0% w 2002 r.) i rozwiedzionymi (3,9% kobiet w 2002 r.), natomiast mężczyźni częściej pozostają w stanie wolnym. Ilustrują to także wskaźniki płci w poszczególnych grupach stanu cywilnego faktycznego — w 2002 r. kobiety stanowiły 44,3% wśród osób w stanie panna/kawaler, połowę ludności pozostającej w związkach małżeńskich lub partnerskich, blisko 61,7% wśród osób rozwiedzionych oraz aż 85,2% wśród osób owdowiałych.

Różnice struktur kobiet i mężczyzn według stanu cywilnego są bardziej widoczne, jeśli uwzględnimy wiek. Kobiety w wieku 60 lat i więcej to głównie wdowy, podczas gdy będący w tym wieku mężczyźni to przede wszystkim osoby pozostające w związku małżeńskim.

Zróżnicowanie skłonności do zawierania małżeństw oraz stopnia destabilizacji związków w krajach Unii Europejskiej, a także zróżnicowanie umieralności według płci to główne determinanty różnic struktur kobiet według stanu cywilnego. Dane dla 18 krajów Unii (bez Austrii, Cypru, Estonii, Grecji, Hiszpanii, Malty i Portugalii) pozwalają na następujące spostrzeżenia: największy udział panien (powyżej 30%) występuje we Francji, Finlandii, Irlandii, Słowenii i Szwecji,

² W 1998 r. dane podaje się łącznie ze związkami partnerskimi.

najmniejszy (poniżej 25%) — na Litwie, Węgrzech oraz w Polsce i Rep. Czeskiej. W Belgii, Luksemburgu, Niderlandach, Polsce, Rep. Czeskiej, na Słowacji i we Włoszech co najmniej połowa kobiet pozostaje w związku, podczas gdy na Łotwie, w Finlandii i Szwecji ich udział nie przekracza 45%. Udział wdów jest najniższy w Irlandii, Niderlandach i Szwecji (nie przekracza 11%), zaś najwyższe wartości odsetka wdów dotyczą Łotwy, Litwy, Polski, Włoch, Węgier i Słowacji (14,2%—18,4%). Nie więcej niż 7% ogółu kobiet w wieku 15 lat i więcej stanowią kobiety rozwiedzione we Włoszech, Polsce, Słowacji, Słowenii i Irlandii, natomiast częściej niż co dziesiąta kobieta jest rozwódką w Danii, Finlandii, Szwecji, na Litwie i Łotwie, a także w Rep. Czeskiej i na Węgrzech.

Umieralność

Niekorzystne dla mężczyzn różnice natężenia zgonów według płci wyrażają się znacznie wyższym przeciętnym trwaniem życia kobiet. Dziewczynka urodzona w 1990 r. miała szanse żyć o 9 lat dłużej niż chłopiec urodzony w tym roku. Wyraźny spadek umieralności w latach 1990—2005, bardziej widoczny dla mężczyzn niż dla kobiet, poprawił znacznie oczekiwane dalsze trwanie życia, zmniejszając różnicę do 8,6 roku. Dla dziewczynek urodzonych w 2005 r. przeciętne dalsze trwanie życia było wyższe o 3,9 roku w porównaniu z 1990 r., zaś dla chłopców — o 4,3 roku, wynosząc odpowiednio 79,4 roku i 70,8 roku. Nierównomierny według grup wieku spadek umieralności (mężczyźni — głównie grupy wieku dorosłego, kobiety — głównie grupy wieku starszego) sprawił, że różnice oczekiwanego dalszego życia osoby w wieku 60 lat i 65 lat według płci wzrosły — kobieta 60-letnia może oczekiwać 22,7 roku dalszego trwania życia (o 2,7 roku więcej niż w 1990 r.), natomiast mężczyzna w tym wieku — 17,5 roku dalszego trwania (o 2,2 roku więcej). Analogiczne charakterystyki dla kobiet w wieku 65 lat wynoszą 18,6 roku (o 2,5 roku więcej), dla mężczyzn w wieku 65 lat — 14,4 roku (o 2 lata więcej). Dla osób w wieku 60 lat różnice płci w oczekiwanym czasie dalszego trwania życia zwiększyły się z 4,7 roku w 1990 r. do 5,2 roku w 2005 r., dla osób w wieku 65 lat — odpowiednio: z 3,7 roku do 4,2 roku.

Znaczący spadek umieralności, prowadzący do wydłużenia oczekiwanego trwania życia dla obu płci, sprawił, że zmniejszył się znacznie dystans między starymi krajami Unii Europejskiej a Polską, niekorzystny dla Polski i innych krajów Europy Środkowej i Wschodniej. Polska należy do liderów spadku umieralności w grupie krajów Europy Środkowej będących członkami Unii Europejskiej. Jedynie Słowenia ma wyższą wartość oczekiwanego trwania życia noworodka płci żeńskiej od wartości dla Polski, natomiast noworodki płci męskiej żyją nieco dłużej w Słowenii i w Rep. Czeskiej niż w Polsce.

Spadek współczynników zgonów był nieco większy dla ludności miast niż ludności wiejskiej. Oczekiwane dalsze trwanie życia noworodka płci żeńskiej wzrosło w miastach w latach 1990—2005 o 4,1 roku, na wsi — o 3,6 roku, zaś dla chłopca przyrosty te wynosiły odpowiednio 4,7 roku oraz 3,8 roku. W efekcie zmniejszyła się różnica między oczekiwanym trwaniem życia dziewczynek urodzonych na wsi i w mieście — można oczekiwać, że dziewczynki urodzone w 2005 r. na wsi będą żyły o 0,3 roku dłużej (0,8 roku w 1990 r.). Chłopcy urodzeni w 1990 r. mieli takie samo oczekiwanego trwanie życia w mieście i na wsi, w 2005 r. dla chłopców urodzonych w mieście jest ono dłuższe o 0,9 roku.

Wartości oczekiwanego trwania życia osoby w wieku 0 lat w ujęciu międzywojewódzkim różnią się silnie dla mężczyzn niż dla kobiet. W 2005 r. najmniejszą wartość tej charakterystyki mieli chłopcy urodzeni w województwie łódzkim (68,6 roku), a największą — chłopcy urodzeni w województwie małopolskim (72,3). Dziewczynki urodzone w województwie łódzkim także miały najniższe oczekiwane dalsze trwanie życia (78,3), największe — dziewczynki urodzone w województwie podlaskim (80,4).

Ogólna struktura zgonów według przyczyn jest zbliżona: najważniejszą przyczyną zgonów są choroby układu krążenia, następnie choroby nowotworowe. W latach 1996 i 2005 te dwie grupy stanowiły po ok. 75% zgonów kobiet oraz po ok. 67% zgonów mężczyzn. Zmiany w czasie są jednakowe dla obu płci — znacznie zmniejszył się udział zgonów z powodu chorób układu krążenia, wzrósł natomiast udział zgonów z powodu chorób nowotworowych. Różnice płci w strukturze zgonów według przyczyn polegają na tym, iż zgony z powodu chorób układu krążenia występują częściej wśród kobiet niż u mężczyzn w przeciwieństwie do zgonów z powodu chorób nowotworowych oraz zgonów z przyczyn zewnętrznych, częstszych wśród mężczyzn. W tej ostatniej grupie przyczyn na uwagę zasługują samobójstwa i wypadki komunikacyjne ze względu na różnice płci. Kobiety znacznie rzadziej umierają z powodu targnięcia się na własne życie i przyczyna ta nie zmienia swego znaczenia w czasie. Mężczyźni nie tylko popełniają samobójstwa znacznie częściej niż kobiety, ale także rośnie znaczenie tej przyczyny zgonu. Podobnie duże różnice według płci występują w natężeniu zgonów z powodu wypadków komunikacyjnych, jednak z czasem zmniejsza się nieco znaczenie tej przyczyny.

Migracje wewnętrzne

Strumień migracji wewnętrznych na pobyt stały kobiet zmniejszał się do 2000 r., potem tendencja uległa odwróceniu. Przepływ kobiet ze wsi do miast stale malał, podobnie jak przepływ wieś—wieś, natomiast po spadku w okresie 1990—1995 rosła migracje kobiet między miastami oraz stale zwiększa się napływ kobiet z miast na wieś. Zmiany wielkości tych strumieni, podobnie jak przepływów mężczyzn doprowadziły do zmiany salda migracji dla miast z dodatniego na ujemne dla obu płci.

Udział kobiet w ogólnym strumieniu przepływów stale wzrastał, podobnie jak w przepływach między regionami, z wyjątkiem przepływu z miast na wieś. Najwyraźniej zwiększył się udział kobiet zamieszkałych na wsi, zarówno w migracjach do miast jak i w przepływach wieś—wieś.

Napływy kobiet do miast mają podobną strukturę według wieku, niezależnie od tego, czy są to przepływy miasto—miasto czy wieś—miasto. Dominują kobiety w wieku 25—44 lata, a następnie kobiety w wieku 18—24 lata oraz dziewczynki w wieku 0—14 lat. W strumieniu przepływu kobiet między regionami wiejskimi zaznacza się najbardziej grupa wieku 18—24 lata oraz dziewczynki w wieku 0—14 lat, natomiast przepływ kobiet z miast na wieś ma wyraźnie starszą strukturę wieku, bowiem dominuje grupa 30—44 lata, a następnie dziewczynki w wieku 0—14 lat, choć także stosunkowo duży i zbliżony udział mają kobiety w wieku 45—59 lat oraz 18—24 lata.

Najwyższa przewaga liczebna kobiet nad mężczyznami dotyczy grup wieku 18—29 lat, mających także duży udział w strukturze wieku rozpatrywanych strumieni migracyjnych, co przemawia za dużą mobilnością przestrzenną tej grupy kobiet.

Migracje zagraniczne

W okresie 1990—1995 strumień napływu kobiet z zagranicy na pobyt stały wzrósł ponad trzykrotnie, potem zmniejszył się, by ponownie wzrosnąć w latach 2000—2005. Odływ kobiet z kraju podlegał tendencji wzrostowej do 2000, potem uległa ona odwróceniu. Zarówno w strumieniach imigracji jak i emigracji, kobiet było mniej niż mężczyzn, z wyjątkiem odpływu za granicę w 1990 r., ale udział kobiet w napływie do Polski wzrasta, zaś w odpływie z kraju — maleje.

W strumieniu napływu w 2005 r. najliczniej uczestniczyły kobiety w wieku 30—44 lata (24,9% napływu kobiet), a następnie w wieku lat: 0—14 (21,1%), 18—29 (20,4%) oraz 45—59 (20,6%). W 1990 r. 69,6% napływu stanowiły kobiety z krajów europejskich, 20,5% — z Ameryki Północnej i Środkowej. W 2005 r. udział imigrantek z krajów europejskich zwiększył się do 75,8%, a imigrantek z Ameryki Północnej i Środkowej spadł do 15,7%.

Emigracja kobiet z Polski w 2005 r. była zdominowana przez kobiety w wieku 30—44 lata (31,5% odpływu kobiet) oraz 18—29 lat (30,4%). Główna część odpływu w 1990 r. skierowana była do krajów europejskich (74,4%) oraz Ameryki Północnej i Środkowej (23,0%). Znaczenie Europy jako regionu odpływu wzrosło (82,4% odpływu w 2005 r.), zaś Ameryki zmniejszyło się (16,1%).

Zarówno dla migracji zagranicznych mężczyzn jak i kobiet największy ubytek ludności z powodu ujemnego salda migracji zagranicznych dotyczy województw śląskiego i opolskiego.

Rodziny i gospodarstwa domowe

Analiza zmian liczby i struktury rodzin i gospodarstw domowych w Polsce może być dokonana na podstawie danych ze spisów powszechnych z 1988 r. oraz z 2002 r. Porównania wskazują na wpływ zachowań demograficznych dotyczących tworzenia i rozwoju rodziny na te zmiany, najsilniejsze od czasów II wojny światowej. Co prawda w latach 1988—2002 dynamika zmian liczby gospodarstw ogółem i w miastach jest porównywalna z obserwowaną w okresie 1978—1988 (wzrost o 11,4% wobec 9,3%), ale liczba gospodarstw wzrastała znacznie silniej niż liczba ludności. Wyraźnie mniejsza dynamika liczby ludności w gospodarstwach (ogółem i w miastach) jest związana głównie ze znaczącym zmniejszaniem się liczby małżeństw i urodzeń. Stopniowy wzrost udziału gospodarstw miejskich i ludności zamieszkałej w tych gospodarstwach uległ spowolnieniu w latach dziewięćdziesiątych. W 1988 r. udział gospodarstw miejskich w ogólnej liczbie gospodarstw wynosił 65,7%, zaś w 2002 r. — 67,2%, natomiast odsetek ludności w nich zamieszkałej zwiększył się z 60,7% do 61,5%.

Uległy przyspieszeniu przeobrażenia struktur gospodarstw w kierunku występującym w krajach Unii Europejskiej. Wzrosła liczba i udział gospodarstw mniejszych, czego rezultatem jest spadek średniej liczby osób w gospodarstwie z 3,1 osoby w 1998 r. do 2,8 w 2002 r., przy czym przeciętna liczba kobiet zmniejszyła się z 1,59 do 1,46, zaś przeciętna liczba mężczyzn — z 1,51 do 1,37.

W ujęciu wojewódzkim przeciętna liczba kobiet w gospodarstwie domowym oscylowała między 1,36 (województwo śląskie) a 1,73 (województwo podkarpackie), zaś przeciętna liczba mężczyzn wahała się od 1,26—1,27 (województwo łódzkie i mazowieckie) do 1,66 (województwo podkarpackie).

W 2002 r. wśród gospodarstw domowych miejskich dominowały gospodarstwa małe (1- i 2-osobowe) stanowiąc łącznie przeszło połowę (52,4%) ogółu gospodarstw domowych w mieście. Jest to znacząca zmiana w stosunku do 1988 r., gdzie udział takich gospodarstw stanowił 43,8%. W 2002 r. odnotowuje się łącznie mniejszy udział gospodarstw 3- i 4-osobowych w porównaniu do 1988 r. — odpowiednio: 38,6% i 45,1%.

Na wsi w 2002 r. udział gospodarstw małych (1- i 2-osobowych) nie był tak wysoki, jak w mieście i stanowił 38,9% i w porównaniu do 1988 r. wzrósł o 4,4 punktu procentowego. Natomiast odsetek gospodarstw 3- i 4-osobowych zarówno w 1988 r., jak i w 2002 r. pozostał w zasadzie na niezmiennym poziomie i wynosił odpowiednio: 36,9% i 36,6%.

Znacząco wzrosła liczba jednoosobowych gospodarstw. W skali kraju ich liczba wzrosła o 51%, znacznie szybciej w mieście (o 56,0%) niż na wsi (o 38%), a ich udział — z 18,3% do 24,8% (z 20,3% do 27,7% w miastach, z 14,5 do

18,8% na wsi). Aż 60% gospodarstw jednoosobowych w mieście tworzonych jest przez kobiety, na wsi — 56,4%. Spośród gospodarstw wieloosobowych w mieście w 37% kobieta jest głową gospodarstwa, na wsi ten odsetek wynosi 27,2%. Ponad jedna trzecia ludności żyjącej w wieloosobowych gospodarstwach miejskich przebywa w takich gospodarstwach, w których głową jest kobieta, dotyczy to również jednej czwartej ludności w wieloosobowych gospodarstwach wiejskich.

Udział gospodarstw jednoosobowych jest silnie zróżnicowany między województwami — waha się od 19,1% (województwo podkarpackie) do 28,7% (województwo mazowieckie), w tym gospodarstw, w których głową jest kobieta, oscyluje między 11,4% (województwo podkarpackie) a 17,0% (województwo mazowieckie). Natomiast wśród gospodarstw wieloosobowych odsetek tych, w których głową gospodarstwa jest kobieta, zawiera się w przedziale 21% (województwo śląskie)—28,7% (województwo lubuskie).

Zmniejszyła się liczba gospodarstw domowych wielorodzinnych na rzecz wzrostu liczby gospodarstw jednorodzinnych z rodziną biologiczną, które w 2002 r. tworzyły 69% ogółu gospodarstw (75% w 1988 r.). Znacząco zwiększyła się liczba rodzin niepełnych, tworzonych głównie przez matki z dziećmi (blisko 90%). W rezultacie udział rodzin niepełnych wzrósł z 15,4% do 19,4% (z 16,8% do 21,1% w miastach oraz z 13,0% do 16,4% na wsi). Zmiana ta występowała ze spadkiem udziału rodzin pełnych z dziećmi z 61,8% do 57,1% (60,9% do 54,4% w mieście i z 63,4% do 61,7% na wsi).

Samotne matki w miastach to w ponad połowie kobiety w wieku 25—49 lat (27,6% to matki w wieku 25—39 lat oraz 26,5% w wieku 40—49 lat), natomiast na wsiach 53% samotnych matek stanowiły kobiety w wieku 50 lat i więcej³. Blisko co piąta rodzina w województwie dolnośląskim i zachodniopomorskim tworzona jest przez samotną matkę, najniższy udział rodzin samotnych matek mają województwa wielkopolskie (15,4%) i podkarpackie (15,5%). Udział rodzin samotnych ojców wahał się od 2,0% do 2,5%.

Spis powszechny z 2002 r. wykazał jedynie 197 tys. par kohabitujących, co stanowiło 1,9% ogółu rodzin (2,2% w miastach oraz 1,3% na wsiach). Najwyższy odsetek związków partnerskich wystąpił w województwie zachodniopomorskim (3,7%) oraz lubuskim (3,4%), zaś najrzadziej takie związki notowano w województwie podkarpackim (0,6%) i świętokrzyskim (0,9%).

W okresie 1988—2002 zmniejszyła się średnia liczba dzieci do lat 24 pozostających na utrzymaniu w rodzinach tworzonych przez małżeństwa z 1,9 dziecka do 1,8 dziecka (z 1,8 do 1,7 w miastach oraz z 2,2 do 2,1 na wsi). Samotne matki niezmiennie miały na utrzymaniu średnio 1,4 dziecka w mieście oraz 1,6 dziecka na wsi.

Porównując strukturę ludności ogółem w gospodarstwach domowych ze strukturą kobiet przebywających w gospodarstwach domowych, można zauważyć różnice w skali całego kraju, wynikłe z różnic zaobserwowanych w miastach: według danych spisu z 2002 r. 12,2% kobiet żyło w jednoosobowych gospodarstwach w porównaniu do 10,7% ogółu ludności w miastach. Dla Polski te mierniki wynoszą 10,0% dla kobiet oraz 8,7% dla ogółu członków gospodarstw domowych. Na wsi wskaźniki te były zbliżone — ok. 6% kobiet i ogólnej liczby ludności przebywało w gospodarstwach jednoosobowych.

Blisko połowę ludności żyjącej w gospodarstwach domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie stanowiły kobiety. Uwzględnienie wieku prowadzi do spostrzeżenia, że w tej populacji nieznaczna przewaga kobiet pojawia się dopiero w wieku 55—64 lata i wyraźnie zwiększa się w grupie 65 lat i więcej. Sytuacja taka ma miejsce zarówno wśród członków gospodarstw o powierzchni do 1 ha, jak i w gospodarstwach o powierzchni powyżej 1 ha.

II. Aktywność ekonomiczna

Zmiany aktywności ekonomicznej według płci

Spadek aktywności zawodowej w okresie 1992—2005 dotyczył zarówno kobiet, jak i mężczyzn, jednak nasilenie zmian było nieco odmienne w czasie i różniło się między miastem i wsią. Spadek aktywności kobiet w miastach trwał do 1997 r. (współczynnik aktywności zawodowej ogółem spadł z 54,2% do 50,0%), potem wystąpił nieznaczny wzrost i ponowny niewielki spadek do (47,8%) w 2003 r. Ponowna faza wzrostu wystąpiła po 2004 r. Aktywność zawodowa mężczyzn w miastach zmniejszała się do 1994 r. (z 67,6% do 64,9%). Po zahamowaniu spadku w okresie 1994—1998, nastąpiła kolejna faza spadku trwająca do 2003 r. (spadek z 63,8% do 61,1%). W efekcie tych zmian różnice aktywności według płci zmniejszały się w czasie, szczególnie w okresie 1999—2003. Ożywienie gospodarcze przyniosło szybszy wzrost aktywności mężczyzn niż kobiet, co spowodowało nieznaczny wzrost różnic współczynników według płci (do 14,8 punktu procentowego w 2005 r.).

Aktywność zawodowa kobiet i mężczyzn na wsi spadała do 2002 r. (współczynnik dla kobiet z 57,4% do 48,0%, dla mężczyzn — z 74,0% do 64,3%). Większe niż w miastach różnice aktywności według płci rosły do 2000 r., potem zaczęły się zmniejszać (do 16,3 punktu procentowego w 2005 r.).

³ Analizy obejmowały matki z dziećmi bez względu na wiek dziecka.

Zatrudnienie kobiet i mężczyzn

Obserwowany od początku transformacji spadek wskaźników zatrudnienia w miastach został zahamowany w 1994 r., faza wzrostu trwała do 1998 r. dla kobiet i 1997 r. dla mężczyzn. Pogorszenie wskaźników zatrudnienia trwało do 2003 r. dla kobiet i do 2002 r. dla mężczyzn, przy czym było nieco mniejsze dla kobiet. Późniejsza poprawa zatrudnienia była natomiast wyraźniejsza dla mężczyzn — w 2005 r. wskaźnik zatrudnienia dla kobiet wynosił 39,0% wobec 43,2% w 1992 r., natomiast dla mężczyzn odpowiednio: 51,9% wobec 58,0%. W efekcie różnice mierników zatrudnienia według płci zmniejszyły się, zwłaszcza w okresie ostatniego pogorszenia sytuacji na rynku pracy (z 14,8 punktu procentowego w 1992 r. do 11,2 w 2002 r.), a następnie nieco wzrosły (do 12,9 punktu procentowego w 2005 r.).

Natężenie zatrudnienia mieszkańców wsi zmniejszało się do 1995 r. Następnie po okresie 3-letniej stabilizacji wskaźniki dla kobiet zmniejszyły się do 39,2% w 2002 r., by ulec nieznacznemu wzrostowi. W 2005 r. wskaźnik zatrudnienia dla kobiet wynosił 39,6% wobec 51,0% w 1992 r., natomiast dla mężczyzn odpowiednio: 55,4 wobec 66,9%. Różnice mierników zatrudnienia według płci zwiększały się do 1999 r. (z 15,9 punktu procentowego w 1992 r. do 18,2), a następnie, po krótkim okresie spadku (do 14,7 punktu procentowego w 2002 r.), znowu wystąpił wzrost (do 15,8 punktu procentowego w 2005 r.).

Wskutek zróżnicowanego spadku wskaźników zatrudnienia w miastach i na wsi zmniejszyły się znacząco różnice między nimi — w 1992 r. wskaźnik zatrudnienia dla kobiet na wsi przewyższał o 7,8 punktu procentowego analogiczny wskaźnik w mieście, w 2005 r. — jedynie o 0,6. Dla mężczyzn różnica ta zmniejszyła się z 8,9 punktu procentowego do 3,5.

Porównania wskaźników zatrudnienia według wieku i płci oraz wykształcenia w IV kwartale 2005 r. prowadzą do następujących spostrzeżeń — największe różnice według płci dotyczyły wieku 25—34 lata (14,1 punktu procentowego w mieście oraz 19,9 punktu procentowego na wsi), związanego z okresem formowania i rozwoju rodziny oraz wieku 55—59 lat (18,7 punktu procentowego w mieście oraz 17,0 punktu procentowego na wsi), ostatniej grupy wieku produkcyjnego. Zaledwie o 2,0 punktu procentowego różniły się wskaźniki zatrudnienia dla kobiet i mężczyzn z wyższym wykształceniem, różnica korzystna dla mężczyzn narastała wraz z przechodzeniem do niższych kategorii wykształcenia od 12,0—13,1 punktu procentowego dla osób z wykształceniem średnim zawodowym i policealnym do 16,9—19,7 punktu procentowego dla osób z wykształceniem zasadniczym (większe różnice w miastach).

Bezrobocie kobiet i mężczyzn

Po początkowym gwałtownym wzroście bezrobocia nastąpiła faza spadku w latach 1994—1997 dla obu płci w miastach oraz w latach 1995—1997 dla kobiet na wsi i w latach 1996—1997 dla mężczyzn na wsi⁴. Jednocześnie zmniejszały się niekorzystne dla miast różnice natężenia bezrobocia. Wzrost bezrobocia, jaki wystąpił w latach następnych i trwał do 2002 r. był silniejszy od obserwowanego na początku lat dziewięćdziesiątych, powodując zwiększenie się różnic niekorzystnych dla miast. Ostatnie lata przyniosły spadek różnic stóp bezrobocia dla obu płci — w 2005 r. stopa bezrobocia kobiet wynosiła 18,6% w mieście wobec 17,8% na wsi, stopa bezrobocia mężczyzn odpowiednio: 16,3% wobec 14,0%.

Wyższe zagrożenie bezrobociem kobiet w obu regionach utrzymywało się przez cały okres 1992—2005, zmniejszając się nieco w latach 1999—2002. Ostatnie dwa lata przyniosły ponowny wzrost różnic do 2,3 punktu procentowego w mieście oraz 3,8 na wsi w 2005 r. Od połowy lat dziewięćdziesiątych stopy bezrobocia według płci bardziej różniły się na wsi.

Porównanie stóp bezrobocia według wieku i płci w IV kwartale 2005 r. pokazuje, iż największe niekorzystne dla kobiet różnice dotyczyły wieku 25—34 lata na wsi (6,9 punktu procentowego) oraz wieku 35—44 lata w mieście (3,8 punktu procentowego). Natomiast w grupie 55—59 lat stopy bezrobocia mężczyzn były wyższe niż kobiet (o 5,6 punktu procentowego w mieście oraz o 7,3 punktu procentowego na wsi). Podobnie jak przy porównaniach wskaźników zatrudnienia, tak i obecnie jedynie wykształcenie wyższe zbliżało zagrożenie bezrobociem kobiet i mężczyzn, dla innych poziomów wykształcenia różnice płci niekorzystne dla kobiet rosły z 4,4—5,0 punktu procentowego dla osób z wykształceniem średnim zawodowym i policealnym oraz do 6,5—8,9 punktu procentowego dla osób z wykształceniem zasadniczym.

W IV kwartale 2005 r. najniższy współczynnik aktywności zawodowej dla kobiet wystąpił w województwie warmińsko-mazurskim (44,4%), a najwyższy — w województwie mazowieckim (50,8%), dla mężczyzn odpowiednio: w województwie podkarpackim (59,4%) oraz lubuskim i wielkopolskim (65,4%). Międzywojewódzkie zróżnicowanie współczynników aktywności zawodowej kobiet i mężczyzn było zbliżone (oceniane na podstawie obszaru rozpiętości i odchylenia standardowego).

Województwo zachodniopomorskie miało najniższy wskaźnik zatrudnienia dla kobiet (35,6%), a województwo mazowieckie — najwyższy (43,5%), dla mężczyzn odpowiednie wartości wystąpiły w województwie dolnośląskim (49,9%) oraz lubelskim (56,6%). Zróżnicowanie wskaźników zatrudnienia między województwami było większe niż współczynników aktywności zawodowej, nieco większe dla mężczyzn niż kobiet.

⁴ Komentarz dotyczy wskaźników bezrobocia wyznaczonych na podstawie danych BAEL.

Stopy bezrobocia różniły się najsilniej między województwami, bardziej dla kobiet niż mężczyzn. Województwo mazowieckie miało najniższe bezrobocie kobiet (14,3%), podczas gdy najwyższa stopa bezrobocia charakteryzowała województwo zachodniopomorskie (23,2%). Dla mężczyzn największe bezrobocie zaobserwowano w województwie dolnośląskim (20,8%), a najmniejsze — w lubelskim (11,8%).

Struktura ludności według płci i statusu na rynku pracy

Według danych z Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności z IV kwartału 2005 r. kobiety stanowiły 48,9% osób w wieku produkcyjnym (50,0% w mieście oraz 47,0% na wsi). W populacji aktywnych zawodowo w tym wieku ich udział spadł do 45,4% (46,7% w mieście oraz 43,1% na wsi), natomiast wzrastał wśród biernych zawodowo do 57,2%.

Struktura płci grup ludności wyodrębnionych ze względu na status na rynku pracy, wiek i miejsce zamieszkania pokazywała silny wzrost udziału kobiet wśród biernych zawodowo w wieku 25—34 lata oraz 35—44 lata, nieco większy w mieście niż na wsi (udział kształtował się między 69,1% a 76,3%). Także w obu regionach wśród bezrobotnych w tym wieku przeważały kobiety (odsetek oscylował między 51,3% a 55,5%). Zatem przeważającą część niepracujących w wieku mobilnym 25—44 lata stanowiły kobiety. Wśród osób pracujących w tym wieku udział kobiet nie przekraczał 48% w mieście oraz 44% na wsi.

Kobiety stanowiły 60,6% ogółu biernych zawodowo, przeważały wśród osób zniechęconych bezskutecznością poszukiwań pracy (57,7%) oraz w grupie pobierających emerytury i renty (61,9%) czy biernych z powodu choroby i niesprawności (54,8%). Stanowiły połowę osób biernych z powodu nauki i uzupełniania kwalifikacji oraz 97,1% biernych z powodu obowiązków rodzinnych i prowadzenia domu.

Kobiet było więcej niż mężczyzn wśród pomagających członków rodziny (61,8%), częściej spotykało się je wśród pracowników najemnych niż pracodawców i pracujących na własny rachunek (46,2% wobec 35,2%). Stanowią one więcej niż połowę pracujących w niepełnym wymiarze czasu, a ok. 70% pracujących nie więcej niż 29 godzin tygodniowo w wieku 25—44 lata. Natomiast ich udział wśród pracujących według nietypowego czasu pracy wahał się od 40,3% dla pracodawców i pracujących na własny rachunek do 46,2% dla pracowników najemnych. Jedynie w grupie pracujących w domu przeważały kobiety w obu kategoriach pracowników (blisko 57,9% dla pracowników najemnych oraz 51,1% dla pracodawców i pracujących na własny rachunek).

Według danych NSP 2002 udział kobiet wśród osób niepełnosprawnych, które pracowały wynosił 39,8%, analogicznie do udziału wśród bezrobotnych. Kobiety przeważały natomiast w grupie niepełnosprawnych, którzy są bierni zawodowo (56,5%).

Dane z NSP 2002 ukazały, że wśród członków gospodarstw domowych na wsi z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie, rozpatrywanych według statusu na rynku pracy, kobiety stanowiły od 57,2% do 60,3% osób biernych zawodowo (odsetek wzrastał ze wzrostem wielkości gospodarstwa), od 45,8% bezrobotnych z gospodarstw najmniejszych do 56,1% zbiorowości bezrobotnych w gospodarstwach największych. Natomiast ich udział wśród pracujących oscylował między 42,0% a 45,4%.

W 1995 r. wśród pracujących kobiet (przeciętne w roku) blisko 22,5% stanowiły pracujące w rolnictwie, leśnictwie i rybactwie, 21,0% — w przemyśle i budownictwie, a 56,5% — w usługach. W ciągu 10 lat udział kobiet pracujących w rolnictwie, leśnictwie i rybactwie zmniejszył się do 16,6%, a w przemyśle i budownictwie — do 17,1%. W latach 1995—2005 wzrósł udział kobiet pracujących (według stanu w dniu 31 XII) we wszystkich sekcjach usługowych poza ochroną zdrowia i pomocą społeczną (z 11,5% do 9,6%).

W 2005 r. najbardziej sfeminizowanymi sekcjami były: ochrona zdrowia i pomoc społeczna (80,5% kobiet wśród zatrudnionych wobec 82,1% w 1995 r.), edukacja (76,3% wobec 73,0% w 1995 r.), pośrednictwo finansowe (67,8% wobec 73,8% w 1995 r.) oraz hotele i restauracje (64,5% wobec 66,8% w 1995 r.). Jedynie w edukacji wzrósł udział kobiet wśród pracujących, w pozostałych sekcjach nieco spadł. Kobiety stanowiły nieco więcej niż połowę pracujących w handlu i naprawach oraz działalności usługowej komunalnej, społecznej i indywidualnej (wzrost z 50,5% do 53,3%).

Najniższy udział pracujących w rolnictwie, łowiectwie i leśnictwie i rybactwie dla obu płci miało województwo śląskie (ok. 5%), najwyższy — województwo lubelskie (35,6% dla kobiet i 40,6% dla mężczyzn). Udział kobiet pracujących w przemyśle i budownictwie wahał się od 10,7% w województwie lubelskim do 21,6% w województwie wielkopolskim, zaś mężczyzn od 24,4% w województwie lubelskim do 51,7% w województwie śląskim. Najmniej kobiet pracujących w sektorze usług miało województwo lubelskie (53,7%), najwięcej — województwo zachodniopomorskie (77,2%). Dla mężczyzn najniższy odsetek pracujących w sektorze usług miało województwo lubelskie (35,0%), najwyższy — województwo mazowieckie (54,5%).

Do najbardziej sfeminizowanych grup zawodowych należą pracownicy biurowi (aż 66,7% z nich to kobiety), specjaliści (65,5%) oraz pracownicy usług osobistych i sprzedawcy (64,1%). Przewaga kobiet występowała też w grupie techników i średniego personelu (55,2%). Wśród przedstawicieli władz publicznych, wyższych urzędników i kierowników kobiety stanowią 34,1%.

W okresie 1995—2005 wzrósł nieco udział kobiet wśród osób przyjmowanych do pracy i zwalnianych z pracy (z 37,2% do 39,0% dla obu sytuacji). Kobiety stanowiły blisko 75% przyjmowanych do pracy w edukacji i ochronie zdrowia i pomocy społecznej oraz ok. 64% osób przyjmowanych do pracy w sekcji hotele i restauracje oraz pośrednictwo finansowe. Największe współczynniki przyjęć kobiet dotyczyły sekcji: handel i naprawy, hotele i restauracje oraz obsługa nieruchomości i firm (27—30%). Podobnie kobiety stanowiły blisko 75,5% osób zwalnianych z pracy w ochronie zdrowia i pomocy społecznej oraz edukacji, ok. 65,2% osób zwalnianych z pracy w sekcji pośrednictwo finansowe oraz 61,9% w sekcji hotele i restauracje. Największe współczynniki zwolnień kobiet dotyczyły także sekcji hoteli i restauracji, handlu i napraw oraz obsługi nieruchomości i firm (23—26%).

Kobiety pracujące w sekcjach najbardziej sfeminizowanych miały także wysoki udział wśród pracujących w warunkach zagrożenia — stanowiły one 74,9% tej grupy pracowników ochrony zdrowia i pomocy społecznej oraz 56,5% pracujących w edukacji. W pozostałych sekcjach ten udział nie przekraczał 23%.

Dane z rejestrów bezrobotnych potwierdzają utrzymującą się przewagę kobiet wśród bezrobotnych, zmniejszającą się z czasem w mieście (z 58,2% w 1995 r. do 54,4% w 2005 r., przy czym dane dotyczą stanu na koniec roku) i ulegającą nieznacznym wahaniom na wsi (51—53%). Kobiet było także więcej wśród wyodrębnionych subpopulacji bezrobotnych — nieposiadających prawa do zasiłku (59,3% w 1995 r. oraz 55,3% w 2005 r.), pozostających bez pracy dłużej niż rok (63,3% w 1995 r. oraz 59,0% w 2005 r.), zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładów pracy (66,7% w 1995 r. oraz 61,4% w 2005 r.), a także dotychczas niepracujących (60,5% w 1995 r. oraz 59,2% w 2005 r.).

W 2005 r. bezrobotni zarejestrowani w biurach pracy byli starsi w porównaniu z 1995 r. Udział osób w wieku 45 lat i więcej podwoił się — udział kobiet wzrósł z 11,1% do 25,1%, udział mężczyzn — z 16,1% do 33,3%. Zmniejszył się zarówno udział kobiet w wieku 35—44 lata (z blisko 25,6% do ok. 21,5%), jak też odsetek kobiet najmłodszych w wieku do 25 lat (z 34,4% do 22,3%), natomiast w 2005 r. nieco częściej wśród bezrobotnych kobiet występują te w wieku 25—34 lata.

Wśród bezrobotnych kobiet prawie czterokrotnie częściej spotykało się kobiety z wyższym wykształceniem (6,8% w 2005 r.), dla mężczyzn ten udział zwiększył się trzykrotnie (do 4,0%). Spadł udział osób bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym, zaś dla mężczyzn wzrósł odsetek tych, którzy mieli wykształcenie policealne i średnie zawodowe (do 17,4%). W efekcie udział osób bezrobotnych z wykształceniem co najwyżej zasadniczym zawodowym spadł z 62,0% do 57,0% dla kobiet oraz z 82,4% do 74,1% dla mężczyzn.

Pod względem czasu pozostawania bez pracy sytuacja się pogorszyła, a różnice płci niekorzystne dla kobiet nieznacznie zmalały. Spadł nieco udział bezrobotnych pozostających bez pracy do 6 miesięcy (z 32,9% do 30,9% dla kobiet oraz z 44,6% do 40,2% dla mężczyzn), wzrósł natomiast udział osób pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej (z 42,9% do 55,3% dla kobiet oraz z 30,6% do 44,3% dla mężczyzn).

Te zmiany potwierdza rozkład bezrobotnych według BAEL ze względu na czas poszukiwania pracy, przy czym bezrobocie długookresowe silniej wzrosło wśród mieszkańców miast. Przeciętny czas poszukiwania pracy przez kobiety wzrósł z 15,8 miesiąca w 1995 r. do 18,9 miesiąca w 2005 r., natomiast średnia dla mężczyzn zwiększyła się z 13,6 miesiąca do 18,0 miesiąca.

Coraz więcej bezrobotnych zarejestrowanych nie miało żadnego stażu pracy (nieco częściej niż co czwarta kobieta i co piąty mężczyzna w 2005 r.) bądź miało staż nieprzekraczający roku (15,3% kobiet i 13,2% mężczyzn). Wyraźnie rzadziej spotyka się bezrobotne kobiety ze stażem 5—20 lat oraz mężczyzn ze stażem 10—20 lat.

W okresie 1995—2005 odsetek kobiet wśród ogółu osób nowo zarejestrowanych jako bezrobotne wahał się między 46,4% a 47,0%. Spadł znacznie udział kobiet rejestrujących się po raz pierwszy (z 48,6% do 26,0%). Zwiększył się udział kobiet dotychczas niepracujących (z 29,0% do 35,1%). Coraz więcej nowo zarejestrowanych kobiet nie miało prawa do zasiłku (41,8% wobec 78,6%). Udział zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy zmalał z 6,3% do 2,5%.

Wśród ogółu osób bezrobotnych wyrejestrowanych w latach 1995—2005 kobiety stanowiły od 44,5% w 1995 r. do 46,2% w 2005 r. Udział tych, które podjęły pracę zmalał odpowiednio: z 47,8% do 44,5%; w 2005 r. 13,0% kobiet rozpoczęło szkolenie lub staż. Zmalał też udział kobiet, które nie potwierdziły gotowości do pracy (z 35,5% do 28,5%).

Liczba kobiet pobierających emerytury stale wzrastała — o 10,6% w okresie 1995—2000 oraz o 26,3% w latach 2000—2005. W latach 1995—2000 wśród kobiet na emeryturze najsilniej zwiększała się liczba kobiet w wieku 75—79 lat (o 80,1%) oraz 65—69 i 70—74 lata (o 20,3% oraz 24,4%). Okres 2000—2005 przyniósł gwałtowny wzrost liczby kobiet pobierających emerytury w wieku 55—59 lat (o 85,7%), zwiększyła się o 56,9% liczba kobiet w wieku 80 lat i więcej, liczebność emerytek w wieku 65—69, 70—74 oraz 75—79 lat była większa o odpowiednio: 15,3%, 28,8% oraz 33,9%.

Tendencję spadkową wykazała liczba kobiet pobierających renty — o 3,4% w okresie 1995—2000 oraz o 29,4% w latach 2000—2005. Wzrost dotyczył jedynie grupy wieku 50—54 lata w okresie 1995—2000 (o 37,5%) oraz 50—59 lat w okresie 2000—2005 (o 5,2%).

W efekcie tych zmian obciążenie ludności pracującej emerytami oraz obciążenie ludności pracującej rencistami wykazywało odmienne zmiany w czasie. Liczba emerytów przypadających na 1000 pracujących stale wzrastała, silniej dla kobiet — z 326,0 kobiety w 1995 r. do 361,4 w 2000 r. oraz 476,9 w 2005 r., a mężczyzn odpowiednio: z 229,5 mężczyzny do 254,6 i do 291,9.

Liczba kobiet pobierających renty przypadających na 1000 pracujących stale zmniejszała się dla kobiet — z 227,0 kobiety w 1995 r. do 219,8 w 2000 r. oraz 162,3 w 2005 r. Liczba rencistów wzrosła w okresie 1995—2000 z 238,9 mężczyzny do 246,8 na 1000 pracujących, zaś w latach 2000—2005 wystąpił spadek liczby rencistów do 199,4 na 1000 pracujących mężczyzn.

Odwolując się do porównań z innymi krajami, należy stwierdzić, że w 2005 r. udział kobiet wśród aktywnych zawodowo (45,4%) sytuował Polskę w grupie o umiarkowanych wartościach (30,9% — Malta, 40,0% — Włochy oraz 50,0% — Estonia), podobnie jak udział kobiet wśród pracujących (44,7%) oraz udział kobiet wśród osób bezrobotnych (49,0%; minimum 37,9% dla Irlandii, zaś maksimum 64,2% dla Grecji). Stopy bezrobocia dla obu płci były najwyższe w Unii Europejskiej. Najwyższy jest także odsetek kobiet i mężczyzn w wieku 18—59 lat będących członkami gospodarstw domowych, w których nikt nie pracował.

Zbliżony do Polski udział kobiet wśród pracujących w rolnictwie, leśnictwie i rybactwie (42,8% w 2005 r.) miały jedynie Austria, Grecja, Litwa, Słowenia, w pozostałych krajach był on znacznie niższy. Kobiety stanowiły 26,2% zatrudnionych w przemyśle i budownictwie, co sytuowało Polskę w grupie krajów o średniej wartości tego wskaźnika, podobnie jak udział kobiet wśród pracujących w usługach (55,4%). Wykształcenie zdaje się dość skutecznie chronić polskie kobiety przed bezrobociem w porównaniu do innych krajów Unii Europejskiej — odsetek kobiet z wyższym wykształceniem wśród kobiet bezrobotnych należy do wartości niższych, mimo jego czterokrotnego wzrostu w okresie 1995—2004.

Przeciwny wiek opuszczania rynku pracy przez kobiety i mężczyzn wskazuje, że w Polsce wycofywanie się z rynku pracy dla obu płci dokonuje się wcześniej niż w innych krajach Unii — w 2005 r. dla kobiet średni wiek wynosił 57,4 roku, dla mężczyzn — 62,0 roku.

III. Dochody i spożycie

Źródła utrzymania

Udział kobiet wśród grup osób wyłonionych ze względu na główne źródło utrzymania nie zmienił się zasadniczo między rokiem 1988 i 2002; kobiety stanowiły ok. 45% utrzymujących się z pracy, zmniejszył się nieco udział kobiet wśród osób utrzymujących się z niezarobkowych źródeł (z 59,4% do 57,7%) oraz pozostających na utrzymaniu (z 54,6% do 52,2%). W 2002 r. kobiety stanowiły 37,1% osób, których źródłem utrzymania były dochody z własności.

Uwzględnienie w analizie wieku uwidoczniło wyraźniejsze zmiany tych głównych grup ludności, wynikające głównie z przemian aktywności zawodowej ludności. Wśród osób w wieku poprodukcyjnym zmniejszyła się przewaga kobiet w grupie utrzymujących się z pracy oraz osób pozostających na utrzymaniu, nadal jednak kobiety stanowiły w 2002 r. odpowiednio 60,5% oraz 92,1% w tych grupach. Dla osób w wieku produkcyjnym zwraca uwagę spadek udziału kobiet wśród pozostających na utrzymaniu (z 75,9% do 56,0%), któremu towarzyszy zmniejszenie się udziału kobiet wśród osób w wieku mobilnym mających niezarobkowe źródła utrzymania oraz nieznaczny wzrost udziału kobiet w grupie osób w wieku niemobilnym utrzymujących się niezarobkowych źródeł.

Zasadnicze zmiany w strukturze kobiet i mężczyzn według źródeł utrzymania były podobne; spadł wyraźnie odsetek osób utrzymujących się z dochodów z pracy, zwłaszcza z pracy poza rolnictwem, przy czym spadek był silniejszy dla mężczyzn (w miastach do 30,2% dla kobiet i 35,6% dla mężczyzn, na wsi do 26,0% dla kobiet i 36,2% dla mężczyzn). Towarzyszył temu znaczny wzrost udziału osób mających niezarobkowe źródło utrzymania, w tym osób utrzymujących się z emerytury; 31,1% kobiet w miastach i 31,5% na wsi oraz ok. 24% mężczyzn miało takie źródło utrzymania w 2002 r. Jedynie udział kobiet pozostających na utrzymaniu w miastach nie zmienił się, w pozostałych przypadkach ten udział się zwiększył, zwłaszcza dla mężczyzn. Należy zwrócić uwagę na to, iż rzadziej osoby te były utrzymywane przez posiadających dochody z pracy.

Osoby niepełnosprawne utrzymywały się głównie z niezarobkowego źródła (85,3% kobiet w miastach oraz 87,8% kobiet na wsi, 81,3% mężczyzn w miastach oraz 82,7% mężczyzn na wsi), przy czym dla mężczyzn częściej była to renta z tytułu niezdolności do pracy. Dochody z pracy były rzadziej źródłem utrzymania dla kobiet (5—6%) niż dla mężczyzn (blisko 10%).

Wystąpiło dość znaczne terytorialne zróżnicowanie struktury ludności według źródeł utrzymania. Udział utrzymujących się z dochodów z pracy wahał się dla kobiet od 25,7% (województwo podkarpackie) do 32,6% (województwo mazowieckie), dla mężczyzn od 33,1% (województwo podkarpackie) do 39,7% (województwo mazowieckie). Najniższy udział osób mających niezarobkowe źródło utrzymania wynosił dla kobiet 28,2% (województwo pomorskie), zaś dla mężczyzn 22,1% (województwo mazowieckie). Najwyższy udział osób z niezarobkowym źródłem utrzymania to 36,2% dla kobiet (województwo łódzkie) oraz 26,6% dla mężczyzn (województwo śląskie). Udział osób pozostających na utrzymaniu wahał się dla kobiet od 33,9% (województwo łódzkie) do 43,6% (województwo pomorskie), dla mężczyzn — od 36,4% (województwo łódzkie) do 42,7% (województwo podkarpackie).

Najsilniej zróżnicowany terytorialnie był udział kobiet pozostających na utrzymaniu oraz udział mężczyzn utrzymujących się z dochodów z pracy i kobiet mających niezrobkowe źródło utrzymania.

Przeciętne wynagrodzenia brutto

Informacje o wynagrodzeniach dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób według stanu w październiku w latach 2002 i 2004.

Przeciętne wynagrodzenie brutto wzrosło w tym czasie o 6,7% dla kobiet oraz o 6,0% dla mężczyzn. W poniższych uwagach skoncentrowano się na różnicach wynagrodzeń według płci i ich zmianach w czasie.

Przeciętne wynagrodzenie brutto kobiet w 2004 r. stanowiło 83,6% przeciętnego wynagrodzenia brutto dla mężczyzn. Zróżnicowanie wynagrodzeń według płci było znaczne w przekroju terytorialnym — średnie płace kobiet w województwie śląskim były niższe o 20,6% od średnich płac mężczyzn, natomiast w województwie podlaskim — jedynie o 7,7%.

Najmniejsze zróżnicowanie wynagrodzeń w 2004 r. według płci dotyczyło osób najmłodszych (płace kobiet stanowiły 89,8% płacy mężczyzn), największe — osób w grupie wieku 35—44 lata (80,0%) oraz w grupie wieku 65 lat i więcej (73,4%).

Największa niekorzystna dla kobiet różnica wynagrodzeń według płci dotyczyła osób z najwyższym i najniższym poziomem wykształcenia. Płace kobiet z wykształceniem wyższym stanowiły 67,6% płac mężczyzn z tym samym wykształceniem, natomiast dla osób z wykształceniem co najwyżej gimnazjalnym wskaźnik ten wynosił 73,8%. Najmniejsze różnice wynagrodzeń według płci występowały wśród osób pracujących z wykształceniem średnim ogólnokształcącym.

W 2004 r. ze wzrostem stażu pracy wzrastały stopniowo różnice przeciętnych wynagrodzeń według płci, przy czym dla kobiet o stażu nieprzekraczającym roku stanowiły one 85,1% przeciętnego wynagrodzenia brutto dla mężczyzn, dla osób ze stażem pracy od 5 do 19 lat zróżnicowanie wynagrodzeń wzrastało do 81,8%, natomiast dla kobiet pracujących 20 lat i więcej zróżnicowanie wynosiło 84,1%.

Szczególnie niekorzystne różnice płac dotyczyły grupy parlamentarzystów, wyższych urzędników i kierowników (płace kobiet stanowiły 70,9% uposażenia mężczyzn w 2004 r.) oraz robotników przemysłowych i rzemieślników (65,4%), zaś najmniejsze różnice występowały wśród pracujących przy pracach prostych (86,4%), w rolnictwie, ogrodnictwie, leśnictwie i rybactwie (88,3%), wśród pracowników usług osobistych i sprzedawców (84,2%). Płace kobiet pracujących jako specjaliści, technicy i inny średni personel stanowiły 74,1—76,3% płac mężczyzn. Zróżnicowanie wynagrodzeń nie występowało u pracowników biurowych. Ten układ nie zmieniał się w czasie.

Najmniejsze zróżnicowanie wynagrodzeń w latach 2002 i 2004 dotyczyło rolnictwa, łowiectwa i leśnictwa (odpowiednio o 93,4% i 89,2%), przeciętne wynagrodzenia kobiet pracujących w przemyśle były odpowiednio o 25,0% i 24,3% niższe od wynagrodzeń mężczyzn, natomiast kobiety pracujące w budownictwie miały wynagrodzenia odpowiednio o 6,5% i 8,2% wyższe niż mężczyźni.

Różnice wynagrodzeń w sekcjach sektora usług były silnie zróżnicowane — największa różnica dotyczyła pośrednictwa finansowego (66,0% w 2002 r. oraz 64,1% w 2004 r.), najmniejsza — sekcji transportu, gospodarki magazynowej i łączności (97,1% w 2002 r. oraz 95,9% w 2004 r.).

Dochód rozporządzalny. Wydatki

W 2005 r. przeciętny dochód rozporządzalny na osobę w gospodarstwach jednorodzinnych tworzonych przez pary z dziećmi był o 41,4% niższy od dochodu dla par bez dzieci (o 38,9% dochód do dyspozycji). Samotne matki miały dochody niższe o 6,6% od tych, którymi dysponowały rodziny pełne. Dochody, jakimi dysponowały kobiety tworzące gospodarstwa jednoosobowe były niższe o 4,2—4,8% od dochodów mężczyzn w gospodarstwach jednoosobowych.

Dochód rozporządzalny par z dziećmi pochodził głównie z pracy najemnej (blisko 64,5%). Praca najemna była głównym źródłem dochodu dla samotnych rodziców (43,1%), wspomaganym przez dary otrzymywane od osób prywatnych (głównie o alimenty) — 21,9%. Dochód rozporządzalny par bez dzieci oraz kobiet z gospodarstw jednoosobowych pochodził głównie ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych (przede wszystkim emerytury i renty), odpowiednio 52,7% i 58,5% oraz dochodów z pracy najemnej, odpowiednio 31,7% i 24,5%. Dochody mężczyzn tworzących gospodarstwa jednoosobowe pochodziły w mniejszym stopniu ze świadczeń społecznych, a w większym stopniu z pracy najemnej, odpowiednio ok. 43% i 30%.

W 2005 r. udział wydatków na żywność i napoje bezalkoholowe stanowił 27,9% wydatków ogółem w rodzinach z dziećmi i 26,2% w rodzinach bez dzieci. Udział wydatków na żywność i napoje bezalkoholowe w wydatkach samotnych mężczyzn był mniejszy niż samotnych kobiet (22,5% wobec 25,1%). Wydatki związane z użytkowaniem mieszkania wahały się od 17,7% w rodzinach z dziećmi do 25,0% dla kobiet samotnych. Udział wydatków na zdrowie był wyższy w rodzinach bez dzieci oraz wśród kobiet z gospodarstw jednoosobowych niż w gospodarstwach domowych z dziećmi na utrzymaniu. Natomiast udział wydatków na rekreację i kulturę był wyższy w rodzinach z dziećmi (8,1—8,7%) niż w rodzinach bez dzieci (6,2%) oraz w gospodarstwach jednoosobowych (6,4—6,6%). Duży udział w wydatkach ogółem

stanowiły dary przekazywane innym gospodarstwom domowym przez rodziny bez dzieci i osoby samotne (ok. 5—6%) w porównaniu do rodzin z dziećmi (ok. 1—2%).

Ocena zagrożenia ubóstwem członków różnych typów gospodarstw domowych może być dokonywana na podstawie odsetka osób przebywających w określonym typie gospodarstw znajdujących się poniżej określonej linii ubóstwa. Może to być minimum egzystencji, relatywna granica ubóstwa oraz ustawowa granica ubóstwa.

W 2005 r. ludność znajdująca się poniżej minimum egzystencji zamieszkała w gospodarstwach domowych stanowiła 12,3%, zaś poniżej pozostałych linii ubóstwa — 18,1%. Pary z dziećmi oraz samotni rodzice byli podobnie zagrożeni ubóstwem — 14,3% osób z rodzin pełnych z dziećmi oraz 14,5% samotnych rodziców poniżej minimum egzystencji, odpowiednio 20,9% oraz 20,5% — poniżej relatywnej granicy ubóstwa oraz odpowiednio 22,3% i 20,7% — poniżej ustawowej granicy ubóstwa.

Mężczyźni tworzący gospodarstwa jednoosobowe byli bardziej zagrożeni ubóstwem niż kobiety.

Dane Eurostatu dotyczące zagrożenia ubóstwem według płci nie wskazują na istotne różnice według płci — w 2005 r. 29% kobiet oraz 31% mężczyzn miało dochód ekwiwalentny do dyspozycji, łącznie z emeryturami i rentami rodzinnymi, a bez uwzględnienia w nim pozostałych transferów społecznych — niższy od granicy ubóstwa ustalonej na poziomie 60% mediany ekwiwalentnych dochodów do dyspozycji w Polsce. Po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych odsetek kobiet należących do sfery ubóstwa spadł do 20%, a odsetek mężczyzn — do 21%. Wskaźniki wyższe dla mężczyzn dotyczyły jedynie Polski i Węgier.

Bez uwzględnienia transferów społecznych wyższe niż w Polsce zagrożenie ubóstwem kobiet występowało w Irlandii (34%), Danii i W. Brytanii (po 32%) oraz w Szwecji (30%), a zbliżone w Finlandii i na Węgrzech (po 29%), zaś po uwzględnieniu transferów — nieco wyższe zagrożenie dotyczyło Grecji, Hiszpanii, Irlandii, Litwy, Portugalii i Włoch (21%). Odsetek ubogich mężczyzn w Polsce był najwyższy wśród krajów Unii Europejskiej dla linii ubóstwa wyznaczonej bez uwzględnienia transferów społecznych, zbliżone wartości tego wskaźnika wystąpiły jedynie w Irlandii (30%) i na Węgrzech (30%). Po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych odsetek mężczyzn, których dochód ekwiwalentny do dyspozycji jest niższy od granicy ubóstwa ustalonej na poziomie 60% mediany ekwiwalentnych dochodów do dyspozycji w danym kraju, był taki sam jak w Polsce. Nieco niższy (20%) był na Litwie i w Portugalii.

Transfery nie tylko zmniejszają znacząco zasięg ubóstwa, ale także w niektórych krajach wpływają na spadek niekorzystnych dla kobiet różnic zagrożenia ubóstwem według płci (tu wyjątkiem jest Belgia). Jest to szczególnie widoczne w Danii, Finlandii i Szwecji. Jednak w większości krajów transfery nie zmniejszają różnic zasięgu ubóstwa według płci (Austria, Cypr, Estonia, Litwa, Polska, Hiszpania, Portugalia, Włochy, Niemcy, W. Brytania, Irlandia).

IV. Zdrowie

Odwołując się do wyników samooceny stanu zdrowia, dokonanej na podstawie wyników badania stanu zdrowia ludności Polski w 1996 r. oraz 2004 r., można stwierdzić, że nastąpiła poprawa. Dla kobiet wzrósł odsetek ocen bardzo dobrych i dobrych, dla mężczyzn zwiększył się odsetek ocen bardzo dobrych. Zmiany te były wynikiem wzrostu ocen bardzo dobrych wśród osób obojga płci w wieku do 59 lat oraz ocen dobrych dla wszystkich grup wieku, z wyjątkiem kobiet w wieku 0—14 lat i mężczyzn w wieku 0—29 lat, wśród których był spadek. Wyraźna poprawa samooceny dotyczyła także osób zamieszkałych w miastach, mieszkańcy wsi częściej wyrażali jedynie oceny bardzo dobre.

Mężczyźni częściej niż kobiety formułowali bardzo dobre i dobre oceny. Wraz z wiekiem spada odsetek wskaźników bardzo dobrych i dobrych. Kobiety zamieszkałe w miastach i na wsi miały zbliżoną samoocenę stanu zdrowia, zaś mężczyźni mieszkający na wsi nieco rzadziej wyrażali oceny dobre.

Dane spisów powszechnych z 1988 r. i 2002 r. wskazują na wzrost liczby kobiet niepełnosprawnych, silniejszy na wsi, gdzie znacznie wzrósł udział kobiet niepełnosprawnych w wieku 60 lat i więcej, a zwłaszcza w wieku 75 lat i więcej (do 67,1%). Liczba kobiet niepełnosprawnych przypadających na 1000 kobiet wzrosła w miastach ze 105,9 w 1988 r. do 139,4 w 2002 r., a na wsi odpowiednio z 98,2 do 158,6. Dla mężczyzn wskaźniki te zmieniły się odpowiednio z 90,0 do 132,5 mężczyzn w miastach oraz ze 100,1 do 148,3 na wsi. Narastanie niekorzystnych dla wsi różnic wartości tych wskaźników daje się zauważyć już od grupy wieku 30—44 lata, w grupie wieku 75 lat i więcej różnice te zanikają.

W 2002 r. na 1000 kobiet w wieku 60—74 lata przypadało aż 329,2 kobiety niepełnosprawnej w mieście oraz 398,5 kobiety niepełnosprawnej na wsi, zaś dla mężczyzn liczby te są jeszcze większe — 365,6 w mieście i 436,0 na wsi. W wieku 75 lat i więcej liczby niepełnosprawnych kobiet wynosiły odpowiednio 487,3 oraz 489,8, zaś mężczyzn — 471,0 oraz 477,7.

Znaczna część osób, zwłaszcza starszych kobiet częściej tworzących gospodarstwa jednoosobowe, wymaga stałej długoterminowej opieki. Z danych Ministerstwa Zdrowia wynika, że w 2005 r. 69,0% pacjentów opieki zdrowotnej długoterminowej stanowiły kobiety.

W 2002 r. terytorialne zróżnicowanie liczby osób niepełnosprawnych przypadających na 1000 osób było silniejsze dla kobiet. Najniższe wartości tego wskaźnika dla obu płci miało województwo opolskie (100,8 kobiety i 99,6 mężczyzny), największe wartości dla kobiet dotyczyły województwa małopolskiego (194,3), a dla mężczyzn — województwa lubelskiego (176,5).

Według NSP 2002 kobiety stanowiły 52,9% wśród ogółu niepełnosprawnych, 50,9% wśród osób posiadających prawne orzeczenie o niepełnosprawności, ale już 56,8% wśród niepełnosprawnych o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz 62,1% wśród osób bez orzeczenia prawnego, odczuwających ograniczenie sprawności.

Zachowania szkodzące zdrowiu, takie jak palenie tytoniu czy picie alkoholu, dotyczą zarówno kobiet, jak i mężczyzn. Według badania stanu zdrowia z 2004 r. 38,0% mężczyzn w wieku 15 lat i więcej paliło tytoń (33,9% czyniło to codziennie) wobec 23,1% kobiet (19,3%). Jednak odsetek mężczyzn palących tytoń zmniejszył się znacznie od 1996 r. (z 47,3%), natomiast dla kobiet zmiana była niewielka (z 24,5%).

Wzrosła częstotliwość picia alkoholu — w 2004 r. 83,3% mężczyzn w wieku 15 lat i więcej piło alkohol w ciągu ostatnich 12 miesięcy, a 15,7% czyniło to 1—2 razy w tygodniu (81,4% oraz 12,2% w 1996 r.). Mierniki te dla kobiet wynosiły 67,2% oraz 5,8% (59,3% oraz 3,1% w 1996 r.). Szczególnie niepokojące jest częste spożywanie alkoholu przez młode kobiety (15—29 lat). Stanowiły one ok. jednej trzeciej kobiet pijących bardzo często (3—7 razy w tygodniu) i aż 35,5% kobiet pijących często (1—2 razy w tygodniu), w porównaniu do 17,9% mężczyzn w tym wieku pijących bardzo często i 32,2% pijących często. W 2004 r. kobiety wypity średnio 1,2 litra alkoholu, mężczyźni — 5,4 litra.

Wskaźniki używania tytoniu (palący codziennie) obliczone dla krajów Unii Europejskiej na podstawie wyników badań stanu zdrowia ludności, w przypadku kobiet sytuują Polskę w grupie wartości umiarkowanych (najmniejszy wskaźnik miała Portugalia — 6,8%, najwyższy Austria — 32,2%), zaś wartości dla mężczyzn należą do wyższych (minimalny odsetek palaczy zanotowano w Szwecji — 16,5%, zaś maksymalny na Łotwie — 50,6%). Wskaźniki spożycia alkoholu lokują Polskę w grupie krajów o wysokim spożyciu dla obu płci: dla kobiet odsetek pijących wahał się od 37,7% (Węgry) do 92,4% (Litwa), a w Polsce wartość tego odsetka wyniosła 67,2%. Dla mężczyzn odsetek pijących zawierał się w przedziale 68,2% (Rumunia) do 94,3% (Litwa), a w Polsce wynosił 83,3%.

W 2005 r. w stosunku do 1995 r. zwiększyła się liczba osób obojga płci, zarejestrowanych w zakładach ambulatoryjnej opieki psychiatrycznej, przypadających na 100 tys. ludności. Dotyczyło to zarówno poradni zdrowia psychicznego (wzrost o 94,4% dla kobiet i ponad dwukrotny dla mężczyzn), poradni odwykowych (o 102,5% dla kobiet oraz 32,9% dla mężczyzn), jak i leczenia uzależnień od substancji psychoaktywnych (prawie pięciokrotny wzrost dla kobiet i trzykrotny wzrost dla mężczyzn).

Oceniając zmiany w zakresie zachorowalności na wybrane rodzaje chorób w okresie 1995—2005, można zwrócić uwagę na dalszy spadek zachorowań na choroby weneryczne i gruźlicę płuc, dotyczący obu płci. Przypadki zachorowania na AIDS były bardzo rzadkie, ale liczba zachorowań wzrosła — w 1995 r. zarejestrowano jedno zachorowanie kobiety i 5,1 zachorowania mężczyzn na milion osób danej płci, w 2003 r. odpowiednio 2,8 i 6,1. Liczby te należały do jednych z niższych wśród krajów Unii Europejskiej.

Dla obu płci wystąpił wzrost zachorowalności na nowotwory złośliwe; liczba zachorowań zwiększyła się z 253,2 na 100 tys. kobiet w 1995 r. do 294,8 w 2003 r., dla mężczyzn odpowiednio z 297,6 do 336,1 zachorowania. Kobiety zapadały najczęściej na raka sutka i narządów rodnych, zaś mężczyźni — na raka krtani, tchawicy, oskrzeli i płuc oraz prostaty. Odwołując się do standaryzowanych wskaźników zachorowań dla krajów Unii Europejskiej dla 2005 r., należy stwierdzić, iż wskaźniki dla kobiet należały do grupy niższych, mniejsza zachorowalność dotyczyła: Grecji, Hiszpanii i Portugalii. Natomiast niższe od wyznaczonych dla Polski wskaźniki zachorowalności dla mężczyzn miały: Dania, Finlandia, Szwecja, Grecja, Portugalia, Irlandia oraz W. Brytania.

Standaryzowane wskaźniki zachorowań dla krajów Unii Europejskiej wskazują na wyjątkowo częste w Polsce zachorowania na raka macicy (najwyższy wskaźnik dla Polski i Słowacji), natomiast zachorowalność na nowotwór złośliwy sutka była najrzadsza na Słowacji, a następnie w Polsce.

Profilaktyka chorób nowotworowych kobiet jest wysoce niedostateczna — wyniki badań ankietowych wskazują, że aż 72% kobiet nie miało nigdy przeprowadzonego badania mammograficznego, 76% — badania USG piersi, a 30% — cytologii. W okresie 2000—2005 liczba porad udzielanych kobietom w poradniach dla kobiet oraz poradniach ginekologiczno-położniczych wzrosła słabiej w porównaniu z okresem 1995—2000.

V. Edukacja i nauka

Struktura wykształcenia społeczeństwa polskiego

Od początku lat 90. XX wieku poziom wykształcenia społeczeństwa podnosi się w niezwykle szybkim tempie, zwłaszcza w przypadku kobiet. W 2002 r. wśród osób w wieku 15 lat i więcej odsetek osób, które miały wykształcenie niepełne podstawowe, podstawowe, ukończone średnie ogólnokształcące, policealne lub wyższe zakończone stopniem magistra był większy wśród kobiet niż wśród mężczyzn. Wśród kobiet natomiast było mniej niż wśród mężczyzn osób, które legitymowały się wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz średnim zawodowym. Wśród ludności z wykształceniem wyższym w miastach kobiety stanowiły 54,0% (mężczyźni — 46,0%), a na wsi 59,4%. Wśród ogółu osób mających wyższe wykształcenie udział kobiet wzrósł w okresie 1988—2002 z 47,0% do 54,8%. W tym samym czasie zmniejszył się odsetek kobiet z wykształceniem średnim zawodowym, ogólnokształcącym i policealnym. Odsetki

kobiet z wyższym wykształceniem były wyższe wśród mających 20—49 lat (grupy wieku 20—24, 25—29, 30—39, 40—49 lat), liczonych w stosunku do ogółu kobiet mających wyższe wykształcenie, niż odsetki mężczyzn, liczonych w stosunku do ogółu mężczyzn. Młodzi mężczyźni znacznie częściej niż ich rówieśnice legitymowali się jedynie wykształceniem niepełnym podstawowym lub nie mieli żadnego wykształcenia szkolnego; 21,5% mężczyzn i 9,2% kobiet w wieku 15—19 lat w 2002 r. Wśród osób liczących powyżej 60 lat odsetki kobiet były wyższe niż mężczyzn.

Istniały znaczne różnice terytorialne w poziomie wykształcenia. Najwyższe odsetki kobiet i mężczyzn z wyższym wykształceniem były w woj. mazowieckim (14,6% ogółu kobiet w wieku 15 lat i więcej i 13,8% ogółu mężczyzn w wieku 15 lat i więcej), woj. pomorskim (11,7% kobiet i 10,9% mężczyzn), woj. małopolskim (11,0% kobiet i 9,9% mężczyzn), woj. zachodniopomorskim (10,7% kobiet i 10,0% mężczyzn). W przypadku kobiet najniższe w woj. lubuskim (8,6%) i woj. opolskim (8,7%). W przypadku mężczyzn najniższe w woj. opolskim (7,9%) i woj. warmińsko-mazurskim (8,0%).

Ogółem 10,7% kobiet i 9,7% mężczyzn w Polsce posiadało wyższe wykształcenie. Znacznie większe różnice występowały, jeśli chodzi o grupę osób mających wykształcenie zasadnicze zawodowe. Przede wszystkim znacznie mniej kobiet miało tego typu wykształcenie (17,5% ogółu kobiet w Polsce) niż mężczyzn (31,3% ogółu mężczyzn). W woj. kujawsko-pomorskim stanowiły relatywnie najliczniejsze grupy (20,6% ogółu kobiet i 36,1% ogółu mężczyzn), w woj. wielkopolskim odpowiednio 20,5% i 37,4% oraz śląskim 20,5% i 35,6%. Najmniej liczne w woj. mazowieckim (13,6% kobiet i 24,1% mężczyzn).

Zarówno odsetek kobiet (93,3% ogółu kobiet w wieku 20—24 lat), jak i odsetek mężczyzn (88,9% ogółu mężczyzn w wieku 20—24 lat) legitymujących się w Polsce co najmniej wykształceniem zasadniczym zawodowym należą do najwyższych w Unii Europejskiej. W 2005 r. były one zbliżone w przypadku kobiet jedynie na Słowacji (92,6%) i w Słowenii (93,2%), a najniższe na Malcie (57,0%) i w Portugalii (57,5%) oraz w Hiszpanii (68,5%). W przypadku mężczyzn były wyższe jedynie w Rep. Czeskiej (91,3%) i na Słowacji (91,0%), a najniższe w Portugalii (40,8%), na Malcie (50,5%) i w Hiszpanii (55,4%). W Polsce, podobnie jak w prawie wszystkich krajach Unii, odsetki młodych kobiet mających co najmniej wykształcenie zasadnicze zawodowe, w porównaniu z całą populacją kobiet w omawianej grupie wiekowej, były wyższe od obliczonego w ten sam sposób odsetka mężczyzn. Polska należy do krajów z najniższym odsetkiem osób w wieku 18—24 lat z wykształceniem co najwyżej gimnazjalnym, które przerwały naukę (4,0% ogółu kobiet w tym wieku i 6,9% mężczyzn). W obu przypadkach niższy odsetek osób, które przerwały naukę był jedynie w Słowenii, a w przypadku mężczyzn również na Słowacji i w Rep. Czeskiej. Polska wypadła dużo gorzej, jeśli chodzi o kształcenie ustawiczne dorosłych. Odsetek kształcących się kobiet wynosił 5,4%, a mężczyzn — 4,3% w 2005 r., podczas gdy w Szwecji, w której kształcenie ustawiczne dorosłych jest najbardziej popularne, jeśli chodzi o kraje Unii Europejskiej, objęte było nim 35,6% kobiet i 27,9% mężczyzn. Niewiele mniej osób kształciło się w W. Brytanii, Danii i Finlandii, w których odsetki kształcących się kobiet były o kilka punktów procentowych wyższe niż wśród mężczyzn.

Dzieci w przedszkolach

Problem braku dostatecznej liczby przedszkoli w Polsce jest niejednokrotnie podnoszony w debatach publicznych, co najmniej z dwóch powodów. Po pierwsze, przedszkole uznaje się za instytucję, która może ułatwić w znacznym stopniu łączenie opieki nad dziećmi z wykonywaniem pracy zawodowej przez kobiety, gdyż one najczęściej są odpowiedzialne za tę opiekę. Po drugie, przedszkola są traktowane jako instytucja mająca ułatwić zmniejszenie różnic między dziećmi pochodzącymi z różnych środowisk społecznych zanim rozpoczną naukę szkolną. W latach 2000/01—2005/06 nie zmienił się odsetek dziewcząt w % ogółu dzieci w wieku 3—6 lat w placówkach wychowania przedszkolnego (wynosił odpowiednio 48,9% i 48,8%). Liczba bezwzględna uczęszczających spadła z ogółem 432,6 tys. do 410,2 tys. Istniały duże różnice pomiędzy województwami. Najwięcej dzieci (zarówno dziewcząt i chłopców w przeliczeniu na 1000 dzieci w wieku 3—6 lat według płci) było objętych wychowaniem przedszkolnym w woj. opolskim (687 dziewcząt i 678 chłopców), najmniej w woj. świętokrzyskim (475 dziewcząt i 474 chłopców). Odsetek dziewcząt w przedszkolach w Polsce był podobny do odsetka we wszystkich krajach Unii Europejskiej, z wyjątkiem Irlandii i Malty, wszędzie stanowiły nieco poniżej połowy uczęszczających dzieci.

Uczniowie

Okres po zmianie systemu politycznego i ekonomicznego przyniósł istotne zmiany w strukturze oferty edukacyjnej. Zmiany w profilu gospodarki, wprowadzona w 1999 r. reforma edukacji oraz upadek wielu zakładów przemysłowych wiązały się z zamknięciem przyzakładowych szkół zasadniczych zawodowych oraz wielu innych prowadzonych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

W sytuacji zmieniających się możliwości edukacyjnych, chłopcy po szkole podstawowej (a obecnie również gimnazjum) coraz częściej kontynuują naukę w liceach ogólnokształcących. Dlatego w ostatnich latach dziewczęta zaczynają stanowić relatywnie mniejszy odsetek w liceach ogólnokształcących i średnich szkołach zawodowych niż poprzednio (choć w liczbach bezwzględnych też jest ich więcej). W roku szkolnym 2005/06 w szkołach dla młodzieży dziewczęta stanowiły 60,1% uczniów w liceach ogólnokształcących (podczas gdy w roku szkolnym 1990/91 — 72,7%) i mniej niż połowę

w technikach — 39,5% (w roku szkolnym 1990/91 — 51,6%). Wzrósł odsetek kobiet wśród studiujących; w roku szkolnym 2005/06 kobiety stanowiły 56,5% studiujących, a w 1990/91 — 50,2%.

W szkołach dla dorosłych: zasadniczych zawodowych, liceach ogólnokształcących i technikach, odsetek kobiet uczących się w nich (liczony w % ogółu uczniów danego szczebla kształcenia) wyraźnie zmniejszył się w omawianym okresie.

Różnice pomiędzy województwami w odsetkach uczennic i studentek (liczonych w % ogółu uczniów i studentów danego szczebla kształcenia) sięgają kilku procent na różnych szczeblach kształcenia, w poszczególnych typach szkół.

W roku szkolnym 2005/06 współczynnik skolaryzacji netto w przypadku szkół wyższych (bez studentów studiów eksternistycznych i cudzoziemców) wynosił dla kobiet 43,4, a mężczyzn — 38,8. Współczynnik skolaryzacji brutto był wyższy. W przypadku kobiet osiągnął wartość 56,1, a w przypadku mężczyzn — 41,9, wskazując, że dążenie do podniesienia poziomu edukacji występowało szczególnie silnie wśród tych pierwszych. Wielkość współczynników skolaryzacji netto, dotyczących początków drogi edukacyjnej pokazuje, że prawie wszystkie dzieci w wieku 6 lat są objęte wychowaniem przedszkolnym, a później nauką w szkole podstawowej. Współczynnik skolaryzacji netto był nieco niższy (zwłaszcza jeśli chodzi o chłopców) już w przypadku uczniów gimnazjum, choć nauka na tym szczeblu jest również obowiązkowa.

Dziewczęta stanowiły 28,6% ogółu uczniów w zasadniczych szkołach zawodowych w roku szkolnym 2005/06. Analiza kierunków kształcenia w zasadniczych szkołach zawodowych pokazuje, że utrzymuje się niezwykle silne zróżnicowanie dziedzin wybieranych przez dziewczęta i chłopców. Dziewczęta koncentrowały się przede wszystkim w szkołach o kierunkach zaliczanych do ekonomiczno-administracyjnych (stanowiły w nich 82,7% w roku szkolnym 2005/06), w drugiej kolejności — o kierunkach należących do grupy usług dla ludności (62,6% w tym samym roku szkolnym). Nie było ich właściwie wcale w szkołach o profilu inżynierjno-technicznym (0,7%), architektury i budownictwa (0,8%).

W przypadku techników wybór kierunków jest podobny do opisanego poprzednio. Dziewczęta wybierały też bardzo rzadko szkoły o kierunku informatycznym. Chłopcy wyraźnie stronili od kierunków uważanych powszechnie za kobiece. Podobnie przedstawia się wybór kierunków kształcenia w szkołach zasadniczych zawodowych i technikach dla dorosłych.

W latach szkolnych 1990/91—2005/06 wzrosła liczba osób, bardziej mężczyzn niż kobiet, uczących się w szkołach dla dorosłych. W roku szkolnym 2005/06 119,3 tys. kobiet i 189,2 tys. mężczyzn kształciło się w tych szkołach, przede wszystkim w formie wieczorowej i zaocznej.

Kobiety stanowiły też ponad połowę (53,9% w roku szkolnym 2005/06) uczących się w szkołach policealnych. W roku szkolnym 1990/91 stanowiły 76,9%, zatem ich udział procentowy zmniejszył się. Jednakże w liczbach bezwzględnych liczba ich podwoiła się, a w przypadku mężczyzn jest obecnie prawie 6-krotnie wyższa. Szkoły policealne to przede wszystkim droga zdobywania zawodu przez kobiety, choć ostatnio coraz częściej (w przeciwieństwie do początku lat 90.) drogę tę wybierają również mężczyźni. Podobnie jak w przypadku wcześniej opisywanych poziomów i typów szkół, utrzymuje się tutaj ten sam podział na kierunki tradycyjnie wybierane częściej przez mężczyzn oraz nowe (informatyczne), w których też dominują. Są to przede wszystkim kierunki: ochrony i bezpieczeństwa (kobiety stanowiły tu 19,7% ogółu uczniów), informatyczne (20,0%), inżynierjno-techniczne (26,1%). Kobiety wybierały szczególnie często kierunki: pedagogiczne (stanowiły tu 80,2% ogółu uczących się w tej dziedzinie), opieki społecznej (86,5%), fizyczne — m.in. fizyka, chemia, geologia (68,0%), społeczne (68,8%).

Studenti

W okresie 1990—2005 liczba studiujących kobiet wzrosła pięciokrotnie, liczba mężczyzn — czterokrotnie. Już w 1990 r. kobiety stanowiły ponad połowę wszystkich studentów. W 2005/06 roku było ich 56,5% wśród ogółu studentów i 65,0% wśród absolwentów. Były najliczniej reprezentowane wśród studentów akademii medycznych (75,6% ogółu kształcących się w tych uczelniach) i wyższych szkół pedagogicznych (71,8%). Ich udział procentowy był najmniejszy wśród studentów szkół resortu spraw wewnętrznych i administracji (13,3%), szkół resortu obrony narodowej (23,8%) oraz w wyższych szkołach technicznych (31,7%). Porównanie procentowego udziału kobiet wśród studiujących na poszczególnych grupach kierunków pokazuje, że różnice w wyborze kierunków były jeszcze większe, gdy porównuje się odsetki kobiet i mężczyzn, niż gdy porównuje się ich obecność w różnych typach uczelni. Dokonywane wybory były niejako kontynuacją wcześniej opisanych na niższych szczeblach kształcenia. Na kierunkach informatycznych w roku szkolnym 2005/06 kobiety stanowiły jedynie 12,1% ogółu studiujących. Kierunki zaliczane do grup technicznych i usług transportowych nadal były silnie zmaskulinizowane. Kierunki już wcześniej bardzo sfeminizowane, jak np. opieki społecznej, pedagogiczne, społeczne, humanistyczne i biologiczne, nadal takimi pozostały. Wyraźnie zwiększyła się liczba kobiet na kierunkach związanych z biznesem i administracją oraz usługami dla ludności. Należy przy tym dodać, że w latach 90. ubiegłego wieku generalnie liczba studiujących na kierunkach ekonomicznych i administracyjnych znacznie wzrosła również w przypadku mężczyzn, w związku z dużymi możliwościami zatrudnienia w tej dziedzinie w tym czasie.

Udział kobiet jest jeszcze wyższy na studiach podyplomowych; stanowiły w roku szkolnym 2000/01 70,6% ogółu studentów, a w 2005/06 — 68,4%.

W latach szkolnych 1995/96—2005/06 nastąpił duży wzrost liczby kobiet na studiach doktoranckich z 3995 osób do 16131. Zmieniły się również proporcje pomiędzy kobietami i mężczyznami. W roku szkolnym 2005/06 stanowiły one ok. połowy (49,3%) osób będących na studiach doktoranckich. Szczególnie wiele było ich wśród doktorantów w wyższych szkołach artystycznych, akademiach medycznych, akademiach wychowania fizycznego, gdzie stanowiły ponad 60%.

Analiza według dziedzin nauk w latach szkolnych 1995/96—2005/06 pozwala wyróżnić kierunki o mniej lub bardziej dynamicznym przyroście procentowym kobiet wśród uczestników studiów doktoranckich. W przypadku takich dziedzin nauk, jak: przyrodnicze, medyczne, rolnicze, społeczne odsetek kobiet wśród doktorantów wynosił na początku porównywanego okresu 40% lub więcej. Zwiększył się w następnych latach do ponad 60% w przypadku kierunków medycznych i rolniczych. Niemal podwoił się natomiast w przypadku nauk technicznych, pokazując, że uznawana za tradycyjnie męską dziedzina zaczyna zmieniać swój charakter, choć nadal kobiety stanowiły nieliczną grupę.

We wszystkich krajach, włączając Polskę, w szkołach podstawowych wskaźnik kształcenia chłopców (liczba na 1000 ogółu mężczyzn) jest wyższy o kilka do kilkunastu punktów niż dla kobiet (liczba na 1000 ogółu kobiet). W Polsce w roku szkolnym 2003/04 wynosił dla kobiet 70,4, a dla mężczyzn — 79,4. Wskaźniki te należały do najwyższych w Unii Europejskiej. Analogicznie obliczane wskaźniki dla uczniów szkół ponadpodstawowych plasowały Polskę jeszcze wyżej: 100,9 dla kobiet i 114,4 dla mężczyzn. Były najwyższe w W. Brytanii: 171,0 dla kobiet i 150,8 dla mężczyzn. Najniższe w Grecji: 63,4 dla kobiet i 68,6 dla mężczyzn. W. Brytania wyróżniła się nie tylko wysokością wskaźnika, ale również tym, że jedynie w tym kraju wskaźnik dla kobiet był wyższy niż dla mężczyzn.

Polska miała jeden z najwyższych wskaźników studentów szkół wyższych wśród krajów Unii Europejskiej. W roku szkolnym 2003/04 studiowało 597,1 kobiety na 10 tys. ogółu kobiet i 469,4 mężczyzny na 10 tys. ogółu mężczyzn. Wyższe wskaźniki były w przypadku kobiet na Łotwie (635,3) i w Finlandii (600,4). W przypadku mężczyzn — w Finlandii (547,6) i Grecji (527,6). Wysokość omawianych wskaźników jest niezwykle zróżnicowana w starych krajach członkowskich (15), jak i w nowych. W największych krajach europejskich, jak: Niemcy, Francja, W. Brytania, Włochy, bezwzględne liczby studiujących były zbliżone do liczby studentów w Polsce, jednakże w przeliczeniu na 10 tys. ogółu kobiet bądź mężczyzn były znacznie niższe. W prawie wszystkich krajach Unii Europejskiej, z wyjątkiem Niemiec, Rep. Czeskiej i Cypru wyższe były wskaźniki studiujących kobiet niż mężczyzn obliczane w stosunku do ogółu ludności danej płci. Mężczyźni znacznie częściej studiowali nauki ścisłe, tzn.: nauki przyrodnicze, matematyczne, informatyczne, inżynierjno-techniczne, produkcję i budownictwo; chodzi tu o wskaźniki obliczane w % ogółu studentów danej płci. Było to zjawisko powszechnie występujące w krajach Unii Europejskiej, przy czym w Polsce wskaźniki podejmujących naukę w wyżej wymienionych dziedzinach należały do najniższych w Unii: 10,8 dla kobiet, podczas gdy w Finlandii 18,2 i Grecji 20,4, natomiast 35,5 dla mężczyzn w Polsce, a 61,4 w Finlandii. Niewątpliwie tak niskie wskaźniki w Polsce były efektem eksplozji studiów pedagogicznych, zarządzania, marketingu itp., które przyciągnęły bardzo wielu podejmujących naukę w latach 90. XX wieku i na początku XXI wieku.

Liczba kobiet absolwentów na 10 tysięcy ogółu kobiet była w Polsce najwyższa — w 2004 r. wynosiła 161,7, a mężczyzn na 10 tysięcy ogółu mężczyzn — 90,8. Irlandia była krajem o porównywalnie wysokich wskaźnikach absolwentów: 157,3 dla kobiet i 119,9 dla mężczyzn.

Kobiety w nauce

W konsekwencji zachodzących zmian następował systematyczny wzrost odsetka kobiet wśród uzyskujących stopień doktora oraz doktora habilitowanego. Wzrosła również liczba kobiet z 22,4% do 27,0% ogółu osób, którym nadano tytuły profesora w latach 1991—2005.

Kobiety były prawie nieobecne wśród członków Polskiej Akademii Nauk. Ich udział nieznacznie zmienił się w opisywanym okresie, pomimo zwiększenia ich liczby wśród pracowników naukowych różnych szczebli. W 1990 r. stanowiły 2,2% ogółu członków (10 osób), a w 2005 r. — 2,7% (15 osób).

W 2005 r. kobiety stanowiły prawie połowę pracowników zatrudnionych w działalności badawczej i rozwojowej (42,7%), 19,6% ogółu pracowników z tytułem naukowym profesora, 28,7% ogółu ze stopniem naukowym doktora habilitowanego i 42,4% — doktora. Ich udział przypomina układ piramidy; odzwierciedlając liczbę stopni i tytułów nadawanych kobietom w poprzednich latach. Wśród osób zatrudnionych w działalności badawczej i rozwojowej kobiety w Polsce i w innych krajach Europy Środkowo-Wschodniej stanowiły na ogół wyższy odsetek niż w dawnych krajach członkowskich UE. W 2004 r. w Polsce stanowiły 43,4% ogółu zatrudnionych, podczas gdy: w Niemczech — 28,0%, w Niderlandach — 23,6%, we Francji — 32,4%, w Szwecji — 36,1%, w Estonii — 48,6%, na Łotwie — 54,2%, w Rep. Czeskiej — 34,6%. W przypadku pracowników naukowo-badawczych różnice te były jeszcze bardziej widoczne. Na Łotwie kobiety stanowiły w 2004 r. 52,8%, w Polsce — 38,9%.

VI. Budżet czasu, turystyka i sport

Role społeczne kobiet w polskiej rodzinie obejmują od końca XIX wieku zestaw zadań, zajęć i działań o kluczowym znaczeniu dla funkcjonowania, trwałości i harmonijnego współżycia członków rodziny lub szerzej mówiąc gospodarstwa domowego.

Kobieta w gospodarstwie domowym jest organizatorem życia codziennego, głównym wykonawcą usług gwarantujących przeżycie (żywienie, ubieranie, utrzymanie mieszkania, pierwsza pomoc psychologiczna, pierwsza pomoc medyczna, edukacyjna i wszelka inna), a także liderem kulturalnym i wypoczynkowym. Polskie rodziny reprezentują sobą niezwykle zróżnicowane modele organizacji, życia wewnętrznego i podziału ról, jednak generalne prawidłowości pozostają bez zmian od wielu dziesięcioleci. Zmiany, które następują we wzorcach rodzinnych, poza klasycznym i ciągle aktualnym podziałem na wieś i miasto, są bardzo powolne. Dopiero komunikacyjny postęp techniczny, rozwój nowoczesnych technik informacyjnych i szerokie ułatwienie w podróżowaniu za granicę, po raz pierwszy w skali globalnej naruszyły model polskiej rodziny.

Zmiany coraz wyraźniej postępują, poczynając od początku XXI wieku. Jednak w badaniach budżetu czasu z przełomu 2003 i 2004 r. występuje tradycyjny podział ról, a w konsekwencji różne struktury wykorzystywania czasu przez kobiety i mężczyzn.

Kobiety zamężne, z dziećmi na utrzymaniu, najwięcej czasu poświęcały na zajęcia domowe (4 h 45'). Jest to prawie dwukrotnie więcej niż w przypadku mężczyzn (2 h 13'). Druga grupa najbardziej czasochłonnnych zajęć to korzystanie ze środków masowego przekazu (kobiety samotne — 3 h 12'; kobiety zamężne z dziećmi na utrzymaniu — 2 h 15', a samotne matki z dziećmi na utrzymaniu — 2 h 24'). Oglądanie telewizji lub wideo zajmowało kobietom od 1 h 46' do 2 h 26' na dobę. Mężczyźni najwyraźniej mieli więcej czasu na tego rodzaju zajęcia (od 2 h 03' do 3 h 03'). I tak np. kobiety w rodzinie z dziećmi w ciągu tygodnia korzystały z telewizji przez 12 h 22', a mężczyźni przez 15 h 38'; to ogromna różnica w ilości czasu. Kobiety jednak wyraźnie więcej czasu przeznaczały na czytanie. Generalnie też kobiety miały mniej czasu dla siebie. Kobiety spały nieco dłużej, ale miały mniej czasu na pracę społeczną, podróże, zajęcia fizyczne i turystyczne. Kobiety także mniej pracowały zawodowo, tak więc budżet czasu kobiet polskich jest znacznie „obciążony” obowiązkami domowo-rodzinnymi.

Odsetek kobiet w przypadkach omawianych wyżej czynności był różny od odsetka analogicznej kategorii mężczyzn (tzw. frakcji mężczyzn wykonujących te same czynności).

Prawie wszystkie kobiety (96,8%) w rodzinach z dziećmi wykonywały zajęcia i prace domowe, a w tym aż 90,1% zajmowało się obróbką żywności, 73,9% utrzymaniem porządku w domu, a 57,6% zakupami i usługami.

Z analizy struktury zagospodarowania czasu kobiet i mężczyzn wynikają pewne ogólne prawidłowości, a mianowicie: — kobiety w rodzinie są bardziej obciążone ważnymi dla rodziny obowiązkami; — czas kobiet bez względu na sytuację rodzinną wskazuje na wyraźne dostosowanie do zajęć obowiązkowych.

Interesujące „przełożenie” na uczestnictwo w kulturze wykazują badania uczestnictwa w kulturze ludności Polski w 2004 r.

Generalnie kobiety wykazują większą aktywność w korzystaniu z kultury, szczególnie w tych rodzajach uczestnictwa, które wymagają aktywności umysłowej. I tak więcej kobiet czyta książki i czasopisma oraz korzysta z bibliotek. Mniej kobiet ogląda filmy na wideo lub DVD oraz korzysta z wypożyczalni kaset. O ile wszyscy Polacy oglądają telewizję (ponad 98%), a także wszyscy równie rzadko chodzą do filharmonii, opery czy operetki, to kobiety wyraźnie częściej chodzą do teatru, zwiedzają muzea lub zabytki historyczne.

Kobiety równie często jak mężczyźni uczestniczyły w imprezach towarzyskich (po 80,0—82,8%). Ciekawe jest natomiast, że mimo niewyobrażalnego postępu w systemach projekcji kinowej — z kina korzystało 37,2% kobiet i 38,2% mężczyzn. Dla Polaków, a w tym przede wszystkim dla kobiet polskich decydujące znaczenie dla uczestnictwa w kulturze ma możliwość dostępu do dóbr, usług i instytucji kultury.

Obciążenie kobiet życiem rodzinnym i obowiązkami rodzinnymi powoduje poważne skutki, jeśli chodzi o korzystanie z wyjazdów poza miejsce zamieszkania. Od 2000 r. odsetek wyjeżdżających kobiet spadł z 59,2% do 47,4%. Podobnie miała się również sprawa z wyjazdami mężczyzn. W 2005 r. zaledwie co czwarta kobieta wyjeżdżała na okres 2—4 dni (o 11,5% mniej niż w dużo cięższych czasach, tj. w 1996 r.). Trochę mniejsze spadki odsetka kobiet wystąpiły w przypadku wyjazdów pięciodniowych i dłuższych. Nie zmienił się natomiast odsetek kobiet wyjeżdżających za granicę (10,5—10,8%). W aktywności turystycznej kobiet polskich wystąpiła jeszcze jedna zmiana i to bardzo niekorzystna. Przeciętna liczba wyjazdów krótkich poza miejsce zamieszkania w 2005 r. (2—4 dni) była o połowę mniejsza niż w 1996 r. Zmniejszyła się także liczba wyjazdów dłuższych w kraju oraz wyjazdów za granicę. Nieznacznie natomiast zmienił się przeciętny czas trwania takich wyjazdów dla kobiet: w wyjazdach krótkich (2—4 dni) z 1,6 do 1,9 noclegu, a w wyjazdach dłuższych (5 dni i więcej) z 9,9 noclegu do 9,5 noclegu. Ciekawe jest natomiast wydłużanie się wyjazdów za granicę: w przypadku kobiet z 11,4 noclegu w 1996 r. do 13,5 noclegu w 2005 r. (dla mężczyzn odpowiednio z 7,0 do 11,1).

Istotnym zjawiskiem charakteryzującym wyjazdy poza miejsce zamieszkania, i to zarówno kobiet jak i mężczyzn, są cele wyjazdów. Zaledwie jedna czwarta Polaków wyjeżdżała w celach turystyczno-wypoczynkowych. Drugim, co do wielkości odsetka korzystających, celem wyjazdów były wyjazdy do rodziny lub znajomych (ok. 20%). W pewnej części były to także wyjazdy wypoczynkowe. Pamiętać jednak należy, że spora część wyjazdów, które określano jako „turystyczno-wypoczynkowe” to w istocie wyjazdy na działkę lub do letniskowej chaty. W tym wypadku nie jest to naprawdę turystyka, ale przedłużone obowiązki domowe kobiet z dodatkowymi pracami ogrodowo-warzywniczymi. Naturalną konsekwencją obciążenia kobiet pracami domowymi, wychowawczymi i zawodowymi jest niewielki udział kobiet uczestniczących w zajęciach sportowych. W Polsce w klubach sportowych w 2004 r. ćwiczyło zaledwie 66,0 tys. kobiet, a było to tylko o 16,7 tys. więcej niż w 1990 r. Wśród ćwiczących kobiet w 2004 r. juniorki stanowiły 72,2%. Do

najbardziej kobiecych dyscyplin należały: akrobatyka (kobiety stanowiły 56,3% ogółu ćwiczących w tej dyscyplinie), jeździectwo (61,4%), tyżwiarstwo figurowe (64,5%) i gimnastyka artystyczna (98,6%). Ciekawe jest jednak to, że kobiety zaczęły ćwiczyć i odnosić znaczące sukcesy na arenie międzynarodowej w dyscyplinach do tej pory uznawanych za męskie, takich jak: biathlon, karate, zapasy czy ostatnimi laty także boks. Najbardziej usportowione Polki w 2004 r. mieszkaly w województwie łódzkim (44,4 na 10 tys. ludności) i lubuskim (42,4 na 10 tys. ludności).

Województwa zachodnie są wyraźnie bardziej usportowione, chociaż proporcje kobiet do mężczyzn wśród ćwiczących w klubach sportowych są we wszystkich województwach bardzo dalekie od proporcji ludności według płci (w Polsce na 100 mężczyzn przypada 107 kobiet), natomiast mężczyzn jest prawie 6 razy więcej wśród ćwiczących w klubach sportowych niż kobiet. Najgorsza jest sytuacja w województwie podkarpackim (prawie 10 razy więcej ćwiczących mężczyzn niż kobiet), a najkorzystniejsza w województwie świętokrzyskim (nieco ponad czterokrotnie więcej mężczyzn niż kobiet) i pomorskim (blisko pięciokrotnie więcej mężczyzn). Proporcje aktywności sportowej kobiet i mężczyzn wyraźnie wskazują na zapóźnienie cywilizacyjne, tradycjonalizm życiowy i styl życia daleko odbiegający od innych krajów. Niektóre z nich, jak np. Grecja, Hiszpania czy Rumunia uchodziły dotychczas za bardziej tradycjonalistyczne niż Polska, a obecnie wyraźnie wyróżniają się wysoką aktywnością sportową kobiet.

W odróżnieniu od poziomu uczestnictwa kobiet wśród osób ćwiczących w klubach sportowych, ich udział wśród uczestników igrzysk olimpijskich, mistrzostw świata i Europy jest dużo wyższy. Wniosły też one znacznie większy wkład w dorobek olimpijski, niżby wynikało z liczebności kobiecej ekipy. Na szczególną uwagę zasługują sukcesy kobiet w igrzyskach paraolimpijskich — zarówno letnich jak i zimowych. Zagospodarowanie czasu wolnego przez kobiety jest wyraźnie dość jednostronne. Jest ono uwarunkowane trzema mechanizmami:

- a) sytuacją i pozycją w gospodarstwie domowym,
- b) własnymi kompetencjami cywilizacyjnymi,
- c) własnymi potrzebami i aspiracjami dotyczącymi zagospodarowania czasu wolnego.

We wszystkich trzech „mechanizmach” kobiety mają przede wszystkim ograniczenia obiektywne. Mają mniej czasu, a więcej obowiązków domowych, chociaż są lepiej wykształcone, to są gorzej przygotowane do wykorzystania nowoczesnych technik informacyjnych. Wreszcie wszystko wskazuje na to, że o ile zmienił się model ogólny uczestnictwa na mechaniczny, „matrixowy”, by nie powiedzieć bardziej prostacki, to preferencje kulturalne utrzymują się w sferze kultury wyższego rzędu.

Mimo tych problemów zdecydowana większość kobiet zadowolona jest ze swojego sposobu zagospodarowania czasu wolnego (70,9% wobec 72,8% wśród mężczyzn). Znacznie gorzej jest jeśli chodzi o oceny uczestnictwa w kulturze, tylko bowiem 48,4% kobiet jest zadowolonych ze swojego uczestnictwa. Okazuje się jednak, że całe społeczeństwo Polski jest niewolnikiem telewizji, a 56,7% ogląda ją ponad 2 godziny dziennie, a w tym 16,3% (co szósta kobieta) ogląda ją przez ponad 4 godziny. Wynika z tego, że wszystkie praktycznie zajęcia mają tylko jedno uwarunkowanie, a mianowicie „czas wolny od oglądania telewizji”. Kobiety są gorzej przygotowane (lub w mniejszym stopniu zaakceptowały) do korzystania z Internetu. Od 70 do 90% kobiet nie słucha muzyki przez Internet, nie tworzy stron www, nie pisze tekstów, nie ogląda filmów itd. Sądzić należy, że czas części dotychczasowych liderki życia kulturalnego w tradycyjnym rozumieniu minął, a ich rolę przejmują — wychowane na telefonie komórkowym, Internecie oraz masowych koncertach i happeningach — ich córki i wnuczki.

VII. Kobiety w organach przedstawicielskich

Kobiety kandydujące na posłów

W okresie 1991—2005, w którym odbyło się pięć kolejnych wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, następował systematyczny wzrost liczby kobiet wśród kandydatów (mierzony zarówno liczbami bezwzględными — z wyjątkiem spadku w 1997 r. — jak i ich udziałem procentowym w ogólnej liczbie kandydatów). W 1991 r. kandydowały 902 kobiety (stanowiąc 12,9% ogółu kandydatów), a w 2005 r. — 2612 kobiet (24,5% ogółu kandydatów). Znaczny przyrost kandydujących kobiet miał miejsce w wyborach w 2001 r., po których nastąpiło kolejne zwiększenie liczby kobiet kandydujących na posłów w wyborach w 2005 r. Na przestrzeni opisywanego okresu nastąpiła zmiana struktury wieku kandydatek. W wyborach w 1991 r. relatywnie najliczniejszą grupę (mierzoną zarówno liczbami bezwzględными, jak i udziałem procentowym w ogólnej liczbie kandydatów w poszczególnych grupach wieku) stanowiły kobiety w grupie wieku 40—59 lat (14,5% ogółu kandydatów w tej grupie wieku). W kolejnych wyborach, tj. w 1993 r., 1997 r. i w 2005 r., najwięcej kandydatek (mierzonych liczbami bezwzględными) również należało do tej grupy wieku (w wyborach w 2005 r. — 1412). Jednakże procentowy udział kobiet wśród kandydatów był największy w dwóch ostatnich wyborach w najniższej grupie wieku, tj. 21—29 lat: w 2001 r. — 26,9%, a w 2005 r. — 30,1%. Zatem na przestrzeni ostatnich 15 lat można mówić o dwóch podstawowych trendach, tj. zwiększaniu się liczby kobiet wśród kandydatów oraz szybkim przyroście kobiet wśród najmłodszych kandydatów.

Posłanki na Sejm

Wzrost liczby kandydatek na posłów w wyborach do Sejmu nie przekłada się na równie szybki wzrost liczby posłanek w Sejmie. O ile porównanie liczby kandydatek w okresie 1991—2005 oznacza ich trzykrotny wzrost, o tyle liczba posłanek jedynie podwoiła się. 44 posłanki zasiadały w Sejmie w 1991 r., a 94 w Sejmie wybranym w 2005 r., stanowiąc odpowiednio 9,6% i 20,4%. Większość posłanek mieściła się w grupie wieku 40—59 lat: 33 na 44 zasiadające w Sejmie wybranym w 1991 r., 72 na 94 wybrane w wyborach w 2005 r. W wyniku tych ostatnich wyborów posłanki stanowiły prawie połowę (48,2%) posłów w wieku 60 lat i więcej, nieporównanie więcej niż miało to miejsce w przypadku wcześniejszych wyborów. Natomiast znaczny wzrost liczby kobiet wśród kandydatek w grupie wieku 21—29 lat w ogóle nie znalazł odbicia wśród wybranych; w 2005 r. została wybrana do Sejmu tylko 1 kobieta spośród 565 kandydatek liczących 21—29 lat. Większość posłanek zasiadających w Sejmie w wyniku kolejnych wyborów legitymowała się wyższym wykształceniem, w wyniku wyborów: w 1991 r. (I kadencja) 38 na 44, w 1993 r. (II kadencja) 53 na 60, w 1997 r. (III kadencja) 54 na 60, w 2001 r. (IV kadencja) 80 na 93, w 2005 r. (V kadencja) 86 na 94. Kobiety niezwykle rzadko zajmowały stanowiska przewodniczących komisji stałych (2,0% w ogólnej liczbie posłów pełniących kierownicze funkcje w I kadencji, 1,0% w III kadencji, 4,1% w IV kadencji, 5,0% w V kadencji) bądź komisji nadzwyczajnych (0,7% w I kadencji, 0,6% w II kadencji i 1,4% w IV kadencji), co oznacza zwiększenie się różnicy procentowej pomiędzy liczbą posłanek w Sejmie a ich odsetkiem wśród osób pełniących kierownicze funkcje w regulaminowych organach Sejmu. Kobiety są niejednakowo licznie reprezentowane w poszczególnych klubach i kołach poselskich. W V kadencji Sejmu stanowiły relatywnie najwyższy odsetek w Klubie Parlamentarnym Samoobrony Rzeczypospolitej Polskiej (26,8%) i podobnie duży w Klubie Parlamentarnym Platformy Obywatelskiej (24,8%). Najmniej było w Klubie Parlamentarnym Polskiego Stronnictwa Ludowego — 1 posłanka, co stanowiło 4,0% członków wymienionego klubu.

Kobiety kandydujące na senatorów

W okresie 1991—2005 liczba kandydujących kobiet niemal podwoiła się, z 54 wzrosła do 99, stanowiąc odpowiednio 8,8% kandydujących w 1991 r. i 15,9% w 2005 r. Kandydatki liczyły od 30 do ponad 60 lat. Najliczniejszą grupę stanowiły kandydatki w wieku 40—59 lat.

Kobiety wśród senatorów

W wyniku ostatnich wyborów w 2005 r. liczba kobiet zasiadających w Senacie zmniejszyła się do 13, spadając do poziomu osiągniętego w wyborach w 1993 r. Najwięcej kobiet zostało wybranych do Senatu w 2001 r. — 23 (stanowiąc 23,0% ogółu wybranych). Większość liczyła 40—59 lat, natomiast stanowiły relatywnie najliczniejszą grupę wśród senatorów liczących od 30 do 39 lat (33,3%). Wybrane w kolejnych wyborach, wszystkie lub prawie wszystkie miały wyższe wykształcenie. Relatywnie częściej niż w Sejmie były i są przewodniczącymi stałych komisji senackich. W kadencjach II i III stanowiły po 7,7% wśród senatorów pełniących kierownicze funkcje w regulaminowych organach Senatu, a w kadencjach IV, V i VI po 14,3%. Do Klubu Parlamentarnego Prawa i Sprawiedliwości należało 7 kobiet — senatorów (14,0% ogółu członków tego klubu), 5 do Klubu Senatorów Platformy Obywatelskiej (14,7% ogółu członków tego klubu) i 1 do Klubu Parlamentarnego Samoobrony Rzeczypospolitej Polskiej (33,3% ogółu członków tego klubu).

W porównaniu z innymi krajami Unii Europejskiej polski parlament, w którym w 2005 r. zasiadało 107 kobiet (razem w Sejmie i Senacie), czyli 19,1% ogółu parlamentarzystów, plasuje się pośrodku listy państw członkowskich. Odsetek kobiet był najwyższy w parlamencie szwedzkim — 45,3%, a następnie w fińskim — 37,5%. Najniższy w parlamencie Malty — 9,2% oraz w parlamencie węgierskim — 10,4%.

Posłanki do Parlamentu Europejskiego

Wybrane w dniu 13 czerwca 2004 r. na 5-letnią kadencję posłanki do Parlamentu Europejskiego uzyskały 7 mandatów (13,0%) na ogólną liczbę 54 posłów z Polski.

Jest to najniższy odsetek ogółu mandatów, jaki miały kobiety w przypadku poszczególnych krajów. Najwyższy odsetek kobiety stanowiły wśród europosłów szwedzkich (52,6%), estońskich i Luksemburga (po 50,0%). Kobiety stanowiły 30,3% ogółu europosłów w Parlamencie Europejskim (dane na początku kadencji w 2004 r.).

Kobiety kandydujące na radnych

Liczba kandydatek na radnych gmin systematycznie zwiększała się w latach 1990—2002, a w 2006 r. ukształtowała się na nieco niższym poziomie niż w 2002 r., przy relatywnie większym spadku ogółu kandydatów.

W kolejnych wyborach udział kobiet wśród ogółu kandydatów na radnych kształtował się na coraz wyższym poziomie. W 1990 r. kobiety stanowiły 15,1% ogółu kandydatów na radnych gmin, w 1994 r. — 17,9%, w 1998 r. — 21,0%, w 2002 r. — 25,1%, a w 2006 r. — 29,0%. Kobiety stanowiły mniejszy odsetek wśród kandydujących do rad gmin wiejskich i miejsko-wiejskich niż do miejskich rad gmin. Największy odsetek wśród kandydujących stanowiły kobiety ubiegające się o mandaty radnych rad dzielnicowych m.st. Warszawy. Ich odsetek wzrósł z 21,8% w 1990 r. do 36,7% w 2002 r.

Porównując liczbę kandydatek startujących w wyborach do rad w miastach na prawach powiatu, powiatów i sejmików województw w wyborach w 1998 r., 2002 r. i w 2006 r. obserwuje się wzrost liczby kobiet wśród ogółu kandydatów w 2002 r. we wszystkich przypadkach, a w 2006 r. — tylko kandydatek do rad powiatów. Odsetek kobiet był niższy wśród kandydatów do rad powiatów (w 1998 r. — 20,0% ogółu kandydujących, w 2002 r. — 23,9%, w 2006 r. — 27,1%), a wyższy do rad miast na prawach powiatu (w 1998 r. — 23,7%, w 2002 r. — 29,9%, w 2006 r. — 30,6%). W 1998 r. kobiety stanowiły 19,7% wśród kandydatów do sejmików województw, w 2002 r. — 28,1%, a w 2006 r. — 27,3%. Na zbliżonym poziomie kształtował się odsetek kandydujących kobiet w grupach wieku 18—29 lat, 30—39 lat i 40—59 lat.

Radne

Odsetek kobiet wybranych do rad gmin był wyraźnie niższy od odsetka kobiet wśród kandydatów. Różnica między wymienionymi odsetkami zwiększała się w omawianym okresie. W 1990 r. wynosiła 4,2 punktu procentowego, w 1994 r. — 4,6 punktu procentowego, w 1998 r. — 5,3 punktu procentowego, w 2002 r. — 7,3 punktu procentowego, a w 2006 r. — 7,7 punktu procentowego.

W kolejnych wyborach odsetek kobiet wśród radnych gmin wyniósł odpowiednio: 10,9%, 13,3%, 15,7%, 17,8% i 21,3%. Relatywnie liczba kobiet wybranych do rad miast na prawach powiatu była nieco wyższa, natomiast była niższa w przypadku rad powiatów i sejmików województw. W porównaniu z 2000 r., w 2005 r. większy odsetek kobiet — radnych posiadał wykształcenie wyższe oraz policealne i średnie.

Odsetek kobiet wśród radnych wyraźnie różnił się, gdy był rozpatrywany według województw. W 2005 r. w woj. podkarpackim jedynie 12,9 kobiety — radnej gmin przypadało na 100 radnych, podczas gdy w woj. zachodniopomorskim — 24,2 i prawie tyle samo w woj. dolnośląskim — 24,1. Szczególnie duże różnice występowały, jeśli chodzi o najmłodsze radne gmin, tj. w wieku 18—29 lat. Było ich najmniej w woj. podlaskim — 4,7 na 100 radnych w tej grupie wieku, a najwięcej w woj. zachodniopomorskim — 26,4. Ogólnie można powiedzieć, że odsetek kobiet — radnych jest wyższy w części zachodniej kraju, a niższy w części wschodniej, choć z pewnymi wyjątkami. Zróżnicowanie obserwowane na poziomie rad gmin kształtowało się podobnie na poziomie rad powiatów i sejmików województw.

Kobiety kandydujące i wybrane na wójtów, burmistrzów i prezydentów miast

W 2002 r. w wyborach bezpośrednich wójtów, burmistrzów i prezydentów miast kandydowało 1081 kobiet, które stanowiły 10,4% ogółu kandydatów, a w 2006 r. — 978 kobiet (11,9% ogółu kandydatów). Najniższy odsetek kandydatek (odpowiednio 5,2% i 6,6%) był wśród najstarszych kandydatów, liczących 60 lat i więcej. W 2002 r. odsetek wybranych kobiet był niższy niż wśród kandydujących, przy czym różnica w odsetkach między kandydującymi i wybranymi kobietami była najmniejsza w przypadku stanowiska wójta — 3,3 punktu procentowego (wobec 4,0 punktu procentowego w 2006 r.), nieco większa w przypadku stanowiska burmistrza — 3,9 punktu procentowego (wobec 2,5 punktu procentowego w 2006 r.), a największa w przypadku prezydenta miasta — 9,0 punktu procentowego (wobec 8,5 punktu procentowego w 2006 r.). W porównaniu z 2002 r., w wyborach w 2006 r. odsetek kobiet wybranych na poszczególne stanowiska był większy w przypadku: wójtów — o 1,3 punktu procentowego, burmistrzów — o 2,1 punktu procentowego oraz prezydentów miast — o 1,8 punktu procentowego.

Kobiety — członkinie zarządów jednostek samorządu terytorialnego bardzo rzadko pełnią funkcję przewodniczących zarządów. Na przykład w 2000 r. w powiatach stanowiły 3,0% ogółu osób na tym stanowisku, a w 2005 r. — 4,6%.

VIII. Przemoc w rodzinie i przestępczość

Liczba interwencji domowych dotyczących przemocy w rodzinie wzrosła w latach 2000—2005 z 86146 do 96773, liczba ofiar przemocy domowej z 116644 do 156788. W 2005 r. 65,6% interwencji domowych miało miejsce w miastach, natomiast na wsi 34,4%. Sprawcy przemocy byli z zasady pod wpływem alkoholu (83,3% w 2000 r. i 76,8% w 2005 r.). Byli nimi głównie mężczyźni. Liczba nieletnich sprawców spadła z 577 do 213. Nie jesteśmy w stanie określić, w jakim stopniu opisywany generalny wzrost przemocy domowej jest efektem rosnącej przemocy domowej, a w jakim częstszego

zgłaszania i zwracania się o pomoc przez poszkodowanych. Poszkodowanymi były głównie dorosłe kobiety, choć zwróciło się o pomoc również ponad dziesięć tysięcy mężczyzn w 2005 r. W obu porównywanych latach, tj. 2000 i 2005, mężczyźni stanowili odpowiednio 7,6% i 10,2% wśród dorosłych ofiar przemocy domowej. Często ofiarami były dzieci, głównie w wieku do 13 lat; ich liczba wzrosła w omawianym okresie o jedną trzecią. Ogółem liczba ofiar przemocy domowej ustalona przez Policję podczas przeprowadzania interwencji domowych, liczona na 10 tys. ludności, wzrosła przede wszystkim wśród dzieci do 17 lat, następnie wśród kobiet i nieco również wśród mężczyzn.

Niepokojąco zwiększyła się liczba nieletnich dziewcząt (w wieku 13 do 16 lat) podejrzanych o popełnienie czynów karalnych. W latach 1995—2005 z 5,5% do 10,0% ogółu podejrzanych w danej grupie wieku. Wśród dorosłych kobiet w wieku 17—20 lat, 21—24 i 25—49 odsetki utrzymały się na prawie niezmiennym poziomie, a wśród liczących 50 lat i więcej obniżyły się o jedną trzecią (z 15,1% w 2000 r. do 10,2% w 2005 r.). Nadal liczba kobiet młodocianych i dorosłych tymczasowo aresztowanych i odbywających kary była znacznie mniejsza niż mężczyzn.

Nieznacznie zmienił się na przestrzeni czasu udział czynów karalnych i przestępstw, o których popełnienie podejrzewane były nieletnie i kobiety dorosłe. Najczęściej podejrzewane były przestępstwa przeciwko mieniu (43,6% w 2000 r. i 41,4% w 2005 r.) oraz przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji (11,0% w 2005 r., tj. trzykrotny wzrost w stosunku do 2000 r.). Spadła natomiast liczba kobiet podejrzanych o przestępstwa przeciwko rodzinie i opiece oraz kradzieży z włamaniem.

Przyrost liczby dziewcząt nieletnich, wobec których prawomocnie orzeczono środki wychowawcze, poprawcze lub kary w sądach powszechnych w związku z demoralizacją zwiększył się w 2005 r. w stosunku do 2000 r. ponad dwukrotnie, szczególnie w grupie dziewcząt w wieku 14—17 lat. Obserwuje się niekorzystne tendencje w udziale dziewcząt w procencie ogółu nieletnich, wobec których sądy orzekły te środki w młodszych grupach wieku: do 9 lat — wzrost z 3,7% w 2000 r. do 10,1% w 2005 r., 10 lat — z 10,1% do 14,7% i 11 lat — z 9,3% do 15,1% oraz 13 lat — z 13,1% do 18,4%. W przypadku pozostałych udział ten utrzymywał się na mniej więcej tym samym poziomie. Wzrosły też o ponad połowę odsetki 13-letnich i 14-letnich dziewcząt, w przypadku których prawomocnie orzeczono środki wychowawcze, poprawcze lub kary w sądach powszechnych w związku z czynami karnymi. W przypadku 15- i 16-latek odsetki te nieznacznie wzrosły.

Ponad dwukrotnie (237,2%) w omawianym okresie wzrosła liczba kobiet dorosłych skazanych prawomocnie przez sądy powszechne za przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego, mimo że w związku z ogólnym wzrostem skazań w populacji dorosłych, udział kobiet wzrósł nieznacznie — z 7,5% ogółu skazanych do 7,9%. Udziały kobiet w grupach wieku 17—20 lat, 21—24, 25—29, 30—34 nieco wzrosły wśród ogółu skazanych w danej grupie wieku, gdy porównuje się sytuację w 2000 r. i 2005 r. Utrzymały się na tym samym poziomie w przypadku kobiet liczących 35—39 lat, a zmniejszyły się w wyższych grupach wieku. Jednakże w liczbach bezwzględnych nastąpił wyraźny wzrost liczby skazanych kobiet we wszystkich grupach wieku.

INTRODUCTION

The basic part of the study "Women in Poland" is constituted by statistical data illustrating a multi-faceted picture of the demographic, economic and social situation of women and their part in the developmental process. Data concern mainly the period of 1990—2005, some comparisons refer to the census data from the years 1988 and 2002. Taking into consideration the urban and rural cross-sections and cross-section by voivodship, it allows assessing the spatial diversity of process considered. Generally, data concern both women and men, enabling to make comparisons by gender. This is preceded by a description of key transformation tendencies, which have taken place since 1990 (i.e. the time, when the last study devoted to this topic was published), as well as main aspects of changes determining the situation of women in Poland. As a principle it is assumed to discuss data of 2005, but assessing temporal changes, as well to make where possible comparisons by gender. Efforts have also been made to capture the spatial diversity of processes running in Poland and to show them also against a background of changes taking place in the European Union countries.

I. Population processes

Proportions of age and gender

At the end of December 2005, as in the previous years, women constituted 51,6% of the total number of population in Poland. Following the prognosis of the population state and structure of 2003 this proportion will not change in the future.

This constant numerical superiority is maintained in the territorial cross-section and increases with age. In 2005 there were 107 women per 100 men (in the urban areas — 111, in the rural areas — 101), and the indexes rise with time, especially in cities. The population is the most feminised in the following voivodships: łódzkie (115), mazowieckie (113) and kujawsko-pomorskie (112), whereas in the majority of the rural areas in particular voivodships a state of gender balance is keeping (the feminization indexes nearing 100), only in śląskie voivodship there are clearly more women (104 per 100 men) and in four voivodships there are fewer women than men (podlaskie, pomorskie, warmińsko-mazurskie — 98 women per 100 men, zachodniopomorskie — 99).

Numerical superiority of women rises rapidly with age, especially in the urban areas. In the lower age groups there are more men, the difference diminishes when transferring to the next age groups to achieve a balance in the 40—44 age group in the Polish population. The following age groups characterize an increasing numerical superiority of women. In 2005 in the age group 60—64 women constitute 54,7% (feminisation index — 121), whereas in the age group 70—74 their share reaches the level of 59,8% (feminisation index — 149).

The changes in the proportion of gender in particular age groups are different for urban and rural population. In the urban areas the balance group is the 25—29 age group and in the rural areas — 55—59 age group. In 2005, among the urban areas dwellers aged between 60 and 64 women constitute 55,5% (feminisation index — 125), in the 70—74 age group — 60,3% (feminisation index — 152). In the rural areas those disproportions increase rapidly among people of 60 years and more. In the age group 60—64 women constitute 53,3% (114 per 100 men), and in the 70—74 age group the proportion is 59,2% (145).

The main reason for changes in the gender proportions in particular age groups in Poland is the difference in mortality by gender, also expressed by significantly higher life expectancy for women in particular age. The life expectancy for girls born in 2005 was 79,4 and for boys — 70,8.

Among the 25 European Union countries the greatest gender differences for these characteristics refer to Estonia, Lithuania and Latvia (over 10 years between 2002 and 2003). Those countries are also distinguished by the highest feminisation index of the population aged 65 and above, where the share of women amounted to 65,7—67,3%. The smallest gender differences for the life expectancy of a newborn (below 5 years) are noted for Cyprus, Denmark, Greece, the Netherlands, Ireland, Malta, Sweden and the United Kingdom. In those countries the share of women among people aged 65 and above is between 55,2—57,9%. In Poland women constitute 62,2% of the elderly population.

In 2005 women constituted 48,8% of population in working age (49,9% in the urban areas, 46,8% in the rural areas). Their share in the mobile age group was stable between 1990 and 2005 for Poland and urban areas dwellers, and increases slightly in the rural areas. However, share of women in the non-mobile age group rises over time for the overall population and urban areas dwellers, reaching the level of 47,8% and 49,5% respectively. Among rural inhabitants in the non-mobile age group the share of women is stable over time.

The increase in the number of people in working age and a rapid drop in the fertility rate between 1990 and 2005 contributed mainly to the changes of proportions between the number of people in working and non-working age. In 1990 there were 82,3 women per 100 women in working age, and in 2005 — 65,6. For men those measures were 62,2 and 47,6 respectively. The differences in proportions for those two population groups living in the urban and in the rural areas are

especially visible for women: in 2005 there were 59,6 women in the non-working age per 100 women in working age in the urban areas, and in the rural areas — 76,6. The collective of men in both regions is characterized by lower proportion indexes of those both groups, mainly due to the differences in mortality by gender. In the urban areas there were 43,7 men in the non-working age per 100 men in the working age, and in the rural areas — 53,9.

The inter-voivodship diversity of indexes referring to the pre-working population burden on the working population is similar for both sexes. Per 100 persons of a given sex in the working age there were from 28,7 (dolnośląskie voivodship) to 37,6 women (podkarpackie voivodship) and from 28,9 (śląskie voivodship) to 36,8 men (podkarpackie voivodship) in the pre-working age. The territorial diversity of indexes referring to the pre-working population burden on the working population for women is characterised by the following values: from 29,0 (lubuskie voivodship) to 37,9 (łódzkie and świętokrzyskie voivodships), for men from 12,8 (lubuskie voivodship) to 17,7 (podlaskie voivodship).

According to the census of 2002 only 1,3% of women declared nationality other than Polish, as 1,2% men. The structure of the two collectives by gender is approximate. Among men and women of non-Polish nationality, the majority declares Silesian nationality (35,7% of women and 37,7% of men) and German (33,1% of women and 31,8% of men), every tenth person declared Belarusian nationality.

Fertility

The overall number of births was decreasing steadily from 551,7 thous. in 1990 to 352,8 thous. in 2003 (by nearly 36,1%) although numerous cohorts of women born between 1970 and 1979 being a reverberation of a population boom entered the age of the highest matrimonial and reproducible activity. The last two years brought the drop in the birth rate to a halt — in 2004 there were 5,1 thous. births more (1,4%) and in 2005 — 8,2 thous. (2,3%).

The significance of the change in fertility for the process of reproduction of the population may be estimated on the basis of synthetic measurements: cross-sectional index of general fertility¹, gross and net reproduction rates. In 1990 fertility only of rural women was at the level which would guarantee a widened reproduction, but on the rural areas scale and among urban areas dwellers there was a narrowed reproduction. The drop in fertility was so rapid that five years later there was a simple substitution of generations and then fertility also in the rural areas was far from simple substitution of generations. In 2005 fertility in Poland was the lowest in the European Union (1,24 child per woman of reproductive period, in the urban areas — 1,15 and in the rural areas — 1,4) which leads to gross and net reproduction rates far lower than 1. The future generation of mothers in the urban areas will be by nearly 45% smaller than the current generation if fertility and mortality do not change in relation to 2005. In the rural areas the generation of daughters which will substitute the current generation of mothers will be by 33% smaller. The decreasing differences between the values of both of the reproduction rates are the evidence of the decreasing influence of mortality on substitution of the current generations of mothers by the generations of their daughters.

In the years 2003—2005 in none of the European Union countries fertility was higher than two children per woman. In 2003 the fertility rate was 1,5 for 25 countries of the European Union. In 13 countries (mostly from Central and South Europe) it was lower than 1,35, which is a proof of lowest-low fertility. The highest fertility rate was in France and Ireland (1,9—2,0). The values of fertility and population reproduction rates were close to those specified for Poland in the following countries: Bulgaria, the Czech Republic, Greece, Hungary, Italy, Lithuania, Latvia, Romania, Slovakia and Slovenia.

The diversity of fertility by voivodship is strongly connected with a degree of urban development of a region. In 2005 the lowest value of fertility rate occurred in voivodships: opolskie (1,04), śląskie (1,13) and highest — in pomorskie (1,36) and warmińsko-mazurskie (1,34).

In the period 1990—2005 a steady increase in extramarital births was observed (from 34,3 thous. in 1990 to 67,6 thous. in 2005). The percentage of such births, remaining at the level about 5% until 1990, increased from 6,2% in 1990 to 18,5% in 2005. The changes were especially noticeable in the urban areas. In 2005, 21,5% children born in the urban areas and 14,3% in the rural areas had an unmarried mother. It is worth noting that the great majority of those births refers to cities (67,5% of the total number of extramarital births in 2005), and mothers were mainly unmarried women (87,6% in 2005).

The characteristic quality of the fertility changes in the period 1990—2005 is a varied decline in birth intensity by a mother age, especially rapid in the age groups 15—19 and 20—24, and smaller in the age group 25—29. As a result of these changes the age of maximum fertility shifted to the 25—29 age group, but the next age group with high fertility rate in the urban areas is in the age of 30—34 and in the rural areas 20—24. The significance of fertility of women aged 25—34 increased for shaping the cross-sectional overall fertility rate — in 2005 fertility rate of this group of women was 60% of its value. The median of age of child bearing and first child bearing also increased — the middle age of mothers increased from 25,8 in 1995 to 27,4 in 2005, of which the most the middle age of mothers when bearing their first child — from 22,8 to 25,4.

The following factors caused changes in female fertility:

— the decline of share of a further in turn births on behalf of the increase of first child births. In 2005 the first child births constituted 51,1% of births overall, and together with the second child births they comprised 83,3% of births overall;

¹ If the value of the factors is 2,10—2,15 we may talk about a linear population reproduction.

- the increase of births by women with a higher education in the overall number of births despite the greatest decline of fertility among this group of women. Such situation is a result of a rapid increase of the education level of women in the lower age groups, especially in the urban areas. In 2005 34,5% of births in the urban areas were births of mothers with a higher education, in the rural areas — 14,9%. The share of births by mothers with secondary and post-secondary education is similar in both regions and is about 39%, whereas in the rural areas births of mothers with basic vocational education at the most constitutes 32,2% of the total number of births in the region;
- the bigger and bigger share of births by women with higher education causes the increase in the median age of bearing a first child, and any child in a row — in 2005 the median age of bearing a first child by mothers with higher education was 27,8, just as the median age of bearing a second child by women with basic vocational education (27,6). The middle age of mothers with a degree equalled 29,0 and was by 1,9 year higher when compared with mothers with basic vocational education;
- the differentiation of the decrease of fertility rate by education reflects the average sequence of birth by a mother's education — lower values characterized mothers with higher education (1,46 in the urban areas, 1,54 in the rural areas), and slightly higher — women with secondary education (1,56 in the urban areas, 1,69 in the rural areas). Women with basic vocational education and lower constitute a separate group due to their procreation behaviours — not only due to a remarkably higher average sequence of child birth, but also due to a fact that the differences between the urban and rural areas for this group of mothers are more noticeable.

The share of births by employed women, both in the urban and in the rural areas (in 2005 — 60,3% in the urban areas and 42,2% in the rural areas), is bigger and bigger in the overall number of living births, but the share of births by women maintained from non-earned sources drops. The percentage of births by dependent mother living in the urban areas was stable in the years 1995—2005 (about 23%), whereas among rural inhabitants the share rose from 25,7% to 31,1%. In 2005 the birth structure of a first and second child in the urban areas by the mother's main source of maintenance is similar — slightly over 60% constitute births of employed women, then slightly over 20% constitute births of mothers without their own source of maintenance. In the birth structure, starting with a third child, the share of employed women declines for the benefit of a fast increase of the share of mothers maintained from non-earned sources and a slightly slower increase in the birth by dependent mothers. In the rural areas the share of births of employed mothers drops beginning with the second child for the benefit of the increase of births by self-employed mothers and a slow increase of the percentage of births by mothers maintained from non-earned sources. The share of births by dependent mothers declines slightly with the second child and stabilizing with the advent of the next children.

In spite of the increase of the average age of the first child bearing, Poland with the value 25,3 years of age in 2003 still, together with other Central European countries, belongs to countries with relatively low values of this characteristics — the average age of a woman when bearing her first child was at least 28 years of age in France, Greece, Germany, Ireland, Italy, Luxembourg, the Netherlands and Sweden, in the United Kingdom and Spain — 29. The average age of motherhood is respectively higher — the highest values of the average (30 years of age and more) were noted in Denmark, Ireland, Italy, the Netherlands, Spain and Sweden. Relatively youngest mothers may be met in Lithuania, Latvia and Slovakia (the average age 27,1—27,3).

Marriages

Changes in the process of getting married in the period 1990—2005 may be shortly characterised as decreasing propensity to create formally-legal relationships and postponing the decision to get married. The overall number of contracted marriages declined from 255,4 thous. in 1990 to 191,8 thous. in 2004. In 2005 this number raised up to 206,9 thous., mainly due to a growth of the number of men and women at the age of the greatest intensity of contracting marriages, i.e. 20—29 years.

The main reason for dissolution of marriages is death of one of the spouses — 19,9 per 1000 existing marriages dissolved for this reason in 1990, in 2005 — 18,1. The significance of divorce as a reason for marriage dissolution has been increasing. The number of divorces has not exceeding 45 thous. until 2000, increased to 67,6 thous. in 2005 and the number of marriages dissolved for this reason increased from 4,6 per 1000 in 1990 to 7,6 in 2005. In the urban areas the intensity of divorces is almost three times higher than in the rural areas. Additionally, the number of marriages dissolved due to the institution of separation introduced in 1999 has increased from 1,3 thous. in 2000 to 11,6 thous. in 2005. The information on divorce and separation collectively is the evidence of a decline in the durability of formal relationships.

The drop in the number of contracted marriages and the increase in the number of marriages dissolved due to separation and divorce leads to a surplus of marriages dissolved over those contracted, increasing over time in cities and between 2000 and 2005 at rural areas scale. In the rural areas, the number of marriages contracted is still higher than those dissolved.

The inter-voivodship differentiation of contracted marriage intensity is low in contrast to the intensity of marriages dissolution due to a divorce. The number of marriages contracted per 1000 existing marriages varied in 2005 between 4,7 in opolskie voivodship to 5,9 in lubuskie voivodship, whereas the number of divorces per 1000 existing marriages between 2,8 in świętokrzyskie voivodship to 11,5 in lubuskie voivodship.

The frequency analysis of contracting marriages by gender and age shows that it has significantly dropped for persons aged 20—24 and slightly less for persons aged 25—29. A gradual increase in the marriage intensity for both sexes has been observed after 1995, more visible for women and urban areas dwellers, and slightly smaller increase in marriage intensity for persons aged between 30 and 34. Therefore, not only propensity to contract marriage has decreased, but also decisions to make so have been made later — the median age of women contracting marriage increased from 22,7 in 1990 to 25,0 in 2005 (25,6 in the urban areas and 23,9 in the rural areas), and men from 24,6 to 27 (27,5 in the urban areas and 26,3 in the rural areas).

Those changes in matrimonial behaviour are also reflected in the newlyweds' age structure. In 1990 over half of men getting married was aged below 25, and in 2005 they constituted a little less than 30%. The share of women getting married at this age decreased from 73% to 50%.

The first marriage constituted 90% of all the marriages contracted by men and women. In the urban areas the percentage slightly increased over time (from 86,0% in 1990 to 88,4% in 2005 for women and from 85,2% to 87,5% respectively for men). In the rural areas the share of first marriages among men and women was constantly at the level of about 95%.

The changes referring to the structure of the marriages contracted by age were equally significant. In 1995 marriages of men with higher education constituted 7,9% of relationships and with secondary and post-secondary education — 32,0%. In 2005 22,8% of marriages were contracted by men with higher education and 39,5% by men with secondary and post-secondary education. In the urban areas in 2005 the percentage was 29,4% and 43,1% respectively, and in the rural areas — 12,5% and 36,6%. The structure of marrying women by age changed even more: the share of women with higher education increased from 7,1% in 1995 to 30,1% in 2005 (to 36,6% in the urban areas and 20,2% in the rural areas), whereas the share of women with secondary and post-secondary education decreased respectively: from 47,0% to 45,3% (from 52,0% to 43,3% in the urban areas) and increased in the rural areas from 39,8% to 48,2%.

The significant drop in the intensity of contracting marriages places Poland among countries with comparatively low propensity to form marriages, which are contracted relatively early, although the decision to get married has clearly shifted to higher age groups by men and women. Poland, together with other countries of Central and Eastern Europe, still characterises with a relatively low average age of newlyweds in the moment of contracting their first marriage (24,3 years of age for women and 26,7 for men in 2003). Comparatively youngest women contract their first marriage in Bulgaria, the Czech Republic, Estonia, Hungary, Lithuania, Latvia, Romania and Slovakia (the average age for women is between 24,1 and 25,8), and the youngest men contract marriages in Lithuania, Latvia and Slovakia (the average age for men is between 26,6 and 27,7). Relatively oldest newlyweds contracting their first marriage are met in Denmark and Sweden (the average age over 32 years of age for men and over 30 for women).

Despite remarkable increase in the intensity rate of divorces in Poland, the level of divorce is relatively low comparing with the majority of the European Union countries.

The changes pertaining to the process of forming and dissolving marriages which took place in Poland in the years 1990—2005 are the main factor influencing the population structure aged 15 and above by marital status. The increase in the number and percentage of single people is accompanied by a decrease in the number and share of people in formal relationships: the percentage of maidens increased from 19,0% in 1988 to 23,7% in 2002 (from 19,8% to 24,4% in the urban areas and from 17,8% to 22,4% in the rural areas). The share of married women² decreased respectively: from 62,8% to 54,4% (from 61,9% to 52,6% in the urban areas and from 64,4% to 57,6% in the rural areas) despite a decrease in mortality of men. The relatively low intensity of divorces and separation in Poland, in spite of its growth especially over the recent years, results in a small percentage of divorced or separated people. The difference in mortality patterns of men and women and also a smaller propensity of women to remarry result in the fact that women much more often remain widowed (15,0% in 2002) and divorced (3,9% in 2002), whereas men more often remain single. It is also well illustrated by gender indexes in particular actual marital status groups — in 2002 women constituted 44,3% of maidens, half of the population in a marriage or a partnership, almost 61,7% of divorced persons and 85,2% of widowed people.

The differences in the men and women structure by marital status are more visible if age is taken into account. Women aged 60 and above are mainly widows whereas men of the same age are mainly married.

The differentiation in propensity to contract marriages and the degree of relationship destabilisation in the European Union countries, and also differentiation in mortality by gender are the main determinants of the differences of the women structures by marital status. The data for 18 European Union countries (without Austria, Cyprus, Estonia, Greece, Spain, Malta and Portugal) are the basis for the following observations: the greatest share of maidens (over 30%) is found in France, Finland, Ireland, Slovenia and Sweden, and the smallest (below 25%) — in Lithuania, Hungary, Poland and the Czech Republic. In Belgium, Luxembourg, the Netherlands, Poland, the Czech Republic, Slovakia and Italy at least half of the women remains in a relationship, whereas in Latvia, Finland and Sweden their share does not exceed 45%. The share of widows is the lowest in Ireland, the Netherlands and Sweden (it does not exceed 11%), whereas the highest percentage of widows refers to Latvia, Lithuania, Poland, Italy, Hungary and Slovakia (14,2%—18,4%). Not more than 7% of women overall aged 15 and above are divorced in Italy, Poland, Slovakia, Slovenia and Ireland, whereas more than every tenth woman is divorced in Denmark, Finland, Sweden, Lithuania, Latvia, the Czech Republic and Hungary.

² In 1998 including partnership data.

Mortality

The differences in mortality rates by gender are adverse for men and are expressed by a significantly higher life expectancy for women. A girl born in 1990 had a chance to live 9 years longer than a boy born in the same year. The distinct decline of mortality rate in the years 1990—2005 was more remarkable for men than for women and it significantly improved the life expectancy, decreasing the difference to 8,6 years. The life expectancy for girls born in 2005 was 3,9 years longer compared with 1990, and for boys — 4,3 years longer, amounting to 79,4 and 70,8 years of age respectively. The irregular drop of mortality by age group (men — mainly adult age groups, women — mainly elderly age groups) caused that the differences in the life expectancy of a person aged 60 and 65 by gender increased — a 60-year-old woman may expect to live 22,7 years longer (2,7 years more than in 1990), whereas a man of the same age may expect to live 17,5 years (2,2 years longer). By analogy, the characteristics for women aged 65 is 18,6 years (2,5 years more than in 1990), for men aged 65 — 14,4 years (2 years longer). For people aged 60 the gender differences in the life expectancy increased from 4,7 years in 1990 to 5,2 in 2005, for people aged 65 — from 3,7 to 4,2 respectively.

The remarkable mortality rate drop, leading to prolonging the expected life span for both sexes, lead to a significant lessening of the distance between the old EU countries and Poland, which was adverse for Poland and other Central and Eastern Europe countries. Poland is one of the leaders among the Central Europe countries being members of the EU in respect of the mortality rate drop. Only Slovenia has a higher life expectancy of a female newborn than Poland, whereas male newborns live slightly longer in Slovenia and the Czech Republic.

The drop in the mortality rates was slightly higher for citizens of urban than rural areas. The life expectancy of a female newborn increased in the years 1990—2005 — in the urban areas 4,1 and in the rural areas 3,6 years, whereas for a boy the increase was 4,7 and 3,8 years respectively. Consequently, the difference in the life expectancy of girls born in the urban and rural areas diminished — it may be expected that girls born in 2005 in the rural areas will live 0,3 years longer (0,8 years in 1990). Boys born in 1990 had the same life expectancy in the urban and rural areas and in 2005 for boys born in the urban areas it is 0,9 years longer.

The values of life expectancy of a person aged 0 in the inter-voivodship approach differ deeper for men than for women. In 2005 the value of that characteristics was the lowest in łódzkie voivodship (68,6 years) and the highest — boys born in małopolskie voivodship (72,3). Girls born in łódzkie voivodship also had the lowest life expectancy (78,3), and the highest — girls born in podlaskie voivodship (80,4).

The overall death structure by cause is similar: the main cause of deaths is cardiovascular diseases, next cancer. In the years 1996 and 2005 those two groups constituted about 75% of deaths of women and 67% of deaths of men. Changes over time are the same for both sexes — the share of deaths due to cardiovascular diseases declined significantly, whereas the share of deaths due to cancer increased. Gender differences in the death structure by cause lies in the fact that cardiovascular diseases are more common among women than men in contrast to deaths due to cancer and outside causes which are more common among men. Suicides and road accidents deserve attention in the last group due to gender differences. Women much less often die due to suicide and this cause does not change over time. Men not only commit suicide much more often than women but also the significance of this cause increases. Similarly, there are remarkable gender differences in the death rate due to road accidents, but over time the significance of this cause has diminished.

Internal migrations

Stream of internal migrations for permanent stay of women was declining until 2000 and then the tendency was reversed. The flow of women from the rural areas to the urban areas was constantly decreasing, just as the village to village flow, whereas after the drop in the years 1990—1995 the migration of women between towns have been increasing and the inflow of women from the urban areas to the rural areas has been constantly rising. The changes in the size of those streams just as the changes in the flow of men have led to a change of migration balance for the urban areas from positive to negative for both sexes.

The share of women in the overall flow has been constantly growing, just as in case of inter-region flows, apart from flows from the urban areas to the rural areas. The most clearly the share of women living in the rural areas has increased, both in the migration to the urban areas and in the village—village flows.

The inflows of women to the urban areas have similar age structure, regardless from the fact if the flow refers to urban—urban areas (town—town) or rural—urban areas (village—town). Women aged 25—44 dominate, followed by women aged 18—24 and girls aged 0—14. In the flow of women between rural regions the age group of 18—24 has been the most visible, and girls aged 0—14, whereas the flow of women from the urban areas to the rural areas has got a significantly older structure, while the age group 30—44 has dominated, followed by girls aged 0—14, although a relatively big and close share have women aged 45—59 and 18—24.

The greatest numerical superiority of women over men refers to the age groups 18—29, having also a significant share in the age structure of the migration streams taken into account, that proves a big spatial mobility of this group of women.

International migrations

In the years 1990—1995 the inflow stream of women from abroad for permanent stay increased almost threefold, and then lessened, to rise again in the years 2000—2005. The outflow of women from Poland had an increasing tendency until 2000, then it has reversed. Both in the immigration and emigration streams there were fewer women than men apart from emigration in 1990, but the share of women in the immigration process has been increasing while in the emigration process diminishing.

In the inflow stream in 2005 the most numerous were women aged 30—44 (24,9% of women inflow) and then aged 0—14 (21,1%), 18—29 (20,4%) and 45—59 (20,6%). In 1990 women from European countries constituted 69,6% of inflow, from North and Central America — 20,5%. In 2005 the share of immigrants from European countries increased to 75,8% and from North and Central America it dropped to 15,7%.

Emigration of women from Poland in 2005 was dominated by women aged 30—44 (31,5% of the women outflow) and 18—29 (30,4%). The main part of outflow in 1990 was aimed at European countries (74,4%) and North and Central America (23,0%). The importance of Europe as the outflow region has increased (82,4% of outflow in 2005), whereas of America lessened (16,1%).

In respect of migration abroad of both men and women the greatest deficit of population due to negative migration balance refers to śląskie and opolskie voivodships.

Families and households

The analysis of changes in the number and structure of families and households in Poland may be conducted on the basis of data from censuses in 1988 and 2002. Comparisons indicate the influence of demographic behaviours regarding the creation and development of families on those changes, the strongest since the World War II. Admittedly, in the years 1988—2002 the dynamics of changes in the overall number of households and in the urban areas is comparable with the dynamics observed in the years 1978—1988 (11,4% increase against 9,3%), but the number of households increased much more rapidly than population. The clearly smaller dynamics of the number of population in households (overall and in the urban areas) is connected mainly with a significant lessening in the intensity rate of marriages and births. The gradual increase of the urban households share and the population living in the households got slower in the 90s. In 1988 the share of urban households in the overall number of households amounted to 65,7% and in 2002 — 67,2%, whereas the percentage of population living there increased from 60,7% to 61,5%.

The accelerated transformation of the households' structure gained pace in the direction present in the EU countries. The number and share of smaller households has increased, what has resulted in the drop of average number of persons in a household from 3,1 in 1998 to 2,8 in 2002, and the average number of women has lessened from 1,59 to 1,46, while the average number of men from 1,51 to 1,37.

In the voivodship approach the average number of women in a household varied between 1,36 (śląskie voivodship) and 1,73 (podkarpackie voivodship), while the average number of men varied between 1,26—1,27 (łódzkie and mazowieckie voivodships) to 1,66 (podkarpackie voivodship).

In 2002 among the urban households the small (one- and two-person) households dominated, constituting in the overall more than half (52,4%) of total number of households. It is a significant change compared with the year 1988, when the share of these households amounted to 43,8%. In 2002 there was observed the smaller overall share of three- and four-person households compared with 1988 (38,6% and 45,1%).

In the rural areas in 2002 the share of small (one- and two-person) households was not so high as in the urban areas (38,9%) and comparing to 1988 increased by 4,4 percentage points. However, share of three- and four-person households both in 1988 and 2002 remained, in principle, at the unchanged level (36,9% and 36,6%).

The number of single person households increased remarkably. At rural areas scale their number increased by 51%, much faster in the urban areas (56,0%) than in the rural areas (38%), and their share — from 18,3% to 24,8% (from 20,3% to 27,7% in the urban areas, from 14,5% to 18,8% in the rural areas). As much as 60% of single households in the urban areas is formed by women, in the rural areas — 56,4%. From the multi-person households in the urban areas in 37% a woman is a head of the household, in the rural areas this share is 27,2%. More than one third of population living in multi-person urban households lives in households where the head is a woman and the situation refers also to one fourth of multi-person rural households.

The share of single-person households is strongly varied between voivodships — it ranges from 19,1% (podkarpackie voivodship) to 28,7% (mazowieckie voivodship), including households where the head is a woman ranges from 11,4% (podkarpackie voivodship) to 17,0% (mazowieckie voivodship). Among the multi-person households the share of those where the head is a woman falls between 21% (śląskie voivodship) and 28,7% (lubuskie voivodship).

The number of multi-family households has decreased for the benefit of the number of single-family households with a biological family, which constituted 69% of overall number of households in 2002 and 75% in 1988. There has also been a significant increase in the number of incomplete families, formed mainly by a mother and children (nearly 90%).

Consequently the share of incomplete families increased from 15,4% to 19,4% (from 16,8% to 21,1% in the urban areas and from 13,0% to 16,4% in the rural areas). The change co-occurred with the decline of the share of complete families with children from 61,8% to 57,1% (60,9% to 54,4% in the urban areas and from 63,4% to 61,7% in the rural areas).

More than a half of single mothers in the urban areas are women aged 25—49 (27,6% are mothers aged 25—39 and 26,5% aged 40—49), whereas in the rural areas 53% of single mothers were women aged 50 and more³. Almost every fifth family in dolnośląskie and zachodniopomorskie voivodships is formed by a single mother, the lowest share of single mothers is in wielkopolskie (15,4%) and podkarpackie (15,5%) voivodships. The share of single fathers ranged between 2,0% and 2,5%.

The census of 2002 recorded only 197 thousand co-habiting couples, which constituted 1,9% of families overall (2,2% in the urban areas and 1,3% in the rural areas). The greatest share of partnerships was recorded in zachodniopomorskie (3,7%) and lubuskie (3,4%) voivodships, and they occurred the most rarely in podkarpackie (0,6%) and świętokrzyskie (0,9%) voivodships.

In the period between 1988 and 2002 the average number of children up to 24 years of age maintained by a marriage decreased from 1,9 to 1,8 children (from 1,8 to 1,7 in the urban areas and from 2,2 to 2,1 in the rural areas). Single mothers, invariably, maintained 1,4 children in the urban areas and 1,6 children in the rural areas.

When comparing the overall structure of population in households with the structure of women in households, differences at the rural areas scale may be observed, which result from differences observed in the urban areas: according to the census of 2002 12,2% of women lived in single-person households compared with 10,7% of the overall urban population. For Poland that measures are 10,0% for women and 8,7% for members of households overall. In the rural areas these indicators were similar — about 6% of women and population overall lived in single-person households.

Women have constituted almost half of population living in households with a user of an individual farm in agriculture. When age is taken into account it may be observed that in this population a slight predominance of women appears only at the age of 55—64 and it rises visibly in the age group of 65 and above. This situation refers both to the members of farms up to 1 ha and those over 1 ha.

II. Economic activity

Activity changes by gender

The drop in economic activity in the years 1992—2005 referred both to men and women, however the intensity of changes was slightly different over time and varied in the urban and rural areas. The drop in economic activity of women in the urban areas lasted until 1997 (the total activity rate dropped from 54,2% to 50,0%), then there was a slight increase and a next slight decline (to 47,8% in 2003). A repeated phase of increase occurred after 2004. The economic activity of men in the urban areas was decreasing until 1994 from 67,6% to 64,9%. After the decline was stopped in the years 1994—1998, a next phase of decline occurred until 2003 (a drop from 63,8% to 61,1%). As a result of these changes the differences of economic activity by gender were decreasing over time, especially in the years 1999—2003. The economic boom brought a faster increase in the activity of men than women, which resulted in a slight increase in the index differences by gender (up to 14,8 percentage points in 2005).

The economic activity of men and women in the rural areas was declining until 2002 (the rate for women from 57,4% to 48,0%, for men — from 74,0% to 64,3%). The bigger differences of economic activity by gender than in the urban areas grew until 2000 and then they started to decrease (to 16,3 percentage points in 2005).

Employment of women and men

The decline in employment indexes in the the urban areas observed since the beginning of transformation was stopped in 1994. The phase of growth lasted until 1998 for women and till 1997 for men. The worsening of employment indexes lasted until 2003 for women and till 2002 for men and it was slightly smaller for women. The following improvement in employment was more visible for men — in 2005 the employment rate for women amounted to 39,0% against 43,2% in 1992, whereas for men 51,9% against 58,0% respectively. Consequently the differences in employment rates by gender have lessened, especially in the last period of worsening the labour market situation (from 14,8 percentage points in 1992 to 11,2 in 2002) and then slightly increased (to 12,9 percentage points in 2005).

The intensity of rural inhabitants' employment was decreasing until 1995. Then, after three-year stabilisation the rates for women dropped to 39,2% in 2002 to increase slightly. In 2005 the employment rate for women was 39,6% against 51,0% in

³ The analyses encompassed mothers with children regardless of the child's age.

1992, whereas for men 55,4% against 66,9% respectively. The differences in employment rates by gender were increasing until 1999 (from 15,9 percentage points in 1992 to 18,2) and then, after a short period of decline (to 14,7 percentage points in 2002) a next increase occurred (to 15,8 percentage points in 2005).

As a result of a various decline in employment rates in the rural and in the urban areas the differences between them have decreased significantly: in 1992 the employment rate for women in the rural areas surpassed the parallel rate in the urban areas by 7,8 percentage points, in 2005 — only by 0,6. For men this difference declined from 8,9 percentage points to 3,5.

The comparison of employment factors by age, gender and education in the fourth quarter of 2005 leads to the following observations: the greatest differences by gender referred to the age group of 25—34 (14,1 percentage points in the urban areas and 19,9 in the rural areas), in connection with the period of formation and development of a family, and to the age group of 55—59 (18,7 percentage points in the urban areas and 17,0 in the rural areas) the last group of the working age. The employment indexes for men and women with higher education differed by only 2,0 percentage points, and the beneficial for men advantage increased together with the passage to the lower categories of education from 12,0—13,1 percentage points for persons with vocational secondary and post-secondary education to 16,9—19,7 percentage points for persons with basic vocational education (the differences were greater in the urban areas).

Unemployment of women and men

After the initial rapid increase of unemployment there was a phase of decline in the years 1994—1997 for both sexes in the urban areas, 1995—1997 for women in the rural areas and 1996—1997 for men in the rural areas⁴. At the same time, the differences in unemployment intensity, adverse for the urban areas, were declining. The growth of unemployment observed over the following years that lasted until 2002 was stronger than the one observed in the beginning of the 90s, causing the increase in differences adverse for the urban areas. The recent years have brought a drop in the differences of unemployment rates for both sexes — in 2005 the unemployment rate for women was 18,6% in the urban areas against 17,8% in the rural areas, and the unemployment rate for men 16,3% against 14,0% respectively.

The higher menace of unemployment for women in both regions remained at the same level for the whole time between 1992 and 2005, decreasing slightly in the years 1999—2002. The last two years have brought a next increase in the differences to 2,3 percentage points in the urban areas and 3,8 percentage points in the rural areas in 2005. The unemployment rates by gender have differed more in the rural areas since the middle of the 90s.

Comparison of unemployment rates by age and gender in the fourth quarter of 2005 shows that the greatest differences adverse for women pertained to the age group of 25—34 in the rural areas (6,9 percentage points) and to the age group of 35—44 in the urban areas (3,8 percentage points). The unemployment rates were higher for men than for women in the age group of 55—59 (5,6 percentage points in the urban areas and 7,3 percentage points in the rural areas). Just as when comparing employment indexes, only higher education made the menace on unemployment more equal for men and women. In case of other levels of education the gender differences — unfavourable for women — increased from 4,4—5,0 percentage points for persons with vocational secondary and post-secondary education to 6,5—8,9 percentage points for those with basic vocational education.

In the fourth quarter of 2005 the lowest economic activity rate for women was in warmińsko-mazurskie voivodship (44,4%), and the highest — in mazowieckie voivodship (50,8%), for men — in podkarpackie voivodship (59,4%) as well as in lubuskie and wielkopolskie (65,4%) respectively. The inter-voivodship variation of economic activity rates for women and men was approximate (estimated on the basis of the territory span and the standard deviation).

The lowest employment rate for women was in zachodniopomorskie voivodship (35,6%), and the highest — in mazowieckie voivodship (43,5%), for men these values were the lowest in dolnośląskie voivodship (49,9%) and the highest — in lubelskie voivodship (56,6%). The differentiation of the employment rates among voivodships was bigger than the differentiation of the economic activity rates, slightly higher for men than for women.

The unemployment rates the strongest differed among voivodships, more for women than for men. There was the lowest unemployment rate for women in mazowieckie voivodship (14,3%), whereas it was the highest in zachodniopomorskie voivodship (23,2%). For men the highest unemployment was noted in dolnośląskie voivodship (20,8%) and the lowest — in lubelskie voivodship (11,8%).

Population structures by gender and labour market status

According to the data from the Labour Force Survey from the fourth quarter of 2005, women constituted 48,9% of persons in working age (50,0% — in the urban areas and 47,0% — in the rural areas). In the population of economically active persons,

⁴ The comment refers to unemployment rates specified on the basis of the Labour Force Survey (LFS) data.

the women share dropped to 45,4% (46,7% — in the urban areas and 43,1% — in the rural areas), whereas the share of economically inactive women increased to 57,2%.

The gender structure of population as regards their status on the labour market, age and place of residence showed a strong increase of the share of women among economically inactive persons aged 25—34 and 35—44, slightly higher in the urban areas than in the rural areas (the share was between 69,1% and 76,3%). Also, in both regions women were the majority among the unemployed (the percentage ranges from 51,3% to 55,5%). Consequently, the great majority of the unemployed at the mobile age 25—44 constituted women. Among working people at this age the share of women did not exceed 48% in the urban areas and 44% in the rural areas.

Women constituted 60,6% of the overall number of economically inactive persons. They predominated among persons discouraging by the impossibility to find a job (57,7%) and in the group of retirees and pensioners (61,9%) or inactive due to disease or disability (54,8%). They constituted a half of inactive population due to learning and completing qualifications and 97,1% due to fulfilling family obligations and keeping after home.

There were more women among the contributing family members (almost 61,8%), they were more often paid employees than employers or the self-employed (almost 46,2% against 35,2%). Women constituted more than half of employees working part-time, and about 70,0% working not more than 29 hours per week in the age group 25—44. Their share among persons working untypical hours ranged from 40,3% for employers and the self-employed to 46,2% for paid employees. Only in the group of persons working at home women were the majority in both categories of workers (almost 57,9% for paid employees and 51,1% for employers and the self-employed).

According to data from the Population and Housing Census 2002 the share of working women among disabled persons was 39,8%, the same as the share among the unemployed. Women predominated in the group of the disabled who were economically inactive (56,5%).

Data from the Population and Housing Census 2002 show that among members of households in the rural areas with an user of private farm in agriculture, analysed by their status on the labour market, women constituted from 57,2% to 60,3% of the economically inactive persons (the percentage was increasing together with the growth in the size of a farm), from 45,8% of the unemployed from the smallest farms to 56,1% of the unemployed from the biggest farms. Their share among the workers ranged from 42,0% to 45,4%.

In 1995 among the working women (annual averages) almost 22,5% constituted those working in agriculture, forestry and fishing 21,0% in industry and construction, and 56,5% in services. Over ten years the share of women working in agriculture, forestry and fishing decreased to 16,6%, and in industry and construction to 17,1%. Over the years 1995—2005 the share of women working as of 31 XII in all the services sectors, apart from the health and social work increased from 11,5% to 9,6%.

In 2005 the most feminised sections were: health and social work (80,5% women employed against 82,1% in 1995), education (76,3% against 73,0% in 1995), financial intermediation (67,8% against 73,8% in 1995), and hotels and restaurants (64,5% against 66,8% in 1995). Only in education the share of working women increased, in the remaining sections it slightly decreased. Women constituted slightly more than half of employed persons in trade and repair, in the other community, social and personal service activities (increase from 50,5% to 53,3%).

The lowest share of employed persons in agriculture, forestry and fishing for both sexes was in śląskie voivodship (about 5%), and the highest — in lubelskie voivodship (35,6% — for women and 40,6% — for men). The share of women working in industry and construction ranged from 10,7% in lubelskie voivodship to 21,6% in wielkopolskie voivodship, whereas men from 24,4% in lubelskie voivodship to 51,7% in śląskie voivodship. There were the fewest women in the service sector in lubelskie voivodship (53,7%) and the most — in zachodniopomorskie voivodship (77,2%). For men the lowest percentage of men working in the service sector was in lubelskie voivodship (35,0%), and the highest — in mazowieckie voivodship (54,5%).

To the most feminised occupational groups belong clerks (66,7% are women), professionals (65,5%), service workers and sellers (64,1%). The predominance of women is also noticeable in the group of technicians and associate professionals (55,2%). Women constitute 34,1% of representatives of public authorities, higher senior officials and managers.

In the years 1995—2005 the share of women among employed and dismissed persons slightly rose (from 37,2% to 39,0% for both situations). Women constituted almost 75% of employed in education, health and social work, and about 64% in financial intermediation and in the hotels and restaurants sections. The highest rates of employment of women refer to the following sections: trade and repair, hotels and restaurants, real estate and business activities (27—30%). Similarly, women constituted nearly 75,5% of employees dismissed from work in health, social work and education, about 65,2% in the financial intermediation and 61,9% in the hotels and restaurants sections. The greatest rates of dismissals of women also referred to the section of hotels and restaurants, trade and repair, real estate and business activities (23—26%).

Women working in the most feminised sections had also a high share among employees working in dangerous conditions: they constituted 74,9% of this group of workers in the health and social work and 56,5% in education. In the remaining sections the percentage did not exceed 23%.

The data from the unemployment registers prove a constant predominance of women among the unemployed, decreasing overtime in the urban areas (from 58,2% in 1995 to 54,4% in 2005, and the data refer to the end-year state) and undergoing slight fluctuations in the rural areas (51—53%). There were also more women among the separated unemployed subpopulations who do not have the right to the benefit (59,3% in 1995 and 55,3% in 2005), out of work for longer than one

year (63,3% in 1995 and 59,0% in 2005), dismissed due to reasons on the side of the employer (66,7% in 1995 and 61,4% in 2005), and those who have not worked yet (60,5% in 1995 and 59,2% in 2005).

In 2005 the unemployed registered in labour offices were older when compared with 1995. The share of persons aged 45 and more doubled — the share of women increased from 11,1% to 25,1% and men — from 16,1% to 33,3%. The share of women aged 35—44 decreased (from almost 25,6% to about 21,5%) as well as the youngest women up to 25 years of age (from 34,4% to 22,6%). In 2005 there were slightly more of those aged 25—34 among the unemployed women.

Among the unemployed women there were almost four times more women with higher education (6,8% in 2005), for men this share tripled (to 4,0%). The share of people with basic vocational education decreased, while for men the percentage of those with post- and vocational secondary education rose to 17,4%. Consequently, the share of the unemployed with the basic vocational education at the most dropped from 62,0% to 57,0% for women and from 82,4% to 74,1% for men.

The situation worsened in respect of time without work, and the gender differences adverse for women slightly lessened. The share of the unemployed for up to six months has slightly decreased (from 32,9% to 30,9% for women and from 44,6% to 40,2% for men), whereas the share of the unemployed for twelve months and more increased (from 42,9% to 55,3% for women and from 30,6% to 44,3% for men).

The changes are proved by the distribution of the unemployed according to LFS (Labour Force Survey) taking into account the time of looking for a job, but the long-term unemployment increased more among the urban areas dwellers. The average time of looking for a job by women increased from 15,8 months in 1995 to 18,9 months in 2005, whereas the average for men increased from 13,6 months to 18,0 months.

More and more unemployed did not have work experience (slightly more often than every fourth woman and every fifth man in 2005) or had work experience of not more than one year (15,3% of women and 13,2% of men). Clearly less commonly there are unemployed women with work experience of 5—20 years and men with work experience of 10—20 years.

In the years 1995—2005 the percentage of women among the total of the newly registered as the unemployed ranged between 46,4% and 47,0%. The share of women registering for the first time dropped significantly (from 48,6% to 26,0%). The share of not working women increased (from 29,0% to 35,1%). More and more of women newly registered as the unemployed did not have the right to the benefit (41,8% against 78,6%). The share of the dismissed, for reasons on the side of the employer, decreased from 6,3% to 2,5%.

Among the overall number of unemployed registered out in the years 1995—2005 women constituted from 44,5% in 1995 to 46,2% in 2005. The share of those who took up job decreased respectively: from 47,8% to 44,5%; in 2005 13,0% of women started training or internship. The share of women who did not confirm readiness to take a job also declined (from 35,5% to 28,5%).

The number of women receiving retirement pay has been constantly increasing — 10,6% in the years 1995—2000 and 26,3% in the years 2000—2005. In the years 1995—2000 among retired women the greatest increase was noted among women aged 75—79 (80,1%), 65—69 and 70—74 (20,3% and 24,4%). The period of 2000—2005 brought a rapid growth in the number of women receiving retirement pay aged 55—59 (85,7%), the number of women aged 80 and more increased by 56,9%, and those aged 65—69, 70—74 and 75—79 was by 15,3%, 28,8% and 33,9% higher, respectively.

The downward tendency was noted in the number of women receiving pensions — 3,4% in the years 1995—2000 and 29,4% in the years 2000—2005. The increase referred only to the 50—54 age group in the years 1995—2000 (37,5%) and 50—59 age group in the years 2000—2005 (5,2%).

As a result of these changes the burden of the working population with retirees and pensioners changed differently over time. The number of retirees per 1000 employees was increasing steadily, more strongly for women — from 326,0 women in 1995 to 361,4 in 2000 and 476,9 in 2005 and men from 229,5 men to 254,6 and to 291,9 respectively.

The number of women receiving pensions per 1000 employees was constantly decreasing for women — from 227,0 women in 1995 to 219,8 in 2000 and 162,3 in 2005. The number of pensioners increased in the years 1995—2000 from 238,9 men to 246,8 per 1000 employees, and in the years 2000—2005 the number of pensioners decreased to 199,4 per 1000 working men.

When compared with other countries it should be noted that the share of economically active women in 2005 (45,4%) placed Poland in the group with medium values (30,9% Malta, 40,0% Italy and 50,0% Estonia), just like the share of women in the group of the employed (44,7%), unemployed (49,0%; minimum 37,9% for Ireland, and maximum 64,2% for Greece). The unemployment rates for both sexes were the highest in the EU. Also, the share of men and women aged 18—59 being members of households where nobody worked is the highest.

The share of women (42,8% in 2005) working in agriculture, forestry and fishing was approximate only in Austria, Greece, Lithuania and Slovenia, and in the remaining countries it was much lower. Women constituted 26,2% of the employed in industry and construction, which placed Poland in the group of countries with a medium value of this index, just like the share of women working in services (55,4%). Education seems to be a factor which successfully protects Polish women against unemployment when compared with other EU countries — the percentage of women with higher education among unemployed women belongs to lower values, despite the fourfold increase in the years 1995—2004.

The average age when women and men leave the labour market indicates that in Poland this moment takes place earlier for both sexes than in other EU countries — in 2005 the average age for women was 57,4 and for men — 62,0.

III. Income and consumption

Sources of maintenance

The share of women in the group of persons chosen on the basis of their main source of maintenance did not change remarkably in the years 1988—2005: women constituted about 45% of persons living from work, the share of women maintained from non-earned sources slightly decreased (from 59,4% to 57,7%) and dependent women (from 54,6% to 52,2%). In 2002 women constituted 37,1% of persons who lived from the property income.

When age is taken into account in the analysis, this made the changes in these groups more visible, which mainly resulted from transformation in the population's economic activity. Among population in the post-working age the predominance of women in the group maintained from work or dependents has decreased, but still, women constituted respectively 60,5% and 92,1% in these groups. For population in working age a drop of the share of women among dependents (from 75,9% to 56,0%) draws attention, which is accompanied by a decrease of the share of women in a mobile age living from non-earned sources, and a slight increase of the share of women in a group of persons in the immobile age maintained from non-earned sources.

A radical change in the structure of men and women by source of maintenance were similar: the percentage of persons living off work, especially outside agriculture, clearly dropped but the drop for men was stronger (in the urban areas 30,2% for women and 35,6% for men and in the rural areas to 26,0% for women and 36,2% for men). It was accompanied by a rapid growth in the share of persons with non-earned sources of maintenance, including those living off retirement pay: 31,1% of women in the urban areas, 31,5% in the rural areas and about 24% of men had such source of maintenance in 2002. Only the share of dependent women in urban areas did not change, in the remaining cases this share increased, especially for men. It should be noted that those persons were less often supported by persons living off work.

The disabled lived mainly off a non-earned sources (85,3% of women in urban areas and 87,8% in the rural areas, 81,3% men in urban areas and 82,7% men in the rural areas), but for men it was more commonly pension due to inability to work. The income from work was more rarely a source of maintenance for women (5—6%), than for men (almost 10%).

A territorial differentiation of the population structure by a source of maintenance was fairly significant. The share of population living off work ranged for women from 25,7% (podkarpackie voivodship) to 32,6% (mazowieckie voivodship), for men from 33,1% (podkarpackie voivodship) to 39,7% (mazowieckie voivodship). The lowest share of people with a non-earned sources of maintenance was for women 28,2% (pomorskie voivodship), and for men 22,1% (mazowieckie voivodship). The highest share of people with a non-earned source of maintenance is 36,2% for women (łódzkie voivodship) and 26,6% for men (śląskie voivodship). The share of dependent persons ranged for women from 33,9% (łódzkie voivodship) to 43,6% (pomorskie voivodship), for men from 36,4% (łódzkie voivodship) to 42,7% (podkarpackie voivodship).

The greatest territorial variety was observed in the case of dependent women and the share of men living off work and women having a non-earned source of maintenance.

Average gross wages and salaries

Information on remuneration refers to economic entities employing over 9 persons as in October 2002 and 2004.

Average gross wages and salaries increased over this time 6,7% for women and 6,0% for men. The comments below focus on the remuneration differences by gender and their changes over time.

An average gross remuneration of women in 2004 was 83,6% of an average gross remuneration of men. The remuneration gap by gender was significantly territorially differentiated — average pay for women in the śląskie voivodship was 20,6% lower than the average pay for men, and in the podlaskie voivodship — only 7,7%.

The smallest remuneration gap by gender referred to the youngest persons (woman's earnings constituted 89,8% of that for men) and the biggest — in the age group 35—44 (80,0%) and in the age group of 65 and above (73,4%).

The biggest, unfavourable for women, remuneration gap by gender referred to persons with the highest and the lowest level of education. The pay for women with higher education constituted 67,6% of the pay for men with the same level of education, and for people with lower secondary education at the most the index was 73,8%. The smallest differences of remuneration by gender occurred among working persons with general secondary education.

In 2004 together with the increasing work experience, also the differences in remuneration by gender rose gradually. The average gross pay of women working not more than a year was 85,1% of an average gross remuneration for men, for persons working 5—19 years the gap increased to 81,8%, women working 20 years and more had a gap 84,1%.

The especially adverse remuneration differences for women referred to a group of legislators, seniors officials and managers (the remuneration of women constituted 70,9% of that for men in 2004), craft and related traders workers (65,4%). The smallest differences occurred among people doing elementary jobs (86,4%), in agriculture, horticulture, forestry and fishing (88,3%) and among personal services workers and shop and market sales workers (84,2%). The earnings for women working as professionals, technicians and associate professionals constituted 74,1—76,2% of that for men. The remuneration gap was absent for clerks. This pattern did not change overtime. The smallest remuneration gap in 2002—2004 referred to agriculture,

hunting and forestry (93,4% and 89,2%), the average pay for women working in industry was respectively 25,0—24,3% lower than for men, women working in construction had earnings 6,5—8,2% higher than men.

The remuneration differences in sections of the services sector were strongly differentiated — the biggest difference referred to financial intermediation (66,0% in 2002 and 64,1% in 2004), and the smallest — in the transport, storage and communication section (97,1% in 2002 and 95,9% in 2004).

Available income. Expenditures

The average available income per capita in one-family households formed by couples with children was in 2005 by 41,4% lower than the income of couples without children (38,9% available income). Single mothers had 6,6% lower income than the full families. The income at a disposal of a women from one-person households was 4,2—4,8% lower than the income of men in one-person households.

The available income of couples with children came mainly from hired work (nearly 64,5%). The hired work was a main source of income for single parents (43,1%), supplemented by benefits from private persons (mainly alimony) — 21,9%. The available income of couples without children and of women in one-person households came mainly from social insurance benefits (especially retirement pay and pensions — 52,7% and 58,5% as well as from hired work (31,7% and 24,5% respectively). Incomes of men forming one-person households derived to a smaller degree from social benefits, but to a larger extend from hired work (43% and 30% respectively).

In 2005 the share of expenses on food and non-alcoholic beverages constituted 27,9% of total expenses for families with children and 26,2% for families without children. The share of food and non-alcoholic beverages expenses of single men was smaller than of single women (22,5% against 25,1%). The housing expenses ranged from 17,7% for families with children to 25,0% for single women. The share of health expenses was higher for families without children and among women in one-person households than for families with children. The recreation and culture expenses, however, were higher in the expenses structure of families with children (8,1—8,7%), than of families without children (6,2%) and one-person households (6,4—6,6%). Families without children and single persons more often allocated the resources for gifts (about 5—6% overall expenses) when compared with families with children (about 1—2%).

The evaluation of poverty risk of members of different households groups may be conducted on the basis of a share of persons in a particular type of a household who are below the specified line of poverty. It may be either a subsistence minimum or a relative poverty line or a legal poverty line.

In 2005 12,3% of population living in households located below the subsistence minimum and 18,1% — below the remaining poverty lines. Couples with children and single parents were equally threatened with poverty — 14,3% of persons from full families with children and 14,5% of single parents, i.e. respectively 20,9% and 20,5% below the relative poverty line and 22,3% and 20,7% below the legal poverty line.

Men in single-person households were more affected by poverty than women.

Data from Eurostat referring to the poverty risk by gender do not show any particular differences between sexes — in 2005 29% of women and 31% of men had the equivalent disposal income, including retirement pay and pensions and excluding remaining social transfers lower than the poverty line specified at the level of 60% median of equivalent disposal income in Poland. If including in the income social transfers, the percentage of women in the sphere of poverty dropped to 20% and the percentage of men to 21%. The rates are higher for men only in Poland and Hungary.

If the social transfers are not included, the poverty risk for women is higher than in Poland in the following countries: Ireland (34%), Denmark and the United Kingdom (32 each), and in Sweden (30%), and approximate in Finland and Hungary (29% each), and if the transfers are included — a slightly higher risk referred to Greece, Spain, Ireland, Lithuania, Portugal and Italy (21%). The percentage of penurious in Poland was the highest among the EU countries for the poverty line stipulated without including social transfers, and approximate values of this rate were only in Ireland (30%) and Hungary (30%). If the social transfers are included in the income, the percentage of men whose equivalent disposal income is lower than the poverty line stipulated at a level of 60% median of equivalent disposal income in a particular rural areas, was the same as in Poland. It was slightly lower (20%) in Lithuania and Portugal.

Transfers not only significantly decrease the scope of poverty, but also in some countries they influence the decline in the adverse for women differences of poverty risk by gender (here an exception is Belgium). It is especially apparent in Denmark, Finland and Sweden. But in most of the countries transfers do not diminish the range of poverty by gender (Austria, Cyprus, Estonia, Lithuania, Poland, Spain, Portugal, Italy, Germany, the United Kingdom, and Ireland).

IV. Health

Referring to the results of self-assessment of health condition, made on the basis of the results of the survey of health condition of population in Poland in 1996 and in 2004, one may state that the situation had improved. As for women the percentage of very good and good assessments increased, as for men this was the case with the percentage of very good

assessments. These changes resulted from the improvement of very good assessment among men and women aged up to 59 and good assessments for every age group except for women aged 0—14 and men aged 0—29, among them a decrease occurred. A clear improvement of self-assessment concerned also persons residing in the urban areas; rural areas dwellers expressed only very good assessments.

Men more often than women voiced very good and good assessments. The higher is age, the smaller percentage of very good and good assessments. Women residing in the urban areas and in the rural areas had similar health self-assessment, whereas men residing in the rural areas slightly more seldom expressed good assessments.

The data from the censuses 1988 and 2002 indicate an increase in the number of disabled women, which was stronger in the rural areas where the percentage of the disabled women aged 60 and more, and in particular aged 75 and more rose significantly (up to 67.1%). The number of the disabled women per 1000 women increased in the urban areas from 105.9 in 1988 to 139.4 in 2002, and in the rural areas from 98.2 to 158.6. As for men those rates changed in the urban areas from 90.0 to 132.5 and in the rural areas from 100.1 to 148.3, respectively. Growing differences of these indicators, unfavourable for the rural areas, could be observed as early as from the age of 30—44, in the age group of 75 and more these differences vanished.

In 2002 in the urban areas there were as many as 329.2 disabled women and in the rural areas 398.5 disabled women to 1000 women aged 60—74. As for men, these figures were even higher — 365.6 in the urban areas and 436.0 in the rural areas. In the age group 75 and more, the number of the disabled women amounted to 487.3 and 489.8, and the one of men to 471.0 and 477.7, respectively.

A significant number of people, especially elderly women who more often lead single households, require permanent long-term care. The data of the Ministry of Health show that in 2005 69.0% of patients of long-term health care constituted women.

In 2002 the territorial differentiation of the number of the disabled persons per 1000 population was stronger in case of women. The lowest figures of this index for both sexes were observed in opolskie voivodship (100.8 women and 99.6 men), with the highest figures for women observed in małopolskie voivodship (194.3), and for men in lubelskie voivodship (176.5).

According to the National Census of 2002, women constituted 52.9% of the disabled persons, 50.9% of the number of persons with legal confirmation of disability but as much as 56.8% of persons with significant degree of disability and 62.1% of persons not having legal confirmation of disability, feeling fitness limitation.

Health-harming behaviours such as smoking or drinking alcohol concern both women and men. According to 2004 survey of health population status, 38.0% of men aged 15 and more were tobacco smoking (33.9% everyday) against 23.1% of women (19.3%). However, the percentage of smoking men considerably decreased when compared to 1996 (from 47.3%), whereas the change was small in case of women (from 24.5%).

The frequency of alcohol drinking rose — in 2004 83.3% of men aged 15 and more were drinking within the previous 12 months, and 15.7% were doing this 1—2 times a week (81.4% and 12.2% in 1996). These rates amounted for women to 67.2% and 5.8% (59.3% and 3.1% in 1996). Particularly worrying was that young women (at age 15—29) often drink alcohol. They constituted approx one third of the women who drink very often (3—7 times a week) and almost 35.5% of women who drink often (1—2 times a week), compared to 17.9% of men at this age drinking very often and 32.2% of men drinking often. In 2004, women drank on average 1.2 litres alcohol, men — 5.4 litres.

The rates concerning tobacco smoking (daily smokers), calculated for the European Union countries on the basis of the results of the survey of health status of population, showed that the rates for women place Poland among the countries with moderate values (Portugal with 6.8% had the lowest rate, and Austria with 32.2% — the highest one), while the rates for men are higher (the lowest smokers' rate was recorded in Sweden — 16.5%, and the highest in Latvia — 50.6%). The rates of alcohol consumption place Poland among the countries with high consumption by both sexes: as for women the percentage of persons drinking alcohol fluctuated between 37.7% (Hungary) to 92.4% (Lithuania), in Poland this percentage amounted to 67.2%. As for men the percentage of persons drinking alcohol fell within the range 68.2% (Romania) to 94.3% (Lithuania), in Poland it amounted to 83.3%.

Compared to 1995, the number of persons of both sexes per 100 thous. population registered in 2005 in out-patient psychiatric clinics increased. It concerned psychiatric out-patient clinics (a rise by 94.4% in case of women, and more than twofold rise of men), in out-patient clinics for alcohol dependent persons (by 102.5% for women and 32.9% for men), as well as in out-patient clinics for drug addiction treatment (almost fivefold rise in case of women and threefold rise for men).

Assessing the changes in the scope of incidence of the chosen kinds of diseases within the period 1995—2005, one can observe further drop in incidence of venereal diseases and pulmonary tuberculosis, which concerns both sexes. The cases of AIDS infection are very seldom, but the number of them increased — in 1995 there were registered one infection of woman and 5.1 of men per one million persons of given gender, in 2003 — 2.8 and 6.1 relatively. These figures are one of the lowest when compared to other European Union countries.

In case of both sexes there was a rise in incidence of malignant neoplasms: the number of malignant diseases rose from 253.2 per 100 thousand women in 1995 to 294.8 in 2003, in case of men from 297.6 to 336.1, respectively. Women more often fell ill with breast and reproductive system cancer, whereas men with cancer of the larynx, trachea, bronchus, lungs and prostate. Referring to the standardized incidence rates in the European Union countries in 2005, it should be stated that the rates for women were lower, fewer incidence concerned Greece, Spain and Portugal. While the incidence rates for men lower than those established for Poland were characteristic for Denmark, Finland, Sweden, Greece, Portugal, Ireland and the United Kingdom.

The standardized incidence rates for the European Union countries indicate exceptional frequency of incidence of uteri cervix cancer in Poland (the highest rates were in Poland and Slovakia), whereas most seldom incidence of malignant breast cancer is characteristic for Slovakia, followed by Poland.

The prevention of cancers in case of women is highly insufficient — the results of questionnaire surveys showed that as many as 72% of women have never had mammography, 76% — USG of breast, and 30% — cervical smear test. In the period 2000—2005 the amount of advice given to women in out-patient clinics for women and gynaecological-obstetric out-patient clinics was growing more slowly when compared to the period 1995—2000.

V. Education and science

The education structure of the Polish society

Since the beginning of the 90s of the 20th century, the education level of the society has been rising extremely fast, in particular in case of women. In 2002 the percentage of persons aged 15 and more with incomplete primary education, primary education, completed general secondary education, post-secondary or tertiary education with Master's degree was bigger among women than among men, whereas there were fewer women than men who had basic vocational and secondary vocational education. Women with tertiary education made up 54,0% (men — 46,0%) of the total number of population aged 15 and more residing in the urban areas, and 59,4% of those residing in the rural areas. In general, the percentage of women with tertiary education rose in the period 1988—2002 from 47,0% to 54,8% of the total number of persons with tertiary education. In the same time, the percentage of women with secondary vocational and general secondary or post-secondary education decreased. Compared to the total number of women with tertiary education, the percentage of women aged 20—49 (age groups 20—24, 25—29, 30—39, 40—49) with tertiary education was higher than the percentages of men compared to the total number of men. Young men more often than their female peers had only incomplete primary education or they have no school education — in 2002 21,5% of men and 9,2% of women aged 15—19. Among the persons aged more than 60, the percentages of women was higher than those of men.

There were significant territorial differences in the level of education. The highest percentages of women and men with tertiary education were in mazowieckie voivodship (14,6% of the total number of women aged 15 and more and 13,8% of the total number of men aged 15 and more), pomorskie voivodship (11,7% of women and 10,9% of men), małopolskie voivodship (11,0% of women and 9,9% of men), zachodniopomorskie voivodship (10,7% of women and 10,0% of men). In case of women the lowest percentages were characteristic for lubuskie voivodship (8,6%) and opolskie voivodship (8,7%), in case of men — in opolskie voivodship (7,9%) and warmińsko-mazurskie voivodship (8,0%). In total, 10,7% of women and 9,7% of men in Poland possessed tertiary education. There occurred considerably greater differences in the group of persons with basic vocational education. First of all, there were significantly fewer women with such education (17,5% of the total number of women in Poland) than men (31,3% of the total number of men). In kujawsko-pomorskie voivodship they constituted the relatively largest groups (20,6% of the total number of women and 36,1% of the total number of men), in wielkopolskie voivodship, relatively 20,5% and 37,4%, as well as in śląskie 20,5% and 35,6%. The smallest groups were in mazowieckie voivodship (13,6% of women and 24,1% of men).

Both the percentage of women (93,3% of the total number of women aged 20—24), as well as the percentage of men (88,9% of the total number of men aged 20—24) in Poland who have completed at least basic vocational education were the highest ones in the EU. In 2005 in case of women these shares were similar only in Slovakia (92,6%) and Slovenia (93,2%), with the lowest ones in Malta (57,0%), Portugal (57,5%) and Spain (68,5%). In case of men they were higher only in the Czech Republic (91,3%) and Slovakia (91,0%) with the lowest ones in Portugal (40,8), Malta (50,5%) and Spain (55,4%). In Poland, similarly as in almost all other EU countries, the percentages of young women having completed at least basic vocational education in the whole population of women in the age group discussed, were higher than the percentage of men calculated in the same manner. Poland is one of the countries with one of the lowest percentages of persons aged 18—24 with at most lower secondary school education, who gave up learning, 4% of the total number of women at this age and 6,9% of men. In both cases, lower percentages of persons who gave up learning were only observed in Slovenia and if concern men also in Slovakia and the Czech Republic. Poland is doing much more badly if it came to permanent training of adults. In 2005 the percentage of the women trained amounted to 5,4%, and men to 4,3%, whereas in Sweden where permanent training of adults is most popular in the European Union countries, the percentage amounted to 35,6% for women and to 27,9% for men. Not much fewer persons were trained in the United Kingdom, Denmark and Finland, where the percentages of the women trained were by some percentage points higher than the ones of men.

Children in nursery schools

The problem of lack of sufficient number of nursery schools in Poland has been raised in public discussions many times for at least two reasons. First of all, it is considered as an institution which to the significant extent may make it easier for women to

combine an economic activity with bringing up children as they are most often responsible for the care of children. Secondly, nursery schools are considered as institutions which should make it easier to reduce differences among the children coming from different social environments, before they start to learn at school. In the school years 2000/01—2005/06 the percentage of girls in the total number of children aged 3—6 in establishments of pre-primary education did not change (amounting to 48,9% and 48,8%, respectively). The absolute number of children attending nursery schools fell from the total of 432,6 thous. to 410,2 thous. There existed significant differences among the voivodships. The biggest number of children (both girls and boys per 1000 children aged 3—6 according to the gender) were covered with pre-primary education in opolskie voivodship (687 girls and 678 boys), the smallest number — in świętokrzyskie voivodship (475 girls and 474 boys). The percentage of girls in nursery schools in Poland was similar to the one of all European Union countries. Except for Ireland and Malta, they made up little less than a half of the children attending nursery schools.

Pupils

The period after the changes in political and economic systems brought significant changes in the structure of education offer. The collapse of many industrial plants was followed by closure of basic vocational schools located at the plants and many other schools maintained by the Ministry of National Education, because of the changes in the economic profile, and the education reform in 1999.

In the situation of changing educational possibilities, after primary school (now also after lower secondary school) boys continue their education in general secondary schools. Therefore, in the last years girls have started to make up a relatively smaller percentage in general secondary schools and secondary vocational schools than previously was the case (although they make up a bigger number in absolute numbers). In the school year 2005/06 they made up 60,1% of pupils in general secondary schools (whereas in 1990/91 — 72,7%) and less than a half in technical secondary schools — 39,5% (in the school year 1990/91 — 51,6%). The percentage of women among studying persons rose, in 2005/06 women made up 56,5% of the students, and in 1990/91 — 50,2%.

If it comes to basic vocational schools, general secondary schools and technical secondary schools for adults, the percentage of women attending them (calculated in % of the total number of pupils of the given educational level) visibly dropped in the period discussed.

The differences among the voivodships in the percentages of female pupils and female students (calculated in % of the total number of pupils and students of the given educational level) amount to several percents at different educational levels in particular school types.

In the school year 2005/06, the net enrolment rate of tertiary schools (excluding extramural students and foreigners) amounted to 43,4% for women, and 38,8% for men. The gross enrolment rate was higher. As for women it amounted to 56,1%, and as for men — to 41,9%, indicating that the aspirations to raise the education level are characteristic for the former ones. The net enrolment rate values concerning the beginning of the educational path showed that almost all the children aged 6 are covered with pre-primary education, and then with the education in primary schools. But the net enrolment rate was slightly lower (particularly in case of boys) even for lower secondary pupils, although this level of education is also compulsory.

In the school year 2005/06 girls made up 28,6% of the total number of pupils in basic vocational schools. The analysis of educational directions in basic vocational schools shows that the fields chosen by girls and boys are still much differentiated. Girls focused first of all on schools with subjects of economic or administrative kinds (in the school year 2005/06 they made up 82,7% there), followed by the subjects related to personal services (62,6% in the same school year). They could be hardly found in engineering and engineering trades oriented schools (0,7%), architecture and building oriented schools (0,8%).

In case of technical secondary schools, the choice of directions is similar to the one described above. Girls also tend to very seldom choose computing oriented schools. Boys clearly shun directions popularly considered as feminine ones. The choice of educational directions in basic vocational schools and technical secondary schools for adults is similar.

In the years 1990/91—2005/06 the number of persons learning at schools for adults rose, more in case of men than women. 119,3 thous. of women and 189,2 thous. of men were learning in the school year 2005/06, making use above all of evening and extramural forms of education.

Women also made up more than a half (in the school year 2005/06 — 53,9%) of those learning in post-secondary schools. In the school year 1990/91 they constituted 76,9%, so their percentage decreased. However, in absolute numbers their number doubled, and in case of men it was almost six times higher. Post-secondary schools are a way to acquire profession above all for women, but recently they were also more and more often chosen by men (as opposed to the early 90s). Similarly as in case of school levels and types described above, the division into directions traditionally chosen by men and the new ones (computing) where they also dominate, remains the same. These directions include in particular: security services (here women made up 19,7% of the total number of pupils), computing (20,0%), engineering and engineering trades (26,1%). The directions chosen by women particularly often include: education science and teacher training (here they made up 80,2% of the total number of pupils), social services, physical — among others physics, chemistry, geology (68,0%), social and behavioural science (68,8% of the total number of pupils learning in this direction).

Students

In the period 1990—2005 the number of female students rose fivefold, the number of men — fourfold. Women made up more than a half of all students as early as in 1990. In the school year 2005/06 they made up 56,5% of the total number of students and 65,0% of graduates. In the greatest numbers they were represented among students of medical academies (75,6% of the total number of students at this kind of universities) and teacher education schools (71,8%). They represented the lowest percentage among students of Academies of the Ministry of Interior and Administration (13,3%), Academies of the Ministry of National Defence (23,8%) and in technical universities (31,7%). The comparison of the percentage of women studying in groups of particular directions showed that the differences in the choice of directions are even greater while comparing the percentages of women and men, than while comparing their presence in different university types. The choices made often resulted from the ones on lower educational levels described above. Computing is a direction in which women made up only 12,1% of the total number of students in 2005/06. Directions included in the group of engineering trades and transport services are still strongly masculinized. As to the directions which were former also strongly feminized, e.g. social services, education science and teacher training, social and behavioural science, humanities and life science, this is still the case. The number of women clearly increased in the directions related to business, administration and personal services for people. At the same time it should be added that with relation to great chances of employment in these fields, the 90s of the previous century generally saw a considerable increase in the number of persons studying in business and administration directions, also in case of men.

The percentage of women is even higher on postgraduate studies, in 2000/01 they made up 70,6% of the total number of students, and in 2005/06 — 68,4%.

In the school years 1995/96—2005/06 there was a significant growth in the number of doctoral studies; it rose from 3995 to 16131 persons. Also the proportion between women and men changed. In 2005/06 school year they made up almost a half (49,3%) of persons on doctoral studies. A particularly great number of women was among doctoral students in arts, medical and physical academies where they constituted more than 60%.

The analysis by the fields of science in the school years 1995/96—2005/06 permits to distinguish between the directions with less or more dynamic percentage growth of women among doctoral students. In case of natural, medical, agricultural and social fields of science, the percentage of women among doctoral students at the beginning of the period compared, amounted to 40% or more. In the following years it increased to more than 60% in case of medical and agricultural fields. Whereas it almost doubled in case of technical sciences, showing that the field considered as traditionally masculine starts to change in its character, although women still constituted a small group here.

In all countries including Poland, the rate of boys being educated in primary schools (per 1000 men) is by several points higher than for women (per 1000 women). In Poland, in the school year 2003/04 it amounted to 70,4 for women and 79,4 for men. These rates belonged to the highest in the European Union. The rates calculated analogically for the pupils of post-primary schools placed Poland on an even higher position: 100,9 for women and 114,4 for men. The highest indicators occurred in the United Kingdom: 171,0 for women and 150,8 for men, and the lowest ones in Greece: 63,4 for women and 68,6 for men. Not only high rates were distinctive of the United Kingdom, but also the fact that only here the rate for women was higher than for men.

Poland had one of the highest rates of students in tertiary schools among the European Union countries. In the school year 2003/04 there were 597,1 female students per 10 thous. of women, overall and 469,4 male students per 10 thous. of men. For women higher rates were established in Latvia (635,3) and in Finland (600,4); for men — in Finland (547,6) and Greece (527,6). The rates discussed are extremely diversified in the old EU member countries (EU 15) and the new ones. In the largest European countries such as Germany, France, the United Kingdom, Italy, the absolute numbers of students were similar to those in Poland, however per 10 thous. women or men they were considerably lower. In almost all EU countries, apart from Germany, the Czech Republic and Cyprus, higher rates of female and male students, were established in relation to the total number of people of the given sex. Men tend more often to study sciences, i.e. natural sciences, mathematics, computing, engineering and engineering trades, production and building; these are rates established in % of the total number of students of the given gender. It is a common phenomenon in the EU countries. However, in Poland the rates of persons starting education in the fields mentioned above, were among the lowest ones in the EU: 10,8 for women, whereas in Finland — 18,2, in Greece — 20,4, while for men in Poland — 35,5 and in Finland — 61,4. Undoubtedly such low rates in Poland resulted from the explosion of education science and teacher training, management, marketing studies etc., which attracted a great number of those who started studies in the 90s of the 20th century and at the beginning of the 21st century.

Poland had the highest number of female graduates per 10 thous. women — in 2004 it amounted to 161,7, and the number of male graduates per 10 thous. men amounted to 90,8. Ireland was a country with comparably high rates of graduates — 157,3 women and 119,9 men.

Women in science

As a result of the running changes, there was a systematic growth in the percentage of women among those getting doctor's degree or a degree of habilitated doctor (HD). Also the number of women in the years 1991—2005 rose from 22,4% to 27,0% of the total number of persons who became professors.

There were almost no women among the members of the Polish Academy of Sciences. Their share did not change significantly in the period discussed, although the number of academics at different levels rose. In 1990 they made up 2.2% of the total number of members (10 persons), and in 2005 — 2.7% (15 persons).

In 2005 women constituted almost a half of academics employed within research and developmental activity (42.7%), including 19.6% of the total number of academics with professorship, 28.7% of the total number of academics with the degree of habilitated doctor (HD) and 42.4% with doctor's degree. Among the persons employed within research and developmental activity, women in Poland and other Middle and East European countries generally made up a greater percentage than in the old member countries. In 2004 they constituted 43.4% of employees in Poland, whereas in Germany — 28.0%, in the Netherlands — 23.6%, in France — 32.4%, in Sweden — 36.1%, in Estonia — 48.6%, in Latvia — 54.2%, in the Czech Republic — 34.6%. In case of academics the differences are even more evident. In Latvia in 2004 they made up 52.8%, in Poland — 38.9%.

VI. Time use, tourism and sport

Since the end of the 19th century, women's social roles in Polish families have included tasks, activities and works which have extremely essential meaning for the family members, or saying broader, for the household, to function, to be durable and to coexist in harmony.

So in a household a woman is an organizer of everyday life, the main provider of services guaranteeing survival (food, dressing, maintenance of a house, first psychological aid, first medical, educational and any other aid), as well as a cultural and holiday leader. Polish families represent extremely diversified organizational, inner life and role division models; however, some rules have not changed for many decades. The changes in family patterns, apart from the classical and still present division into the rural and urban areas, approach very slowly. It was not until the communication technical progress, the development of modern information technologies and extensive facilitation of travelling abroad, that the model of Polish family was disturbed on a global scale.

Since the beginning of the 21st century the changes have become more and more visible. However, time use surveys of the turn of 2003 and 2004 still indicate a traditional role division, and as a consequence, different women's and men's time use structures.

Married women with depending children devoted most of their time to home activities (4h 45'). It is almost two times more than in case of men (2h 13'). The second group of the most time-consuming activities includes using mass-media (single women — 3h 12', married women with children — 2h 15', mothers as single parents — 2h 24'). Women spent on watching television or video films from 1h 46' to 2h 26' a day. Men had clearly more time for such activities (from 2h 03' to 3h 03'). And so, women in a family with children used television for 12h 22' a week, and men for 15h 38'; it is an enormous difference in time amount. However, women devoted clearly more time for reading. Generally, women had less time for themselves. Women slept slightly more, but they had less time for studying, social work, travelling, physical and tourist activities. Also professional work took women less time, so Polish women's time budget was clearly "burdened" with home and family oriented tasks.

The percentage of women carrying out the activities listed above was clearly different from the percentage of the analogical category of men (the so-called fraction of men carrying out the same activities).

Almost all women (96.8%) in the families with children carried out house activities and works, with 90.1% dealing with food management, 73.9% with keeping the house tidy and 57.6% with shopping and services. The analysis of time use structure of women and men clearly shows some general regularity, and namely:

- women in families are clearly more burdened with activities important for a family;
- women's time model, irrespective of family situation, clearly indicates the adjustment to obligatory activities.

An interesting "translation" into participation in culture show 2004 surveys of Polish population's participation in culture. Generally women are more active in using culture, in particular if it comes to these kinds of participation which require mental activity. And so more women read books and magazines and go to libraries, less women watch video or DVD films and borrow video cassettes. While all (more than 98%) Poles watch TV, and majority seldom go to philharmonic, opera or operetta, women clearly more often go to theatre, visit museums or historical monuments.

Women, equally often as men, attended parties (each of the genders 80.0—82.8%). It is interesting however that in spite of unimaginable progress in cinema projection systems, only 37.2% of women and 38.2% of men went to the cinema. For Poles, and in particular for Polish women, a decisive meaning for participation in the culture has the accessibility of culture goods, services and institutions.

Burdening women with family life and responsibilities has serious results if it comes to travelling outside the place of residence. Since 2000 the percentage of travelling women has dropped from 59.2% to 47.4%. The case was similar as far as men concerned. In 2005 as few as every fourth woman travelled for a period of 2—4 days (by 11.5% less than in much harder times, i.e. in 1996). Slightly less dropped the percentages of women travelling for 5 or more days, whereas the percentage of women travelling abroad did not change (10.5—10.8%). There has been one more change in the Polish women's tourist

activity, very unfavourable one. In 2005 the average number of short trips (2—4 days) outside the place of residence was by a half smaller than in 1996. Also the number of longer trips in the country and trips abroad has decreased. However, the average duration of such trips has changed in case of women. With respect to short trips (2—4 days) from 1,6 to 1,9 nights spent, and with respect to longer trips (5 days and more) from 9,9 to 9,5 nights spent. However, it is interesting that trips abroad have becoming longer, in case of women from 11,4 in 1996 to 13,5 nights spent in 2005 (for men from 7,0 to 11,1 respectively).

A significant phenomenon characteristic for trips outside the place of residence, both with respect to women and men, are purposes of trips. Hardly one fourth of Poles travelled for tourism and recreation purposes. The second common purposes were trips to family or friends (approx 20%). To some extent, these were also recreation trips. One should however bear in mind that a considerable part of the trips defined as "tourist-recreation trips" were in fact trips to allotments or summer houses. In this case it is not a real tourism, but prolonged women's house responsibilities with additional work in the garden. A natural consequence of burdening women with house, childcare and professional works is a small percentage of women taking part in sport classes. Only 66,0 thous. women exercised in sport clubs in 2004 in Poland, this was only by 16,7 thous. more than in 1990. Among the training women, juniors made up from 72,2% of the training women. To the most female disciplines belonged: acrobatics (56,3% of women in the total number of practising in this discipline), riding (61,4%), figure skating (64,5%) and rhythmic gymnastics (98,6%). However, it is interesting that women started to train and achieve significant successes on the international arena in disciplines considered previously as masculine, such as biathlon, karate, wrestling or also boxing in the recent years. The fittest Polish women lived in 2004 in łódzkie voivodship (44,4 per 10 thous. population) and lubuskie voivodship (42,4 per 10 thous. population).

Clearly more people practise sport in western voivodships, although the proportions of women to men among those training in sport clubs in all provinces are very different from the gender proportions (in Poland there are 107 women to 100 men), and there are six times more men who train in sport clubs than women. The worst situation is in podkarpackie voivodship (almost 10 times more men than women), and the best one in świętokrzyskie voivodship (slightly more than four times more men than women), pomorskie voivodship (almost five times more men). The proportions of sport activity of men and women clearly show civilization backwardness, life traditionalism, and far different life style than in other countries. Some of them, such as Greece, Spain or Romania, have been previously considered as more traditional than Poland, and now they are characterized by women's high sport activity.

As opposed to the percentage of women among the persons training in sport clubs, their share among the participants of the Olympic Games, world and European championships is much higher. They also contributed much more to the Olympic achievements than it would result from the number of women in the team. Special attention should be paid to the women's successes in Paralympics — both the ones in summer and in winter. Using free time by women is clearly quite one-sided. It is conditioned by three mechanisms:

- a) situation and position in a household,
- b) their own civilization competencies,
- c) their own needs and aspirations concerning using free time.

In all these three "mechanisms" women face above all objective limitations. They have less time, and more house responsibilities, although they are better educated, they are worse prepared to use modern information technologies. Finally, all indicates that while the general participation model has changed into a mechanical, "matrix", not to say cruder one, the cultural preferences remain within the scope of higher culture.

Despite these problems, a straight majority of women are satisfied with the way of their free time use (70,9% against 72,8% of men). The situation is much worse if it comes to the assessment of the participation in culture, as only 48,4% of women are satisfied with their participation. It appears that the whole Polish society is a TV-slave, with 56,7% watching it for more than 2 hours a day, including 16,3% (every sixth woman) watching it for more than 4 hours. From this results that virtually all activities are conditioned on one thing, and namely "free time from watching TV". Women are prepared much worse (or they accepted it to the smaller extent) to use the Internet. From 70 to 90% of women do not listen to the music via the Internet, do not create Internet sites, do not write texts, do not watch films etc. One can say that the time of current cultural life leaders in the traditional meaning is gone, and their role is taken over by their daughters and granddaughters, who were brought up on cell phones, the Internet or mass concerts or happenings.

VII. Women in representative organs

Women as candidates to the Sejm

In the period 1991—2005 within which five consecutive parliamentary elections took place in the Republic of Poland, one can observe a systematic growth in the number of women among candidates, measured both with absolute numbers — except for drop in 1997 — as well as their percentage in the general number of candidates. In 1991 there were 902 female candidates (constituting 12,9% of the total number of candidates), and the year 2005 saw 2612 of them (24,5% of the total number of

candidates). The number of female candidates suddenly grew in the election of 2001, which was followed by the next increase in the 2005 election. In the course of the period described, the age structure of the female candidates changed. In the election of 1991, the relatively biggest group (measured both with absolute numbers as well as with their percentage in the total number of candidates in particular age groups) was constituted by women from the age group 40—59 years (14,5% of the total number in this age group). In subsequent elections, i.e. in 1993, 1997 and 2005, the greatest number of female candidates (measured in absolute numbers) belonged to this age group (in 2005 elections — 1412). However, the highest percentage of women among candidates in the last two elections was in the lowest age group, i.e. 21—29 years: in 2001 it amounted to 26,9%, and in 2005 — to 30,1%. Therefore, in the last 15 years one observed two basic trends, i.e. growing number of women among candidates and a fast increase in the number of women among the youngest candidates.

Women deputies to the Sejm

The growth in the number of female candidates for members of the Sejm does not translate into an equally fast growth in the number of female parliament deputies. While the comparison of the number of female candidates in the period 1991—2005 means its threefold increase, the number of female parliament deputies has only doubled. 44 women had a seat in the Sejm in 1991, and 94 in the Sejm elected in 2005, making up 9,6% and 20,4% respectively. Most female parliament deputies fall into the age group 40—59 years: 33 to 44 sitting in the Sejm elected in 1991, 72 to 94 in the one elected in 2005. As a result of the last elections, they make up almost a half (48,2%) of the deputies at the age of 60 and more, incomparably more than in the previous elections. However, the significant growth in the number of women among female candidates in the age group 21—29 years did not transmit into the elected ones at all, in 2005 only one woman from among 565 female candidates at the age of 21—29 was elected to the Sejm. Most female parliament deputies sitting in the Sejm as a result of consecutive elections had higher education: in 1991 election (I term) 38 to 44, in 1993 (II term) 53 to 60, in 1997 (III term) 54 to 60, in 2001 (IV term) 80 to 93, in 2005 (V term) 86 to 94. Women extremely seldom performed functions as chairpersons of standing committees (2,0% in the total number of deputies performing functions as chairpersons during the I term, 1,0% during the III term, 4,1% during the IV term, 5% during the V term) or extraordinary committees (0,7% during the I term, 0,6% during the II term and 1,4% during the IV term), what signifies a bigger percentage difference between the number of female parliament deputies and their percentage among persons performing functions as chairpersons in regulation committees. Women were unequally represented in particular parliamentary clubs and groups. In the V term they constituted relatively highest percentage in the Parliamentary Club of the Self-defence of the Republic of Poland party (26,8%) and almost quite as high in the Parliamentary Club of the Civic Platform party (24,8%). The fewest women are in the Parliamentary Club of the Polish People's Party — 1 female deputy, which constituted 4,0% of the members of the club mentioned.

Female candidates for senators

In the period 1991—2005 the number of female candidates almost doubled, it grew from 54 to 99, constituting 8,8% of the candidates in 1991 and 15,9% in 2005 respectively. Female candidates were from 30 to over 60 years old. The biggest group was constituted by female candidates at the age of 40—59.

Women among senators

As a result of the last election, held in 2005, the number of women sitting in the Senate decreased to 13 dropping to the level of the 1993 elections. The biggest number of women was elected to the Senate in 2001 — 23 (constituting 23,0% of the total number of the elected persons). Most of them were 40—59 years old. But they constituted relatively biggest group among senators aged 30 to 39 (33,3%). All or almost all the women elected in the subsequent elections had higher education. Relatively more often than in the Sejm they were and are chairpersons of the Senate standing committees. In the II and III term they constituted each time 7,7% of senators performing functions as chairpersons in statutory organs of Senate, and in the IV, V and VI term each time 14,3%. 7 female senators were members of the Parliamentary Club of Law and Justice party (14,0% of the total number of members in this group), 5 of the Civic Platform Senators' Club party (14,7% of the total number of the members in this club) and 1 of the Parliamentary Club of the Self-defence of the Republic of Poland party (33,3% of the total number of the members in this club).

In comparison to other European Union countries, the Polish parliament in 2005, with 107 women (including the Sejm and the Senate), i.e. 19,1% of the total number of the members of parliament, is placed in the middle of the list of member countries. Swedish parliament has the highest percentage of women — 45,3% with the Finnish one being on the second place — 37,5%. The lowest percentage of women is characteristic for Maltese parliament — 9,2% and Hungarian parliament — 10,4%.

Female members of the European Parliament

Female members of the European Parliament, elected on 13 June 2004 for a 5-year term, gained 7 mandates (13,0%) from among 54 members from Poland.

It is the lowest percentage of the total number of mandates held by women from particular countries. Women have the highest percentage among Swedish European Parliament members — 52,6%, European Parliament members from Estonia and Luxembourg (50,0% each). Women constitute 30,3% of the total number of members of the European Parliament (data at the beginning of the 2004 term).

Female candidates for councillors

The number of female candidates for gmina councillors grew systematically in the years 1990—2002, and in 2006 it was slightly smaller than in 2002.

In subsequent elections, the percentage of women among the total number of candidates for councillors became higher and higher. In 1990 women constituted 15,1% of the total number of candidates for gmina councillors, in 1994 — 17,9%, in 1998 — 21,0%, in 2002 — 25,1%, and in 2006 — 29,0%. Women made up a lower percentage of candidates to rural and urban-rural gmina councils than to urban gmina councils. The highest percentage of candidates constituted women running for mandates of councillors in district councils of the Capital City Warszawa. Their percentage grew from 21,8% in 1990 to 36,7% in 2002.

The comparison of the number of female candidates taking part in the elections to councils of the cities with powiat status, powiats and wojewodship regional councils in 1998, 2002 and 2006 elections show an increase in the number of women in the total number of candidates in 2002 in all cases, and in 2006 only of female candidates to powiat councils. There were fewer women among candidates to powiat councils (in 1998 — 20,0% of the total number of candidates, in 2002 — 23,9%), in 2006 — 27,1%, and more of them among candidates to the councils of cities with powiat status, in 1998 — 23,7%, in 2002 — 29,9%, in 2006 — 30,6%. In 1998 women constituted 19,7% of candidates to the wojewodship regional councils, in 2002 — 28,1%, and in 2006 — 27,3%. The percentages of female candidates in age groups 18—29, 30—39 and 40—59 years were similar.

Female councillors

The percentage of women elected to gmina councils is clearly lower than the percentage of women among candidates. The differences between the mentioning percentages intensified in the period discussed. In 1990 it amounted to 4,2 percentage points, in 1994 to 4,6 percentage points, in 1998 to 5,3 percentage points, in 2002 to 7,3 percentage points, and in 2006 to 7,7 percentage points.

In subsequent elections, the percentage of women among councillors amounted 10,9%, 13,3%, 15,7%, 17,8% and 21,3% respectively. The number of women elected to the councils of cities with powiat status was relatively a bit higher, whereas it was lower in case of powiat councils and wojewodship regional councils. In comparison to 2000, in 2005 more female councillors had tertiary post-secondary and secondary education. The percentage of women among councillors is clearly different if considered according to provinces. In 2005 there were only 12,9 female councillors per 100 in podkarpackie wojewodship, whereas in zachodniopomorskie wojewodship the number amounted to 24,2, and it was almost the same in dolnośląskie wojewodship — 24,1. There were particularly great differences if it comes to the youngest female councillors of gmina councils, i.e. aged 18—29. They constituted the smallest group in podlaskie wojewodship — 4,7 per 100 councillors in this age group, and the biggest one in zachodniopomorskie wojewodship with 26,4. In general it can be stated that the percentage of female councillors was higher in the western part of the country and lower in the eastern part, although with some exceptions. The differences observed at the level of gmina councils were similar as at the level of powiat councils and wojewodship regional councils.

Candidates and elected women for village mayors, mayors and presidents of cities

In 2002 there were 1081 female candidates what amounted to 10,4% of the total number of candidates, in 2006 — 978 (11,9%). The lowest percentage of female candidates (5,2% and 6,6% relatively) was observed among the oldest ones aged 60 and more. In 2002 the percentage of the women elected was lower than the women standing as candidates, with the smallest difference between the percentage of women standing as candidates and the women elected for a village mayor — 3,3 percentage points (against 4,0 percentage points in 2006), slightly bigger in case of mayor — 3,9 percentage points (against 2,5 percentage points in 2006), and the greatest one in case of the city president — 9,0 percentage points (against 8,5 percentage points in 2006). In comparison with 2002, in the 2006 election the percentage of women elected to the positions mentioned

above was bigger: by 1,3 percentage points as regards village mayors, 2,1 percentage points — mayors and 1,8 percentage points — presidents of cities.

Female management board members in local government units very seldom perform functions as management board chairpersons. For instance in powiats they constituted 3,0% of the total number of persons at this position in 2000, and in 2005 — 4,6%.

VIII. Domestic violence and crimes

The number of home interventions in connection with domestic violence grew in the years 2000—2005 from 86146 to 96773, the number of victims from 116644 to 156788. In 2005 65,6% of home interventions took place in the urban areas, 34,4% in the rural areas. The perpetrators of violence were as a rule under the influence of alcohol (83,3% in 2000 and 76,8% in 2005). They were mainly men. The number of juvenile perpetrators dropped from 577 to 213. We are not able to specify, to what extent the general increase of domestic violence was the result of a growing violence at home or it followed that the aggrieved persons more often reported it and turned for help. The aggrieved parties were mainly adult women, although in 2005 also more than ten thousand men turned for help. In both years compared, i.e. in 2000 and in 2005, the number of men constituted respectively 7,6% and 10,2% of the adult victims of domestic violence. The victims became often children, mainly up to 13, their number grew by one third in the period discussed. The total number of victims of domestic violence determined by the police during home interventions calculating per 10 thous. population, grew in particular among children up to 17, followed by women and also slightly among men.

The number of juvenile girls (aged 13—16), suspected of committing an offence grew alarmingly faster than in other age categories. In the years 1995—2005 from 5,5% to 10,0% of the total number of suspected persons in the given age group. Among adult women aged 17—20, 21—24 and 25—49, the percentages remained on almost the same levels, and among the ones aged 50 and more this percentage decreased by one third (from 15,1% in 2000 to 10,2% in 2005). The number of juveniles and adult women temporarily arrested and serving a sentence was still significantly lower than the one of men.

In the course of time, the structure of the punishable acts and crimes, which juvenile and adult women were suspected of, changed. The most often suspicions concerned crimes against property (in 2000 — 43,6%, in 2005 — 41,4%), against public safety and safety in transport (11,0% in 2005, i.e. threefold growth comparing to 2000). However, the number of women suspected of crimes against the family and custody as well as burglary decreased.

The increase in the number of juvenile girls with respect to whom a common court validly ruled educational or correctional measures or penalties due to demoralization grew over twofold in 2005 comparing to 2000 in particular among the girls aged 14—17. There were observed unfavourable tendencies in share of girls in younger age groups in total number of juveniles to whom these measures of punishment were ruled by courts: girls aged up to 9 a growth from 3,7% in 2000 to 10,1% in 2005, aged 10 — from 10,1% to 14,7%, aged 11 — from 9,3% to 15,1% and aged 13 — from 13,1% to 18,4%. In case of other groups this share remained more or less at the same level. Also the percentages of girls aged 13 and 14, with respect to whom a common court validly ruled educational or correctional measures or penalties due to punishable acts grew more than half. In case of girls aged 15 and 16 these percentages rose slightly.

The number of adult women validly sentenced by common courts for crimes prosecuted on a charge of public indictment rose in the period discussed more than twofold (237,2%). Although with relation to the general increase in the number of sentences in the adult population, the percentage of women grew slightly from 7,5% of the total number of those sentenced to 7,9%. If one compares situation in 2000 and 2005, the share of women in the age groups 17—20, 21—24, 25—29 and 30—34 grew slightly in the total number of the persons sentenced in the given age group. It remained at the same level in case of women aged 35—39, and it decreased in higher age groups. However, in absolute numbers one observed a clear increase in the number of women sentenced in all age groups.

DANE DEMOGRAFICZNE

DEMOGRAPHIC DATA

Uwagi do działu

1. Dane o **ludności według stanu w dniu 31 XII** podaje się przy przyjęciu jako bazy wyjściowej wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, z tym że dane dla lat 1990—1998 opracowano metodą szacunkową (z uwzględnieniem składników bilansu ludności), a dla lat 1999—2005 — metodą bilansową.

Bilans ludności sporządza się przy uwzględnieniu w danym okresie: urodzeń, zgonów, migracji wewnętrznych i zagranicznych oraz zmian administracyjnych.

Dane dotyczą ludności **faktycznie zamieszkałej** na danym terenie, tj. liczby ludności zameldowanej na pobyt stały, skorygowanej o saldo osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 2 miesiące.

2. Przez **ludność w wieku produkcyjnym** rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla kobiet przyjęto wiek 18—59 lat, dla mężczyzn — 18—64 lata. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku **mobilnym**, tj. w wieku 18—44 lata i **niemobilnym**, tj. kobiety — 45—59 lat, mężczyźni — 45—64 lata. Przez **ludność w wieku nieprodukcyjnym** rozumie się ludność **w wieku przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat oraz ludność **w wieku poprodukcyjnym**, tj. kobiety — 60 lat i więcej, mężczyźni — 65 lat i więcej.

3. **Plodność kobiet** mierzy się współczynnikiem obliczonym jako iloraz liczby urodzeń żywych i liczby kobiet w wieku rozrodczym (15—49 lat).

4. Współczynniki reprodukcji ludności:

— **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłyby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15—49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłyby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników plodności z tego okresu za niezmiennie,

— **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzić z częstotliwością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmiennie współczynniki plodności),

— **współczynnik reprodukcji netto** przedstawia liczbę córek przypadających na jedną kobietę — przy założeniach jak wyżej — z wyeliminowaniem córek, które — jak wynika z aktualnych tablic trwania życia — nie dożyją wieku swoich matek. Współczynnik ten wyraża stopień zastępowania pokoleń matek przez córki.

5. **Mediana wieku matek** (wiek środkowy matek) jest to wiek matek w momencie urodzenia kolejnego dziecka, który połowa matek już przekroczyła, a którego druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

6. **Przeciętne dalsze trwanie życia** wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku x lat, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

7. **Prognoza ludności do 2030 r.** została opracowana w 2003 r. na podstawie stanu wyjściowego ludności z 31 XII 2002 r. (włączając zmiany w podziale administracyjnym kraju z 2003 r.) oraz założeń dotyczących przewidywanych tendencji w dzietności, umieralności oraz migracjach wewnętrznych i zagranicznych.

8. W podziale terytorialnym **urodzenia** podaje się według miejsca zameldowania matki noworodka, **zgony** — według miejsca zameldowania osoby zmarłej.

Notes to the chapter

1. The basis assumed for calculation of the **population data (as of 31 XII)** were the results of the Population and Housing Census 2002; the data for 1990—1998 were compiled using estimation method (including components of population balance), and for 1999—2005 — using balance method.

Population balance is compiled by taking into consideration births, deaths, internal and international migration and administrative changes in a given period.

Data concern **population by actual place of residence**, i.e., the number of population registered for permanent residence, adjusted by the net of persons registered for a temporary stay for a period of more than 2 months.

2. The **working age population** refers to females, aged 18—59 and males aged 18—64. In this category the age groups of **mobility** (i.e. 18—44) and **non-mobility** (i.e. 45—59 for females and 45—64 for males) are distinguished. The **non-working age population** is defined as the **pre-working age population**, i.e., up to the age of 17 and the **post-working age population**, i.e., 60 and more for females and 65 and more for males.

3. **Female fertility rate** is calculated as the ratio of the number of live births and the number of women in the reproductive age (15—49).

4. Population reproduction rates:

— **total fertility rate** refers to the number of children which would be born, on average, by woman during the course of her entire reproductive period (15—49 years of age) assuming that in particular phases of this period she would give births with an intensity observed during a given year, i.e., assuming age specific fertility rates for this period to be constant,

— **gross reproduction rate** refers to the number of daughters born on average by woman assuming that a woman during her reproductive age will give births with an intensity characteristic for all women giving births in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),

— **net reproduction rate** refers to the number of daughters per woman, with assumptions as above, excluding daughters who, according to the current life expectancy tables, will not live to reach their mother's age. This rate expresses the degree of the generation replacement of mothers with daughters.

5. **Median age of mothers** means the age that half of the mothers giving birth to subsequent child has already passed and the rest half has not achieved yet.

6. **Life expectancy** means the average number of years that a person at the exact age x still has to live, assuming a fixed mortality level from the period for which life expectancy tables were compiled.

7. **Population projection up to 2030** was calculated in 2003 on the basis of population size and structure as of 31 XII 2002 (including changes in the administrative division of the country in 2003) and assumptions concerning the most probable future development of fertility, mortality, internal and international migration.

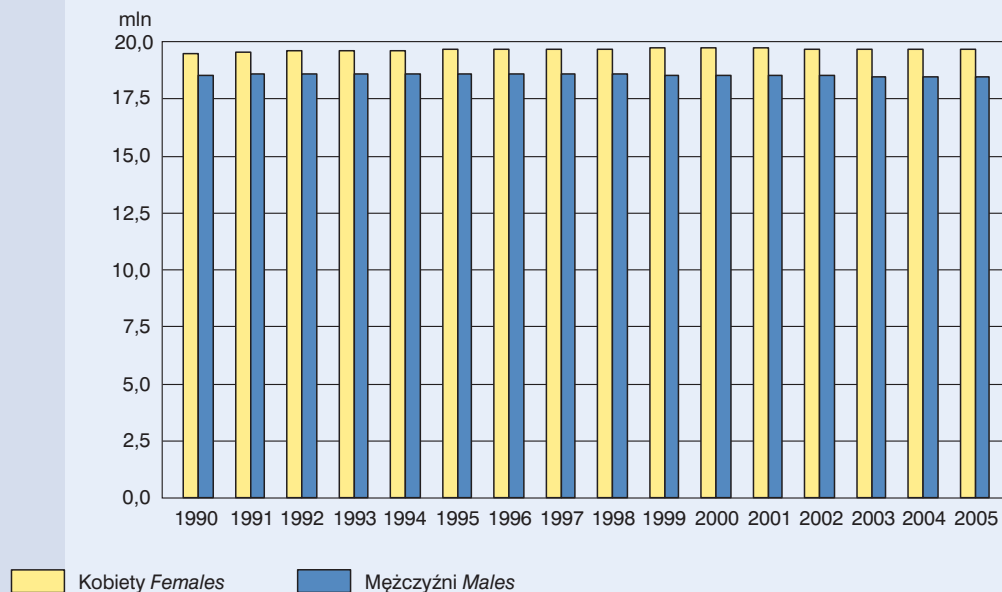
8. Data according to territorial division were compiled: for **births** — according to the mother's place of permanent residence; for **deaths** — according to the place of permanent residence of the deceased.

LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI

Stan w dniu 31 XII

POPULATION BY SEX

As of 31 XII

TABL. I. LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI
POPULATION BY SEX

Data Date	Ogółem Grand total				Miasta Urban areas			Wieś Rural areas		
	ogółem grand total	w tym kobiety of which females		razem total	w tym kobiety of which females		razem total	w tym kobiety of which females		
	w tysiącach in thousands	w % ogółem in % of grand total	na 100 męż- czyzn per 100 males	w tysiącach in thousands	w % razem in % of total	na 100 męż- czyzn per 100 males	w tysiącach in thousands	w % razem in % of total	na 100 męż- czyzn per 100 males	

Na podstawie spisów^a**Based on census data^a**

7 XII 1988	37879	19414	51,3	105	23175	12054	52,0	108	14704	7360	50,1	100
20 V 2002	38230	19714	51,6	106	23610	12376	52,4	110	14620	7338	50,2	101

Na podstawie szacunków i bilansów**Based on estimates and balances**

31 XII 1990	38073	19521	51,3	105	23546	12243	52,0	108	14527	7278	50,1	100
31 XII 1995	38284	19656	51,3	106	23675	12351	52,2	109	14609	7305	50,0	100
31 XII 2000	38254	19717	51,5	106	23670	12399	52,4	110	14584	7318	50,2	101
31 XII 2005	38157	19703	51,6	107	23424	12304	52,5	111	14733	7399	50,2	101

^a Dla 1988 r. dane Narodowego Spisu Powszechnego, dla 2002 r. dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań.

^a For 1988 data of the National Census; for 2002, data of the Population and Housing Census.

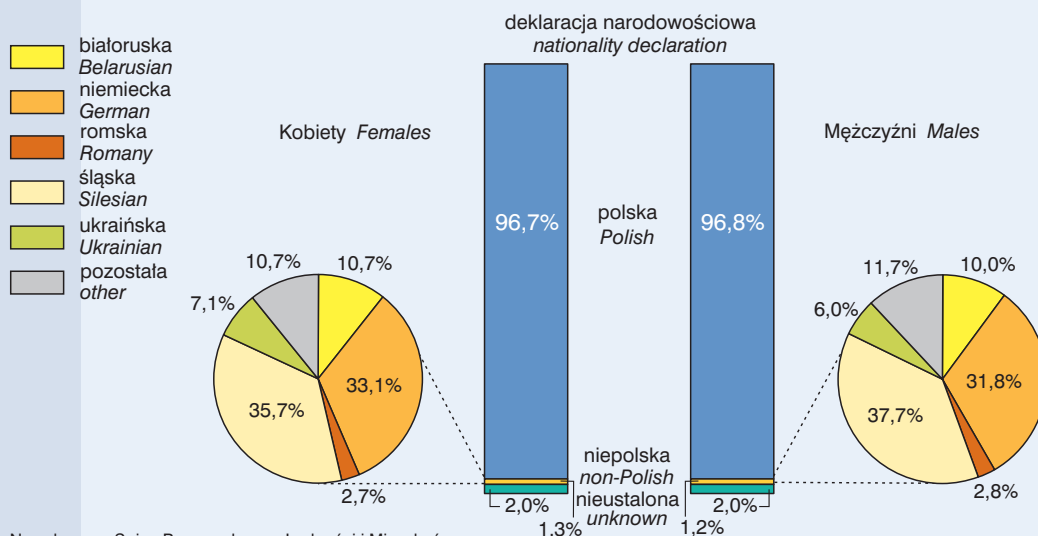
TABL. 2. LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WOJEWÓDZTW W 2005 R.

Stan w dniu 31 XII

POPULATION BY SEX AND VOIVODSHIP IN 2005

As of 31 XII

Województwa Voivodships	Ogółem Grand total		Miasta Urban areas		Wieś Rural areas		Kobiety na 100 mężczyzn Females per 100 males		
	ogółem w tys. grand total in thous.	w tym kobiety w % ogółem of which females in % of grand total	razem w tys. total in thous.	w tym kobiety w % razem of which females in % of total	razem w tys. total in thous.	w tym kobiety w % razem of which females in % of total	ogółem grand total	miasta urban areas	wieś rural areas
Polska Poland	38157,1	51,6	23423,7	52,5	14733,4	50,2	107	111	101
Dolnośląskie	2888,2	52,0	2052,1	52,7	836,1	50,4	108	111	102
Kujawsko-pomorskie	2068,3	51,7	1272,6	52,8	795,6	50,0	107	112	100
Lubelskie	2179,6	51,5	1016,9	52,6	1162,7	50,4	106	111	102
Lubuskie	1009,2	51,5	647,1	52,2	362,1	50,1	106	109	100
Łódzkie	2577,5	52,4	1665,3	53,4	912,2	50,4	110	115	101
Małopolskie	3266,2	51,5	1619,4	52,6	1646,8	50,4	106	111	101
Mazowieckie	5157,7	52,1	3338,3	53,1	1819,5	50,1	109	113	100
Opolskie	1047,4	51,6	551,2	52,2	496,2	50,8	107	109	103
Podkarpackie	2098,3	51,1	846,8	52,2	1251,4	50,4	104	109	101
Podlaskie	1199,7	51,2	710,0	52,4	489,7	49,5	105	110	98
Pomorskie	2199,0	51,4	1480,1	52,2	718,9	49,6	106	109	98
Śląskie	4685,8	51,7	3685,3	51,9	1000,5	50,9	107	108	104
Świętokrzyskie	1285,0	51,2	583,5	52,3	701,5	50,3	105	110	101
Warmińsko-mazurskie	1428,6	51,2	857,9	52,3	570,8	49,5	105	110	98
Wielkopolskie	3372,4	51,5	1925,5	52,5	1446,9	50,1	106	111	101
Zachodniopomorskie	1694,2	51,4	1171,9	52,1	522,3	49,7	106	109	99

LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I DEKLARACJI NARODOWOŚCIOWEJ W 2002 R.^a
POPULATION BY SEX AND NATIONALITY DECLARATION IN 2002^a

^a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań.
^a Data of the Population and Housing Census.

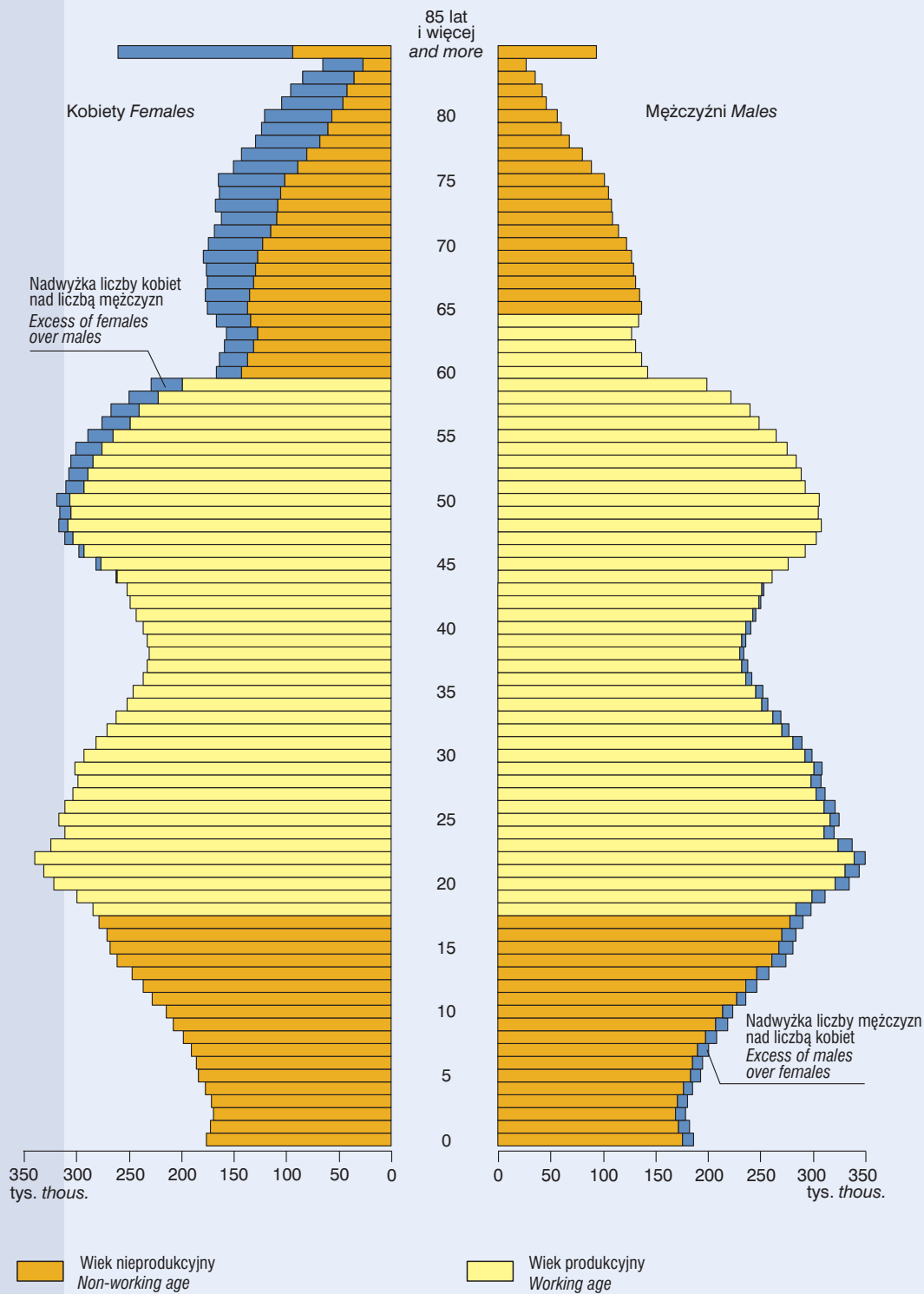

LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2005 R.

Stan w dniu 31 XII

POPULATION BY SEX AND AGE IN 2005

As of 31 XII

TABL. 3. **KOBIETY WEDŁUG WIEKU W 2005 R.**

Stan w dniu 31 XII

FEMALES BY AGE IN 2005

As of 31 XII

Wiek Age	Ogółem <i>Grand total</i>			Miasta <i>Urban areas</i>			Wieś <i>Rural areas</i>		
	ogółem w tys. <i>grand total in thous.</i>	w % ogółu ludności in % of total population	na 100 mężczyzn per 100 males	razem w tys. <i>total in thous.</i>	w % ogółu ludności in % of total population	na 100 mężczyzn per 100 males	razem w tys. <i>total in thous.</i>	w % ogółu ludności in % of total population	na 100 mężczyzn per 100 males
Ogółem Total	19703,2	51,6	107	12304,2	52,5	111	7399,0	50,2	101
0—4 lata	865,5	48,6	95	491,3	48,5	94	374,2	48,7	95
w tym 0 lat of which 0	176,3	48,6	95	101,9	48,5	94	74,4	48,8	95
5—9	965,9	48,7	95	523,0	48,7	95	442,9	48,7	95
10—14	1185,9	48,9	96	640,8	48,9	96	545,1	48,9	96
15—19	1402,0	48,9	96	817,2	49,1	97	584,8	48,5	94
20—24	1629,1	49,1	97	1020,8	49,7	99	608,3	48,3	93
25—29	1532,0	49,3	97	998,1	50,1	100	533,8	47,9	92
30—34	1359,6	49,4	97	862,8	49,9	99	496,8	48,5	94
35—39	1177,5	49,4	98	721,5	50,3	101	456,0	48,2	93
40—44	1243,1	49,8	99	775,1	51,5	106	468,0	47,2	90
45—49	1522,0	50,6	102	1011,5	52,7	111	510,6	46,9	88
50—54	1542,6	51,6	107	1068,4	53,5	115	474,2	47,7	91
55—59	1309,0	52,7	111	903,4	54,0	117	405,6	50,1	100
60—64	812,4	54,7	121	541,2	55,5	125	271,2	53,3	114
65—69	882,4	57,2	134	566,9	58,1	139	315,5	55,7	126
70—74	834,4	59,8	149	515,1	60,3	152	319,4	59,2	145
75—79	710,1	64,0	178	418,8	64,3	180	291,3	63,7	176
80—84	469,5	69,4	226	274,3	70,1	234	195,2	68,4	216
85 lat i więcej and more	260,1	73,5	277	154,1	75,1	302	106,1	71,2	248

TABL. 4. **KOBIETY W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**

Stan w dniu 31 XII

WORKING AND NON-WORKING AGE FEMALES

As of 31 XII

Wyszczególnienie Specification		Ogółem	Miasta	Wieś	Ogółem	Miasta	Wieś
		Total	Urban areas	Rural areas	Total	Urban areas	Rural areas
		w tysiącach in thousands			w % ogółu ludności w danej grupie wieku in % of total population in a given age group		
Ogółem Total	1990	19521	12243	7278	51,3	52,0	50,1
	1995	19656	12351	7305	51,3	52,2	50,0
	2000	19717	12399	7318	51,5	52,4	50,2
	2005	19703	12304	7399	51,6	52,5	50,2
w wieku: at age:							
Przedprodukcyjnym Pre-working	1990	5392	3222	2170	48,8	48,8	48,8
	1995	4963	2882	2081	48,7	48,8	48,7
	2000	4557	2591	1965	48,8	48,8	48,8
	2005	3835	2124	1711	48,8	48,8	48,8
Produkcyjnym Working	1990	10710	7059	3650	48,4	49,7	46,0
	1995	11033	7299	3734	48,4	49,7	46,0
	2000	11287	7463	3825	48,5	49,8	46,2
	2005	11899	7710	4189	48,8	49,9	46,8
mobilnym mobility	1990	7545	5007	2537	49,4	50,9	46,8
	1995	7560	4958	2602	49,4	50,7	47,0
	2000	7526	4854	2671	49,5	50,6	47,5
	2005	7525	4727	2799	49,3	50,1	48,1
niemobilnym non-mobility	1990	3165	2052	1113	45,9	47,0	44,2
	1995	3473	2341	1132	46,3	47,7	43,7
	2000	3761	2608	1153	46,8	48,4	43,5
	2005	4374	2983	1390	47,8	49,5	44,4
Poprodukcyjnym Post-working	1990	3419	1962	1457	70,0	71,7	67,9
	1995	3660	2170	1490	69,1	70,3	67,4
	2000	3873	2345	1528	68,4	69,4	67,0
	2005	3969	2470	1499	67,4	68,2	66,1

TABL. 5. LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM WEDŁUG PŁCI

Stan w dniu 31 XII

NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE BY SEX

As of 31 XII

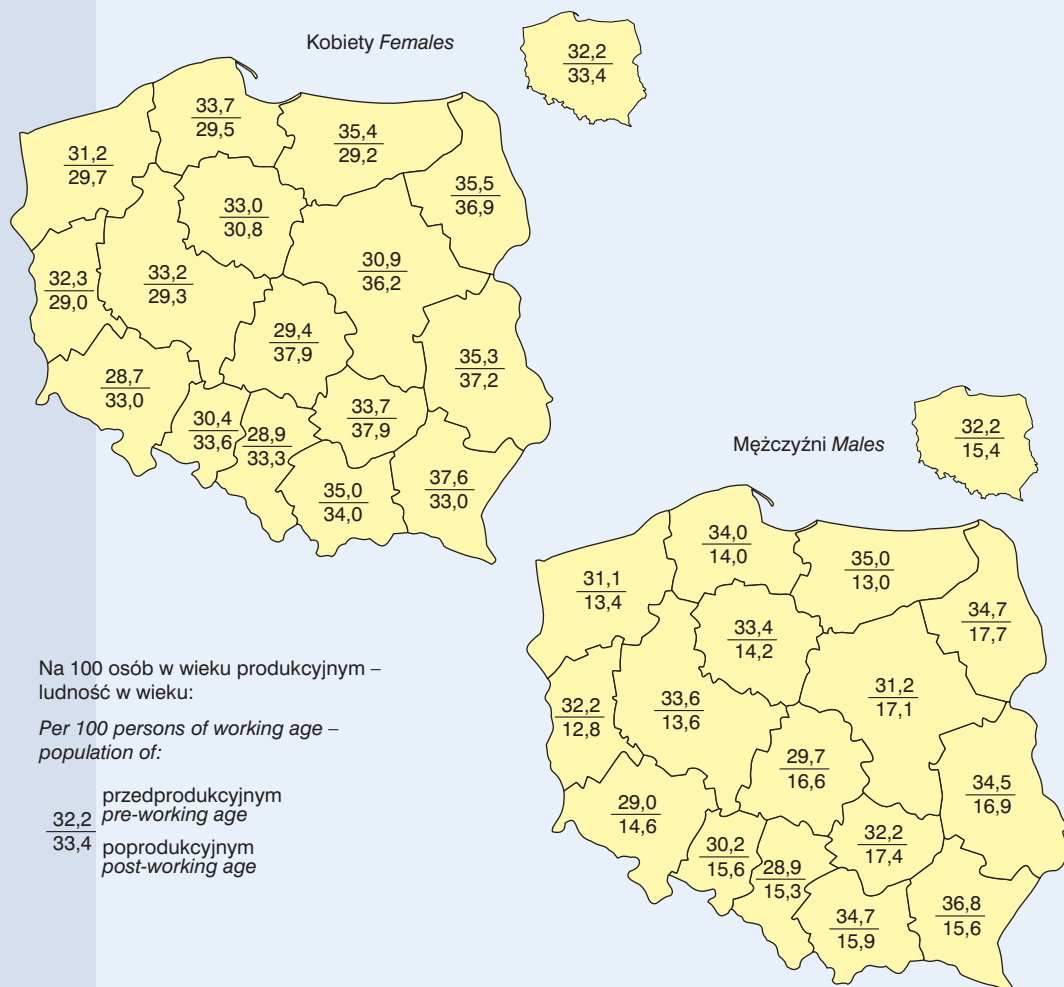
Wyszczególnienie	1990	1995	2000	2005	Specification
Kobiety	82,3	78,2	74,7	65,6	Females
Miasta	73,4	69,2	66,2	59,6	Urban areas
Wieś	99,4	95,6	91,3	76,6	Rural areas
Mężczyźni	62,2	58,2	54,8	47,6	Males
Miasta	58,1	53,3	49,9	43,7	Urban areas
Wieś	69,1	66,4	63,2	53,9	Rural areas

LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM WEDŁUG PŁCI I WOJEWÓDZTW W 2005 R.

Stan w dniu 31 XII

NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE BY SEX AND VOIVODSHIP IN 2005

As of 31 XII

TABL. 6. PŁODNOŚĆ KOBIET^a
FEMALE FERTILITY^a

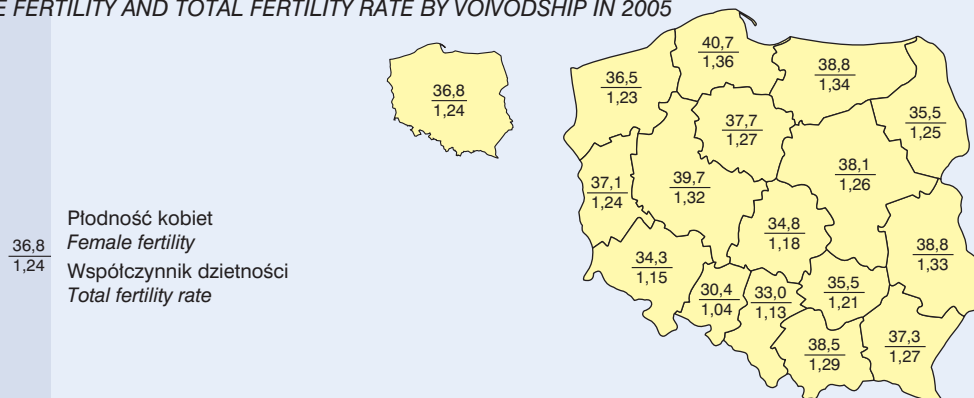
Wyszczególnienie Specification	Urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku lat <i>Life births per 1000 women aged</i>								
	15—49	15—19	20—24	25—29	30—34	35—39	40—44	45—49	
Ogółem <i>Total</i>	1990	58,1	32,3	158,1	114,1	59,1	25,8	6,8	0,3
	1995	44,1	23,2	112,2	90,1	49,8	26,3	6,4	0,3
	2000	37,5	17,0	83,3	94,6	51,7	21,4	4,8	0,2
	2005	36,8	13,5	58,7	90,3	59,2	22,7	4,8	0,2
Miasta <i>Urban areas</i>	1990	46,9	27,3	128,0	97,1	50,1	21,6	5,4	0,2
	1995	36,2	20,5	89,3	76,7	42,2	22,3	5,5	0,2
	2000	32,0	15,3	68,2	85,7	48,2	18,6	3,9	0,2
	2005	34,1	12,6	49,2	84,2	59,3	21,6	4,2	0,2
Wieś <i>Rural areas</i>	1990	80,0	40,7	206,7	143,3	78,1	35,5	10,1	0,4
	1995	60,1	27,9	153,0	113,3	64,6	34,6	8,6	0,4
	2000	47,6	19,6	110,0	109,4	57,5	26,1	6,6	0,3
	2005	41,3	14,8	73,7	101,5	59,0	24,4	6,0	0,3

^a Urodzenia z matek w wieku poniżej 15 lat zalicza się do grupy kobiet w wieku 15—19 lat, a urodzenia z matek w wieku 50 lat i więcej — do grupy kobiet w wieku 45—49 lat.

^a Births from mothers aged below 15 are counted to the group 15—19 and from the mothers aged 50 and more — to the group 45—49.

TABL. 7. WSPÓLCZYNNIKI REPRODUKCYJ LUDNOŚCI
REPRODUCTION RATES OF POPULATION

Wyszczególnienie	1990	1995	2000	2005	Specification
Współczynnik dzietności	1,991	1,545	1,367	1,243	Total fertility rate
miasta	1,721	1,286	1,201	1,149	urban areas
wieś	2,576	2,017	1,652	1,399	rural areas
Współczynnik reprodukcji brutto	0,968	0,751	0,663	0,604	Gross reproduction rate
miasta	0,836	0,624	0,581	0,557	urban areas
wieś	1,253	0,981	0,805	0,682	rural areas
Współczynnik reprodukcji netto	0,934	0,740	0,653	0,599	Net reproduction rate
miasta	0,779	0,610	0,572	0,554	urban areas
wieś	1,209	0,959	0,792	0,673	rural areas

PŁODNOŚĆ KOBIET I WSPÓLCZYNNIK DZIETNOŚCI WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2005 R.
FEMALE FERTILITY AND TOTAL FERTILITY RATE BY VOIVODSHIP IN 2005

TABL. 8. URODZENIA WEDŁUG PŁCI
BIRTHS BY SEX

Wyszczególnienie	1990	1995	2000	2005	Specification
W tysiącach In thousands					
Ogółem	551,7	436,3	380,5	366,1	Total
dziewczęta	267,9	212,0	184,5	177,8	females
chłopcy	283,7	224,3	196,0	188,3	males
miasta	294,6	234,4	209,5	212,2	urban areas
urodzenia małżeńskie	271,6	206,0	178,3	166,5	legitimate births
urodzenia pozamałżeńskie	23,0	28,3	31,2	45,6	illegitimate births
wieś	257,1	202,0	171,0	153,9	rural areas
urodzenia małżeńskie	245,8	188,8	155,9	131,9	legitimate births
urodzenia pozamałżeńskie	11,3	13,1	15,1	22,0	illegitimate births
Urodzenia żywe	547,7	433,1	378,3	364,4	Live births
dziewczęta	266,1	210,4	183,5	177,0	females
chłopcy	281,7	222,7	194,8	187,4	males
Urodzenia martwe	3,9	3,2	2,1	1,7	Still births
dziewczęta	1,9	1,5	1,0	0,8	females
chłopcy	2,1	1,7	1,1	0,9	males

**Na 1000 ludności danej płci
Per 1000 population of a given sex**

Urodzenia żywe	14,3	11,3	9,9	9,6	Live births
dziewczęta	13,7	10,7	9,3	9,0	females
chłopcy	15,2	12,0	10,5	10,2	males

U w a g a. W 2005 r. wśród urodzeń pozamałżeńskich panny urodziły 59,2 tys. dzieci (39,3 tys. w miastach i 19,9 tys. na wsi), wdowy — 1,0 tys. (0,6 tys. w miastach i 0,4 tys. na wsi), a rozwiedzione — 7,4 tys. (5,7 tys. w miastach i 1,7 tys. na wsi).

N o t e. In 2005 among illegitimate births single gave birth to 59,2 thous. children (39,3 thous. in urban areas and 19,9 thous. in rural areas), widows — 1,0 thous. (0,6 thous. in urban areas and 0,4 thous. in rural areas), divorced — 7,4 thous. (5,7 thous. in urban areas and 1,7 thous. in rural areas).

**URODZENIA ŻYWE NA 1000 LUDNOŚCI WEDŁUG PŁCI I WOJEWÓDZTW W 2005 R.
LIVE BIRTHS PER 1000 POPULATION BY SEX AND VOIVODSHIP IN 2005**

Urodzenia żywe na 1000 ludności danej płci:
Live births per 1000 population of a given sex:

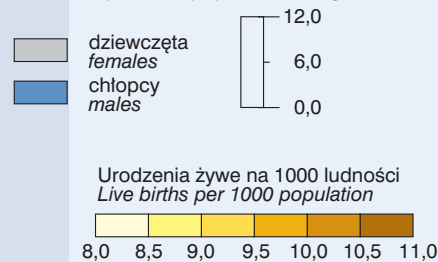

TABLE 9. URODZENIA WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA I WIEKU MATKI
BIRTHS BY BIRTH ORDER AND AGE OF MOTHER

Lata Years Wiek matki Age of mother	Urodzenia żywe <i>Live births</i>					Urodzenia martwe <i>Still births</i>
	ogółem <i>total</i>	kolejność urodzenia dziecka u matki <i>birth order</i>				
		1	2	3	4	

w tysiącach *in thousands*

Ogółem
Total

Ogółem	1995	433,1	176,8	132,5	67,5	30,4	25,8	3,2
Grand total	2005	364,4	186,5	117,1	37,3	12,9	10,6	1,7
19 lat i mniej <i>and below</i>	1995	34,7	30,7	3,7	0,3	0,0	0,0	0,2
	2005	19,3	17,7	1,5	0,1	0,0	—	0,1
20—24	1995	156,5	96,4	46,8	10,6	2,3	0,5	0,8
	2005	95,5	69,6	21,8	3,5	0,6	0,1	0,4
25—29	1995	125,1	36,7	51,8	24,0	8,3	4,4	0,8
	2005	137,3	73,0	49,0	11,2	2,8	1,3	0,5
30—34	1995	70,3	9,3	22,3	19,7	10,3	8,7	0,6
	2005	79,2	21,9	35,4	13,7	4,6	3,4	0,4
35—39	1995	37,2	3,1	6,9	10,7	7,6	9,0	0,6
	2005	26,7	3,7	8,3	7,2	3,6	3,9	0,2
40—44	1995	8,9	0,6	1,0	2,2	1,9	3,1	0,2
	2005	6,1	0,6	1,0	1,6	1,1	1,8	0,1
45 lat i więcej <i>and more</i>	1995	0,4	0,0	0,0	0,1	0,1	0,2	0,0
	2005	0,3	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0

Miasta
Urban areas

Razem	1995	232,7	104,4	73,7	33,1	12,8	8,7	1,7
Total	2005	211,2	115,8	68,3	18,0	5,3	3,7	1,0
19 lat i mniej <i>and below</i>	1995	19,3	17,4	1,8	0,1	0,0	0,0	0,1
	2005	10,3	9,5	0,8	0,0	0,0	—	0,1
20—24	1995	79,9	53,6	21,5	3,9	0,7	0,2	0,4
	2005	49,1	37,2	10,0	1,5	0,2	0,0	0,2
25—29	1995	67,8	24,1	29,5	10,2	2,8	1,2	0,4
	2005	82,8	49,5	27,1	4,7	1,1	0,5	0,3
30—34	1995	39,2	6,5	15,1	10,5	4,2	2,8	0,3
	2005	50,0	16,5	23,7	6,8	1,8	1,2	0,2
35—39	1995	21,2	2,3	5,0	6,8	3,9	3,3	0,3
	2005	15,6	2,7	5,9	4,0	1,6	1,3	0,1
40—44	1995	5,1	0,5	0,8	1,5	1,1	1,2	0,1
	2005	3,3	0,4	0,7	0,9	0,6	0,7	0,0
45 lat i więcej <i>and more</i>	1995	0,2	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0
	2005	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Wieś
Rural areas

Razem	1995	200,4	72,4	58,8	34,4	17,6	17,1	1,5
Total	2005	153,2	70,6	48,8	19,3	7,5	6,9	0,8
19 lat i mniej <i>and below</i>	1995	15,4	13,3	1,9	0,2	0,0	—	0,1
	2005	9,0	8,2	0,7	0,0	0,0	—	0,0
20—24	1995	76,6	42,7	25,3	6,7	1,5	0,4	0,4
	2005	46,5	32,3	11,8	2,0	0,3	0,1	0,2
25—29	1995	57,4	12,7	22,3	13,8	5,5	3,1	0,4
	2005	54,5	23,5	21,9	6,5	1,7	0,8	0,2
30—34	1995	31,2	2,8	7,2	9,2	6,1	6,0	0,3
	2005	29,2	5,4	11,7	7,0	2,9	2,2	0,1
35—39	1995	16,0	0,8	1,9	3,9	3,7	5,7	0,2
	2005	11,1	1,0	2,4	3,1	2,0	2,6	0,1
40—44	1995	3,7	0,1	0,2	0,7	0,8	1,9	0,1
	2005	2,8	0,2	0,3	0,7	0,6	1,1	0,0
45 lat i więcej <i>and more</i>	1995	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
	2005	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0

TABL. 10. URODZENIA^a WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA I POZIOMU WYKSZTAŁCENIA MATKI W 2005 R.
BIRTHS^a BY BIRTH ORDER AND EDUCATIONAL LEVEL OF MOTHER IN 2005

Poziom wykształcenia matki ^b Educational level of mother ^b	Ogółem Total	Kolejność urodzenia dziecka u matki Birth order								Prze- ciętna kolejność urodzenia Average birth order
		1	2	3	4	5	6	7	8 i dalsze and over	
w tysiącach in thousands										
Ogółem Total										
Ogółem Grand total	366,1	187,2	117,6	37,6	13,0	5,4	2,5	1,3	1,5	1,8
Wyższe Tertiary	96,2	58,6	30,7	5,5	1,1	0,2	0,1	0,0	0,0	1,5
Policealne Post-secondary	6,1	3,4	1,9	0,5	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	1,6
Średnie Secondary	136,7	74,1	45,1	12,4	3,3	1,1	0,4	0,2	0,2	1,7
Zasadnicze zawodowe Basic vocational	87,1	33,4	30,2	13,5	5,4	2,4	1,1	0,5	0,6	2,1
Podstawowe i niepełne podstawowe Primary and incomplete primary	38,9	17,2	9,3	5,6	3,0	1,7	0,9	0,6	0,7	2,3
Miasta Urban areas										
Razem Total	212,2	116,3	68,6	18,1	5,4	2,0	0,9	0,4	0,4	1,7
Wyższe Tertiary	73,2	45,2	23,3	3,8	0,7	0,1	0,0	0,0	0,0	1,5
Policealne Post-secondary	3,9	2,2	1,2	0,3	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	1,6
Średnie Secondary	77,9	43,6	26,0	6,3	1,4	0,4	0,2	0,1	0,0	1,6
Zasadnicze zawodowe Basic vocational	37,5	15,6	13,3	5,2	1,9	0,8	0,4	0,2	0,2	2,0
Podstawowe i niepełne podstawowe Primary and incomplete primary	18,9	9,3	4,5	2,5	1,3	0,6	0,3	0,2	0,2	2,1
Wieś Rural areas										
Razem Total	153,9	70,9	49,0	19,4	7,6	3,4	1,6	0,9	1,1	2,0
Wyższe Tertiary	23,0	13,4	7,4	1,7	0,4	0,1	0,0	0,0	0,0	1,5
Policealne Post-secondary	2,2	1,2	0,7	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	1,7
Średnie Secondary	58,8	30,5	19,2	6,1	1,9	0,6	0,3	0,1	0,1	1,7
Zasadnicze zawodowe Basic vocational	49,6	17,8	16,9	8,3	3,5	1,6	0,7	0,4	0,5	2,2
Podstawowe i niepełne podstawowe Primary and incomplete primary	20,0	7,8	4,8	3,1	1,8	1,0	0,6	0,4	0,5	2,5

a Żywe i martwe. b W podziale według poziomu wykształcenia nie uwzględniono urodzeń o nieustalonym wykształceniu matki.
a Live births and still births. b Division by educational level excludes births when the education of the mother is unknown.

TABL. 11. **MEDIANA WIEKU MATEK^a WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA I POZIOMU WYKSZTAŁCENIA MATKI**
MEDIAN AGE OF MOTHERS^a BY BIRTH ORDER AND EDUCATIONAL LEVEL OF MOTHER

Lata Years Poziom wykształcenia matki Educational level of mother	Ogółem Total	Kolejność urodzenia ^b dziecka u matki Birth order ^b							
		1	2	3	4	5	6	7	8 i dalsze and over
Ogółem Total 1995	25,8	22,8	26,3	29,8	32,2	33,7	34,6	35,6	37,0
2000	26,1	23,7	27,1	30,3	32,6	34,1	35,1	35,9	37,5
2005	27,4	25,4	28,7	31,3	33,3	34,7	35,7	36,6	37,7
Wyższe Tertiary	29,0	27,8	30,6	33,6	36,0	37,7	37,9	38,8	41,6
Policealne Post-secondary	27,7	25,8	29,3	32,6	35,4	36,5	37,8	38,0	39,5
Średnie Secondary	26,6	24,3	28,5	31,7	34,2	36,1	37,7	38,0	39,6
Zasadnicze zawodowe Basic vocational	27,1	23,6	27,6	30,8	33,2	34,8	35,9	37,2	37,9
Podstawowe i niepełne podstawowe Primary and incomplete primary	23,9	19,6	24,7	28,5	31,1	32,9	34,4	34,8	37,0

^a Wiek środkowy matek; w podziale według kolejności urodzenia dziecka oraz wykształcenia matki nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia oraz nieustalonym wykształceniu matki. ^b Żywe i martwe.

^a Division by the number of birth and mother's education excludes births for which the order of births or mother's education is unknown. ^b Live and still births.

TABL. 12. **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG GŁÓWNEGO ŹRÓDŁA UTRZYMANIA MATKI I KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA**
LIVE BIRTHS BY MAIN SOURCE OF MAINTENANCE OF MOTHER AND BIRTH ORDER

Kolejność urodzenia dziecka u matki Birth order	Ogółem Grand total	W tym źródło utrzymania ^a matki Of which source of maintenance ^a of mother				pozosta- jące na utrzymaniu dependents
		praca work		niezarobkowe źródło non-earned source		
		najemna hired	na własny rachunek self- -employment	razem total	w tym zasilek dla bezrobotnych of which unemployment benefit	
w tys. in thous.	w odsetkach in percent					

	Ogółem Total						
Ogółem Grand total 1995	433,1	100,0	47,2	10,1	17,9	12,7	24,7
2005	364,4	100,0	52,7	8,1	12,3	3,5	26,5
1	186,5	100,0	56,4	5,1	11,4	3,0	26,8
2	117,1	100,0	55,6	8,7	10,6	3,4	24,8
3	37,3	100,0	42,4	14,1	15,3	4,5	27,8
4	12,9	100,0	30,7	18,2	21,0	5,9	29,6
5 i dalsze and over	10,6	100,0	18,6	21,2	27,9	6,5	31,5

^a Patrz uwagi do działu „Źródła utrzymania. Dochody. Spożycie”, ust. 1 na str. 186.

^a See notes to the chapter "Source of maintenance. Incomes. Consumption", item 1 on page 186.

TABL. 12. **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG GŁÓWNEGO ŹRÓDŁA UTRZYMANIA MATKI I KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA (dok.)**
LIVE BIRTHS BY MAIN SOURCE OF MAINTENANCE OF MOTHER AND BIRTH ORDER (cont.)

Kolejność urodzenia dziecka u matki <i>Birth order</i>	Ogółem <i>Grand total</i>		W tym źródło utrzymania ^a matki <i>Of which source of maintenance^a of mother</i>				pozostające na utrzymaniu <i>dependents</i>
			praca work		niezarobkowe źródło <i>non-earned source</i>		
			najemna <i>hired</i>	na własny rachunek <i>self-employment</i>	razem <i>total</i>	w tym zasiłek dla bezrobotnych <i>of which unemployment benefit</i>	
	w tys. <i>in thous.</i>	w odsetkach <i>in percent</i>					

Miasta
Urban areas

Razem Total	1995 2005	232,7 211,2	100,0 100,0	54,1 60,3	3,6 3,8	18,3 12,4	12,5 3,4	23,8 23,1
1		115,8	100,0	62,3	3,0	11,0	2,8	23,3
2		68,3	100,0	63,5	4,5	10,4	3,3	21,2
3		18,0	100,0	49,9	5,2	18,2	5,3	26,1
4		5,3	100,0	36,8	5,3	28,2	7,9	28,7
5 i dalsze <i>and over</i>		3,7	100,0	23,6	3,5	39,7	9,6	31,7

Wieś
Rural areas

Razem Total	1995 2005	200,4 153,2	100,0 100,0	39,1 42,2	17,6 14,1	17,5 12,3	13,0 3,6	25,7 31,1
1		70,6	100,0	46,7	8,6	12,0	3,5	32,5
2		48,8	100,0	44,6	14,5	10,8	3,5	29,8
3		19,3	100,0	35,4	22,3	12,6	3,7	29,4
4		7,5	100,0	26,3	27,3	15,9	4,5	30,2
5 i dalsze <i>and over</i>		6,9	100,0	16,0	30,6	21,5	4,9	31,4

a Patrz uwagi do działu „Źródła utrzymania. Dochody. Spożycie”, ust. 1 na str. 186.

a See notes to the chapter "Source of maintenance. Incomes. Consumption", item 1 on page 186.

TABL. 13. **ZGONY KOBIET**
DEATHS OF FEMALES

Wyszczególnienie	1990	1995	2000	2005	Specification
------------------	------	------	------	------	---------------

W tysiącach
In thousands

Ogółem	179,9	180,4	172,6	171,5	Total
w tym niemowlęta	4,5	2,6	1,4	1,0	<i>of which infants</i>
Miasta	105,3	106,1	104,0	103,7	<i>Urban areas</i>
Wieś	74,6	74,3	68,6	67,9	<i>Rural areas</i>

W % ogółu zgonów
In % of total deaths

Ogółem	46,1	46,7	46,9	46,6	Total
w tym niemowlęta	42,6	44,4	43,9	44,3	<i>of which infants</i>
Miasta	47,1	47,5	47,7	47,2	<i>Urban areas</i>
Wieś	44,8	45,7	45,8	45,6	<i>Rural areas</i>

TABL. 14. ZGONY NA 1000 LUDNOŚCI WEDŁUG PŁCI
DEATHS PER 1000 POPULATION BY SEX

A. OGÓŁEM
TOTAL

Wyszczególnienie	1990	1995	2000	2005	Specification
Kobiety	9,2	9,2	8,8	8,7	Females
w tym niemowlęta ^a	17,0	12,4	7,3	5,9	of which infants ^a
Miasta	8,6	8,6	8,4	8,5	Urban areas
Wieś	10,2	10,2	9,3	9,1	Rural areas
Mężczyźni	11,4	11,0	10,5	10,7	Males
w tym niemowlęta ^a	21,6	14,7	8,8	7,0	of which infants ^a
Miasta	10,5	10,3	10,2	10,4	Urban areas
Wieś	12,6	12,1	11,1	11,0	Rural areas

B. WEDŁUG WIEKU ZMARŁYCH W 2005 R.
BY AGE OF DECEASED IN 2005

Wiek zmarłych Age of deceased	Ogółem Total		Miasta Urban areas		Wieś Rural areas	
	kobiety females	mężczyźni males	kobiety females	mężczyźni males	kobiety females	mężczyźni males
Ogółem Total	8,7	10,7	8,5	10,4	9,1	11,0
0—4 lata	1,4	1,6	1,4	1,6	1,4	1,7
w tym 0 lat ^a of which 0 ^a	5,9	7,0	5,7	6,9	6,0	7,0
5—9	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2
10—14	0,1	0,2	0,1	0,2	0,1	0,2
15—19	0,2	0,7	0,2	0,6	0,2	0,8
20—24	0,3	1,1	0,2	1,0	0,3	1,3
25—29	0,3	1,2	0,3	1,2	0,3	1,4
30—34	0,5	1,7	0,5	1,5	0,5	1,9
35—39	0,8	2,7	0,9	2,6	0,7	2,9
40—44	1,5	4,3	1,6	4,3	1,3	4,4
45—49	2,7	7,4	2,8	7,3	2,4	7,5
50—54	4,1	11,2	4,3	11,1	3,7	11,5
55—59	6,2	16,1	6,4	15,8	5,8	16,7
60—64	8,9	23,3	9,4	23,3	8,0	23,4
65—69	13,6	33,8	14,0	33,2	12,8	34,7
70—74	23,2	48,5	23,1	46,7	23,4	51,3
75—79	41,5	71,8	41,4	69,9	41,5	74,5
80—84	76,8	109,0	74,9	105,9	79,4	113,1
85—89	133,8	169,6	128,3	162,3	141,1	177,9
90 lat i więcej and more	252,8	279,5	234,8	260,4	282,1	304,6

^a Na 1000 urodzeń żywych.
^a Per 1000 live births.

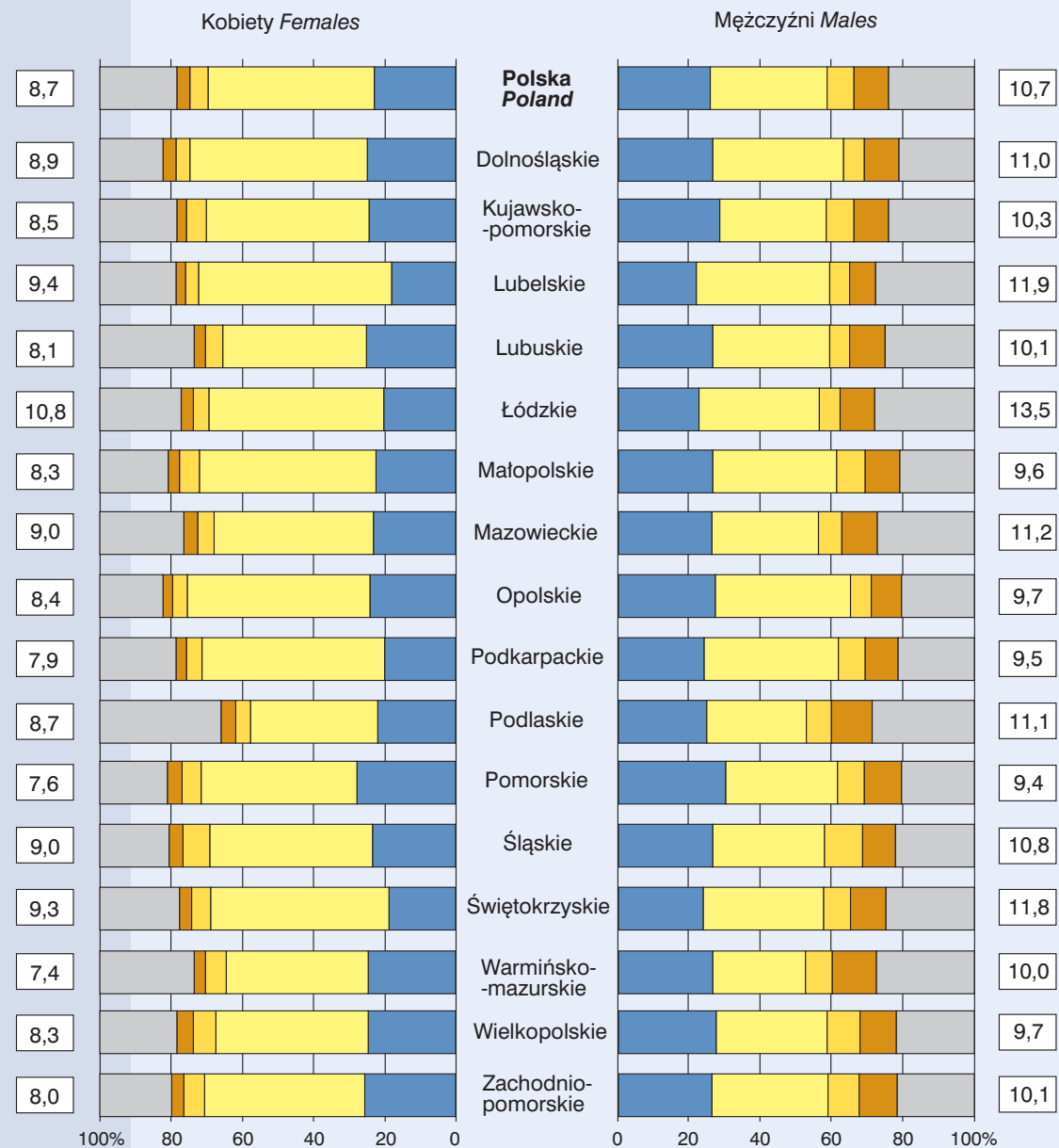
TABL. 15. ZGONY NA 100 TYS. LUDNOŚCI WEDŁUG PŁCI I PRZYCZYN
DEATHS PER 100 THOUS. POPULATION BY SEX AND CAUSES

Przyczyny zgonów ^a	1996		2005		Causes of death ^a
	kobiety females	mężczyźni males	kobiety females	mężczyźni males	
Ogółem	917,9	1083,0	870,5	1066,0	Total
w tym:					of which:
Nowotwory złośliwe	169,6	239,7	199,7	276,5	Malignant neoplasms
w tym:					of which:
nowotwór złośliwy żołądka	11,6	21,5	9,9	18,1	malignant neoplasm of stomach
nowotwór złośliwy jelita grubego	10,1	9,2	15,9	17,2	malignant neoplasm of colon
nowotwór złośliwy sutka	23,9	0,2	25,9	0,3	malignant neoplasm of breast
nowotwór złośliwy żeńskich narządów płciowych	28,3	x	29,8	x	malignant neoplasm of female genital organs
w tym: szyjki macicy	10,2	x	9,1	x	of which: of cervix uteri
jajnika	9,6	x	12,0	x	of ovary
nowotwór złośliwy gruczołu krokowego (prostaty)	x	14,1	x	19,5	malignant neoplasm of prostate
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany meta- bolicznej	17,2	11,1	17,3	13,8	Endocrine, nutritional and metabolic diseases
w tym cukrzyca	16,0	10,1	15,8	12,6	of which diabetes mellitus
Choroby układu krążenia	510,8	495,2	451,6	429,3	Diseases of the circulatory system
w tym:					of which:
choroba niedokrwienna serca	70,4	132,8	115,5	146,3	ischaemic heart disease
choroby naczyń mózgowych	86,2	69,8	113,2	90,5	cerebrovascular diseases
Choroby układu oddechowego	28,5	46,0	38,0	59,9	Diseases of the respiratory system
w tym zapalenie płuc	16,7	16,0	22,0	23,7	of which pneumonia
Choroby układu trawiennego	26,6	38,5	35,4	51,8	Diseases of the digestive system
w tym przewlekłe choroby wątroby	7,3	17,4	8,4	23,6	of which chronic liver diseases
Stany rozpoczynające się w okresie oko- porodowym	5,7	8,5	2,5	3,7	Certain conditions originating in the perinatal period
Objawy, cechy chorobowe oraz niepra- widłowe wyniki badań klinicznych i ląbo- ratoryjnych, gdzie indziej niesklasyfiko- wane	84,6	82,5	53,5	74,8	Symptoms, sign and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified
Urazy i zatrucia według zewnętrznej przy- czyny	35,4	107,5	31,2	104,1	Injuries and poisonings by external cause
w tym:					of which:
wypadki komunikacyjne	8,3	30,8	6,9	24,9	transport accidents
samobójstwa	4,6	24,1	4,6	27,8	suicides
zabójstwa	1,5	3,8	0,7	2,2	homicides

^a W 1996 r. — zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Chorób, Urazów i Przyczyn Zgonów (IX Rewizja), w 2005 r. — zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In 1996 — in accordance with the International Classification of Diseases, Injuries and Causes of Death (ICD-9 Revision), in 2005 — in accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD-10 Revision).

ZGONY WEDŁUG PŁCI I WOJEWÓDZTW W 2005 R.
DEATHS BY SEX AND VOIVODSHIP IN 2005

8,7 Zgony na 1000 ludności danej płci
 Deaths per 1000 population of a given sex

Zgony według przyczyn:
 Deaths by causes:

nowotwory złośliwe
 malignant neoplasms

urazy i zatrucia według zewnętrznej przyczyny
 injuries and poisonings by external cause

choroby układu krążenia
 diseases of the circulatory system

pozostałe
 others

— w tym ostry zawał serca
 of which acute myocardial infarction

TABL. 16. **ZAMACHY SAMOBÓJCZE KOBIET^a**
SUICIDES OF FEMALES^a

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total		Miasta Urban areas	Wieś Rural areas	Z liczby ogółem — kobiety w wieku Of total number — females at age					
	ogółem total	w tym dokonane of which committed			14 lat i mniej and less	15—19	20—29	30—49	50—69	70 lat i więcej and more

W liczbach bezwzględnych
In absolute numbers

Ogółem Total	1990	740	698	480	260	.	.	.	.	.	.
	1995	1194	1020	810	384	32	99	127	473	327	128
	2000	1101	857	749	352	23	102	140	407	287	135
	2005	1029	736	707	319	24	98	125	340	328	110

W % ogółu zamachów samobójczych w danej grupie wieku
In % of total suicides in a given age group

Ogółem Total	1990	19,3	18,8	20,7	17,0	.	.	.	.	.	.
	1995	19,9	18,6	23,5	15,1	25,6	26,8	16,4	17,5	20,9	32,4
	2000	19,6	17,3	22,6	15,3	31,1	27,9	15,7	17,0	20,1	31,2
	2005	18,3	15,9	21,0	14,2	42,9	28,1	12,5	16,1	19,9	25,8

^a Usiłowane i dokonane — zarejestrowane przez policję; w podziale według wieku nie uwzględniono samobójców o nieustalonym wieku oraz w 2005 r. w podziale na miasta i wieś — również o nieustalonym miejscu zdarzenia.

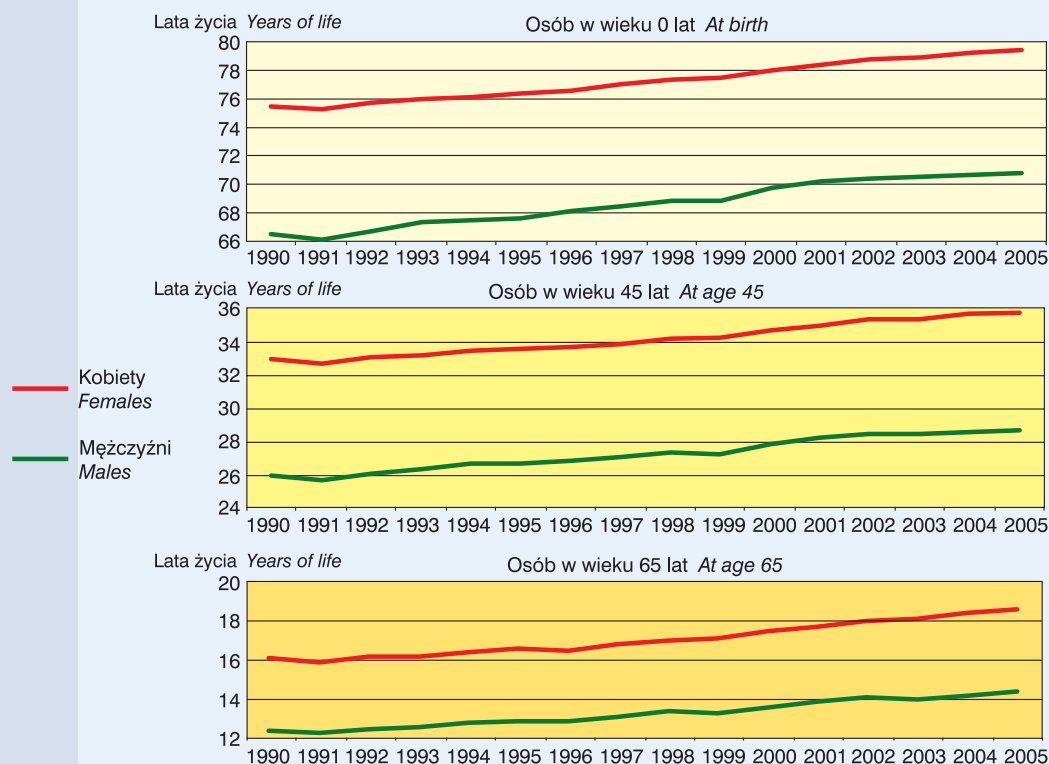
Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a Attempted and committed — registered by the Police; data by age of suicidal persons exclude cases for which age is unknown as well as in 2005 data by urban and rural areas — cases, in which the place of incident is unknown.

Source: data of the National Police Headquarters.

PRZECIĘTNE DALSZE TRWANIE ŻYCIA WEDŁUG PŁCI I WIEKU

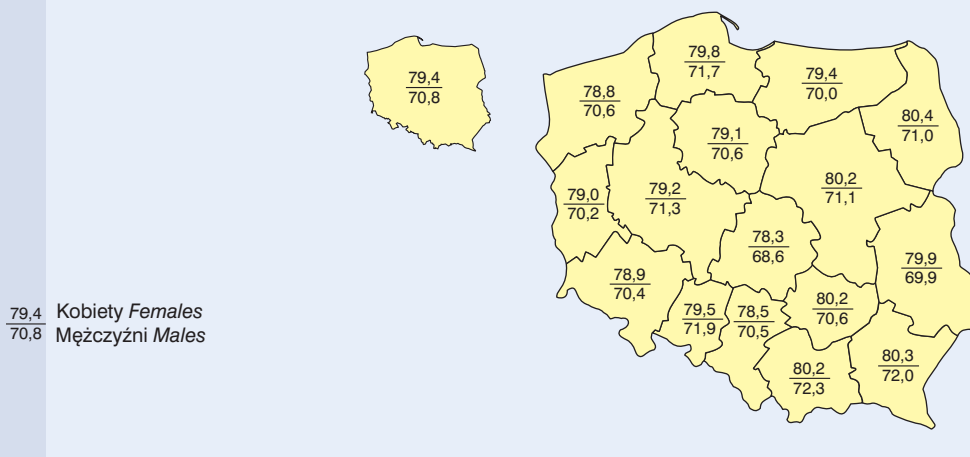
LIFE EXPECTANCY BY SEX AND AGE

TABL. 17. PRZECIĘTNE DALSZE TRWANIE ŻYCIA WEDŁUG PŁCI I WIEKU
LIFE EXPECTANCY BY SEX AND AGE

Wyszczególnienie Specification		Kobiety Females						Mężczyźni Males					
		przeciętna liczba lat dalszego trwania życia osób w wieku lat life expectancy at age specified											
		0	15	30	45	60	65	0	15	30	45	60	65
Ogółem Total	1990	75,5	61,8	47,2	33,0	20,0	16,1	66,5	53,1	39,1	26,0	15,3	12,4
	1995	76,4	62,6	47,9	33,6	20,5	16,6	67,6	53,9	39,8	26,7	15,8	12,9
	2000	78,0	63,8	49,0	34,7	21,5	17,5	69,7	55,6	41,4	27,9	16,7	13,6
	2005	79,4	65,0	50,3	35,8	22,7	18,6	70,8	56,5	42,2	28,7	17,5	14,4
Miasta Urban areas	1990	75,2	61,4	46,8	32,6	19,7	15,9	66,5	52,9	38,9	25,7	15,0	12,1
	1995	76,1	62,3	47,6	33,4	20,4	16,4	67,8	54,1	39,9	26,6	15,8	12,8
	2000	77,8	63,5	48,8	34,5	21,4	17,3	70,0	55,8	41,5	28,0	16,8	13,7
	2005	79,3	65,0	50,2	35,8	22,7	18,6	71,2	56,8	42,5	28,9	17,7	14,6
Wieś Rural areas	1990	76,0	62,5	47,8	33,6	20,4	16,3	66,5	53,2	39,4	26,5	15,8	12,7
	1995	76,8	63,0	48,3	34,0	20,8	16,7	67,4	53,7	39,7	26,7	16,0	13,0
	2000	78,4	64,1	49,4	35,0	21,7	17,6	69,4	55,2	41,1	27,8	16,7	13,6
	2005	79,6	65,3	50,5	36,0	22,7	18,5	70,3	56,0	41,9	28,4	17,3	14,1

PRZECIĘTNE TRWANIE ŻYCIA OSÓB W WIEKU 0 LAT W 2005 R. WEDŁUG PŁCI I WOJEWÓDZTWA
EXPECTATION OF LIFE AT BIRTH IN 2005 BY SEX AND VOIVODSHIP

TABL. 18. PROGNOZOWANA LICZBA KOBIET DO 2030 R.
PROJECTION OF FEMALES UNTIL 2030

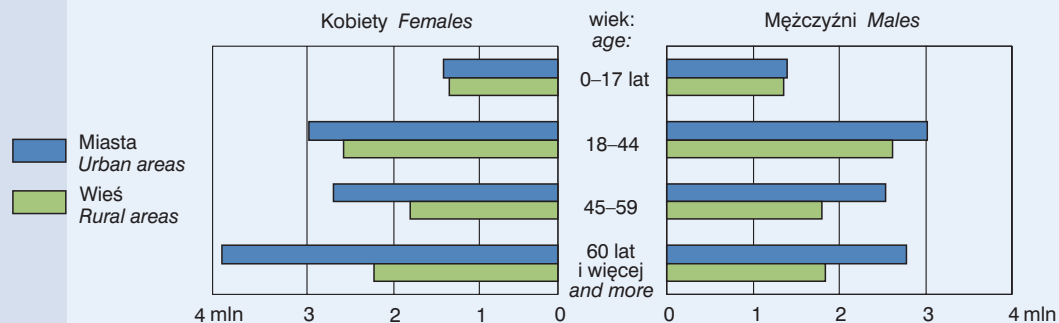
Wyszczególnienie	2010	2015	2020	2025	2030	Specification
------------------	------	------	------	------	------	---------------

W tysiącach
In thousands

Ogółem	19569	19409	19171	18821	18348	Total
Miasta	12153	11935	11638	11248	10773	Urban areas
Wieś	7416	7474	7533	7573	7575	Rural areas

W % ogółu ludności
In % of total population

Ogółem	51,6	51,6	51,5	51,4	51,4	Total
Miasta	52,6	52,6	52,6	52,5	52,5	Urban areas
Wieś	50,2	50,0	49,9	49,9	49,9	Rural areas

PROGNOZA LUDNOŚCI DLA 2030 R. WEDŁUG PŁCI I WIEKU
POPULATION PROJECTION FOR 2030 BY SEX AND AGE

TABL. 19. MIGRACJE WEWNĘTRZNE KOBIEC NA POBYT STAŁY WEDŁUG WIEKU
INTERNAL MIGRATION OF FEMALES FOR PERMANENT RESIDENCE BY AGE

Lata Years Wiek Age	Ogółem Total	Napływ do miast Inflow to urban areas		Napływ na wieś Inflow to rural areas		
		z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	
W tysiącach In thousands						
Ogółem Total	1990	272,0	76,9	99,8	43,4	52,0
	1995	217,3	63,4	61,7	46,3	46,0
	2000	207,7	65,1	53,1	52,2	37,3
	2005	225,4	71,3	53,3	66,5	34,3
0—14 lat		43,1	11,4	10,4	13,5	7,8
15—17		5,5	1,3	1,1	2,4	0,7
18—24		41,8	11,0	10,5	10,4	9,9
25—29		45,6	17,4	12,4	9,1	6,6
30—44		49,3	16,1	11,3	16,0	5,9
45—59		23,9	7,7	3,7	10,8	1,7
60—64		3,5	1,4	0,7	1,1	0,2
65 lat i więcej and more		12,7	4,9	3,3	3,2	1,4
W % ogółu migrantów w danej grupie wieku In % of total migrants in a given age group						
Ogółem Total	1990	51,3	51,5	50,8	51,7	51,9
	1995	51,8	52,4	52,1	50,6	51,7
	2000	52,7	53,2	53,7	50,6	53,6
	2005	53,3	53,7	54,7	51,1	55,1
0—14 lat		48,9	49,4	49,0	48,1	49,4
15—17		49,5	49,5	50,6	48,8	50,5
18—24		64,7	62,6	67,0	59,3	71,8
25—29		55,6	56,0	57,0	53,1	55,2
30—44		49,0	49,0	49,5	49,5	47,0
45—59		48,5	49,9	48,4	48,5	43,4
60—64		49,6	54,0	53,8	44,1	44,0
65 lat i więcej and more		63,5	65,3	64,6	60,0	63,3

TABL. 20. **SALDO MIGRACJI WEWNĘTRZNYCH LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI**
NET INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX

Płeć	1990	1995	2000	2005	Sex
Miasta Urban areas					
W tysiącach <i>In thousands</i>					
Kobiety	56,4	15,4	0,9	-13,2	Females
Mężczyźni	56,2	11,5	-5,1	-19,5	Males
Na 1000 ludności danej płci <i>Per 1000 population of a given sex</i>					
Kobiety	4,6	1,2	0,1	-1,1	Females
Mężczyźni	5,0	1,0	-0,5	-1,8	Males
Wieś Rural areas					
W tysiącach <i>In thousands</i>					
Kobiety	-56,4	-15,4	-0,9	13,2	Females
Mężczyźni	-56,2	-11,5	5,1	19,5	Males
Na 1000 ludności danej płci <i>Per 1000 population of a given sex</i>					
Kobiety	-7,7	-2,1	-0,1	1,8	Females
Mężczyźni	-7,7	-1,6	0,7	2,6	Males

TABL. 21. **MIGRACJE ZAGRANICZNE KOBIET NA POBYT STAŁY WEDŁUG WIEKU**
INTERNATIONAL MIGRATION OF FEMALES FOR PERMANENT RESIDENCE BY AGE

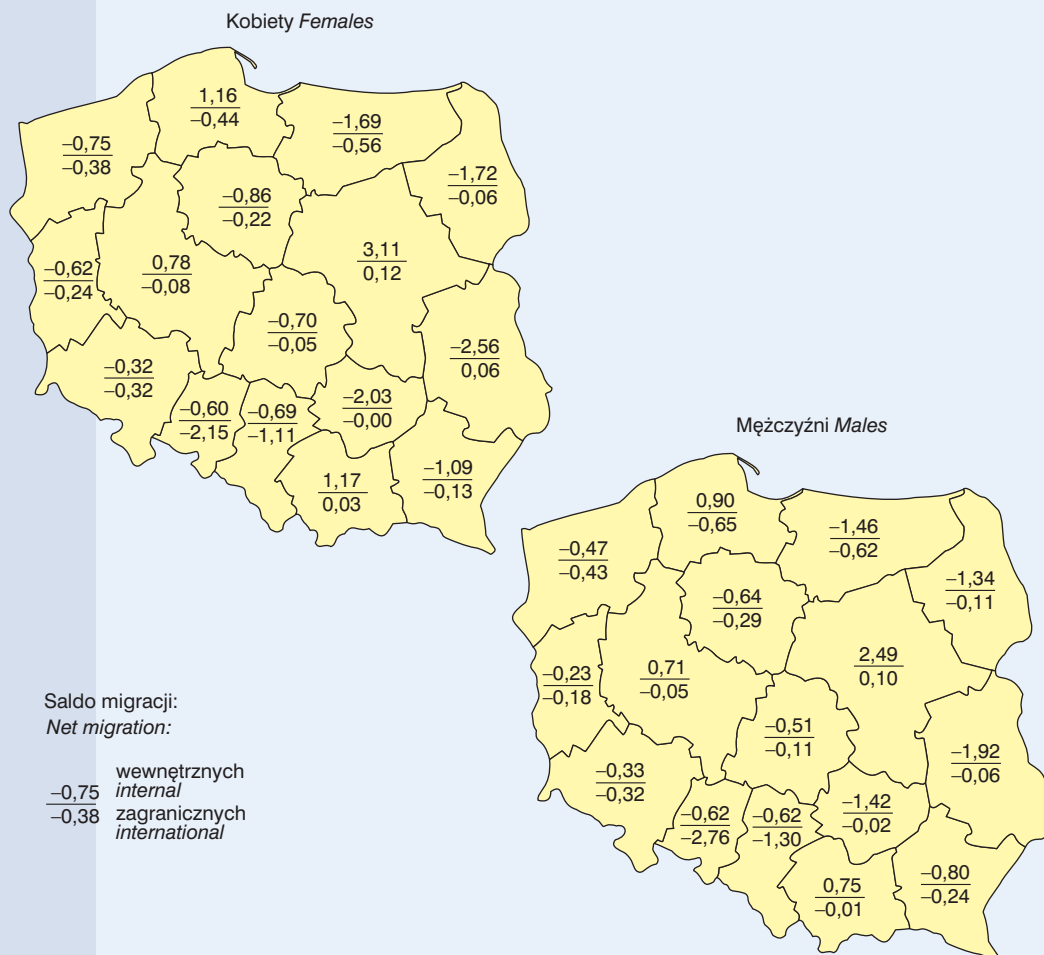
Lata Years Wiek Age		Imigrantki	Emigrantki	Imigrantki	Emigrantki
		Immigrants	Emigrants	Immigrants	Emigrants
		w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>		w % ogółu migrantów w danej grupie wieku <i>in % of total migrants in a given age group</i>	
Ogółem	1990	1146	9680	43,6	52,5
Total	1995	3800	13039	46,8	49,5
	2000	3438	13259	46,9	49,1
	2005	4491	10362	48,0	46,6
0—14 lat		948	802	47,9	48,9
15—17		101	299	58,0	32,7
18—24		396	1602	42,6	31,8
25—29		520	1544	46,3	52,1
30—44		1118	3265	48,7	53,8
45—59		927	2072	49,8	48,4
60—64		154	267	45,0	52,1
65 lat i więcej <i>and more</i>		327	511	49,8	62,3

TABL. 22. **SALDO MIGRACJI ZAGRANICZNYCH LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI**
NET INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX

Płeć	1990	1995	2000	2005	Sex
W liczbach bezwzględnych In absolute numbers					
Kobiety	-8534	-9239	-9821	-5871	Females
Mężczyźni	-7280	-8984	-9847	-7007	Males
Na 1000 ludności danej płci Per 1000 population of a given sex					
Kobiety	-0,4	-0,5	-0,5	-0,3	Females
Mężczyźni	-0,4	-0,5	-0,5	-0,4	Males

**SALDO MIGRACJI WEWNĘTRZNYCH I ZAGRANICZNYCH NA POBYT STAŁY NA 1000 LUDNOŚCI
WEDŁUG PŁCI I WOJEWÓDZTW W 2005 R.**

NET INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION FOR PERMANENT RESIDENCE
PER 1000 POPULATION BY SEX AND VOIVODSHIP IN 2005

TABL. 23. **MIGRACJE ZAGRANICZNE KOBIET NA POBYT STAŁY WEDŁUG KONTYNETÓW I KRAJÓW^a**
INTERNATIONAL MIGRATION OF FEMALES FOR PERMANENT RESIDENCE BY CONTINENTS AND COUNTRIES^a

Wyszczególnienie Specification	Imigracja <i>Immigration</i>				Emigracja <i>Emigration</i>			
	1990	1995	2000	2005	1990	1995	2000	2005
W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>								
Ogółem <i>Total</i>	1146	3800	3438	4491	9680	13039	13259	10362
Afryka <i>Africa</i>	22	43	37	26	32	20	18	16
Ameryka Południowa <i>South America</i>	9	10	14	17	4	5	6	9
Ameryka Północna i Środkowa <i>North and Central America</i>	235	1025	704	705	2229	2344	1757	1669
w tym: <i>of which:</i>								
Kanada <i>Canada</i>	44	420	157	149	944	863	573	395
Stany Zjednoczone <i>United States</i>	183	598	539	548	1277	1474	1173	1266
Azja <i>Asia</i>	43^b	192	343	269	23^b	12	20	11
Europa <i>Europe</i>	798^c	2457	2257	3404	7199^c	10454	11362	8542
w tym: <i>of which:</i>								
Austria <i>Austria</i>	23	114	93	71	169	350	286	158
Białoruś <i>Belarus</i>	.	112	46	261	.	3	3	—
Francja <i>France</i>	57	202	129	162	209	187	171	137
Hiszpania <i>Spain</i>	5	9	18	47	7	25	59	111
Niderlandy <i>Netherlands</i>	8	37	31	58	68	112	126	183
Niemcy <i>Germany</i>	256	865	1117	1134	5865	8821	9987	6038
Rosja <i>Russian Federation</i>	.	200	79	173	.	5	1	6
Szwecja <i>Sweden</i>	30	55	39	50	298	368	151	135
Ukraina <i>Ukraine</i>	.	318	167	752	.	6	9	14
Wielka Brytania <i>United Kingdom</i>	45	107	111	187	56	93	94	1062
Włochy <i>Italy</i>	22	101	141	140	100	117	177	251
Oceania <i>Oceania</i>	38	73	81	70	193	203	96	113

a Cypr i Turcję zaliczono do Europy; w podziale według kontynentów nie uwzględniono nieustalonych krajów. *b* Bez krajów azjatyckich b. ZSRR. *c* Łącznie z b. ZSRR.
a Cyprus and Turkey included in Europe; division by continents excluded unknown countries. *b* Without Asiatic countries of former USSR. *c* Including the former USSR.

TABL. 23. MIGRACJE ZAGRANICZNE KOBIET NA POBYT STAŁY WEDŁUG KONTYNETÓW I KRAJÓW^a (dok.)
INTERNATIONAL MIGRATION OF FEMALES FOR PERMANENT RESIDENCE BY CONTINENTS AND COUNTRIES^a (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Imigracja Immigration				Emigracja Emigration			
	1990	1995	2000	2005	1990	1995	2000	2005
W % ogółu migrantów danego kontynentu i kraju <i>In % of total migrants of a given continent and country</i>								
Ogółem <i>Total</i>	43,6	46,8	46,9	48,0	52,5	49,5	49,1	46,6
Afryka <i>Africa</i>	25,0	21,8	30,8	26,0	59,3	37,0	47,4	34,8
Ameryka Południowa <i>South America</i>	31,0	25,6	30,4	40,5	36,4	45,5	50,0	50,0
Ameryka Północna i Środkowa <i>North and Central America</i>	44,0	44,0	46,0	43,9	54,5	48,1	46,3	48,2
w tym: <i>of which:</i>								
Kanada <i>Canada</i>	38,9	43,9	47,4	49,2	59,5	51,5	47,5	48,9
Stany Zjednoczone <i>United States</i>	46,6	44,1	45,5	42,5	51,2	46,3	45,6	48,1
Azja <i>Asia</i>	23,0^b	38,2	46,9	47,0	56,1^b	35,3	46,5	23,9
Europa <i>Europe</i>	46,9^c	50,2	47,6	49,3	51,8^c	49,8	49,6	46,4
w tym: <i>of which:</i>								
Austria <i>Austria</i>	39,7	47,3	46,0	43,8	47,3	56,5	53,8	51,3
Białoruś <i>Belarus</i>	.	70,0	59,7	71,7	.	42,9	60,0	x
Francja <i>France</i>	51,4	49,1	48,0	50,0	52,5	49,2	55,3	46,4
Hiszpania <i>Spain</i>	83,3	34,6	39,1	44,3	50,0	35,7	53,2	41,9
Niderlandy <i>Netherlands</i>	29,6	42,0	51,7	35,4	66,0	61,9	52,7	46,6
Niemcy <i>Germany</i>	42,5	44,0	44,8	40,2	50,6	48,6	48,8	49,0
Rosja <i>Russian Federation</i>	.	69,2	61,2	69,2	.	55,6	11,1	33,3
Szwecja <i>Sweden</i>	40,0	47,0	50,0	50,0	62,2	64,6	60,6	50,4
Ukraina <i>Ukraine</i>	.	63,3	57,4	70,5	.	54,5	42,9	48,3
Wielka Brytania <i>United Kingdom</i>	46,4	49,1	43,4	40,0	64,4	60,4	49,7	34,6
Włochy <i>Italy</i>	41,5	47,9	55,5	42,3	55,9	58,8	64,8	60,8
Oceania <i>Oceania</i>	43,7	45,1	50,0	52,2	56,1	53,0	49,7	46,3

a Cypr i Turcję zaliczono do Europy; w podziale według kontynentów nie uwzględniono nieustalonych krajów. b Bez krajów azjatyckich b. ZSRR. c Łącznie z b. ZSRR.
a Cyprus and Turkey included in Europe; division by continents excluded unknown countries. b Without Asiatic countries of former USSR. c Including the former USSR.

ZDROWIE

HEALTH

Uwagi do działu

1. Informacje o: samoocenie stanu zdrowia, wadze ciała i wzroście ludności, paleniu tytoniu i piciu alkoholu oraz badaniach profilaktycznych opracowano na podstawie wyników badań reprezentacyjnych „Stan zdrowia ludności Polski”, przeprowadzonych w kwietniu 1996 r. oraz na przełomie listopada i grudnia 2004 r.

Badaniami objęto:

- w 1996 r. — 20 tys. gospodarstw domowych, a w nich przeprowadzono wywiad z 62,7 tys. osób, tj. 0,16% ogółu ludności;
- w 2004 r. — 14,5 tys. gospodarstw domowych, a w nich przeprowadzono wywiad z 43,0 tys. osób, tj. 0,11% ogółu ludności.

Wyniki badań zostały uogólnione przy wykorzystaniu liczby i struktury ludności zameldowanej na pobyt stały w dniu 31 XII.

2. Osobą niepełnosprawną jest taka osoba, która posiada odpowiednie orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony — **osoba niepełnosprawna prawnie** lub osoba, która takiego orzeczenia nie posiada, lecz odczuwa ograniczenie sprawności w wykonywaniu czynności podstawowych dla swojego wieku — **osoba niepełnosprawna tylko biologicznie**.

3. Informacje o **zachorowaniach** dotyczą przypadków nowo zarejestrowanych w danym roku. Dane podano według Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja), w 1995 r. — według Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób, Urazów i Przyczyn Zgonów (IX Rewizja).

4. Dane o: poradach w poradniach dla kobiet i poradniach ginekologiczno-położniczych, osobach zarejestrowanych w ambulatoryjnej opiece psychiatrycznej, zachorowaniach na choroby weneryczne, pacjentach zakładów długoterminowej opieki zdrowotnej oraz mieszkańców domów i zakładów opieki społecznej nie obejmują danych resortu obrony narodowej, resortu spraw wewnętrznych i administracji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz zakładów karnych.

Notes to the chapter

1. Information on: perceived health, body mass index (BMI) and height of population, tobacco smoking and consumption of alcohol as well as preventive examinations comes from the sample surveys "Health Status of Population in Poland", carried out in April 1996 and November/December 2004.

Surveys covered:

- in 1996 — 20 thous. households, in which were surveyed 62,7 thous. persons, i.e. 0,16% of total population;
- in 2004 — 14,5 thous. households, in which were surveyed 43,0 thous. persons, i.e. 0,11% of total population.

The results of the surveys were generalized using number and structure of population registered for permanent residence as of 31 XII.

2. The disabled person is such person, who has appropriate judgement issued by a body, authorized to this — **a person legally disabled** or a person, who does not have such judgement, but feels constraints in the ability of performing basic activities for his/her age — **a person only biologically disabled**.

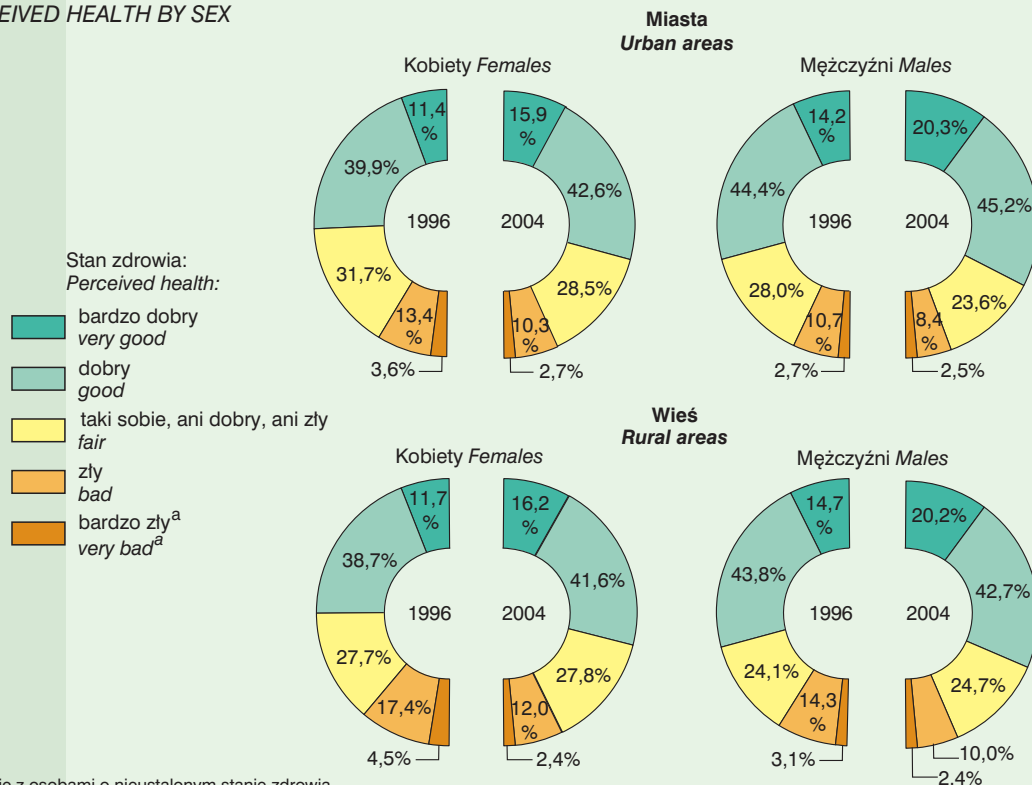
3. Information on **incidence of illnesses** concerns new cases registered in a given year. Data are presented in accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD-10 Revision), in 1995 — in accordance with the International Classification of Diseases, Injuries and Causes of Death (ICD-9 Revision).

4. Data regarding: consultations provided in out-patient clinics for women and gynaecological-obstetric out-patient clinics, persons registered in out-patient psychiatric clinics, incidence of venereal diseases, patients of long-term health care facilities and residents of social welfare homes and facilities do not exclude data of the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration, the Internal Security Agency as well as prisons.

TABL. 1 (24). SAMOOCENA STANU ZDROWIA LUDNOŚCI WEDŁUG PŁCI I WIEKU
PERCEIVED HEALTH BY SEX AND AGE

Lata Years Stan zdrowia Perceived health	Kobiety Females						Mężczyźni Males						
	ogółem total	w wieku lat at age					ogółem total	w wieku lat at age					
		0—14	15—29	30—44	45—59	60 i więcej and more		0—14	15—29	30—44	45—59	60 i więcej and more	
w odsetkach in percent													
Ogółem Total	1996	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	2004	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Bardzo dobry Very good	1996	11,5	26,3	18,7	5,2	2,2	1,7	14,4	24,0	25,1	8,8	2,8	1,9
	2004	16,0	38,8	28,5	12,6	3,4	1,2	20,3	36,7	35,9	15,6	5,1	1,8
Dobry Good	1996	39,4	59,7	61,3	44,1	17,4	6,1	44,2	59,1	56,5	48,5	24,8	12,0
	2004	42,3	52,9	56,6	58,2	34,0	12,7	44,2	53,8	50,6	55,6	36,5	18,6
Taki sobie, ani dobry, ani zły Fair	1996	30,2	11,4	17,5	41,0	48,2	37,0	26,5	13,4	14,9	33,1	42,8	40,4
	2004	28,2	7,0	12,9	24,6	45,4	46,3	24,0	7,7	10,2	22,4	39,1	47,4
Zły Bad	1996	14,8	1,9	1,5	8,1	27,1	41,9	12,1	2,7	2,6	8,3	24,8	35,7
	2004	10,9	1,3	1,5	3,9	14,9	31,0	9,0	1,5	1,4	5,1	15,9	25,1
Bardzo zły Very bad	1996	3,6	0,3	0,3	1,2	4,8	13,0	2,5	0,4	0,2	1,1	4,6	9,6
	2004	2,3	0,0	0,0	0,5	2,1	8,5	1,8	0,2	0,2	0,4	2,7	6,5
Nieustalony Unknown	1996	0,5	0,4	0,7	0,4	0,3	0,3	0,3	0,4	0,7	0,2	0,2	0,4
	2004	0,3	0,0	0,5	0,2	0,2	0,3	0,7	0,1	1,7	0,9	0,7	0,6

SAMOOCENA STANU ZDROWIA LUDNOŚCI WEDŁUG PŁCI
PERCEIVED HEALTH BY SEX

^a Łącznie z osobami o nieustalonym stanie zdrowia.
^a Including persons with unknown health status.

TABL. 2 (25). **KOBIETY NIEPEŁNOSPRAWNE WEDŁUG WIEKU^a**
DISABLED FEMALES BY AGE^a

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	W wieku lat ^b At age ^b						
		0—15 ^c	16—29 ^d	30—44	45—59	60—74	75 i więcej and more	
W tysiącach In thousands								
Ogółem Total	1988	1999,2	20,5	50,8	181,8	643,1	695,1	405,6
	2002	2888,5	86,2	118,4	233,6	894,5	944,4	611,3
Miasta Urban areas	1988	1276,5	13,9	31,4	131,5	428,6	424,0	245,8
	2002	1724,6	50,7	73,8	143,0	556,2	546,6	354,2
Wieś Rural areas	1988	722,7	6,6	19,4	50,3	214,5	271,1	159,8
	2002	1163,9	35,5	44,6	90,6	338,3	397,8	257,1
W % ogółu niepełnosprawnych w danej grupie wieku In % of total disabled persons in a given age group								
Ogółem Total	1988	53,5	42,7	41,3	45,1	50,6	54,6	66,3
	2002	52,9	42,6	41,3	44,1	49,1	54,8	68,6
Miasta Urban areas	1988	56,0	42,8	42,7	48,2	53,0	57,4	70,3
	2002	53,7	42,7	42,3	46,2	50,0	55,3	69,8
Wieś Rural areas	1988	49,6	42,6	39,2	38,5	46,3	50,7	60,9
	2002	51,9	42,5	39,7	41,1	47,7	54,1	67,1

^a Dla 1988 r. dane Narodowego Spisu Powszechnego, dla 2002 r. dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań. ^b W dalszym podziale nie uwzględniono osób o nieustalonym wieku. ^c ^d Dla 1988 r. wiek: ^c — 0—14 lat, ^d — 15—29 lat.

^a For 1988, data of the National Census, for 2002, data of the Population and Housing Census. ^b Further division excludes persons of unknown age. ^c, ^d For 1988 age: ^c — 0—14, ^d — 15—29.

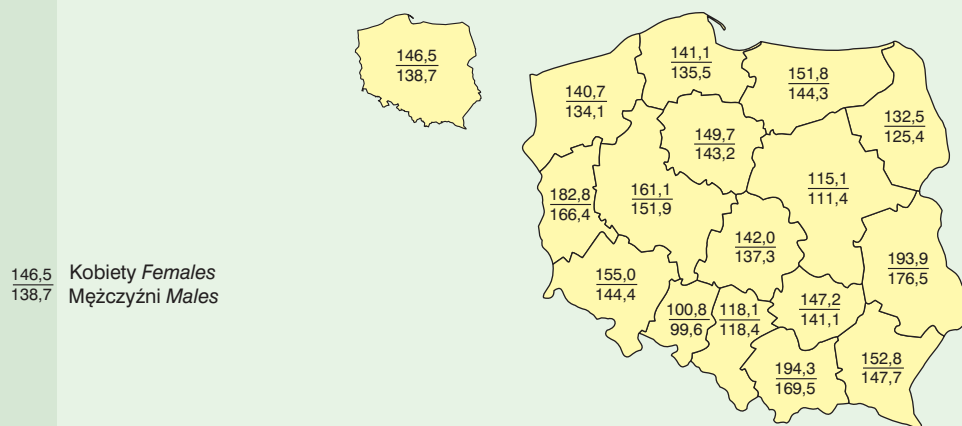
TABL. 3 (26). **NIEPEŁNOSPRAWNI NA 1000 LUDNOŚCI WEDŁUG WIEKU I PŁCI^a**
DISABLED PERSONS PER 1000 POPULATION BY AGE AND SEX^a

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	W wieku lat ^b At age ^b						
		0—15 ^c	16—29 ^d	30—44	45—59	60—74	75 i więcej and more	
Kobiety Females	1988	103,0	4,4	12,9	41,3	211,9	303,8	389,1
	2002	146,5	23,4	27,6	60,2	226,6	355,2	488,3
Miasta Urban areas	1988	105,9	5,0	12,9	43,3	224,3	328,4	425,5
	2002	139,4	24,9	26,9	58,0	203,4	329,2	487,3
Wieś Rural areas	1988	98,2	3,4	13,0	36,9	190,7	271,9	343,8
	2002	158,6	21,7	28,8	64,1	278,9	398,5	489,8
Mężczyźni Males	1988	94,0	5,6	17,6	50,0	223,1	348,7	390,4
	2002	138,7	30,1	37,9	75,3	250,8	393,0	474,0
Miasta Urban areas	1988	90,0	6,4	17,4	49,1	218,1	348,0	401,6
	2002	132,5	31,8	36,2	70,6	230,9	365,6	471,0
Wieś Rural areas	1988	100,1	4,4	17,9	51,5	231,3	349,5	379,7
	2002	148,3	28,0	40,7	82,4	288,0	436,0	477,7

^a Dla 1988 r. dane Narodowego Spisu Powszechnego, dla 2002 r. dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań. ^b Patrz notka ^b do tabl. 2. ^c, ^d Dla 1988 r. wiek: ^c — 0—14 lat, ^d — 15—29 lat.

^a For 1988, data of the National Census, for 2002, data of the Population and Housing Census. ^b See footnote ^b to the table 2. ^c, ^d For 1988 age: ^c — 0—14, ^d — 15—29.

NIEPEŁNOSPRAWNI NA 1000 LUDNOŚCI WEDŁUG PŁCI I WOJEWÓDZTW W 2002 R.^a
DISABLED PERSONS PER 1000 POPULATION BY SEX AND VOIVODSHIP IN 2002^a

a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań.
a Data of the Population and Housing Census.

TABL. 4 (27). **KOBIETY NIEPEŁNOSPRAWNE WEDŁUG KATEGORII I STOPNIA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W 2002 R.^a**
DISABLED FEMALES BY CATEGORY AND LEVEL OF DISABILITY IN 2002^a

Wyszczególnienie	Ogółem Total		Miasta Urban areas	Wieś Rural areas	Ogółem w % ogółu niepełno- sprawnych ^b Total in % of total disabled persons ^b	Specification
	w tys. in thous.	w odsetkach in percent				
Ogółem	2888,5	100,0	100,0	100,0	52,9	Total
Kobiety niepełnosprawne z orzeczeniem prawnym	2263,7	78,4	79,5	76,7	50,9	Disabled females with legal confirmation^c
Dorosłe ^d	2205,6	76,4	77,5	74,6	51,1	Adults ^d
o stopniu niepełnosprawności:						level of disability:
znacznym	604,6	20,9	21,1	20,7	56,8	considerable
umiarkowanym	712,7	24,7	27,2	20,9	50,0	moderate
lekkim	757,3	26,2	26,1	26,4	48,2	slight
nieustalonym	131,0	4,6	3,1	6,6	52,0	unknown
Dzieci ^e	58,1	2,0	2,0	2,1	43,0	Children ^e
Kobiety niepełnosprawne tylko biologicznie	624,8	21,6	20,5	23,3	62,1	Disabled females only biological with limited of activity:
odczuwające ograniczenie sprawności:						
Całkowicie	79,8	2,7	2,7	2,9	64,4	Completely
Poważnie	545,0	18,9	17,8	20,4	61,8	Seriously

a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań. b O danej kategorii i stopniu niepełnosprawności. c Obejmuje niepełnosprawnych tylko prawnie oraz prawnie i biologicznie. d, e W wieku: d — 16 lat i więcej, e — 0—15 lat.

a Data of the Population and Housing Census. b Of a given category and level of disability. c Include disabled only legal as well as legal and biological. d, e At age: d — 16 and more, e — 0—15.

TABL. 5 (28). **LUDNOŚĆ W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG PŁCI I WAGI CIAŁA^a**
POPULATION AGED 15 AND MORE BY SEX AND BODY WEIGHT^a

Lata Years Waga ciała Body weight		Kobiety Females					Mężczyźni Males				
		ogółem total	w wieku lat at age				ogółem total	w wieku lat at age			
			15—29	30—44	45—59	60 i więcej and more		15—29	30—44	45—59	60 i więcej and more
w odsetkach in percent											
Ogółem Total	1996	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	2004	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Niedowaga Underweight	1996	15,9	36,2	12,6	5,1	6,4	5,9	13,2	2,0	2,9	4,0
	2004	16,5	38,8	13,6	5,7	4,8	5,6	13,0	1,9	2,3	2,9
Waga w normie Normal	1996	57,5	58,7	66,3	51,6	50,5	65,1	77,0	64,2	54,2	59,4
	2004	56,7	56,6	66,8	55,9	47,9	61,7	74,8	62,3	51,6	52,6
Nadwaga Overweight	1996	14,2	3,6	13,1	20,8	21,8	18,7	7,3	23,0	25,2	22,4
	2004	14,2	3,1	11,3	19,6	24,2	19,8	7,9	22,8	27,3	25,8
Otyłość Obesity	1996	12,4	1,5	7,9	22,5	21,3	10,3	2,4	10,8	17,5	14,1
	2004	12,5	1,5	8,0	18,7	22,8	12,6	4,0	12,9	18,7	18,6
Nieustalona Unknown	1996	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,2	0,1
	2004	0,1	0,0	0,3	0,1	0,3	0,3	0,3	0,1	0,1	0,1

^a Wagę ciała opracowano na podstawie wskaźnika masy ciała (BMI — body mass index), obliczanego poprzez podzielenie wagi ciała w kg przez wzrost w m do kwadratu i podano według grup — wartości BMI: niedowaga — poniżej 20, waga w normie — od 20,1 do 27,0, nadwaga — od 27,1 do 30,0, otyłość — powyżej 30.

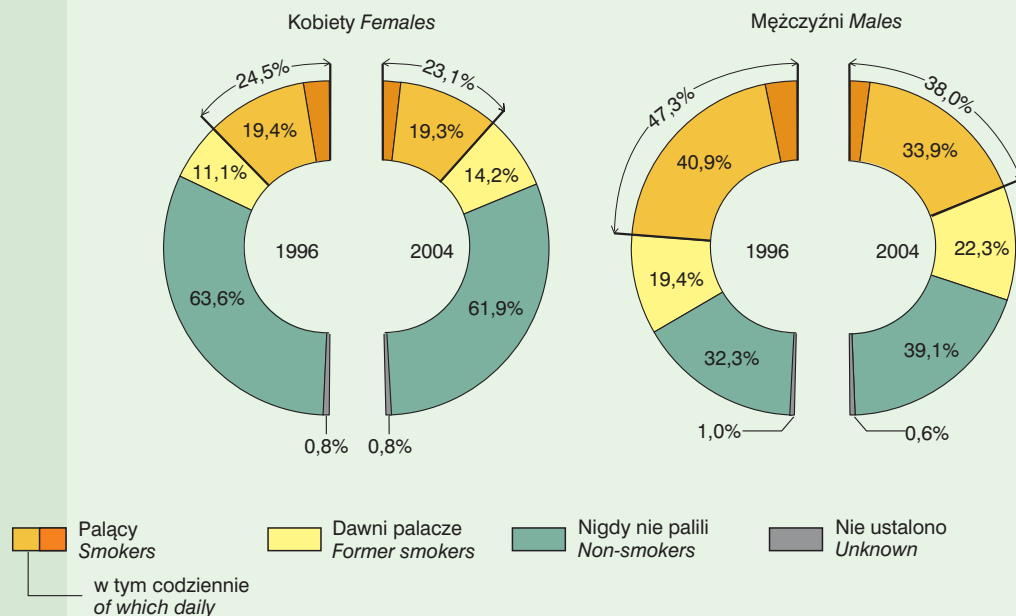
^a Body weight was presented on the basis of body mass index (BMI), calculated by dividing the body weight in kilograms by square of height in metres and was presented by the following groups of BMI values: underweight — below 20, normal — 20,1 to 27,0, overweight — from 27,1 to 30,0, obesity — more than 30.

TABL. 6 (29). **PRZECIĘTNY WZROST LUDNOŚCI WEDŁUG PŁCI**
AVERAGE HEIGHT OF POPULATION BY SEX

Lata Years Wzrost Height		Kobiety w wieku lat Females at age					Mężczyźni w wieku lat Males at age				
		20—29	30—39	40—49	50—59	60 i więcej and more	20—29	30—39	40—49	50—59	60 i więcej and more
		w centymetrach in centimetres									
Przeciętny Average	1996	165	163	162	162	160	177	175	174	172	171
	2004	166	164	163	162	160	178	177	176	174	171
Odchylenie standardowe Standard deviation	1996	5,8	5,5	5,6	5,6	5,9	6,4	6,9	6,1	6,0	6,4
	2004	6,1	5,7	5,5	5,5	5,9	7,0	6,4	6,3	6,0	6,0
I kwartył ^a 1 st quartile ^a	1996	161	160	158	158	156	173	170	170	169	166
	2004	162	160	160	158	156	175	173	170	170	167
III kwartył ^b 3 rd quartile ^b	1996	169	167	165	165	164	182	180	178	176	175
	2004	170	168	167	165	164	183	182	180	177	175

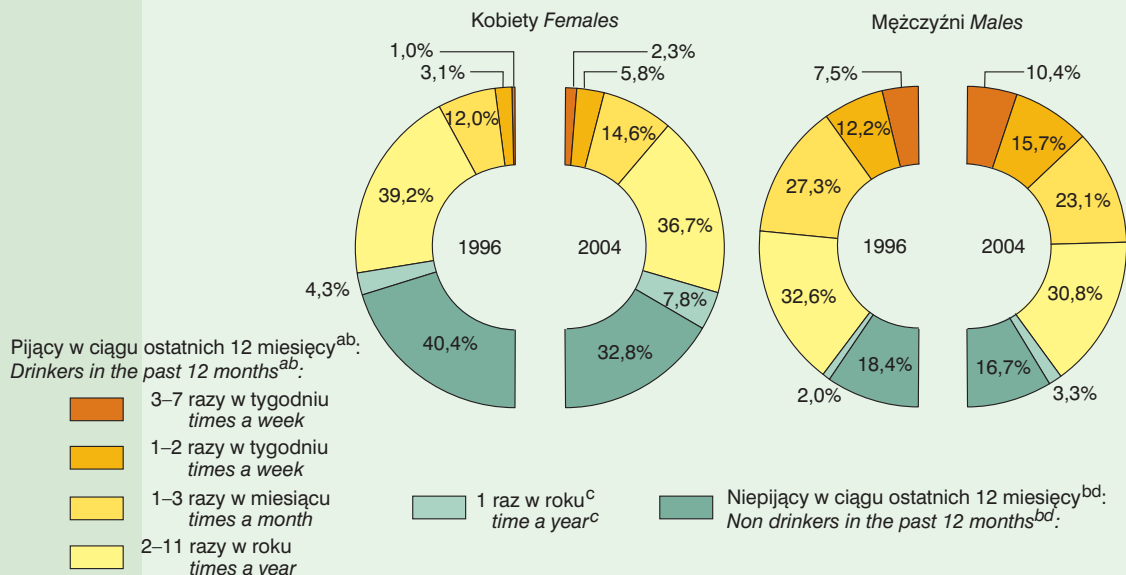
^{a, b} Określa maksymalny wzrost: *a* — dla 25% osób danej płci i grupy wieku, *b* — dla 75% osób danej płci i grupy wieku.

^{a, b} Specifies the maximum height: *a* — for 25% of persons of a given sex and age group, *b* — for 75% of persons of a given sex and age group.

PALENIE TYTONIU PRZEZ OSOBY W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG PŁCI
TOBACCO SMOKING BY PERSONS AGED 15 AND MORE BY SEX

TABL. 7 (30). PALENIE TYTONIU PRZEZ OSOBY W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG PŁCI I WIEKU
TOBACCO SMOKING BY PERSONS AGED 15 AND MORE BY SEX AND AGE

Płeć Sex Wiek Age	1996			2004			1996	2004	1996	2004
	palący smokers						dawni palacze former smokers	nigdy nie palili non-smokers	1996	2004
	ogółem grand total	w tym codziennie of which daily		ogółem grand total	w tym codziennie of which daily					
		razem total	w tym 20 papierosów i więcej of which 20 cigarettes and more		razem total	w tym 20 papierosów i więcej of which 20 cigarettes and more				
w odsetkach in percent										
Kobiety Females	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
15—29 lat	22,5	20,5	12,6	25,0	22,1	13,9	19,0	17,3	29,5	31,0
30—44	48,4	49,8	52,9	31,3	31,3	33,0	36,6	25,9	19,9	19,0
45—59	22,1	23,2	28,0	36,3	38,8	45,0	27,1	35,6	19,3	19,6
60 lat i więcej and more	7,0	6,5	6,5	7,4	7,8	8,1	17,3	21,2	31,3	30,4
Mężczyźni Males	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
15—29 lat	24,0	22,0	17,0	26,5	24,1	16,1	12,3	11,9	47,9	47,1
30—44	39,9	41,1	45,3	31,1	31,8	35,2	26,7	21,1	22,5	22,0
45—59	23,9	24,7	27,4	32,0	33,2	38,8	25,4	32,9	14,5	17,4
60 lat i więcej and more	12,2	12,2	10,3	10,4	10,9	9,9	35,6	34,1	15,1	13,5

PICIE ALKOHOLU PRZEZ OSOBY W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG PŁCI
CONSUMPTION OF ALCOHOL BY PERSONS AGED 15 AND MORE BY SEX

a Nawet niewielkie, symboliczne ilości, np. kieliszek wódki czy wina lub szklanka piwa. b Liczone do momentu przeprowadzenia badania reprezentacyjnego; patrz uwagi do działu, ust. 1 na str. 78. c W 1996 r. łącznie z osobami o niustalonej częstotliwości picia. d W 2004 r. łącznie z osobami, które nie określiły swoich zachowań względem picia (kobiety – 0,5%, mężczyźni – 0,3%).
 a Even if it was a very small amount such as one glass of vodka, wine or beer. b Calculated to the moment this interview was carried out; see notes to the chapter, item 1 on page 78. c In 1996 including persons for whom drinking frequency unknown. d In 2004 including persons who did not specify their behaviour connected with consumption of alcohol (females 0,5%, males 0,3%).

TABL. 8 (31). PICIE ALKOHOLU PRZEZ OSOBY W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2004 R.
CONSUMPTION OF ALCOHOL BY PERSONS AGED 15 AND MORE BY SEX AND AGE IN 2004

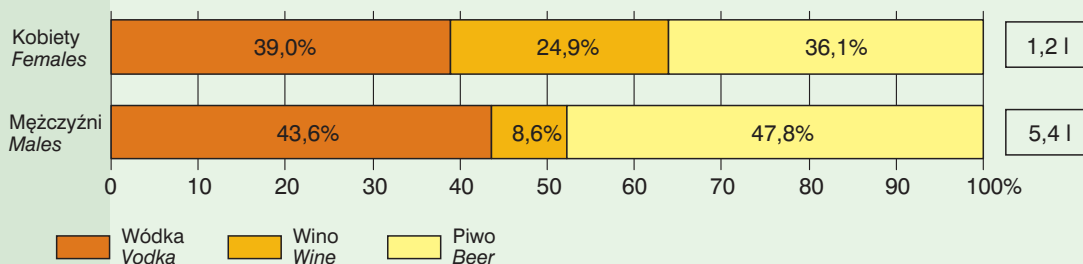
Płeć Sex Wiek Age	Pijący w ciągu ostatnich 12 miesięcy ^{ab} Drinkers in the past 12 months ^{ab}						Niepijący w ciągu ostatnich 12 miesięcy ^b Non drinkers in the past 12 months ^b
	ogółem total	z częstotliwością: frequency:					
		3-7 razy w tygodniu times a week	1-2 razy w tygodniu times a week	1-3 razy w miesiącu times a month	2-11 razy w roku times a year	1 raz w roku once a year	
w odsetkach in percent							
Kobiety Females	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
15—29 lat	27,8	31,2	35,5	32,7	24,6	26,7	27,3
30—44	27,7	34,3	29,5	30,3	27,7	19,3	12,7
45—59	29,0	20,1	26,2	28,1	30,4	28,2	19,3
60 lat i więcej and more	15,5	14,4	8,8	8,9	17,3	25,8	40,7
Mężczyźni Males	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
15—29 lat	28,0	17,9	32,2	29,0	27,7	37,2	47,5
30—44	28,2	33,7	30,1	28,9	26,3	13,8	10,6
45—59	28,6	34,4	27,9	29,3	27,3	22,0	15,9
60 lat i więcej and more	15,2	14,0	9,8	12,8	18,7	27,0	26,0

a Nawet niewielkie, symboliczne ilości, np. kieliszek wódki czy wina lub szklanka piwa. b Liczone do momentu przeprowadzenia badania reprezentacyjnego; patrz uwagi do działu, ust. 1 na str. 78.

a Even if it was a very small amount such as one glass of vodka or wine or beer. b Calculated to the moment this interview was carried out; see notes to the chapter, item 1 on page 78.

ŚREDNIE ROCZNE SPOŻYCIE ALKOHOLU^a PRZEZ 1 OSOBĘ PIJĄCĄ W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG PŁCI W 2004 R.

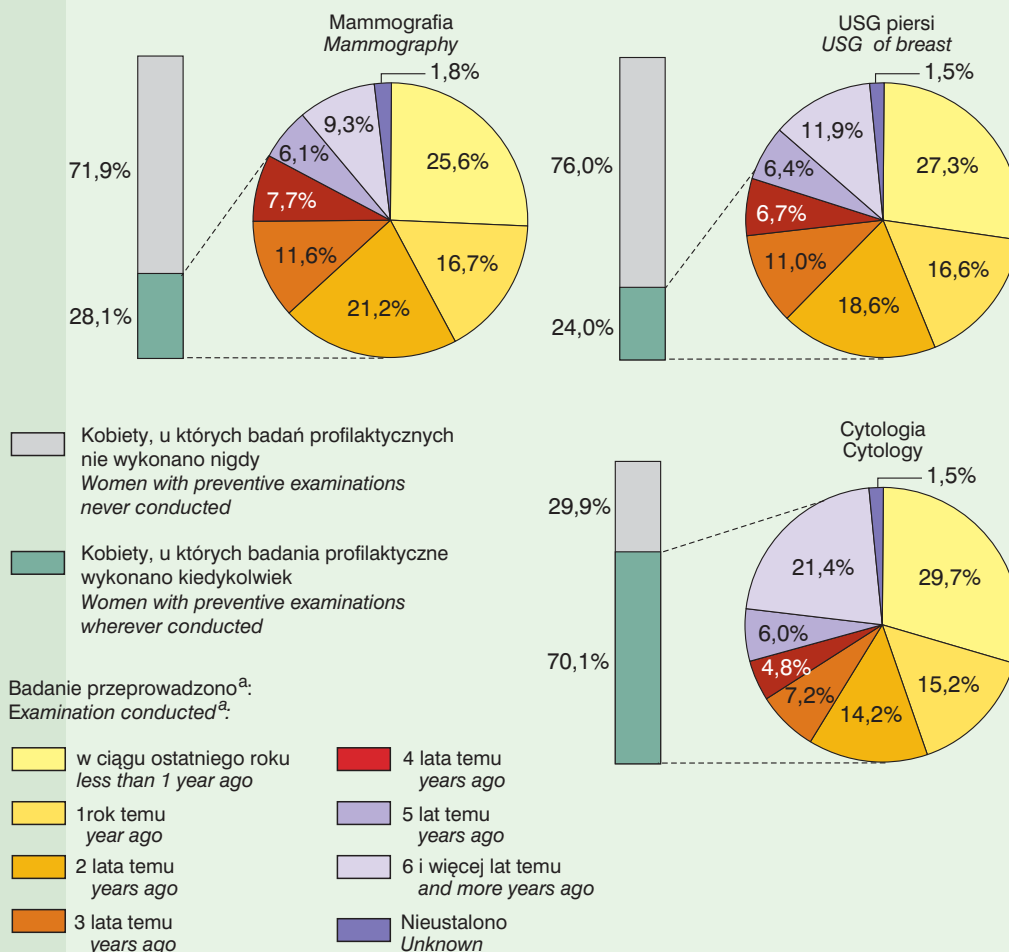
AVERAGE ANNUAL ALCOHOL CONSUMPTION^a PER 1 DRINKING PERSON AGED 15 AND MORE BY SEX IN 2004

^a W przeliczeniu na 100%.
^a In terms of 100%

BADANIA PROFILAKTYCZNE U KOBIET W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ

PREVENTIVE EXAMINATIONS OF THE FEMALES AGED 15 AND MORE

^a Podane przedziały określają czas od momentu wykonania badania profilaktycznego do momentu przeprowadzenia wywiadu na przełomie listopada i grudnia 2004 r.
^a The given ranges specify the time from preventive examination to the survey interview conducted between November and December 2004.

TABL. 9 (32). BADANIA PROFILAKTYCZNE U KOBIET W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU
PREVENTIVE EXAMINATIONS OF THE FEMALES AGED 15 AND MORE BY AGE

Wiek Age	Badanie profilaktyczne Preventive examinations		
	mammografia mammography	USG piersi USG of breast	cytologia cytology

Kobiety — w % ogółu kobiet^a — u których wykonano kiedykolwiek badanie
Women — in % of total women^a — who have ever had

Ogółem Total	28,1	24,0	70,1
15—29 lat	2,7	10,7	49,0
30—44	17,5	26,9	86,8
45—59	55,1	36,8	83,3
60 lat i więcej and more	32,5	19,8	59,6

Kobiety — w odsetkach — u których wykonano kiedykolwiek badanie
Women — in percent — who have ever had

Ogółem Total	100,0	100,0	100,0
15—29 lat	2,3	10,6	16,6
30—44	14,9	26,8	29,6
45—59	54,2	42,3	32,8
60 lat i więcej and more	28,6	20,3	21,0

^a W wieku 15 lat i więcej i w danej grupie wieku.

U w a g a. Główną przyczyną wykonania badania w przypadku mammografii było skorzystanie z ogólnodostępnego programu badań (34% ogółu przyczyn), a w przypadku USG piersi i cytologii — zalecenia lekarskie (odpowiednio: 25% i 40%).

^a Aged 15 and more and in a given age group.

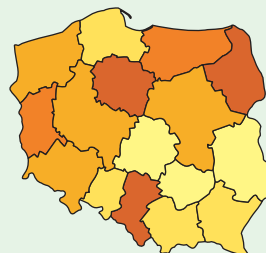
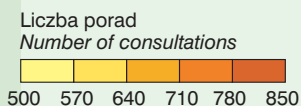
Note. The main reasons for conducting the examination were: for mammography — screening — 34%, for USG of breast and cytology — doctor's recommendation (respectively 25% and 40%).

TABL. 10 (33). PORADY UDZIELONE W PORADNIACH DLA KOBIET I PORADNIACH GINEKOLOGICZNO-POŁOŻNICZYCH
CONSULTATIONS PROVIDED IN OUT-PATIENT CLINICS FOR WOMEN AND GYNAECOLOGICAL-OBSTETRIC OUT-PATIENT CLINICS

Lata Years	W tys. In thous.	Na 1000 kobiet Per 1000 females
1995	8971,2	456,6
2000	11287,4	572,6
2005	13131,5	666,6

PORADY UDZIELONE W PORADNIACH DLA KOBIET I PORADNIACH GINEKOLOGICZNO-POŁOŻNICZYCH NA 1000 KOBIET WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2005 R.

CONSULTATIONS PROVIDED IN OUT-PATIENT CLINICS FOR WOMEN AND GYNAECOLOGICAL-OBSTETRIC OUT-PATIENT CLINICS PER 1000 FEMALES BY VOIVODSHIP IN 2005

TABL. 11 (34). **KOBIETY ZAREJESTROWANE W AMBULATORYJNEJ OPIECE PSYCHIATRYCZNEJ**
 FEMALES REGISTERED IN OUT-PATIENT PSYCHIATRIC CLINICS

Wyszczególnienie	1995	2000	2005	Specification
------------------	------	------	------	---------------

W liczbach bezwzględnych
In absolute numbers

Ogółem	381233	500043	746004	Total
w poradniach:				in out-patient clinics:
Zdrowia psychicznego ^a	364483	473829	708615	Psychiatric ^a
Odwykowych ^b	15563	22163	31602	For alcohol dependent patients ^b
Profilaktyki, leczenia i rehabilitacji osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych ^c	1187	4051	5787	For drug addicted patients ^c

W % ogółu osób zarejestrowanych w danej poradni
In % of total persons registered in a given out-patient clinic

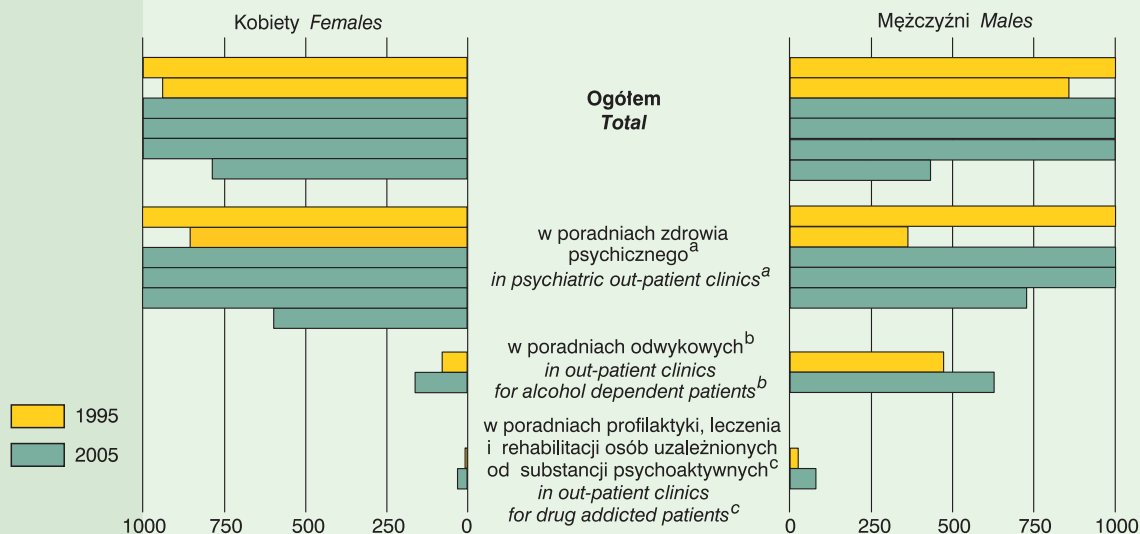
Ogółem	52,4	53,8	54,1	Total
w poradniach:				in out-patient clinics:
Zdrowia psychicznego ^a	59,0	59,3	58,5	Psychiatric ^a
Odwykowych ^b	15,1	19,3	21,5	For alcohol dependent patients ^b
Profilaktyki, leczenia i rehabilitacji osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych ^c	20,3	28,1	28,3	For drug addicted patients ^c

a—c Dane dotyczą tylko osób z: a — zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania (bez uzależnień), b — zaburzeniami spowodowanymi używaniem alkoholu, c — zaburzeniami psychicznymi spowodowanymi używaniem środków psychoaktywnych.

Źródło: dane Instytutu Psychiatrii i Neurologii.

a—c Concerns only persons with: a — mental and behavioural disorders (without dependence), b — mental disorders due to use of alcohol, c — mental disorders due to use of drug.

Source: data of the Institute of Psychiatry and Neurology.

OSOBY ZAREJESTROWANE W AMBULATORYJNEJ OPIECE PSYCHIATRYCZNEJ NA 100 TYS. LUDNOŚCI WEDŁUG PŁCI
PERSONS REGISTERED IN OUT-PATIENT PSYCHIATRIC CLINICS PER 100 THOUS. POPULATION BY SEX

a—c Dane dotyczą tylko osób z: a – zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania (bez uzależnień), b – zaburzeniami spowodowanymi używaniem alkoholu, c – zaburzeniami psychicznymi spowodowanymi używaniem środków psychoaktywnych.

Źródło: w zakresie osób zarejestrowanych – dane Instytutu Psychiatrii i Neurologii.

a—c Concerns only persons with: a – mental and behavioural disorders (without dependence), b – mental disorders due to use of alcohol, c – mental disorders due to use of drug.

Source: in regard persons registered – data of the Institute of Psychiatry and Neurology.

TABL. 12 (35). **LEGALNE ZABIEGI PRZERYWANIA CIĄŻY**
LEGAL ABORTIONS

Lata Years	Liczba zabiegów Number of abortions	Lata Years	Liczba zabiegów Number of abortions
1990	59417	1998	312
1991	30878	1999	151
1992	11640	2000	138
1993	1240	2001	123
1994	874	2002	159
1995	570	2003	174
1996	505	2004	199
1997	3176	2005	225

U w a g a. Legalne zabiegi przerywania ciąży możliwe są tylko w trzech przypadkach, tj. gdy:
 — ciąża stanowi zagrożenie dla życia lub zdrowia kobiety (w latach 2000—2005 — 39% ogółu zabiegów),
 — badania prenatalne lub inne przesłanki medyczne wskazują na duże prawdopodobieństwo ciężkiego i nieodwracalnego upośledzenia płodu albo nieuleczalnej choroby zagrażającej jego życiu (w latach 2000—2005 — 59%),
 — ciąża powstała w wyniku czynu zabronionego (w latach 2000—2005 — 2%),
 z wyjątkiem lat 1990—1992 oraz 1997, w których dopuszczalne było przerywanie ciąży również z powodu ciężkich warunków życiowych lub trudnej sytuacji osobistej kobiety ciężarnej.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia.

Note. Induced abortion is legally permissible only in three cases, i.e. when:
 — the pregnancy constitutes risk for life or health of the woman (in 2000—2005 — 39% of total abortions),
 — prenatal tests or other medical conditions indicate high probability of serious and irreversible impairment of the fetus or untreatable illness threatening its life (in 2000—2005 — 59%),
 — the pregnancy results from prohibited act (in 2000—2005 — 2%),
 except for 1990—1992 and 1997, when abortion was also permissible in difficult living conditions or difficult personal situation of the pregnant woman.

Source: data of the Ministry of Health.

TABL. 13 (36). **ZACHOROWANIA Kobiet NA CHOROBY WENERYCZNE**
WEDŁUG WIEKU
INCIDENCE FEMALES OF VENEREAL DISEASES BY AGE

Wiek Age	1995	2000	2005
-------------	------	------	------

W liczbach bezwzględnych
In absolute numbers

Kiła
Syphilis

Ogółem Total	630	347	286
w tym w wieku: of which aged:			
15—19 lat	67	17	22
20—24	143	71	64
25—29	83	73	52
30—44	217	112	83
45 lat i więcej and more	113	73	62

Rzeżączka
Gonococcal infections

Ogółem Total	293	127	42
w tym w wieku: of which aged:			
15—19 lat	68	15	2
20—24	80	51	18
25—29	46	27	5
30—44	78	27	11
45 lat i więcej and more	19	6	6

TABL. 13 (36). ZACHOROWANIA KOBIET NA CHOROBY WENERYCZNE WEDŁUG WIEKU (dok.)
INCIDENCE FEMALES OF VENEREAL DISEASES BY AGE (cont.)

Wiek Age	1995	2000	2005
-------------	------	------	------

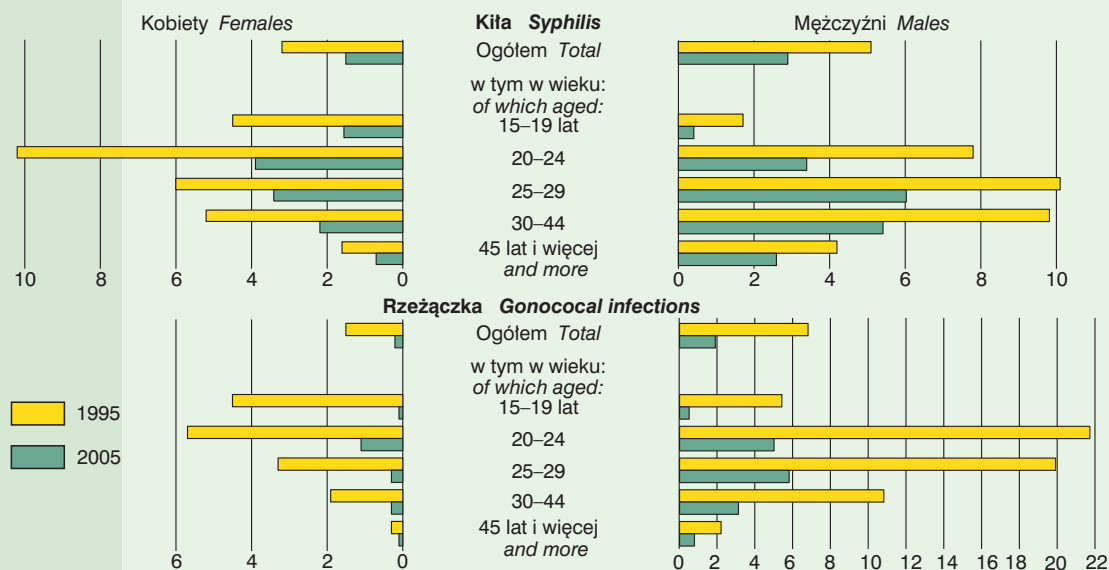
W % ogółu zachorowań w danej grupie wieku
In % of total incidence in a given age group

Kiła Syphilis			
Ogółem Total	40,0	35,6	34,5
w tym w wieku: of which aged:			
15—19 lat	71,3	65,4	78,6
20—24	55,6	54,6	52,9
25—29	36,4	47,4	35,1
30—44	34,3	29,8	28,6
45 lat i więcej and more	32,6	25,9	26,3

Rzeżączka Gonococcal infections			
Ogółem Total	18,8	17,2	10,5
w tym w wieku: of which aged:			
15—19 lat	44,4	35,7	22,2
20—24	20,3	27,9	17,5
25—29	13,9	15,7	5,2
30—44	14,5	11,1	8,5
45 lat i więcej and more	13,6	6,4	9,8

Źródło: dane Instytutu Wenerologii Akademii Medycznej w Warszawie.
Source: data of the Institute of Venereology of the Medical Academy in Warszawa.

ZACHOROWANIA NA CHOROBY WENERYCZNE NA 100 TYS. LUDNOŚCI WEDŁUG PŁCI I WIEKU
INCIDENCE OF VENEREAL DISEASES PER 100 THOUS. POPULATION BY SEX AND AGE

Źródło: w zakresie zachorowań – dane Instytutu Wenerologii Akademii Medycznej w Warszawie.
Source: in regard incidence – data of the Institute of Venereology of the Medical Academy in Warszawa.

TABL. 14 (37). **ZACHOROWANIA KOBIET NA AIDS^a WEDŁUG WIEKU**
INCIDENCE FEMALES OF AIDS^a BY AGE

Wiek Age	2000	2005
-------------	------	------

W liczbach bezwzględnych
In absolute numbers

Ogółem Total	28	33
0—19 lat	4	2
20—29	8	12
30—39	8	11
40—49	8	6
50—59 lat	—	2

W % ogółu zachorowań w danej grupie wieku
In % of total incidence in a given age group

Ogółem Total	22,6	23,7
0—19 lat	80,0	50,0
20—29	25,0	34,3
30—39	16,0	21,2
40—49	24,2	20,7
50—59 lat	x	12,5

a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby.

U w a g a. Wśród kobiet w grupie wieku 60 lat i więcej nie zarejestrowano przypadków zachorowań na AIDS.

Źródło: dane Państwowego Zakładu Higieny.

a Preliminary data because of specific features of the disease.

Note. Among women in age group 60 and more was not registered incidence of AIDS.

Source: data of the National Institute of Hygiene.

TABL. 15 (38). **ZACHOROWANIA NA AIDS^a NA 100 TYS. LUDNOŚCI WEDŁUG PŁCI I WIEKU**
INCIDENCE OF AIDS^a PER 100 THOUS. POPULATION BY SEX AND AGE

Wiek Age	2000	2005	2000	2005
	kobiety females		mężczyźni males	
Ogółem Total	0,14	0,17	0,52	0,57
0—19 lat	0,08	0,04	0,02	0,04
20—29	0,28	0,38	0,81	0,71
30—39	0,33	0,44	1,67	1,59
40—49	0,26	0,21	0,82	0,83
50—59	x	0,07	0,20	0,55
60 lat i więcej and more	x	x	x	0,12

a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby.

Źródło: w zakresie zachorowań — dane Państwowego Zakładu Higieny.

a Preliminary data because of specific features of the disease.

Source: in regard incidence — data of the National Institute of Hygiene.

TABL. 16 (39). ZACHOROWANIA KOBIET NA GRUŻLICĘ PŁUC^a WEDŁUG WIEKU
 INCIDENCE FEMALES OF PULMONARY TUBERCULOSIS^a BY AGE

Wiek Age	1995	2000	2005
-------------	------	------	------

 W liczbach bezwzględnych
 In absolute numbers

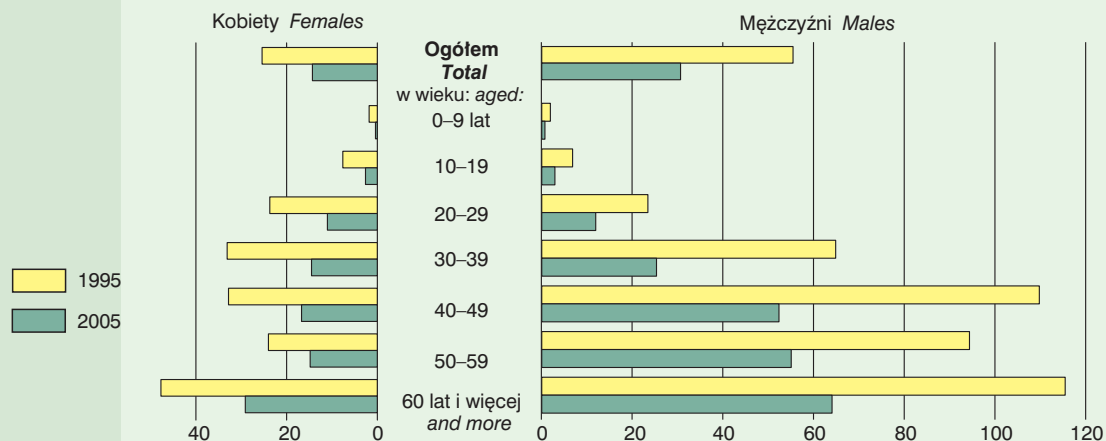
Ogółem Total	1995	2000	2005
0—9 lat	48	20	8
10—19	226	130	70
20—29	659	402	345
30—39	933	462	364
40—49	874	669	468
50—59	519	415	413
60 lat i więcej and more	1736	1422	1150

 W % ogółu zachorowań w danej grupie wieku
 In % of total incidence in a given age group

Ogółem Total	1995	2000	2005
0—9 lat	47,5	45,5	38,1
10—19	51,5	49,6	47,0
20—29	49,3	43,2	47,2
30—39	33,3	30,8	35,9
40—49	23,3	23,6	24,3
50—59	21,8	22,3	22,7
60 lat i więcej and more	38,5	40,3	41,0

^a W latach 1995 i 2000 dotyczy gruźlicy układu oddechowego.
 Źródło: dane Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc.

^a In 1995 and 2000 concerns respiratory tuberculosis.
 Source: data of the Tuberculosis and Lung Diseases Institute.

 ZACHOROWANIA NA GRUŻLICĘ PŁUC^a NA 100 TYS. LUDNOŚCI WEDŁUG PŁCI I WIEKU
 INCIDENCE OF PULMONARY TUBERCULOSIS^a PER 100 THOUS. POPULATION BY SEX AND AGE

^a W 1995 r. dotyczy gruźlicy układu oddechowego.
 Źródło: w zakresie zachorowań – dane Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc.
^a In 1995 concerns respiratory tuberculosis.
 Source: in regard incidence – data of the Tuberculosis and Lung Diseases Institute.

TABL. 17 (40). **ZACHOROWANIA KOBIET NA NOWOTWORY ZŁOŚLIWE WEDŁUG WIEKU**
INCIDENCE FEMALES OF MALIGNANT NEOPLASMS BY AGE

Wiek Age	1995	2000	2003
-------------	------	------	------

W liczbach bezwzględnych
In absolute numbers

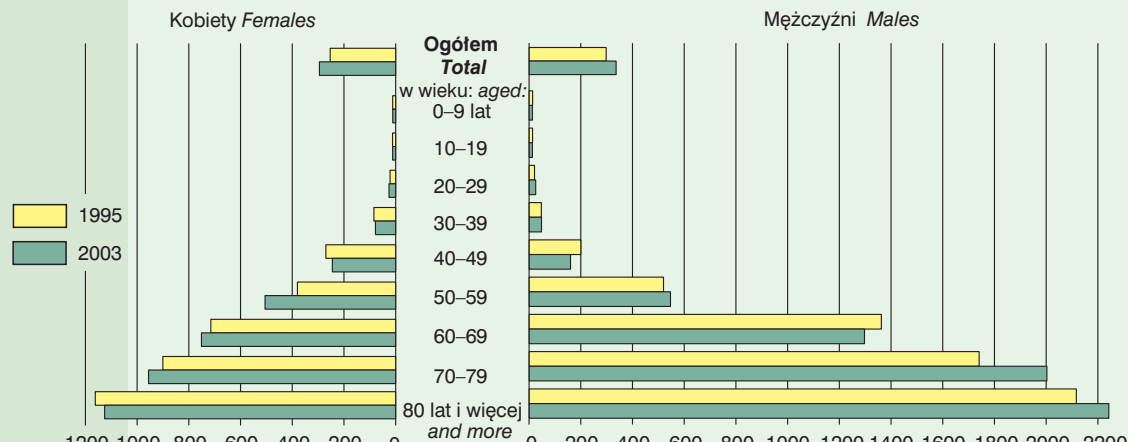
Ogółem Total	1995	2000	2003
0—9 lat	301	204	221
10—19	357	360	334
20—29	601	695	787
30—39	2373	1852	1905
40—49	7183	7802	7260
50—59	8211	10909	12700
60—69	13144	13586	13248
70—79	11414	14078	14620
80 lat i więcej and more	6175	6015	7016

W % ogółu zachorowań w danej grupie wieku
In % of total incidence in a given age group

Ogółem Total	1995	2000	2003
0—9 lat	45,6	43,8	46,2
10—19	47,0	49,0	47,5
20—29	50,4	49,3	49,8
30—39	63,7	63,4	61,6
40—49	57,9	60,6	60,8
50—59	44,4	50,1	50,2
60—69	40,5	42,1	42,5
70—79	46,5	45,2	44,1
80 lat i więcej and more	56,4	55,8	54,8

Źródło: dane Instytutu Onkologii.
 Source: data of the Institute of Oncology.

ZACHOROWANIA NA NOWOTWORY ZŁOŚLIWE NA 100 TYS. LUDNOŚCI WEDŁUG PŁCI I WIEKU
INCIDENCE OF MALIGNANT NEOPLASMS PER 100 THOUS. POPULATION BY SEX AND AGE

Źródło: w zakresie zachorowań – dane Instytutu Onkologii.
 Source: in regard incidence – data of the Institute of Oncology.

TABL. 18 (41). ZACHOROWANIA NA NOWOTWORY ZŁOŚLIWE NA 100 TYS. LUDNOŚCI WEDŁUG PŁCI I RODZAJÓW NOWOTWORÓW
INCIDENCE OF MALIGNANT NEOPLASMS PER 100 THOUS. POPULATION BY SEX AND TYPES OF NEOPLASMS

Wyszczególnienie	1995		2000		2003		Specification
	kobiety females	mężczyźni males	kobiety females	mężczyźni males	kobiety females	mężczyźni males	
Ogółem	253,2	297,6	281,5	317,8	294,8	336,1	Total
w tym:							of which:
Wargi, jamy ustnej i gardła	3,7	12,0	3,3	12,0	3,6	12,8	Lip, oral cavity and pharynx
Przelyku	1,4	5,6	1,2	5,3	1,4	5,6	Oesophagus
Żołądka	12,4	22,8	10,2	19,5	10,0	20,3	Stomach
Jelita grubego	14,4	14,6	15,2	16,1	18,4	20,8	Colon
Zgięcia esiczo-odbytniczego, odbytnicy i odbytu	10,9	13,3	11,8	15,4	12,7	17,6	Rectosigmoid junction, rectum, anus and anal canal
Wątroby i przewodów żółciowo-wętrobowych	5,3	5,0	4,1	4,2	3,8	4,4	Liver and intrahepatic bile ducts
Trzustki	7,7	9,5	7,6	8,8	8,3	9,4	Pancreas
Krtani, tchawicy, oskrzela i płuca	20,6	100,6	22,6	95,1	26,0	97,3	Larynx, trachea, bronchus and lung
Skóry	15,6	14,8	17,4	17,3	23,3	22,7	Skin
Sutka	46,7	0,5	55,7	0,7	59,6	0,5	Breast
Szyjki macicy	19,6	x	18,2	x	17,5	x	Cervix uteri
Trzonu i nieokreślonej części macicy	16,4	x	17,8	x	21,0	x	Corpus uteri and uterus, part unspecified
Jajnika	15,2	x	14,5	x	17,1	x	Ovary
Gruczołu krokowego (prostaty)	x	16,1	x	24,8	x	31,5	Prostate
Nerki, z wyjątkiem miedniczki nerkowej	7,2	11,0	6,9	11,0	7,8	12,3	Kidney (except renal pelvis)
Pęcherza moczowego	3,8	16,6	4,5	19,7	5,3	21,7	Bladder
Tkanki limfatycznej, krwiotwórczej i tkanek pokrewnych	12,5	16,3	13,4	16,3	16,0	19,4	Lymphoid, haematopoietic and related tissue

Źródło: w zakresie zachorowań — dane Instytutu Onkologii.
Source: in regard incidence — data of the Institute of Oncology.

TABL. 19 (42). PACJENTKI W ZAKŁADACH DŁUGOTERMINOWEJ
OPIEKI ZDROWOTNEJ
Stan w dniu 31 XII
FEMALE PATIENTS OF LONG-TERM HEALTH CARE FACILITIES
As of 31 XII

Typ zakładów	2000	2005	Type facilities
--------------	------	------	-----------------

W liczbach bezwzględnych
In absolute numbers

Ogółem	7379	11224	Total
Zakłady: opiekuńczo-lecznicze ^a	6197	7733	Chronic medical care homes ^a
pielęgniacyjno-opiekuńcze ^a	1182	3112	Nursing homes ^a
Hospicja stacjonarne	.	379	In-patient hospice

W % ogółu pacjentów danego typu zakładu
In % of total patient in a given type facilities

Ogółem	67,3	69,0	Total
Zakłady: opiekuńczo-lecznicze ^a	66,5	70,0	Chronic medical care homes ^a
pielęgniacyjno-opiekuńcze ^a	72,0	69,5	Nursing homes ^a
Hospicja stacjonarne	.	51,1	In-patient hospice

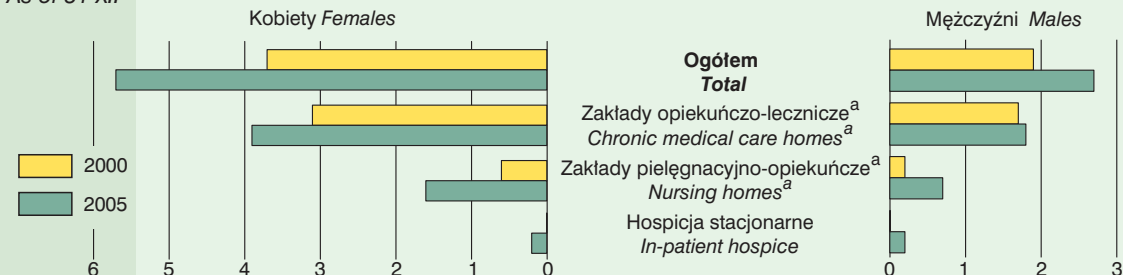
^a Bez zakładów typu psychiatrycznego.
Źródło: w 2005 r. — dane Ministerstwa Zdrowia.
^a Excluding psychiatric nursing homes.
Source: in 2005 — data of the Ministry of Health.

PACJENCI W ZAKŁADACH DŁUGOTERMINOWEJ OPIEKI ZDROWOTNEJ NA 10 TYS. LUDNOŚCI WEDŁUG PŁCI

Stan w dniu 31 XII

PATIENTS OF LONG-TERM HEALTH CARE FACILITIES PER 10 THOUS. POPULATION BY SEX

As of 31 XII

^a Bez zakładów typu psychiatrycznego.

Źródło: w zakresie pacjentów w 2005 r. – dane Ministerstwa Zdrowia.

^a Excluding psychiatric nursing homes.

Source: in regard patients in 2005 – data of the Ministry of Health.

TABL. 20 (43). **MIESZKANKI DOMÓW I ZAKŁADÓW POMOCY SPOŁECZNEJ^a (łącznie z filiami)**

Stan w dniu 31 XII

FEMALE RESIDENTS OF SOCIAL WELFARE HOMES AND FACILITIES^a (including branches)

As of 31 XII

Wyszczególnienie	2000	2005	2000	2005	Specification
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		w % ogółu mieszkańców danego typu domów i zakładów in % of total residents in a given type of homes and facilities		
Ogółem	42584	46240	52,8	49,5	Total
w domach i zakładach dla:					<i>in homes and facilities for:</i>
Osób w podeszłym wieku	8688	10243	65,2	65,2	Aged persons
Osób przewlekle somatycznie chorych	14608	14696	62,2	60,4	Chronically ill with somatic disorders
Osób przewlekle psychicznie chorych	6548	8044	48,9	45,6	Chronically mentally ill
Dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	10757 ^b	6844	43,8 ^b	45,6	Mentally retarded
Dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie					45,0
Niepełnosprawnych fizycznie	658	571	52,8	51,3	Physically handicapped
Matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	658	1103	57,7	51,2	Mothers with dependent children and pregnant women
Bezdomnych	483	1083	15,5	11,7	Homeless
Innych osób	189	50	50,8	44,6	Other persons

^a łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. ^b Dane dotyczą mieszkańców w domach dla umysłowo upośledzonych.

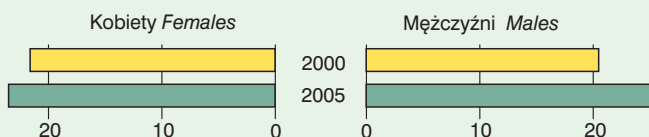
^a Including community self-help homes. ^b Data concerns residents in homes for mentally disabled.

MIESZKAŃCY DOMÓW I ZAKŁADÓW POMOCY SPOŁECZNEJ^a (łącznie z filiami) NA 10 TYS. LUDNOŚCI WEDŁUG PŁCI

Stan w dniu 31 XII

RESIDENTS OF SOCIAL WELFARE HOMES AND FACILITIES^a (including branches) PER 10 THOUS. POPULATION BY SEX

As of 31 XII

^a łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy.

^a Including community self-help homes.

EDUKACJA I NAUKA

EDUCATION AND SCIENCE

Uwagi do działu

1. Dane o **poziomie wykształcenia** dotyczą najwyższego ukończonego poziomu kształcenia w szkole lub szkolenia w innym trybie i formie, uznanego zgodnie z obowiązującym systemem szkolnictwa. Podstawą do zaliczenia wykształcenia do określonego poziomu jest uzyskane świadectwo (dyplom) ukończenia odpowiedniej szkoły.

2. Informacje dotyczące **kształcenia** prezentowane są w każdorazowym stanie organizacyjnym systemu szkolnego.

Prezentowane dane dotyczą wychowania przedszkolnego, szkół: dla dzieci i młodzieży oraz dla dorosłych (podstawowych, gimnazjów — od roku szkolnego 1999/2000, ponadpodstawowych — dla absolwentów 8-letniej szkoły podstawowej oraz ponadgimnazjalnych — dla absolwentów gimnazjum), policealnych oraz wyższych.

W przypadku szkół ponadpodstawowych w pozycji „technika” ujmuje się również licea zawodowe i techniczne.

3. Dane dotyczące **szkół** (poza szkołami wyższymi i szkołami dla dorosłych) prezentuje się łącznie ze szkołami specjalnymi.

Dane podaje się w przypadku:

- wychowania przedszkolnego i szkół (poza szkołami wyższymi) — według stanu na początku roku szkolnego; absolwentów — według stanu na koniec roku szkolnego,
- szkół wyższych — według stanu w dniu 30 XI, a w latach szkolnych 1990/91 i 1995/96 — według stanu w dniu 31 XII; absolwentów — z roku akademickiego, a do roku szkolnego 2000/01 — z roku kalendarzowego.

4. Współczynnik skolaryzacji:

- **brutto** — jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania,
- **netto** — jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (w danej grupie wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

5. W tablicach działu wyodrębniono pięć podstawowych **dziedzin nauk**:

- **nauki przyrodnicze**, do których zaliczono nauki matematyczne, fizyczne, chemiczne, biologiczne, nauki o Ziemi;
- **nauki techniczne** (łącznie z naukami wojskowymi);
- **nauki medyczne** (łącznie z naukami farmaceutycznymi i o kulturze fizycznej);
- **nauki rolnicze** (łącznie z naukami leśnymi i weterynaryjnymi);
- **nauki społeczne**, do których zaliczono nauki ekonomiczne, prawne oraz humanistyczne (łącznie z naukami teologicznymi i sztuki: filmowe, muzyczne, plastyczne, teatralne).

6. Dane dotyczące **zatrudnienia w działalności badawczej i rozwojowej** obejmują wyłącznie pracowników bezpośrednio z nią związanych, poświęcających na tę działalność co najmniej 10% nominalnego czasu pracy.

Notes to the chapter

1. Data on **educational level** pertain to the highest level of completed school education or training in other course or form, recognized in accordance with the educational system in force. The basis for recognizing education to be on a particular level is a certificate (diploma) obtained upon graduation from a given school.

2. Information on **education** are presented according to the respective organizational status of school system.

The presented data pertain to pre-school education, schools: for children and youth, as well as for adults (primary schools, lower secondary schools — since 1999/2000 school year, upper secondary/post-primary schools — for graduates of 8-year primary school, and upper secondary schools — for graduates of lower secondary schools), post-secondary schools and tertiary schools.

For upper secondary (post-primary) schools the "technical schools" include also vocational secondary schools and general-technical secondary schools.

3. Data on **schools** (except for tertiary schools and schools for adults) are presented including special schools.

Data are given for:

- pre-school education and schools (except for tertiary schools) — as of the beginning of school year; graduates — as of the end of school year,
- tertiary schools — as of 30 XI, and in 1990/91 and 1995/96 school years — as of 31 XII; graduates — in a given academic year, and until 2000/01 school year — in a given calendar year.

4. Enrolment rate:

- **gross** — is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) on a given educational level (regardless of age) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level,
- **net** — is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) on a given educational level (within a given age group) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level.

5. Five main **fields of science** were listed in the chapter tables:

- **natural sciences**, which include mathematics, physics, chemistry, biology, Earth and related environmental sciences;
- **technical sciences** (including military);
- **medical sciences** (including pharmaceuticals and physical education);
- **agricultural sciences** (including forestry and veterinary medicine);
- **social sciences**, which include economics, law, as well as the humanities (including theology and arts: film, music, plastic arts, theatre).

6. Data regarding **employment in research and development (R&D) activity** include exclusively persons employed directly on this activity (or providing direct services for R&D) and spending at least 10 percent of their normal working time on R&D.

TABL. 1 (44). **KOBIETY WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA**
FEMALES BY EDUCATIONAL LEVEL

A. NA PODSTAWIE SPISÓW^a — kobiety w wieku 15 lat i więcej
 BASED ON CENSUS DATA^a — females aged 15 and more

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total	Wykształcenie Educational level							
		wyższe tertiary	policalne post- secondary	średnie secondary			zasadnicze zawodowe basic vocational	podstawowe primary	niepełne podstawowe i bez wykształcenia szkolnego ^b incomplete primary and without school education ^b
				razem total	ogólnokształcące general	zawodowe vocational			

W tysiącach
In thousands

Ogółem Total	1988	14715,1	863,3	372,5	3813,5	1231,0	2582,4	2391,6	6102,2	1172,0
	2002	16326,3	1755,5	775,9	5142,5	1961,5	3181,0	2860,9	4886,2	905,3
Miasta Urban areas	1988	9270,6	765,7	281,2	3047,2	1037,7	2009,4	1482,8	3315,1	378,6
	2002	10506,3	1459,4	600,6	3813,6	1586,8	2226,9	1608,3	2533,4	491,0
Wieś Rural areas	1988	5444,4	97,6	91,3	766,3	193,2	573,0	908,8	2787,1	793,4
	2002	5820,0	296,1	175,3	1328,8	374,8	954,1	1252,6	2352,8	414,3

W % ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej o danym poziomie wykształcenia
 In % of total population aged 15 and more by educational level

Ogółem Total	1988	52,1	47,0	79,5	58,6	74,9	53,0	35,9	55,7	64,3
	2002	52,2	54,8	75,8	56,0	70,0	49,8	37,9	55,5	59,2
Miasta Urban areas	1988	53,0	46,7	78,9	58,5	74,6	52,7	36,5	58,6	67,1
	2002	53,1	54,0	75,4	55,8	69,4	49,0	38,5	57,6	56,4
Wieś Rural areas	1988	50,5	49,4	81,4	58,8	77,0	54,5	34,9	52,5	63,0
	2002	50,6	59,4	77,0	56,5	72,7	51,9	37,2	53,3	63,0

B. NA PODSTAWIE SZACUNKÓW W 2005 R.^c — kobiety w wieku 13 lat i więcej
 BASED ON ESTIMATED DATA IN 2005^c — females aged 13 and more

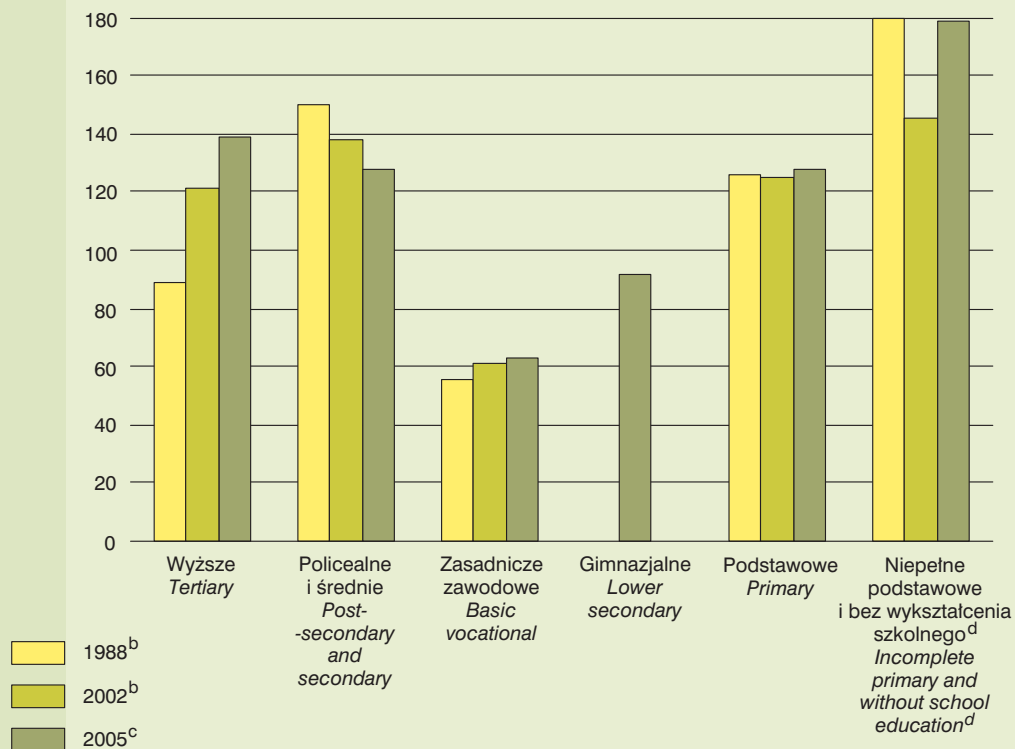
Wykształcenie	W tysiącach In thousands	W % ogółu ludności w wieku 13 lat i więcej o danym poziomie wykształcenia In % of total population aged 13 and more by educational level	Educational level
Ogółem	17194	52,1	Total
Wyższe	2731	58,1	Tertiary
Policalne i średnie	6115	56,1	Post-secondary and secondary
Zasadnicze zawodowe	2921	38,5	Basic vocational
Gimnazjalne	862	47,8	Lower secondary
Podstawowe	4034	56,2	Primary
Niepełne podstawowe i bez wykształcenia szkolnego	531	64,2	Incomplete primary and without school education

^a Dla 1988 r. dane Narodowego Spisu Powszechnego, dla 2002 r. dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań. ^b Łącznie z osobami o nieustalonym poziomie wykształcenia. ^c Stan w dniu 31 XII; podstawą szacunku są wyniki: Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, bieżących bilansów ludności oraz badań z zakresu szkolnictwa.

^a For 1988, data of the National Census; for 2002, data of the Population and Housing Census. ^b Including persons of unknown educational level. ^c As of 31 XII; the base of estimation are the results of: the Population and Housing Census 2002, current balances of population as well as education surveys.

KOBIETY NA 100 MĘŻCZYŹN WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA^a

FEMALES PER 100 MALES BY EDUCATIONAL LEVEL^a

a W latach 1988 i 2002 dane dotyczą osób w wieku 15 lat i więcej, w 2005 r. – w wieku 13 lat i więcej. b Dla 1988 r. dane Narodowego Spisu Powszechnego, dla 2002 r. dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań. c Stan w dniu 31 XII; dane szacunkowe, patrz notka c do tabl. 1 na str. 97. d W latach 1988 i 2002 łącznie z osobami o nieustalonym wykształceniu.

a In 1988 and 2002 data concern persons aged 15 and more, in 2005 – aged 13 and more. b For 1988, data of the National Census; for 2002, data of the Population and Housing Census. c As of 31 XII; estimated data, see footnote c to the table 1 on page 97. d In 1988 and 2002 including persons of unknown educational level.

TABL. 2 (45). **KOBIECY I MEŻCZYŻNY W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA I WIEKU W 2002 R.^a**

FEMALES AND MALES AGED 15 AND MORE BY EDUCATIONAL LEVEL AND AGE IN 2002^a

Wiek Age	Ogółem Grand total	Wykształcenie ^b Educational level ^b							niepełne podstawowe i bez wykształcenia szkolnego incomplete primary and without school education
		wyższe tertiary	policealne post- secondary	średnie secondary			zasadnicze zawodowe basic vocational	podstawowe primary	
				razem total	ogólnokształcące general	zawodowe vocational			

w odsetkach in percent

**Kobiety
Females**

Ogółem Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
15—19 lat	9,8	—	—	4,8	2,6	8,4	3,5	24,0	9,2
20—24	9,6	7,7	11,4	17,8	13,5	24,8	9,4	2,2	0,9
25—29	8,7	20,1	13,3	9,6	10,6	8,1	11,5	2,1	0,8
30—39	14,8	24,1	20,0	16,9	20,0	12,0	23,8	4,6	1,6
40—49	18,6	22,0	29,2	21,8	25,3	16,0	26,9	9,4	2,2
50—59	14,6	14,8	16,8	14,6	15,0	13,9	15,9	14,7	3,3
60—69	11,0	7,7	6,5	8,7	8,5	9,0	5,6	18,2	16,1
70 lat i więcej and more	12,9	3,6	2,8	5,8	4,5	7,8	3,4	24,8	65,9
Miasta Urban areas	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
15—19 lat	9,3	—	—	4,5	2,1	8,0	2,9	27,7	14,5
20—24	9,7	7,1	10,1	16,8	11,3	24,4	7,8	2,3	1,5
25—29	8,7	19,7	12,3	8,5	9,2	7,4	9,4	1,9	1,2
30—39	14,3	23,2	19,4	15,0	17,8	11,1	20,4	3,9	1,9
40—49	19,6	22,2	30,1	21,6	25,9	15,7	28,2	8,4	2,6
50—59	15,6	15,6	17,9	16,3	17,4	14,6	19,1	13,1	3,1
60—69	11,0	8,2	7,0	10,1	10,4	9,8	7,3	17,2	12,3
70 lat i więcej and more	11,8	4,0	3,2	7,2	5,9	9,0	4,9	25,5	62,9
Wieś Rural areas	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
15—19 lat	10,8	—	—	5,7	3,9	10,3	4,3	19,9	6,3
20—24	9,2	10,8	15,6	20,8	18,6	26,3	11,3	2,1	0,6
25—29	8,7	22,3	16,9	12,8	13,7	10,8	14,2	2,4	0,6
30—39	15,7	28,7	22,1	22,4	24,9	16,0	28,2	5,4	1,4
40—49	16,8	20,8	26,0	22,1	23,9	17,5	25,2	10,4	2,0
50—59	12,6	10,8	13,2	9,8	9,5	10,8	11,8	16,3	3,4
60—69	11,2	5,4	4,7	4,5	4,0	5,6	3,4	19,4	18,1
70 lat i więcej and more	15,0	1,2	1,5	1,9	1,5	2,7	1,6	24,1	67,6

^a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań. ^b W podziale według wykształcenia nie uwzględniono osób o nieustalonym poziomie wykształcenia.

^a Data of the National Population and Housing Census. ^b Division by education excludes persons of unknown educational level.

TABL. 2 (45). **KOBIETY I MĘŻCZYŹNI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA I WIEKU W 2002 R.^a (dok.)****FEMALES AND MALES AGED 15 AND MORE BY EDUCATIONAL LEVEL AND AGE IN 2002^a (cont.)**

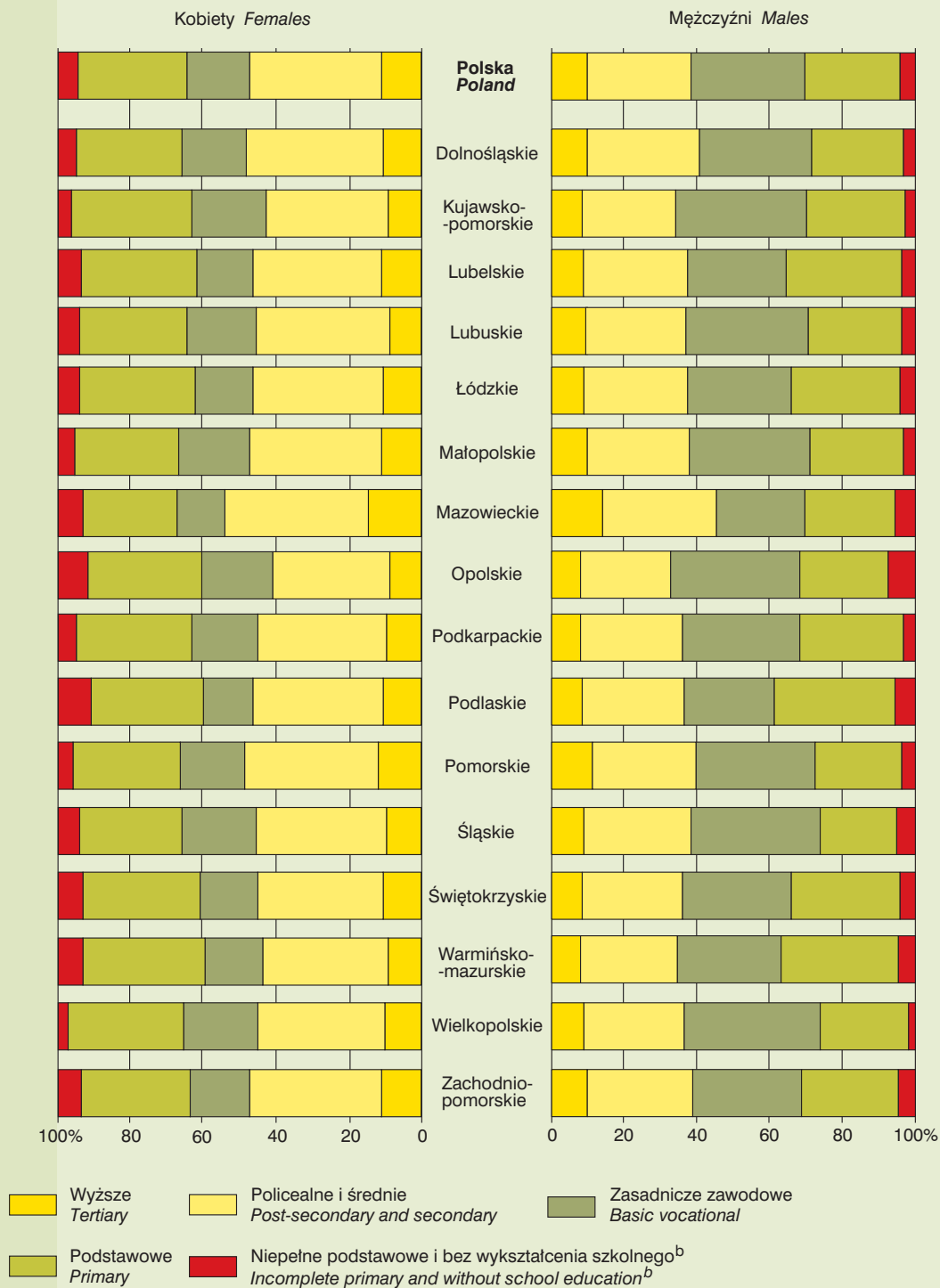
Wiek Age	Ogółem Grand total	Wykształcenie ^b Educational level ^b							niepełne podstawowe i bez wykształcenia szkolnego incomplete primary and without school education	
		wyższe tertiary	policealne post- -secondary	średnie secondary			zasadnicze zawodowe basic vocational	podstawowe primary		
				razem total	ogólno- kształcące general	zawodowe vocational				
w odsetkach in percent										
Mężczyźni Males										
Ogółem Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
15—19 lat	11,2	—	—	3,8	2,0	10,8	3,8	31,7	21,5	
20—24	10,7	4,0	15,8	19,9	16,4	33,2	10,1	4,9	3,0	
25—29	9,8	16,9	15,8	11,6	11,8	10,7	11,1	3,9	2,6	
30—39	16,6	21,3	19,1	17,7	19,2	11,7	22,9	6,8	4,1	
40—49	19,9	21,6	24,4	20,6	23,2	10,7	26,8	11,1	5,7	
50—59	14,5	17,9	14,7	13,8	14,9	9,7	15,5	13,5	5,8	
60—69	9,5	10,9	6,4	7,5	7,8	6,5	6,7	14,2	14,4	
70 lat i więcej and more	7,8	7,4	3,8	5,1	4,7	6,7	3,1	13,9	42,9	
Miasta Urban areas	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
15—19 lat	10,9	—	—	3,8	1,7	10,6	3,3	40,2	35,6	
20—24	11,0	3,8	14,9	19,3	15,0	33,7	9,0	5,3	4,8	
25—29	10,0	16,4	15,5	11,0	11,2	10,5	9,9	3,6	3,5	
30—39	16,0	21,0	19,2	16,5	18,1	11,2	20,4	5,4	4,8	
40—49	20,1	21,3	24,6	20,3	23,3	10,5	27,1	9,3	5,8	
50—59	15,4	18,2	15,2	14,9	16,4	9,8	18,1	11,6	4,9	
60—69	9,5	11,3	6,6	8,3	8,8	6,6	8,2	12,5	9,4	
70 lat i więcej and more	7,1	8,0	4,0	5,9	5,5	7,1	4,0	12,1	31,2	
Wieś Rural areas	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
15—19 lat	11,7	—	—	3,9	2,7	11,6	4,4	24,1	14,3	
20—24	10,3	5,4	18,9	21,5	20,1	30,6	11,5	4,5	2,2	
25—29	9,6	19,7	17,1	13,3	13,5	11,6	12,5	4,2	2,2	
30—39	17,6	23,4	19,0	21,1	22,2	14,0	25,8	8,0	3,8	
40—49	19,6	23,3	23,7	21,5	23,1	12,0	26,4	12,7	5,6	
50—59	13,0	15,7	12,6	10,8	11,0	9,3	12,5	15,2	6,2	
60—69	9,5	8,6	5,9	5,1	4,9	6,4	4,9	15,8	16,9	
70 lat i więcej and more	8,7	3,9	2,8	2,8	2,5	4,5	2,0	15,5	48,8	

^a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań. ^b W podziale według wykształcenia nie uwzględniono osób o nieustalonym poziomie wykształcenia.

^a Data of the National Population and Housing Census. ^b Division by education excludes persons of unknown educational level.

KOBIECY I MĘŻCZYŹNI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA I WOJEWÓDZTW W 2002 R.^a

FEMALES AND MALES AGED 15 AND MORE BY EDUCATIONAL LEVEL AND VOIVODSHIP IN 2002^a

^a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań. ^b Łącznie z osobami o nieustalonym wykształceniu.
^a Data of the Population and Housing Census. ^b Including persons of unknown educational level.

TABL. 3 (46). **EDUKACJA KOBIET**
EDUCATION OF FEMALES

Wyszczególnienie Specification	1990/91	1995/96	2000/01	2005/06	1990/91	1995/96	2000/01	2005/06
	uczennice i studentki pupils and students				absolwentki graduates			
W tysiącach In thousands								
Wychowanie przedszkolne ^a Pre-primary education ^a	.	261,3	219,8	180,3	x	x	x	x
Szkoły: Schools:								
podstawowe primary	2557,5	2475,3	1562,0	1264,0	303,5	308,0	273,2	232,6
gimnazja lower secondary	x	x	576,2	770,6	x	x	x	258,8
zasadnicze zawodowe basic vocational	302,0	261,6	185,6	68,6 ^b	91,3	79,7	63,2	24,8 ^b
licea ogólnokształcące general secondary	323,4	464,5	579,4	555,3 ^c	66,9	99,1	126,7	181,5 ^c
technika ^d technical secondary ^d	328,7	403,1	452,0	217,5 ^e	58,8	87,8	95,4	46,7
policealne post-secondary	83,2	114,0	130,1	169,0	33,5	44,4	53,5	63,4
wyższe tertiary	202,8	445,1	900,5	1103,9	28,1 ^f	52,6 ^g	195,2	256,1
dla dorosłych: for adults:								
podstawowe primary	2,9	1,6	0,1	0,03	1,3	0,8	0,1	0,01
gimnazja lower secondary	x	x	1,0	3,0	x	x	x	0,8
zasadnicze zawodowe basic vocational	1,5	1,4	3,2	1,9	1,1	0,8	1,1	0,6
licea ogólnokształcące general secondary	33,7	39,5	63,3	81,3 ^c	9,4	10,5	21,9	29,0 ^c
technika technical secondary	64,7	58,0	63,2	33,1 ^e	19,1	14,8	18,6	13,6

^a Dotyczy dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych i przedszkolach. ^{b-e} Łącznie: ^b — ze szkołami ponadgimnazjalnymi specjalnymi przysposabiającymi do pracy, ^c — z liceami profilowanymi i z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^d — ze szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe, ^e — z technikami uzupełniającymi. ^{f, g} Z roku: ^f — 1990; bez absolwentów studiów magisterskich uzupełniających, ^g — 1995.

^a Concern children aged 6 attending pre-primary sections of primary schools and nursery schools. ^{b-e} Including: ^b — special upper secondary job-training schools, ^c — specialized secondary schools and supplementary general secondary schools, ^d — art schools leading to professional certification, ^e — supplementary technical secondary schools. ^{f, g} For: ^f — 1990; excluding graduates of supplementary Master's studies, ^g — 1995.

TABL. 3 (46). **EDUKACJA KOBIET (dok.)**
EDUCATION OF FEMALES (cont.)

Wyszczególnienie Specification	1990/91	1995/96	2000/01	2005/06	1990/91	1995/96	2000/01	2005/06
	uczennice i studentki pupils and students				absolwentki graduates			

W % ogółu uczniów i studentów lub absolwentów danego szczebla kształcenia
In % of pupils and students or graduates by educational level

Wychowanie przedszkolne ^a Pre-primary education ^a	.	48,6	48,7	48,5	x	x	x	x
Szkoły: Schools:								
podstawowe primary	48,4	48,5	48,5	48,6	49,2	49,1	48,6	48,8
gimnazja lower secondary	x	x	48,4	48,3	x	x	x	49,1
zasadnicze zawodowe basic vocational	37,1	36,2	34,2	28,9 ^b	38,4	37,0	35,6	32,6 ^b
licea ogólnokształcące general secondary	72,7	68,0	62,7	59,0 ^c	72,3	70,1	65,1	59,5 ^c
technika ^d technical secondary ^d	51,6	47,6	45,8	39,5 ^e	52,1	51,5	48,8	40,0
policealne post-secondary	76,9	70,8	65,0	53,9	79,8	74,9	68,3	60,8
wyższe tertiary	50,2	56,0	56,8	56,5	56,2 ^f	59,0 ^g	64,2	65,0
dla dorosłych: for adults:								
podstawowe primary	20,7	18,1	18,6	25,0	22,2	17,9	19,3	15,8
gimnazja lower secondary	x	x	20,3	23,5	x	x	x	27,1
zasadnicze zawodowe basic vocational	36,8	17,2	23,5	24,0	24,2	22,8	24,4	25,9
licea ogólnokształcące general secondary	69,3	54,1	48,9	44,1 ^c	74,3	60,1	52,8	50,6 ^c
technika technical secondary	40,8	33,3	32,7	32,0 ^e	45,5	35,2	35,1	33,5

^a Dotyczy dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych i przedszkolach. ^{b–e} Łącznie: ^b — ze szkołami ponadgimnazjalnymi specjalnymi przysposabiającymi do pracy, ^c — z liceami profilowanymi i z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^d — ze szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe, ^e — z technikami uzupełniającymi. ^{f, g} Z roku: ^f — 1990; bez absolwentów studiów magisterskich uzupełniających, ^g — 1995.

^a Concern children aged 6 attending pre-primary sections of primary schools and nursery schools. ^{b–e} Including: ^b — special upper secondary job-training schools, ^c — specialized secondary schools and supplementary general secondary schools, ^d — art schools leading to professional certification, ^e — supplementary technical secondary schools. ^{f, g} For: ^f — 1990; excluding graduates of supplementary Master's studies, ^g — 1995.

TABL. 4 (47). **EDUKACJA KOBIET WEDŁUG WOJEWÓDZTW W ROKU SZKOLNYM 2005/06**
EDUCATION OF FEMALES BY VOIVODSHIP IN 2005/06 SCHOOL YEAR

A. UCZENNICE I STUDENTKI
PUPILS AND STUDENTS

Lp. No.	Wyszczególnienie Specification	podstawowe dla primary for		gimnazja dla lower secondary for		zasadnicze zawodowe dla basic vocational for	
		dzieci i młodzieży children and youth	dorosłych adults	dzieci i młodzieży children and youth	dorosłych adults	młodzieży ^d youth ^d	dorosłych adults

W liczbach
In absolute

1	Polska Poland	1264036	25	770621	2973	68565	1866
2	Dolnośląskie	87968	—	53615	296	5309	174
3	Kujawsko-pomorskie	72594	—	43996	229	5036	130
4	Lubelskie	75959	—	47330	29	2920	17
5	Lubuskie	34397	—	20828	120	2006	69
6	Łódzkie	79113	4	48204	179	3294	42
7	Małopolskie	114705	—	68235	71	6332	107
8	Mazowieckie	163485	—	96348	302	6774	321
9	Opolskie	31997	—	20132	130	2231	48
10	Podkarpackie	77142	—	48528	81	3684	17
11	Podlaskie	41308	—	25923	57	1462	3
12	Pomorskie	76530	—	45774	93	4965	114
13	Śląskie	139621	21	87109	773	8688	470
14	Świętokrzyskie	43554	—	26829	17	1707	4
15	Warmińsko-mazurskie	52178	—	31904	172	2948	62
16	Wielkopolskie	116868	—	72063	126	8331	111
17	Zachodniopomorskie	56617	—	33803	298	2878	177

W % ogółu uczniów i studen
In % of total pupils and

18	Polska Poland	48,6	25,0	48,3	23,5	28,9	24,0
19	Dolnośląskie	48,5	—	48,1	25,5	30,6	20,2
20	Kujawsko-pomorskie	48,6	x	48,4	22,2	30,9	22,2
21	Lubelskie	48,7	—	48,3	23,4	26,0	10,8
22	Lubuskie	48,6	—	48,4	18,5	30,1	19,1
23	Łódzkie	48,5	23,5	48,1	26,6	27,0	41,6
24	Małopolskie	48,8	—	48,3	21,8	27,7	24,1
25	Mazowieckie	48,6	—	48,3	23,5	28,3	31,8
26	Opolskie	48,9	—	48,3	16,9	28,7	13,7
27	Podkarpackie	48,7	—	48,8	18,9	25,5	13,8
28	Podlaskie	48,5	—	48,1	25,2	24,6	10,3
29	Pomorskie	48,5	x	47,7	21,8	30,5	16,6
30	Śląskie	48,5	38,2	48,2	29,0	32,0	28,4
31	Świętokrzyskie	49,0	—	48,3	26,6	24,8	7,0
32	Warmińsko-mazurskie	48,6	—	48,1	20,6	28,4	22,1
33	Wielkopolskie	48,3	—	48,3	18,1	29,6	36,5
34	Zachodniopomorskie	48,5	—	48,2	22,8	29,1	23,2

a, b, d, e łącznie: a — z liceami uzupełniającymi, b — z technikami uzupełniającymi, d — ze szkołami ponadgimnazjalnymi specjalnymi przysposabiającymi do pracy, e — ze i zamiejscowych podstawowych jednostek organizacyjnych zostały wykazani w miejscu siedziby filii i zamiejscowej podstawowej jednostki organizacyjnej.

a, b, d, e Including: a — supplementary general secondary schools, b — supplementary technical secondary schools, d — special upper secondary job-training schools, e — art branch sections and basic organizational units in another location are shown according to the main campus of the branch section and basic organizational unit in another location.

Szkoły Schools								Lp. No.
licea ogólnokształcące ^a dla general secondary ^a for		licea profilowane dla specialized secondary for		technika ^b dla technical secondary ^b for		policealne post-secondary	wyższe ^c tertiary ^c	
młodzieży youth	dorosłych adults	młodzieży youth	dorosłych adults	młodzieży ^e youth ^e	dorosłych adults			

**bezwzględnych
numbers**

443857	77019	111468	4307	217450	33086	169003	1100779	1
30937	5903	10611	730	12458	2629	14192	93832	2
23532	5179	4340	537	13563	2511	10745	53619	3
31442	2007	6964	112	10650	777	10536	62603	4
10987	2741	4174	120	6553	664	4629	22642	5
30163	6555	6034	167	12197	1876	11824	77317	6
39926	5794	7053	37	22281	3095	13913	111361	7
62754	9098	12638	276	21514	4010	16826	199321	8
10049	1814	3816	593	5316	656	4064	20836	9
27497	1256	6911	107	15903	710	7746	44004	10
15885	3124	4112	109	7008	778	5966	28942	11
23747	6530	7325	144	12017	2167	10021	56903	12
49439	7963	13986	262	26652	4277	25436	114762	13
16031	1737	3630	277	8083	1273	3172	32953	14
16288	3651	4979	251	10328	840	6716	36066	15
36648	8632	10408	559	22808	5820	15664	98334	16
18532	5035	4487	26	10119	1003	7553	47284	17

**tów danego szczebla kształcenia
students by educational level**

60,1	44,1	55,1	44,9	39,5	32,0	53,9	56,7	18
58,9	44,6	50,9	43,3	41,0	37,2	53,0	55,4	19
61,6	43,1	54,1	47,9	41,8	39,3	55,4	60,3	20
60,3	45,7	53,6	35,8	32,4	26,1	53,2	57,9	21
61,0	44,8	55,9	49,2	41,4	32,4	57,6	57,1	22
60,1	40,6	54,4	42,5	39,0	26,4	53,7	59,0	23
61,2	44,1	54,0	36,3	41,0	31,0	53,3	55,8	24
57,3	42,1	52,9	51,6	38,5	31,1	52,3	56,8	25
60,6	43,5	57,6	42,5	39,2	30,2	56,1	55,7	26
62,1	42,1	57,4	60,1	37,7	22,0	53,0	56,1	27
62,7	43,9	57,1	46,4	34,6	28,0	52,1	55,1	28
58,4	45,2	58,4	51,1	42,5	40,1	53,3	56,8	29
60,9	48,4	56,8	45,3	37,5	29,6	57,3	55,2	30
62,4	38,9	55,9	38,5	35,7	27,2	47,6	57,1	31
59,9	43,8	54,2	55,0	45,5	34,5	53,8	58,7	32
60,9	45,5	58,2	42,8	42,3	34,1	52,1	57,7	33
58,8	44,9	54,7	45,6	43,3	34,8	55,6	54,9	34

szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. c Bez studentów szkół resortów obrony narodowej oraz spraw wewnętrznych i administracji; studenci filii schools leading to professional certification. c Excluding students of the Ministry of National Defence and the Ministry of the Interior and Administration schools; students attending

TABL. 4 (47). **EDUKACJA KOBIEĆ WEDŁUG WOJEWÓDZTW W ROKU SZKOLNYM 2005/06 (dok.)**
EDUCATION OF FEMALES BY VOIVODSHIP IN 2005/06 SCHOOL YEAR (cont.)

B. ABSOLWENTKI
GRADUATES

Lp No.	Wyszczególnienie Specification	podstawowe dla primary for		gimnazja dla lower secondary for		zasadnicze zawodowe dla basic vocational for		
		dzieci i młodzieży children and youth	dorosłych adults	dzieci i młodzieży children and youth	dorosłych adults	młodzieży ^c youth ^c	dorosłych adults	
								W liczbach In absolute
1	Polska Poland	232568	6	258853	771	24810	573	
2	Dolnośląskie	15920	—	18079	79	1800	74	
3	Kujawsko-pomorskie	13481	—	14674	56	1859	25	
4	Lubelskie	13900	—	16083	6	1060	5	
5	Lubuskie	6367	—	6952	32	668	22	
6	Łódzkie	14711	2	16173	36	1156	1	
7	Małopolskie	21032	—	22761	17	2448	30	
8	Mazowieckie	29923	—	32289	70	2500	89	
9	Opolskie	5904	—	6878	39	854	17	
10	Podkarpackie	14248	—	16499	27	1362	4	
11	Podlaskie	7762	—	8686	22	507	1	
12	Pomorskie	13836	—	15369	33	1863	44	
13	Śląskie	25830	4	29247	189	2939	107	
14	Świętokrzyskie	8150	—	8967	6	583	3	
15	Warmińsko-mazurskie	9710	—	10624	25	1051	2	
16	Wielkopolskie	21477	—	24372	46	3180	87	
17	Zachodniopomorskie	10317	—	11200	88	980	62	
								W % ogółu absolwentów In % of total gradua
18	Polska Poland	48,8	15,8	49,1	27,1	32,6	25,9	
19	Dolnośląskie	48,5	—	49,1	30,7	34,1	30,6	
20	Kujawsko-pomorskie	49,2	—	49,5	27,7	36,1	15,7	
21	Lubelskie	48,3	—	49,1	19,4	29,3	10,9	
22	Lubuskie	49,4	—	49,5	25,4	32,7	17,5	
23	Łódzkie	48,7	40,0	49,1	28,1	29,5	7,1	
24	Małopolskie	49,0	—	48,5	20,0	31,5	23,6	
25	Mazowieckie	48,9	—	49,1	26,9	32,1	34,8	
26	Opolskie	49,1	—	49,4	18,2	33,3	12,3	
27	Podkarpackie	48,7	—	49,2	23,1	28,5	8,7	
28	Podlaskie	48,1	—	48,3	25,9	27,1	6,3	
29	Pomorskie	48,7	—	49,0	26,8	35,7	29,9	
30	Śląskie	48,9	30,8	49,3	33,9	35,8	26,8	
31	Świętokrzyskie	48,8	—	48,5	37,5	26,8	10,0	
32	Warmińsko-mazurskie	49,3	—	50,1	17,2	32,2	3,6	
33	Wielkopolskie	48,4	—	49,3	27,1	33,8	43,9	
34	Zachodniopomorskie	48,6	—	49,5	26,4	32,3	29,0	

a, c, d łącznie: a — z uzupełniającymi liceami ogólnoszkolnymi, c — ze szkołami ponadgimnazjalnymi specjalnymi przysposabiającymi do pracy, d — ze szkołami podstawowych jednostek organizacyjnych zostali wykazani w miejscu siedziby filii i zamiejscowej podstawowej jednostki organizacyjnej.

a, c, d Including: a — supplementary general secondary schools, c — special upper secondary job-training schools, d — art schools leading to professional certification. units in another location are shown according to the main campus of the branch section and basic organizational unit, d in another location.

Szkoły Schools								Lp. No.
licea ogólnokształcące ^a dla general secondary ^a for		licea profilowane dla specialized secondary for		technika dla technical secondary for		policealne post-secondary	wyższe ^b tertiary ^b	
młodzieży youth	dorosłych adults	młodzieży youth	dorosłych adults	młodzieży ^d youth ^d	dorosłych adults			

**bezwzględnych
numbers**

143405	28184	38141	791	46704	13625	63435	255506	1
10184	2081	3489	73	2580	916	5373	21393	2
7576	1901	1585	71	3017	899	4327	13142	3
10121	1038	2380	30	2493	333	3905	15552	4
3523	911	1379	27	1445	207	1751	5787	5
9640	2471	1991	20	2792	772	4008	17741	6
12748	2510	2573	—	4636	1453	5366	22288	7
20216	3411	4337	11	5088	1827	6220	44057	8
3324	640	1332	115	1040	303	1663	5172	9
9100	551	2397	20	3540	326	2676	12197	10
5101	1034	1415	30	1487	365	2178	6571	11
7623	2221	2545	—	2334	813	3979	13219	12
16238	2898	4692	40	5799	1767	9569	28097	13
5167	798	1288	92	1686	670	1107	9158	14
5186	1330	1652	111	1997	451	2656	8211	15
11798	2716	3496	151	4822	2097	5905	22269	16
5860	1673	1590	—	1948	426	2752	10652	17

**danego szczebla kształcenia
tes by educational level**

60,8	50,5	55,3	53,2	40,0	33,5	60,8	65,2	18
59,8	49,8	52,7	49,3	41,1	35,0	59,8	64,7	19
61,7	50,3	56,2	49,7	43,1	37,6	62,5	67,4	20
61,1	51,8	53,1	43,5	32,2	26,1	58,2	67,2	21
61,3	50,8	56,9	54,0	41,8	31,8	63,9	64,1	22
60,9	47,4	53,8	28,6	40,4	28,5	60,3	67,2	23
61,1	48,6	53,5	—	40,6	36,5	61,0	65,0	24
58,5	50,1	54,9	47,8	39,4	33,2	60,5	65,3	25
61,8	46,9	58,1	48,7	39,6	34,0	66,9	62,7	26
62,7	52,2	56,6	69,0	36,6	24,4	57,8	64,4	27
63,1	48,2	55,4	58,8	34,7	29,9	59,8	61,2	28
59,7	51,6	58,8	—	42,9	43,1	62,6	65,8	29
61,7	56,1	56,4	64,5	39,1	31,2	62,3	65,1	30
63,0	45,2	54,7	52,3	34,2	29,5	54,8	65,2	31
60,4	49,4	54,4	74,0	45,4	42,4	62,5	65,8	32
61,2	53,0	56,9	53,9	45,3	35,4	58,0	64,7	33
59,0	51,8	54,2	—	45,7	34,2	63,5	63,4	34

artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. *b* Bez studentów szkół resortów obrony narodowej oraz spraw wewnętrznych i administracji; studenci filii i zamiejscowych

b Excluding students of the Ministry of National Defence and the Ministry of the Interior and Administration schools; students attending branch sections and basic organizational

TABL. 5 (48). UCZNIOWIE I STUDENCI^a WEDŁUG PŁCI I WIEKU
PUPILS AND STUDENTS^a BY SEX AND AGE

Wiek Age	2000/01	2005/06	2000/01	2005/06
	kobiety females		mężczyźni males	
	w % ogółu ludności danej płci i grupy wieku in % of total population of a given sex and age group			
7—12 lat	98,8	98,3	98,8	98,3
13—15	97,3	98,4	97,0	98,5
16—18	90,8	95,8	86,7	95,1
19—24	48,3	68,5	42,6	51,9
25—29	10,4	10,5	9,0	9,9
30 lat i więcej and more	1,1	1,2	0,7	0,7

a Bez studentów studiów eksternistycznych i cudzoziemców.
a Excluding students attending extramural studies and foreigners.

TABL. 6 (49). WSPÓŁCZYNNIK SKOLARYZACJI WEDŁUG PŁCI
W ROKU SZKOLNYM 2005/06
ENROLMENT RATE BY SEX IN 2005/06 SCHOOL YEAR

Wyszczególnienie	Grupy wieku Age groups	Kobiety Females	Mężczyźni Males	Specification
		w %	in %	

**Brutto
Gross**

Szkoły:				Schools:
podstawowe	7—12	99,1	100,1	primary
gimnazja	13—15	99,7	102,8	lower secondary
zasadnicze zawodowe ^a	16—18	8,4	20,0	basic vocational ^a
licea ogólnokształcące ^b	16—18	76,3	55,9	general secondary ^b
technika ^c	16—18	18,1	57,7	technical secondary ^c
policealne	19—21	17,7	14,6	post-secondary
wyższe ^d	19—24	56,1	41,9	tertiary ^d

**Netto
Netto**

Wychowanie przedszkolne ^e				Pre-primary education ^e
6		97,1	98,0	
Szkoły:				Schools:
podstawowe	7—12	98,1	98,2	primary
gimnazja	13—15	96,3	95,3	lower secondary
zasadnicze zawodowe ^a	16—18	7,3	16,7	basic vocational ^a
licea ogólnokształcące ^b	16—18	65,9	43,3	general secondary ^b
technika ^c	16—18	19,2	28,2	technical secondary ^c
policealne	19—21	10,4	9,2	post-secondary
wyższe ^d	19—24	43,4	38,8	tertiary ^d

a—c łącznie ze szkołami: a — ponadgimnazjalnymi specjalnymi, przysposabiającymi do pracy, b — liceami profilowanymi i uzupełniającymi, c — artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe oraz technikami uzupełniającymi.
d Bez studentów studiów eksternistycznych oraz cudzoziemców. e Dotyczy dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych i przedszkolach.

a—c Including: a — special upper secondary job training schools, b — specialized and supplementary general secondary schools, c — art schools leading to professional certification and supplementary technical secondary schools. d Excluding students attending extramural studies as well as foreigners. e Concern children aged 6 attending pre-primary sections of primary and nursery schools.

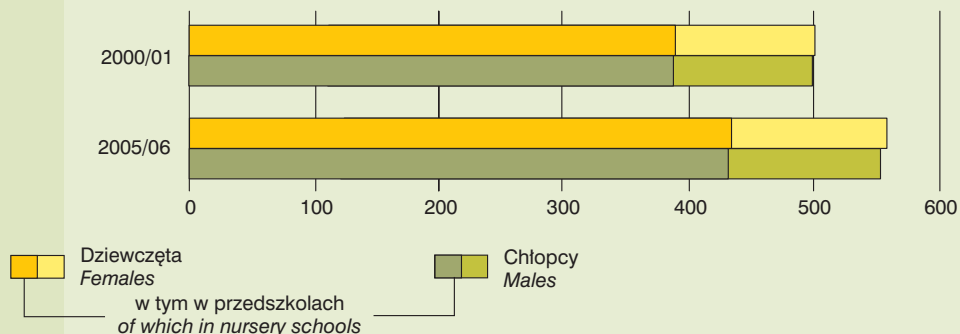
TABL. 7 (50). **DZIEWCZĘTA W PLACÓWKACH WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO**
FEMALES ATTENDING PRE-PRIMARY EDUCATION ESTABLISHMENTS

Wyszczególnienie Specification	2000/01	2005/06	2000/01	2005/06
	w tysiącach in thousands		w % ogółu dzieci w danej placówce wychowania przedszkolnego in % of total children in a given pre-primary education establishments	
Ogółem Total	432,6	410,2	48,9	48,8
w tym w wieku 3—6 lat ^a of which aged 3—6 ^a	425,1	400,4	48,9	48,9
miasta urban areas	295,6	287,7	48,7	48,7
wieś rural areas	136,9	122,5	49,2	49,1
Przedszkola Nursery schools	336,6	319,3	48,9	48,8
w tym w wieku 3—6 lat of which aged 3—6	330,3	311,1	48,9	48,8
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych Pre-primary sections of primary schools	96,0	90,9	48,8	48,9

^a Nie uwzględniono dzieci z oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych specjalnych przy zakładach opieki zdrowotnej (w roku szkolnym 2005/06 — 315 dziewcząt i 471 chłopców).

^a There were not included children from pre-primary sections of special primary schools in health care institutions (in 2005/06 school year — 315 females and 471 males).

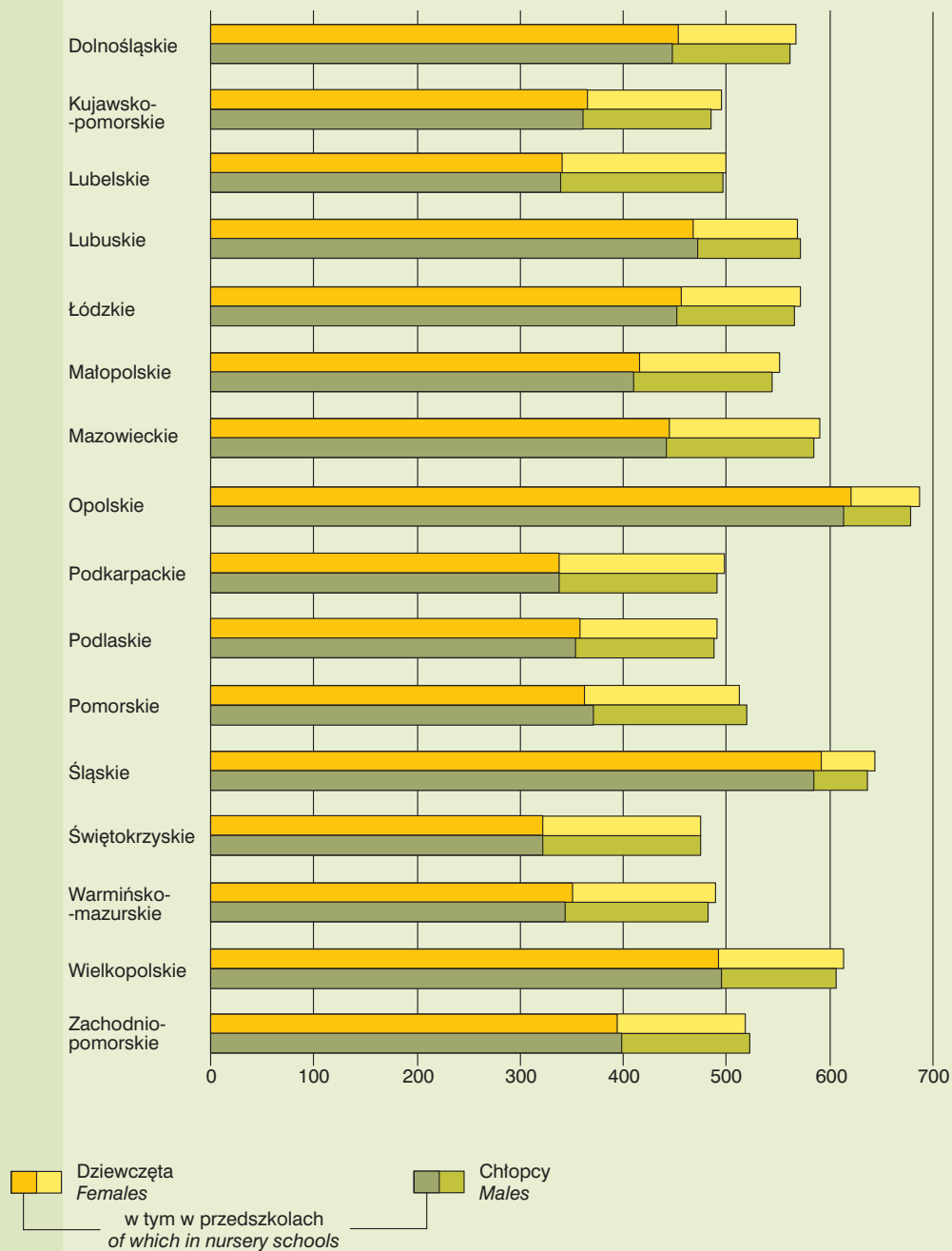
**DZIEWCZĘTA W WIEKU 3–6 LAT W PLACÓWKACH WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO^a NA 1000 DZIECI
W WIEKU 3–6 LAT WEDŁUG PŁCI**
**CHILDREN AT AGE 3-6 ATTENDING PRE-PRIMARY EDUCATION ESTABLISHMENTS^a PER 1000 CHILDREN
AT AGE 3–6 BY SEX**

^a Nie uwzględniono dzieci z oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych specjalnych przy zakładach opieki zdrowotnej.

^a There were not included children from pre-primary sections of special primary schools in health care institutions.

**DZIECI W WIEKU 3–6 LAT W PLACÓWKACH WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO^a NA 1000 DZIECI
W WIEKU 3–6 LAT WEDŁUG PŁCI I WOJEWÓDZTW W ROKU SZKOLNYM 2005/06**
CHILDREN AT AGE 3-6 ATTENDING PRE-PRIMARY EDUCATION ESTABLISHMENTS^a PER 1000 CHILDREN
AT AGE 3-6 BY SEX AND VOIVODSHIP IN 2005/06 SCHOOL YEAR

^a Nie uwzględniono dzieci z oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych specjalnych przy zakładach opieki zdrowotnej.
^a There were not included children from pre-primary sections of special primary schools in health care institutions.

TABL. 8 (51). **KOBIETY W SZKOŁACH ZAWODOWYCH DLA MŁODZIEŻY WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA W ROKU SZKOLNYM 2005/06**

FAEMALES IN VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH BY FIELDS OF EDUCATION IN 2005/06 SCHOOL YEAR

Grupy kierunków kształcenia ^a	Uczennice Students		Absolwentki Graduates		Fields of education ^a
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu uczniów danego kierunku kształcenia in % of total students by field of education	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu absolwentów danego kierunku kształcenia in % of total graduates by field of education	

Zasadnicze szkoły zawodowe
Basic vocational schools

Ogółem	66452	28,6	24618	32,5	Total
Artystyczne	473	31,5	171	29,8	Arts
Ekonomiczno-administracyjne	22572	82,7	9401	83,0	Business and administration
Inżynieryjno-techniczne	605	0,7	240	1,0	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	11280	22,7	3571	23,1	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	154	0,8	49	0,8	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	1257	31,2	476	34,7	Agriculture, forestry and fishery
Usług dla ludności	30111	62,6	10710	61,8	Personal services

Technika^b
Technical secondary schools^b

Ogółem	217450	39,5	46704	40,0	Total
Pedagogiczne	163	70,0	23	92,0	Education science and teacher training
Artystyczne	14397	60,9	2229	62,8	Arts
Spoleczne	62039	69,8	15292	72,3	Social and behavioural science
Ekonomiczno-administracyjne	34291	60,4	8397	66,3	Business and administration
Fizyczne ^c	1083	63,2	311	65,3	Physical sciences ^c
Informatyczne	1275	9,7	18	7,1	Computing
Inżynieryjno-techniczne	2320	1,5	603	1,6	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	15483	56,2	4637	60,5	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	7848	20,0	962	12,2	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	5146	24,0	1298	29,8	Agriculture, forestry and fishery
Weterynaryjne	591	43,4	65	42,8	Veterinary
Medyczne	152	53,0	20	58,8	Health
Usług dla ludności	64586	62,9	11481	65,8	Personal services
Usług transportowych	1356	22,8	394	33,1	Transport services
Ochrony środowiska	6720	57,8	974	57,4	Environmental protection

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97). ^b Łącznie ze szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe oraz w przypadku uczniów — z technikami uzupełniającymi. ^c Między innymi: fizyka, chemia, geologia.

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). ^b Including art schools leading to professional certification and in case of students — supplementary technical secondary schools. ^c Among others: physics, chemistry, geology.

TABL. 9 (52). **KOBIETY W SZKOŁACH ZAWODOWYCH DLA DOROSŁYCH WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA W ROKU SZKOLNYM 2005/06**
FEMALES IN VOCATIONAL SCHOOLS FOR ADULTS BY FIELDS OF EDUCATION IN 2005/06 SCHOOL YEAR

Grupy kierunków kształcenia ^a	Uczennice <i>Students</i>		Absolwentki <i>Graduates</i>		Fields of education ^a
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	w % ogółu uczniów danego kierunku kształcenia <i>in % of total students by field of education</i>	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	w % ogółu absolwentów danego kierunku kształcenia <i>in % of total graduates by field of education</i>	

Zasadnicze szkoły zawodowe
Basic vocational schools

Ogółem	1866	24,0	573	25,9	Total
Artystyczne	2	1,9	1	4,3	Arts
Ekonomiczno-administracyjne	709	62,0	227	70,1	Business and administration
Inżynieryjno-techniczne	26	1,2	9	1,6	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	261	26,5	75	22,1	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	57	4,3	9	2,1	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	67	42,9	9	34,6	Agriculture, forestry and fishery
Usług dla ludności	744	41,3	243	48,9	Personal services

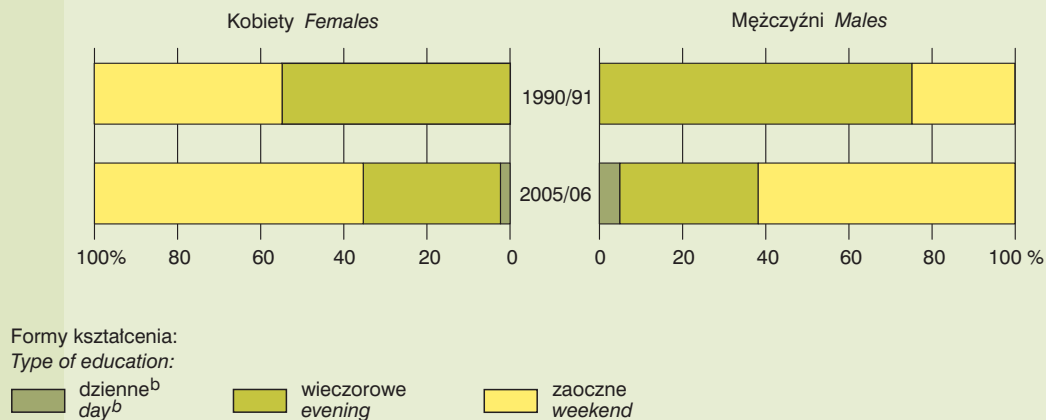
Technika^b
Technical secondary schools^b

Ogółem	33086	32,0	13625	33,5	Total
Artystyczne	130	23,4	73	34,0	Arts
Społeczne	4151	58,0	1442	64,4	Social and behavioural science
Ekonomiczno-administracyjne	15680	73,1	6610	77,6	Business and administration
Fizyczne ^c	3	3,6	3	13,0	Physical sciences ^c
Informatyczne	55	22,9	—	x	Computing
Inżynieryjno-techniczne	427	1,2	188	1,2	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	4206	35,9	2530	41,3	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	383	5,0	101	3,3	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	2416	27,8	750	30,5	Agriculture, forestry and fishery
Medyczne	16	66,7	14	63,6	Health
Opieki społecznej	14	42,4	14	43,8	Social services
Usług dla ludności	5551	53,0	1857	66,3	Personal services
Usług transportowych	54	23,1	43	38,4	Transport services

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97). ^b W przypadku uczniów — łącznie z technikami uzupełniającymi. ^c Między innymi: fizyka, chemia, geologia.

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). ^b In case of students — including supplementary technical secondary schools. ^c Among others: physics, chemistry, geology.

UCZNIOWIE SZKÓŁ DLA DOROSŁYCH WEDŁUG PŁCI I FORM KSZTAŁCENIA^a
STUDENTS OF SCHOOLS FOR ADULTS BY SEX AND TYPE OF EDUCATION^a

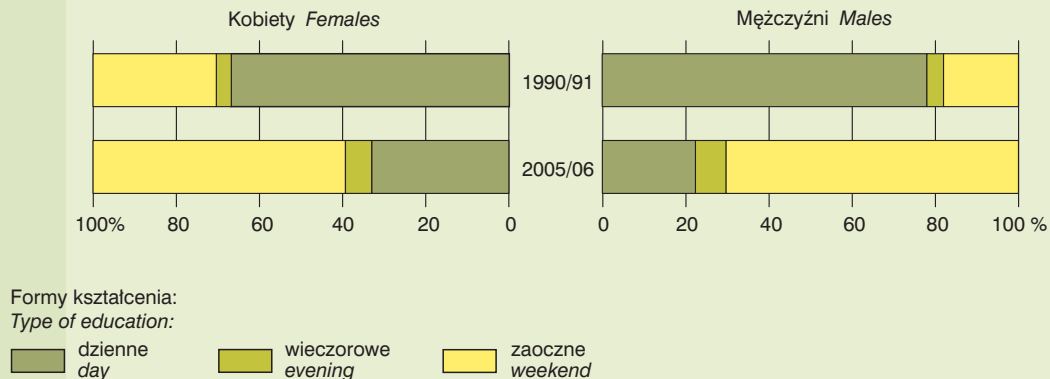
a Dane obejmują szkoły: podstawowe, gimnazja, zasadnicze zawodowe, licea ogólnokształcące, technika oraz w roku szkolnym 2005/06 licea profilowane, uzupełniające licea ogólnokształcące i technika uzupełniająca. b Nie dotyczy roku szkolnego 1990/91.
 a Data include schools: primary, lower secondary, basic vocational, technical secondary as well as in 2005/06 school year specialized secondary, supplementary general secondary and supplementary technical secondary. b Do not concern 1990/91 school year.

TABL. 10 (53). KOBIECY W SZKOŁACH POLICEALNYCH WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA W ROKU SZKOLNYM 2005/06
FEMALES IN POST-SECONDARY SCHOOLS BY FIELDS OF EDUCATION IN 2005/06 SCHOOL YEAR

Grupy kierunków kształcenia ^a	Uczennice Students		Absolwentki Graduates		Fields of education ^a
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu uczniów danego kierunku kształcenia in % of total students by field of education	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu absolwentów danego kierunku kształcenia in % of total graduates by field of education	
Ogółem	169003	53,9	63435	60,8	Total
Pedagogiczne	18423	80,2	5253	84,4	Education science and teacher training
Artystyczne	2953	53,9	1501	59,3	Arts
Humanistyczne	640	67,2	425	70,0	Humanities
Społeczne	13237	68,8	5572	78,9	Social and behavioural science
Dziennikarstwa i informacji	918	77,0	459	78,9	Journalism and information
Ekonomiczne i administracyjne	36096	62,0	13423	73,0	Business and administration
Fizyczne ^b	270	68,0	96	74,4	Physical sciences ^b
Informatyczne	11054	20,0	3984	24,1	Computing
Inżynierjno-techniczne	1500	26,1	573	28,2	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	434	61,6	193	72,6	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	1548	33,9	703	45,7	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	1009	28,9	229	35,2	Agriculture, forestry and fishery
Weterynaryjne	64	66,7	22	68,8	Veterinary
Medyczne	20559	65,2	8783	68,0	Health
Opieki społecznej	12578	86,5	4983	89,8	Social services
Usług dla ludności	40175	74,3	14727	81,6	Personal services
Usług transportowych	214	30,4	64	34,4	Transport services
Ochrony środowiska	676	43,7	265	48,2	Environmental protection
Ochrony i bezpieczeństwa	6387	19,7	2102	20,3	Security services
Pozostałe	268	69,8	78	79,6	Other

a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97). b Między innymi: fizyka, chemia, geologia.

a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). b Among others: physics, chemistry, geology.

UCZNIOWIE SZKÓŁ POLICEALNYCH WEDŁUG PŁCI I FORM KSZTAŁCENIA
STUDENTS OF POST-SECONDARY SCHOOLS BY SEX AND TYPE OF EDUCATION

TABL. 11 (54). KOBIETY W SZKOŁACH WYŻSZYCH
FEMALES IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

Wyszczególnienie	2000/01	2005/06	2000/01	2005/06	Specification
	studentki students		absolwentki graduates		

W liczbach bezwzględnych
In absolute numbers

Ogółem	900507	1103890	195153	256139	Total
Uniwersytety	289363	370461	65078	84038	Universities
Wyższe szkoły techniczne	102370	104820	17728	22545	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze	46801	59604	8479	9988	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekonomiczne	224982	236025	55502	58931	Academies of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne	106302	80353	22389	24789	Teacher education schools
Akademie medyczne	20814	36928	3420	8018	Medical academies
Wyższe szkoły morskie	3568	4064	826	1230	Merchant marine academies
Akademie wychowania fizycznego	10392	13230	2515	2961	Physical academies
Wyższe szkoły artystyczne	7870	9577	1378	1835	Fine arts academies
Wyższe szkoły teologiczne	5672	6085	1225	1699	Theological academies
Wyższe szkoły zawodowe	36664	128821	3874	27630	Higher vocational schools
Szkoły resortu obrony narodowej	2804	2849	705	567	Academies of the Ministry of National Defence
Szkoły resortu spraw wewnętrznych i administracji	168	262	57	66	Academies of the Ministry of the Interior and Administration
Pozostałe szkoły (niepubliczne o profilu uniwersyteckim)	42737	50811	11977	11842	Other schools (non-public with a university profile)

TABL. 11 (54). **KOBIETY W SZKOŁACH WYŻSZYCH (dok.)**
FEMALES IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS (cont.)

Wyszczególnienie	2000/01	2005/06	2000/01	2005/06	Specification
	studentki students		absolwentki graduates		

W % ogółu studentów lub absolwentów danego typu szkół
In % of total students or graduates by type of schools

Ogółem	56,8	56,5	64,2	65,0	Total
Uniwersytety	65,3	65,8	71,8	72,5	Universities
Wyższe szkoły techniczne	32,2	31,7	39,6	40,5	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze	54,7	55,3	57,5	60,2	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekonomiczne	60,9	57,9	67,2	67,0	Academies of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne	71,7	71,8	75,7	75,9	Teacher education schools
Akademie medyczne	70,6	75,6	73,1	81,1	Medical academies
Wyższe szkoły morskie	35,2	35,4	48,5	51,1	Merchant marine academies
Akademie wychowania fizycznego	46,9	47,0	50,3	52,3	Physical academies
Wyższe szkoły artystyczne	61,5	62,2	67,8	64,7	Fine arts academies
Wyższe szkoły teologiczne	61,1	58,4	71,3	62,7	Theological academies
Wyższe szkoły zawodowe	63,8	57,3	71,0	65,8	Higher vocational schools
Szkoły resortu obrony narodowej	27,7	23,8	35,5	31,5	Academies of the Ministry of National Defence
Szkoły resortu spraw wewnętrznych i administracji	7,8	13,3	7,5	14,0	Academies of the Ministry of the Interior and Administration
Pozostałe szkoły (niepubliczne o profilu uniwersyteckim)	64,5	63,9	66,8	68,2	Other schools (non-public with a university profile)

STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG PŁCI I SYSTEMÓW STUDIÓW
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY SEX AND STUDY SYSTEMS

TABL. 12 (55). **KOBIETY W SZKOŁACH WYŻSZYCH WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA
W ROKU SZKOLNYM 2005/06**
 FEMALES IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY FIELDS OF EDUCATION IN 2005/06 SCHOOL YEAR

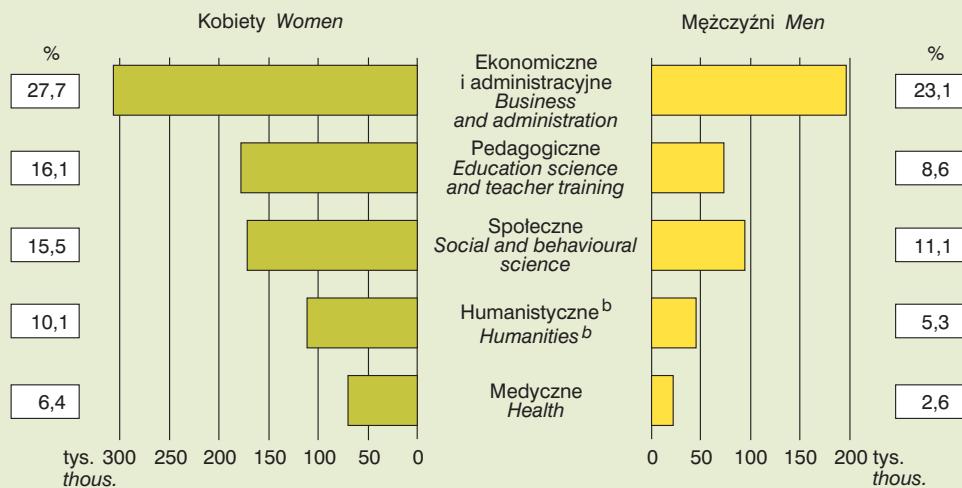
Grupy kierunków kształcenia ^d	Studentki Students		Absolwentki Graduates		Fields of education ^d
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu studentów danego kierunku kształcenia in % of total students by field of education	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu absolwentów danego kierunku kształcenia in % of total graduates by field of education	
Ogółem	1103890	56,5	256139	65,0	Total
Pedagogiczne	177756	70,9	45040	75,2	Education science and teacher training
Artystyczne	14325	64,6	2448	66,7	Arts
Humanistyczne ^b	111652	71,3	26047	78,8	Humanities ^b
Spoleczne	170714	64,5	39445	69,6	Social and behavioural science
Dziennikarstwa i informacji	11450	68,0	2815	76,8	Journalism and information
Ekonomiczne i administracyjne . . .	305703	60,9	77754	69,6	Business and administration
Prawne	29113	53,4	4729	57,9	Law
Biologiczne ^c	11185	81,9	2667	85,3	Life sciences ^c
Fizyczne ^d	19635	56,8	3830	63,1	Physical sciences ^d
Matematyczne i statystyczne	10019	62,8	2369	70,9	Mathematics and statistics
Informatyczne	12523	12,1	2800	16,3	Computing
Inżynieryjno-techniczne	27513	17,9	5012	22,1	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	13276	47,2	2134	54,2	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	20746	36,7	3410	42,2	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	20655	52,0	3715	58,6	Agriculture, forestry and fishery
Weterynaryjne	2768	64,8	389	67,0	Veterinary
Medyczne	70287	76,3	15790	82,9	Health
Opieki społecznej	1599	83,5	—	—	Social services
Usług dla ludności	40174	62,5	9094	70,1	Personal services
Usług transportowych	2171	13,6	404	17,7	Transport services
Ochrony środowiska	29255	52,5	6117	57,6	Environmental protection
Ochrony i bezpieczeństwa	1371	21,0	130	13,8	Security services

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97). ^b Łącznie z teologią. ^c, ^d Między innymi: ^c — biologia, botanika, biochemia, toksykologia, genetyka, zoologia, ^d — astronomia, fizyka, chemia, geologia.

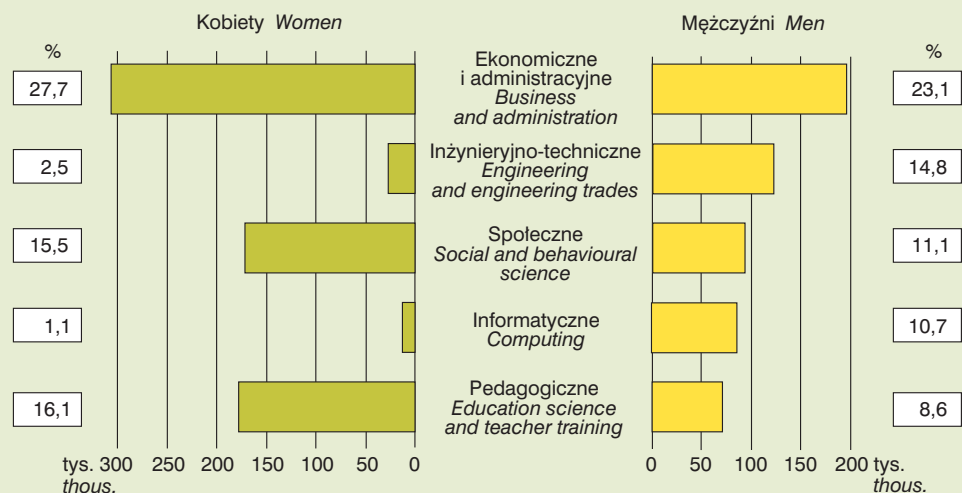
^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). ^b Including theology. ^c, ^d Among others: ^c — biology, botany, biochemistry, toxicology, genetics, zoology, ^d — astronomy, physics, chemistry, geology.

PIĘĆ NAJBARDZIEJ POPULARNYCH WŚRÓD STUDENTEK I STUDENTÓW SZKÓŁ WYŻSZYCH GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA^a W ROKU SZKOLNYM 2005/06
FIVE MOST POPULAR FIELDS OF EDUCATION^a AMONG STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN 2005/06 SCHOOL YEAR

Według preferencji kobiet
By preferences of females

Według preferencji mężczyzn
By preferences of males

27,7 %

Udział studentów danego kierunku kształcenia w ogólnej liczbie studentów danej płci
 Share of students of a given field of education in total number of students by sex

a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97). b Łącznie z teologią.

a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). b Including theology.

TABL. 13 (56). **KOBIETY NA STUDIACH PODYPLOMOWYCH^a**
FEMALES ON POSTGRADUATE STUDIES^a

Wyszczególnienie	2000/01	2005/06	2000/01	2005/06	Specification
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		w % ogółu słuchaczy danego typu szkół in % of total students by type of schools		
Ogółem	103601	92943	70,6	68,4	Total
Uniwersytety	33244	28814	77,0	76,0	Universities
Wyższe szkoły techniczne	8920	5818	56,4	48,9	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze	2716	3215	65,3	68,3	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekonomiczne	14819	16410	61,4	63,8	Academies of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne	16513	7527	86,9	86,1	Teacher education schools
Akademie medyczne	375	218	58,2	59,9	Medical academies
Wyższe szkoły morskie	65	106	75,6	52,2	Merchant marine academies
Akademie wychowania fizycznego	1721	1311	66,4	54,5	Physical academies
Wyższe szkoły artystyczne	436	649	80,3	73,0	Fine arts academies
Wyższe szkoły teologiczne	366	629	58,2	62,8	Theological academies
Wyższe szkoły zawodowe	5055	7983	76,3	76,2	Higher vocational schools
Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego	15320	13968	65,3	62,7	Medical Center for Postgraduate Education
Placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk	622	270	82,9	79,4	Scientific units of the Polish Academy of Sciences
Instytuty naukowo-badawcze	560	846	65,2	61,5	Research institutes
Krajowa Szkoła Administracji Publicznej	69	75	42,3	41,2	National school of Public Administration
Szkoły resortu obrony narodowej	2	155	0,8	14,2	Academies of the Ministry of National Defence
Szkoły resortu spraw wewnętrznych i administracji	93	9	26,6	15,8	Academies of the Ministry of the Interior and Administration
Pozostałe szkoły (niepubliczne o profilu uniwersyteckim)	2705	4940	76,7	78,9	Other schools (non-public with a university profile)

a Dla studiów trwających: do 1 roku — stan w dniu rozpoczęcia zajęć, 1 rok i dłużej — stan w dniu 31 XII.

U w a g a. W roku szkolnym 1990/91 wśród ogółu słuchaczy studiów podyplomowych było 11178 kobiet (42,8%), a w roku szkolnym 1995/96 — 31947 kobiet (57,9%).

a For studies lasting: up to 1 year — as of beginning of the academic year, 1 year and longer — as of 31 XII.

N o t e. In 1990/91 school year among postgraduate students there were 11178 females, and in 1995/96 school year — 31947 females. They constituted respectively: 42,8% and 57,9% of all postgraduate students.

TABL. 14 (57). **KOBIETY NA STUDIACH DOKTORANCKICH**
FEMALES ON DOCTORAL STUDIES

Wyszczególnienie	2000/01	2005/06	2000/01	2005/06	Specification
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		w % ogółu uczestników danego typu szkół in % of total students by type of schools		
Ogółem	11315	16131	44,2	49,3	Total
Uniwersytety	6805	8906	52,7	55,0	Universities
Wyższe szkoły techniczne	1616	2044	26,3	32,0	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze	913	891	57,6	58,6	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekonomiczne	715	1375	38,7	47,6	Academies of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne	71	109	55,9	58,9	Teacher education schools
Akademie medyczne	473	1148	57,1	62,7	Medical academies
Akademie wychowania fizycznego	80	220	47,3	60,8	Physical academies
Wyższe szkoły artystyczne	—	11	—	64,7	Fine arts academies
Wyższe szkoły teologiczne	195	147	25,0	24,8	Theological academies
Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego	—	11	—	52,4	Medical Center for Postgraduate Education
Placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk	216	879	43,5	52,3	Scientific units of the Polish Academy of Sciences
Instytuty naukowo-badawcze	140	311	46,8	42,4	Research institutes
Szkoły resortu obrony narodowej	91	23	21,0	10,3	Academies of the Ministry of National Defence
Pozostałe szkoły (niepubliczne o profilu uniwersyteckim)	—	56	—	80,0	Other schools (non-public with a university profile)

U w a g a. W roku szkolnym 1990/91 wśród ogółu uczestników studiów doktoranckich były 442 kobiety (16,4%), a w roku szkolnym 1995/96 — 3995 kobiet (38,1%).

N o t e. In 1990/91 school year among doctoral students there were 442 females, and in 1995/96 school year — 3995 females. They constituted respectively: 16,4% and 38,1% of all doctoral students.

TABL. 15 (58). **KOBIETY NA STUDIACH DOKTORANCKICH WEDŁUG DZIEDZIN NAUK**
FEMALES ON DOCTORAL STUDIES BY FIELD OF SCIENCES

Dziedziny nauk Field of sciences	1995/96	2000/01	2005/06	1995/96	2000/01	2005/06
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers			w % ogółu uczestników w danej dziedzinie nauk in % of total participants in a given field of sciences		
Ogółem Total	3995	11315	16131	38,1	44,2	49,3
Przyrodnicze Natural sciences	1014	1896	2689	44,5	49,2	52,4
Techniczne Technical sciences	299	1367	1506	15,8	23,6	28,9
Medyczne Medical sciences	282	1017	1738	50,2	51,2	60,2
Rolnicze Agricultural sciences	306	1274	981	48,6	57,7	60,5
Społeczne Social sciences	2094	5761	9217	40,9	48,9	51,6

TABL. 16 (59). **STOPNIE NAUKOWE DOKTORA I DOKTORA HABILITOWANEGO NADANE KOBIECIOM**
NUMBER OF SCIENTIFIC DEGREES AWARDED TO WOMEN

Dziedziny nauk Field of sciences	1990	1995	2000	2005	1990	1995	2000	2005
	doktora doctor (PhD)				doktora habilitowanego habilitated doctor ^a (HD)			

W liczbach bezwzględnych
In absolute numbers

Ogółem Total	717	763	1832	2931	208	171	240	344
Przyrodnicze Natural sciences	118	114	316	494	34	35	43	55
Techniczne Technical sciences	59	68	134	235	7	8	13	36
Medyczne Medical sciences	233	246	541	758	44	32	64	51
Rolnicze Agricultural sciences	57	78	180	287	31	20	18	34
Społeczne Social sciences	250	257	661	1157	92	76	102	168

W % ogółu nadanych stopni w danej dziedzinie nauk
In % of total number in a given field of sciences awarded

Ogółem Total	30,9	33,2	41,6	49,5	21,4	27,2	29,0	36,0
Przyrodnicze Natural sciences	30,7	32,8	44,6	53,9	18,9	24,3	25,1	35,0
Techniczne Technical sciences	12,7	15,0	18,4	23,8	3,3	7,6	9,5	19,6
Medyczne Medical sciences	45,1	37,2	46,8	57,2	29,7	30,8	35,4	34,9
Rolnicze Agricultural sciences	28,9	38,0	43,9	56,3	29,8	30,8	25,7	33,3
Społeczne Social sciences	32,9	40,7	47,3	53,1	28,0	36,2	37,8	45,9

^a The habilitated doctor's degree (HD) which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professional post in scientific institutions.

Źródło: dane Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Source: data of the Ministry of Science and Higher Education.

TABL. 17 (60). **TYTUŁY NAUKOWE PROFESORA NADANE KOBIECOM**
NUMBER OF TITLES OF PROFESSOR GRANTED TO WOMEN

Dziedziny nauk Field of sciences	1991	1995	2000	2005	1991	1995	2000	2005
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				w % ogółu nadanych tytułów w danej dziedzinie nauk in % of total number in a given field of sciences granted			
Ogółem Total	101	61	111	136	22,4	16,6	23,6	27,0
Przyrodnicze Natural sciences	20	6	19	32	17,9	12,8	22,1	27,6
Techniczne Technical sciences	2	2	6	8	3,1	3,0	9,7	9,8
Medyczne Medical sciences	23	12	20	40	31,9	23,1	29,9	38,5
Rolnicze Agricultural sciences	14	8	17	16	25,0	17,8	30,4	23,5
Spoleczne Social sciences	42	33	49	40	28,8	21,0	24,6	30,1

Źródło: dane Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.
Source: data of the Chancellery of the President of the Republic of Poland.

TABL. 18 (61). **KOBIETY — CZŁONKOWIE POLSKIEJ AKADEMII NAUK**
Stan w dniu 31 XII
WOMEN — MEMBERS OF THE POLISH ACADEMY OF SCIENCES
As of 31 XII

Wyszczególnienie Specification	1990	1995	2000	2005	1990	1995	2000	2005
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				w % ogółu członków w danej grupie i dziedzinie nauk in % of total members in a given group and field of sciences			
Ogółem Total	10	12	13	15	2,2	2,3	2,4	2,7
członkowie krajowi national members	8	9	9	10	2,6	2,7	2,8	3,0
rzeczywiści full members	4	4	5	5	2,2	2,1	2,6	2,6
korespondenci corresponding members	4	5	4	5	3,2	3,7	3,0	3,5
członkowie zagraniczni foreign members	2	3	4	5	1,4	1,5	1,8	2,2
w dziedzinie nauk: in the field of:								
Przyrodniczych Natural sciences	6	6	6	7	3,1	2,7	2,5	2,9
Medycznych Medical sciences	2	2	2	3	3,6	3,1	3,1	4,8
Rolniczych Agricultural sciences	—	1	1	1	x	1,9	1,7	1,7
Spolecznych Social sciences	2	3	4	4	2,8	3,4	4,3	4,3

Źródło: dane Polskiej Akademii Nauk.
Source: data of the Polish Academy of Sciences.

TABL. 19 (62). **KOBIETY ZATRUDNIONE W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG GRUP STANOWISK**
Stan w dniu 31 XII
WOMEN EMPLOYED IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY OCCUPATION
As of 31 XII

Grupy stanowisk	2000	2005	2000	2005	Occupation
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		w % ogółu zatrudnionych w danej grupie stanowisk in % of total employment in a given occupation		
Ogółem	54326	52645	43,2	42,7	Total
Pracownicy naukowo-badawczy	33572	38426	38,1	39,3	Researchers
Technicy i pracownicy równorzędni	10578	6613	52,1	47,3	Technicians and equivalent staff
Pozostały personel	10176	7606	59,4	65,8	Other supporting staff

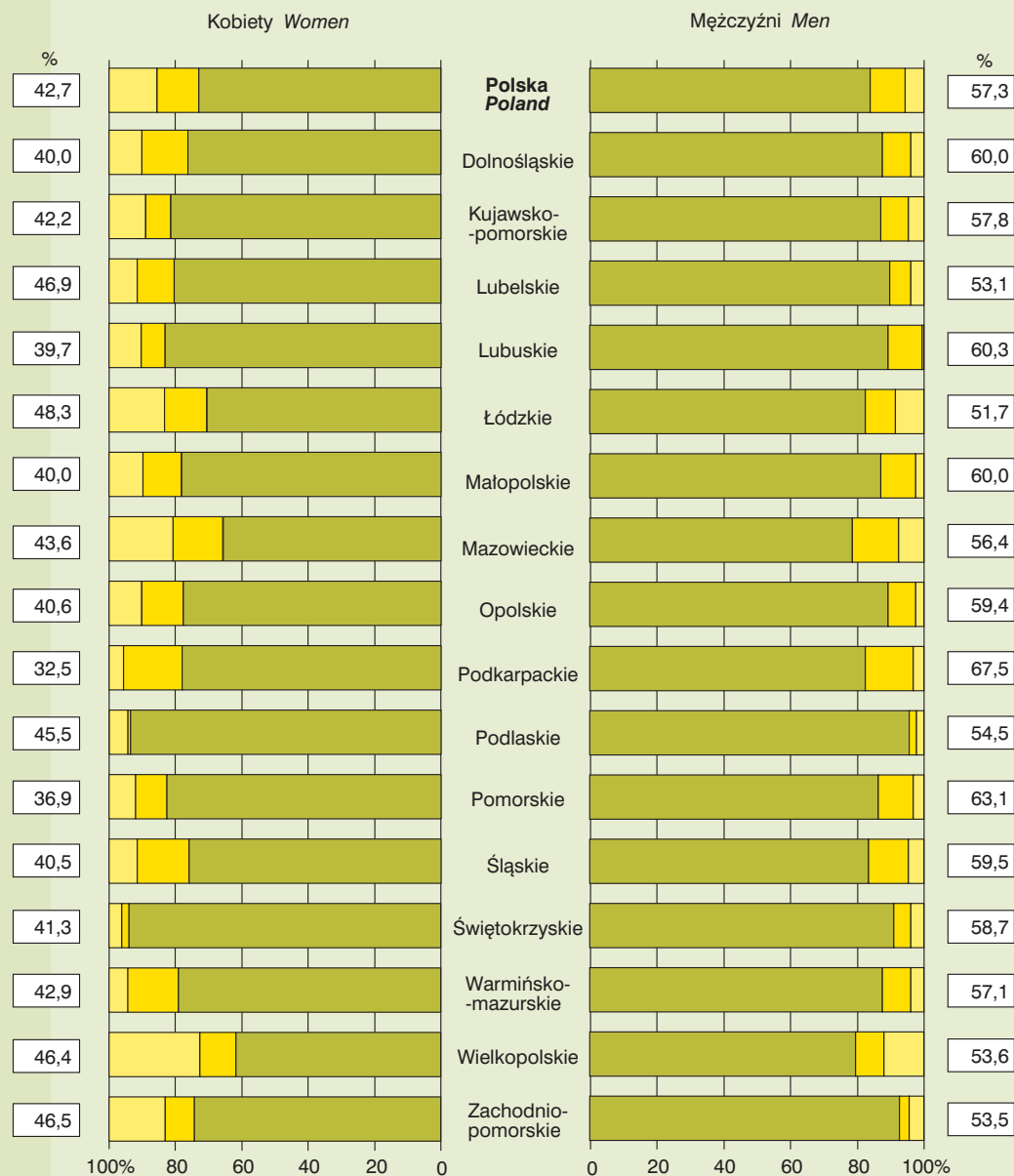

ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG PŁCI, GRUP STANOWISK I WOJEWÓDZTW^a W 2005 R.

Stan w dniu 31 XII

EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY SEX, OCCUPATION AND VOIVODSHIP^a IN 2005

As of 31 XII

42,7 %

Udział danej płci w ogólnej liczbie zatrudnionych w działalności badawczej i rozwojowej
Share of a given sex in total number of employment in research and development activity

Pracownicy naukowo-badawczy
 Technicy i pracownicy równorzędni
 Pozostały personel

^a Grupowanie metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności.
^a Grouping by local kind-of-activity unit method.

TABL. 20 (63). **KOBIETY ZATRUDNIONE W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG GRUP JEDNOSTEK I POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W 2005 R.**

Stan w dniu 31 XII

WOMEN EMPLOYED IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY GROUP OF UNITS AND EDUCATIONAL LEVEL IN 2005

As of 31 XII

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Jednostki Units			Szkoly wyższe Higher education institutions	Pozostałe jednostki Other units
		naukowe i badawczo- rozwojowe scientific and research- development	obsługi nauki science support	rozwojowe development		

**W liczbach bezwzględnych
In absolute numbers**

Ogółem Total	52645	12909	186	2679	36753	118
Z wykształceniem wyższym: With higher education:						
z tytułem naukowym profesora with title of professor	1911	316	5	—	1585	5
ze stopniem naukowym: with scientific degree of:						
doktora habilitowanego habilitated doctor ^a (HD)	3140	391	4	1	2738	6
doktora doctor (PhD)	17339	2251	20	62	14984	22
z tytułem zawodowym magistra, inżyniera, lekarza, licencjata with tertiary degrees below the PhD level (Master's degree, Bachelor's degree and equivalent)	20383	5361	141	1636	13184	61
Z wykształceniem pozostałym Other education	9872	4590	16	980	4262	24

**W % ogółu zatrudnionych w danej grupie jednostek i o danym poziomie wykształcenia
In % of total employment in a given group of units and educational level**

Ogółem Total	42,7	44,9	62,2	25,0	44,1	49,0
Z wykształceniem wyższym: With higher education:						
z tytułem naukowym profesora with title of professor	19,6	20,1	41,7	x	19,5	15,6
ze stopniem naukowym: with scientific degree of:						
doktora habilitowanego habilitated doctor ^a (HD)	28,7	31,2	80,0	12,5	28,3	30,0
doktora doctor ^a (PhD)	42,4	39,7	36,4	23,8	43,0	39,3
z tytułem zawodowym magistra, inżyniera, lekarza, licencjata with tertiary degrees below the PhD level (Master's degree, Bachelor's degree and equivalent)	46,7	45,7	71,6	22,2	54,5	63,5
Z wykształceniem pozostałym Other education	54,2	53,9	53,3	32,1	64,7	64,9

^a The habilitated doctor's degree (HD) which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

**RODZINA
I GOSPODARSTWO DOMOWE**

FAMILY AND HOUSEHOLD

Uwagi do działu

1. Stan cywilny faktyczny osób został określony na podstawie charakteru związku, w jakim żyje dana osoba, tj. w oparciu o informacje dotyczące relacji z głową gospodarstwa domowego, stanu cywilnego prawnego oraz wzajemnych powiązań między osobami.

Ustalono następujące kategorie faktycznego stanu cywilnego:

- kawaler, panna,
- żonaty, zamężna — w świetle prawa świeckiego lub kanonicznego i pozostający w faktycznym małżeństwie,
- partner, partnerka (prowadzący wspólne gospodarstwo domowe — bez względu na ich stan cywilny prawny),
- wdowiec, wdowa,
- rozwiedziony, rozwiedziona,
- separowany, separowana — dotyczy osób:
  - pozostających w separacji prawnej i nietworzących związków partnerskich z innymi osobami,
  - o stanie cywilnym prawnym żonaty, zamężna — niepozostających w związku małżeńskim i nietworzących związków partnerskich z innymi osobami.

2. Wiek środkowy nowożeńców — wiek w momencie zawarcia małżeństwa, który połowa nowożeńców już przekroczyła, a którego druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

3. Przez rodzinę rozumie się zespół osób wyodrębnionych w ramach gospodarstwa domowego na podstawie kryteriów biologicznych, wychodząc od najmłodszego pokolenia.

4. Jako dziecko określa się osobę w każdym wieku, która pozostaje w gospodarstwie domowym wraz z obojgiem lub jednym z rodziców. Do dzieci zalicza się również pasierbów oraz dzieci przysposobione.

Dziecko do lat 24 pozostające na utrzymaniu jest to dziecko nieposiadające własnego źródła utrzymania i pozostające na utrzymaniu innej osoby.

5. Przez gospodarstwo domowe rozumie się zespół osób spokrewnionych i niespokrewnionych, zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się. Osoby samotne utrzymujące się samodzielnie tworzą jednoosobowe gospodarstwa domowe.

6. Gospodarstwo domowe z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie jest to gospodarstwo, w którym jeden z członków jest użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych, gospodarstwa indywidualnego (działki rolnej) o powierzchni do 1 ha użytków rolnych lub jest właścicielem zwierząt gospodarskich nieposiadającym użytków rolnych.

7. W podziale terytorialnym podaje się:

- **małżeństwa** — jeśli nie zaznaczono inaczej — według miejsca zameldowania męża przed ślubem; jeżeli mąż przed ślubem mieszkał za granicą — przyjmuje się miejsce zameldowania żony przed ślubem,
- **małżeństwa w separacji i rozwody** — według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo; jeżeli pozew wносиła osoba zamieszkała za granicą — separacja lub rozwód zostały zaliczone tam, gdzie zamieszkiwał współmałżonek.

Notes to the chapter

1. De facto marital status of persons has been defined derivatively, on the basis of character of the relationship that a given person lives in, i.e. on the basis of information on the relations with the head of the household, legal marital status and mutual connection between the persons.

The following categories of de facto marital status have been defined:

- single,
- married — in the light of secular or canon law and in actual status of marriage,
- male cohabitant, female cohabitant (living in the same household — irrespective of the legal marital status),
- widower, widow,
- divorced,
- separated — it is related to persons:
  - remaining in a legal separation and not creating cohabitations with other persons,
  - legally married but not creating a marriage or cohabitation with other persons.

2. Median age of new marriages — means the age that half of the bridegrooms and brides has already passed and the remaining half of them has not yet passed.

3. The family is understood as a group of persons in a household distinguished on the basis of biological criteria, starting with the youngest generation.

4. A child is defined as a person irrespective of age, who remains in the household together with one or both parents. Children also include stepchildren and adopted children.

Dependent child aged up to 24 years is a child not having own source of income and maintained by other person.

5. The household is understood as a group of related or unrelated persons, living together and earning their living collectively. Lone persons, who maintain themselves individually, constitute one-person households.

6. The household with user of private farm in agriculture is a household, in which one of the members is a user of a private farm exceeding 1 ha of agricultural land, private farm (agricultural plots) of up to 1 ha of agricultural land or is the owner of livestock, and does not possess agricultural land.

7. Data according to territorial division were compiled:

- **marriages** — unless otherwise indicated — according to the husband's place of permanent residence before the marriage; if husband lived abroad — wife's place of residence before the marriage is used,
- **separations and divorces** — according to the plaintiff's place of residence; if plaintiff lived abroad — spouse's place of residence.

TABL. 1 (64). **KOBIETY W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG STANU CYWILNEGO FAKTYCZNEGO^a**
FEMALES AGED 15 AND MORE BY DE FACTO MARITAL STATUS^a

Stan cywilny faktyczny	1988			2002			De facto marital status
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	

W tysiącach
In thousands

Ogółem	14715,1	9270,6	5444,4	16326,3	10506,3	5820,0	Total
Panny	2802,4	1834,2	968,2	3869,0	2567,9	1301,2	Single
Pozostające w związku	9248,2	5739,9	3508,2	9078,4	5679,2	3399,2	Living together
małżeńskim	.	.	.	8880,4	5530,6	3349,8	married
partnerskim	.	.	.	198,0	148,6	49,4	cohabitant
Wdowy	2169,3	1271,2	898,1	2446,3	1481,5	964,8	Widowed
Rozwiedzione	494,9	425,1	69,8	635,8	546,6	89,2	Divorced
Separowane	.	.	.	175,2	125,1	50,1	Separated
Nieustalony	0,3	0,2	0,1	121,6	106,0	15,5	Unknown

W % ogółu ludności danego stanu cywilnego faktycznego
In % of total population of a given de facto marital status

Ogółem	52,1	53,0	50,5	52,2	53,1	50,6	Total
Panny	43,3	47,0	37,6	44,3	47,1	39,6	Single
Pozostające w związku	50,2	50,2	50,1	50,2	50,2	50,1	Living together
małżeńskim	.	.	.	50,2	50,2	50,1	married
partnerskim	.	.	.	50,0	50,0	50,0	cohabitant
Wdowy	84,8	85,5	83,9	85,2	85,4	85,0	Widowed
Rozwiedzione	62,0	63,9	52,3	61,7	63,9	51,3	Divorced
Separowane	.	.	.	56,7	58,4	52,7	Separated
Nieustalony	50,0	53,1	40,8	49,3	49,4	48,8	Unknown

a Dla 1988 r. dane Narodowego Spisu Powszechnego, dla 2002 r. dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań.
a For 1988, data of the National Census; for 2002, data of the Population and Housing Census.

TABL. 2 (65). **KOBIETY I MĘŻCZYŹNI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG STANU CYWILNEGO FAKTYCZNEGO I WIEKU W 2002 R.^a**
FEMALES AND MALES AGED 15 AND MORE BY DE FACTO MARITAL STATUS AND AGE IN 2002^a

Płeć Sex Wiek Age	Ogółem Grand total	Stan cywilny faktyczny De facto marital status						
		panny/ kawalerowie single	pozostający w związku living together			wdowy/ wdowcy widowed	rozwi- dzone/ rozwie- dzeni divorced	separo- wane/ separo- wani separated
			razem total	małżeńskim married	partnerskim cohabitant			
w odsetkach in percent								
Ogółem Total								
Kobiety Females	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
15—19 lat	9,8	40,9	0,3	0,2	1,9	0,0	0,0	0,2
20—24	9,5	28,7	4,6	4,4	13,9	0,0	0,9	5,3
25—29	8,7	10,8	10,3	10,2	17,3	0,2	4,4	11,1
30—34	7,4	4,0	10,7	10,7	11,2	0,4	7,2	10,8
35—39	7,4	2,6	11,0	11,0	9,5	0,8	9,4	11,0
40—49	18,6	4,9	26,7	26,8	23,6	5,7	32,2	28,2
50—59	14,5	3,2	19,0	19,1	14,8	12,6	25,3	18,7
60 lat i więcej and more	24,1	4,9	17,4	17,6	7,8	80,3	20,6	14,7
Mężczyźni Males	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
15—19 lat	11,2	34,4	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0
20—24	10,7	28,7	2,1	2,0	7,8	0,0	0,4	2,7
25—29	9,8	14,1	8,2	8,0	15,8	0,1	3,7	9,0
30—34	8,3	5,9	10,0	9,9	11,6	0,3	7,5	10,3
35—39	8,2	4,3	10,6	10,6	10,3	0,7	10,0	10,8
40—49	20,0	7,5	26,4	26,5	25,7	6,2	34,3	29,2
50—59	14,5	3,1	20,1	20,2	17,5	13,4	26,9	20,6
60 lat i więcej and more	17,3	2,0	22,6	22,8	10,9	79,3	17,2	17,4
Miasta Urban areas								
Kobiety Females	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
15—19 lat	9,3	37,5	0,2	0,2	1,5	0,0	0,0	0,2
20—24	9,7	29,6	4,1	3,8	14,3	0,0	0,8	5,2
25—29	8,7	11,6	10,0	9,7	18,4	0,2	4,1	11,1
30—34	7,2	4,2	10,2	10,1	11,3	0,4	6,8	10,7
35—39	7,2	2,8	10,6	10,6	9,2	0,8	8,9	10,8
40—49	19,6	5,5	27,9	28,2	23,3	6,2	32,0	28,5
50—59	15,6	3,8	20,4	20,5	14,7	13,9	26,0	19,2
60 lat i więcej and more	22,7	5,0	16,6	16,9	7,3	78,5	21,4	14,3

^a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań; w podziale według stanu cywilnego oraz wieku nie uwzględniono osób o nieustalonym stanie cywilnym faktycznym oraz wieku.

^a Data of the Population and Housing Census; division by marital status and age excludes persons of unknown de facto marital status and age.

TABL. 2 (65). **KOBIETY I MEŻCZYŹNI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG STANU CYWILNEGO FAKTYCZNEGO I WIEKU W 2002 R.^a (dok.)**

FEMALES AND MALES AGED 15 AND MORE BY DE FACTO MARITAL STATUS AND AGE IN 2002^a (cont.)

Płeć Sex Wiek Age	Ogółem Grand total	Stan cywilny faktyczny De facto marital status						
		panny/ kawalerowie single	pozostający w związku living together			wdowy/ wdowcy widowed	rozwi- dzone/ rozwi- dzeni divorced	separo- wane/ /separo- wani separated
			razem total	małżeńskim married	partnerskim cohabitant			
w odsetkach in percent								

**Miasta (dok.)
Urban areas (cont.)**

	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Meżczyźni Males								
15—19 lat	10,9	35,1	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	0,1
20—24	11,0	31,0	2,0	1,8	8,1	0,0	0,4	2,8
25—29	10,0	15,0	8,1	7,9	16,8	0,1	3,7	9,5
30—34	8,1	5,6	9,7	9,7	11,8	0,3	7,5	10,6
35—39	7,8	3,6	10,1	10,1	10,1	0,8	9,7	11,0
40—49	20,2	5,8	27,1	27,0	25,1	6,9	34,2	29,4
50—59	15,4	2,4	21,4	21,6	17,4	15,1	27,0	20,2
60 lat i więcej and more	16,6	1,5	21,6	21,9	10,4	76,8	17,5	16,4

**Wieś
Rural areas**

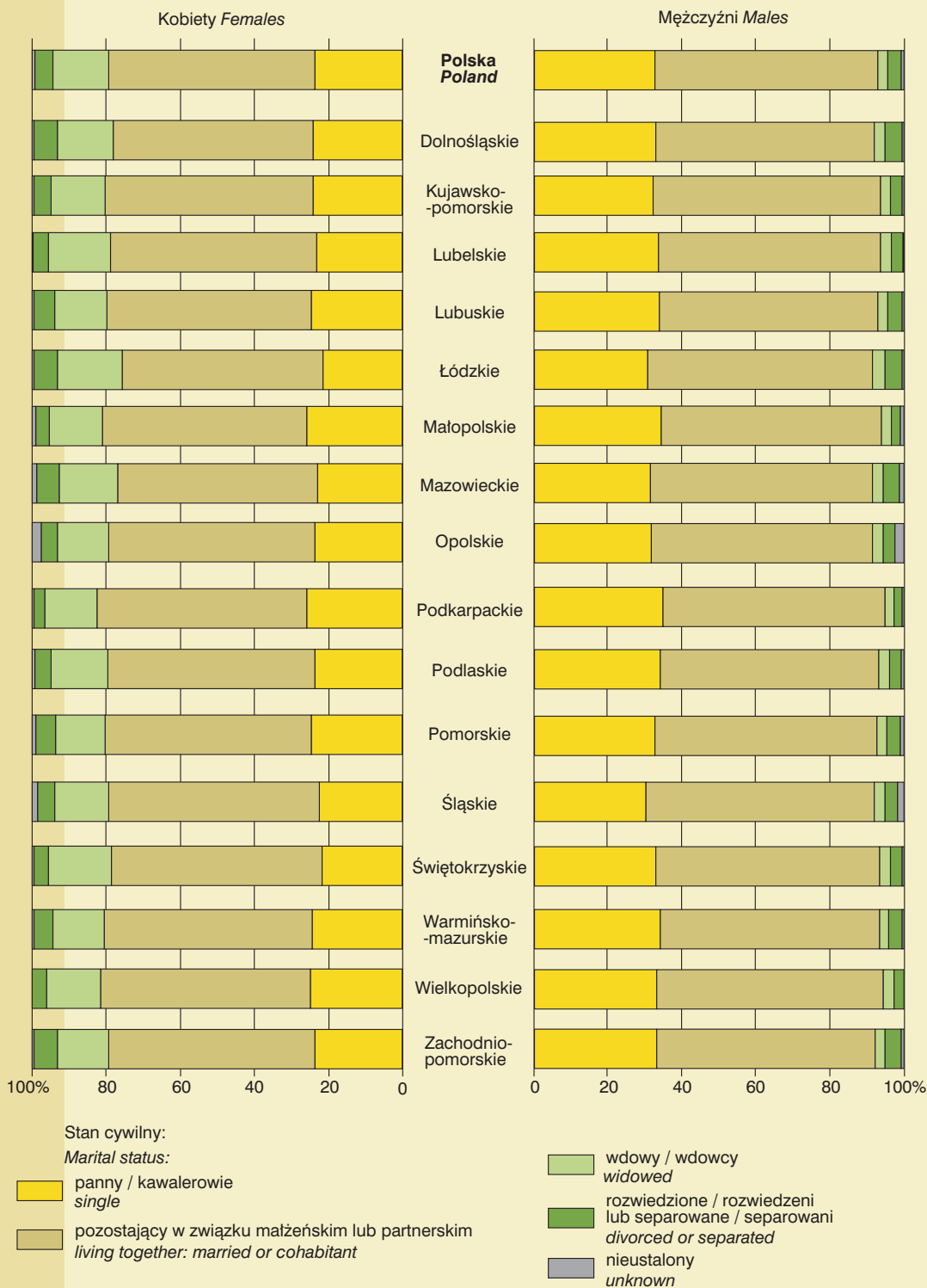
	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Kobiety Females								
15—19 lat	10,8	47,3	0,4	0,3	2,9	0,0	0,0	0,3
20—24	9,2	26,6	5,4	5,3	12,9	0,0	1,4	5,5
25—29	8,7	9,3	10,9	10,9	14,1	0,2	6,0	11,0
30—34	7,9	3,7	11,5	11,5	10,8	0,4	9,8	11,0
35—39	7,8	2,4	11,7	11,7	10,3	0,8	12,7	11,6
40—49	16,8	3,7	24,5	24,6	24,6	4,8	33,6	27,4
50—59	12,6	2,2	16,9	16,9	15,0	10,7	21,0	17,6
60 lat i więcej and more	26,2	4,8	18,7	18,8	9,4	83,1	15,5	15,6
Meżczyźni Males								
15—19 lat	11,7	33,3	0,1	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0
20—24	10,3	25,2	2,3	2,3	7,0	0,0	0,4	2,7
25—29	9,6	12,8	8,3	8,3	12,7	0,1	3,5	8,1
30—34	8,7	6,5	10,4	10,4	10,9	0,3	7,4	9,5
35—39	8,9	5,4	11,3	11,3	10,7	0,7	10,9	10,6
40—49	19,6	10,0	25,5	25,4	27,9	5,2	35,4	28,5
50—59	13,0	4,2	17,9	17,9	17,7	10,8	26,6	21,1
60 lat i więcej and more	18,2	2,6	24,2	24,4	12,6	82,9	15,8	19,5

^a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań; w podziale według stanu cywilnego oraz wieku nie uwzględniono osób o nieustalonym stanie cywilnym faktycznym oraz wieku.

^a Data of the Population and Housing Census; division by marital status and age excludes persons of unknown de facto marital status and age.

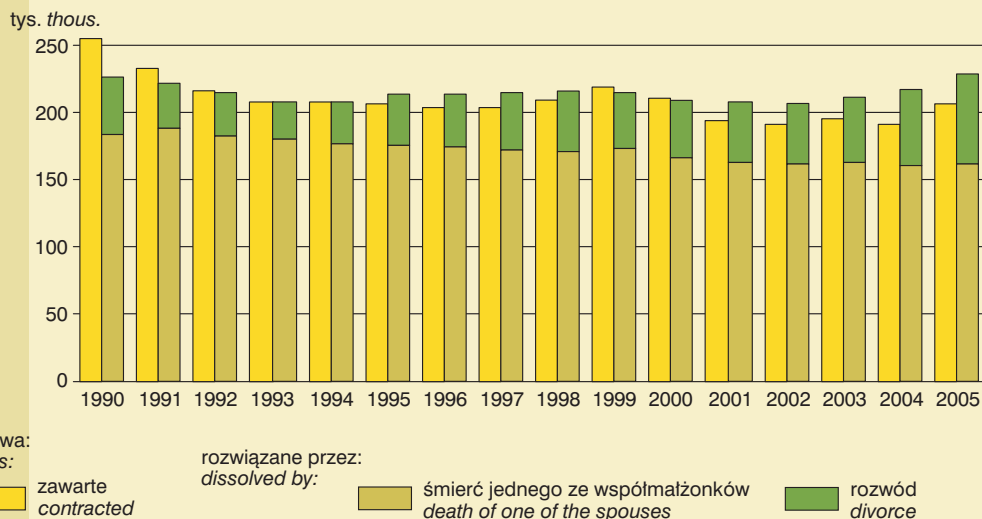
KOBIECY I MĘŻCZYŹNI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG STANU CYWILNEGO FAKTYCZNEGO I WOJEWÓDZTW W 2002 R.^a

FEMALES AND MALES AGED 15 AND MORE BY DE FACTO MARITAL STATUS AND VOIVODSHIP IN 2002^a

^a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań.
^a Data of the Population and Housing Census.

ZAWIERANIE I ROZPAD MAŁŻEŃSTW
CONTRACTED AND DISSOLVED MARRIAGES

TABL. 3 (66). MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE I ROZWIĄZANE
MARRIAGES CONTRACTED AND DISSOLVED

Wyszczególnienie Specification	Matrzenia zawarte Marriages contracted	Matrzenia rozwiązane Marriages dissolved						Różnica między matrzeniami zawartymi i rozwią- zanymi ^b Difference between contracted and dissolved marriages ^a	Matrzenia istniejące (stan w dniu 31 XII) Marriages existing (as of 31 XII)			
		ogółem total	przez śmierć by death of		przez rozwód ^b by divorce ^b	ogółem total	przez śmierć by death			przez rozwód ^b by divorce ^b		
			męża husband	żony wife								
		w tysiącach in thousands				na 1000 istniejących małżeństw per 1000 existing marriages		na 1000 ludności per 1000 population	w tysiącach in thousands			
Ogółem Total	1990	255,4	226,4	136,9	47,0	42,4	24,6	19,9	4,6	1,1	+25,2	9232,8
	1995	207,1	214,5	131,3	45,1	38,1	23,3	19,1	4,1	1,0	-10,4	9222,1
	2000	211,2	209,8	123,7	43,3	42,8	22,8	18,2	4,7	1,1	-3,4	9186,1
	2005	206,9	228,9	119,4	41,9	67,6	25,6	18,1	7,6	1,8	-24,5	8927,6
Miasta Urban areas	1990	141,0	138,8	77,2	27,3	34,3	24,4	18,3	6,0	1,5	-0,9	5696,8
	1995	120,9	132,7	74,7	26,6	31,3	23,5	18,0	5,6	1,3	-14,5	5637,6
	2000	128,1	134,7	72,5	26,2	36,0	24,2	17,7	6,5	1,5	-10,6	5576,5
	2005	125,6	149,8	70,4	25,7	53,6	27,3	17,5	9,8	2,3	-35,6	5484,5
Wież Rural areas	1990	114,4	86,7	59,7	19,7	7,3	24,6	22,4	2,1	0,5	+27,0	3537,4
	1995	86,1	81,1	56,6	18,5	6,0	22,6	20,9	1,7	0,4	+4,8	3589,7
	2000	83,0	75,0	51,2	17,2	6,7	20,7	18,9	1,8	0,5	+7,3	3617,5
	2005	81,3	79,0	49,0	16,2	13,8	22,9	18,9	4,0	0,9	+11,2	3443,4

^a Po uwzględnieniu salda migracji zagranicznych na pobyt stały osób pozostających w stanie małżeńskim. ^b W podziale na miasta i wieś nie uwzględniono: w latach 1990 i 1995 rozwodów orzeczonych z powództwa osób zamieszkałych za granicą; w latach 2000 i 2005 — jedynie rozwodów, w których oboje małżonkowie w momencie wniesienia powództwa zamieszkiwali za granicą.

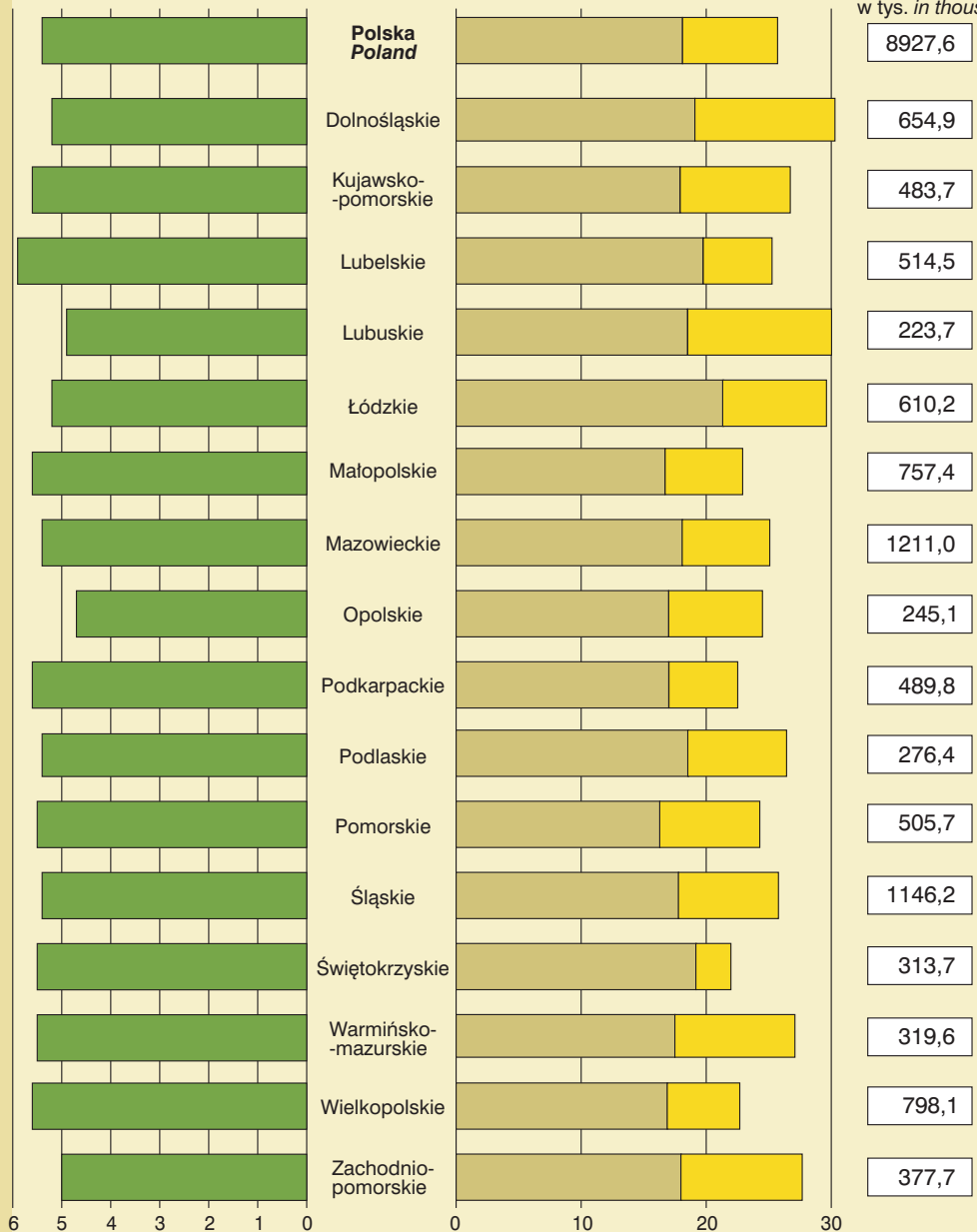
^a After considering net international immigration for permanent residence of married persons. ^b Data by urban and rural areas in 1990 and 1995 exclude divorces if the petitioner was living abroad, in 2000 and 2005 — divorces are excluded only if both spouses were living abroad when the divorce petition was filed.

MAŁŻEŃSTWA WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2005 R.
MARRIAGES BY VOIVODSHIP IN 2005

Zawarte na 1000 ludności
Contracted per 1000 population

Rozwiązane na 1000 istniejących
 małżeństw^a
*Dissolved per 1000 existing
 marriages^a*

Istniejące
 Stan w dniu 31 XII
*Existing
 As of 31 XII*
 w tys. in thous.

Małżeństwa rozwiązane przez:
Marriages dissolved by:

śmierć jednego ze współmałżonków
death of one of spouses   rozwód
divorce

a W podziale według województw nie uwzględniono rozwodów, w których oboje małżonkowie w momencie wniesienia powództwa zamieszkiwali za granicą.
 a Data by voivodship exclude divorces in which both spouses were living abroad at the moment of filing petition.

TABL. 4 (67). **SEPARACJE MAŁŻEŃSTW PRAWOMOCNIE ORZECZONE**
SEPARATION OF MARRIAGES

Wyszczególnienie	2000	2005	2000	2005	2000	2005	Specification
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		na 1000 ludności per 1000 population		na 1000 zawartych małżeństw per 1000 contracted marriages		
Ogółem	1340	11600^a	0,04	0,30^a	6,3	56,1^a	Total
Miasta	1134	7700	0,05	0,33	8,8	61,3	Urban areas
Wieś	206	3899	0,01	0,26	2,5	48,0	Rural areas

^a W dalszym podziale nie uwzględniono 1 separacji, w której oboje małżonkowie w momencie wniesienia powództwa zamieszkiwali za granicą.

^a Further division excludes 1 separation in which both spouses were living abroad at the moment of filing a divorce petition.

TABL. 5 (68). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW**
MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES

Lata Years Mężczyźni w wieku Males at age	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age						
		19 lat i mniej and less	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50 lat i więcej and more

**Ogółem
Total**

Ogółem	1990	255369	56195	130718	34148	13792	7530	6871	6115
Grand total	2005	206916	13356	90633	69534	16512	4890	5669	6322
19 lat i mniej and less	1990	12400	8760	3542	91	5	1	—	1
	2005	2244	1320	858	55	8	1	2	—
20—24	1990	124619	36558	80067	7071	768	125	20	10
	2005	57645	8648	40342	8011	561	64	16	3
25—29	1990	69619	9441	39304	16842	3191	681	148	12
	2005	91052	2789	41084	42515	4145	410	98	11
30—34	1990	22541	1218	6405	7315	5158	1847	574	24
	2005	29900	470	6782	14553	6834	985	259	17
35—39	1990	9552	172	1098	2008	2903	2233	1067	71
	2005	9237	86	1094	3007	3013	1455	533	49
40—49	1990	7644	42	262	708	1508	2088	2618	418
	2005	8095	36	408	1207	1683	1596	2537	628
50 lat i więcej and more	1990	8994	4	40	113	259	555	2444	5579
	2005	8743	7	65	186	268	379	2224	5614

**Miasta
Urban areas**

Razem	1990	140976	27132	69468	20306	8942	5261	5262	4605
Total	2005	125630	5472	48530	47386	11610	3392	4250	4990
19 lat i mniej and less	1990	7278	5250	1961	62	4	1	—	—
	2005	975	552	382	34	5	—	2	—
20—24	1990	66465	17843	43975	4081	462	79	15	10
	2005	29666	3596	20828	4824	358	48	10	2
25—29	1990	35486	3490	19478	10055	1937	429	90	7
	2005	56647	1076	22661	29561	2990	285	66	8
30—34	1990	12510	441	3145	4156	3208	1174	369	17
	2005	19535	181	3754	9954	4795	667	171	13
35—39	1990	6336	73	678	1326	1943	1517	761	38
	2005	6175	45	623	2035	2058	1000	381	33
40—49	1990	5878	31	203	537	1175	1586	2037	309
	2005	5718	17	237	825	1206	1090	1863	480
50 lat i więcej and more	1990	7023	4	28	89	213	475	1990	4224
	2005	6914	5	45	153	198	302	1757	4454

TABL. 5 (68). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW (dok.)**
MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES (cont.)

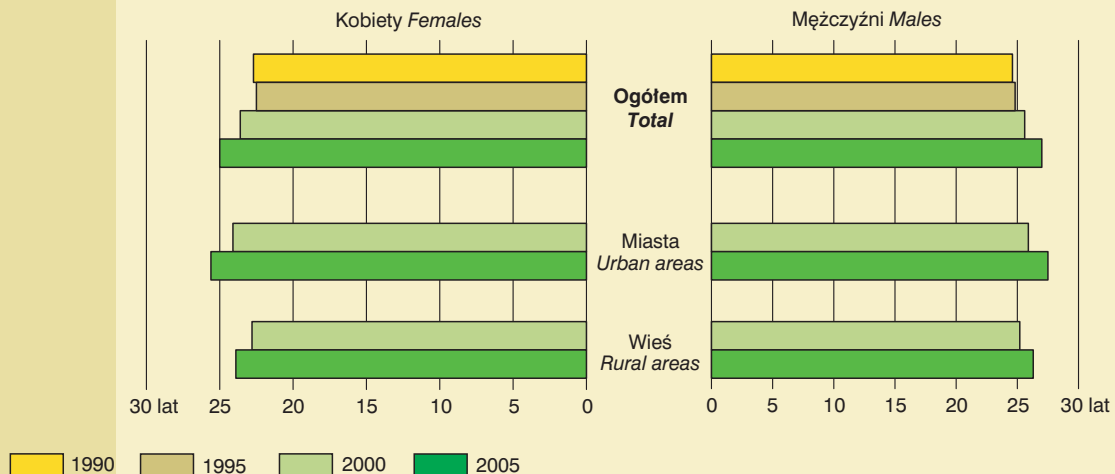
Lata Years Mężczyźni w wieku Males at age	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							
		19 lat i mniej and less	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50 lat i więcej and more	
Wieś <i>Rural areas</i>									
Razem Total	1990 2005	114393 81286	29063 7884	61250 42103	13842 22148	4850 4902	2269 1498	1609 1419	1510 1332
19 lat i mniej and less	1990 2005	5122 1269	3510 768	1581 476	29 21	1 3	— 1	— —	1 —
20—24	1990 2005	58154 27979	18715 5052	36092 19514	2990 3187	306 203	46 16	5 6	— 1
25—29	1990 2005	34133 34405	5951 1713	19826 18423	6787 12954	1254 1155	252 125	58 32	5 3
30—34	1990 2005	10031 10365	777 289	3260 3028	3159 4599	1950 2039	673 318	205 88	7 4
35—39	1990 2005	3216 3062	99 41	420 471	682 972	960 955	716 455	306 152	33 16
40—49	1990 2005	1766 2377	11 19	59 171	171 382	333 477	502 506	581 674	109 148
50 lat i więcej and more	1990 2005	1971 1829	— 2	12 20	24 33	46 70	80 77	454 467	1355 1160

TABL. 6 (69). **NOWOŻEŃCY WEDŁUG WIEKU**
BRIDEGROOMS AND BRIDES BY AGE

Wyszczególnienie Specification	Ogółem ^a Total ^a	W wieku At age										
		19 lat i mniej ^b and less ^b	20—24	25—29	30—34	35—39	40—44	45—49	50—54	55—59	60 lat i więcej and more	
		na 1000 ludności danej grupy wieku i płci per 1000 population of a given age group and sex										
Kobiety Females	1990	17,2	40,4	108,5	25,9	8,5	4,7	3,3	2,7	2,1	1,6	0,7
	1995	13,3	23,3	81,7	25,0	6,8	3,4	2,5	2,3	2,1	1,6	0,7
	2000	13,0	15,6	71,0	33,3	8,3	3,5	2,4	2,2	2,0	1,6	0,7
	2005	12,4	9,3	55,7	45,7	12,4	4,2	2,2	1,9	1,6	1,3	0,5
	Miasta Urban areas	1990	15,1	33,3	99,8	25,0	8,2	4,6	3,6	3,1	2,6	2,0
1995		12,2	18,7	76,5	26,1	7,0	3,6	2,7	2,6	2,6	2,1	1,0
2000		12,3	12,5	65,4	36,4	9,0	3,9	2,7	2,5	2,3	1,9	0,9
2005		11,9	6,7	48,7	48,2	13,8	4,7	2,5	2,2	1,9	1,5	0,7
Wieś Rural areas		1990	21,8	50,3	120,5	27,3	9,1	4,8	2,7	1,8	1,3	1,1
	1995	15,3	30,8	89,5	23,2	6,4	3,0	1,9	1,4	1,0	0,8	0,4
	2000	14,2	20,5	80,4	28,2	7,2	2,9	1,8	1,5	1,2	0,9	0,4
	2005	13,4	12,9	66,8	41,3	9,9	3,3	1,7	1,2	1,1	0,8	0,3
	Mężczyźni Males	1990	18,6	8,5	98,6	51,2	13,6	5,2	3,8	2,9	2,6	3,2
1995		14,5	4,0	69,4	46,8	13,1	5,1	2,8	2,4	2,2	2,2	2,0
2000		14,1	3,2	53,0	52,1	15,6	6,1	3,2	2,4	2,3	2,0	1,9
2005		13,6	1,5	34,2	58,2	21,8	7,7	3,6	2,4	1,9	1,8	1,5
Miasta Urban areas		1990	17,2	8,6	96,8	46,4	12,3	6,0	4,3	3,7	3,3	3,2
	1995	13,8	3,8	66,3	46,0	12,7	5,1	3,1	3,0	2,8	2,9	2,9
	2000	13,9	2,9	48,5	53,4	16,5	6,6	3,6	2,9	2,8	2,6	2,6
	2005	13,5	1,1	29,1	57,5	23,0	8,7	4,2	2,8	2,3	2,2	2,0
	Wieś Rural areas	1990	19,3	8,4	100,8	57,3	15,7	5,7	2,9	1,6	1,4	1,2
1995		15,6	4,3	73,8	47,8	13,6	5,2	2,2	1,3	1,1	0,9	0,9
2000		14,5	3,7	60,2	50,0	14,3	5,4	2,6	1,6	1,3	1,0	0,9
2005		13,8	2,0	42,1	59,4	19,7	6,2	2,7	1,6	1,2	1,0	0,8

a, b Na 1000 ludności danej płci w wieku: a — 15 lat i więcej, b — 15—19 lat.
a, b Per 1000 population of a given sex aged: a — 15 and more, b — 15—19.

WIEK ŚRODKOWY NOWOŻEŃCÓW
MEDIAN AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES

TABL. 7 (70). MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA NOWOŻEŃCÓW
MARRIAGES CONTRACTED BY EDUCATIONAL LEVEL OF BRIDEGROOMS AND BRIDES

Lata Years Poziom wykształcenia mężczyzn Educational level of males	Ogółem Total	Poziom wykształcenia kobiet Educational level of females				
		wyższe tertiary	policealne i średnie post-secondary and secondary	zasadnicze zawodowe basic vocational	gimnazjalne ^a i podstawowe lower secondary ^a and primary	niepełne podstawowe ^b incomplete primary ^b
Ogółem Total						
Ogółem 1995	207081	14714	97272	65864	28660	571
Grand Total 2005	206916	62344	93640	31964	14826	4142
Wyższe 1995	16329	7757	7849	536	173	14
Tertiary 2005	47091	33841	12131	811	211	97
Policealne i średnie 1995	66369	5316	45895	11322	3768	68
Post-secondary and secondary 2005	81629	21682	48554	8078	3154	161
Zasadnicze zawodowe 1995	98191	1456	37626	44644	14364	101
Basic vocational 2005	58382	6027	27293	18547	6379	136
Gimnazjalne ^a i podstawowe 1995	25726	178	5859	9320	10218	151
Lower secondary ^a and primary 2005	15793	689	5534	4479	5015	76
Niepełne podstawowe ^b 1995	466	7	43	42	137	237
Incomplete primary ^b 2005	4021	105	128	49	67	3672
Miasta Urban areas						
Razem 1995	120949	11864	62953	30713	15097	322
Total 2005	125630	45932	54451	14846	7160	3241
Wyższe 1995	13789	6676	6575	397	129	12
Tertiary 2005	36947	27159	9027	540	143	78
Policealne i średnie 1995	47236	4193	33540	6853	2594	56
Post-secondary and secondary 2005	51905	15187	30262	4555	1807	94
Zasadnicze zawodowe 1995	47834	870	19882	19730	7301	51
Basic vocational 2005	26680	3136	12638	7955	2891	60
Gimnazjalne ^a i podstawowe 1995	11843	118	2921	3712	5002	90
Lower secondary ^a and primary 2005	6887	361	2442	1765	2287	32
Niepełne podstawowe ^b 1995	247	7	35	21	71	113
Incomplete primary ^b 2005	3211	89	82	31	32	2977
Wieś Rural areas						
Razem 1995	86132	2850	34319	35151	13563	249
Total 2005	81286	16412	39189	17118	7666	901
Wyższe 1995	2540	1081	1274	139	44	2
Tertiary 2005	10144	6682	3104	271	68	19
Policealne i średnie 1995	19133	1123	12355	4469	1174	12
Post-secondary and secondary 2005	29724	6495	18292	3523	1347	67
Zasadnicze zawodowe 1995	50357	586	17744	24914	7063	50
Basic vocational 2005	31702	2891	14655	10592	3488	76
Gimnazjalne ^a i podstawowe 1995	13883	60	2938	5608	5216	61
Lower secondary ^a and primary 2005	8906	328	3092	2714	2728	44
Niepełne podstawowe ^b 1995	219	—	8	21	66	124
Incomplete primary ^b 2005	810	16	46	18	35	695

a Dotyczy 2005 r. b łącznie z nieustalonym poziomem wykształcenia.
a Concerns 2005. b Including unknown educational level.

TABL. 8 (71). MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE^a WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU CYWILNEGO PRAWNEGO NOWOŻEŃCÓW
MARRIAGES^a BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF BRIDEGROOMS AND BRIDES CONTRACTED

Lata Years Mężczyźni Males	Kobiety Females				
	ogółem total	panny single	wdowy widows	rozwiedzione divorced	
Ogółem Total					
Ogółem Grand Total	1990 2005	255369 206916	229267 187952	7207 4189	18895 14775
Kawalerowie Single	1990 2005	228278 186550	218471 179068	2067 1011	7740 6471
Wdowcy Widowers	1990 2005	5891 3822	1250 702	2989 1876	1652 1244
Rozwiedzeni Divorced	1990 2005	21200 16544	9546 8182	2151 1302	9503 7060
Miasta Urban areas					
Razem Total	1990 2005	144478 125466	124272 110856	4853 2964	15353 11646
Kawalerowie Single	1990 2005	123128 109756	116125 104326	1098 595	5905 4835
Wdowcy Widowers	1990 2005	4318 2892	874 500	2066 1361	1378 1031
Rozwiedzeni Divorced	1990 2005	17032 12818	7273 6030	1689 1008	8070 5780
Wieś Rural areas					
Razem Total	1990 2005	110036 80227	104403 76351	2328 1175	3305 2701
Kawalerowie Single	1990 2005	104560 76022	101850 74164	961 401	1749 1457
Wdowcy Widowers	1990 2005	1545 873	371 191	913 504	261 178
Rozwiedzeni Divorced	1990 2005	3931 3332	2182 1996	454 270	1295 1066
Zagranica Abroad					
Razem Total	1990 2005	855 1223	592 745	26 50	237 428
Kawalerowie Single	1990 2005	590 772	496 578	8 15	86 179
Wdowcy Widowers	1990 2005	28 57	5 11	10 11	13 35
Rozwiedzeni Divorced	1990 2005	237 394	91 156	8 24	138 214

^a W podziale na miasta i wieś oraz zagranicę małżeństwa podano według faktycznego miejsca zamieszkania męża i żony przed ślubem.

^a Division by urban, rural and abroad areas was based on de facto place of residence of wife and husband before marriage.

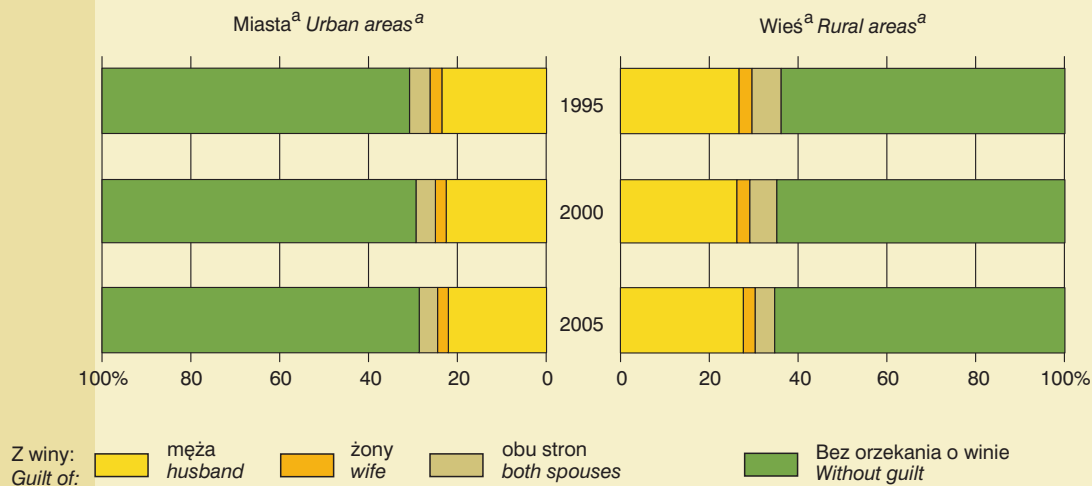
Tabl. 9 (72). ROZWOODY WEDŁUG ORZECZENIA O WINIE
DIVORCES BY GUILT OF SPOUSES

Wyszczególnienie	1990	1995	2000	2005	Specification
	w tysiącach in thousands				
Ogółem^a	42,4	38,1	42,8	67,6	Total^a
miasta	34,3	31,3	36,0	53,6	urban areas
wieś	7,3	6,0	6,7	13,8	rural areas
Z winy męża	10,2	9,1	9,9	15,6	Guilt of husband
Z winy żony	1,2	1,0	1,1	1,7	Guilt of wife
Z winy obu stron	2,2	1,9	1,9	2,9	Guilt of both spouses
Bez orzeczenia o winie	28,8	26,0	29,8	47,4	Without guilt

^a W podziale na miasta i wieś nie uwzględniono: w latach 1990 i 1995 rozwodów orzeczonych z powództwa osób zamieszkałych za granicą, w latach 2000 i 2005 — jedynie rozwodów, w których oboje małżonkowie w momencie wniesienia powództwa zamieszkiwali za granicą (w 2005 r. — 121 rozwodów).

^a Data by urban and rural areas in 1990 and 1995 exclude divorces if the petitioner was living abroad, in 2000 and 2005 — divorces are excluded only if both spouses were living abroad when the divorce petition was filed (in 2005 — 121 divorces).

ROZWODY WEDŁUG ORZECZENIA O WINIE
DIVORCES BY GUILT OF SPOUSES

a W 1995 r. nie uwzględniono rozwodów orzeczonych z powództwa osób zamieszkałych za granicą, w latach 2000 i 2005 – jedynie rozwodów, w których oboje małżonkowie w momencie wniesienia powództwa zamieszkiwali za granicą.
 a In 1995 exclude divorces if the petitioner was living abroad, in 2000 and 2005 – divorces are excluded only if both spouses were living abroad when the divorce petition was filed.

TABL. 10 (73). **ROZWODY WEDŁUG ORZECZENIA O WINIE ORAZ PRZYCZYN ROZPADU MAŁŻEŃSTW**
DIVORCES BY GUILT OF SPOUSES AS WELL AS CAUSES OF MARRIAGE DISSOLUTION

Lata Years Rozwody Divorces	Ogółem Total	Orzeczenie o winie Guilt of spouses			
		wina męża guilt of husband	wina żony guilt of wife	wina obu stron guilt of both spouses	bez orzeczenia o winie without guilt
Ogółem 1995	38115	9173	1010	1914	26018
Total 2005	67578	15619	1685	2885	47389
w tym wyłącznie z powodu: of which only:					
Niedochowania wierności małżeńskiej 1995	6695	1794	502	247	4152
Infidelity 2005	7085	2211	676	178	4020
Nadużywania alkoholu 1995	6595	2726	99	194	3576
Alcohol abuse 2005	6246	2461	110	119	3556
Nagannego stosunku do członków rodziny . . . 1995	2977	1194	73	173	1537
Objectionable relation towards family 2005	3071	1437	74	166	1394
Nieporozumień na tle finansowym 1995	761	97	5	38	621
Financial misunderstandings 2005	1674	193	33	72	1376
Niezgodności charakterów 1995	9595	282	65	364	8884
Discrepancy of characters 2005	20926	896	138	593	19299

TABLE 11 (74). **ROZWOODY WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW W MOMENCIE ORZECZENIA ROZWODU^a**
DIVORCES BY AGE OF SPOUSES AT THE MOMENT OF DIVORCE CONFIRMATION^a

Lata Years Mężczyźni w wieku Males at age	Ogółem Total	Wiek kobiet Females at age							60 lat i więcej and more
		19 lat i mniej and less	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	
Ogółem . . . . . Total	1995 2005	69 53	3770 4135	6917 12902	7071 13909	7755 11279	9710 17718	2055 6497	768 1085
19 lat i mniej . . . . . and less	1995 2005	3 2	— 3	— —	— —	— —	— —	— —	— —
20—24	1995 2005	53 42	1216 1059	202 284	16 28	2 —	2 —	1 —	1 1
25—29	1995 2005	10 9	1979 2376	3246 5944	447 851	61 86	24 13	2 6	7 2
30—34	1995 2005	3 —	466 563	2676 5327	3165 6756	612 822	127 118	5 13	— 14
35—39	1995 2005	— —	81 96	645 990	2729 4831	3789 5101	893 900	18 37	9 8
40—49	1995 2005	— —	24 32	135 296	670 1310	3180 4965	7034 12962	299 1019	22 36
50—59	1995 2005	— —	2 5	7 41	35 114	92 286	1494 3573	1266 4592	112 166
60 lat i więcej . . . . . and more	1995 2005	— —	2 1	6 20	9 19	19 19	136 152	464 830	617 858
Miasta . . . . . Urban areas	1995 2005	55 38	3009 3107	5539 10318	5727 11161	6372 8735	8238 13981	1738 5363	658 908
19 lat i mniej . . . . . and less	1995 2005	2 2	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
20—24	1995 2005	45 28	1021 811	171 236	13 24	2 —	2 —	1 —	1 —
25—29	1995 2005	7 8	1581 1778	2670 4823	381 709	50 61	21 13	2 5	6 1
30—34	1995 2005	1 —	334 425	2108 4236	2593 5545	493 684	115 100	5 12	— 12
35—39	1995 2005	— —	53 63	482 746	2156 3799	3143 4096	763 726	17 34	9 6
40—49	1995 2005	— —	16 26	101 230	547 980	2591 3659	5974 10249	250 850	18 31
50—59	1995 2005	— —	2 4	4 30	29 87	77 220	1246 2769	1092 3787	98 141
60 lat i więcej . . . . . and more	1995 2005	— —	2 —	3 17	8 17	16 15	117 124	371 675	526 717
Wieś . . . . . Rural areas	1995 2005	14 15	720 1023	1276 2553	1209 2726	1231 2528	1205 3711	256 1113	100 177
19 lat i mniej . . . . . and less	1995 2005	1 3	— 3	— —	— —	— —	— —	— —	— —
20—24	1995 2005	24 313	183 246	31 48	2 4	— —	— —	— —	— 1
25—29	1995 2005	3 1	378 596	523 1104	58 142	11 25	3 —	— 1	1 1
30—34	1995 2005	2 —	124 138	531 1080	504 1196	111 134	11 16	— 1	— 2
35—39	1995 2005	— —	27 32	155 243	528 1027	572 999	103 174	1 3	— 2
40—49	1995 2005	— —	8 6	32 65	111 328	522 1300	875 2696	37 167	4 5
50—59	1995 2005	— —	— 1	2 10	5 27	12 66	197 797	135 787	8 25
60 lat i więcej . . . . . and more	1995 2005	— —	— 1	2 3	1 2	3 4	16 28	83 154	87 141

^a W podziale na miasta i wieś w 1995 r. nie uwzględniono rozwodów orzeczonych z powództwa osób zamieszkałych za granicą, w 2005 r. — jedynie rozwodów, w których oboje małżonkowie w momencie wniesienia powództwa zamieszkiwali za granicą.

^a Data by urban and rural areas in 1995 exclude divorces if the petitioner was living abroad, in 2005 — divorces are excluded only if both spouses were living abroad when the divorce petition was filed.

TABL. 12 (75). **ROZWOODY WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA MAŁŻONKÓW**
DIVORCES BY EDUCATIONAL LEVEL OF SPOUSES

Lata Years	Ogółem Total	Poziom wykształcenia żony Educational level of wife				
		wyższe tertiary	policealne i średnie post-secondary and secondary	zasadnicze zawodowe basic vocational	gimnazjalne ^a i podstawowe lower secondary ^a and primary	niepełne podstawowe ^b incomplete primary ^b
Ogółem	1990	3787	15995	11183	10958	513
Total	2005	67578	10499	25987	20341	10089
Wyższe	1990	4210	2385	1624	115	66
Tertiary	2005	7534	5054	2154	213	72
Policealne i średnie	1990	10648	996	7300	1442	853
Post-secondary and secondary	2005	18243	3725	10992	2559	874
Zasadnicze zawodowe	1990	17017	307	5354	7530	3701
Basic vocational	2005	30538	1419	10297	13918	4700
Gimnazjalne ^a i podstawowe	1990	9973	79	1571	2009	6161
Lower secondary ^a and primary	2005	9958	239	2210	3243	4208
Niepełne podstawowe ^b	1990	588	20	146	87	177
Incomplete primary ^b	2005	1305	62	334	408	235

a Dotyczy 2005 r. b łącznie z nieustalonym poziomem wykształcenia.
a Concerns 2005. b Including unknown educational level.

TABL. 13 (76). **ROZWOODY WEDŁUG LICZBY MAŁOLETNIICH DZIECI^a W MAŁŻEŃSTWIE**
ORAZ OKRESU TRWANIA MAŁŻEŃSTWA
DIVORCES BY NUMBER OF UNDERAGE CHILDREN^a IN MARRIAGE AND DURATION OF MARRIAGE

Lata Years	Ogółem Total	Rozwiedzone małżeństwa Divorced marriages				
		bez dzieci without children	o liczbie dzieci by number of children			
			1	2	3	4 i więcej and more
Ogółem	1990	13207	16831	9909	1914	575
Total	1995	38115	11619	15500	8642	567
	2000	42770	14994	17153	8265	583
	2005	67578	21883	26944	13801	3488
Poniżej 1 roku	844	603	221	18	2	—
Below 1 year						
1 rok	2112	1220	820	64	5	3
1 year						
2—4 lata	9419	3610	4838	846	106	19
2—4 years						
5—9	15104	3116	8052	3216	562	158
5—9						
10—14	13013	1336	5020	4861	1290	506
10—14						
15—19	11014	1695	3814	3682	1230	593
15—19						
20 lat i więcej	16072	10303	4179	1114	293	183
20 lat i więcej						
Miasta	1990	10790	13919	7898	1343	349
Urban areas	1995	31336	9726	12937	7025	395
	2000	36040	12914	14618	6833	356
	2005	53611	18373	21659	10428	2320
Poniżej 1 roku	696	500	181	13	2	—
Below 1 year						
1 rok	1707	1011	643	47	4	2
1 year						
2—4 lata	7589	3025	3855	616	80	13
2—4 years						
5—9	12195	2671	6569	2470	389	96
5—9						
10—14	10204	1128	4194	3738	866	278
10—14						
15—19	8459	1411	3079	2789	828	352
15—19						
20 lat i więcej	12761	8627	3138	755	151	90
20 lat i więcej						

a Dzieci w wieku poniżej 18 lat. b Od momentu zawarcia małżeństwa do wniesienia powództwa. c W podziale na miasta i wieś nie uwzględniono: w latach 1990 i 1995 rozwodów orzeczonych z powództwa osób zamieszkających za granicą, w latach 2000 i 2005 — jedynie rozwodów, w których oboje małżonkowie w momencie wniesienia powództwa zamieszkiwali za granicą.

a Children aged below 18. b Period from the moment when marriage was contracted to filing petition for a divorce by person. c Data by urban and rural areas in 1990 and 1995 exclude divorces if the petitioner was living abroad, in 2000 and 2005 — divorces are excluded only if both spouses were living abroad when the divorce petition was filed.

TABL. 13 (76). ROZWODY WEDŁUG LICZBY MAŁOLETNIICH DZIECI^a W MAŁŻEŃSTWIE
 ORAZ OKRESU TRWANIA MAŁŻEŃSTWA (dok.)
 DIVORCES BY NUMBER OF UNDERAGE CHILDREN^a IN MARRIAGE AND DURATION OF MARRIAGE (cont.)

Lata Years Okres trwania małżeństwa ^b Duration of marriage ^b	Ogółem Total	Rozwiedzone małżeństwa Divorced marriages				
		bez dzieci without children	o liczbie dzieci by number of children			
			1	2	3	4 i więcej and more
Wieś 1990	7287	2093	2593	1830	551	220
Rural areas 1995	6011	1583	2268	1486	506	168
. 2000	6654	2038	2511	1423	455	227
. 2005	13846	3435	5247	3365	1168	631
Poniżej 1 roku	147	102	40	5	—	—
Below 1 year						
1 rok	400	204	177	17	1	1
year						
2—4 lata	1809	566	981	230	26	6
years						
5—9	2875	430	1465	745	173	62
10—14	2793	205	817	1119	424	228
15—19	2545	281	731	890	402	241
20 lat i więcej	3277	1647	1036	359	142	93
years and more						

a Dzieci w wieku poniżej 18 lat. b Od momentu zawarcia małżeństwa do wniesienia powództwa.
 a Children aged below 18. b Period from the moment when marriage was contracted to filing petition for a divorce by person.

 TABL. 14 (77). ROZWODY^a W 2005 R. WEDŁUG DĘCZYJ SĄDU O WYKONYWANIU WŁADZY RODZICIELSKIEJ
 I OPIEKI NAD MAŁOLETNIIMI DZIEĆMI
 DIVORCES^a BY COURT DECISION ON CARE FOR UNDERAGE CHILDREN IN 2005

Wyszczególnienie	Ogółem Total	Rozwiedzone małżeństwa o liczbie dzieci Divorced marriages by number of children				Specification
		1	2	3	4 i więcej and more	

W liczbach bezwzględnych
In absolute numbers

Ogółem . . . . . | 45695 | 26944 | 13801 | 3488 | 1462 | **Total**

W odsetkach
In percent

Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Total
Wykonanie władzy rodzicielskiej powierzono:						Decision on care of children granted to:
matce	64,0	63,1	64,3	67,5	69,9	mother
ojcu	3,2	3,2	3,3	3,2	3,2	father
razem matce i ojcu	31,0	33,0	29,6	25,7	19,7	both of them
oddzielnie matce i oddzielnie ojcu ^b	0,8	x	1,8	1,7	2,4	separately to mother and father ^b
Dziecko powierzono ^c :						Decision on care of children granted to ^c :
placówce wychowawczej	0,5	0,5	0,5	0,7	1,0	orphanage
rodzinie zastępczej	0,3	0,2	0,2	0,5	1,7	foster family
Inne przypadki powierzenia władzy rodzicielskiej	0,2	—	0,3	0,7	2,1	Remainder of decision of children granted

a Małżeństwa, które miały małoletnie dzieci (w wieku poniżej 18 lat). b Jeżeli dwoje lub więcej dzieci. c Przy ograniczeniu władzy rodzicielskiej.
 a Marriages which have got underage children (below age 18). b If two children and more. c When parental care was limited.

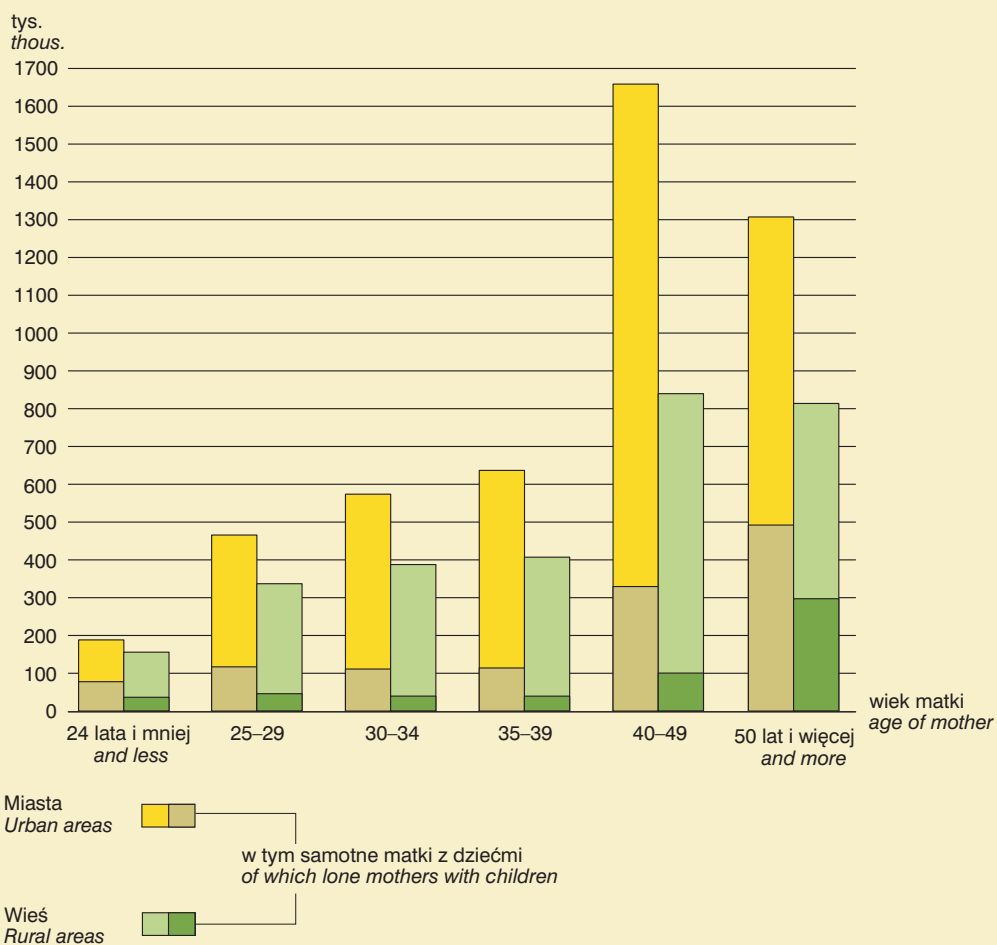
TABL. 15 (78). **RODZINY I DZIECI W RODZINACH^a**
FAMILIES AND CHILDREN IN FAMILIES^a

Wyszczególnienie Specification	Rodziny Families								Dzieci w rodzinach Children in families	
	ogółem total	małżeństwa ^b marriages ^b		partnerzy cohabiting couples		samotne matki z dziećmi lone mothers with children	samotni ojcowie z dziećmi lone fathers with children	ogółem total	w tym dzieci do 24 lat pozosta- jące na utrzymaniu of which dependent children up to age 24	
		bez dzieci without children	z dziećmi with children	bez dzieci without children	z dziećmi with children					
w tysiącach in thousands										
Ogółem Total	1988 2002	10226,2 10457,6	2329,1 2369,8	6323,2 5860,3	.	.	1395,6 1798,3	178,2 231,8	14649,9 14245,0	11592,8 10808,7
gospodarstwa domowe: households:										
Jednorodzinne One-family		9205,2	1994,2	5344,1	80,2	102,9	1479,7	204,1	12889,8	9740,4
Dwurodzinne Two-family		1173,0	354,9	484,7	6,1	7,2	294,2	26,0	1268,1	995,0
Trzyrodzinne i większe Three-family and more		79,4	20,7	31,5	0,4	0,6	24,5	1,7	87,1	73,3
Miasta Urban areas	1988 2002	6364,3 6596,9	1418,4 1542,6	3873,8 3511,2	.	.	957,9 1241,3	114,3 153,8	8501,4 8186,4	6968,2 6207,3
gospodarstwa domowe: households:										
Jednorodzinne One-family		6061,3	1388,7	3336,5	66,0	74,1	1056,6	139,3	7669,8	5802,6
Dwurodzinne Two-family		507,9	147,2	166,6	3,7	3,7	173,1	13,8	487,5	379,8
Trzyrodzinne i większe Three-family and more		27,7	6,7	8,1	0,2	0,3	11,6	0,8	29,1	24,9
Wieś Rural areas	1988 2002	3861,9 3860,7	910,7 827,2	2449,4 2349,1	.	.	437,8 557,0	63,9 78,0	6148,5 6058,5	4624,6 4601,4
gospodarstwa domowe: households:										
Jednorodzinne One-family		3143,9	605,5	2007,6	14,2	28,8	423,0	64,8	5220,0	3937,8
Dwurodzinne Two-family		665,0	207,7	318,2	2,4	3,5	121,1	12,2	780,6	615,2
Trzyrodzinne i większe Three-family and more		51,8	14,0	23,3	0,2	0,3	12,9	1,0	58,0	48,4

^a Dla 1988 r. dane Narodowego Spisu Powszechnego, dla 2002 r. dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań. ^b W 1988 r. łącznie ze związkami partnerskimi.

^a For 1988, data of the National Census; for 2002, data of the Population and Housing Census. ^b In 1988 including cohabiting couples.

RODZINY Z DZIEĆMI WEDŁUG WIEKU MATKI W 2002 R.^a
FAMILIES WITH CHILDREN BY AGE OF MOTHER IN 2002^a

^a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań; dzieci bez względu na wiek; nie uwzględniono rodzin z dziećmi o nieustalonym wieku matki oraz samotnych ojców z dziećmi.

^a Data of the Population and Housing Census; children irrespective of age; excluding families with children with unknown age of mother as well as lone fathers with children.

TABL. 16 (79). **RODZINY Z DZIEĆMI DO LAT 24 POZOSTAJĄCYMI NA UTRZYMANIU^a**
 FAMILIES WITH DEPENDENT CHILDREN UP TO AGE 24^a

Wyszczególnienie Specification		Rodziny Families				Dzieci w wieku do 24 lat pozostające na utrzymaniu Dependent children up to age 24	
		ogółem total	o liczbie dzieci by number of children				
			1	2	3		4 i więcej and more
		w tysiącach in thousands					
Ogółem	1988	6209,9	2513,8	2529,9	827,0	339,1	11592,8
Total	2002	6079,4	2852,3	2203,1	717,4	306,6	10808,7
Małżeństwa ^b	1988	5309,3	1941,9	2280,8	768,7	317,8	10252,0
Marriages ^b	2002	4854,8	2063,1	1886,4	634,3	271,0	8974,7
Partnerzy	2002	99,1	53,7	28,0	10,8	6,7	173,0
Cohabiting couples							
Samotne matki z dziećmi	1988	821,5	517,9	230,4	53,7	19,6	1227,7
Lone mothers with children	2002	1019,3	661,5	264,5	66,5	26,7	1511,0
Samotni ojcowie z dziećmi	1988	79,1	54,0	18,7	4,6	1,7	113,1
Lone fathers with children	2002	106,2	74,0	24,2	5,8	2,2	150,0
Miasta	1988	4012,1	1763,4	1708,8	421,8	118,1	6968,2
Urban areas	2002	3794,4	1978,2	1370,0	341,8	104,4	6207,3
Małżeństwa ^b	1988	3339,3	1321,8	1524,6	387,6	107,2	6001,7
Marriages ^b	2002	2901,3	1382,4	1142,5	290,4	86,0	4919,9
Partnerzy	2002	69,5	40,1	19,3	6,7	3,4	114,3
Cohabiting couples							
Samotne matki z dziećmi	1988	615,3	401,0	170,8	33,4	10,1	887,7
Lone mothers with children	2002	748,4	501,0	191,8	41,6	14,0	1072,1
Samotni ojcowie z dziećmi	1988	57,4	40,6	13,3	2,7	0,8	78,8
Lone fathers with children	2002	75,2	54,7	16,4	3,1	1,0	101,0
Wieś	1988	2197,8	750,4	821,1	405,2	221,1	4624,6
Rural areas	2002	2285,0	874,1	833,0	375,7	202,2	4601,4
Małżeństwa ^b	1988	1969,9	620,2	756,1	382,0	210,7	4250,3
Marriages ^b	2002	1953,5	680,7	743,8	343,9	185,0	4054,9
Partnerzy	2002	29,6	13,5	8,6	4,2	3,3	58,7
Cohabiting couples							
Samotne matki z dziećmi	1988	206,2	116,8	59,6	20,3	9,5	340,0
Lone mothers with children	2002	270,8	160,6	72,8	24,9	12,5	438,8
Samotni ojcowie z dziećmi	1988	21,7	13,4	5,4	1,9	0,9	34,3
Lone fathers with children	2002	31,1	19,3	7,8	2,7	1,4	49,0

^a Dla 1988 r. dane Narodowego Spisu Powszechnego, dla 2002 r. dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań. ^b W 1988 r. łącznie ze związkami partnerskimi.

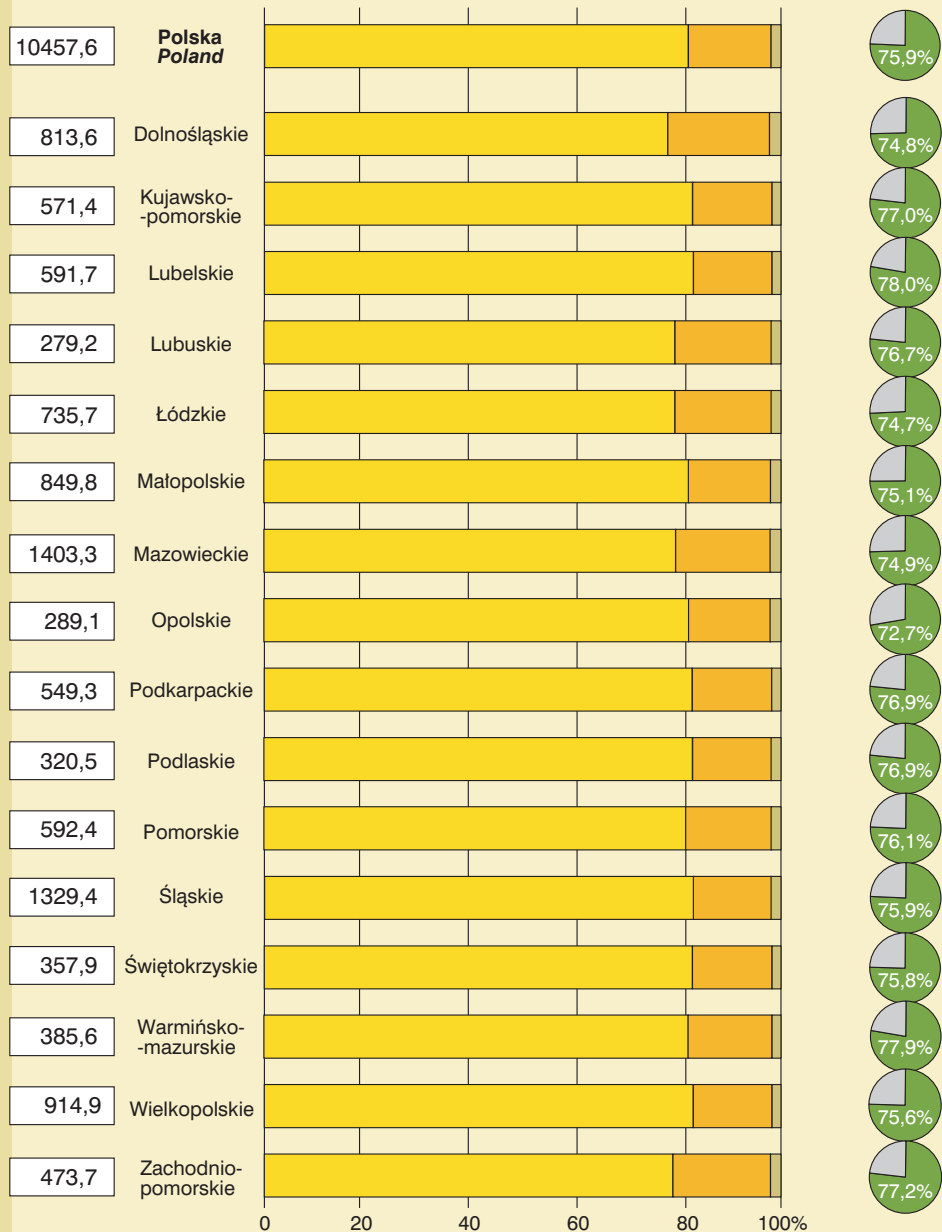
^a For 1988, data of the National Census; for 2002, data of the Population and Housing Census. ^b In 1988 including cohabiting couples.

RODZINY I DZIECI W RODZINACH WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2002 R.^a
FAMILIES AND CHILDREN IN FAMILIES BY VOIVODSHIP IN 2002^a

Liczba rodzin w tys.
 Number of families in thous.

Typy rodzin
 Types of families

Dzieci w rodzinach
 Children in families

Typy rodzin:
 Types of families:
 małżeństwa lub partnerzy
marriages or cohabiting couples
 samotne matki z dziećmi
lone mothers with children
 samotni ojcowie z dziećmi
lone fathers with children

Dzieci w rodzinach
 Children in families
 w tym dzieci do 24 lat pozostające na utrzymaniu
of which dependent children up to age 24

^a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań.
 a Data of the Population and Housing Census.

TABL. 17 (80). **GOSPODARSTWA DOMOWE I LUDNOŚĆ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH^a**
HOUSEHOLDS AND POPULATION IN HOUSEHOLDS^a

Wyszczególnienie	1988		2002		1988		2002		Specification
	gospodarstwa domowe		ludność w gospodarstwach domowych		ogółem		w tym kobiety		
	households		population in households		total		of which females		
w tysiącach in thousands									
Ogółem Total									
Ogółem	11970,4	13337,0	37114,3	19072,0	37812,7	19496,9	Grand total		
gospodarstwa:							households:		
jednoosobowe	2187,9	3306,7	2187,9	.	3306,7	1953,3	One-person		
Wieloosobowe	9782,6	10030,4	34926,4	.	34506,1	17543,6	Multi-person		
jednorodzinne	8978,6	9205,2	30872,3	.	30463,3	15408,5	one-family		
dwurodzinne	589,7	586,5	3445,8	.	3357,2	1761,2	two-family		
trzyrodzinne i większe	22,5	26,1	196,9	.	223,4	119,9	three-family and more		
nierodzinne	191,8	212,6	411,6	.	462,3	253,9	non-family		
Miasta Urban areas									
Razem	7864,2	8964,5	22518,1	11765,4	23268,3	12196,4	Total		
gospodarstwa:							households:		
jednoosobowe	1593,7	2486,5	1593,7	.	2486,5	1490,6	One-person		
Wieloosobowe	6270,5	6477,9	20924,4	.	20781,8	10705,8	Multi-person		
jednorodzinne	5905,5	6061,3	19409,6	.	19039,5	9739,0	one-family		
dwurodzinne	218,1	254,0	1156,1	.	1337,8	728,3	two-family		
trzyrodzinne i większe	7,5	9,1	61,9	.	73,2	40,9	three-family and more		
nierodzinne	139,4	153,6	296,7	.	331,3	197,6	non-family		
Wieś Rural areas									
Razem	4106,3	4372,6	14596,2	7306,6	14544,4	7300,5	Total		
gospodarstwa:							households:		
jednoosobowe	594,2	820,2	594,2	.	820,2	462,7	One-person		
Wieloosobowe	3512,1	3552,4	14002,0	.	13724,2	6837,8	Multi-person		
jednorodzinne	3073,1	3143,9	11462,6	.	11423,8	5669,5	one-family		
dwurodzinne	371,6	332,5	2289,7	.	2019,3	1032,9	two-family		
trzyrodzinne i większe	15,0	17,0	134,9	.	150,2	79,0	three-family and more		
nierodzinne	52,4	59,0	114,8	.	131,0	56,4	non-family		

a Dla 1988 r. dane Narodowego Spisu Powszechnego, dla 2002 r. dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań.

U w a g a. Przeciętna liczba kobiet w gospodarstwie domowym wynosiła w 1988 r. — 1,59 (w miastach — 1,50, na wsi — 1,78), w 2002 r. — 1,46 (w miastach — 1,36, na wsi — 1,67), mężczyzn odpowiednio: 1,51 (1,37 i 1,78) oraz 1,37 (1,24 i 1,66).

a For 1988, data of the National Census; for 2002, data of the Population and Housing Census.

Note. Average number of females in household: in 1988 — 1,59 (in urban areas — 1,50, rural areas — 1,78), in 2002 — 1,46 (in urban areas — 1,36, rural areas — 1,67), males respectively: 1,51 (1,37 and 1,78) as well as 1,37 (1,24 and 1,66).

TABL. 18 (81). **GOSPODARSTWA DOMOWE I LUDNOŚĆ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH, W KTÓRYCH KOBIETA JEST GŁOWĄ GOSPODARSTWA W 2002 R.^a**
HOUSEHOLDS AND POPULATION IN HOUSEHOLDS, IN WHICH FEMALE IS THE HEAD OF HOUSEHOLD IN 2002^a

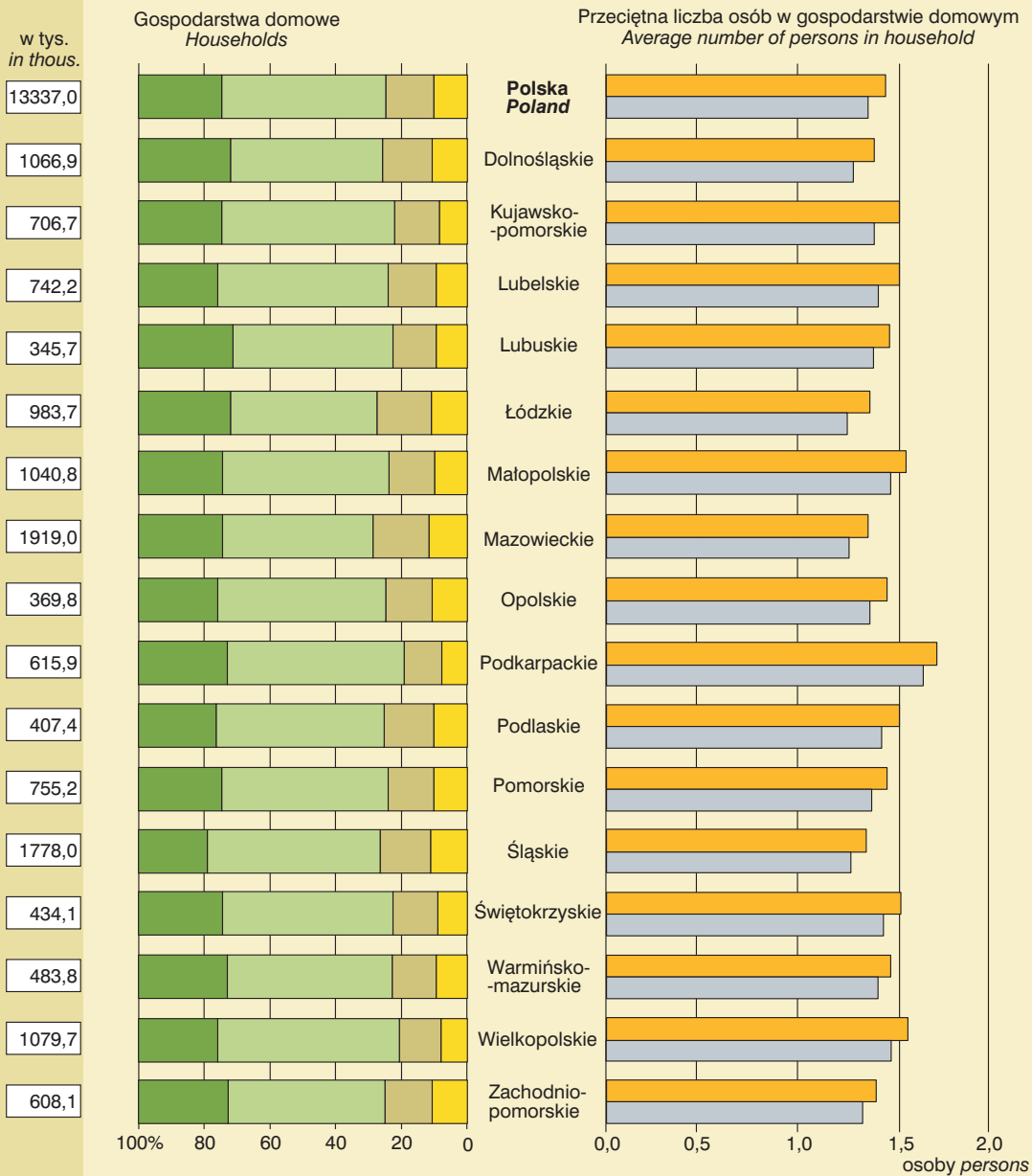
Wyszczególnienie	Gospodarstwa domowe			Ludność w gospodarstwach domowych			
	Households			Population in households			
	ogółem	jednoosobowe	wieloosobowe	ogółem	jednoosobowych	wieloosobowych	
Specification	total	one-person	multi-person	grand total	one-person	razem	w tym kobiety
						total	of which females
w tysiącach in thousands							
Ogółem	5324,1	1953,3	3370,8	12744,1	1953,3	10790,8	6103,6
Total							
Miasta	3895,1	1490,6	2404,5	8783,9	1490,6	7293,3	4193,2
Urban areas							
Wieś	1429,0	462,7	966,3	3960,2	462,7	3497,5	1910,4
Rural areas							

a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań.

a Data of the Population and Housing Census.

GOSPODARSTWA DOMOWE WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2002 R.^a
HOUSEHOLDS BY VOIVODSHIP IN 2002^a

Gospodarstwa domowe:
Households:

13337,0 liczba number

jednoosobowe one-person
 wieloosobowe multi-person

w tym gospodarstwa, w których kobieta jest głową gospodarstwa domowego of which households, in which female is the head of household

Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym:
Average number of persons in household:

kobiety females
 mężczyźni males

^a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań.
^a Data of the Population and Housing Census.

TABL. 19 (82). **KOBIETY W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH W 2002 R.**^a
FEMALES IN HOUSEHOLDS IN 2002^a

Stożień pokrewieństwa kobiet z gówą gospodarstwa domowego Degree of relationship of women to the head of household	Ogółem Total	W wieku ^b At age ^b							80 lat i więcej and more
		19 lat i mniej and less	20—29	30—39	40—49	50—59	60—69	70—79	
		w tysiącach in thousands							
Ogółem Total									
Ogółem Grand total	19496,9	4937,4	2899,5	2410,2	3022,3	2361,5	1792,5	1504,7	566,6
w gospodarstwach: in households:									
Jednoosobowych — kobieta jest gówą gospodarstwa domowego One-person — female is the head of household	1953,3	18,7	206,4	116,5	152,1	264,6	415,3	540,1	238,5
Wieloosobowych Multi-person	17543,6	4918,6	2693,1	2293,8	2870,2	2097,0	1377,2	964,6	328,1
kobieta jest: female is:									
gówą gospodarstwa domowego the head of household	3370,8	8,7	307,1	587,3	942,5	713,9	410,3	310,0	90,8
współmałżonką wife	6073,2	6,3	689,0	1316,0	1688,4	1210,1	759,7	364,5	38,9
partnerką cohabitant	96,5	1,8	36,1	21,0	21,1	11,3	3,6	1,4	0,2
dzieckiem child	6267,3	4376,8	1424,7	284,1	136,8	39,4	5,0	0,4	0,0
matką, teściową mother, mother-in-law	739,6	—	0,0	1,6	38,8	102,0	182,4	254,2	160,6
synową daughter-in-law	170,8	3,6	96,3	47,2	19,0	4,1	0,5	0,1	0,0
siostrą sister	123,9	22,6	37,7	18,8	14,6	10,0	7,7	8,9	3,5
babką, prababką grandmother, greatgrandmother	39,6	—	—	—	—	0,0	1,8	14,0	23,7
wnuczką granddaughter	535,5	453,9	73,0	7,9	0,7	0,0	0,0	—	—
inną krewną other relative	82,3	27,3	15,7	6,6	5,4	4,3	4,9	9,3	8,7
niespokrewniona unrelated person	44,0	17,6	13,5	3,3	2,9	1,9	1,3	1,7	1,7

a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań. b W podziale według wieku nie uwzględniono kobiet o nieustalonym wieku.
a Data of the Population and Housing Census. b Division by age excludes females of unknown age.

TABL. 19 (82). **KOBIETY W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH W 2002 R.^a (cd.)**
FEMALES IN HOUSEHOLDS IN 2002^a (cont.)

Stopień pokrewieństwa kobiet z głową gospodarstwa domowego Degree of relationship of women to the head of household	Ogółem Total	W wieku ^b At age ^b							80 lat i więcej and more
		19 lat i mniej and less	20—29	30—39	40—49	50—59	60—69	70—79	
w tysiącach in thousands									
Miasta Urban areas									
Razem Total	12196,4	2802,2	1859,2	1498,1	2048,7	1632,4	1144,5	885,6	324,0
w gospodarstwach: in households:									
Jednoosobowych — kobieta jest głową gospodarstwa domowego One-person — female is the head of household	1490,6	15,9	184,5	100,3	132,0	222,7	315,8	364,4	154,0
Wielooosobowych Multi-person	10705,8	2786,2	1674,7	1397,8	1916,8	1409,7	828,7	521,1	170,0
kobieta jest: female is:									
głową gospodarstwa domowego the head of household	2404,5	6,2	221,1	416,4	696,9	525,6	276,2	202,5	59,4
współmatronką wife	3750,6	2,8	391,2	753,1	1069,5	803,4	489,2	218,8	22,4
partnerką cohabitant	72,3	1,3	28,9	15,5	15,1	8,2	2,4	0,9	0,1
dzieckiem child	3692,7	2495,6	904,1	171,9	90,4	27,0	3,2	0,3	0,0
matką, teściową mother, mother-in-law	265,5	—	0,0	1,1	22,7	34,9	50,6	83,9	72,2
synową daughter-in-law	76,1	1,3	39,5	21,9	10,7	2,4	0,2	0,0	0,0
siostrą sister	52,7	11,1	16,5	5,8	5,7	4,5	3,2	4,0	1,9
babką, prababką grandmother, greatgrandmother	17,2	—	—	—	—	0,0	0,9	6,8	9,4
wnuczką granddaughter	304,1	242,9	54,4	6,2	0,5	0,0	0,0	—	—
inną krewną other relative	39,1	12,7	9,2	3,4	3,0	2,2	1,8	3,1	3,6
niespokrewniona unrelated person	31,0	12,2	9,9	2,5	2,2	1,4	0,8	0,9	1,0

^a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań. ^b W podziale według wieku nie uwzględniono kobiet o nieustalonym wieku.
^a Data of the Population and Housing Census. ^b Division by age excludes females of unknown age.

TABL. 19 (82). **KOBIETY W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH W 2002 R.^a (dok.)**
FEMALES IN HOUSEHOLDS IN 2002^a (cont.)

Stopień pokrewieństwa kobiet z głową gospodarstwa domowego Degree of relationship of women to the head of household	Ogółem Total	W wieku ^b At age ^b							
		19 lat i mniej and less	20—29	30—39	40—49	50—59	60—69	70—79	80 lat i więcej and more
w tysiącach in thousands									
Wieś Rural areas									
Razem Total	7300,5	2135,2	1040,3	912,2	973,6	729,2	648,0	619,1	242,7
w gospodarstwach: in households:									
Jednoosobowych — kobieta jest głową gospodarstwa domowego One-person — female is the head of household	462,7	2,8	21,9	16,2	20,2	41,9	99,5	175,6	84,6
Wieloosobowych Multi-person	6837,8	2132,4	1018,4	895,9	953,4	687,3	548,5	443,5	158,1
kobieta jest: female is:									
głową gospodarstwa domowego the head of household	966,3	2,4	86,0	170,9	245,7	188,3	134,1	107,5	31,4
współmałżonką wife	2322,6	3,6	297,8	562,9	618,9	406,7	270,5	145,7	16,5
partnerką cohabitant	24,2	0,5	7,2	5,5	6,0	3,1	1,2	0,5	0,1
dzieckiem child	2574,6	1881,1	520,6	112,1	46,4	12,4	1,8	0,1	0,0
matką, teściową mother, mother-in-law	474,1	—	—	0,5	16,0	67,1	131,7	170,3	88,4
synową daughter-in-law	94,7	2,3	56,8	25,3	8,3	1,7	0,2	0,0	0,0
siostrą sister	71,2	11,5	21,2	13,0	8,9	5,5	4,6	5,0	1,6
babką, prababką grandmother, greatgrandmother	22,5	—	—	—	—	0,0	0,9	7,2	14,3
wnuczką granddaughter	231,4	211,0	18,6	1,6	0,2	0,0	—	—	—
inną krewną other relative	43,1	14,6	6,5	3,2	2,3	2,1	3,1	6,3	5,1
niespokrewniona unrelated person	13,0	5,4	3,6	0,9	0,8	0,5	0,5	0,8	0,7

a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań. b W podziale według wieku nie uwzględniono kobiet o nieustalonym wieku.
a Data of the Population and Housing Census. b Division by age excludes females of unknown age.

TABL. 20 (83). **KOBIETY W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH Z UŻYTKOWNIKIEM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNEGO W ROLNICTWIE^a**
FEMALES IN HOUSEHOLDS WITH PRIVATE FARM USER IN AGRICULTURE^a

Wiek ^b Age ^b	1996	2002		
	ogółem grand total	razem total	w tym wieś of which rural areas	
			do 1 ha ^c up to 1 ha ^c	powyżej 1 ha exceeding 1 ha

W tysiącach
In thousands

Ogółem Total	5776,5	5193,9	4200,3	1025,5	3174,8
0—14 lat	1321,7	1024,8	867,2	187,8	679,4
15—24	800,9	863,3	693,3	156,5	536,8
25—34	660,2	622,8	513,9	119,8	394,2
35—44	775,2	703,8	552,9	133,5	419,4
45—54	645,5	753,9	565,8	143,3	422,5
55—64	617,9	462,4	364,7	103,3	261,3
65 lat i więcej and more	955,0	762,7	642,2	181,3	460,9

W % ogółu ludności^d w danej grupie gospodarstw i grupie wieku
In % of total population^d of a given group of households and age group

Ogółem Total	50,0	49,6	49,4	50,8	49,0
0—14 lat	48,9	48,8	48,8	48,9	48,8
15—24	47,7	47,3	47,2	47,9	47,0
25—34	46,5	47,3	47,0	48,6	46,5
35—44	46,5	47,4	46,3	48,1	45,8
45—54	49,5	48,0	47,2	49,5	46,5
55—64	52,2	51,2	51,3	52,8	50,7
65 lat i więcej and more	59,5	60,0	60,4	60,4	60,4

^a Dla 1996 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego, dla 2002 r. dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań. ^b W podziale według wieku nie uwzględniono osób o nieustalonym wieku. ^c Łącznie z gospodarstwami bez użytków rolnych, a posiadającymi zwierzęta gospodarskie. ^d W gospodarstwach domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

U w a g a. W 2002 r. według danych Powszechnego Spisu Rolnego wśród 2928 tys. gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (bez spółek osób fizycznych) było 33,7% gospodarstw, których użytkownikami były kobiety, w tym wśród 349 tys. gospodarstw 1-osobowych — 48,9%.

^a For 1996, data of the Agricultural Census; for 2002, data of the Population and Housing Census. ^b Division by age excludes persons of unknown age. ^c Including private farms without agricultural land, but possessing livestock. ^d In households with private farm user in agriculture.

Note. In 2002, according to the data of the Agricultural Census, females were users of 33,7% out of 2928 thous. private farms in agriculture (excluding natural person partnerships), of which 48,9% out of 349 thous. one-person farms were used by females.

AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA

ECONOMIC ACTIVITY

1. Informacje o **aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej** opracowano na podstawie wyników:

- reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności — **BAEL**; prezentowane dane dotyczą okresu: do 1998 r. — wybranego tygodnia listopada, od 1999 r. — IV kwartału (w każdym z 13 tygodni kwartału badana jest 1/13 część próby mieszkań). Badaniem objęte są osoby będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach (bez gospodarstw domowych w obiektach zbiorowego zakwaterowania). Badaniem objęto po ok. 19 tys. gospodarstw domowych w badanych okresach, tj. po ok. 0,14% ogólnej ich liczby, a wyniki uogólniono na podstawie bilansów ludności opracowanych przy wykorzystaniu: do 2002 r. — Narodowego Spisu Powszechnego 1988, od 2003 r. — Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002; dane od 2003 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie,
- Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań według stanu w dniu 20 V 2002 r. w zakresie gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie oraz osób niepełnosprawnych.

Podstawowe kryterium podziału ludności na **aktywnych zawodowo** (pracujących i bezrobotnych) oraz **biernych zawodowo** stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy. Od 2001 r. za bezrobotne uznaje się osoby w wieku 15—74 lata, do 2000 r. — w wieku 15 lat i więcej.

2. Na podstawie **BAEL** podaje się:

- **współczynnik aktywności zawodowej** obliczony jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy),
- **wskaznik zatrudnienia** obliczony jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy),
- **stopę bezrobocia** obliczoną jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) do liczby ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

3. Źródłem informacji o **pracujących według stanu w dniu 31 XII** są wyniki rocznych badań statystycznych oraz szacunki.

Dane o **pracujących** według stanu w dniu 31 XII podano bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania osób **w głównym miejscu pracy**.

4. Dane dotyczące **pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie** według stanu w dniu 31 XII wyszacowano na podstawie wyników: badania demograficznego gospodarstw domowych, badania aktywności ekonomicznej ludności oraz szacunków urzędów statystycznych — dla lat 1990—1994; spisu ludności i mieszkań metodą reprezentacyjną przeprowadzonego w maju 1995 r. oraz Powszechnego Spisu Rolnego przeprowadzonego w czerwcu 1996 r. — dla 1995 r.; Powszechnego Spisu Rolnego przeprowadzonego w czerwcu 1996 r. — dla lat 1996—2001; Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań i Powszechnego Spisu Rolnego przeprowadzonych w maju 2002 r. — dla lat 2002—2005.

Dane o pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie od 2002 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

1. Information regarding **economic activity of the population aged 15 and more** was compiled on the basis of the results:

- Labour Force Survey — **LFS**; presented data concern the period: until 1998 — a selected week of the November, since 1999 — the IV quarter (in each of the 13 weeks of the quarter 1/13th part of the quarterly sample of dwellings is surveyed). The survey covers persons being members of households in dwellings selected on a random basis (excluding institutional households). The survey covered approximately 19 thousand of households in the reference periods, i.e., about 0,14% of the total number of households, but results are generalized on the basis of the balance of population compiled using the results: until 2002 — National Census 1988, since 2003 — Population and Housing Census 2002; data since 2003 are not strictly comparable to those for previous years,
- Population and Housing Census as of 20 V 2002 pertaining to households including private farm user in agriculture and disabled persons.

The main criterion in dividing the population into **economically active** (employed and unemployed persons) as well as **economically inactive** is job, i.e., performing, holding or looking for a job. Since 2001 unemployed persons are persons, aged 15—74, until 2000 — aged 15 and more.

2. On the **LFS** basis are given:

- **the activity rate**, calculated as the share of the economically active persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group),
- **the employment rate**, calculated as the share of the employed persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group),
- **the unemployment rate**, calculated as the share of the unemployed persons (total or in a given group) to the economically active population (total or in a given group).

3. The source of data on **employed persons as of 31 XII** are results of yearly statistical surveys and estimates.

Data regarding employment as of 31 XII are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each persons being listed once according to the **main job**.

4. Data concerning **employed persons on private farms in agriculture** as of 31 XII estimated on the basis of the results: of the demographic survey of households, LFS survey as well as estimates of statistical offices — for 1990—1994; of the Population and Housing Microcensus conducted on May 1995 as well as Agricultural Census conducted in June 1996 — for 1995; the Agricultural Census conducted in June 1996 — for 1996—2001; of the Population and Housing Census and the Agricultural Census conducted in May 2002 — for 2002—2005.

Data regarding employed persons on private farms in agriculture since 2002 are not strictly comparable to those for previous years.

5. Informacje o **ruchu zatrudnionych** dotyczą pełno-zatrudnionych w głównym miejscu pracy bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych i bezpłatnych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze i bezpłatne) w badanym okresie, do liczby pełnozatrudnionych (bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo) w dniu 31 XII roku poprzedniego.

6. Informacje o **wypadkach przy pracy poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie**, uzyskiwane są ze statystycznej karty wypadku przy pracy i obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej w wypadku indywidualnym, jak również w wypadku zbiorowym.

Wskaźnik wypadkowości jest to liczba osób poszkodowanych przypadających na 1000 pracujących; do obliczenia wskaźnika przyjęto przeciętną liczbę pracujących obliczoną jako średnią arytmetyczną 2 stanów w dniu 31 XII, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

7. Informacje o **zatrudnionych w warunkach zagrożenia** czynnikami szkodliwymi dla zdrowia **nie obejmują zatrudnionych** w: gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz gospodarce łowieckiej, hodowli i pozyskiwaniu zwierząt łownych (włączając działalność usługową) w sekcji „Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo”; rybołówstwie w wodach morskich w sekcji „Rybacktwo”; obsłudze nieruchomości, pracach badawczo-rozwojowych w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych oraz pozostałej działalności gospodarczej w sekcji „Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej”; szkolnictwie na poziomie średnim i niższym w sekcji „Edukacja”; opiece wychowawczej i społecznej w sekcji „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna”; organizacjach członkowskich, gdzie indziej niesklasyfikowanych, działalności związanej z kulturą, rekreacją i sportem oraz pozostałej działalności usługowej w sekcji „Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała”.

8. Pod pojęciem **bezrobotnego zarejestrowanego** należy rozumieć osobę, która zarejestrowała się jako bezrobotna we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy i spełniła kryteria zapisane w ustawie obowiązującej w danym okresie, jeżeli m.in. ukończyła 18 lat i nie ukończyła 60 lat w przypadku kobiet i 65 lat w przypadku mężczyzn.

9. Dane o **emerytach i rencistach** dotyczą pobierających emerytury oraz renty z tytułu niezdolności do pracy z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych **w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych**; dane nie obejmują byłych żołnierzy zawodowych i członków ich rodzin oraz funkcjonariuszy: Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Więziennej oraz członków ich rodzin.

Do obliczenia **relacji na 1000 pracujących** przyjęto pracujących według stanu w dniu 31 XII, z wyłączeniem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie oraz jednostek

5. Information regarding **labour turnover** concerns full-time paid employees according to their main job, excluding seasonal and temporary employees.

The hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care and unpaid leaves (or the number of terminations less the number of persons granted child-care and unpaid leaves) during a surveyed period to the number of full-time paid employees excluding seasonal and temporary employees) as of 31 XII the previous year.

6. Information regarding **accidents at work, excluding those in private farms in agriculture**, are obtained from statistical reports of accidents at work and includes all accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work, regardless of proved inability to work.

Each accident, regardless of whether the person was injured in an individual or mass accident, is counted as a single accident at work.

The accident ratio is the number of persons injured per 1000 persons employed. In calculating the ratio the average number of working persons was assumed, expressed as an arithmetic mean for two consecutive years, as of 31 XII, i.e., from the year preceding the reference year and from the reference year.

7. Information regarding **persons working in hazardous conditions**, i.e., with substances hazardous to health does not include persons working in: private farms in agriculture as well as hunting, trapping and game propagation (including related service activities) in the section "Agriculture, hunting and forestry"; sea-fishing in the section "Fishing"; real estate, research and experimental development on social sciences and humanities as well as other business activities in the section "Real estate, renting and business activities"; secondary and lower educational level in the section "Education"; social work activities in the section "Health and social work"; activities of membership organizations n.e.c., recreational, cultural and sporting activities as well as other service activities in the section "Other community, social and personal service activities".

8. **Registered unemployed person** is understood as a person registered as such in the powiat labour office appropriate for his/her permanent or temporary place of residence and fulfilling the criteria of the Law being in force in a given period, including being aged over 18 and under 60 (women), or under 65 (men).

9. Data regarding **retirees and pensioners** concern persons receiving retirement pay and pensions resulting from an inability to work from Social Insurance Fund **in regard to non-agricultural security system**; data do not include former professional soldiers and members of their families as well as functionaries of the Police, Internal Security and Foreign Intelligence Agency, Border Guard, State Fire Department, Penitentiary Staff as well as members of their families.

For calculating **the ratio per 1000 employed persons**, employment as of 31 XII, excluding private farms in

budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

10. Prezentowane dane:

- grupowane według sekcji PKD (tabl. 14—17 i 19) opracowano metodą przedsiębiorstw, z wyjątkiem informacji o pracujących według stanu w dniu 31 XII w latach 1995 i 2000, które opracowano zaliczając do odpowiednich sekcji części składowe jednostek prawnych zgodnie z ich rodzajem działalności; definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do publikacji, ust. 2 na str. 7,
- ujmują — jeśli nie zaznaczono inaczej — pracujących w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, podawanych od 2000 r. łącznie z żołnierzami nadterminowej zasadniczej służby wojskowej.

agriculture as well as budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety, was adopted.

10. Presented data:

- *grouped by the NACE sections (tables 14—17 and 19) are compiled using the enterprise method, except for the information regarding employment as of 31 XII in 1995 and 2000, which was compiled by including parts of legal entities, based on their kind of activity, into the appropriate sections; definition of the enterprise method is presented in the general notes to the publication, item 2 on page 7,*
- *including — unless otherwise indicated — persons employed in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety, which since 2000 are presented including soldiers of extended mandatory military service.*

TABL. 1 (84). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA KOBIET W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU
W IV KWARTALE 2005 R. — na podstawie BAEL
ECONOMIC ACTIVITY OF WOMEN AGED 15 AND MORE BY AGE IN IV QUARTER 2005 — on the LFS basis

Wiek Age	Ogółem Grand total	Aktywne zawodowo Economically active women				Bierne zawodowo Economically inactive women	Age
		razem total	pracujące employed		bezro- botne ^a unemplo- yed ^a		
			razem total	w tym w pełnym wymiarze czasu pracy of which full-time employed			

**W tysiącach
In thousands**

**Ogółem
Total**

Ogółem	16395	7880	6434	5519	1445	8515	Grand total
w tym w wieku produkcyjnym ^b	11676	7640	6201	5430	1439	4036	of which of working age ^b
15—24 lata	2860	899	576	432	323	1961	15—24
25—34	2837	2240	1811	1594	429	596	25—34
35—44	2399	2028	1703	1542	325	371	35—44
45—54	3044	2121	1791	1621	330	923	45—54
55—59	1302	366	333	242	33	936	55—59
60 lat i więcej	3953	226	220	89	6	3729	60 and more

**Miasta
Urban areas**

Razem	10450	5015	4080	3633	935	5434	Total
w tym w wieku produkcyjnym ^b	7562	4915	3986	3590	929	2647	of which of working age ^b
15—24 lata	1709	492	305	241	187	1217	15—24
25—34	1828	1471	1206	1087	265	357	25—34
35—44	1486	1269	1063	984	206	217	35—44
45—54	2069	1446	1203	1112	243	623	45—54
55—59	901	242	214	166	27	659	55—59
60 lat i więcej	2456	96	89	46	6	2362	60 and more

**Wieś
Rural areas**

Razem	5945	2865	2354	1886	510	3081	Total
w tym w wieku produkcyjnym ^b	4114	2725	2215	1840	510	1389	of which of working age ^b
15—24 lata	1151	407	272	191	135	744	15—24
25—34	1008	769	605	507	164	239	25—34
35—44	913	759	640	558	119	154	35—44
45—54	975	675	589	509	87	300	45—54
55—59	401	124	119	76	5	277	55—59
60 lat i więcej	1497	130	130	46	—	1367	60 and more

^a Osoby w wieku 15—74 lata. ^b Dotyczy kobiet w wieku 18—59 lat; do obliczenia udziałów przyjęto za podstawę: kobiety w wieku 18—59 lat, mężczyźni w wieku 18—64 lata.

^a Persons aged 15—74. ^b Concerns women aged 18—59; for calculating the share, as the base was adopted: women aged 18—59, men 18—64.

TABL. 1 (84). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA KOBIET W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU W IV KWARTALE 2005 R. — na podstawie BAEL (dok.)**
ECONOMIC ACTIVITY OF WOMEN AGED 15 AND MORE BY AGE IN IV QUARTER 2005 — on the LFS basis (cont.)

Wiek Age	Ogółem Grand total	Aktywne zawodowo Economically active women				Biernie zawodowo Economically inactive women	Age
		razem total	pracujące employed		bezrobotne ^a unemployed		
			razem total	w tym w pełnym wymiarze czasu pracy of which full-time employed			

W % ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej o danej aktywności i grupie wieku
In % of total population aged 15 and more of a given activity and age group

Ogółem Total							
Ogółem	52,3	45,6	44,7	43,1	49,9	60,6	Grand total
w tym w wieku produkcyjnym ^b	48,9	45,4	44,4	42,9	50,0	57,2	of which of working age ^b
15—24 lata	49,2	44,0	43,2	41,6	45,8	52,0	15—24
25—34	49,5	45,2	43,9	41,9	52,0	76,5	25—34
35—44	49,8	47,4	46,2	44,7	54,9	69,7	35—44
45—54	51,2	47,5	46,7	45,7	52,5	62,0	45—54
55—59	52,6	37,7	39,3	35,1	26,8	62,3	55—59
60 lat i więcej	60,3	39,2	39,5	31,4	30,0	62,4	60 and more
Miasta Urban areas							
Razem	53,3	46,9	46,2	44,8	50,3	60,9	Total
w tym w wieku produkcyjnym ^b	50,0	46,7	46,0	44,7	50,3	57,5	of which of working age ^b
15—24 lata	49,5	45,2	45,1	42,7	45,3	51,5	15—24
25—34	50,1	46,2	45,3	43,6	51,3	76,3	25—34
35—44	51,1	48,9	47,8	46,5	55,5	69,1	35—44
45—54	53,2	49,5	48,7	48,0	54,1	64,2	45—54
55—59	54,0	38,1	39,6	35,9	28,7	63,7	55—59
60 lat i więcej	60,7	34,7	34,1	29,3	37,5	62,7	60 and more
Wieś Rural areas							
Razem	50,7	43,5	42,4	40,1	49,4	60,0	Total
w tym w wieku produkcyjnym ^b	47,0	43,1	41,9	39,8	49,5	56,8	of which of working age ^b
15—24 lata	48,8	42,7	41,1	40,2	46,2	52,8	15—24
25—34	48,4	43,4	41,4	38,7	53,2	76,8	25—34
35—44	47,9	45,0	43,7	41,8	53,6	70,6	35—44
45—54	47,4	43,8	43,2	41,3	48,9	58,0	45—54
55—59	49,9	36,9	38,8	33,5	17,2	59,2	55—59
60 lat i więcej	59,6	43,2	43,9	36,5	x	61,9	60 and more

^a Osoby w wieku 15—74 lata. ^b Dotyczy kobiet w wieku 18—59 lat; do obliczenia udziałów przyjęto za podstawę: kobiety w wieku 18—59 lat, mężczyźni w wieku 18—64 lata.

^a Persons aged 15—74. ^b Concerns women aged 18—59; for calculating the share, as the base was adopted: women aged 18—59, men 18—64.

TABL. 2 (85). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA KOBIEC W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2005 R. — na podstawie BAEL

ECONOMIC ACTIVITY OF WOMEN AGED 15 AND MORE BY EDUCATIONAL LEVEL IN IV QUARTER 2005 — on the LFS basis

Poziom wykształcenia	Ogółem Grand total	Aktywne zawodowo Economically active women				Bierne zawodowo Economically inactive women	Educational level
		razem total	pracujące employed		bezrobotne ^a unemployed ^a		
			razem total	w tym w pełnym wymiarze czasu pracy of which full-time employed			

W tysiącach
In thousandsOgółem
Total

Ogółem	16395	7880	6434	5519	1445	8515	Grand total
Wyższe	2391	1910	1760	1627	150	481	Tertiary
Policealne i średnie zawodowe	3910	2456	2040	1797	416	1454	Post-secondary and vocational secondary
Średnie ogólnokształcące	2076	900	692	587	208	1176	General secondary
Zasadnicze zawodowe	3200	1837	1365	1137	472	1363	Basic vocational
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	4818	777	577	371	200	4041	Lower secondary, primary and incomplete primary

Miasta
Urban areas

Razem	10450	5015	4080	3633	935	5434	Total
Wyższe	1946	1531	1424	1316	107	415	Tertiary
Policealne i średnie zawodowe	2757	1636	1350	1204	286	1121	Post-secondary and vocational secondary
Średnie ogólnokształcące	1620	662	513	441	149	959	General secondary
Zasadnicze zawodowe	1805	915	630	546	285	890	Basic vocational
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	2322	272	163	125	108	2051	Lower secondary, primary and incomplete primary

Wieś
Rural areas

Razem	5945	2865	2354	1886	510	3081	Total
Wyższe	446	379	336	310	44	67	Tertiary
Policealne i średnie zawodowe	1153	820	691	593	129	333	Post-secondary and vocational secondary
Średnie ogólnokształcące	456	238	179	146	59	217	General secondary
Zasadnicze zawodowe	1395	921	735	591	186	474	Basic vocational
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	2496	506	413	246	92	1990	Lower secondary, primary and incomplete primary

W % ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej o danej aktywności i o danym poziomie wykształcenia
In % of total population aged 15 and more of a given activity and of a given educational levelOgółem
Total

Ogółem	52,3	45,6	44,7	43,1	49,9	60,6	Grand total
Wyższe	56,8	56,4	56,1	55,4	60,7	58,1	Tertiary
Policealne i średnie zawodowe	53,2	49,1	47,7	46,2	57,5	61,7	Post-secondary and vocational secondary
Średnie ogólnokształcące	66,9	62,7	61,0	59,7	69,1	70,6	General secondary
Zasadnicze zawodowe	39,2	33,0	30,9	28,5	41,3	52,2	Basic vocational
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	56,7	40,8	40,5	36,4	41,9	61,3	Lower secondary, primary and incomplete primary

^a Osoby w wieku 15—74 lata.^a Persons aged 15—74.

TABL. 2 (85). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA KOBIEC W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2005 R. — na podstawie BAEL (dok.)

ECONOMIC ACTIVITY OF WOMEN AGED 15 AND MORE BY EDUCATIONAL LEVEL IN IV QUARTER 2005 — on the LFS basis (cont.)

Poziom wykształcenia	Ogółem Grand total	Aktywne zawodowo Economically active women			Bierne zawodowo Economically inactive women	Educational level	
		razem total	pracujące employed				bezzrobotne ^a unemployed ^a
			razem total	w tym w pełnym wymiarze czasu pracy of which full-time employed			

W % ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej o danej aktywności i o danym poziomie wykształcenia (dok.)
In % of total population aged 15 and more of a given activity and of a given educational level (cont.)

Miasta

Urban areas

Razem	53,3	46,9	46,2	44,8	50,3	60,9	Total
Wyższe	55,6	55,1	54,9	54,1	57,2	57,9	Tertiary
Policealne i średnie zawodowe	52,7	48,3	46,8	45,3	56,6	60,9	Post-secondary and vocational secondary
Średnie ogólnokształcące	66,8	61,9	60,6	59,4	67,1	70,7	General secondary
Zasadnicze zawodowe	39,9	32,4	29,8	27,9	40,2	52,4	Basic vocational
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	59,0	43,2	41,6	38,9	45,4	62,0	Lower secondary, primary and incomplete primary

Wieś

Rural areas

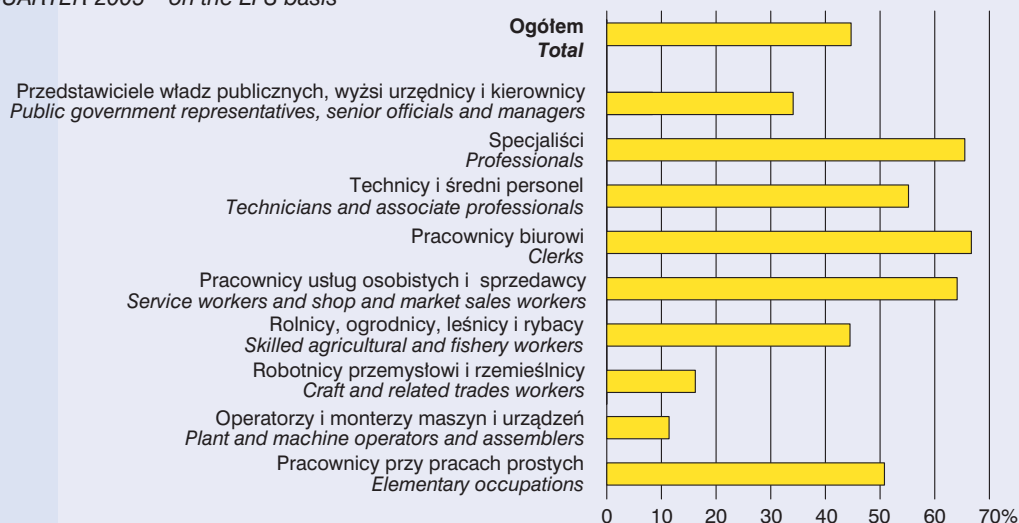
Razem	50,7	43,5	42,4	40,1	49,4	60,0	Total
Wyższe	62,3	62,6	61,9	61,5	72,1	60,4	Tertiary
Policealne i średnie zawodowe	54,3	51,0	49,7	48,0	58,9	64,4	Post-secondary and vocational secondary
Średnie ogólnokształcące	67,4	64,9	62,2	60,6	73,8	70,0	General secondary
Zasadnicze zawodowe	38,3	33,7	31,9	29,2	42,8	52,1	Basic vocational
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	54,7	39,7	39,9	35,2	38,5	60,6	Lower secondary, primary and incomplete primary

^a Osoby w wieku 15—74 lata.

^a Persons aged 15—74.

UDZIAŁ KOBIEC W PRACUJĄCYCH WEDŁUG GRUP ZAWODÓW^a W IV KWARTALE 2005 R.
— na podstawie BAEL

THE SHARE OF EMPLOYED WOMEN IN EMPLOYED PERSONS BY OCCUPATIONAL GROUPS^a
IN IV QUARTER 2005 — on the LFS basis

^a Patrz uwagi do działu „Źródła utrzymania. Dochody. Spożycie”, ust. 11 na str. 188.

^a See notes to the chapter “Source of maintenance. Incomes. Consumption”, item 11 on page 188.

TABL. 3 (86). **KOBIETY PRACUJĄCE W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG CZASU PRACY W IV KWARTALE 2005 R.**
— na podstawie BAEL

EMPLOYED WOMEN AGED 15 AND MORE BY WORK TIME IN IV QUARTER 2005 — on the LFS basis

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Pracujące Women employed							
		w pełnym wymiarze czasu pracy full-time				w niepełnym wymiarze czasu pracy part-time			
		nie pracowały w badanym tygodniu, ale miały pracę did not work but had a job	przepracowały w badanym tygodniu worked during the reference week			nie pracowały w badanym tygodniu, ale miały pracę did not work but had a job	przepracowały w badanym tygodniu worked during the reference week		
			do 39 godzin up to 39 hours	40—49	50—59		60 godzin i więcej and more	1—19 godzin hours	20—29

**W tysiącach
In thousands**

Ogółem Total	6434	228	1220	3546	322	203	58	295	360	203
w wieku: at age:										
15—24 lata	576	16	77	313	19	6	6	55	52	32
25—34	1811	106	304	1062	74	47	20	64	87	47
35—44	1703	49	395	938	101	59	8	40	65	48
45—54	1791	47	343	1062	95	74	8	41	78	43
55—59	333	5	56	143	27	11	5	30	35	21
60 lat i więcej and more	220	5	44	29	6	5	10	66	42	11
Pracownicy najemni ^a Paid employees ^a	4947	204	920	3115	157	71	19	99	225	138
Pracodawcy i pracujący na własny rachunek ^b Employers and own-account workers ^b	1045	19	227	333	140	108	21	85	73	37
Pomagający członkowie rodzin Contributing family workers	443	5	73	98	26	24	18	111	61	27

**W % ogółu pracujących o danym czasie pracy, grupie wieku i statusie zatrudnienia
In % of total employed persons on a given work time, age group and employment status**

Ogółem Total	44,7	58,2	58,2	43,5	27,4	20,2	62,4	56,3	60,5	56,5
w wieku: at age:										
15—24 lata	43,2	64,0	51,7	42,1	23,5	14,6	42,9	42,3	53,6	53,3
25—34	43,9	70,2	57,6	42,5	21,6	16,4	80,0	71,9	66,9	61,8
35—44	46,2	53,3	61,1	44,5	31,7	20,8	66,7	71,4	67,7	66,7
45—54	46,7	49,5	61,3	46,9	29,0	24,3	50,0	59,4	62,9	58,1
55—59	39,3	31,3	46,3	34,9	35,1	16,9	71,4	57,7	59,3	52,5
60 lat i więcej and more	39,5	35,7	46,8	24,2	21,4	20,0	55,6	51,6	47,7	27,5
Pracownicy najemni ^a Paid employees ^a	46,2	63,2	61,5	43,9	25,9	17,2	67,9	61,5	64,5	61,6
Pracodawcy i pracujący na własny rachunek ^b Employers and own-account workers ^b	35,2	32,2	46,4	36,6	26,6	19,3	53,8	52,5	50,0	46,3
Pomagający członkowie rodzin Contributing family workers	61,8	55,6	65,8	71,0	60,5	70,6	72,0	55,2	61,0	49,1

^a Dane dotyczą zatrudnionych na podstawie stosunku pracy oraz osób wykonujących pracę nakładczą. ^b Łącznie z agentami pracującymi na podstawie umów agencyjnych i umów-zleceń oraz członków spółdzielni produkcji rolniczej.

^a Data concern employees hired on the basis of an employment contract as well as outworkers. ^b Including agents working on the basis of agency and order agreements as well as members of agricultural production co-operatives.

TABL. 4 (87). **KOBIETY PRACUJĄCE W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG NIETYPOWEGO CZASU PRACY
W IV KWARTALE 2005 R. — na podstawie BAEL**
EMPLOYED WOMEN AGED 15 AND MORE BY UNUSUAL WORK HOURS IN IV QUARTER 2005 — on the LFS basis

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Z liczby ogółem — wykonujące zwykle pracę Of total number — usually working					
		w domu at home	na zmiany shifts	wieczorem in the evening	w nocy at night	w soboty on Saturday	w niedziele on Sunday

**W tysiącach
In thousands**

Ogółem Total	6434	227	1273	748	215	1487	742
w wieku: at age:							
15—24 lata	576	7	144	71	19	142	56
25—34	1811	56	408	208	61	395	179
35—44	1703	60	381	211	68	401	210
45—54	1791	69	307	204	59	369	192
55 lat i więcej and more	553	35	33	54	8	180	105
Pracownicy najemni ^a Paid employees ^a	4947	81	1199	490	204	670	273
Pracodawcy i pracujący na własny rachunek ^b Employers and own-account workers ^b	1488	145	72	258	11	818	468
w tym pracodawcy of which employers	173	18	24	15	—	65	13

**W % ogółu pracujących o danym nietypowym czasie pracy, grupie wieku i statusie zatrudnienia
In % of total employed persons on a given unusual work hours, age group and employment status**

Ogółem Total	44,7	53,5	42,5	38,1	25,9	39,8	40,6
w wieku: at age:							
15—24 lata	43,2	35,0	42,4	38,8	23,8	42,4	42,1
25—34	43,9	58,9	43,2	38,7	25,3	40,8	43,0
35—44	46,2	56,6	45,5	39,5	29,2	40,2	41,7
45—54	46,7	55,6	41,4	38,3	25,9	38,0	38,9
55 lat i więcej and more	39,3	44,3	25,2	30,9	16,3	38,5	37,2
Pracownicy najemni ^a Paid employees ^a	46,2	57,9	42,3	38,9	26,5	39,5	38,3
Pracodawcy i pracujący na własny rachunek ^b Employers and own-account workers ^b	40,3	51,1	44,4	36,8	18,0	40,1	42,0
w tym pracodawcy of which employers	30,8	42,9	47,1	18,5	x	27,2	28,3

^a Dane dotyczą zatrudnionych na podstawie stosunku pracy oraz osób wykonujących pracę nakładczą. ^b Łącznie z pomagającymi członkami rodzin, agentami pracującymi na podstawie umów agencyjnych i umów-zleceń oraz członkami spółdzielni produkcji rolniczej.

^a Data concern employees hired on the basis of an employment contract as well as outworkers. ^b Including contributing family workers, agents working on the basis of agency and order agreements as well as members of agricultural production co-operatives.

TABL. 5 (88). **KOBIETY BIERNE ZAWODOWO W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG PRZYCZYN BIERNOŚCI W IV KWARTALE 2005 R. — na podstawie BAEL**
ECONOMICALLY INACTIVE WOMEN AGED 15 AND MORE BY REASONS OF INACTIVITY IN IV QUARTER 2005
— on the LFS basis

Wyszczególnienie	Ogółem Total	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas	Ogółem w % ogółu biernych zawodowo o danej przyczynie Total in % of total econom- ically inacti- ve persons of a given reason	Specification
	w tysiącach in thousands				
Ogółem	8515	5434	3081	60,6	Total
w tym:					<i>of which:</i>
Nieposzukujące pracy	8416	5368	3048	60,6	<i>Not seeking work</i>
w tym z powodu:					<i>of which of reason:</i>
zniechęcenia bezskutecznością po- szukiwań pracy	218	153	66	57,7	<i>discouragement caused by inefficiency of seeking work</i>
nauki, uzupełniania kwalifikacji	1817	1154	663	50,7	<i>education, training</i>
obowiązków rodzinnych i związanych z prowadzeniem domu	1207	701	506	97,1	<i>family and house-hold responsibilities</i>
emerytury i renty	3236	2181	1055	61,9	<i>retirement pay and pension</i>
choroby, niesprawności	1524	895	628	54,8	<i>illness, disability</i>
Poszukujące pracy, ale niegotowe do jej podjęcia	85	56	28	65,9	<i>Seeking work but not ready to take it on</i>

TABL. 6 (89). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA KOBIET W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH Z UŻYTKOWNIKIEM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNEGO W ROLNICTWIE W 2002 R.^a**
ECONOMIC ACTIVITY OF WOMEN AGED 15 AND MORE IN HOUSEHOLDS WITH PRIVATE FARM USER
IN AGRICULTURE IN 2002^a

Wyszczególnienie	Ogółem Total	W tym w wieku produkcyjnym ^b Of which of _b working age	Ogółem w % ogółu ludności ^c o danej aktyw- ności i grupie gospodarstw Total in % of total population ^c of a given activity and households group	Specification
	w tysiącach in thousands			

**Ogółem
Total**

Ogółem	4169,1	2893,9	49,8	Grand total
Aktywne zawodowo	2187,7	2010,2	44,2	<i>Economically active</i>
pracujące	1871,0	1695,8	44,0	<i>employed</i>
w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych:				<i>in farms with agricultural area of:</i>
do 1,00 ha	385,9	375,1	44,3	<i>up to 1,00 ha</i>
1,01— 4,99	758,3	664,8	44,8	<i>1,01— 4,99</i>
5,00— 9,99	365,4	322,5	43,3	<i>5,00— 9,99</i>
10,00—14,99	169,4	154,6	42,8	<i>10,00—14,99</i>
15,00—19,99	81,4	75,3	43,1	<i>15,00—19,99</i>
20,00—49,99	95,1	88,8	42,9	<i>20,00—49,99</i>
50,00 ha i więcej	15,5	14,7	42,0	<i>50,00 ha and more</i>
bezrobotne ^d	316,7	314,4	45,4	<i>unemployed^d</i>
w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych:				<i>in farms with agricultural area of:</i>
do 1,00 ha	129,8	129,0	45,8	<i>up to 1,00 ha</i>
1,01— 4,99	129,3	128,3	44,9	<i>1,01— 4,99</i>
5,00— 9,99	33,6	33,3	44,3	<i>5,00— 9,99</i>
10,00—14,99	12,6	12,5	45,9	<i>10,00—14,99</i>
15,00—19,99	5,3	5,2	46,2	<i>15,00—19,99</i>
20,00—49,99	5,4	5,4	48,4	<i>20,00—49,99</i>
50,00 ha i więcej	0,7	0,7	56,1	<i>50,00 ha and more</i>

^a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań. ^b Kobiety w wieku 18—59 lat. ^c W wieku 15 lat i więcej w gospodarstwach domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie. ^d Osoby w wieku 15—74 lata.

^a Data of the Population and Housing Census. ^b Women aged 18—59. ^c Aged 15 and more in households with private farm user in agriculture. ^d Persons aged 15—74.

TABL. 6 (89). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA KOBIET W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH Z UŻYTKOWNIKIEM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNEGO W ROLNICTWIE W 2002 R.**^a (dok.)
ECONOMIC ACTIVITY OF WOMEN AGED 15 AND MORE IN HOUSEHOLDS WITH PRIVATE FARM USER IN AGRICULTURE IN 2002^a (cont.)

Wyszczególnienie	Ogółem Total	W tym w wieku produkcyjnym ^b Of which of working age ^b	Ogółem w % ogółu ludności ^c o danej aktywności i grupie gospodarstw Total in % of total population ^c of a given activity and households group	Specification
	w tysiącach in thousands			
Ogółem (dok.) Total (cont.)				
Bierne zawodowo	1913,5	823,7	58,1	Economically inactive
w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych:				in farms with agricultural area of:
do 1,00 ha	736,2	338,2	57,2	up to 1,00 ha
1,01— 4,99	711,0	317,3	57,9	1,01— 4,99
5,00— 9,99	240,4	88,6	59,3	5,00— 9,99
10,00—14,99	106,6	37,2	60,0	10,00—14,99
15,00—19,99	50,8	17,5	59,9	15,00—19,99
20,00—49,99	59,0	20,9	59,7	20,00—49,99
50,00 ha i więcej	9,5	4,1	60,3	50,00 ha and more
Nieustalony status na rynku pracy	68,0	60,0	52,4	Unknown status on the labour market
W tym wieś Of which rural areas				
Razem	3333,0	2279,0	49,5	Total
Aktywne zawodowo	1766,1	1603,7	43,8	Economically active
pracujące	1523,4	1362,7	43,6	employed
w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych:				in farms with agricultural area of:
do 1,00 ha	227,1	220,6	42,9	up to 1,00 ha
1,01— 4,99	614,6	529,2	44,5	1,01— 4,99
5,00— 9,99	338,7	297,2	43,2	5,00— 9,99
10,00—14,99	160,8	146,4	42,8	10,00—14,99
15,00—19,99	78,0	72,0	43,0	15,00—19,99
20,00—49,99	90,5	84,3	42,9	20,00—49,99
50,00 ha i więcej	13,7	12,9	41,9	50,00 ha and more
bezrobotne ^d	242,7	241,0	44,9	unemployed ^d
w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych:				in farms with agricultural area of:
do 1,00 ha	89,1	88,6	45,4	up to 1,00 ha
1,01— 4,99	101,2	100,5	44,4	1,01— 4,99
5,00— 9,99	30,0	29,7	43,9	5,00— 9,99
10,00—14,99	11,8	11,6	45,7	10,00—14,99
15,00—19,99	5,0	4,9	45,9	15,00—19,99
20,00—49,99	5,1	5,0	48,4	20,00—49,99
50,00 ha i więcej	0,6	0,6	55,7	50,00 ha and more
Bierne zawodowo	1511,9	626,7	58,4	Economically inactive
w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych:				in farms with agricultural area of:
do 1,00 ha	506,5	230,0	57,5	up to 1,00 ha
1,01— 4,99	571,0	245,3	58,2	1,01— 4,99
5,00— 9,99	220,7	78,2	59,4	5,00— 9,99
10,00—14,99	101,0	34,3	60,2	10,00—14,99
15,00—19,99	48,6	16,3	60,0	15,00—19,99
20,00—49,99	56,0	19,3	59,7	20,00—49,99
50,00 ha i więcej	8,3	3,4	60,4	50,00 ha and more
Nieustalony status na rynku pracy	55,0	48,5	52,4	Unknown status on the labour market

a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań. b Kobiety w wieku 18—59 lat. c W wieku 15 lat i więcej w gospodarstwach domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie. d Osoby w wieku 15—74 lata.

a Data of the Population and Housing Census. b Women aged 18—59. c Aged 15 and more in households with private farm user in agriculture. d Persons aged 15—74.

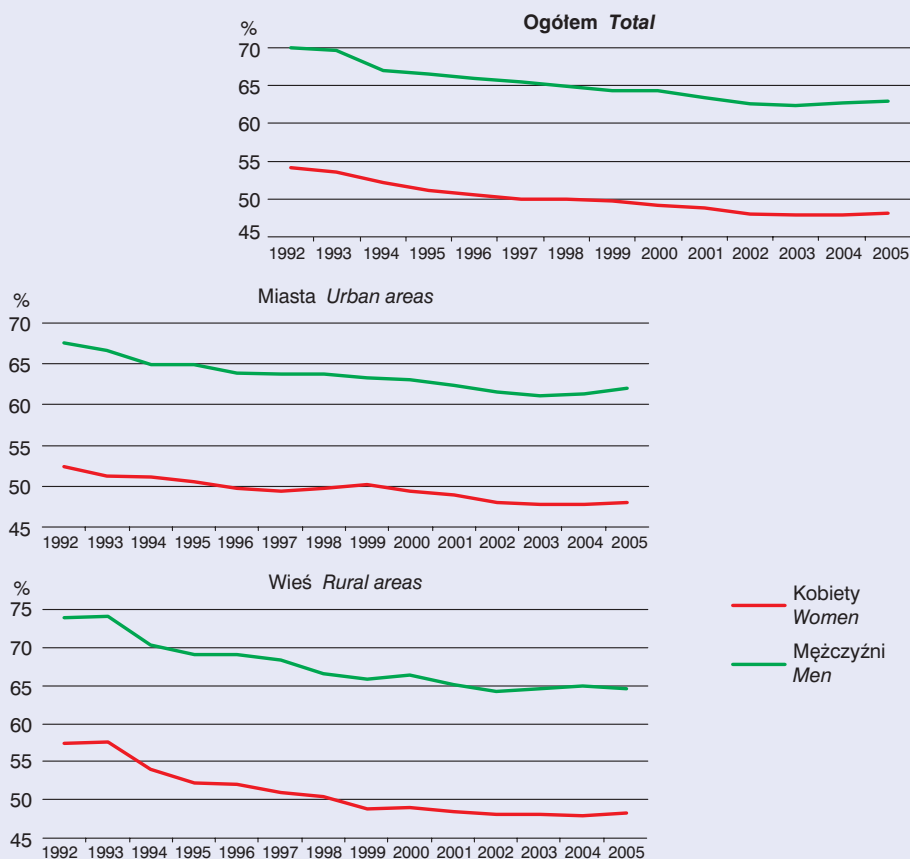
TABL. 7 (90). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA KOBIET NIEPEŁNOSPRAWNYCH W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ W 2002 R.^a**
ECONOMIC ACTIVITY OF DISABLED WOMEN AGED 15 AND MORE IN 2002^a

Wyszczególnienie	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number			Ogółem w % ogółu niepełno- sprawnych ^b o danej aktywności Total in % of total disabled persons ^b of a given activity	Specification
		w wieku produkcyj- nym ^c of working age ^c	miasta urban areas	wieś rural areas		
		w tysiącach in thousands				
Ogółem	2810,2	1229,0	1678,8	1131,4	53,3	Total
Aktywne zawodowo	404,0	338,5	226,8	177,2	40,0	Economically active women
pracujące	320,6	258,2	160,8	159,8	39,8	employed
bezrobotne ^d	83,4	80,3	66,1	17,4	40,4	unemployed ^d
Bierne zawodowo	2391,4	880,7	1443,2	948,2	56,5	Economically inactive women
Nieustalony status na rynku pra- cy	14,8	9,8	8,8	6,0	52,4	Unknown status on the labour mar- ket

a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań. *b* W wieku 15 lat i więcej. *c* Kobiety w wieku 18–59 lat. *d* Osoby w wieku 15–74 lata.
a Data of the Population and Housing Census. *b* Aged 15 and more. *c* Women aged 18–59. *d* Persons aged 15–74.

WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ WEDŁUG PŁCI^a – na podstawie BAEL

ACTIVITY RATE BY SEX^a – on the LFS basis

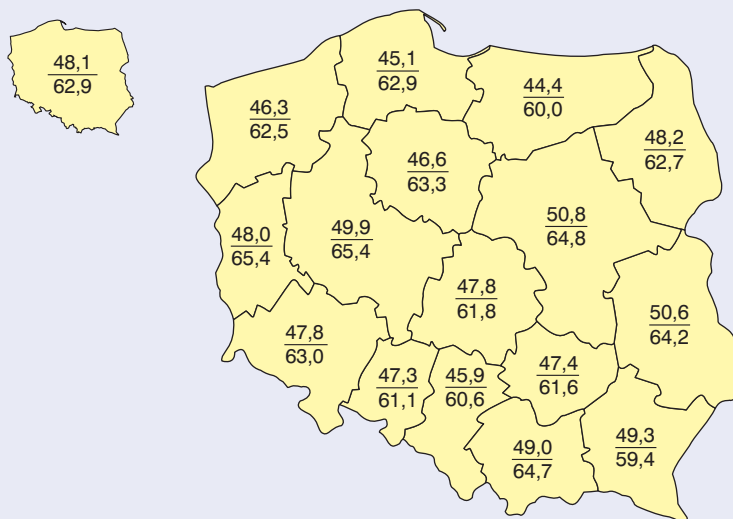
a W latach 1992–1998 – w listopadzie, w latach 1999–2005 – w IV kwartale; patrz uwagi do działu, ust. 1 na str. 152.
a In 1992–1998 – in November, in 1999–2005 in IV quarter; see notes to the chapter, item 1 on page 152.

TABL. 8 (91). **WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ WEDŁUG PŁCI, WIEKU I POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2005 R. — na podstawie BAEL**
ACTIVITY RATE BY SEX, AGE AND EDUCATIONAL LEVEL IN IV QUARTER 2005 — on the LFS basis

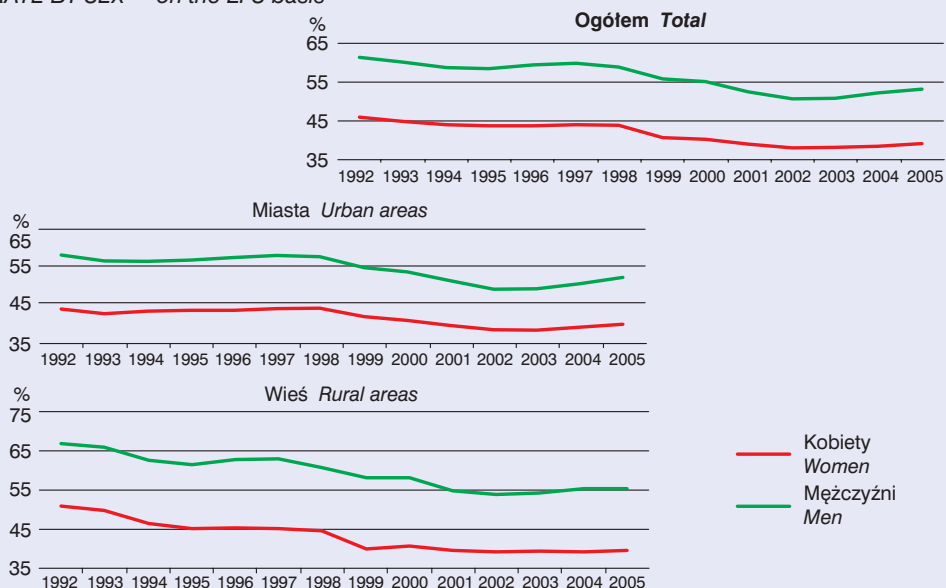
Wyszczególnienie	Ogółem Total		Miasta Urban areas		Wieś Rural areas		Specification
	kobiety women	mężczyźni men	kobiety women	mężczyźni men	kobiety women	mężczyźni men	
	w % in %						
Ogółem	48,1	62,9	48,0	62,0	48,2	64,5	Total
W tym w wieku produkcyjnym ^a	65,4	75,3	65,0	74,1	66,2	77,3	Of which of working age ^a
Według wieku By age							
15—24 lata	31,4	38,7	28,8	34,2	35,4	45,1	15—24
25—34	79,0	93,7	80,5	93,9	76,3	93,3	25—34
35—44	84,5	93,3	85,4	93,2	83,1	93,6	35—44
45—54	69,7	80,6	69,9	80,9	69,2	79,9	45—54
55—59	28,1	51,7	26,9	51,1	30,9	52,6	55—59
60 lat i więcej	5,7	13,5	3,9	11,5	8,7	16,8	60 and more
Według poziomu wykształcenia By educational level							
Wyższe	79,9	81,0	78,7	80,5	85,0	83,3	Tertiary
Policealne i średnie zawodowe	62,8	73,8	59,3	70,9	71,1	81,1	Post-secondary and vocational secondary
Średnie ogólnokształcące	43,4	52,3	40,9	50,6	52,2	58,4	General secondary
Zasadnicze zawodowe	57,4	74,9	50,7	70,2	66,0	80,6	Basic vocational
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	16,1	30,6	11,7	22,2	20,3	37,2	Lower secondary, primary and incomplete primary

^a Osoby w wieku: kobiety 18—59 lat, mężczyźni 18—64 lata.
^a Persons aged: women 18—59, men 18—64.

WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ WEDŁUG PŁCI I WOJEWÓDZTW W IV KWARTALE 2005 R. — na podstawie BAEL
ACTIVITY RATE BY SEX AND VOIVODSHIP IN IV QUARTER 2005 — on the LFS basis

48,1 Kobiety Women
62,9 Mężczyźni Men

WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA WEDŁUG PŁCI^a – na podstawie BAELEMPLOYMENT RATE BY SEX^a – on the LFS basis

a W latach 1992–1998 – w listopadzie, w latach 1999–2005 – w IV kwartale; patrz uwagi do działu, ust. 1 na str. 152.
 a In 1992–1998 – in November, in 1999–2005 in IV quarter; see notes to the chapter, item 1 on page 152.

TABL. 9 (92). WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA WEDŁUG PŁCI, WIEKU I POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
 W IV KWARTALE 2005 R. — na podstawie BAEL
 EMPLOYMENT RATE BY SEX, AGE AND EDUCATIONAL LEVEL IN IV QUARTER 2005 — on the LFS basis

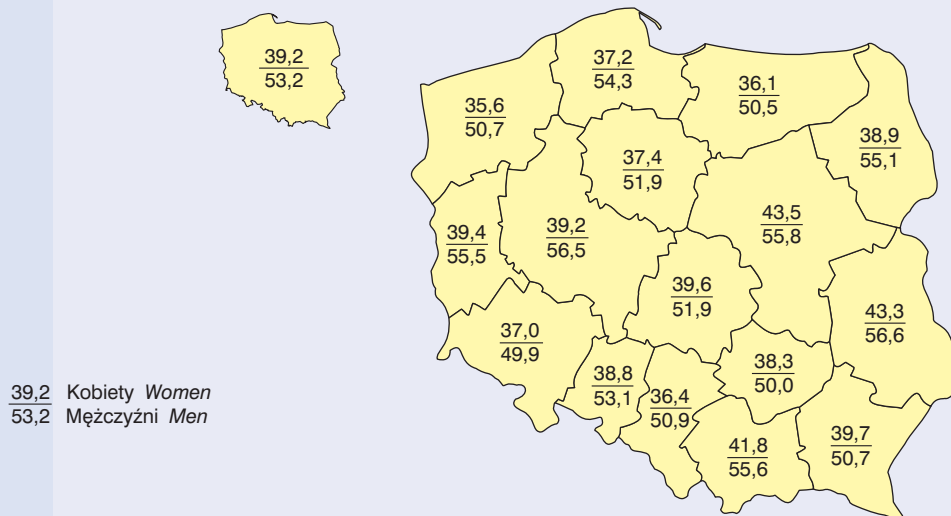
Wyszczególnienie	Ogółem Total		Miasta Urban areas		Wieś Rural areas		Specification
	kobiety women	mężczyźni men	kobiety women	mężczyźni men	kobiety women	mężczyźni men	
	w % in %						
Ogółem	39,2	53,2	39,0	51,9	39,6	55,4	Total
W tym w wieku produkcyjnym ^a	53,1	63,5	52,7	62,0	53,8	66,1	Of which of working age ^a
Według wieku By age							
15—24 lata	20,2	25,7	17,8	21,2	23,6	32,1	15—24
25—34	63,8	80,0	66,0	80,1	60,0	79,9	25—34
35—44	71,0	82,3	71,5	81,6	70,1	83,2	35—44
45—54	58,9	70,3	58,1	69,6	60,4	71,5	45—54
55—59	25,6	44,0	23,8	42,5	29,7	46,7	55—59
60 lat i więcej	5,5	13,0	3,6	10,8	8,7	16,4	60 and more
Według poziomu wykształcenia By educational level							
Wyższe	73,6	75,6	73,2	75,4	75,3	77,0	Tertiary
Policealne i średnie zawodowe	52,2	64,8	49,0	62,1	59,9	71,9	Post-secondary and vocational secondary
Średnie ogólnokształcące	33,3	43,1	31,7	41,5	39,3	48,9	General secondary
Zasadnicze zawodowe	42,7	61,4	34,9	54,6	52,7	69,6	Basic vocational
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	12,0	23,1	7,0	14,2	16,5	30,1	Lower secondary, primary and incomplete primary

a Osoby w wieku: kobiety 18—59 lat, mężczyźni 18—64 lata.

a Persons aged: women 18—59, men 18—64.

WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA WEDŁUG PŁCI I WOJEWÓDZTWA W IV KWARTALE 2005 R.
 – na podstawie BAEL

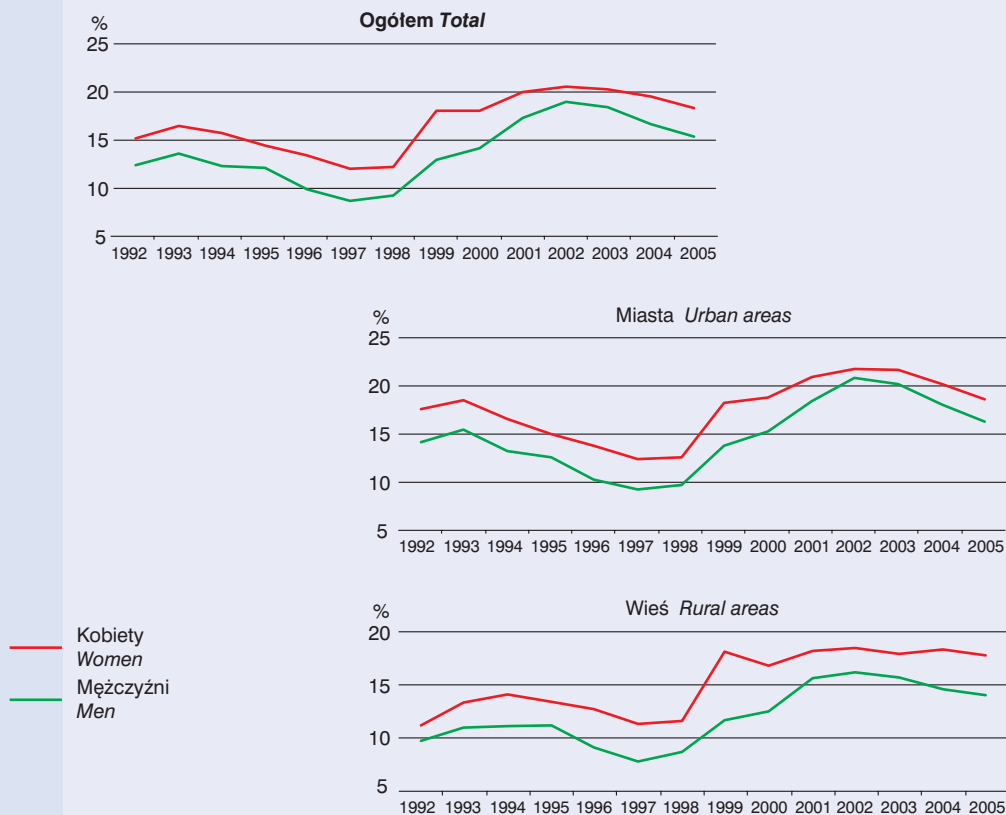
EMPLOYMENT RATE BY SEX AND VOIVODSHIP IN IV QUARTER 2005 – on the LFS basis

39,2 Kobiety Women
 53,2 Mężczyźni Men

STOPA BEZROBOCIA WEDŁUG PŁCI^a – na podstawie BAEL

UNEMPLOYMENT RATE BY SEX^a – on the LFS basis

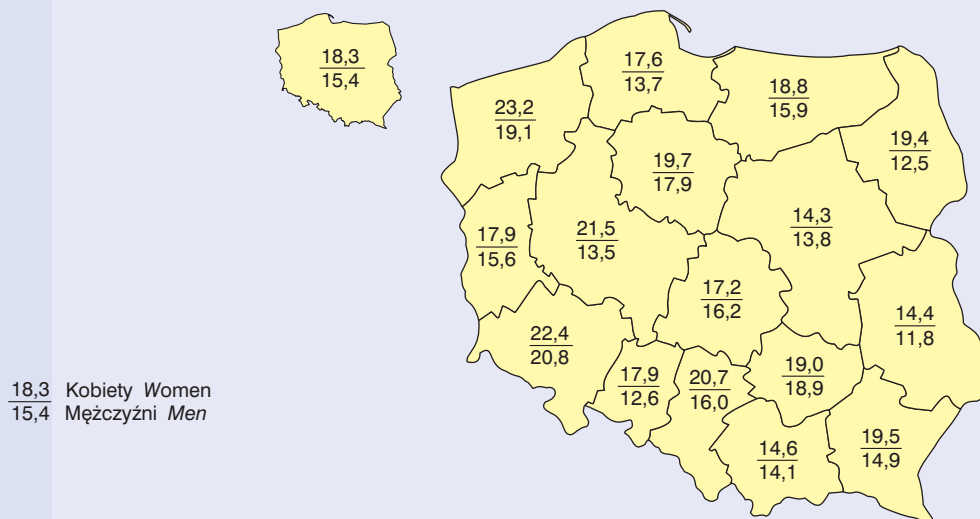
^a W latach 1992–1998 – w listopadzie, w latach 1999–2005 – w IV kwartale; patrz uwagi do działu, ust. 1 na str. 152.
 a In 1992–1998 – in November, in 1999–2005 in IV quarter; see notes to the chapter, item 1 on page 152.

TABL. 10 (93). **STOPA BEZROBOCIA WEDŁUG PŁCI, WIEKU I POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
W IV KWARTALE W 2005 R. — na podstawie BAEL**
UNEMPLOYMENT RATE BY SEX, AGE AND EDUCATIONAL LEVEL IN IV QUARTER 2005 — on the LFS basis

Wyszczególnienie	Ogółem <i>Total</i>		Miasta <i>Urban areas</i>		Wieś <i>Rural areas</i>		Specification
	kobiety <i>women</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	mężczyźni <i>men</i>	
	w % in %						
Ogółem	18,3	15,4	18,6	16,3	17,8	14,0	Total
W tym w wieku produkcyjnym ^a	18,8	15,7	18,9	16,4	18,7	14,5	<i>Of which of working age^a</i>
Według wieku <i>By age</i>							
15—24 lata	35,9	33,5	38,0	37,9	33,2	28,8	15—24
25—34	19,2	14,6	18,0	14,7	21,3	14,4	25—34
35—44	16,0	11,9	16,2	12,4	15,7	11,0	35—44
45—54	15,6	12,7	16,8	14,0	12,9	10,6	45—54
55—59	9,0	14,9	11,2	16,8	4,0	11,3	55—59
60 lat i więcej	2,7	4,3	6,3	5,5	—	.	60 and more
Według poziomu wykształcenia <i>By educational level</i>							
Wyższe	7,9	6,6	7,0	6,4	11,6	8,0	<i>Tertiary</i>
Policealne i średnie zawodowe	16,9	12,1	17,5	12,5	15,7	11,3	<i>Post-secondary and vocational secondary</i>
Średnie ogólnokształcące	23,1	17,5	22,5	17,9	24,8	15,5	<i>General secondary</i>
Zasadnicze zawodowe	25,7	18,0	31,1	22,2	20,2	13,7	<i>Basic vocational</i>
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	25,7	24,6	40,9	36,3	18,2	19,3	<i>Lower secondary, primary and incomplete primary</i>

^a Osoby w wieku: kobiety 18—59 lat, mężczyźni 18—64 lata.
^a Persons aged: women 18—59, men 18—64.

**STOPA BEZROBOCIA WEDŁUG PŁCI I WOJEWÓDZTW W IV KWARTALE 2005 R.
— na podstawie BAEL**
UNEMPLOYMENT RATE BY SEX AND VOIVODSHIP IN IV QUARTER 2005 — on the LFS basis

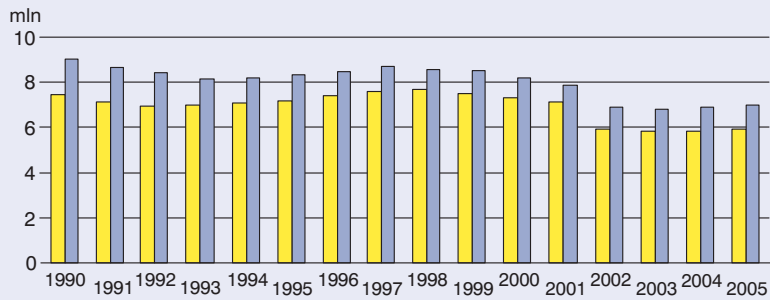

18,3 Kobiety Women
15,4 Mężczyźni Men

PRACUJĄCY WEDŁUG PŁCI^a
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS BY SEX^a
As of 31 XII

 Kobiety
Women

 Mężczyźni
Men

a W latach 1997–1999 – dane szacunkowe; patrz uwagi do działu, ust. 4 na str. 152.
a In 1997–1999 – estimated data; see notes to the chapter, item 4 on page 152.

TABL. II (94). **KOBIETY PRACUJĄCE**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED WOMEN
As of 31 XII

Wyszczególnienie	1990	1995	2000	2005	Specification
W tysiącach In thousands					
Ogółem	7457,6	7154,8	7304,2	5912,1	Total
w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego	96,5	75,8	60,3	55,4	in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety
poza jednostkami budżetowymi prowadzącymi działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego	7361,1	7079,0	7243,9	5856,7	excluding budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety
W tym:					Of which:
zatrudnieni na podstawie stosunku pracy pracodawcy i pracujący na własny rachunek	5066,7	4726,7	4687,2	4505,5	employees hired on the basis of an employment contract
w tym w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie ^o	2242,7	2396,4	2595,8	1393,6	employers and own-account workers
w tym w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie ^o	1914,2	1890,6	2066,6	890,5	of which on private farms in agriculture ^o
osoby wykonujące pracę nakładczą	39,0	6,4	2,9	1,3	outworkers
agenci	66,9	12,2	11,3	7,2	agents
W % ogółu pracujących o danym statusie zatrudnienia In % of total employed persons of a given employment status					
Ogółem	45,2	46,2	47,2	45,9	Total
w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego	28,4	21,3	18,3	17,6	in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety
poza jednostkami budżetowymi prowadzącymi działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego	45,6	46,8	47,8	46,6	excluding budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety
W tym:					Of which:
zatrudnieni na podstawie stosunku pracy pracodawcy i pracujący na własny rachunek	45,5	46,7	47,7	47,2	employees hired on the basis of an employment contract
w tym w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie ^o	44,9	45,5	46,5	42,4	employers and own-account workers
w tym w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie ^o	51,6	48,6	50,7	45,3	of which on private farms in agriculture ^o
osoby wykonujące pracę nakładczą	70,0	66,7	64,4	59,4	outworkers
agenci	53,2	40,7	58,5	72,5	agents

a Dane szacunkowe; patrz uwagi do działu, ust. 4 na str. 152.
a Estimated data; see notes to the chapter, item 4 on page 152.

TABL. 12 (95). **KOBIETY — ŻOŁNIERZE ZAWODOWI W WOJSKU POLSKIM I FUNKCJONARIUSZE W BEZPIECZENSTWIE PUBLICZNYM W 2005 R.**

Stan w dniu 31 XII

WOMEN — PROFESSIONAL SOLDIERS IN THE POLISH MILITARY AND FUNCTIONARIES IN PUBLIC SAFETY SERVICES IN 2005

As of 31 XII

Korpus osobowy	Kobiety — żołnierze zawodowi w Wojsku Polskim Women — professional soldiers in the Polish Military		Kobiety — funkcjonariusze w bezpieczeństwie publicznym Women — functionaries in public safety services		Personal corps
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu żołnierzy zawodowych w danym korpusie in % of total professional soldiers in a given corps	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu funkcjonariuszy w danym korpusie in % of total functionaries in a given corps	
Ogółem	656	0,8	16867	11,0	Total
Oficerowie	437	1,6	3828	13,3	Officers
Chorążowie	x	x	5064	11,4	Warrant officers/ensigns
Podoficerowie	214	0,5 ^a	4517	8,3	Non-commissioned officers
Szeregowi	5	0,1	3458	13,4	Privates

^a Obliczono przy przyjęciu łącznej liczby chorążych i podoficerów.

Źródło: dane Ministerstwa Obrony Narodowej, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu.

^a Calculated applying the combine number of warrant officers/ensigns and non-commissioned officers.

Source: data of the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration, the Internal Security Agency and the Foreign Intelligence Agency.

TABL. 13 (96). **PRZEDSIĘBIORSTWA OSÓB FIZYCZNYCH POWSTAŁE W LATACH 2001 I 2005^a, KTÓRYCH WŁAŚCICIELAMI SĄ KOBIETY**
ENTERPRISES OF NATURAL PERSONS ESTABLISHED IN 2001 AND 2005^a, OWNED BY WOMEN

Wyszczególnienie	2001	2005	2001	2005	Specification
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		w % ogółu przedsiębiorstw osób fizycznych in % of total enterprises of natural persons		
Ogółem	44401	43634	34,4	39,1	Total
Przemysł	2509	3167	19,0	25,4	Industry
Budownictwo	932	1757	6,0	12,3	Construction
Handel i naprawy ^Δ	28367	25951	51,2	52,4	Trade and repair ^Δ
Hotele i restauracje	2958	2343	53,4	44,7	Hotels and restaurants
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	2200	1792	16,1	23,6	Transport, storage and communication
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	7435	8624	28,7	38,2	Real estate, renting and business activities

^a W tabeli ujęto liczbę przedsiębiorstw powstałych w danym roku i aktywnych w rok po ich utworzeniu (tj. aktywnych odpowiednio: w 2002 r. oraz w 2006 r.); dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących nie przekracza 9 osób.

U w a g a.

1. Za przedsiębiorstwa osób fizycznych uznano prowadzące działalność gospodarczą osoby fizyczne oraz jednostki zorganizowane w formie spółek cywilnych zaliczanych do sekcji ujętych w tabeli.
 2. Dane o przedsiębiorstwach powstałych w latach 2001 i 2005 uzyskano na podstawie reprezentacyjnego badania „Panelowe badanie przedsiębiorstw” — ankieta PL 1, a wyniki uogólniono przy wykorzystaniu liczby i struktury przedsiębiorstw zarejestrowanych w danym roku w rejestrze REGON.

^a The table presents the number of enterprises established in a given year and still operating a year later (i.e. operating respectively: in 2002 and in 2006); data concern enterprises employing up to 9 persons.

N o t e.

1. The enterprises of natural persons are understood as natural persons conducting economic activity and entities established as civil law partnerships belonging to the sections presented in the table.
 2. Data on enterprises established in 2001 and in 2005 were gathered from a sample survey "Panel Survey of Enterprises" — PL 1 questionnaire, and the results were generalized using the number and structure of enterprises registered in a given year in the REGON register.

TABL. 14 (97). **KOBIETY PRACUJĄCE WEDŁUG SEKCJI^a**

Stan w dniu 31 XII

EMPLOYED WOMEN BY SECTIONS^a

As of 31 XII

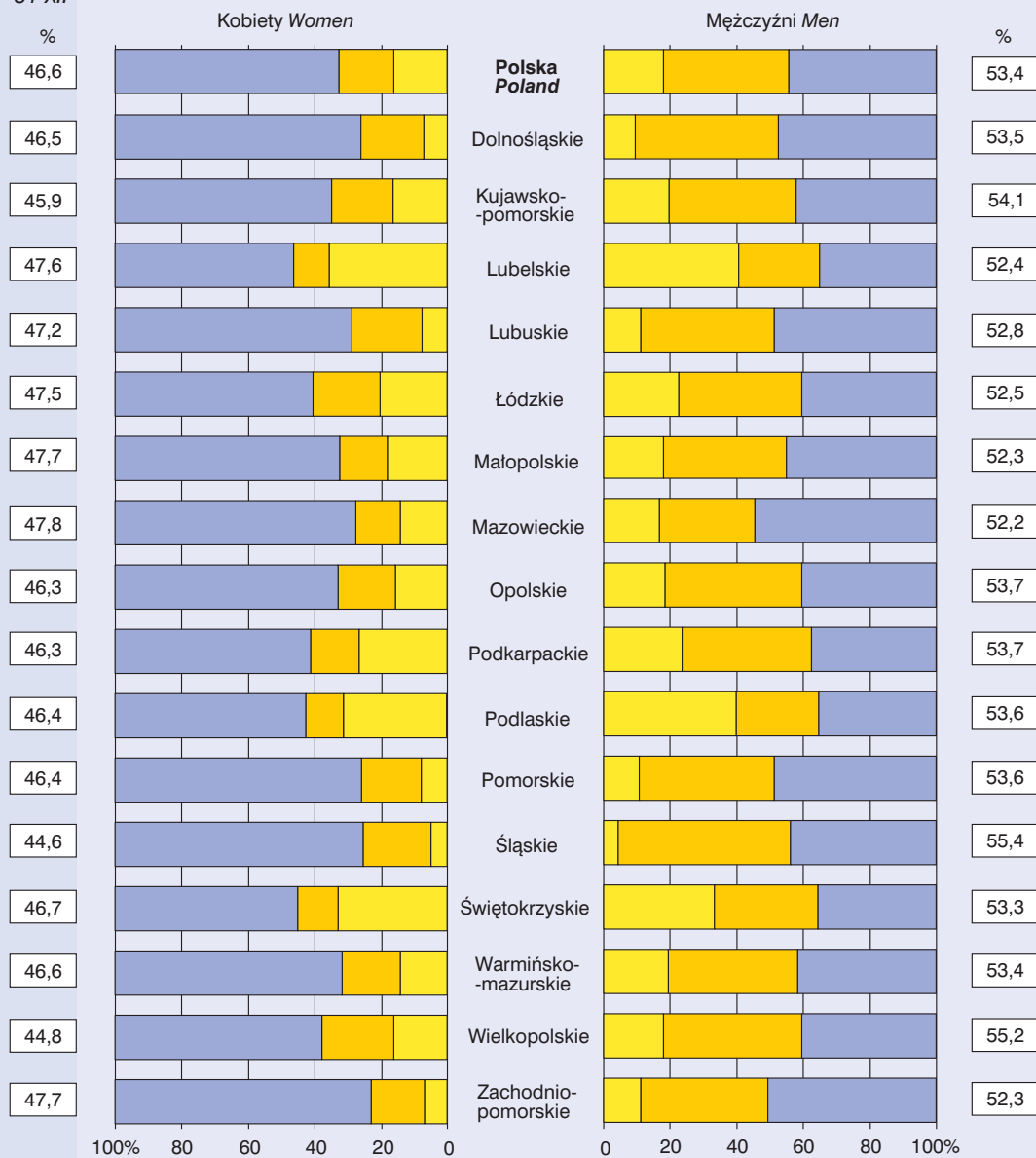
Sekcje	1995		2000		2005		Sections
	ogółem w tys. total in thous.	w % ogółu pracujących w danej sekcji in % of total employed persons in a given sections	ogółem w tys. total in thous.	w % ogółu pracujących w danej sekcji in % of total employed persons in a given sections	ogółem w tys. total in thous.	w % ogółu pracujących w danej sekcji in % of total employed persons in a given sections	
Ogółem	7154,8	46,2	7304,2	47,2	5912,1	45,9	Total
Rolnictwo ^b , łowiectwo i leśnic- two	1971,6	47,0	2137,8	49,7	933,6	43,6	Agriculture ^b , hunting and forestry
Rybacktwo	1,6	11,8	1,0	9,7	0,6	13,0	Fishing
Przemysł	1321,3	35,4	1058,3	33,8	931,2	32,0	Industry
górnictwo	40,7	11,4	26,6	11,9	20,3	11,0	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	1220,1	39,3	977,9	36,6	863,7	34,4	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	60,5	22,5	53,8	22,7	47,2	21,6	electricity, gas and water supply
Budownictwo	93,6	11,3	93,2	11,4	66,9	10,7	Construction
Handel i naprawy ^Δ	988,7	52,0	1076,8	51,9	1060,4	51,5	Trade and repair ^Δ
Hotele i restauracje	124,1	66,8	149,2	66,1	141,4	64,5	Hotels and restaurants
Transport, gospodarka magazy- nowa i łączność	253,4	30,2	227,3	29,2	189,4	27,1	Transport, storage and communi- cation
Pośrednictwo finansowe	198,0	73,8	208,3	69,8	200,4	67,8	Financial intermediation
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	253,9	45,8	366,1	44,5	432,3	45,5	Real estate, renting and business activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubez- pieczenia społeczne i zdrowot- ne ^Δ	301,7	40,9	368,8	44,9	399,4	45,8	Public administration and defen- ce; compulsory social security
Edukacja	654,2	73,0	660,6	73,2	783,1	76,3	Education
Ochrona zdrowia i pomoc spo- łeczna	823,5	82,1	749,4	82,5	569,2	80,5	Health and social work
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozos- tała	169,2	50,5	207,4	53,1	204,2	53,3	Other community, social and per- sonal service activities

^a Patrz uwagi do działu, ust. 10 na str. 153. ^b Dla gospodarstw indywidualnych dane szacunkowe; patrz uwagi do działu, ust. 4 na str. 152.

^a See notes to the chapter, item 10 on page 153. ^b For private farms estimated data; see notes to the chapter, item 4 on page 152.

PRACUJĄCY^a WEDŁUG PŁCI I WOJEWÓDZTW W 2005 R.
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a BY SEX AND VOIVODSHIP IN 2005

As of 31 XII

46,6 % Udział danej płci w ogólnej liczbie pracujących
 The share of sex group in the total number of employed persons

Pracujący:
 Employed persons:

rolnictwo^b, łowiectwo i leśnictwo, rybactwo
 agriculture^b, hunting and forestry, fishing

przemysł i budownictwo
 industry and construction

usługi^c
 services^c

a Dane według województw podano według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; nie obejmują pracujących w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. b Dla gospodarstw indywidualnych dane szacunkowe. c Dotyczy pozostałych sekcji PKD (NACE).

a Data by voivodship are given by actual workplace and kind of activity; excluding employed persons in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety. b For private farms estimated data. c Concerning remaining NACE sections.

Uwaga do tablic 15 i 16

Dane dotyczą liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy i mogą być wyższe od liczby osób.

Note to tables 15 and 16

Data concern the number of hires and terminations and could be higher than number of persons.

TABL. 15 (98). **PRZYJĘCIA KOBIEC DO PRACY^a**
WOMEN'S HIRES^a

Lata Sekcje	Ogółem Grand total		W tym Of which			Współ- czynnik przyjęć do pracy w % Hire rate in %	Years Sections
	w tys. in thous.	w % ogółu przyjęć do pracy w danej sekcji in % of total hires in a given section	podejmujące pierwszą pracę women starting work for the first time		zmieniające pracę women changing work		
			razem total	w tym absolwentki ^b of which school- -leavers ^b			
Ogółem							Total
1995	737,9	37,2	127,5	98,3	221,3	17,4	
2000	644,2	39,7	91,1	81,1	315,4	16,5	
2005	639,0	39,0	105,5	94,4	298,7	18,7	
Rolnictwo, łowiectwo i leśnic- two. Rybactwo	4,3	25,8	0,7	0,7	1,9	20,7	Agriculture, hunting and forestry. Fishing
Przemysł	181,3	32,2	24,8	21,7	86,5	23,4	Industry
górnictwo	1,7	10,8	0,1	0,1	1,3	8,3	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	176,7	32,9	24,1	21,0	83,8	25,1	manufacturing electricity, gas and water sup- ply
Budownictwo	2,9	25,4	0,6	0,6	1,4	6,0	Construction
Handel i naprawy ^Δ	7,8	5,6	1,3	1,3	3,4	20,4	Trade and repair ^Δ
Hotele i restauracje	120,1	45,4	23,5	20,3	53,6	30,3	Hotels and restaurants
16,1	62,4	3,2	2,6	7,0	27,3	Hotels and restaurants	
Transport, gospodarka magazy- nowa i łączność	36,7	29,1	2,6	2,4	17,7	24,3	Transport, storage and communi- cation
Pośrednictwo finansowe	25,7	63,6	5,1	4,7	11,8	17,0	Financial intermediation
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	59,6	36,9	9,8	8,9	27,6	27,2	Real estate, renting and business activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubez- pieczenia społeczne i zdro- wotne ^Δ	58,6	52,6	11,4	10,6	24,5	17,7	Public administration and defen- ce; compulsory social security
Edukacja	59,6	72,2	10,3	9,3	31,6	8,5	Education
Ochrona zdrowia i pomoc spo- łeczna	56,4	75,6	10,3	9,6	27,0	11,2	Health and social work
Działalność usługowa komunal- na, społeczna i indywidualna, pozostała	12,8	41,9	2,5	2,3	6,1	16,0	Other community, social and per- sonal service activities

^a Dane nie obejmują: jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego oraz od 2000 r. podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, a w 1995 r. zakładów osób fizycznych o liczbie pracujących do 5 osób. ^b Z wykształceniem wyższym, policealnym, średnim i zasadniczym zawodowym.

^a Data do not include: budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety as well as since 2000 economic entities employing up to 9 persons, in 1995 companies of natural persons employing up to 5 persons. ^b With tertiary, post-secondary, secondary and basic vocational education.

TABL. 16 (99). ZWOLNIENIA KOBIET Z PRACY^a
WOMEN'S TERMINATIONS^a

Lata Sekcje	Ogółem Total		W tym Of which			Współ- czynnik zwolnień z pracy w % Termination rate in %	Years Sections
	w tys. in thous.	w % ogółu zwolnień z pracy w danej sekcji in % of total terminations in a given section	w drodze wypowiedzenia due to dissolution of an employment contract		przeniesione na emery- turę, rentę z tytułu niezdolności do pracy, rehabilitację retired or granted pen- sion due to an inabi- lity to work or due to rehabilitation		
			przez za- kład pracy by employer	przez pracownika by employee			
Ogółem							Total
1995	706,8	37,4	154,7	135,4	87,4	16,3	
2000	746,2	40,8	206,3	69,9	58,0	19,0	
2005	583,6	39,3	83,9	59,9	57,1	16,6	
Rolnictwo, łowiectwo i leśnic- two. Rybactwo	4,5	26,2	0,7	0,3	0,5	20,8	Agriculture, hunting and forestry. Fishing
Przemysł	165,9	33,0	32,7	16,3	9,6	20,8	Industry
górnictwo	1,7	11,2	0,1	0,0	0,8	8,2	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	160,1	34,0	32,2	16,2	7,5	22,0	manufacturing electricity, gas and water sup- ply
Budownictwo	4,1	24,0	0,4	0,1	1,3	8,4	Construction
Handel i naprawy ^Δ	7,1	5,6	1,1	0,9	0,6	18,3	Trade and repair ^Δ
Hotele i restauracje	103,0	44,7	20,1	16,7	3,4	25,1	Hotels and restaurants
Hotele i restauracje	15,8	61,9	2,7	3,0	0,7	26,4	Hotels and restaurants
Transport, gospodarka magazy- nowa i łączność	34,9	29,7	2,8	1,5	3,1	22,9	Transport, storage and communi- cation
Pośrednictwo finansowe	22,3	65,2	3,0	2,7	1,9	14,4	Financial intermediation
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubez- pieczenia społeczne i zdro- wotne ^Δ	52,8	35,0	7,8	5,8	4,5	23,1	Real estate, renting and business activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubez- pieczenia społeczne i zdro- wotne ^Δ	49,2	50,9	1,4	1,9	6,4	14,5	Public administration and defen- ce; compulsory social security
Edukacja	63,2	73,3	5,3	4,6	16,8	8,8	Education
Ochrona zdrowia i pomoc spo- łeczna	54,0	75,5	5,0	4,9	7,9	10,3	Health and social work
Działalność usługowa komunal- na, społeczna i indywidualna, pozostała	10,9	42,0	1,3	1,3	1,7	13,1	Other community, social and per- sonal service activities

^a Dane nie obejmują: jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego oraz od 2000 r. podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, a w 1995 r. zakładów osób fizycznych o liczbie pracujących do 5 osób.

^a Data do not include: budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety as well as since 2000 economic entities employing up to 9 persons, in 1995 companies of natural persons employing up to 5 persons.

TABL. 17 (100). **KOBIETY POSZKODOWANE W WYPADKACH PRZY PRACY^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
WOMEN INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture)

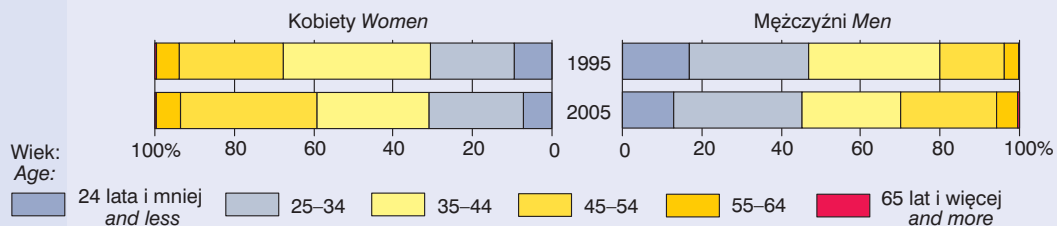
Lata Sekcje	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Ogółem w % ogółu poszkodowa- nych w danej sekcji Total in % of total inju- red persons in a given section	Years Sections
		śmiertelnych fatal	ciężkich serious	lekkich light		
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers					
Ogółem	18905	51	829	18025	17,5	Total
1990	23688	43	302	23343	21,1	
1995	23691	42	161	23488	25,0	
2000	23701	25	116	23560	28,1	
2005						
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo. Ry- bactwo	337	2	—	335	20,0	Agriculture, hunting and forestry. Fishing
Przemysł	5988	6	34	5948	15,8	Industry
górnictwo	47	—	—	47	1,6	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	5719	5	34	5680	17,3	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w ener- gię elektryczną, gaz, wodę	222	1	—	221	11,7	electricity, gas and water supply
Budownictwo	153	—	3	150	2,3	Construction
Handel i naprawy ^Δ	3108	4	15	3089	36,5	Trade and repair ^Δ
Hotele i restauracje	493	1	4	488	54,5	Hotels and restaurants
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	982	1	2	979	17,0	Transport, storage and communication
Pośrednictwo finansowe	607	2	2	603	65,5	Financial intermediation
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	1654	4	13	1637	32,2	Real estate, renting and business ac- tivities
Administracja publiczna i obrona nar- odowa; obowiązkowe ubezpiecze- nia społeczne i zdrowotne ^Δ	1790	5	11	1774	50,2	Public administration and defence; com- pulsory social security
Edukacja	2518	—	11	2507	67,6	Education
Ochrona zdrowia i pomoc spo- łeczna	5467	—	17	5450	72,8	Health and social work
Działalność usługowa komunalna, spo- łeczna i indywidualna, pozostała	604	—	4	600	28,7	Other community, social and personal service activities

^a Zgłoszone w danym roku; łącznie z pracownikami cywilnymi w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

U w a g a. Przeciętna liczba dni niezdolności do pracy z tytułu wypadków przy pracy (w 2005 r. bez liczby dni niezdolności do pracy osób poszkodowanych w wypadkach śmiertelnych) przypadająca na 1 poszkodowanego (bez osób poszkodowanych w wypadkach śmiertelnych) wynosiła w przypadku kobiet: 34,9 dnia w 1990 r., 36,2 dnia w 1995 r., 37,3 dnia w 2000 r. i 37,8 dnia w 2005 r., a w przypadku mężczyzn odpowiednio: 38,7 dnia, 41,6 dnia, 45,6 dnia i 46,0 dnia.

^a Registered in a given year; including civilian employees in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

N o t e. Average number of days resulting in an inability to work due to accidents at work (in 2005 excluding number of days resulting in an inability to work due to accident at work of persons injured in fatal accidents) reference to 1 injured person (excluding persons injured in fatal accidents) amounted: for women: 34,9 days in 1990, 36,2 days in 1995, 37,3 days in 2000 and 37,8 days in 2005; for men respectively: 38,7 days, 41,6 days, 45,6 days and 46,0 days.

**POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a WEDŁUG PŁCI I WIEKU
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)**
**PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a BY SEX AND AGE
(excluding private farms in agriculture)**

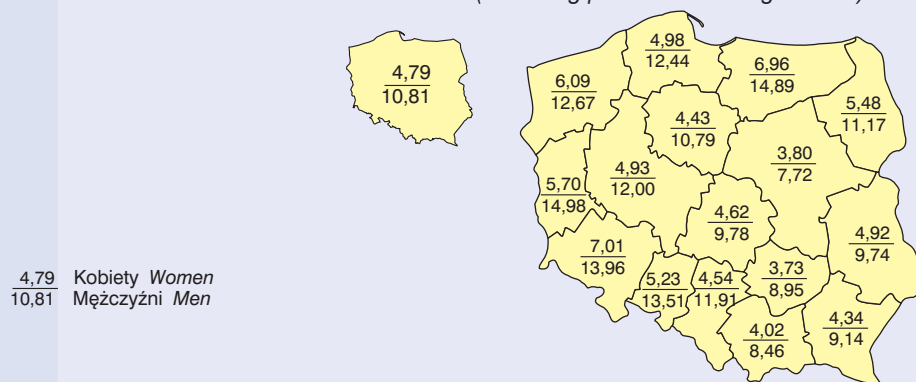
a Zgłoszone w danym roku; łącznie z pracownikami cywilnymi w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.
 a Registered in a given year; including civilian employees in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

TABL. 18 (101). **WSKAŹNIK WYPADKOWOŚCI^a WEDŁUG PŁCI (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)**
ACCIDENT RATE^a BY SEX (excluding private farms in agriculture)

Wyszczególnienie	1995	2000	2005	Specification
Kobiety	3,84	4,44	4,79	Women
w wypadkach:				in accidents:
Śmiertelnych	0,007	0,008	0,005	Fatal
Ciężkich	0,05	0,03	0,02	Serious
Lekkich	3,78	4,40	4,76	Light
Mężczyźni	14,34	11,87	10,81	Men
w wypadkach:				in accidents:
Śmiertelnych	0,094	0,092	0,079	Fatal
Ciężkich	0,32	0,20	0,15	Serious
Lekkich	13,93	11,58	10,58	Light

a Dane dotyczą poszkodowanych w wypadkach przy pracy zgłoszonych w danym roku na 1000 pracujących; łącznie z pracownikami cywilnymi w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

a Data concern injured persons in accidents at work registered in a given year per 1000 employed persons; including civilian employees in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

**WSKAŹNIK WYPADKOWOŚCI^a WEDŁUG PŁCI I WOJEWÓDZTW W 2005 R.
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)**
ACCIDENT RATE^a BY SEX AND VOIVODSHIP IN 2005 (excluding private farms in agriculture)

a Dane dotyczą poszkodowanych w wypadkach przy pracy zgłoszonych w 2005 r. na 1000 pracujących; bez pracowników cywilnych w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

a Data concern injured persons in accidents at work registered in 2005 per 1000 employed persons; excluding civilian employees in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

Uwaga do tablic 19 i 20 oraz wykresu na str. 177

Dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego i dotyczą warunków zagrożenia w wybranych rodzajach działalności; patrz uwagi do działu, ust. 7 na str. 153.

Note to tables 19 and 20 and the chart on page 177

Data do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety and concern hazardous conditions in selected kinds of activities; see notes to the chapter, item 7 on page 153.

TABL. 19 (102). **KOBIETY ZATRUDNIONE W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a**

Stan w dniu 31 XII

WOMEN WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a

As of 31 XII

Lata Sekcje	Ogółem Total		Zagrożenia związane Hazard connected with			Ogółem w % ogółu zatrudnionych w warunkach zagrożenia w danej sekcji Total in % of total persons working in hazar- dous con- ditions in a given section	Years Sections
	ogółem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	ze środo- wiskiem pracy work environment	z uciążli- wością pracy strenuous conditions	z czynnika- mi mecha- nicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpie- cznymi mechanical factors rela- ted to parti- cularly dan- gerous ma- chinery		
w liczbach bezwzględnych in absolute numbers							
Ogółem	220947	185456	192342	28605	.	17,5	Total
1995	206926	175170	156404	45365	5157	20,5	
2000	148956	131756	94173	50045	4738	20,3	
2005	100608	81128	53102	42481	5025	17,4	
Rolnictwo, łowiectwo i leśnic- two. Rybactwo	1299	755	704	586	9	15,5	Agriculture, hunting and forestry. Fishing
Przemysł	64836	54188	35508	25089	4239	15,4	Industry
górnictwo	2090	1278	1371	656	63	2,8	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	57280	48630	33571	19563	4146	18,6	manufacturing electricity, gas and water sup- ply
5466	4280	566	4870	30	14,3		
Budownictwo	1128	822	407	708	13	2,9	Construction
Handel i naprawy ^Δ	4224	3347	1775	1965	484	21,5	Trade and repair ^Δ
Transport, gospodarka magazy- nowa i łączność	10606	8324	1915	8451	240	22,7	Transport, storage and communi- cation
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	2143	1952	857	1275	11	17,5	Real estate, renting and business activities
Edukacja	3391	2995	2400	990	1	56,5	Education
Ochrona zdrowia i pomoc spo- łeczna	12663	8501	9426	3211	26	74,9	Health and social work
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, po- została	318	244	110	206	2	4,8	Other community, social and personal service activities

^a Liczone tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób, w 1990 r. — 20 osób, a w sekcji przemysł i budownictwo — 50 osób.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons, in 1990 more than 20 persons and more than 50 persons in the section industry and construction.

TABL. 20 (103). ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a NA 1000 ZATRUDNIONYCH WEDŁUG PŁCI

Stan w dniu 31 XII

 PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a PER 1000 PAID EMPLOYEES BY SEX

As of 31 XII

Wyszczególnienie	1990	1995	2000	2005	Specification
Kobiety	28,5	34,3	28,4	20,9	Women
zagrożenia związane:					<i>hazard connected with:</i>
Ze środowiskiem pracy	24,8	25,9	17,9	11,0	<i>Work environment</i>
Z uciążliwością pracy	3,7	7,5	9,5	8,8	<i>Strenuous conditions</i>
Z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi	.	0,7	0,9	1,0	<i>Mechanical factors related to particularly dangerous machinery</i>
Mężczyźni	134,3	132,8	111,5	98,7	Men
zagrożenia związane:					<i>hazard connected with:</i>
Ze środowiskiem pracy	97,4	86,8	68,7	59,4	<i>Work environment</i>
Z uciążliwością pracy	36,9	35,3	30,7	25,8	<i>Strenuous conditions</i>
Z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi	.	10,9	12,2	13,6	<i>Mechanical factors related to particularly dangerous machinery</i>

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób, w 1990 r. — 20 osób, a w sekcji przemysł i budownictwo — 50 osób.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons, in 1990 — more than 20 persons and more than 50 persons in the section industry and construction.

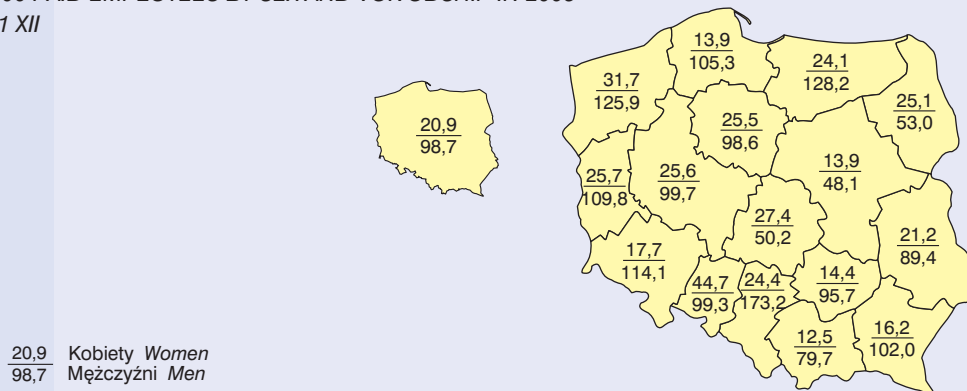
ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a NA 1000 ZATRUDNIONYCH WEDŁUG PŁCI I WOJEWÓDZTW W 2005 R.

Stan w dniu 31 XII

 PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a

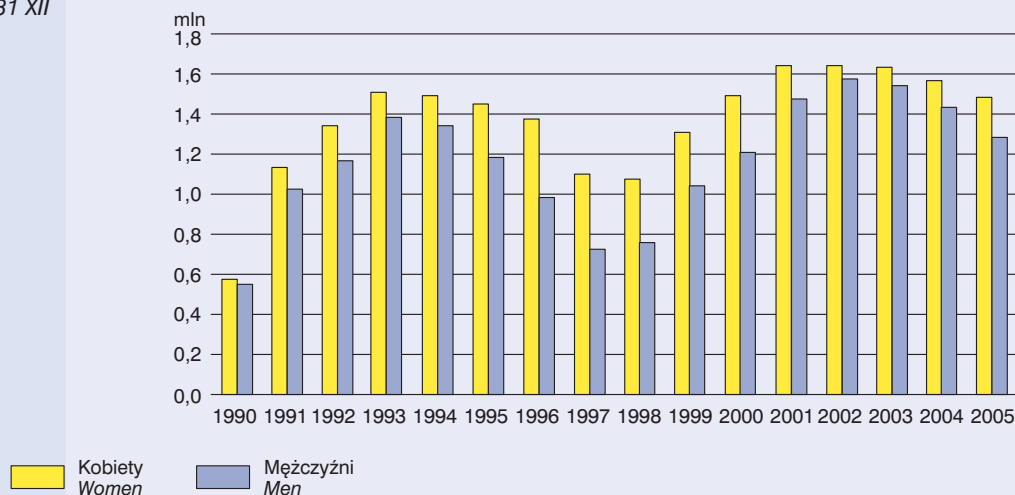
PER 1000 PAID EMPLOYEES BY SEX AND VOIVODSHIP IN 2005

As of 31 XII

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons.

BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG PŁCI
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY SEX
As of 31 XII

TABL. 21 (104). KOBIETY BEZROBOTNE ZAREJESTROWANE

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED WOMEN
As of 31 XII

Wyszczególnienie	1990	1995	2000	2005	Specification
------------------	------	------	------	------	---------------

**W tysiącach
In thousands**

Ogółem	573,7	1448,6	1491,6	1486,4	Total
miasta		874,5	858,1	867,1	urban areas
wieś		574,1	633,5	619,3	rural areas
z liczby ogółem:					of total number:
Niepełnosprawne		14,3	19,8	37,6	Disabled
Nieposiadające prawa do zasiłku		640,9	1253,8	1326,5	Not entitled to benefit
Zwolnione z przyczyn dotyczących zakładów pracy		171,4	119,9	67,9	Terminated for company reasons
Dotychczas niepracujące		334,9	387,0	388,9	Previously not employed
Pozostające bez pracy dłużej niż 1 rok		621,8	777,2	821,7	Out of work for longer than 1 year

**W % ogółu bezrobotnych o danym statusie
In % of total unemployed of a given status**

Ogółem	50,9	55,1	55,2	53,6	Total
miasta		58,2	56,4	54,4	urban areas
wieś		51,0	53,7	52,5	rural areas
z liczby ogółem:					of total number:
Niepełnosprawne		45,7	50,0	49,0	Disabled
Nieposiadające prawa do zasiłku		59,3	58,2	55,3	Not entitled to benefit
Zwolnione z przyczyn dotyczących zakładów pracy		66,7	64,5	61,4	Terminated for company reasons
Dotychczas niepracujące		60,5	60,2	59,2	Previously not employed
Pozostające bez pracy dłużej niż 1 rok		63,3	64,4	59,0	Out of work for longer than 1 year

TABL. 22 (105). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2005 R.**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY VOIVODSHIP IN 2005

As of 31 XII

Województwa Voivodships	Ogółem Grand total	Z liczby ogółem Of grand total										
		kobiety women	mieszkający na wsi living in rural areas		nieposiadający prawa do zasiłku not entitled to benefit		zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy terminated for company reasons		dotychczas niepracujący previously not employed		pozostające bez pracy dłużej niż rok out of work for longer than 1 year	
			razem total	w tym kobiety of which women	razem total	w tym kobiety of which women	razem total	w tym kobiety of which women	razem total	w tym kobiety of which women	razem total	w tym kobiety of which women
w tysiącach in thousands												
Polska Poland	2773,0	1486,4	1180,4	619,3	2398,7	1326,5	110,6	67,9	656,6	388,9	1391,6	821,7
Dolnośląskie	233,4	125,3	79,6	42,6	197,4	108,9	8,7	5,2	46,0	27,8	110,7	64,5
Kujawsko-pomorskie	188,0	103,9	83,8	45,6	157,8	91,7	4,0	2,5	38,5	24,5	95,5	60,3
Lubelskie	156,8	78,4	84,5	40,8	143,1	73,2	7,0	4,0	53,7	29,4	80,8	44,1
Lubuskie	89,2	47,3	37,5	19,9	74,6	40,9	2,7	1,6	17,3	10,2	40,2	23,8
Łódzkie	198,4	99,9	66,3	32,4	174,0	89,3	9,3	5,3	39,7	23,0	103,2	55,5
Małopolskie	178,1	98,7	95,5	52,3	157,6	90,2	8,0	5,2	45,9	27,8	88,9	54,8
Mazowieckie	332,5	166,3	142,4	68,1	288,6	147,3	19,2	11,0	84,8	44,6	180,7	97,4
Opolskie	69,4	38,7	31,6	17,8	60,1	34,8	1,8	1,1	13,3	8,6	33,1	20,8
Podkarpackie	164,0	87,6	103,8	54,5	145,9	80,6	5,4	3,4	47,1	27,8	85,8	50,6
Podlaskie	73,2	36,8	26,5	12,3	64,8	33,6	1,7	1,0	20,0	11,0	34,2	18,6
Pomorskie	159,9	90,4	71,4	39,9	133,5	78,5	6,9	4,3	27,6	17,4	80,0	50,0
Śląskie	281,3	159,4	51,8	27,9	249,4	144,8	13,6	9,1	73,5	45,5	138,7	86,5
Świętokrzyskie	117,8	60,4	64,9	32,8	104,3	54,7	2,7	1,6	34,3	19,2	62,7	34,7
Warmińsko-mazurskie	150,9	80,4	75,6	40,0	123,0	69,4	3,7	2,3	33,2	20,7	75,0	46,2
Wielkopolskie	211,4	122,0	97,3	55,8	181,7	108,9	12,0	7,5	43,2	28,5	99,9	65,2
Zachodniopomorskie	168,8	90,9	68,0	36,7	142,7	79,7	4,1	2,6	38,6	22,9	82,2	48,6

TABL. 23 (106). **KOBIETY BEZROBOTNE NOWO ZAREJESTROWANE I WYREJESTROWANE^a**

UNEMPLOYED WOMEN NEWLY REGISTERED AND REMOVED^a

Wyszczególnienie	1995	2000	2005	Specification
------------------	------	------	------	---------------

Kobiety bezrobotne nowo zarejestrowane
Newly registered unemployed women

Ogółem: w tysiącach	1101,1	1135,6	1313,9	Total: in thousands
w % ogółu bezrobotnych nowo zarejestrowanych	46,4	45,9	47,0	in % of total newly registered
z liczby ogółem w tys.:				of total number in thous.:
Zarejestrowane po raz pierwszy	535,3	421,2	342,8	Registered for the first time
Mieszkające na wsi	400,5	402,5	477,3	Living in rural areas
Nieposiadające prawa do zasiłku	460,7	793,2	1032,8	Not entitled to benefit
Zwolnione z przyczyn dotyczących zakładów pracy	69,4	98,2	32,6	Terminated for company reasons
Dotychczas niepracujące	320,4	370,6	461,6	Previously not employed

^a W ciągu roku.

^a During the year.

TABL. 23 (106). **KOBIETY BEZROBOTNE NOWO ZAREJESTROWANE I WYREJESTROWANE^a (dok.)**
UNEMPLOYED WOMEN NEWLY REGISTERED AND REMOVED^a (cont.)

Wyszczególnienie	1995	2000	2005	Specification
Kobiety bezrobotne wyrejestrowane Removed from unemployed women				
Ogółem: w tysiącach	1147,5	951,2	1396,0	Total: in thousands
w % ogółu bezrobotnych wyrejestrowanych	44,5	44,8	46,2	in % of total removed
z liczby ogółem w tys.:				of total number in thous.:
Podjęły prace	548,9	482,3	621,6	Received jobs
w tym prace subsydiowane ^b	111,3	83,8	85,9	of which subsidized works ^b
w tym: interwencyjne	91,6	47,6	34,4	of which: intervention works
roboty publiczne	19,7	16,7	30,4	public works
Rozpoczęły szkolenie lub staż u pracodawcy	x	87,3	181,5	Started training or internship with the employer
Nie potwierdziły gotowości do pracy	407,9	260,8	398,3	Did not confirmed readiness to take a job
Dobrowolnie zrezygnowały ze statusu bezrobotnego	63,7	46,2	75,3	Voluntarily resigned from status of the unemployed
Nabyły prawo do emerytury lub renty	6,9	15,2	12,7	Acquired the right to retirement pay or pension
Nabyły prawo do zasiłku lub świadczenia przedemerytalnego	x	8,8	0,9	Acquired the right to pre-retirement benefits or allowances

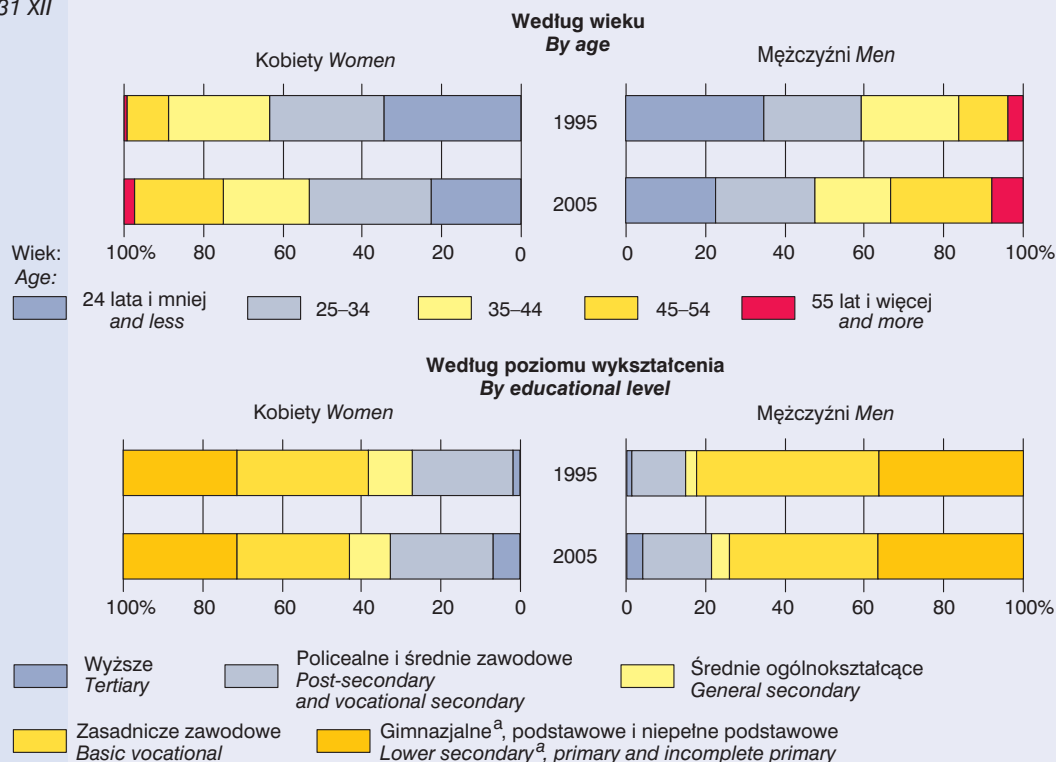
a W ciągu roku. b W 1995 r. dane dotyczą wyłącznie osób skierowanych do prac interwencyjnych i robót publicznych.
a During the year. b In 1995, data concern exclusively persons directed to intervention works and public works.

BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG PŁCI, WIEKU I POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY SEX, AGE AND EDUCATIONAL LEVEL

As of 31 XII

a Dotyczy 2005 r.
a Concerns 2005.

TABL. 24 (107). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG PŁCI, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY I STAZU PRACY**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY SEX, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY

As of 31 XII

Wyszczególnienie	1995		2000		2005		Specification
	kobiety women	mężczyźni men	kobiety women	mężczyźni men	kobiety women	mężczyźni men	
	w odsetkach in percent						
Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Total
Według czasu pozostawania bez pracy^{ab} By duration of unemployment^{ab}							
3 miesiące i mniej	16,3	26,9	16,3	29,0	17,9	26,5	3 months and less
3— 6	16,6	17,7	15,0	16,0	13,0	13,7	3— 6
6—12	24,2	24,8	16,6	19,6	13,8	15,5	6—12
12—24	20,6	18,5	22,3	21,9	15,4	15,7	12—24
Powyżej 24 miesięcy	22,3	12,1	29,8	13,5	39,9	28,6	More than 24 months
Według stażu pracy^b By work seniority^b							
Bez stażu pracy	23,1	18,5	26,0	21,2	26,2	20,8	No work seniority
Ze stażem pracy:							With work seniority:
1 rok i mniej	12,1	10,8	18,3	16,3	15,3	13,2	1 year and less
1— 5	16,3	18,0	17,3	19,4	18,4	20,0	1— 5
5—10	15,6	12,9	12,8	12,7	13,8	13,5	5—10
10—20	23,5	22,4	17,8	16,5	16,8	15,7	10—20
20—30	8,0	13,4	7,7	12,5	8,9	13,8	20—30
powyżej 30 lat	1,4	4,0	0,1	1,4	0,6	3,0	more than 30 years

^a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. ^b Przedziały zostały domknięte prawostronnie (np. w przedziale 3—6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy).

^a From the date of registering in a labour office. ^b Intervals were shifted upward (e.g. in the interval 3—6 persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included).

TABL. 25 (108). **BEZROBOTNI^a WEDŁUG PŁCI I CZASU POSZUKIWANIA PRACY W IV KWARTALE**
— na podstawie BAEL

UNEMPLOYED PERSONS^a BY SEX AND DURATION OF JOB SEARCH IN IV QUARTER — on the LFS basis

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Czas poszukiwania pracy Duration of job search					25 miesięcy i więcej months and more
		3 miesiące i mniej months and less	4—6	7—12	13—24		
		w odsetkach in percent					
Kobiety Women	1995	100,0	19,2	17,9	18,8	22,8	21,3
	2000	100,0	16,3	16,1	21,7	29,2	16,7
	2005	100,0	12,9	14,6	18,7	27,4	26,4
Miasta Urban areas	1995	100,0	19,3	19,0	19,1	21,4	21,2
	2000	100,0	17,3	16,4	22,8	27,8	15,7
	2005	100,0	12,7	14,6	17,6	27,3	27,8
Wieś Rural areas	1995	100,0	18,9	15,5	18,7	25,4	21,5
	2000	100,0	14,1	15,6	19,4	32,1	18,8
	2005	100,0	13,3	14,3	20,6	27,7	24,1
Mężczyźni Men	1995	100,0	23,6	19,0	21,8	18,5	17,1
	2000	100,0	21,2	19,4	23,3	22,2	13,9
	2005	100,0	16,7	13,2	19,2	24,8	26,1
Miasta Urban areas	1995	100,0	23,9	18,8	19,1	19,6	18,6
	2000	100,0	20,4	20,2	23,0	22,4	14,0
	2005	100,0	16,4	12,1	18,8	24,0	28,6
Wieś Rural areas	1995	100,0	23,1	19,3	26,0	16,9	14,7
	2000	100,0	22,9	18,1	24,0	21,6	13,4
	2005	100,0	17,2	14,9	19,9	26,0	22,0

a W latach 1995 i 2000 w wieku 15 lat i więcej, w 2005 r. wieku 15—74 lata.

U w a g a. Przeciętny czas poszukiwania pracy wyniósł: kobiety — 15,8 miesiąca w 1995 r., 14,9 miesiąca w 2000 r. i 18,9 miesiąca w 2005 r., mężczyźni — 13,6 miesiąca w 1995 r., 12,7 miesiąca w 2000 r. i 18,0 miesiąca w 2005 r.

a In 1995 and 2000 aged 15 and more, in 2005 aged 15—74.

N o t e. The average duration of a job search: women — 15,8 months in 1995, 14,9 months in 2000 and 18,9 months in 2005, men — 13,6 months in 1995, 12,7 months in 2000 and 18,0 months in 2005.

TABL. 26 (109). **KOBIETY POBIERAJĄCE EMERYTURY I RENTY Z TYTUŁU NIEZDOLNOŚCI DO PRACY Z FUNDUSZU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH^a**

Stan w dniu 31 XII

WOMEN RECEIVING RETIREMENT PAY AND PENSIONS RESULTING FROM AN INABILITY TO WORK FROM SOCIAL INSURANCE FUND^a

As of 31 XII

Wiek	1995	2000	2005	Age
------	------	------	------	-----

**Emerytki
Retirees**W tysiącach
In thousands

Ogółem	1691,4	1871,0	2362,6	Total
54 lata i mniej	113,4	111,0	65,5	54 and less
55—59	382,4	329,1	611,1	55—59
60—64	442,6	479,7	476,4	60—64
65—69	334,0	402,0	463,4	65—69
70—74	221,3	275,3	354,6	70—74
75—79	92,1	165,9	222,2	75—79
80 lat i więcej	105,6	108,0	169,4	80 and more

W % ogółu emerytów w danej grupie wieku

In % of total retirees in a given age group

Ogółem	54,9	55,4	59,1	Total
54 lata i mniej	68,1	62,6	46,5	54 and less
55—59	70,5	82,8	90,8	55—59
60—64	55,0	59,0	65,1	60—64
65—69	47,4	48,1	50,1	65—69
70—74	48,4	46,5	48,2	70—74
75—79	47,3	48,5	47,7	75—79
80 lat i więcej	50,3	49,5	51,4	80 and more

**Rencistki
Pensioners**W tysiącach
In thousands

Ogółem	1178,0	1138,1	803,9	Total
29 lat i mniej	20,8	17,1	7,5	29 and less
30—39	93,6	60,8	34,5	30—39
40—49	338,7	284,3	139,2	40—49
50—54	197,5	271,5	176,9	50—54
55—59	162,2	150,3	158,1	55—59
60—64	110,2	102,1	62,2	60—64
65 lat i więcej	255,0	252,0	225,5	65 and more

W % ogółu rencistów w danej grupie wieku

In % of total pensioners in a given age group

Ogółem	44,9	43,8	41,8	Total
29 lat i mniej	36,1	36,3	34,3	29 and less
30—39	42,3	40,1	38,1	30—39
40—49	48,7	46,1	43,1	40—49
50—54	48,5	48,4	45,2	50—54
55—59	36,6	37,5	36,2	55—59
60—64	34,9	32,6	29,2	60—64
65 lat i więcej	52,8	49,8	50,5	65 and more

^a Patrz uwagi do działu, ust. 9 na str. 153.

Źródło: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

^a See note to the chapter, item 9 on page 153.

Source: data of the Social Insurance Institution.

TABL. 27 (110). **EMERYCI I RENCISCI^a NA 1000 PRACUJĄCYCH WEDŁUG PŁCI**

Stan w dniu 31 XII

RETIREEES AND PENSIONERS^a PER 1000 EMPLOYED PERSONS BY SEX

As of 31 XII

Płeć	1995	2000	2005	Sex
------	------	------	------	-----

**Emeryci
Retirees**

Kobiety	326,0	361,4	476,9	Women
Mężczyźni	229,5	254,6	291,9	Men

**Renciści
Pensioners**

Kobiety	227,0	219,8	162,3	Women
Mężczyźni	238,9	246,8	199,4	Men

a Dotyczy osób pobierających emerytury i renty z tytułu niezdolności do pracy z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych; patrz uwagi do działu, ust. 9 na str. 153.

Źródło: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

a Concerns persons receiving retirement pay and pensions resulting from an inability to work from the Social Insurance Fund; see notes to the chapter, item 9 on page 153.

Source: data of the Social Insurance Institution.

**ŹRÓDŁA UTRZYMANIA.
DOCHODY. SPOŻYCIE**

**SOURCE OF MAINTENANCE.
INCOMES. CONSUMPTION**

1. Podziału ludności według **głównego źródła utrzymania** dokonano na podstawie kryterium wyłącznego lub głównego źródła dochodów.

Ze względu na posiadane źródła utrzymania ludność dzieli się na dwie kategorie:

- **posiadających własne źródła utrzymania**, tj. osoby utrzymujące się z dochodów uzyskiwanych: z pracy osobiście wykonywanej, z niezarobkowych źródeł, z wynajmu (które w 1988 r. zaliczano do niezarobkowych źródeł, a w 2002 r. — do dochodów z pracy poza rolnictwem), a także w 2002 r. — z własności,
- **utrzymywanych**, tj. osoby pozostające na utrzymaniu innych osób posiadających własne źródło dochodów.

2. Informacje o **przeciętnym wynagrodzeniu brutto** opracowano na podstawie uogólnionych wyników badania reprezentacyjnego dotyczącego struktury wynagrodzeń według zawodów za październik; badaniem objęto ok. 10% pracowników pełnozatrudnionych, którzy pracowali cały miesiąc w badanych latach.

Dane dotyczą pełnozatrudnionych, którzy otrzymali wynagrodzenie za cały miesiąc, bez zatrudnionych w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego oraz w organizacjach: społecznych, politycznych, związków zawodowych i innych. Do obliczenia wynagrodzeń przyjęto sumę: wypłat wynagrodzeń osobowych za badany miesiąc z uwzględnieniem wypłat dokonanych za okresy dłuższe niż miesiąc (np. nagrody i premie kwartalne) w przeliczeniu na jeden miesiąc, wypłat z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej (1/12 wypłat za rok kalendarzowy poprzedzający badanie) oraz honorariów (1/12 wypłat za okres 12 miesięcy poprzedzający badanie).

3. **Grupa decylowa** jest to 1/10 część zbiorowości zatrudnionych, uszeregowanych według wysokości wynagrodzenia od najniższego do najwyższego. Wielkości oddzielające poszczególne grupy decylowe nazywamy decylami. Decyl I jest to najwyższe wynagrodzenie (w zł), poniżej którego zarabia 1/10 zatrudnionych uszeregowanych według rosnącej wartości wynagrodzeń, a powyżej tej wartości — 9/10; decyl II — odpowiednio: 2/10 i 8/10 itd. Decyl V równy jest wynagrodzeniu zwanemu **medianą** lub wynagrodzeniem środkowym, poniżej i powyżej którego zarabia 1/2 zatrudnionych uszeregowanych według rosnącej wartości wynagrodzeń.

4. **Wskaźnik maksymalnego wyrównania** informuje, ile procent ogólnej kwoty wynagrodzeń stanowi nadwyżka ponad równomierne rozłożenie tej kwoty, czyli ile procent ogólnej kwoty wynagrodzeń należałoby przenieść z grup decylowych posiadających więcej niż 10% wynagrodzeń do grup posiadających mniej niż 10%, aby nie wystąpiła koncentracja.

5. **Dominanta** (zwana także wartością modalną) jest to najczęściej występujące wynagrodzenie miesięczne, które otrzymali w październiku pełnozatrudnieni.

6. Źródłem informacji o: poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków i spożycia, wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania oraz osobach zagrożonych ubóstwem jest reprezentacyjne badanie budżetów gospodarstw domowych.

1. Division of population according to the **main source of maintenance** was made on the basis of criteria of the exclusive or the main source of incomes.

In respect of the possessed source of maintenance population is divided into two categories:

- **persons having own sources of maintenance**, i.e. people earning their living from incomes obtained: from work performed personally, from non-earned source, from rental (which in 1988 was included in non-earned source, but in 2002 — in income from work outside agriculture) and in 2002 — also from property,
- **dependents**, i.e. people, who remain maintained by other persons with own source of income.

2. Information regarding the **gross average monthly wages and salaries** was compiled on the basis of generalized results of sample survey structure of wages and salaries by occupations for October; the survey covered about 10% of full-time paid employees, who worked for the whole month in the reference years.

Data concern full-time paid employees, who received wages and salaries for the whole month, excluding paid employees in budgetary entities conducting economic activities in the scope of national defence and public safety as well as in social, political, trade union and other organizations. For calculating wages and salaries the sum of the following elements were assumed: payments of personal wages and salaries for the reference month including payments made for periods longer than one month (e.g. annual prizes and quarterly premiums) calculated per month, payments from profit and balances surplus in co-operatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities (1/12 of payments for the calendar year preceding the survey) and fees (1/12 of payments for the 12-month period preceding the survey).

3. **A decile group** (interval) comprises 1/10th part of the population of the employees, arranged in accordance with ascending remuneration. Deciles are the points dividing particular decile groups. Decile I comprises the highest remuneration (in zł) below which receive earnings 1/10th of the employees distributed according to the ascending values of wages and salaries, while earnings over this value have 9/10th; decile II — respectively: 2/10th and 8/10th, etc. Decile V equals remuneration called **median** or middle remuneration below, and above which receive earnings 1/2 of the employees distributed according to the ascending values of wages and salaries.

4. **The maximum equalization rate** indicates the percentage share of the surplus over even distribution of wages and salaries in the overall amount of wages and salaries, i.e. how many percent of the total amount of wages and salaries should be moved from decile groups with more than 10% of earnings to the groups with less than 10%, in order to prevent concentration.

5. **Dominant** (also called mode) comprises the most frequent monthly remuneration that the full-time employees received in October.

6. The source of information regarding the level and structure of available income, expenditures, consumption and furnishing of households and persons as well as persons at risk of poverty is a sample survey of household budgets.

W 2005 r. badaniem objęto 34,8 tys. gospodarstw domowych, tj. około 0,3% ogólnej liczby gospodarstw domowych.

7. Dochód rozporządzalny obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek — rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie), bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych oraz ze świadczeń pomocy społecznej), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika oraz bez podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki.

8. Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne obejmują wydatki na towary i usługi zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego.

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem; alimenty od osób prywatnych; niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości; straty pieniężne.

9. Spożycie artykułów żywnościowych (w ujęciu ilościowym) w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły: zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt; otrzymane nieodpłatnie; pobrane z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spożycie naturalne); bez spożycia w placówkach gastronomicznych.

10. Gospodarstwo domowe zagrożone ubóstwem (a tym samym wszystkie osoby wchodzące w jego skład) zostało uznane za ubogie, jeżeli **poziom** jego **wydatków** (w tym także wartość artykułów otrzymanych nieodpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego) był niższy od wartości przyjętej za granicę ubóstwa.

Minimum egzystencji ustalane przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych uwzględnia jedynie te potrzeby, których zaspokojenie nie może być odłożone w czasie, a konsumpcja niższa od tego poziomu prowadzi do wyniszczenia biologicznego. Granice ubóstwa szacowane są dla poszczególnych kwartałów; w IV kwartale 2005 r. granica ubóstwa skrajnego przyjęta na poziomie minimum egzystencji wyniosła dla gospodarstw 1-osobowych 387 zł, 4-osobowych (2 osoby dorosłe + 2 dzieci poniżej 14 lat) — 1045 zł.

Relatywna granica ubóstwa to 50% średnich miesięcznych wydatków ogółu gospodarstw domowych z uwzględnieniem tzw. oryginalnej skali ekwiwalentności OECD. Według tej skali wagę 1 przypisuje się pierwszej osobie dorosłej w gospodarstwie domowym, wagę 0,7 — każdej następnej osobie dorosłej oraz wagę 0,5 — każdemu dziecku (osoba do 14 roku życia). Oznacza to np., że granica ubóstwa relatywnego dla gospodarstwa 4-osobowego złożonego z dwóch osób dorosłych i dwójki dzieci jest 2,7 razy wyższa niż dla gospodarstwa 1-osobowego.

In 2005 the survey covered 34,8 thous. households, i.e., approximately 0,3% of the total number of households.

7. Available income includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge) excluding prepayments on personal income tax paid (with income from hired labour, social security benefits and from social assistance benefits), excluding contributions to obligatory social security paid by the insured employee as well as excluding taxes paid by self-employed persons.

Disposable income is understood as available income less other expenditures.

8. Expenditures include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.

Expenditures on consumer goods and services include expenditures on goods and services purchased for cash, with the use of cash or credit card and on credit, the value of articles received gratis as well as the value of own consumption.

Other expenditures include, i.a.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts; boarding costs of youth and students studying away from home; private alimony; some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate; monetary losses.

9. Consumption of foodstuffs (in terms of quantity) in households includes articles purchased for cash with the use of cash or a credit card and on credit, received gratis as well as taken from a private farm in agriculture or from conducted self-employed economic activity (own consumption); excluding consumption in catering establishments.

10. A household at risk of poverty (and thus all its members) was recognized as poor if **the expenditure level** (including the value of goods received free of charge and own consumption) was below the value adopted as a poverty line.

The subsistence minimum determined by the Institute of Labour and Social Studies takes into account only those needs that cannot be postponed and the consumption level below this minimum leads to emaciation. Poverty lines are estimated quarterly; in the fourth quarter of 2005 the extreme poverty line adopted at the subsistence minimum was 387 PLN for 1-person households and 1045 PLN for 4-person households (2 adults + 2 children under 14).

Relative poverty line is 50% of the mean monthly expenditure of households estimated with the use of the original OECD equivalence scale. According to this scale weight 1 is attributed to the first adult person in the household, weight 0,7 — to every next adult and weight 0,5 — to every child (i.e. person under 14 years of age). And thus, for instance, the relative poverty line for a 4-person household consisting of two adult persons and two children is 2,7 times as high as that for a 1-person household.

Granice ubóstwa szacowane są dla poszczególnych kwartałów; w IV kwartale 2005 r. relatywna granica ubóstwa wynosiła dla gospodarstw 1-osobowych 479 zł, 4-osobowych (2 osoby dorosłe + 2 dzieci poniżej 14 lat) — 1292 zł.

Ustawowa granica ubóstwa jest to kwota, która zgodnie z obowiązującymi przepisami o pomocy społecznej uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego. W całym 2005 r. ustawowa granica ubóstwa dla osoby samotnie gospodarującej wynosiła 461 zł, a dla gospodarstw wieloosobowych — 316 zł na osobę.

II. Grupowania danych według:

- grup zawodów — dokonano na podstawie Klasyfikacji Zawodów i Specjalności wprowadzonej na podstawie rozporządzenia: Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 20 IV 1995 r. (obowiązującego do 31 XII 2002 r.) oraz Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 XII 2002 r. (obowiązującego od 1 I 2003 r.),
- sekcji PKD (tabl. 6—8) — opracowano metodą przedsiębiorstw; definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do publikacji, ust. 2 na str. 7,
- rodzajów wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w gospodarstwach domowych — dokonano zgodnie z obowiązującą na lata 2005—2008 Klasyfikacją Spożycia Indywidualnego według Celu do Badania Budżetów Gospodarstw Domowych (COICOP/HBS).

The poverty lines are estimated quarterly; in the fourth quarter of 2005 the relative poverty line was 479 PLN for 1-person households and 1292 PLN for 4-person households (2 adults + 2 children under 14).

The so called legal poverty line is defined as a monthly income of a household qualifying the household to apply for a social benefit in cash in accordance with the legislation in force. The legal poverty line throughout 2005 for a single-person household was 461 PLN, while for multi-person household — 316 PLN per person.

II. Data are grouped according to:

- occupational groups — on the basis of the Occupational and Specialization Classification, introduced by a decree of the Minister of Labour and Social Policy dated 20 IV 1995 (valid until 31 XII 2002) as well as of the decree of the Minister of Labour and Social Policy dated 10 XII 2002 (valid since 1 I 2003),
- NACE sections (table 6—8) — were compiled using the enterprise method; definition of the enterprise method is given in the general notes to the publication, item 2 on page 7,
- kinds of expenditures on consumer goods and services were given in accordance with the nomenclature adopted for the years 2005—2008 on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose for the Household Budget Survey (COICOP/HBS).

TABL. 1 (111). **KOBIETY WEDŁUG GŁÓWNEGO ŹRÓDŁA UTRZYMANIA^a**
FEMALES BY MAIN SOURCE OF MAINTENANCE^a

Ekonomiczne grupy wieku ^b Economic age groups ^b	1988				2002					
	ogółem total	dochody z pracy incomes from work	niezarob- kowe źródło non-earned source	pozosta- jące na utrzymaniu depend- ents	ogółem total	dochody z pracy incomes from work	niezarob- kowe źródło non-earned source	dochody z wła- sności incomes from property	pozosta- jące na utrzymaniu depend- ents	nieusta- lone źródło utrzy- mania unknown source of main- tenance

W tysiącach
In thousands

Ogółem Total	19414,3	7809,3	4043,1	7561,8	19713,7	5630,5	6165,3	10,0	7593,7	314,2
w wieku: at age:										
Przedprodukcyjnym Pre-working	5529,5	19,1	27,3	5483,2	4319,6	5,7	53,1	0,0	4213,0	47,8
Produkcyjnym Working	10536,8	7351,2	1375,5	1810,1	11481,1	5566,1	2451,2	9,6	3219,1	235,1
mobilnym mobility	7501,3	5487,6	462,8	1550,8	7533,2	3801,6	844,6	5,9	2705,8	175,3
niemobilnym non-mobility	3035,6	1863,6	912,7	259,3	3947,8	1764,4	1606,6	3,8	513,3	59,8
Poprodukcyjnym Post-working	3330,6	430,5	2635,1	265,0	3910,8	58,5	3660,7	0,4	160,5	30,7

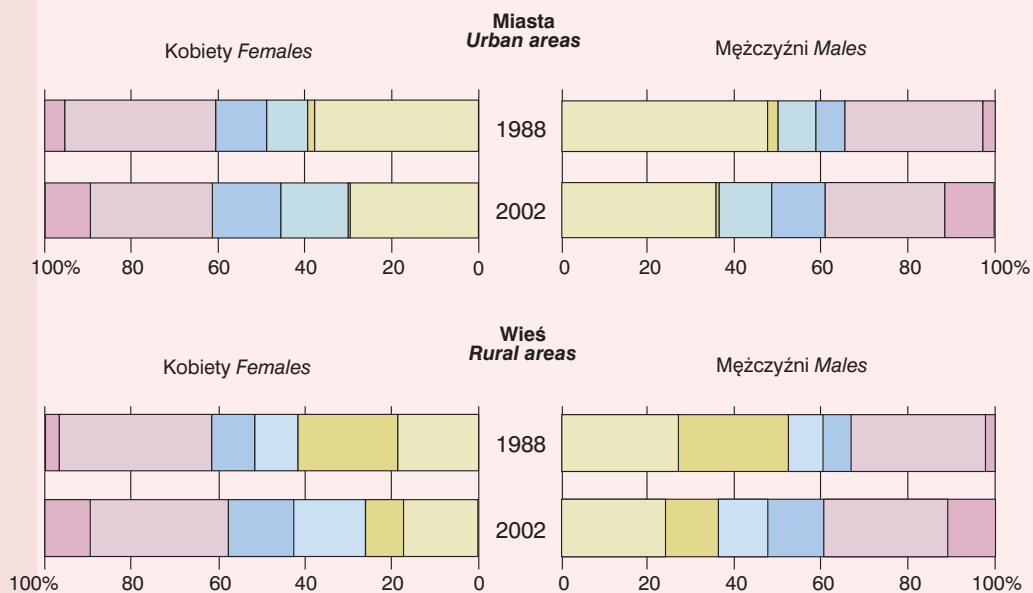
W % ogółu ludności o danym źródle utrzymania i w danej grupie wieku
In % of total population of a given source of maintenance and age group

Ogółem Total	51,3	45,4	59,4	54,6	51,6	45,6	57,7	37,1	52,2	51,5
w wieku: at age:										
Przedprodukcyjnym Pre-working	48,9	35,9	40,2	49,0	48,8	36,6	46,8	50,0	48,8	49,4
Produkcyjnym Working	48,3	44,5	47,7	75,9	48,6	45,5	47,6	36,6	56,0	50,7
mobilnym mobility	49,5	44,6	61,4	73,6	49,4	45,4	52,2	38,7	55,3	52,1
niemobilnym non-mobility	45,7	44,1	42,8	92,8	47,1	45,7	45,5	33,6	60,1	47,0
Poprodukcyjnym Post-working	70,3	70,0	68,5	96,9	68,0	60,5	67,4	59,1	92,1	64,4

^a Dla 1988 r. dane Narodowego Spisu Powszechnego, dla 2002 r. dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań. ^b Patrz uwagi do działu „Dane demograficzne”, ust. 2 na str. 54; w podziale według grup wieku nie uwzględniono osób o nieustalonym wieku.

^a For 1988, data of the National Census, for 2002, data of the Population and Housing Census. ^b See notes to the chapter "Demographic data", item 2 on page 54; division by age groups excludes persons of unknown age.

KOBIETY I MĘŻCZYŹNI WEDŁUG GŁÓWNEGO ŹRÓDŁA UTRZYMANIA^a
FEMALES AND MALES BY MAIN SOURCE OF MAINTENANCE^a

 Dochody z pracy^b
Incomes from work^b
 w tym poza rolnictwem
of which outside agriculture

 Niezarobkowe źródło
Non-earned source
 w tym emerytura
of which retirement pay

 Pozostający na utrzymaniu^c
Dependents^c
 w tym osób posiadających dochody z pracy
of which by persons having incomes from work

a Dla 1988 r. dane Narodowego Spisu Powszechnego, dla 2002 r. dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań.
 b, c W 2002 r. łącznie: b – z dochodami z własności, c – z nieustalonym źródłem utrzymania.

a For 1988, data of the National Census, for 2002, data of the Population and Housing Census. b, c – In 2002 including: b – incomes from property, c – with unknown source of maintenance.

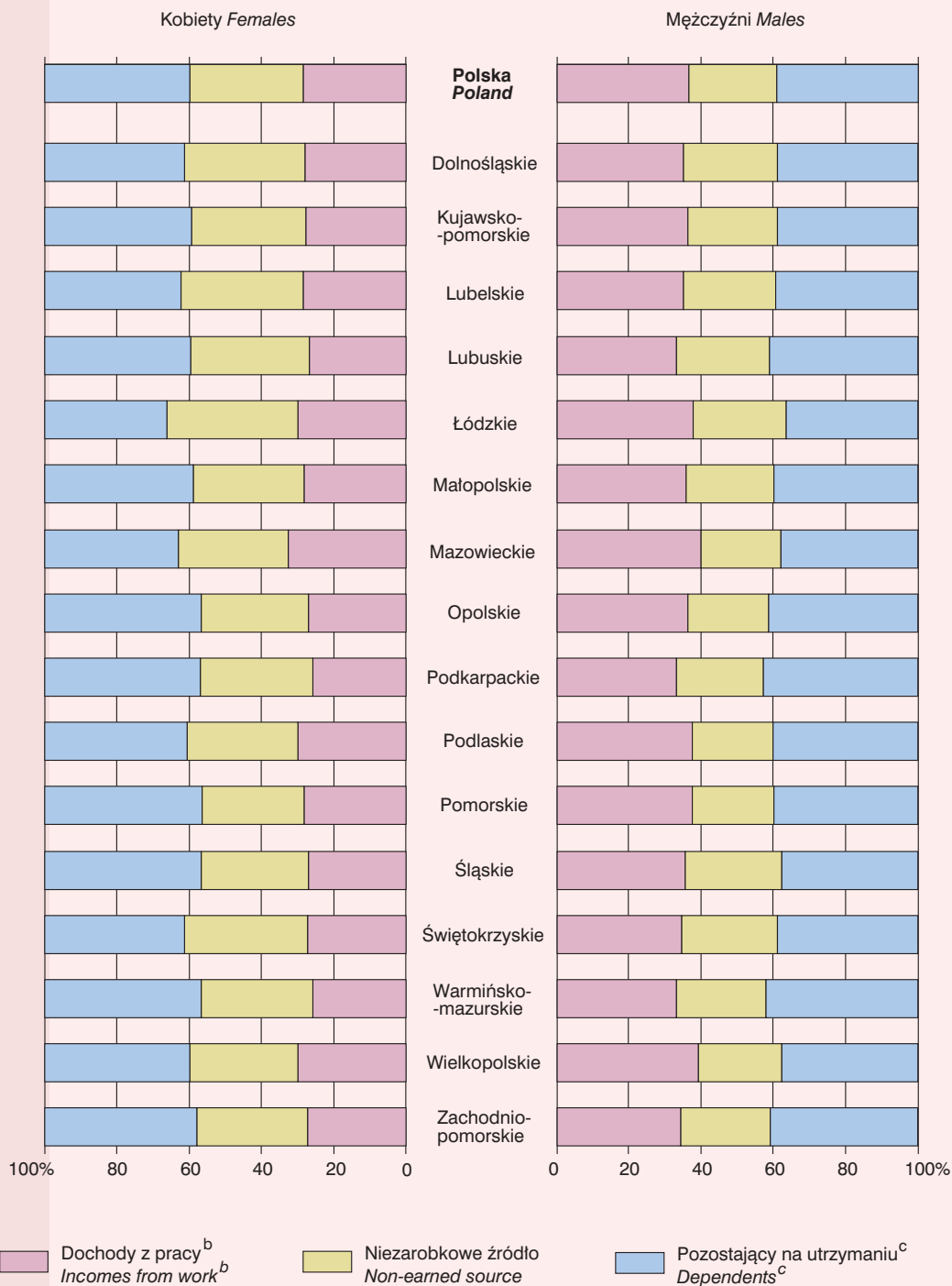
TABL. 2 (112). **KOBIETY WEDŁUG GŁÓWNEGO ŹRÓDŁA UTRZYMANIA W 2002 R.^a**
FEMALES BY MAIN SOURCE OF MAINTENANCE IN 2002^a

Źródło utrzymania Source of maintenance	Ogółem Grand total	W wieku ^b At age ^b					Ogółem w % ogółu ludności o danym źródle utrzymania Grand total in % of total population of a given source of maintenance
		przedpro- dukcyj- nym pre- -working	produkcyjnym working			popro- dukcyj- nym post- -working	
			razem total	mobilnym mobility	niemo- bilnym non- -mobility		
w tysiącach in thousands							
Ogółem Total	19713,7	4319,6	11481,1	7533,2	3947,8	3910,8	51,6
Posiadające własne źródło utrzymania Having own source of maintenance	11805,8	58,8	8026,9	4652,1	3374,7	3719,6	51,2
Dochody z pracy Incomes from work	5630,5	5,7	5566,1	3801,6	1764,4	58,5	45,6
poza rolnictwem outside agriculture	4939,5	3,4	4895,4	3366,9	1528,5	40,5	46,1
w tym z wynajmu of which from rental income	11,6	0,2	10,4	6,1	4,4	0,9	51,9
w rolnictwie in agriculture	691,0	2,3	670,7	434,7	236,0	18,0	42,0
Niezarobkowe źródło Non-earned source	6165,3	53,1	2451,2	844,6	1606,6	3660,7	57,7
w tym: of which:							
emerytura retirement pay	3135,8	—	553,0	8,1	544,9	2582,6	58,9
renta z tytułu niezdolności do pracy ^c pension resulting from an inability to work ^c	1245,5	0,2	768,8	145,8	623,0	476,5	49,2
zasilek dla bezrobotnych unemployment benefit	246,2	—	246,2	172,5	73,7	—	40,3
zasilek pomocy społecznej social assistance benefit	128,5	0,9	120,0	85,0	35,0	7,6	53,1
Dochody z własności Incomes from property	10,0	0,0	9,6	5,9	3,8	0,4	37,1
Pozostające na utrzymaniu osób posiadających własne źródło utrzymania Dependents by persons having own source of maintenance	7593,7	4213,0	3219,1	2705,8	513,3	160,5	52,2
Dochody z pracy Incomes from work	5844,2	3444,5	2363,5	2085,0	278,5	35,3	52,8
poza rolnictwem outside agriculture	5154,2	2963,6	2155,7	1896,8	258,8	34,0	53,2
w tym z wynajmu of which from rental income	6,0	3,2	2,8	2,3	0,5	0,0	52,1
w rolnictwie in agriculture	690,0	480,9	207,8	188,2	19,7	1,3	50,5
Niezarobkowe źródło Non-earned source	1740,2	763,5	851,3	617,2	234,1	125,2	50,1
w tym: of which:							
emerytura retirement pay	553,0	120,6	321,3	216,8	104,5	111,2	51,8
renta z tytułu niezdolności do pracy ^c pension resulting from an inability to work ^c	474,9	192,2	270,8	193,9	76,9	11,8	50,7
zasilek dla bezrobotnych unemployment benefit	215,3	125,2	89,7	75,0	14,7	0,3	53,7
zasilek pomocy społecznej social assistance benefit	99,9	74,5	25,1	21,4	3,7	0,3	46,5
Dochody z własności Incomes from property	9,3	4,9	4,3	3,6	0,7	0,0	54,7

^a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań; w podziale według wieku i źródła utrzymania nie uwzględniono osób o nieustalonym wieku i źródle utrzymania. ^b Patrz uwagi do działu „Dane demograficzne”, ust. 2 na str. 54. ^c Łącznie ze świadczeniem rehabilitacyjnym.

^a Data of the Population and Housing Census; division by age and source of maintenance excludes persons of unknown age and source of maintenance. ^b See notes to the chapter “Demographic data”, item 2 on page 54. ^c Including rehabilitation benefit.

KOBIETY I MĘŻCZYŹNI WEDŁUG GŁÓWNEGO ŹRÓDŁA UTRZYMANIA I WOJEWÓDZTW W 2002 R.^a
FEMALES AND MALES BY MAIN SOURCE OF MAINTENANCE AND VOIVODSHIP IN 2002^a

^a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań. ^b, ^c Łącznie: ^b – z dochodami z własności, ^c – z nieustalonym źródłem utrzymania.
^a Data of the Population and Housing Census. ^b, ^c Including: ^b – incomes from property, ^c – with unknown source of maintenance.

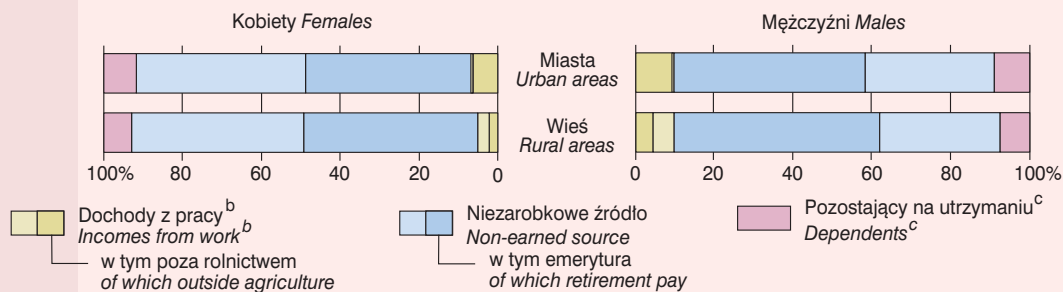
TABL. 3 (113). **KOBIETY NIEPEŁNOSPRAWNE WEDŁUG GŁÓWNEGO ŹRÓDŁA UTRZYMANIA W 2002 R.^a**
DISABLED FEMALES BY MAIN SOURCE OF MAINTENANCE IN 2002^a

Źródło utrzymania ^b Source of maintenance ^b	Ogółem Total	W wieku ^c At age ^c			Z liczby ogółem — niepełnosprawne Of total — disabled females		Ogółem w % ogółu niepełnosprawnych o danym źródle utrzymania Total in % of total disabled persons of a given source of maintenance
		przed- produkcyj- nym pre-working	produkcyj- nym working	popro- dukcyjnym post- -working	z orzecz- niem prawnym ^d with legal confirma- tion ^d	tylko biologicznie only biological	
Ogółem Total	2888,5	103,7	1229,0	1555,7	2263,7	624,8	52,9
Dochody z pracy Incomes from work	170,7	0,1	161,7	8,9	127,2	43,5	40,4
poza rolnictwem outside agriculture	134,6	0,1	130,1	4,5	106,9	27,7	41,6
w rolnictwie in agriculture	36,1	—	31,7	4,4	20,3	15,8	36,4
Niezarobkowe źródło Non-earned source	2493,8	8,1	974,0	1511,6	2000,1	493,7	54,2
w tym: of which:							
emerytura retirement pay	849,8	—	66,1	783,7	492,6	357,2	56,9
renta pension	1535,0	1,1	845,0	688,8	1431,9	103,1	53,1
z tytułu niezdolności do pracy ^e resulting from an inability to work ^e	1244,1	0,2	767,8	476,1	1243,8	0,3	49,2
socjalna social	53,7	0,3	46,3	7,0	49,6	4,1	47,1
rodzinna family	237,3	0,6	30,9	205,8	138,6	98,7	95,1
zasilek dla bezrobotnych unemployment benefit	10,8	—	10,8	—	5,3	5,5	43,8
zasilek pomocy społecznej social assistance benefit	21,1	0,2	16,6	4,3	15,1	6,0	46,2
Dochody z własności Incomes from property	0,5	—	0,4	0,1	0,2	0,2	36,3
Pozostające na utrzymaniu Dependents	220,6	95,1	91,1	34,4	134,1	86,6	51,4

^a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań. ^b W podziale według źródła utrzymania nie uwzględniono osób o nieustalonym źródle utrzymania. ^c Patrz uwagi do działu „Dane demograficzne”, ust. 2 na str. 54. ^d Obejmuje niepełnosprawne tylko prawnie oraz prawnie i biologicznie. ^e Łącznie ze świadczeniem rehabilitacyjnym.

^a Data of the Population and Housing Census. ^b Division by source of maintenance excludes persons of unknown source of maintenance. ^c See notes to the chapter “Demographic data”, item 2 on page 54. ^d Include disabled females only with legal confirmation as well as legal and biological. ^e Including rehabilitation benefit.

KOBIETY I MĘŻCZYŹNI NIEPEŁNOSPRAWNI WEDŁUG GŁÓWNEGO ŹRÓDŁA UTRZYMANIA W 2002 R.^a
DISABLED FEMALES AND MALES BY MAIN SOURCE OF MAINTENANCE IN 2002^a

^a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań. ^{b, c} Łącznie: ^b – z dochodami z własności, ^c – z nieustalonym źródłem utrzymania. ^a Data of the Population and Housing Census. ^{b, c} Including: ^b – incomes from property, ^c – with unknown source of maintenance.

TABL. 4 (114). PEŁNOZATRUDNIENI ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG PŁCI ZA PAŹDZIERNIK^a
 FULL-TIME PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY SEX FOR OCTOBER^a

Wyszczególnienie Specification	2002		2004		2002		2004	
	pełnozatrudnieni w odsetkach full-time paid employees in percent				przeciętne wynagrodzenia brutto w zł average gross wages and salaries in zł			
	kobiety women	mężczyźni men	kobiety women	mężczyźni men	kobiety women	mężczyźni men	kobiety women	mężczyźni men
Ogółem Total	100,0	100,0	100,0	100,0	2015,79	2425,00	2150,44	2571,64

Według wieku
By age

24 lata i mniej and less	5,7	7,5	5,1	6,8	1311,20	1442,52	1312,76	1460,86
25—34	25,3	29,6	26,9	30,3	1906,32	2254,53	1984,37	2313,62
35—44	31,9	28,1	30,8	26,4	2011,41	2552,86	2154,89	2691,42
45—54	32,6	27,1	32,7	28,3	2144,63	2585,66	2298,80	2733,27
55—59	3,6	5,4	3,7	6,0	2590,30	2880,78	2910,24	3291,09
60—64	0,7	1,8	0,6	1,7	2778,05	3240,14	3392,41	3982,29
65 lat i więcej and more	0,2	0,5	0,2	0,5	2694,46	3396,76	3159,15	4303,86

Według poziomu wykształcenia
By educational level

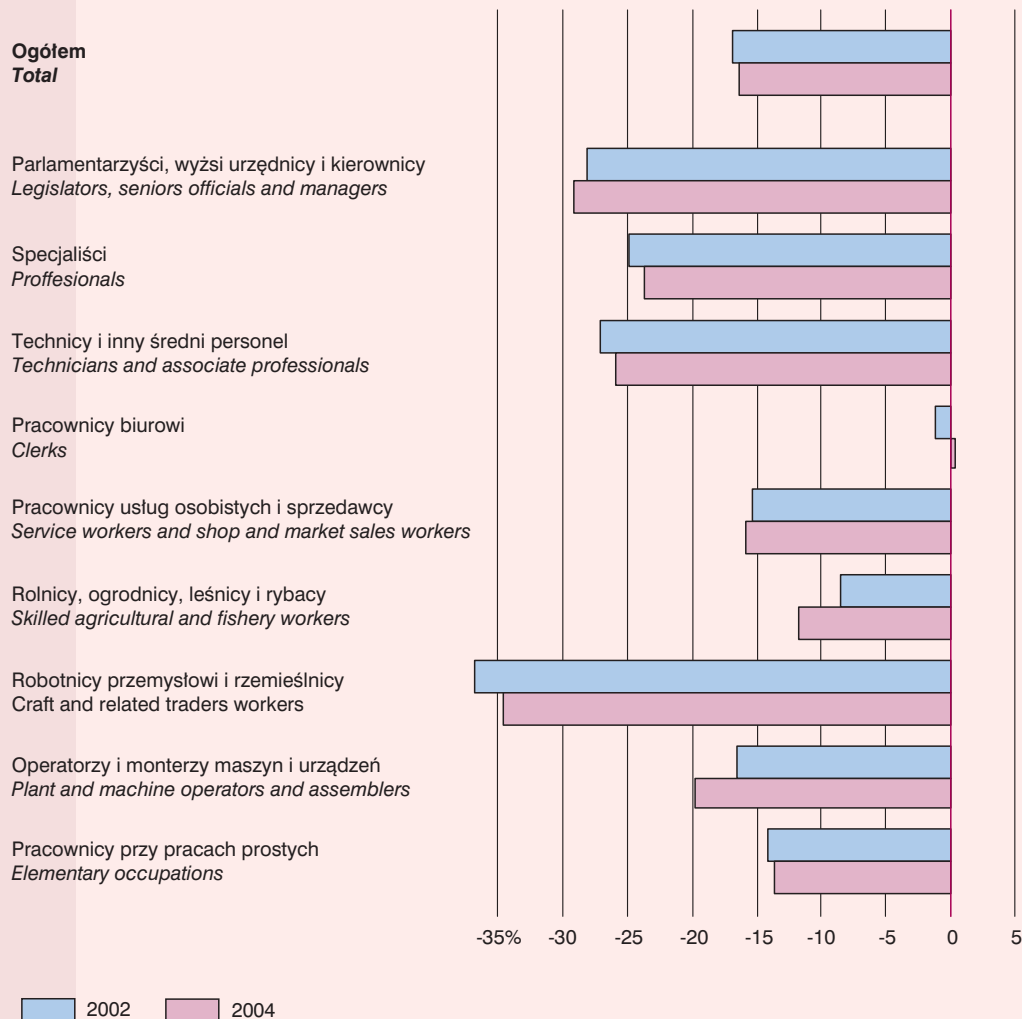
Wyższe Tertiary	28,3	18,6	33,1	21,4	2810,38	4139,54	2977,37	4403,79
Policealne i średnie zawodowe Post-secondary and vocational secondary	36,6	26,7	34,6	27,7	1883,35	2318,47	1940,54	2381,65
Średnie ogólnokształcące General secondary	10,2	4,5	9,1	4,9	2011,08	2292,91	2006,36	2351,93
Zasadnicze zawodowe Basic vocational	16,7	38,8	16,8	36,9	1315,74	1883,90	1337,81	1865,59
Gimnazjalne ^b , podstawowe i niepełne podstawowe Lower secondary ^b , primary and incomplete primary	8,2	11,4	6,4	9,1	1308,11	1774,92	1353,38	1831,52

Według stażu pracy
By work seniority

1 rok i mniej year and less	3,9	4,5	4,6	5,1	1354,24	1574,64	1467,44	1723,68
2—4	8,0	8,9	8,1	8,7	1697,60	1997,76	1734,28	2004,07
5—9	13,1	15,1	13,8	15,3	1979,21	2356,22	2049,81	2484,80
10—14	12,5	12,4	12,5	12,3	1969,20	2441,23	2150,81	2662,93
15—19	15,3	13,4	14,5	12,3	1973,23	2444,84	2108,99	2583,56
20 lat i więcej and more	47,2	45,7	46,5	46,3	2160,36	2604,14	2332,61	2772,24

^a Bez podmiotów o liczbie pracujących do 9 osób. ^b Dotyczy 2004 r.
^a Excluding entities employing up to 9 persons. ^b Concerns 2004.

ODCHYLENIA WZGLĘDNE PRZECIĘTNYCH WYNAGRODZEŃ BRUTTO KOBIEC OD PRZECIĘTNYCH WYNAGRODZEŃ BRUTTO MĘCZYCZYN WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK^a
RELATIVE DEVIATIONS OF AVERAGE WOMEN'S GROSS WAGES AND SALARIES FROM THE AVERAGE MEN'S GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER^a

^a Bez podmiotów o liczbie pracujących do 9 osób.
^a Excluding entities employing up to 9 persons.

TABL. 5 (I15). PEŁNOZATRUDNIENI ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG PŁCI I GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2004 R.^a
 FULL-TIME PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY SEX AND PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2004^a

Grupy zawodów	Pełnozatrudnieni w odsetkach Full-time paid employees in percent		Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł Average gross wages and salaries in zł		Occupational groups
	kobiety women	mężczyźni men	kobiety women	mężczyźni men	
Ogółem	100,0	100,0	2150,44	2571,64	Total
Parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy	5,1	7,4	4382,76	6180,64	Legislators, senior officials and managers
Specjaliści	26,1	13,6	2862,12	3751,16	Professionals
specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	1,2	4,1	3028,30	3932,47	physical, mathematical and engineering science professionals
specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia	2,5	1,2	2605,21	3378,51	life science and health professionals
specjaliści szkolnictwa	14,0	4,1	2621,69	3345,11	teaching professionals
pozostali specjaliści	8,4	4,2	3319,59	4072,51	other professionals
Technicy i inny średni personel	22,7	10,0	2105,94	2841,70	Technicians and associate professionals
średni personel techniczny	2,3	5,3	2219,76	2951,26	physical and engineering science associate professionals
średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia	7,6	0,8	1656,68	2290,72	life science and health associate professionals
nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy	0,1	0,2	1976,32	2138,88	basic vocational teachers and instructors
pracownicy pozostałych specjalności	12,7	3,7	2355,78	2836,77	other associate professionals
Pracownicy biurowi	12,9	6,1	2023,43	2016,36	Clerks
pracownicy obsługi biurowej	9,4	5,5	2085,57	2003,21	office clerks
pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów	3,5	0,6	1854,30	2142,48	customer services clerks
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	10,3	6,1	1268,88	1507,59	Service workers and shop and market sales workers
pracownicy usług osobistych i ochrony modelki, sprzedawcy i demonstratorzy	3,2	3,6	1379,57	1439,85	personal and protective services workers
modelki, sprzedawcy i demonstratorzy	7,1	2,5	1217,76	1606,97	models, salespersons and demonstrators
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,2	0,4	1481,89	1678,61	Skilled agricultural and fishery workers
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	7,2	27,6	1294,87	1978,62	Craft and related trades workers
górnicy i robotnicy budowlani	0,1	6,4	1682,26	2013,50	extraction and building trades workers
robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń	0,4	15,2	1678,56	2165,27	metal, machinery and related trades workers
robotnicy zawodów precyzyjnych, ceramicy, wytwórcy wyrobów galanteryjnych, robotnicy poligraficzni i pokrewni	0,7	0,6	1441,41	1956,52	precision, handicraft, printing and related trades workers
pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	6,0	5,4	1246,17	1420,02	other craft and related trades workers
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	4,4	21,3	1660,24	2068,61	Plant and machine operators and assemblers
operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	0,6	4,8	1877,62	2373,71	stationary plant and related operators
operatorzy i monterzy maszyn	3,2	6,2	1571,21	1953,85	machine operators and assemblers
kierowcy i operatorzy pojazdów	0,6	10,3	1922,22	1993,97	drivers and mobile plant operators
Pracownicy przy pracach prostych	11,1	7,5	1269,24	1468,29	Elementary occupations
pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach	9,3	3,9	1239,96	1351,23	sales and services elementary occupations
robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni	0,1	0,2	1207,33	1422,31	agricultural, fishery and related labourers
robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	1,7	3,4	1431,24	1604,37	labourers in mining, construction, manufacturing and transport

a Bez podmiotów o liczbie pracujących do 9 osób.
 a Excluding entities employing up to 9 persons.

TABL. 6 (116). PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG PŁCI I SEKCJI ZA PAŹDZIERNIK^a
 AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY SEX AND SECTIONS FOR OCTOBER^a

Sekcje	2002		2004		Sections
	kobiety	women	mężczyźni	men	
	w złotych		in zlotys		
Ogółem	2015,79	2150,44	2425,00	2571,64	Total
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	2131,83	1993,41	2283,21	2234,66	Agriculture, hunting and forestry
Rybacktwo	2140,82	2012,72	1887,17	1879,35	Fishing
Przemysł	1831,83	1874,68	2441,08	2475,19	Industry
górnictwo	2644,27	2614,14	3834,58	3657,55	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	1754,80	1814,89	2218,78	2341,93	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	2576,47	2609,35	2811,02	2858,20	electricity, gas and water supply
Budownictwo	2116,14	2284,33	1986,81	2111,90	Construction
Handel i naprawy ^Δ	1685,09	1785,51	2255,72	2406,35	Trade and repair ^Δ
Hotele i restauracje	1548,54	1574,96	2171,39	1918,79	Hotels and restaurants
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	2496,55	2534,83	2572,36	2644,20	Transport, storage and communication
Pośrednictwo finansowe	3193,30	3373,76	4836,43	5261,84	Financial intermediation
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	2225,50	2218,63	2383,12	2560,11	Real estate, renting and business activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ	2529,22	2759,71	3112,14	3460,58	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	2114,41	2375,88	2485,32	3067,39	Education
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	1655,73	1755,43	2089,24	2296,93	Health and social work
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	1952,32	2147,01	2288,18	2628,56	Other community, social and personal service activities

^a Bez podmiotów o liczbie pracujących do 9 osób.
^a Excluding entities employing up to 9 persons.

TABL. 7 (117). PEŁNOZATRUDNIENI WEDŁUG PŁCI I WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2004 R.¹
 FULL-TIME PAID EMPLOYMENT BY SEX AND BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2004¹

Lp. No.	Wyszczególnienie Specification a — kobiety women b — mężczyźni men	Zatrudni Paid e					
		947,41 zł i mniej 947,41 zł and less (40% i mniej and less)	947,42— —1184,26 (40—50)	1184,27— —1421,11 (50—60)	1421,12— —1657,96 (60—70)	1657,97— —1894,82 (70—80)	1894,83— —2131,67 (80—90)
1	Ogółem . . . . . a	9,6	10,6	12,3	11,7	9,5	8,3
2	Total . . . . . b	9,1	7,3	9,1	10,3	9,7	8,8
3	Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo . . . a	13,8	12,0	10,0	11,9	9,0	6,5
4	Agriculture, hunting and forestry . . . b	9,5	9,4	10,6	12,2	10,1	8,7
5	Rybackstwo . . . . . a	2,0	17,9	24,6	15,1	1,6	6,8
6	Fishing . . . . . b	9,5	18,3	18,6	11,9	10,8	8,8
7	Przemysł . . . . . a	16,8	14,0	13,8	11,9	9,3	7,8
8	Industry . . . . . b	8,1	7,0	9,1	10,4	9,7	9,0
9	górnictwo . . . . . a	0,8	1,4	3,5	4,4	10,4	13,8
10	mining and quarrying . . . . . b	0,4	1,1	1,3	2,4	3,3	4,2
11	przetwórstwo przemysłowe . . . . . a	18,2	15,1	14,6	12,3	9,3	7,3
12	manufacturing . . . . . b	9,7	8,2	10,5	11,8	10,3	9,0
13	wytwarzanie i zaopatrywanie w ener- a	0,7	1,7	3,4	6,2	8,9	13,9
14	gię elektryczną, gaz, wodę . . . . . b	0,4	1,0	2,5	5,0	9,1	11,1
	electricity, gas and water supply						
15	Budownictwo . . . . . a	9,6	8,8	10,5	10,9	9,7	9,4
16	Construction . . . . . b	12,4	10,4	11,4	11,3	10,3	9,2
17	Handel i naprawy ^Δ . . . . . a	23,8	17,3	14,3	11,2	7,4	5,5
18	Trade and repair ^Δ . . . . . b	15,1	11,3	12,1	11,9	9,0	7,6
19	Hotele i restauracje . . . . . a	24,0	16,0	17,6	12,3	7,4	4,8
20	Hotels and restaurants . . . . . b	22,3	12,4	13,3	11,4	8,3	6,8
21	Transport, gospodarka magazynowa a	1,6	2,3	3,9	10,2	16,4	14,2
22	i łączność . . . . . b	3,8	3,5	5,3	9,6	13,2	13,3
	Transport, storage and communication						
23	Pośrednictwo finansowe . . . . . a	0,8	1,7	2,7	4,9	7,3	8,9
24	Financial intermediation . . . . . b	0,6	1,1	1,6	2,5	3,4	4,4
25	Obsługa nieruchomości i firm ^Δ . . . . a	14,3	10,5	10,6	9,4	8,5	8,7
26	Real estate, renting and business acti- b	20,3	7,7	7,4	8,1	8,3	7,5
	vities						
27	Administracja publiczna i obrona naro- a	0,9	2,8	6,2	8,7	9,4	10,0
28	dowa; obowiązkowe ubezpieczenia b	1,0	2,6	4,8	7,5	8,2	7,9
	społeczne i zdrowotne ^Δ Public administration and defence; compul- sory social security						
29	Edukacja . . . . . a	1,2	7,5	9,4	8,2	7,0	8,4
30	Education . . . . . b	1,0	3,3	6,9	7,6	7,1	8,3
31	Ochrona zdrowia i pomoc społeczna a	4,2	12,8	21,1	21,2	14,1	8,4
32	Health and social work . . . . . b	3,7	11,0	16,8	16,7	12,0	7,2
33	Działalność usługowa komunalna, spo- a	8,0	11,8	14,1	13,9	10,9	8,6
34	łeczna i indywidualna, pozostała . . . b	5,3	6,9	11,1	13,5	12,1	9,2
	Other community, social and personal service activities						

¹ Bez podmiotów o liczbie pracujących do 9 osób.

U w a g a. Przedziały wynagrodzeń ustalono na podstawie krotności wynagrodzenia brutto za październik 2004 r. (2368,52 zł); w nawiasach podano procentowy domknięte prawostronnie (np. przedział 50—60% obejmuje wynagrodzenia stanowiące od 50,01 do 60,00% przeciętnego wynagrodzenia).

¹ Excluding entities employing up to 9 persons.

N o t e. Ranges of wages and salaries were established on the basis of the product of gross wages and salaries for October 2004 (2368,52 zł); the percentage distribution of wages closed on the right (e.g., the 50—60% range includes wages and salaries accounting from 50,01 to 60,00% of the average wage and salary).

eni — w odsetkach — według wysokości wynagrodzenia za październik
 mployees — in percent — by amount of wages and salaries for October

2131,68— —2368,52 (90—100)	2368,53— —2842,22 (100—120)	2842,23— —3315,93 (120—140)	3315,94— —3789,63 (140—160)	3789,64— —4263,36 (160—180)	4263,37— —4737,04 (180—200)	4737,05— —5684,45 (200—240)	5684,46— —6631,86 (240—280)	6631,87 zł i więcej 6631,87 zł and more (280% i więcej and more)	Lp. No.
7,6	11,4	7,0	4,0	2,4	1,5	1,7	0,9	1,5	1
7,4	11,5	8,0	5,0	3,3	2,3	2,8	1,6	3,8	2
6,0	13,4	8,3	3,2	1,9	1,1	1,2	1,2	0,5	3
6,5	9,7	6,8	6,4	3,9	2,0	1,6	0,8	1,8	4
4,8	8,8	4,8	3,6	5,2	1,2	1,6	—	2,0	5
5,1	8,9	2,4	1,4	0,2	0,3	0,8	0,5	2,5	6
5,8	7,9	4,4	2,4	1,6	1,0	1,3	0,7	1,3	7
7,7	12,5	8,6	5,6	3,6	2,3	2,6	1,3	2,5	8
13,7	22,2	12,4	6,4	4,4	3,2	2,0	0,6	0,8	9
4,2	12,3	13,9	17,2	13,4	9,1	10,7	3,8	2,7	10
5,1	6,7	3,8	2,1	1,4	0,9	1,2	0,7	1,3	11
7,3	11,4	7,3	4,4	2,7	1,7	2,0	1,1	2,6	12
14,3	23,4	11,9	5,9	3,2	2,1	2,2	0,9	1,3	13
12,0	20,5	15,1	8,7	5,1	3,1	3,1	1,3	2,0	14
6,9	11,4	8,4	4,2	2,4	1,7	2,7	1,3	2,1	15
7,4	10,4	6,8	3,4	2,0	1,2	1,3	0,8	1,7	16
3,5	5,4	3,1	1,9	1,5	1,1	1,4	0,8	1,8	17
5,6	7,7	5,1	2,9	2,1	1,5	2,1	1,4	4,6	18
4,3	5,7	3,3	1,8	0,8	0,5	0,8	0,4	0,3	19
4,5	6,3	4,8	3,0	2,2	1,2	1,1	0,8	1,6	20
10,7	14,6	9,4	5,4	3,6	2,3	2,3	1,2	1,9	21
10,7	14,3	8,8	5,0	2,8	2,1	2,6	1,5	3,5	22
9,3	15,8	12,2	9,0	7,3	4,7	5,8	3,6	6,0	23
4,5	10,2	11,6	9,0	8,7	6,5	9,2	6,6	20,1	24
7,0	10,8	6,6	4,1	2,6	1,5	1,9	1,0	2,5	25
6,0	9,7	7,0	3,5	2,6	2,3	2,6	1,8	5,2	26
10,7	17,7	10,9	6,5	3,9	3,0	4,2	2,3	2,8	27
7,4	13,4	10,5	7,0	4,8	4,1	6,5	4,5	9,8	28
12,1	20,3	12,8	6,6	2,9	1,4	1,1	0,5	0,6	29
8,9	15,1	11,8	8,4	5,6	3,6	4,3	2,8	5,3	30
5,2	5,2	2,9	1,7	1,1	0,7	0,7	0,4	0,3	31
4,6	6,5	4,6	3,4	2,9	2,2	3,4	1,7	3,3	32
7,2	8,9	4,9	2,9	2,4	1,5	1,7	0,9	2,3	33
7,0	11,4	6,5	3,6	2,8	1,8	2,5	1,5	4,8	34

rozkład wynagrodzeń w poszczególnych przedziałach (np. przedział 1184,27—1421,11 zł stanowi 50—60% przeciętnego wynagrodzenia); przedziały procentowe zostały

and salaries in individual ranges is given in parenthesis (e.g., the 1184,27—1421,11 zł range accounts for 50—60% of the average wage and salary); the percentage ranges are

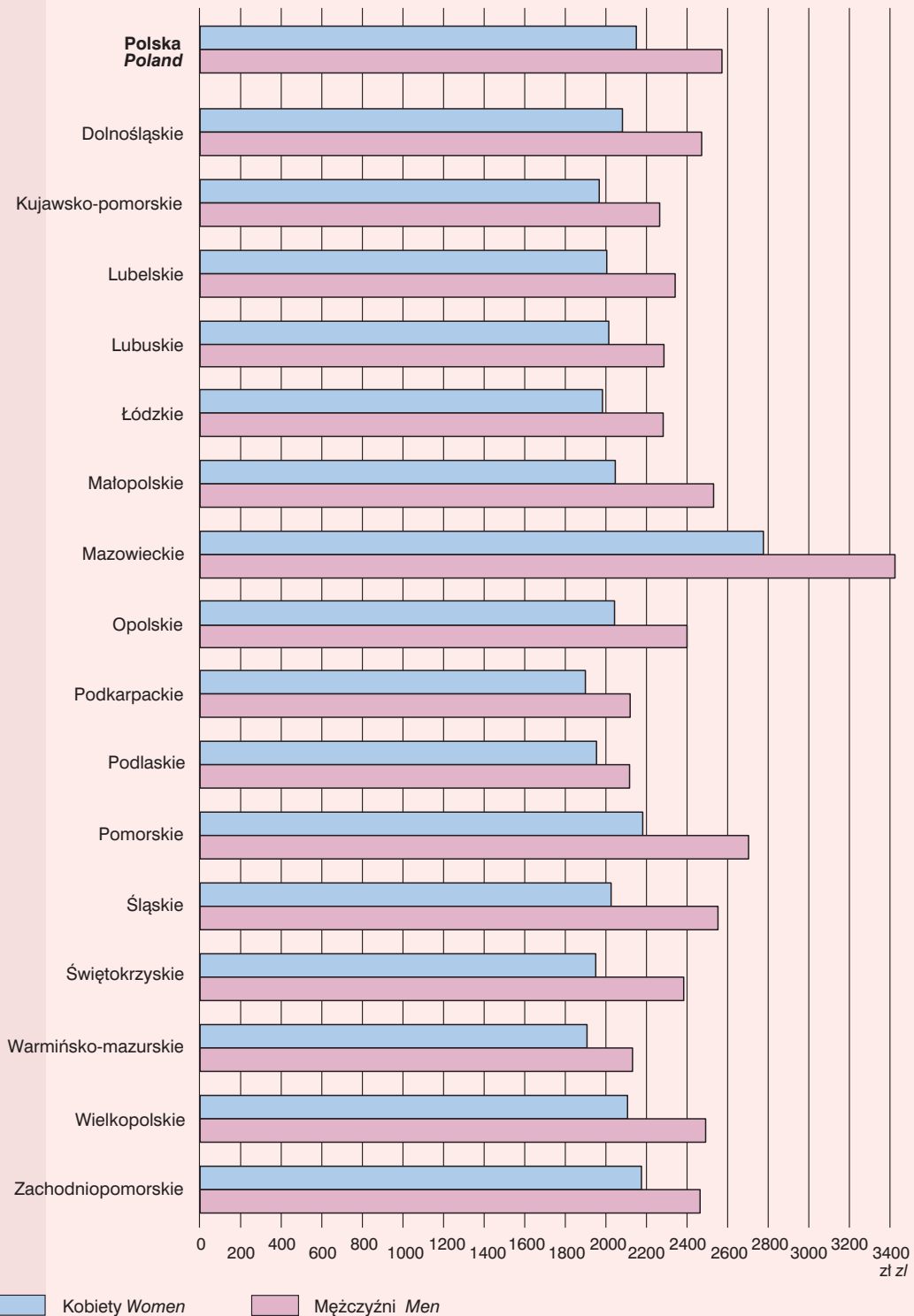
TABL. 8 (I 18). **NAJWYŻSZE WYNAGRODZENIA BRUTTO (decyle) W GRUPACH DECYLOWYCH, WSKAŹNIK MAKSYMALNEGO WYRÓWNIANIA ORAZ DOMINANTA WEDŁUG PŁCI ZA PAŹDZIERNIK 2004 R.¹**
THE HIGHEST GROSS WAGES AND SALARIES (deciles) IN DECILE GROUPS, THE MAXIMUM EQUALIZATION RATE AND DOMINANT BY SEX FOR OCTOBER 2004¹

Wyszczególnienie Specification a — kobiety women b — mężczyźni men	Decyl — w złotych — w grupie decylowej Decile — in zlotys — in decile group									Wskaźnik maksymalnego wyrównania w % Coefficient of maximum equalization in %	Domi- nanta w zł Domin- ant in zł
	pierwszej first	drugiej second	trzeciej third	czwartej fourth	piątej fifth	szóstej sixth	siódmej sev- enth	ósmej eighth	dziewiątej ninth		
Ogółem . . . . . a Total . . . . . b	953,70 969,04	1174,66 1276,19	1370,71 1519,85	1566,22 1758,01	1794,22 2007,83	2072,34 2310,87	2383,49 2692,98	2795,21 3235,04	3535,29 4370,73	22,0 25,5	1457,78 1493,19
Rolnictwo, łowiectwo . . . a i leśnictwo . . . . . b <i>Agriculture, hunting and forestry</i>	867,26 956,01	1082,38 1209,34	1243,41 1426,94	1483,82 1616,48	1717,18 1845,01	1981,17 2113,33	2386,25 2486,74	2732,54 3044,65	3244,18 3798,88	21,4 22,5	1475,51 1476,34
Rybacktwo . . . . . a Fishing . . . . . b	976,45 968,64	1155,00 1101,94	1244,81 1198,58	1380,67 1297,81	1516,96 1510,91	1665,00 1696,67	2208,75 1916,76	2760,00 2197,81	3548,33 2758,53	23,6 22,0	971,44 1175,17
Przemysł . . . . . a Industry . . . . . b	843,08 1005,24	997,19 1315,18	1164,01 1551,41	1333,92 1784,30	1511,98 2038,82	1736,39 2335,20	2008,27 2691,21	2391,55 3181,90	3083,60 4062,95	22,7 23,2	807,73 1492,71
górnictwo . . . . . a mining and quarrying . . . . . b	1645,19 1978,89	1880,63 2511,62	2064,39 2871,80	2215,74 3210,37	2411,59 3505,68	2584,94 3779,68	2823,55 4115,21	3216,29 4578,69	3878,05 5291,99	14,2 15,0	2164,19 3508,06
przetwórstwo przemysłowe . a manufacturing . . . . . b	841,67 953,57	973,40 1230,37	1131,14 1450,03	1284,95 1654,35	1453,15 1882,98	1650,48 2150,46	1905,49 2483,67	2266,47 2948,08	2979,62 3803,93	22,7 23,8	807,59 1483,99
wytwarzanie i zaopatrywa- a nie w energię elektryczną, gaz, wodę . b electricity, gas and water supply	1595,79 1699,04	1873,01 1946,11	2048,21 2154,45	2216,96 2348,17	2384,71 2562,08	2553,98 2802,27	2777,78 3072,31	3109,12 3465,86	3765,39 4202,58	14,6 15,9	2183,01 2232,70
Budownictwo . . . . . a Construction . . . . . b	955,83 892,61	1187,05 1102,31	1439,47 1330,82	1653,81 1536,60	1886,01 1757,22	2158,37 1993,55	2508,74 2289,54	2980,17 2682,06	3810,20 3359,87	23,0 22,6	1181,66 873,96
Handel i naprawy ^Δ . . . . . a Trade and repair ^Δ . . . . . b	837,39 855,28	889,24 1035,14	1015,68 1237,39	1159,44 1441,44	1312,60 1647,18	1492,51 1901,92	1750,67 2241,57	2158,06 2816,92	3012,92 4159,41	25,8 30,6	805,12 809,16
Hotele i restauracje . . . . . a Hotels and restaurants . . . . . b	836,92 837,48	884,65 909,57	1033,12 1083,22	1171,52 1279,66	1302,31 1441,91	1456,26 1666,92	1657,74 1973,23	2016,59 2443,45	2603,32 3297,98	20,4 25,8	803,24 793,07
Transport, gospodarka magazynowa i łączność . a Transport, storage and communication . . . . . b	1489,12 1317,41	1690,92 1607,05	1832,85 1800,90	1983,48 1970,50	2161,87 2157,67	2385,55 2382,35	2682,81 2695,07	3131,51 3133,87	3927,98 4180,32	17,8 21,4	1810,16 1904,66
Pośrednictwo finansowe . . a Financial intermediation . . . . . b	1654,10 1923,46	1962,36 2454,64	2218,29 2909,61	2476,65 3319,82	2781,19 3856,76	3153,15 4445,45	3624,22 5266,36	4266,14 6640,06	5569,33 9843,51	21,4 28,6	2205,20 2985,36
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ . a Real estate, renting and business activities . . . . . b	863,16 843,42	1073,90 940,95	1293,97 1241,33	1527,17 1554,99	1802,25 1842,36	2074,98 2157,63	2399,04 2576,78	2851,80 3148,93	3700,97 4645,47	24,6 30,5	831,82 863,12
Administracja publiczna i obro- a na narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ . b Public administration and defence; compulsory social security	1420,85 1474,22	1686,38 1779,88	1939,26 2072,32	2171,59 2392,29	2395,21 2738,53	2649,65 3150,53	2974,54 3759,18	3481,44 4839,13	4606,14 6578,62	19,0 24,5	2183,93 1681,97
Edukacja . . . . . a Education . . . . . b	1214,24 1381,42	1474,39 1691,93	1774,96 2009,15	2086,69 2280,76	2288,07 2571,93	2503,87 2902,04	2735,69 3312,26	3026,57 3893,51	3497,85 5174,66	16,0 21,8	2226,44 2180,01
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna . a Health and social work . . . . . b	1074,37 1104,62	1219,67 1259,18	1334,99 1401,91	1441,92 1532,86	1548,73 1689,46	1667,27 1890,60	1825,97 2262,53	2071,02 2980,58	2613,24 4391,08	15,7 25,2	1444,64 1408,87
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała . a Other community, social and personal service activities . . . . . b	983,94 1111,02	1179,65 1348,00	1349,54 1534,13	1514,41 1714,94	1692,21 1920,75	1925,96 2189,56	2206,24 2542,82	2615,54 3051,62	3582,22 4393,01	23,3 26,8	1453,01 1516,93

¹ Bez podmiotów o liczbie pracujących do 9 osób.
¹ Excluding entities employing up to 9 persons.

PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG PŁCI I WOJEWÓDZTW ZA PAŹDZIERNIK 2004 R.^a
AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY SEX AND VOIVODSHIP FOR OCTOBER 2004^a

^a Bez podmiotów o liczbie pracujących do 9 osób.
^a Excluding entities employing up to 9 persons.

TABL. 9 (I19). PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA I OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH W 2005 R.

AVERAGE MONTHLY AVAILABLE INCOME PER CAPITA IN HOUSEHOLDS IN 2005

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total	Z ogółem — gospodarstwa domowe Of total — households					
		jednorodzinne one-family				jednoosobowe one-person	
		małżeństwa i związki partnerskie marriages and cohabiting couples		samotne matki i samotni ojcowie z dziećmi na utrzymaniu lone mothers and lone fathers with dependent children		kobiety females	mężczyźni males
		bez dzieci na utrzymaniu without dependent children	z dziećmi na utrzymaniu with dependent children	razem total	w tym samotne matki z dziećmi na utrzymaniu of which lone mothers with dependent children		

W złotych
In zlotys

Ogółem Total	761,46	1128,38	661,68	610,89	613,74	1196,82	1257,23
W tym dochód do dyspozycji Of which disposable income	731,84	1053,56	643,86	598,93	601,51	1128,15	1177,39

W % dochodu rozporządzalnego
In % of available income

Ogółem Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Dochód z pracy najemnej ^a Income from hired work ^a	46,0	31,7	64,5	43,1	42,7	24,5	29,7
Dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie Income from a private farm in agriculture	4,5	1,5	4,9	0,6	0,6	0,5	2,1
Dochód z pracy na własny rachunek Income from self-employment	8,1	6,5	13,4	6,2	6,0	2,6	7,7
Dochód ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych Income from social security benefits	29,1	52,7	5,8	8,4	7,7	58,5	42,7
w tym emerytury i renty z tytułu niezdolności do pracy of which retirement pay and pensions resulting from an inability to work	25,7	52,3	5,3	4,6	3,8	43,7	41,7
Dochód ze świadczeń pomocy społecznej Income from social assistance benefits	5,8	3,7	5,4	18,7	19,1	3,0	5,0
Pozostały dochód ^b Other income ^b	6,5	3,9	6,0	23,0	23,9	10,9	12,8
w tym dary od osób prywatnych of which private gifts	5,5	3,0	4,9	21,9	22,8	9,9	11,0

^a Łącznie z wypłatami niezaliczonymi do wynagrodzeń, np.: dodatkiem za rozłąkę, ekwiwalentem za używanie własnej odzieży zamiast roboczej, świadczeniami z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych. ^b Łącznie z dochodem z własności i z wynajmu nieruchomości.

^a Including payments not included in wages and salaries, e.g. severance pay, the monetary equivalent for the use of personal rather than company clothing, benefits from a company social benefit fund. ^b Including income from property and rental of real estate.

TABL. 10 (120). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH W 2005 R.**
AVERAGE MONTHLY EXPENDITURES PER CAPITA IN HOUSEHOLDS IN 2005

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total	Z ogółem — gospodarstwa domowe Of total — households					
		jednorodzinne one-family				jednoosobowe one-person	
		małżeństwa i związki partnerskie marriages and cohabiting couples		samotne matki i samotni ojcowie z dziećmi na utrzymaniu lone mothers and lone fathers with dependent children		kobiety females	mężczyźni males
		bez dzieci na utrzymaniu without dependent children	z dziećmi na utrzymaniu with dependent children	razem total	w tym samotne matki z dziećmi na utrzymaniu of which lone mothers with dependent children		

W złotych
In zlotys

Ogółem Total	690,30	1015,15	607,47	596,10	593,61	1162,04	1242,48
-------------------------------	---------------	----------------	---------------	---------------	---------------	----------------	----------------

W odsetkach
In percent

Ogółem Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Towary i usługi konsumpcyjne ^a Consumer goods and services ^a	95,7	92,6	97,1	98,0	97,9	94,1	93,6
w tym: of which:							
żywność i napoje bezalkoholowe food and non-alcoholic beverages	28,1	26,2	27,9	28,1	28,1	25,1	22,5
w tym: of which:							
pieczywo i produkty zbożowe bread and cereals	4,4	3,7	4,5	4,8	4,8	3,9	3,7
w tym pieczywo of which bread	2,4	1,9	2,4	2,5	2,5	1,8	1,9
mięso meat	8,0	7,7	7,8	7,2	7,1	6,4	6,2
ryby fish	0,8	0,9	0,7	0,6	0,6	0,8	0,8
mleko, sery i jaja milk, cheese and eggs	4,1	3,6	4,2	4,4	4,4	3,8	3,1
oleje i pozostałe tłuszcze oils and fats	1,5	1,5	1,4	1,4	1,4	1,5	1,2
w tym masło of which butter	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	0,7	0,5
owoce fruit	1,5	1,6	1,5	1,4	1,5	1,7	1,1
warzywa vegetables	3,0	2,9	2,8	3,0	3,0	2,9	2,1
w tym ziemniaki of which potatoes	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,5	0,4
cukier sugar	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5
odzież i obuwie clothing and footwear	5,1	4,0	6,1	5,7	5,8	4,4	3,2

a Łącznie z kieszkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków.
a Including pocket money not considered in items by types of expenditures.

TABL. 10 (120). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA I OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH W 2005 R. (dok.)
 AVERAGE MONTHLY EXPENDITURES PER CAPITA IN HOUSEHOLDS IN 2005 (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total	Z ogółem — gospodarstwa domowe Of total — households					
		jedorodzinne one-family				jednoosobowe one-person	
		małżeństwa i związki partnerskie marriages and cohabiting couples		samotne matki i samotni ojcowie z dziećmi na utrzymaniu lone mothers and lone fathers with dependent children		kobiety females	mężczyźni males
		bez dzieci na utrzymaniu without dependent children	z dziećmi na utrzymaniu with dependent children	razem total	w tym samotne matki z dziećmi na utrzymaniu of which lone mothers with dependent children		

**W odsetkach (dok.)
 In percent (cont.)**

Towary i usługi konsumpcyjne ^a (dok.) Consumer goods and services ^a (cont.)							
użytkowanie mieszkania i nośniki energii . . . . . housing, water, electricity, gas and other fuels	19,6	20,2	17,7	21,2	21,2	25,0	22,5
w tym: of which:							
opłaty za najem mieszkania ^b . . . . . actual rentals for housing ^b	5,5	5,5	5,1	8,0	8,1	7,7	7,8
nośniki energii . . . . . electricity, gas and other fuels	11,0	11,3	9,5	10,8	10,7	14,4	11,7
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego . . . . . furnishings, household equipment and routine maintenance of the house	5,0	5,3	5,1	4,9	5,1	5,1	4,2
zdrowie . . . . . health	5,0	7,1	3,3	3,4	3,4	8,5	4,7
w tym artykuły farmaceutyczne . . . . . of which pharmaceutical products	3,3	4,9	1,8	1,7	1,7	6,3	3,1
transport . . . . . transport	8,9	9,0	10,8	6,3	5,8	4,2	10,6
łącznie . . . . . communication	5,3	4,9	5,5	6,0	5,9	5,5	5,0
rekreacja i kultura . . . . . recreation and culture	6,8	6,2	8,1	8,6	8,7	6,6	6,4
edukacja . . . . . education	1,3	0,3	2,0	2,1	2,3	0,4	0,6
restauracje i hotele . . . . . restaurants and hotels	1,9	1,4	2,1	3,7	3,7	2,1	5,1
inne towary i usługi . . . . . miscellaneous goods and services	5,0	4,9	5,2	5,1	5,2	5,3	3,9
w tym higiena osobista . . . . . of which personal care	2,6	2,3	3,0	3,3	3,4	2,9	1,4
Pozostałe wydatki . . . . . Other expenditures	4,3	7,4	2,9	2,0	2,1	5,9	6,4
w tym dary przekazane innym gospodarstwom domowym . . . . . of which gifts	3,5	6,4	2,2	1,2	1,3	4,9	5,4

a Łącznie z kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków. b Łącznie z opłatą za zimną wodę.
 a Including pocket money not considered in items by types of expenditures. b Including charge for cold water.

TABL. 11 (121). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA I OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH W 2005 R.**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS OF HOUSEHOLDS IN 2005

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total	Z ogółem — gospodarstwa domowe Of total — households					
		jednorodzinne one-family				jednoosobowe one-person	
		małżeństwa i związki partnerskie marriages and cohabiting couples		samotne matki i samotni ojcowie z dziećmi na utrzymaniu lone mothers and lone fathers with dependent children		kobiety females	mężczyźni males
		bez dzieci na utrzymaniu without dependent children	z dziećmi na utrzymaniu with dependent children	razem total	w tym samotne matki z dziećmi na utrzymaniu of which lone mothers with dependent children		
Pieczywo i produkty zbożowe w kg . . . . . <i>Bread and cereals in kg</i>	8,44	10,05	7,25	7,59	7,51	11,04	11,62
w tym: of which:							
ryż . . . . . <i>rice</i>	0,24	0,31	0,18	0,27	0,27	0,46	0,44
pieczywo . . . . . <i>bread</i>	5,90	6,59	5,26	5,35	5,26	6,89	8,48
makaron . . . . . <i>pasta</i>	0,36	0,47	0,30	0,39	0,38	0,59	0,67
mąka . . . . . <i>flour</i>	1,07	1,45	0,86	0,78	0,79	1,65	0,82
kasze i płatki . . . . . <i>groats and flakes</i>	0,24	0,35	0,18	0,22	0,22	0,51	0,40
Mięso w kg . . . . . <i>Meat in kg</i>	5,48	7,40	4,70	4,43	4,35	7,11	7,59
w tym: of which:							
mięso surowe . . . . . <i>fresh, chilled or frozen meat</i>	3,14	4,29	2,71	2,49	2,46	4,20	3,52
w tym drób . . . . . of which poultry	1,54	2,10	1,28	1,32	1,32	2,37	1,90
wędliny i pozostałe przetwory mięsne . . . . . <i>processed meat and other meat preparations</i>	2,21	2,89	1,89	1,81	1,77	2,71	3,86
w tym wędliny wysokogatunkowe i kielbasy trwałe ^a of which high quality cured meat products and sausages ^a	0,54	0,78	0,47	0,42	0,41	0,79	0,72
Ryby ^b w kg . . . . . <i>Fish^b in kg</i>	0,42	0,70	0,33	0,28	0,27	0,65	0,72
Mleko ^c w kg . . . . . <i>Milk^c in kg</i>	4,43	5,29	3,84	4,09	4,11	6,45	6,69
Jogurt i napoje mleczne w kg . . . . . <i>Yoghurt and milk-based beverages in kg</i>	0,59	0,89	0,53	0,59	0,60	1,09	0,98

^a Poledwica, szynka, baleron i kielbasy trwałe. ^b Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garnażeryjnych i panierowanych. ^c Bez zagęszczonego i w proszku.

^a Sirlon, ham, "baleron" (cervical pork, smoked and boiled) and dry smoked sausages. ^b Excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve foods including coated food products. ^c Excluding condensed and powdered milk.

TABL. 11 (121). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH
NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH W 2005 R. (dok.)
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS OF HOUSEHOLDS IN 2005 (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total	Z ogółem — gospodarstwa domowe Of total — households					
		jednorodzinne one-family				jednoosobowe one-person	
		małżeństwa i związki partnerskie marriages and cohabiting couples		samotne matki i samotni ojcowie z dziećmi na utrzymaniu lone mothers and lone fathers with dependent children		kobiety females	mężczyźni males
		bez dzieci na utrzymaniu without dependent children	z dziećmi na utrzymaniu with dependent children	razem total	w tym samotne matki z dziećmi na utrzymaniu of which lone mothers with dependent children		
Sery w kg Cheese in kg	0,87	1,15	0,78	0,79	0,79	1,39	1,19
Śmietana i śmietanka w l Cream and skimmed cream in l	0,43	0,62	0,35	0,36	0,36	0,68	0,53
Jaja w szt Eggs in units	15,16	19,69	13,09	13,09	13,10	22,29	21,46
Oleje i pozostałe tłuszcze w kg Oils and fats in kg	1,53	2,02	0,88	1,35	1,33	1,52	1,60
w tym: of which:							
masło butter	0,31	0,47	0,25	0,23	0,23	0,58	0,46
margaryna i inne tłuszcze roślinne margarine and other vegetable fats	0,54	0,60	0,47	0,55	0,55	0,67	0,75
Owoce w kg Fruit in kg	3,72	5,31	3,24	3,11	3,11	6,55	5,30
Warzywa w kg Vegetables in kg	12,42	16,65	10,36	10,62	10,60	18,38	15,18
w tym ziemniaki of which potatoes	6,68	8,52	5,62	5,99	5,95	8,92	8,26
Cukier w kg Sugar in kg	1,53	2,05	1,22	1,20	1,19	2,13	2,04
Wody mineralne lub źródlane w l Mineral or spring waters in l	2,13	3,35	1,95	1,79	1,72	3,49	3,71
Soki owocowe i warzywne w l Fruit and vegetables juices in l	1,00	1,13	1,14	1,09	1,11	1,40	1,50

TABL. 12 (122). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA W 2005 R.^a**
HOUSEHOLDS FURNISHED WITH SELECTED DURABLE GOODS IN 2005^a

Wyszczególnienie Specification	Z ogółem — gospodarstwa domowe Of total — households						
	jednorodzinne one-family				jednoosobowe one-person		
	małżeństwa i związki partnerskie marriages and cohabiting couples		samotne matki i samotni ojcowie z dziećmi na utrzymaniu lone mothers and lone fathers with dependent children		kobiety females	mężczyźni males	
	bez dzieci na utrzy- maniu without dependent children	z dziećmi na utrzy- maniu with dependent children	razem total	w tym sa- motne matki z dziećmi na utrzy- maniu of which lone moth- ers with dependent children			
w % danego typu gospodarstw in % of a given type of households							
Chłodziarka Refrigerator	97,3	98,3	98,1	96,4	96,2	96,2	90,9
Automat pralniczy Automatic washing machine	79,8	83,3	89,1	83,6	83,7	68,7	56,9
Pralka i wirówka elektryczna Washing machine and spin-dryer	28,1	25,9	99,0	20,1	20,0	92,7	85,4
Zmywarka do naczyń Dishwasher	4,9	4,8	9,0	4,9	5,1	1,4	1,6
Kuchenka mikrofalowa Microwave oven	33,3	31,5	47,3	35,8	35,9	15,2	16,7
Odkurzacze elektryczne domowe Vacuum cleaner	93,0	95,3	96,3	91,0	91,5	88,7	78,5
Samochód osobowy Passenger car	47,4	52,8	68,8	20,6	19,1	9,3	26,6
Motocykl, skuter, motorower Motorcycle, scooter, motorbike	3,3	2,1	5,0	1,4	1,3	0,2	2,0
Rower (bez dziecięcego) Bicycle (excluding children's)	62,4	57,2	78,8	58,8	57,4	27,9	48,6
Odbiornik radiofoniczny Radio set	57,5	64,0	48,4	42,8	42,0	64,2	60,2
Odtwarzacz płyt kompaktowych Compact disc player	10,4	6,7	16,1	12,5	12,3	3,7	7,9
Zestaw do odbioru, rejestracji i odtwarzania dźwięku (wieża) Hi-fi stereo music system	43,8	29,9	64,9	52,6	52,2	15,2	26,6
Odbiornik telewizyjny Television set	98,2	98,9	99,3	98,4	98,3	95,9	92,4
Odtwarzacz DVD DVD player	22,9	16,6	36,7	26,3	26,2	6,9	13,3
Telefon komórkowy Mobile phone	65,2	51,1	87,4	82,0	82,1	31,1	44,1
Magnetowid, odtwarzacz wideo Videorecorder, video player	46,7	45,0	62,4	44,5	43,5	22,2	25,2
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej ^b Satellite television equipment ^b	48,2	51,9	56,6	47,7	47,2	37,9	32,9
Kamera wideo Videocamera	6,2	5,4	11,4	3,8	3,8	1,2	3,4
Komputer osobisty Personal computer	38,6	20,9	63,4	48,3	48,3	11,8	20,7
w tym z dostępem do Internetu of which with access to the Internet	22,5	13,8	36,7	25,0	24,7	7,8	13,9
Drukarka Printer	25,8	14,5	43,9	28,5	28,5	7,5	12,7

^a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. ^b Łącznie z telewizją kablową.
^a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters. ^b Including cable television.

TABL. 13 (123). OSOBY W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH ZAGROŻONE UBÓSTWEM W 2005 R.^a
 POVERTY RATES BY TYPE OF HOUSEHOLDS IN 2005^a

Gospodarstwa domowe	Osoby — w % ogółu osób danego typu gospodarstwa — znajdujące się poniżej Persons — in % of total persons in a given type of household — below			Households
	minimum egzystencji subsistence minimum	relatywnej granicy ubóstwa relative poverty line	ustawowej granicy ubóstwa legal poverty line	
Ogółem	12,3	18,1	18,1	Total
Z ogółem gospodarstwa:				<i>Of total — households:</i>
jednorodzinne:				<i>one-family:</i>
małżeństwa i związki partnerskie bez dzieci na utrzymaniu	2,7	4,4	2,5	<i>marriages and cohabiting couples without dependent children</i>
małżeństwa i związki partnerskie z dziećmi na utrzymaniu	14,3	20,9	22,3	<i>marriages and cohabiting couples with dependent children</i>
samotne matki i samotni ojcowie z dziećmi na utrzymaniu	14,5	20,5	20,7	<i>lone mothers and lone fathers with dependent children</i>
w tym samotne matki z dziećmi na utrzymaniu	14,7	20,9	21,3	<i>of which lone mothers with dependent children</i>
jednoosobowe:				<i>one-person:</i>
kobiety	2,0	3,5	4,1	<i>females</i>
mężczyźni	5,9	8,6	10,5	<i>males</i>

^a Patrz uwagi do działu, ust. 10 na str. 187.

^a See notes to the chapter, item 10 on page 187.

**BUDŻET CZASU.
TURYSTYKA. SPORT**

TIME USE. TOURISM. SPORT

1. Informacje o budżecie czasu oraz uczestnictwie w kulturze, rozrywce i wyjazdach turystycznych opracowano na podstawie wyników badań reprezentacyjnych.

2. Badanie **budżetu czasu ludności** przeprowadzono w okresie od 1 VI 2003 r. do 31 V 2004 r. Badaniem objęto 10,3 tys. gospodarstw domowych, a w nich — 25,2 tys. osób w wieku 15 lat i więcej. W badaniu udział wzięło 20,3 tys. osób (ponad 80% spośród osób objętych badaniem).

Badaniu podlegały m.in. czynności główne i towarzyszące (ujęte w 10 podstawowych grupach), wykonywane przez 2 dni w tygodniu — 1 powszedni i 1 weekendowy.

3. Dane o **uczestnictwie ludności w kulturze i rozrywce** podaje się na podstawie badania modułowego „Uczestnictwo ludności w kulturze”.

Badanie przeprowadzono na próbie gospodarstw domowych biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych w IV kwartale 2004 r. W badaniu udział wzięło 3,9 tys. gospodarstw domowych, a wywiad przeprowadzono z 9,1 tys. osób w wieku 15 lat i więcej, tj. ok. 0,03% badanej populacji.

4. Źródłem danych dotyczących **uczestnictwa Polaków w wyjazdach turystycznych** są badania ankietowe realizowane przez Instytut Turystyki na reprezentatywnej próbie mieszkańców Polski w wieku 15 lat i więcej (wywiad przeprowadzono: w 1996 r. — z 3,3 tys. respondentów, w 2000 r. — z 4,0 tys., a w 2005 r. — z 4,1 tys., tj. po ok. 0,01% badanej populacji w tych latach). Badania dotyczą uczestnictwa Polaków w podróżach (obejmujących co najmniej jeden nocleg poza miejscem zamieszkania), zarówno w celach wypoczynkowych, rekreacyjnych i poznawczych, jak też zawodowych, religijnych, rodzinnych i leczniczych.

5. W kategorii **ćwiczących** jedna osoba może być wykazana wielokrotnie, jeśli uprawia kilka dyscyplin sportu.

W przypadku **medali** zdobytych przez pary (zespoły) mieszane, medal liczono podwójnie — przypisano go zarówno kobiecie, jak i mężczyźnie.

1. The information on time use and participation in culture, entertainment and tourism are prepared on the basis of the results of sample surveys.

2. Time Use Survey was carried out between 1 VI 2003—31 V 2004 period. The survey covered 10,3 thous. households, and their members — 25,2 thous. individuals aged 15 and more. Around 20,3 thous. individuals took part in the survey (over 80% of individuals covered by the survey).

The survey covered, among other things, main and secondary activities (in 10 basic groups), performed during two days a week — a weekday and a weekend-day.

3. Data on **population's participation in culture and entertainment** are presented on the basis of modular sample survey "Population's participation in culture".

The survey was carried out on a sample of households taking part in households budget survey in the IV quarter of 2004. This research covered 3,9 thous. households, and 9,1 thous. persons aged 15 and more were interviewed which accounts for approximately 0,03% of surveyed population.

4. The source of the data concerning the **participation of Poles in tourism** are surveys conducted by the Institute of Tourism on representative sample of Polish citizens aged 15 and more (the survey was conducted: in 1996 — with 3,3 thous. respondents, in 2000 — with 4,0 thous., and in 2005 — with 4,1 thous., i.e. with approximately 0,01% of the surveyed population in particular years). The surveys pertain to participation of Poles in tourism (involving at least one night spent outside a person's place of residence), for leisure, recreational, and educational, as well as professional, religious, family- and health-related purposes.

5. In the category of **persons practising sports**, one person may be indicated more than once depending upon the number of disciplines practised.

For mixed couples (teams) **the medals** won are counted twice — once for woman and once for man.

TABL. 1 (124). **DOBOWY BUDŻET CZASU KOBIET I MĘŻCZYŹN W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ^a**
24-HOUR TIME USE FOR WOMEN AND MEN AGED 15 AND MORE^a

Wyszczególnienie Specification	Kobiety <i>Females</i>				Mężczyźni <i>Males</i>			
	w małżeństwach <i>in marriages</i>		samotne matki z dziećmi na utrzy- maniu <i>mothers with depen- dent children</i>	w gospo- darstwach domowych jednooso- bowych <i>in one person households</i>	w małżeństwach <i>in marriages</i>		samotni ojcowie z dziećmi na utrzy- maniu <i>fathers with dependent children</i>	w gospo- darstwach domowych jednooso- bowych <i>in one person households</i>
	bez dzieci na utrzy- maniu <i>without dependent children</i>	z dziećmi na utrzy- maniu <i>with dependent children</i>			bez dzieci na utrzy- maniu <i>without dependent children</i>	z dziećmi na utrzy- maniu <i>with dependent children</i>		

Przeciętny czas trwania czynności — w godzinach i minutach — na 1 osobę biorącą udział w badaniu bez względu na to, czy wykonywała daną czynność czy nie
Average duration of an activity — in hours and minutes — per capita in the surveyed population irrespective of whether performing the activity or not

Potrzeby fizjologiczne . . . . . Personal care	11.34	10.49	10.52	11.43	11.25	10.32	11.01	11.06
w tym: of which:								
Sen . . . . . Sleep	8.55	8.28	8.35	9.07	8.47	8.20	8.50	8.36
Jedzenie i picie . . . . . Eating	1.43	1.28	1.22	1.34	1.43	1.26	1.25	1.36
Praca zawodowa . . . . . Employment	1.23	2.04	2.01	1.12	2.12	3.43	1.24	2.18
W tym praca główna . . . . . Of which main job	1.20	2.01	1.58	1.11	2.08	3.32	1.13	2.10
Nauka^b . . . . . Study^b	0.05	0.53	1.08	0.11	0.03	0.51	1.45	0.16
W tym w szkole lub na uczelni . . . . . Of which in school or university	0.05	0.51	1.06	0.10	0.02	0.49	1.45	0.15
Zajęcia i prace domowe . . . . . Household and family care	4.39	4.45	4.06	3.49	2.44	2.13	1.29	3.00
w tym: of which:								
Obróbka żywności . . . . . Food management	2.19	1.47	1.31	1.42	0.36	0.24	0.27	1.12
Prace związane z utrzymaniem porządku Household upkeep	0.50	0.46	0.42	0.46	0.38	0.25	0.19	0.38
Budowa, remonty, naprawy . . . . . Construction and repairs	0.01	0.02	0.00	0.02	0.19	0.20	0.13	0.10
Zakupy i korzystanie z usług . . . . . Shopping and services	0.33	0.27	0.28	0.31	0.26	0.18	0.15	0.30
Opieka nad dziećmi (członkami gospodarstwa domowego) . . . . . Childcare	x	1.07	0.52	x	x	0.28	0.04	x

^a Dane dotyczą okresu od I VI 2003 r. do 31 V 2004 r. ^b Obejmuje kształcenie się w szkole lub na uczelni, na różnego rodzaju kursach i szkoleniach oraz samokształcenie (np. z wykorzystaniem komputera lub Internetu).

^a Data concern I VI 2003—31 V 2004 period. ^b Including schools and universities, various courses and training, as well as self-education (e.g. by means of computer or Internet).

TABL. 1 (124). **DOBOWY BUDŻET CZASU Kobiet I MĘŻCZYŹN W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ^a (cd.)**
24-HOUR TIME USE FOR WOMEN AND MEN AGED 15 AND MORE^a (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Kobiety Females				Mężczyźni Males			
	w małżeństwach in marriages		samotne matki z dziećmi na utrzy- maniu mothers with depen- dent children	w gospo- darstwach domowych jednooso- bowych in one person households	w małżeństwach in marriages		samotni ojcowie z dziećmi na utrzy- maniu fathers with dependent children	w gospo- darstwach domowych jednooso- bowych in one person households
	bez dzieci na utrzy- maniu without dependent children	z dziećmi na utrzy- maniu with dependent children			bez dzieci na utrzy- maniu without dependent children	z dziećmi na utrzy- maniu with dependent children		

Przeciętny czas trwania czynności — w godzinach i minutach — na 1 osobę biorącą udział w badaniu bez względu na to, czy wykonywała daną czynność czy nie (dok.)
Average duration of an activity — in hours and minutes — per capita in the surveyed population irrespective of whether performing the activity or not (cont.)

Dobrowolna praca w organizacjach i poza nimi Volunteer work and meetings	0.41	0.18	0.22	0.50	0.32	0.22	0.31	0.27
w tym: of which:								
Praca dla organizacji . . . . . Organisational work	0.00	0.01	0.00	0.00	0.01	0.01	0.04	0.01
Praktyki i działalność religijna . . . . Religious activities	0.17	0.10	0.11	0.31	0.12	0.08	0.08	0.09
Życie towarzyskie i rozrywki . . . . Social life and entertainment	1.03	1.05	1.11	1.19	1.10	1.03	1.48	1.11
w tym: of which:								
Życie towarzyskie . . . . . Social life	0.44	0.55	1.01	0.55	0.46	0.51	1.34	0.52
Uczestnictwo w rozrywce i kulturze Entertainment and culture	0.01	0.03	0.02	0.02	0.02	0.03	0.05	0.02
Odpoczynek bierny . . . . . Resting — time out	0.17	0.07	0.07	0.22	0.23	0.10	0.09	0.17
Uczestnictwo w sporcie i rekreacji Sports and outdoor activities	0.20	0.19	0.17	0.19	0.32	0.27	0.54	0.26
W tym ćwiczenia fizyczne . . . . . Of which physical exercise	0.19	0.18	0.17	0.18	0.26	0.21	0.38	0.22
Zamieszkiwanie osobiste hobby, gry Hobbies and games	0.10	0.12	0.12	0.11	0.15	0.27	0.54	0.17
Korzystanie ze środków masowego przekazu . . . . . Mass media	3.03	2.15	2.24	3.12	3.49	2.41	2.36	3.32
Czytanie ^b . . . . . Reading ^b	0.30	0.22	0.26	0.35	0.34	0.18	0.12	0.23
Telewizja i wideo . . . . . Television and video	2.26	1.46	1.49	2.24	3.03	2.14	2.03	2.53
Radio i muzyka . . . . . Radio and music	0.07	0.07	0.09	0.13	0.11	0.09	0.22	0.15
Dojazdy i dojeżdżania oraz inne niewymie- nione czynności . . . . . Travel and unspecified time use	1.03	1.19	1.27	1.14	1.18	1.43	1.38	1.28
W tym dojazdy i dojeżdżania . . . . . Of which unspecified travel purpose	0.58	1.14	1.23	1.09	1.13	1.37	1.33	1.23

a Dane dotyczą okresu od I VI 2003 r. do 31 V 2004 r. b M.in. gazet, czasopism, książek, katalogów, instrukcji.

a Data concern I VI 2003—31 V 2004 period. b Among others newspapers, magazines, books, catalogues, user instructions.

TABL. 1 (124). **DOBOWY BUDŻET CZASU KOBIET I MĘŻCZYŹN W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ^a (cd.)**
24-HOUR TIME USE FOR WOMEN AND MEN AGED 15 AND MORE^a (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Kobiety <i>Females</i>				Mężczyźni <i>Males</i>			
	w małżeństwach <i>in marriages</i>		samotne matki z dziećmi na utrzy- maniu <i>mothers with depen- dent children</i>	w gospo- darstwach domowych jednooso- bowych <i>in one person households</i>	w małżeństwach <i>in marriages</i>		samotni ojcowie z dziećmi na utrzy- maniu <i>fathers with dependent children</i>	w gospo- darstwach domowych jednooso- bowych <i>in one person households</i>
	bez dzieci na utrzy- maniu <i>without dependent children</i>	z dziećmi na utrzy- maniu <i>with dependent children</i>			bez dzieci na utrzy- maniu <i>without dependent children</i>	z dziećmi na utrzy- maniu <i>with dependent children</i>		

**Przeciętny czas wykonywania czynności — w godzinach i minutach — na 1 osobę
wykonującą daną czynność**

**Average time of performing a given activity — in hours and minutes — per capita
engaging in that activity**

Potrzeby fizjologiczne <i>Personal care</i>	11.34	10.49	10.52	11.43	11.25	10.33	11.01	11.06
w tym: <i>of which:</i>								
Sen . . . . . <i>Sleep</i>	8.55	8.28	8.35	9.07	8.47	8.20	8.50	8.36
Jedzenie i picie . . . . . <i>Eating</i>	1.43	1.29	1.23	1.34	1.43	1.26	1.26	1.37
Praca zawodowa <i>Employment</i>	6.21	6.29	6.44	6.47	7.07	7.34	6.10	6.22
W tym praca główna . . . . . <i>Of which main job</i>	6.21	6.36	6.58	6.46	7.07	7.37	6.33	6.39
Nauka^b <i>Study^b</i>	3.44	5.12	5.18	4.01	2.34	5.23	5.54	4.10
W tym w szkole lub na uczelni . . . . . <i>Of which in school or university</i>	4.09	5.19	5.24	4.12	3.09	5.34	5.54	4.55
Zajęcia i prace domowe <i>Household and family care</i>	4.43	4.54	4.13	3.53	3.02	2.33	1.49	3.07
w tym: <i>of which:</i>								
Obróbka żywności . . . . . <i>Food management</i>	2.22	1.59	1.43	1.46	1.01	0.44	0.49	1.21
Prace związane z utrzymaniem porządku <i>Household upkeep</i>	1.05	1.02	0.59	1.01	1.07	0.54	0.45	1.01
Budowa, remonty, naprawy . . . . . <i>Construction and repairs</i>	1.54	1.56	0.55	3.11	1.48	1.59	2.51	2.03
Zakupy i korzystanie z usług . . . . . <i>Shopping and services</i>	0.53	0.47	0.47	0.49	0.53	0.53	0.49	0.49
Opieka nad dziećmi (członkami gos- podarstwa domowego) . . . . . <i>Childcare</i>	x	2.19	2.14	x	x	1.29	1.03	x

a Dane dotyczą okresu od I VI 2003 r. do 31 V 2004 r. *b* Patrz notka na str. 211.

a Data concern I VI 2003—31 V 2004 period. *b* See footnote on page 211.

TABL. 1 (124). **DOBOWY BUDŻET CZASU Kobiet I MĘŻCZYŹN W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ^a (cd.)**
24-HOUR TIME USE FOR WOMEN AND MEN AGED 15 AND MORE^a (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Kobiety Females				Mężczyźni Males			
	w małżeństwach in marriages		samotne matki z dziećmi na utrzy- maniu mothers with depen- dent children	w gospo- darstwach domowych jednooso- bowych in one person households	w małżeństwach in marriages		samotni ojcowie z dziećmi na utrzy- maniu fathers with dependent children	w gospo- darstwach domowych jednooso- bowych in one person households
	bez dzieci na utrzy- maniu without dependent children	z dziećmi na utrzy- maniu with dependent children			bez dzieci na utrzy- maniu without dependent children	z dziećmi na utrzy- maniu with dependent children		

**Przeciętny czas wykonywania czynności — w godzinach i minutach — na 1 osobę
wykonującą daną czynność (dok.)**

**Average time of performing a given activity — in hours and minutes — per capita
engaging in that activity (cont.)**

Dobrowolna praca w organizacjach i poza nimi Volunteer work and meetings	1.39	1.18	1.38	1.39	1.37	1.45	2.36	1.43
w tym: of which:								
Praca dla organizacji . . . . . Organisational work	2.45	2.27	0.40	1.18	2.24	2.26	2.17	1.43
Praktyki i działalność religijna . . . . Religious activities	1.04	1.00	1.21	1.16	1.02	1.03	1.20	1.06
Życie towarzyskie i rozrywki Social life and entertainment	1.24	1.28	1.31	1.39	1.34	1.29	2.21	1.40
w tym: of which:								
Życie towarzyskie . . . . . Social life	1.11	1.20	1.25	1.21	1.16	1.20	2.04	1.27
Uczestnictwo w rozrywce i kulturze Entertainment and culture	1.32	1.47	1.39	1.37	1.49	2.08	1.35	1.59
Odpoczynek bierny . . . . . Resting — time out	0.53	0.39	0.36	0.59	1.02	0.45	0.54	0.59
Uczestnictwo w sporcie i rekreacji Sports and outdoor activities	1.11	1.22	1.16	1.09	1.34	1.43	2.35	1.26
W tym ćwiczenia fizyczne . . . . . Of which physical exercise	1.09	1.18	1.16	1.07	1.21	1.31	1.59	1.18
Zamulowania osobiste — hobby, gry Hobbies and games	1.04	1.11	1.04	1.04	1.26	1.43	2.04	1.38
Korzystanie ze środków masowego przekazu Mass media	3.10	2.25	2.36	3.21	3.55	2.51	2.59	3.41
Czytanie ^b Reading ^b	1.05	0.57	1.04	1.11	1.09	0.52	0.52	1.08
Telewizja i wideo . . . . . Television and video	2.36	1.60	2.05	2.42	3.13	2.29	2.29	3.10
Radio i muzyka . . . . . Radio and music	0.50	0.46	0.56	0.59	0.57	0.53	1.06	0.59
Dojazdy i dojeżdża oraz inne niewymie- nione czynności Travel and unspecified time use	1.13	1.26	1.33	1.25	1.31	1.48	1.45	1.38
W tym dojazdy i dojeżdża . . . . . Of which unspecified travel purpose	1.09	1.22	1.30	1.21	1.28	1.45	1.41	1.35

a Dane dotyczą okresu od I VI 2003 r. do 31 V 2004 r. b M.in. gazet, czasopism, książek, katalogów, instrukcji.

a Data concern I VI 2003—31 V 2004 period. b Among others newspapers, magazines, books, catalogues, user instructions.

TABL. 1 (124). **DOBOWY BUDŻET CZASU KOBIET I MĘŻCZYŹN W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ^a (cd.)**
24-HOUR TIME USE FOR WOMEN AND MEN AGED 15 AND MORE^a (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Kobiety <i>Females</i>				Mężczyźni <i>Males</i>			
	w małżeństwach <i>in marriages</i>		samotne matki z dziećmi na utrzy- maniu <i>mothers with depen- dent children</i>	w gospo- darstwach domowych jednooso- bowych <i>in one person households</i>	w małżeństwach <i>in marriages</i>		samotni ojcowie z dziećmi na utrzy- maniu <i>fathers with dependent children</i>	w gospo- darstwach domowych jednooso- bowych <i>in one person households</i>
	bez dzieci na utrzy- maniu <i>without dependent children</i>	z dziećmi na utrzy- maniu <i>with dependent children</i>			bez dzieci na utrzy- maniu <i>without dependent children</i>	z dziećmi na utrzy- maniu <i>with dependent children</i>		

Osoby wykonujące daną czynność w % ogółu osób w badanej populacji
Persons engaging in a given activity as % of persons in the surveyed population

Potrzeby fizjologiczne <i>Personal care</i>	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
w tym: <i>of which:</i>								
Sen <i>Sleep</i>	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Jedzenie i picie <i>Eating</i>	99,9	99,7	99,3	99,8	99,8	99,6	98,9	99,3
Praca zawodowa <i>Employment</i>	21,7	31,9	29,9	17,7	30,8	49,2	22,8	36,1
W tym praca główna <i>Of which main job</i>	21,0	30,4	28,3	17,5	30,0	46,5	18,6	32,7
Nauka^b <i>Study</i>	2,4	16,9	21,6	4,7	1,7	15,7	29,6	6,3
W tym w szkole lub na uczelni <i>Of which in school or university</i>	2,0	15,8	20,4	4,1	1,0	14,6	29,6	4,9
Zajęcia i prace domowe <i>Household and family care</i>	98,7	96,8	97,1	98,4	90,2	86,7	81,7	96,4
w tym: <i>of which:</i>								
Obróbka żywności <i>Food management</i>	97,3	90,1	88,7	96,2	59,4	54,4	54,3	89,6
Prace związane z utrzymaniem porządku <i>Household upkeep</i>	77,1	73,9	71,8	74,9	56,4	46,2	42,5	61,7
Budowa, remonty, naprawy <i>Construction and repairs</i>	1,3	1,5	0,7	0,9	17,4	16,5	7,6	7,8
Zakupy i korzystanie z usług <i>Shopping and services</i>	61,6	57,6	59,9	64,2	48,2	33,8	31,2	62,1
Opieka nad dziećmi (członkami gospodarstwa domowego) <i>Childcare</i>	x	48,0	38,7	x	x	31,8	6,4	x

a Dane dotyczą okresu od I VI 2003 r. do 31 V 2004 r. *b* Patrz notka na str. 211.

a Data concern I VI 2003—31 V 2004 period. *b* See footnote on page 211.

TABL. 1 (124). **DOBOWY BUDŻET CZASU Kobiet I MĘŻCZYŹN W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ^a (dok.)**
24-HOUR TIME USE FOR WOMEN AND MEN AGED 15 AND MORE^a (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Kobiety Females				Mężczyźni Males			
	w małżeństwach in marriages		samotne matki z dziećmi na utrzy- maniu mothers with depen- dent children	w gospo- darstwach domowych jednooso- bowych in one person households	w małżeństwach in marriages		samotni ojcowie z dziećmi na utrzy- maniu fathers with dependent children	w gospo- darstwach domowych jednooso- bowych in one person households
	bez dzieci na utrzy- maniu without dependent children	z dziećmi na utrzy- maniu with dependent children			bez dzieci na utrzy- maniu without dependent children	z dziećmi na utrzy- maniu with dependent children		

Osoby wykonujące daną czynność w % ogółu osób w badanej populacji (dok.)
Persons engaging in a given activity as % of persons in the surveyed population (cont.)

Dobrowolna praca w organizacjach i poza nimi Volunteer work and meetings	41,7	23,2	22,1	50,3	33,4	20,5	19,6	26,2
w tym: of which:								
Praca dla organizacji . . . . . Organisational work	0,3	0,4	0,3	0,5	1,0	0,4	2,6	0,5
Praktyki i działalność religijna . . . . . Religious activities	26,9	16,1	13,0	41,2	19,0	11,9	10,1	14,2
Życie towarzyskie i rozrywki Social life and entertainment	74,5	73,9	77,8	79,9	74,8	70,8	76,6	71,0
w tym: of which:								
Życie towarzyskie . . . . . Social life	62,4	68,4	71,8	68,1	60,5	63,1	75,3	59,9
Uczestnictwo w rozrywce i kulturze Entertainment and culture	1,2	2,9	2,5	1,8	1,4	2,1	5,0	1,7
Odpoczynek bierny . . . . . Resting — time out	32,3	18,2	20,0	37,4	37,1	22,1	17,4	28,7
Uczestnictwo w sporcie i rekreacji Sports and outdoor activities	27,4	23,4	22,4	28,0	34,2	25,9	34,9	30,0
W tym ćwiczenia fizyczne . . . . . Of which physical exercise	26,7	22,8	22,0	27,4	31,8	23,6	31,7	28,6
Zamieszkiwanie osobiste — hobby, gry Hobbies and games	15,0	17,0	18,9	16,7	17,8	25,7	43,4	17,6
Korzystanie ze środków masowego przekazu Mass media	96,1	93,2	92,4	95,2	97,1	93,7	87,5	95,6
Czytanie ^b . . . . . Reading ^b	45,9	39,4	40,5	48,5	49,3	33,5	22,4	34,5
Telewizja i wideo . . . . . Television and video	93,5	88,2	86,7	89,2	94,8	89,7	82,8	91,1
Radio i muzyka . . . . . Radio and music	14,4	16,2	16,9	22,0	20,1	16,9	33,1	25,2
Dojazdy i dojeżdżenia oraz inne niewymie- nione czynności Travel and unspecified time use	86,2	92,6	94,0	87,5	85,7	94,7	93,6	89,7
W tym dojazdy i dojeżdżenia . . . . . Of which unspecified travel purpose	83,6	90,5	92,6	85,0	83,3	92,6	92,6	87,7

a Dane dotyczą okresu od I VI 2003 r. do 31 V 2004 r. b M.in. gazet, czasopism, książek, katalogów, instrukcji.

a Data concern I VI 2003—31 V 2004 period. b Among others newspapers, magazines, books, catalogues, user instructions.

TABL. 2 (125). UCZESTNICTWO LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ W KULTURZE I ROZRYWCE
WEDŁUG PŁCI W 2004 R.
PARTICIPATION OF POPULATION AGED 15 AND MORE IN CULTURE AND ENTERTAINMENT BY SEX IN 2004

Wyszczególnienie	Kobiety <i>Females</i>	Mężczyźni <i>Males</i>	Specification
	w % ogółu ludności ^a danej płci <i>in % of total population^a of a given sex</i>		
Czytający książki	62,5	48,4	Reading books
Czytający gazety	83,4	84,9	Reading newspapers
Czytający czasopisma	84,4	70,1	Reading magazines
Uczęszczający do biblioteki (czytelni)	33,8	23,9	Using library (reading-room)
Oglądający telewizję	98,2	98,5	Watching television
Oglądający filmy na wideo i DVD	45,1	53,1	Watching films on video and DVD
Korzystający z wypożyczalni kaset wideo	15,3	20,1	Using video rentals
Uczęszczający do kina	37,2	38,2	Going to cinema
Słuchający radia	88,1	86,5	Listening to radio
Słuchający muzyki	88,6	89,6	Listening to music
Uczęszczający do filharmonii	3,7	3,1	Going to philharmonic concerts
Uczęszczający na inne koncerty	14,3	15,4	Going to other concerts
Uczęszczający na przedstawienia baletowe lub tane- czne	4,7	3,2	Going to ballet or dance shows
Uczęszczający do opery, operetki	4,5	3,6	Going to opera, musical theatre
Uczęszczający do teatru dramatycznego	9,4	6,5	Going to dramatic theatre
Uczęszczający do domów, ośrodków kultury i klubów	8,1	7,8	Going to community centres and clubs
Zwiedzający muzeum lub galerię w kraju	17,2	14,4	Visiting museums or galleries in Poland
Zwiedzający muzeum lub galerię za granicą	4,0	3,7	Visiting museums or galleries abroad
Zwiedzający zabytki historyczne w kraju	29,4	25,8	Visiting historical monuments in Poland
Zwiedzający zabytki historyczne za granicą	8,1	8,2	Visiting historical monuments abroad
Uczęszczający na imprezy estradowe lub kabaretowe	17,0	17,8	Going to entertainment events
Uczęszczający na dyskoteki, dancingi	26,4	32,3	Going to discos, dances
Uczęszczający na imprezy towarzyskie	80,0	82,8	Going to parties
Uczęszczający do cyrku, na rodeo lub na rewię	7,3	6,4	Going to circus, rodeo, or revue
Uczęszczający do wesołego miasteczka lub parku rozry- wki	17,1	17,0	Going to funfairs
Uczęszczający do salonu gier lub kasyna	2,5	6,4	Going to amusement arcades or casinos
Uczęszczający na imprezy sportowe	12,9	37,4	Attending sports events

^a W wieku 15 lat i więcej.
^a Aged 15 and more.

TABL. 3 (126). **UCZESTNICTWO POLAKÓW W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ W WYJAZDACH TURYSTYCZNYCH WEDŁUG PŁCI**
PARTICIPATION OF POLES AGED 15 AND MORE IN TOURIST TRIPS BY SEX

Wyszczególnienie	1996		2000		2005		Specification
	kobiety females	mężczyźni males	kobiety females	mężczyźni males	kobiety females	mężczyźni males	

Uczestnicy wyjazdów w % badanej populacji danej płci
Participants of tourism in % of surveyed population of a given sex

Wyjeżdżający ^a	56,0	58,7	59,2	60,6	47,4	47,1	Travellers ^a
w kraju	52,5	54,1	54,9	55,2	43,4	41,9	in country
na okres:							for:
2—4 dni	35,6	40,2	35,1	38,8	24,1	23,1	2—4 days
5 dni i więcej	33,7	32,2	34,7	32,9	30,4	28,1	5 days and more
za granicę	10,5	14,8	13,5	15,5	10,8	13,2	abroad
Niewyjeżdżający	44,0	41,3	40,8	39,4	52,6	52,9	Non-travellers

Przeciętnie na 1 uczestnika wyjazdów danej płci
Average per participant in trips of a given sex

Liczba wyjazdów
 Number of departures

W kraju na okres:							In country for:
2—4 dni	4,8	4,8	3,5	4,3	2,4	3,2	2—4 days
5 dni i więcej	1,9	2,4	1,6	2,0	1,6	1,5	5 days and more
Za granicę	1,5	2,9	1,3	2,5	1,1	1,9	Abroad

Liczba noclegów
 Number of nights spent

W wyjazdach w kraju na okres:							In domestic trips for:
2—4 dni	1,6	1,6	1,7	1,6	1,9	1,7	2—4 days
5 dni i więcej	9,9	8,7	10,2	8,8	9,5	8,8	5 days and more
W wyjazdach za granicę	11,4	7,0	13,9	10,3	13,5	11,1	In foreign trips

^a W dalszym podziale uczestnik może być wykazany więcej niż jeden raz.

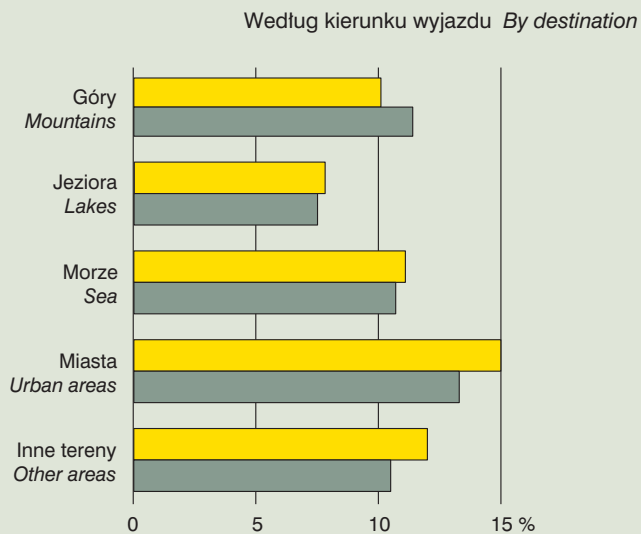
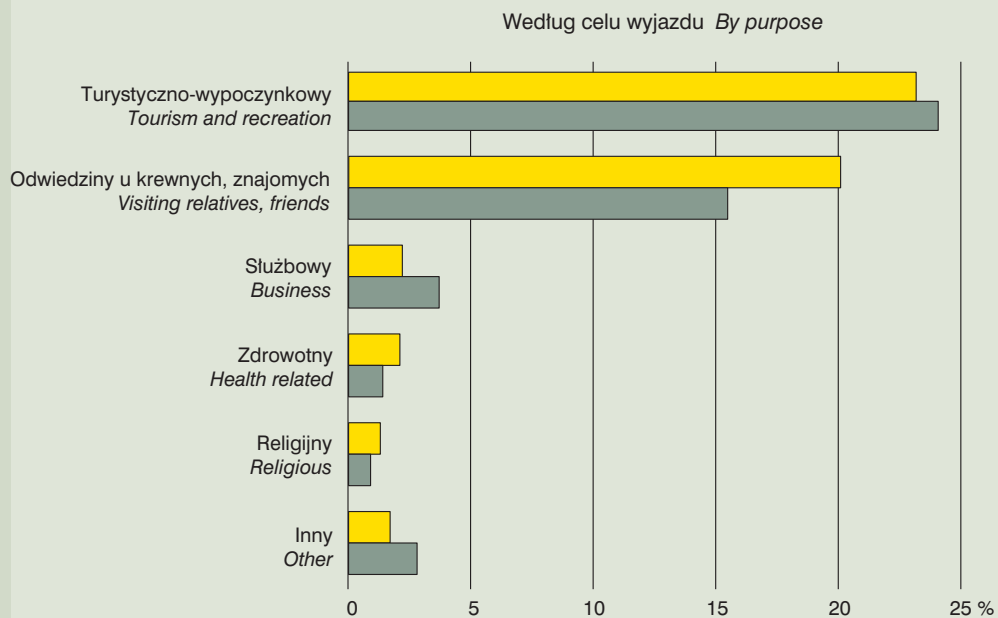
Źródło: dane Instytutu Turystyki.

^a A participant may be indicated in the subheadings more than once.

Source: data of the Institute of Tourism.

UCZESTNICTWO POLAKÓW W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ W KRAJOWYCH WYJAZDACH TURYSTYCZNYCH^a WEDŁUG PŁCI W 2005 R.

PARTICIPATION OF POLES AGED 15 AND MORE IN DOMESTIC TOURIST TRIPS^a BY SEX IN 2005

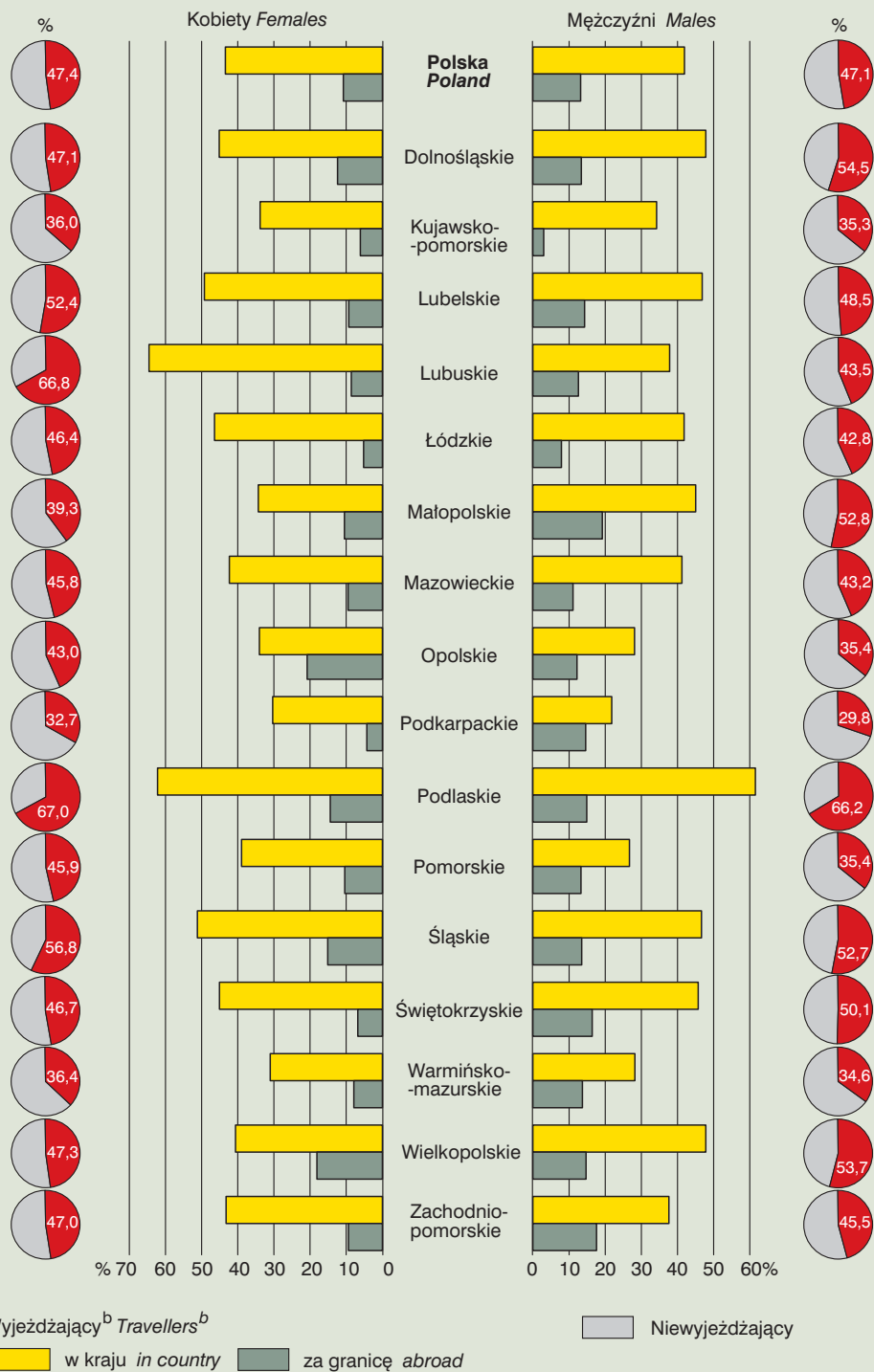
Kobiety *Females*
 Mężczyźni *Males*

^a W % badanej populacji danej płci; w podziale według celu i kierunku wyjazdu uczestnik może być wykazany więcej niż jeden raz.
 Źródło: dane Instytutu Turystyki.

^a *In % of surveyed population of a given sex; in the subheadings by purpose and destination of trips a participant may be indicated more than once.*
 Source: data of the Institute of Tourism.

UCZESTNICTWO POLAKÓW W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ W WYJAZDACH TURYSTYCZNYCH WEDŁUG PŁCI I WOJEWÓDZTW^a W 2005 R.

PARTICIPATION OF POLES AGED 15 AND MORE IN TOURIST TRIPS BY SEX AND VOIVODSHIP^a IN 2005

^a W % badanej populacji. ^b W podziale na wyjeżdżających w kraju i za granicę uczestnik może być wykazany więcej niż jeden raz.

Źródło: dane Instytutu Turystyki.

^a In % of surveyed population. ^b A participant may be indicated more than once, both as traveller in country and abroad.

Source: data of the Institute of Tourism.

TABL. 4 (127). **KOBIETY ĆWICZĄCE W KLUBACH SPORTOWYCH**

Stan w dniu 31 XII

FEMALES PRACTISING IN SPORTS CLUBS

As of 31 XII

Wyszczególnienie Specification	1990	1995	2000	2004	1990	1995	2000	2004
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				w % ogółu zawodników i ćwiczących w danej klasie oraz dziedzinie i dyscyplinie sportu in % of total practising a given sports title and discipline			
Ogółem Total	49327	61218	66799	66044	17,5	18,4	17,4	16,0
w tym juniorki of which juniors	36866	46723	48026	47682	19,9	20,5	19,5	18,2
w tym zawodniczki posiadające: of which competitors possessing:								
Klasę Mistrzowską Międzynarodową International Champion title	47	86	166	235	16,7	26,5	31,7	31,8
Klasę Mistrzowską Champion title	250	325	630	902	21,1	22,2	34,0	34,1
Klasę Pierwszą First title	972	994	1577	2212	21,5	22,1	30,4	33,6
w tym ćwiczące ^a : of which practising ^a :								
Akrobatyka ^b Acrobatics ^b	1193	1666	653	705	58,2	67,9	51,1	56,3
Badminton Badminton	927	895	656	530	38,6	41,1	38,3	41,2
Biathlon ^b Biathlon ^b	18	42	122	159	7,7	34,4	40,4	34,6
Gimnastyka artystyczna Rhythmic gymnastics	778	882	592	279	100,0	99,4	90,9	98,6
Gimnastyka sportowa Artistic gymnastics	392	605	579	501	40,2	53,3	60,4	48,8
Hokej na trawie Grass hockey	414	493	432	485	21,4	28,3	31,0	30,3
Jeździectwo ^b Equestrian sport ^b	1903	1397	2615	2084	61,4	59,2	63,8	61,4
Judo Judo	2054	1995	1927	2063	19,5	20,8	24,9	27,3
Kajakarstwo górskie Mountain canoeing	56	40	87	74	26,8	12,6	21,2	27,2
Kajakarstwo klasyczne Classic canoeing	575	665	699	615	20,1	23,5	28,3	30,8
Karate ^b Karate ^b	1005	2554	3693	3537	12,5	18,2	25,4	25,2
Karate tradycyjne ^b Traditional karate ^b	.	.	768	882	.	.	28,9	25,7
Kolarstwo szosowe Track cycling	63	161	189	388	2,0	6,1	10,1	15,8
Lekkoatletyka Athletics	7948	8589	7862	7353	40,9	45,5	44,9	43,3
Łyżwiarstwo figurowe Figure skating	338	363	235	312	68,7	61,8	58,6	64,5
Łyżwiarstwo szybkie ^b Speed skating ^b	215	367	320	609	36,4	44,5	50,2	47,2
Narciarstwo alpejskie Alpine skiing	299	490	925	871	27,5	36,2	37,3	41,7
Narciarstwo klasyczne Classic skiing	982	332	494	348	32,4	20,6	36,6	29,4
Pięciobój nowoczesny Modern pentathlon	70	63	59	121	8,6	37,1	26,7	45,5

^a Według dziedzin lub dyscyplin sportu. ^b Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych dyscyplin sportu).

^a According to sports fields or disciplines. ^b A sports field (consists of a number of related sports disciplines).

TABL. 4 (127). **KOBIETY ĆWICZĄCE W KLUBACH SPORTOWYCH (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

FEMALES PRACTISING IN SPORTS CLUBS (cont.)

As of 31 XII

Wyszczególnienie Specification	1990	1995	2000	2004	1990	1995	2000	2004
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				w % ogółu zawodników i ćwiczących w danej klasie oraz dziedzinie i dyscyplinie sportu in % of total practising a given sports title and discipline			
w tym ćwiczące ^a (dok.): of which practising ^a (cont.):								
Piłka koszykowa Basketball	4666	6143	5168	3374	35,7	30,9	31,1	27,0
Piłka ręczna Handball	4522	4271	3852	3136	33,1	33,8	35,9	35,5
Piłka siatkowa ^c Volleyball ^c	5855	8141	7163	7276	41,7	45,6	44,5	40,1
Pływanie Swimming	3541	3916	3401	4256	38,8	41,1	42,8	43,2
Szachy Chess	1564	1645	1448	1359	17,8	19,6	20,0	20,9
Szermierka Fencing	641	711	694	733	28,8	37,6	38,8	44,5
Taekwon-do ITF Taekwon-do ITF	.	684	912	781	.	19,5	25,7	24,0
Tenis stołowy Table tennis	3015	3166	2759	2958	24,5	26,0	25,7	26,0
Tenis Tennis	1448	1977	2474	2762	28,3	26,2	31,7	33,8
Wioślarstwo Rowing	499	514	470	556	30,5	26,0	23,2	26,3
Zapasy styl wolny Free style wrestling	—	367	518	753	—	16,9	17,6	25,7
Żeglarstwo ^d Sailing ^d	758	1219	1451	1321	17,0	16,7	21,2	21,3

a Według dziedzin lub dyscyplin sportu. b Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych dyscyplin sportu). c W 2004 r. łącznie z piłką siatkową plażową. Źródło: w zakresie informacji o zawodnikach posiadających klasę Mistrzowską Międzynarodową i Mistrzowską oraz Klasę Pierwszą — dane Ministerstwa Sportu.

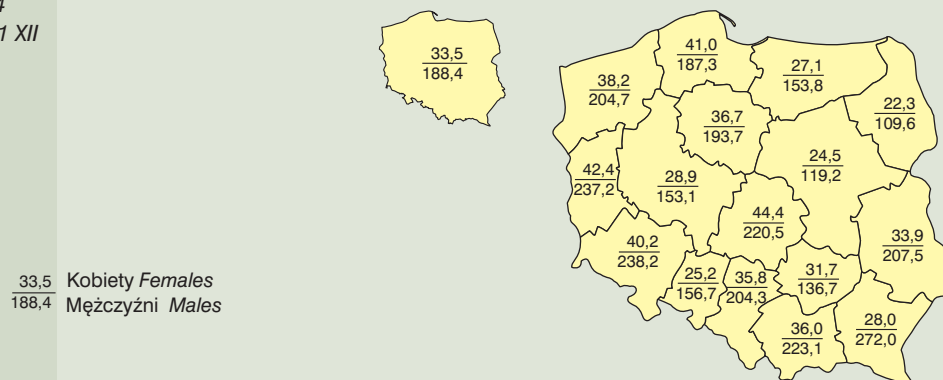
a According to sports fields or disciplines. b A sports field (consists of a number of related sports disciplines). c In 2004 including beach volleyball. Source: within the scope of information concerning competitors possessing International Champion, Champion and First titles — data of the Ministry of Sport.

ĆWICZĄCY W KLUBACH SPORTOWYCH NA 10 TYS. LUDNOŚCI WEDŁUG PŁCI I WOJEWÓDZTW W 2004 R.

Stan w dniu 31 XII

PERSONS PRACTISING SPORTS IN SPORTS CLUBS PER 10 THOUS. POPULATION BY SEX AND VOIVODSHIP IN 2004

As of 31 XII

33,5 Kobiety Females
188,4 Mężczyźni Males

TABL. 5 (128). **UDZIAŁ W IGRZYSKACH OLIMPIJSKICH I PARAOLIMPIJSKICH ZAWODNIKÓW POLSKICH WEDŁUG PŁCI**
PARTICIPATION OF POLISH COMPETITORS BY SEX IN THE OLYMPIC AND PARALYMPIC GAMES

Lata Years Miejscowości Locations	Zawodnicy Competitors		Reprezentowane dyscypliny Disciplines represented		Zdobyte medale Medals won	
	kobiety females	mężczyźni males	kobiety females	mężczyźni males	kobiety females	mężczyźni males
Letnie igrzyska olimpijskie Summer olympic games						
1992 — Barcelona	52	155	12	22	2	17
1996 — Atlanta	39	128	12	21	4	13
2000 — Sydney	58	129	16	22	5	9
2004 — Ateny Athens	62	132	16	23	7	3
Letnie igrzyska paraolimpijskie Summer paralympic games						
1992 — Barcelona	4	36	2	4	3	29
1996 — Atlanta	14	47	5	7	8	27
2000 — Sydney	27	87	5	10	19	34
2004 — Ateny Athens	36	70	9	10	21	33
Zimowe igrzyska olimpijskie Winter olympic games						
1992 — Albertville	12	40	5	7	—	—
1994 — Lillehammer	13	15	4	6	—	—
1998 — Nagano	15	26	4	8	—	—
2002 — Salt Lake City	5	25	4	6	—	2
2006 — Turyn Turin	16	30	7	8	1	1
Zimowe igrzyska paraolimpijskie Winter paralympic games						
1992 — Albertville	2	11	1	2	—	5
1994 — Lillehammer	3	13	2	3	1	9
1998 — Nagano	7	19	2	3	2	—
2002 — Salt Lake City	5	9	3	3	1	2
2006 — Turyn Turin	3	8	3	3	2	—

Źródło: dane Centralnego Ośrodka Sportu, a w zakresie igrzysk paraolimpijskich — dane Ministerstwa Sportu; „Kronika Sportu Polskiego”, Warszawa (wydawana co roku w latach 2001—2005).

Source: data of the Central Sport Centre, and information on paralympic games — data of the Ministry of Sport; “Kronika Sportu Polskiego”, Warszawa (annual edition in 2001—2005).

TABL. 6 (129). **ZDOBYTE MEDALE NA IGRZYSKACH OLIMPIJSKICH I PARAOLIMPIJSKICH PRZEZ ZAWODNIKÓW POLSKICH WEDŁUG PŁCI**

MEDALS WON BY POLISH COMPETITORS BY SEX AT THE OLYMPIC AND PARALYMPIC GAMES

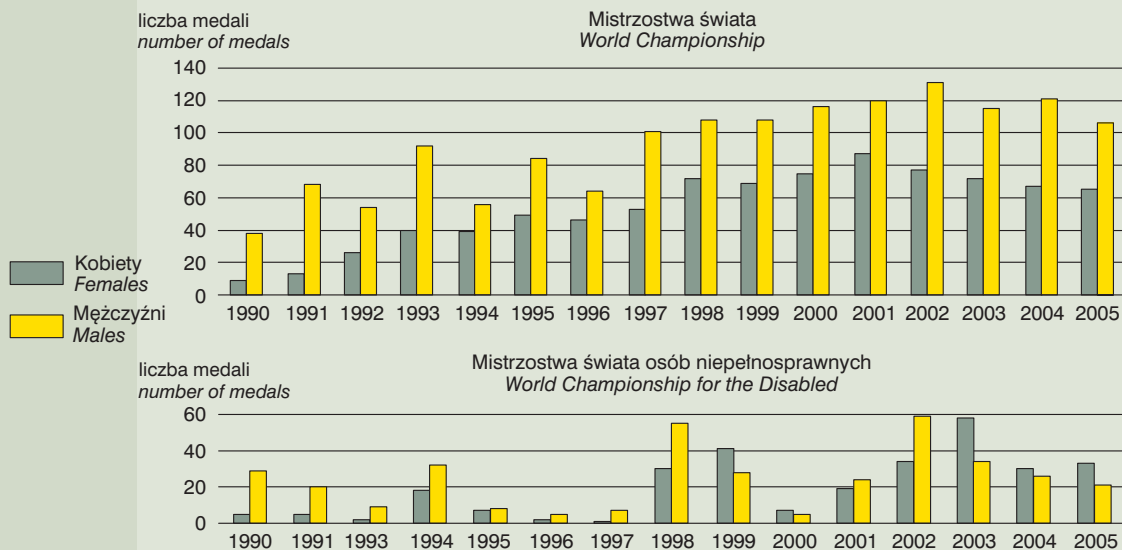
Lata Years Miejscowości Locations	Złote Gold		Srebrne Silver		Brązowe Bronze	
	kobiety females	mężczyźni males	kobiety females	mężczyźni males	kobiety females	mężczyźni males
Letnie igrzyska olimpijskie <i>Summer olympic games</i>						
1992 — Barcelona	—	3	—	6	2	8
1996 — Atlanta	1	6	1	4	2	3
2000 — Sydney	2	4	2	3	1	2
2004 — Ateny Athens	1	2	2	—	4	1
Letnie igrzyska paraolimpijskie <i>Summer paralympic games</i>						
1992 — Barcelona	—	10	2	10	1	9
1996 — Atlanta	2	11	4	10	2	6
2000 — Sydney	8	11	7	15	4	8
2004 — Ateny Athens	5	5	10	15	6	13
Zimowe igrzyska olimpijskie <i>Winter olympic games</i>						
2002 — Salt Lake City	—	—	—	1	—	1
2006 — Turyn Turin	—	—	—	1	1	—
Zimowe igrzyska paraolimpijskie <i>Winter paralympic games</i>						
1992 — Albertville	—	2	—	—	—	3
1994 — Lillehammer	—	2	—	3	1	4
1998 — Nagano	—	—	—	—	2	—
2002 — Salt Lake City	—	1	—	—	1	1
2006 — Turyn Turin	2	—	—	—	—	—

Źródło: dane Centralnego Ośrodka Sportu, a w zakresie igrzysk paraolimpijskich — dane Ministerstwa Sportu; „Kronika Sportu Polskiego”, Warszawa (wydawana co roku w latach 2001—2005).

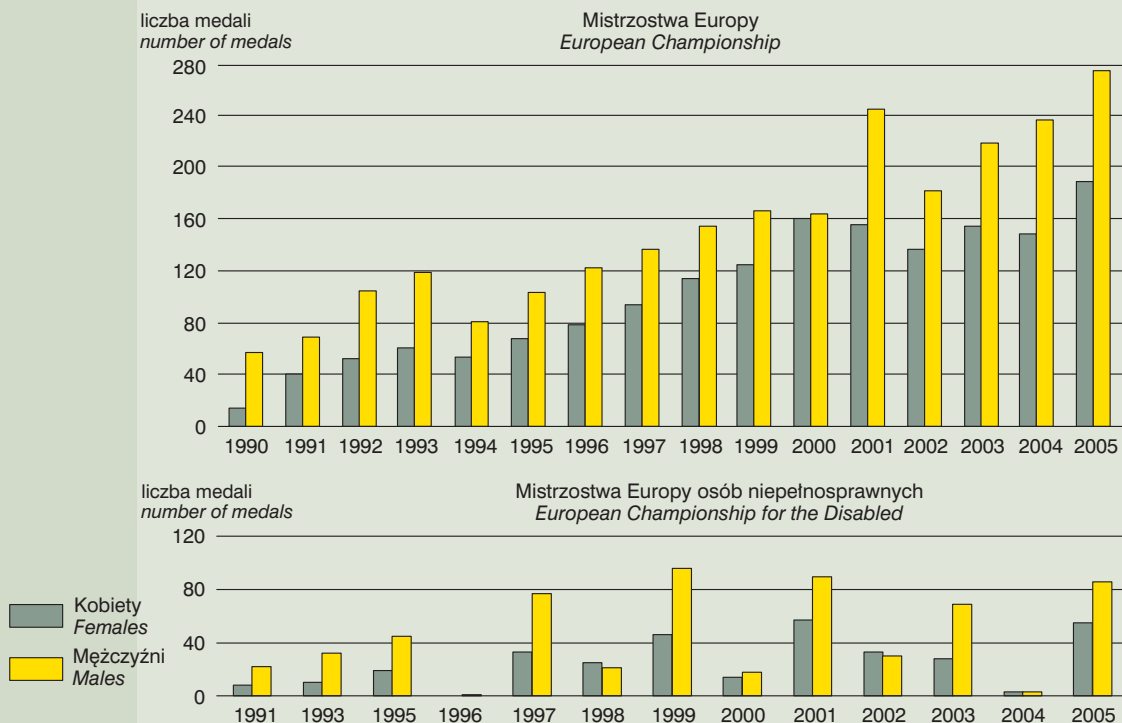
Source: data of the Central Sport Centre, and information on paralympic games — data of the Ministry of Sport; “Kronika Sportu Polskiego”, Warszawa (annual edition in 2001—2005).

ZDOBYTE MEDALE NA MISTRZOSTWACH ŚWIATA PRZEZ ZAWODNIKÓW POLSKICH WEDŁUG PŁCI MEDALS WON BY POLISH COMPETITORS BY SEX AT THE WORLD CHAMPIONSHIP

ZDOBYTE MEDALE NA MISTRZOSTWACH EUROPY PRZEZ ZAWODNIKÓW POLSKICH WEDŁUG PŁCI MEDALS WON BY POLISH COMPETITORS BY SEX AT THE EUROPEAN CHAMPIONSHIP

Uwaga. Dla osób niepełnosprawnych nie były organizowane mistrzostwa świata w 1992 r. oraz mistrzostwa Europy w latach 1990, 1992 i 1994.
 Źródło: dane Centralnego Ośrodka Sportu – imienny wykaz medalistów, a w zakresie niepełnosprawnych – dane Polskiego Związku Niepełnosprawnych „Start” (lata 1990–1993) i Ministerstwa Sportu (lata 1994–2005); „Kronika Sportu Polskiego”, Warszawa (wydawana co roku w latach 2001–2005).
 Note. World Championship for the disabled were not held in 1992, and European Championship in 1990, 1992 and 1994.
 Source: data of the Central Sport Centre – list of medalists by name, and within the scope of the disabled – data of the Polish Sports Association for Disabled “Start” (years 1990–1993) as well as the Ministry of Sport (years 1994–2005); „Kronika Sportu Polskiego”, Warszawa (annual edition in 2001–2005).

TABL. 7 (130). **ZDOBYTE MEDALE NA MISTRZOSTWACH ŚWIATA I EUROPY PRZEZ ZAWODNIKÓW POLSKICH WEDŁUG PŁCI**

MEDALS WON BY POLISH COMPETITORS BY SEX AT THE WORLD AND EUROPEAN CHAMPIONSHIP

Lata Years	Złote Gold		Srebrne Silver		Brązowe Bronze	
	kobiety females	mężczyźni males	kobiety females	mężczyźni males	kobiety females	mężczyźni males
Mistrzostwa świata World Championship						
1990	1	12	4	10	4	16
1995	13	24	18	27	18	33
2000	20	43	28	35	27	38
2005	20	23	21	42	24	41
Mistrzostwa świata osób niepełnosprawnych World Championship for the Disabled						
1990	1	10	4	10	—	9
1995	4	4	2	2	1	2
2000	1	—	2	4	4	1
2005	14	9	12	4	7	8
Mistrzostwa Europy European Championship						
1990	1	12	5	18	8	27
1995	21	36	21	35	26	32
2000	35	47	49	44	76	73
2005	59	95	55	103	75	76
Mistrzostwa Europy osób niepełnosprawnych European Championship for the Disabled						
1995	6	18	5	17	8	10
2000	7	10	3	4	4	4
2005	21	36	21	28	13	22

Źródło: dane Centralnego Ośrodka Sportu — imienny wykaz medalistów, a w zakresie niepełnosprawnych — dane Polskiego Związku Niepełnosprawnych „Start” i Ministerstwa Sportu; „Kronika Sportu Polskiego”, Warszawa (wydawana co roku w latach 2001—2005).

Source: data of the Central Sport Centre — list of medalists by name, and within the scope of the disabled — data of the Polish Sports Association for Disabled "Start" as well as the Ministry of Sport; "Kronika Sportu Polskiego", Warszawa (annual edition in 2001—2005).

**KOBIETY W ORGANACH
PRZEDSTAWICIELSKICH**

WOMEN IN REPRESENTATIVE ORGANS

Uwagi do działu

1. W dziale prezentuje się informacje charakteryzujące aktywność kobiet w działalności publicznej, tj. w Sejmie, Senacie oraz organach samorządu terytorialnego.

2. Kadencje **Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej** podaje się zgodnie ze stanem prawnym, obowiązującym w poszczególnych kadencjach:

I kadencja Sejmu i II kadencja Senatu — od 25 XI 1991 r. do 31 V 1993 r.,

II kadencja Sejmu i III kadencja Senatu — od 19 IX 1993 r. do 20 X 1997 r.,

III kadencja Sejmu i IV kadencja Senatu — od 20 X 1997 r. do 18 X 2001 r.,

IV kadencja Sejmu i V kadencja Senatu — od 19 X 2001 r. do 18 X 2005 r.,

V kadencja Sejmu i VI kadencja Senatu — od 19 X 2005 r.

3. Kadencja organów przedstawicielskich poszczególnych szczebli **jednostek samorządu terytorialnego** trwa 4 lata. Radni wybierani są do rad gmin i powiatów oraz sejmików województw. Informacje dotyczące wyborów do poszczególnych szczebli samorządu terytorialnego podano zgodnie z każdorazowym stanem organizacyjnym.

Od 2002 r. organem wykonawczym — w miejsce zarządu — w podstawowych jednostkach samorządu terytorialnego są wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast wybierani w głosowaniu powszechnym.

4. **Gmina** jest jednostką stopnia podstawowego obejmującą zarówno miasto (gmina miejska) lub teren wiejski (gmina wiejska), jak i miasto wraz z otaczającym je obszarem wiejskim (gmina miejsko-wiejska).

Wyodrębniono gminy mające status miasta na prawach powiatu.

5. **Powiat** grupuje jednostki stopnia podstawowego, tj. gminy.

Notes to the chapter

1. The section presents information on women's presence in public activities, i.e., in the Sejm, the Senate and local self-government organs.

2. The terms of **the Sejm and the Senate of the Republic of Poland** are presented according to the legal status in particular terms:

I term of the Sejm and II term of the Senate — from 25 XI 1991 to 31 V 1993,

II term of the Sejm and III term of the Senate — from 19 IX 1993 to 20 X 1997,

III term of the Sejm and IV term of the Senate — from 20 X 1997 to 18 X 2001,

IV term of the Sejm and V term of the Senate — from 19 X 2001 to 18 X 2005,

V term of the Sejm and VI term of the Senate — since 19 X 2005.

3. The term of representative organs of particular levels of **local self-government entities** lasts 4 years. The councillors are elected to gmina councils, powiat councils and voivodship regional councils. Information pertaining to elections to particular levels of local self-government is presented according to the respective organizational status.

Since 2002 the executive organ in the basic level of local self-government entities has been changed from boards to village mayors, mayors and presidents of cities elected in general elections.

4. **Gmina** is an entity of basic level of territorial division comprising town (urban gmina), rural area (rural gmina), as well as town with surrounding it rural area (urban-rural gmina).

Gminas that are also cities with powiat status are separated.

5. **Powiat** groups basic level entities, i.e., gminas.

TABL. 1 (131). **KOBIETY KANDYDUJĄCE NA POSŁÓW W WYBORACH DO SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Stan w dniu wyborów

WOMEN CANDIDATES FOR DEPUTIES IN THE ELECTION TO THE SEJM OF THE REPUBLIC OF POLAND

As of election day

Wiek Age	27 X 1991	19 IX 1993	21 IX 1997	23 IX 2001	25 IX 2005
-------------	-----------	------------	------------	------------	------------

W liczbach bezwzględnych
In absolute numbers

Ogółem <i>Total</i>	902	1151	1025	1739	2612
21—29 lat	71	86	79	258	565
30—39	226	298	154	254	429
40—59	545	710	676	1110	1412
60 lat i więcej <i>and more</i>	60	57	116	117	206

W % ogółu kandydatów na posłów w danej grupie wieku
In % of total candidates for deputies in a given age group

Ogółem <i>Total</i>	12,9	13,1	15,9	23,2	24,5
21—29 lat	10,9	13,0	17,8	26,9	30,1
30—39	11,5	12,4	13,2	20,8	23,0
40—59	14,5	14,4	17,4	24,2	24,0
60 lat i więcej <i>and more</i>	10,2	7,2	12,4	15,9	20,0

 Źródło: dane Państwowej Komisji Wyborczej.
 Source: data of the State Election Commission.

 TABL. 2 (132). **POSŁANKI NA SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Stan na początku kadencji

WOMEN DEPUTIES TO THE SEJM OF THE REPUBLIC OF POLAND

At the beginning of the term of office

Wyszczególnienie	Kadencje Sejmu / Sejm terms					Specification
	I	II	III	IV	V	
Ogółem	44	60	60	93	94	Total
W % ogółu posłów	9,6	13,0	13,0	20,2	20,4	<i>In % of total deputies</i>

Według wieku
By age
W liczbach bezwzględnych
In absolute numbers

21—29 lat	1	2	6	4	1	21—29
30—39	5	10	5	8	8	30—39
40—59	33	45	45	71	72	40—59
60 lat i więcej	5	3	4	10	13	60 and more

W % ogółu posłów
In % of total deputies

21—29 lat	2,9	20,0	46,2	36,4	4,0	21—29
30—39	3,7	8,5	5,4	14,5	10,0	30—39
40—59	12,9	14,8	13,8	19,5	22,0	40—59
60 lat i więcej	14,7	10,7	14,3	34,5	48,2	60 and more

TABL. 2 (132). POSŁANKI NA SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ (dok.)
 Stan na początku kadencji
WOMEN DEPUTIES TO THE SEJM OF THE REPUBLIC OF POLAND (cont.)
 At the beginning of the term of office

Wyszczególnienie	Kadencje Sejmu Sejm terms					Specification
	I	II	III	IV	V	

Według poziomu wykształcenia
By educational level

W liczbach bezwzględnych
 In absolute numbers

Wyższe	38	53	54	80	86	Tertiary
Policealne i średnie	5	7	6	13	7	Post-secondary and secondary
Zasadnicze zawodowe	1	—	—	—	1	Basic vocational

W % ogółu posłów
 In % of total deputies

Wyższe	10,7	14,7	14,1	21,6	21,9	Tertiary
Policealne i średnie	5,6	8,0	9,5	17,3	11,1	Post-secondary and secondary
Zasadnicze zawodowe	7,1	x	x	x	33,3	Basic vocational

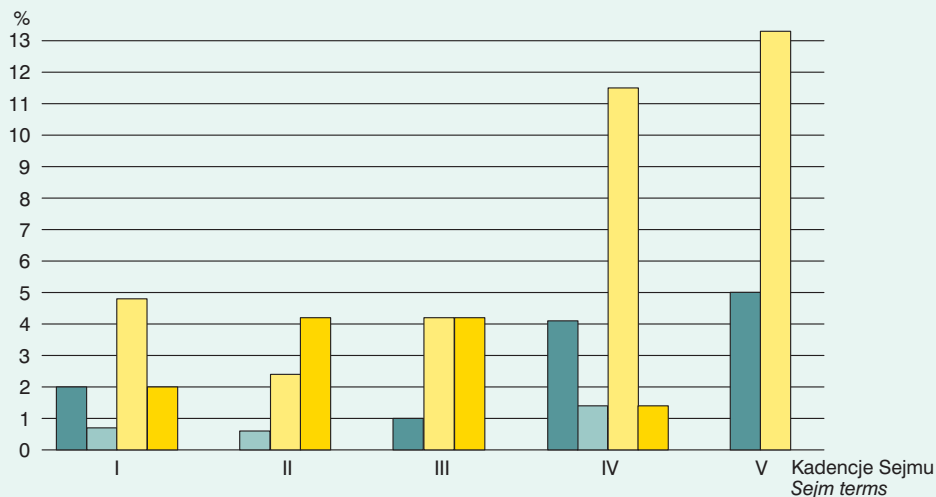
Źródło: dane Kancelarii Sejmu.
 Source: data of the Chancellery of the Sejm.

POSŁANKI PEŁNIĄCE KIEROWNICZE FUNKCJE W REGULAMINOWYCH ORGANACH SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Stan w końcu kadencji^a

WOMEN DEPUTIES FULFILLING MANAGERIAL FUNCTIONS IN STATUTORY BODIES OF THE SEJM OF THE REPUBLIC OF POLAND

At the end of the term of office^a

Udział posłanek w ogólnej liczbie posłów pełniących kierownicze funkcje:
 Share of women deputies in the total number of deputies fulfilling managerial functions:

- przewodniczących komisji stałych *chairmen of standing committees*
- przewodniczących komisji nadzwyczajnych *chairmen of special committees*
- zastępców przewodniczących komisji stałych *deputy chairmen of standing committees*
- zastępców przewodniczących komisji nadzwyczajnych *deputy chairmen of special committees*

^a W V kadencji Sejmu – stan w dniu 31 XII 2005 r.
 Źródło: dane Kancelarii Sejmu.
^a In the V term of the Sejm – as of 31 XII 2005.
 Source: data of the Chancellery of the Sejm.

TABL. 3 (133). **POSŁANKI — CZŁONKINIE KLUBÓW POSELSKICH V KADENCJI SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ W 2005 R.**

Stan na początku kadencji

WOMEN DEPUTIES — MEMBERS OF THE DEPUTY CLUBS OF THE V TERM OF THE SEJM OF THE REPUBLIC OF POLAND IN 2005

At the beginning of the term of office

Wyszczególnienie	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W % ogółu członków danego klubu poselskiego <i>In % of total members of a given deputy club</i>	Specification
Klub Parlamentarny Prawo i Sprawiedliwość	29	18,7	<i>Parliamentary Club of the Law and Justice</i>
Klub Parlamentarny Platforma Obywatelska	33	24,8	<i>Parliamentary Club of the Civic Platform</i>
Klub Parlamentarny Samoobrona Rzeczpospolitej Polskiej	15	26,8	<i>Parliamentary Club of the Self-defence of the Republic of Poland (Samoobrona)</i>
Klub Parlamentarny Sojuzsu Lewicy Demokratycznej	11	20,0	<i>Parliamentary Club of the Democratic Left Alliance</i>
Klub Parlamentarny Liga Polskich Rodzin	5	14,7	<i>Parliamentary Club of the League of Polish Families</i>
Klub Parlamentarny Polskiego Stronnictwa Ludowego	1	4,0	<i>Parliamentary Club of the Polish People's Party</i>

Źródło: dane Kancelarii Sejmu.

Source: data of the Chancellery of the Sejm.

 TABL. 4 (134). **KOBIECY KANDYDUJĄCE NA SENATORÓW W WYBORACH DO SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Stan w dniu wyborów

WOMEN CANDIDATES FOR SENATORS IN THE ELECTION TO THE SENATE OF THE REPUBLIC OF POLAND

As of election day

Wiek Age	27 X 1991	19 IX 1993	21 IX 1997	23 IX 2001	25 IX 2005
-------------	-----------	------------	------------	------------	------------

**W liczbach bezwzględnych
*In absolute numbers***

Ogółem <i>Total</i>	54	68	56	56	99
30—39 lat	7	8	2	4	10
40—59	40	49	45	39	65
60 lat i więcej <i>and more</i>	7	11	9	13	24

**W % ogółu kandydatów na senatorów w danej grupie wieku
*In % of total candidates for senators in a given age group***

Ogółem <i>Total</i>	8,8	9,9	10,8	13,1	15,9
30—39 lat	6,8	7,5	3,7	12,5	19,6
40—59	10,8	10,9	12,6	13,4	15,8
60 lat i więcej <i>and more</i>	5,3	9,0	8,3	12,4	15,0

Źródło: dane Państwowej Komisji Wyborczej.

Source: data of the State Election Commission.

TABL. 5 (135). **KOBIECY — SENATOROWIE W SENACIE RZECZYSPOLITEJ POLSKIEJ**

Stan na początku kadencji

WOMEN — SENATORS IN THE SENATE OF THE REPUBLIC OF POLAND

At the beginning of the term of office

Wyszczególnienie	Kadencje Senatu Senate terms					Specification
	II	III	IV	V	VI	
Ogółem	8	13	12	23	13	Total
W % ogółu senatorów	8,0	13,0	12,0	23,0	13,0	In % of total senators
Według wieku						
By age						
W liczbach bezwzględnych In absolute numbers						
30—39 lat	1	1	—	—	2	30—39
40—59	4	8	8	14	8	40—59
60 lat i więcej	3	4	4	9	3	60 and more
W % ogółu senatorów In % of total senators						
30—39 lat	5,6	11,1	x	x	33,3	30—39
40—59	6,7	11,1	11,1	23,7	11,1	40—59
60 lat i więcej	13,6	21,1	21,1	24,3	13,6	60 and more
Według poziomu wykształcenia						
By educational level						
W liczbach bezwzględnych In absolute numbers						
Wyższe	7	12	12	21	13	Tertiary
Policealne i średnie	1	1	—	2	—	Post-secondary and secondary
W % ogółu senatorów In % of total senators						
Wyższe	8,2	14,1	13,8	23,1	13,8	Tertiary
Policealne i średnie	6,7	9,1	x	22,2	x	Post-secondary and secondary

Źródło: dane Kancelarii Senatu.

Source: data of the Chancellery of the Senate.

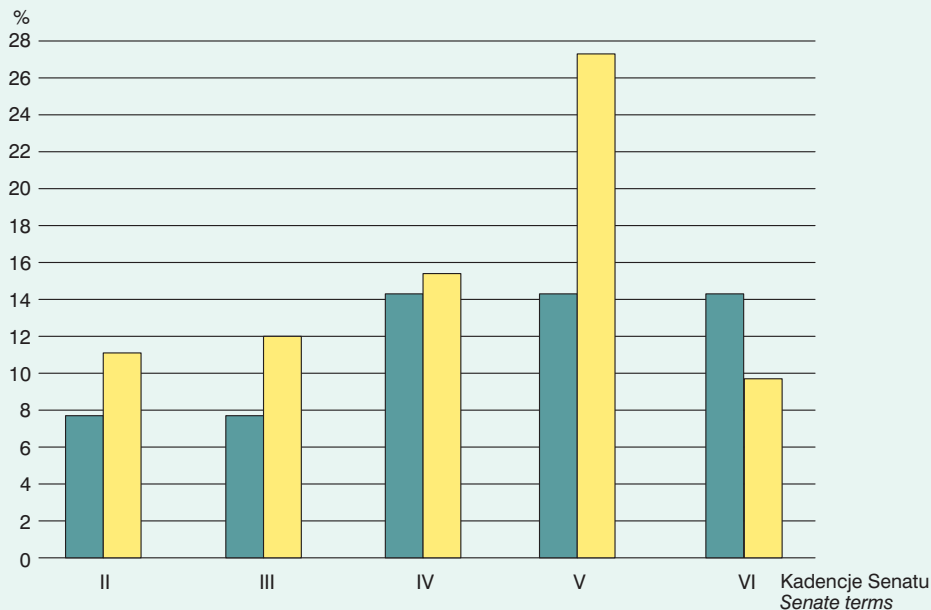
W IV kadencji Senatu Rzeczypospolitej Polskiej kobieta pełniła funkcję marszałka Senatu, a w II, III i V kadencji Senatu — funkcję wicemarszałka.

In IV term of office of the Senate of the Republic of Poland woman acted as a speaker and in II, III and V term of office of the Senate — woman acted as deputy speaker.

KOBIETY – SENATOROWIE PEŁNIĄCE KIEROWNICZE FUNKCJE W REGULAMINOWYCH ORGANACH SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

 Stan w końcu kadencji^a
WOMEN SENATORS FULFILLING MANAGERIAL FUNCTIONS IN STATUTORY BODIES OF THE SENATE OF THE REPUBLIC OF POLAND

 At the end of the term of office^a

Udział kobiet – senatorów w ogólnej liczbie senatorów pełniących kierownicze funkcje:
Share of women senators in the total number of senators fulfilling managerial functions:

- przewodniczących komisji stałych *chairmen of standing committees*
- zastępców przewodniczących komisji stałych *deputy chairmen of standing committees*

a W VI kadencji Senatu – stan w dniu 31 XII 2005 r.

Uwaga. Ponadto w IV kadencji Senatu 1 kobieta – senator pełniła funkcję zastępcy przewodniczącego nadzwyczajnej komisji senackiej.

Źródło: dane Kancelarii Senatu.

a In the VI term of the Senate – as of 31 XII 2005.

Note. Moreover in the IV term of office of the Senate 1 woman senator acted as a deputy chairmen of special Senate committee.

Source: data of the Chancellery of the Senate.

TABL. 6 (136). KOBIETY — SENATOROWIE, CZŁONKINIE KLUBÓW SENACKICH VI KADENCJI SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ W 2005 R.

Stan na początku kadencji

WOMEN — SENATORS, MEMBERS OF SENATE CLUBS OF THE VI TERM OF THE SENATE OF THE REPUBLIC OF POLAND IN 2005

At the beginning of the term of office

Wyszczególnienie	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W % ogółu członków danego klubu senackiego <i>In % of total members of a given senate club</i>	Specification
Klub Parlamentarny Prawo i Sprawiedliwość	7	14,0	<i>Parliamentary Club of the Law and Justice</i>
Klub Senatorów Platformy Obywatelskiej	5	14,7	<i>Civic Platform Senators' Club</i>
Klub Parlamentarny Samoobrona Rzeczpospolitej Polskiej	1	33,3	<i>Parliamentary Club of the Self-defence of the Republic of Poland</i>

Źródło: dane Kancelarii Senatu.

Source: data of the Chancellery of the Senate.

W wyborach posłów do Parlamentu Europejskiego na kadencję 2004—2009, przeprowadzonych w dniu 13 VI 2004 r. kandydowały 444 kobiety, co stanowiło 23,5% ogólnej liczby kandydatów. Kobiety uzyskały 1158,1 tys. głosów ważnych, tj. 19,0% ogółu głosów ważnych oddanych na kandydatów.

Do Parlamentu Europejskiego wybrano 7 kobiet na ogólną liczbę 54 posłów reprezentantów Rzeczypospolitej Polskiej.

444 women run in elections to the European Parliament 2004—2009, held on 13 VI 2004, constituting 23,5% of the total number of candidates. Women got 1158,1 thous. valid votes, i.e., 19,0% of the total number of valid votes for all candidates.

7 women were elected to the European Parliament in the total number of 54 of the Republic of Poland representatives.

TABL. 7 (137). POSŁANKI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO W 2004 R.

Stan na początku kadencji

WOMEN DEPUTIES TO THE EUROPEAN PARLIAMENT IN 2004

At the beginning of the term of office

Wiek Age	W liczbach bezwzględnych In absolute numbers	W % ogółu posłów z Rzeczypospolitej Polskiej w danej grupie wieku In % of total deputies of the Republic of Poland in a given age group
Ogółem Total	7	13,0
30—39 lat	1	10,0
40—59	5	15,6
60 lat i więcej and more	1	10,0

Uwaga. Wszystkie posłanki z Polski mają wykształcenie wyższe.

Źródło: dane Państwowej Komisji Wyborczej.

Note. All women members of Parliament from Poland have tertiary education.

Source: data of the State Election Commission.

TABL. 8 (138). KOBIECY KANDYDUJĄCE NA RADNYCH W WYBORACH DO RAD GMIN^a

Stan w dniu wyborów

WOMEN CANDIDATES FOR COUNCILLORS IN THE ELECTION TO GMINA COUNCILS^a

As of election day

Wyszczególnienie	Ogółem Total	Rady gmin Gmina councils			Specification
		miejskich urban	wiejskich rural	miejsko- wiejskich urban-rural	

27 V 1990 r.

Ogółem	22194	5412	10416	6366	Total
W % ogółu kandydatów na radnych . . .	15,1	20,0	13,2	15,4	In % of total candidates for councillors

19 VI 1994 r.

Ogółem	32889	12320^b	12618	7951	Total
W % ogółu kandydatów na radnych . . .	17,9	21,0 ^b	16,1	16,9	In % of total candidates for councillors

11 X 1998 r.

Ogółem	38055	11483^b	14914	11658	Total
W % ogółu kandydatów na radnych . . .	21,0	25,3 ^b	18,7	20,9	In % of total candidates for councillors

^a Od 1998 r. bez rad miast w miastach na prawach powiatu (utworzone na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r.; Dz. U. Nr 96, poz. 603). ^b Łącznie z radą m.st. Warszawy oraz radami dzielnic w gminie Warszawa Centrum.

^a Since 1998 excluding city councils in cities with powiat status (created by virtue of the law, dated 24 VII 1998, of the Journal of Laws No. 96, item 603). ^b Including councils of the Capital City Warszawa as well as district councils of the Warszawa Centrum gmina.

TABL. 8 (138). **KOBIETY KANDYDUJĄCE NA RADNYCH W WYBORACH DO RAD GMIN^a (dok.)**

Stan w dniu wyborów

 WOMEN CANDIDATES FOR COUNCILLORS IN THE ELECTION TO GMINA COUNCILS^a (cont.)

As of election day

Wyszczególnienie	Ogółem Total	Rady gmin Gmina councils			Specification
		miejskich urban	wiejskich rural	miejsko- -wiejskich urban-rural	

27 X 2002 r.

Ogółem	50384	11849	22423	16112	Total
W % ogółu kandydatów na radnych . . .	25,1	28,7	23,4	25,5	In % of total candidates for councillors

12 XI 2006 r.

Ogółem	49192	12687	20373	16132	Total
W % ogółu kandydatów na radnych . . .	29,0	32,1	27,1	29,5	In % of total candidates for councillors

^a Od 1998 r. bez rad miast w miastach na prawach powiatu (utworzone na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r.; Dz. U. Nr 96, poz. 603).

Źródło: dane Państwowej Komisji Wyborczej.

^a Since 1998 excluding city councils in cities with powiat status (created by virtue of the law, dated 24 VII 1998, of the Journal of Laws No. 96, item 603).

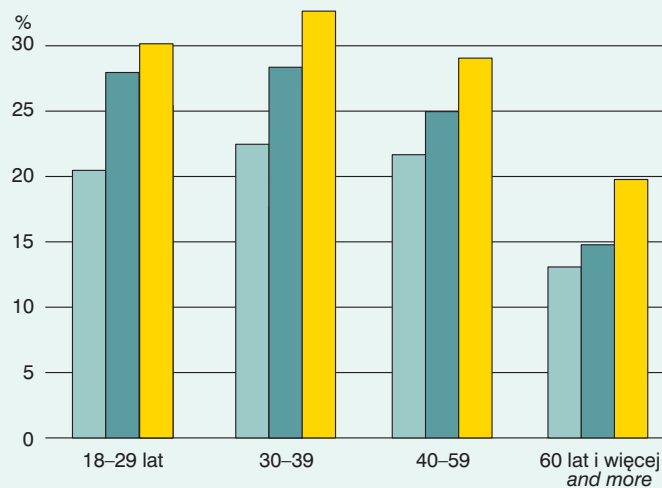
Source: data of the State Election Commission.

KOBIETY KANDYDUJĄCE NA RADNYCH W WYBORACH DO RAD GMIN^a WEDŁUG WIEKU

Stan w dniu wyborów

 WOMEN CANDIDATES FOR COUNCILLORS BY AGE IN THE ELECTION TO GMINA COUNCILS^a

As of election day

Udział kobiet kandydujących na radnych w ogólnej liczbie kandydatów:
Share of women candidates for councillors in the total number of candidates:

11 X 1998 r.
  27 X 2002 r.
  12 XI 2006 r.

^a Bez rad miast w miastach na prawach powiatu; w 1998 r. łącznie z radą m.st. Warszawy oraz radami dzielnic w gminie Warszawa Centrum.

Źródło: dane Państwowej Komisji Wyborczej.

^a Excluding city councils in cities with powiat status; in 1998 including councils of the Capital City Warszawa as well as district councils of the Warszawa Centrum gmina.

Source: data of the State Election Commission.

TABL. 9 (139). **KOBIECY KANDYDUJĄCE NA RADNYCH W WYBORACH DO RAD MIAST W MIASTACH NA PRAWACH POWIATU, POWIATÓW I SEJMIKÓW WOJEWÓDZTW**

Stan w dniu wyborów

WOMEN CANDIDATES FOR COUNCILLORS IN THE ELECTION TO CITY COUNCILS IN CITIES WITH POWIAT STATUS, POWIAT COUNCILS AND VOIVODSHIP REGIONAL COUNCILS

As of election day

Wiek Age	Rady Councils of		Sejmiki województw Voivodship regional councils	Rady Councils of		Sejmiki województw Voivodship regional councils
	miast w miastach na prawach powiatu ^a city in cities with powiat status ^a	powiatów powiat		miast w miastach na prawach powiatu ^a city in cities with powiat status ^a	powiatów powiat	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers			w % ogółu kandydatów na radnych w danej grupie wieku in % of total candidates for councillors in a given age group		

11 X 1998 r.

Ogółem Total	7083	11365	1463	23,7	20,0	19,7
18—29 lat	629	674	163	22,8	24,1	28,5
30—39	1163	2415	242	22,4	20,9	21,0
40—59	4704	7731	948	25,4	20,9	20,1
60 lat i więcej and more	587	545	110	17,2	10,0	11,1

27 X 2002 r.

Ogółem Total	9685	13696	2791	29,9	23,9	28,1
18—29 lat	1555	1432	587	30,8	31,2	34,2
30—39	1568	2589	458	29,9	27,7	30,0
40—59	5621	9036	1478	31,1	23,7	27,4
60 lat i więcej and more	941	639	268	23,7	12,0	20,8

12 XI 2006 r.

Ogółem Total	8800	18469	2548	30,6	27,1	27,3
18—29 lat	1458	2302	580	27,7	32,3	33,1
30—39	1532	3369	428	30,4	30,2	28,7
40—59	4781	11633	1278	32,9	27,2	26,6
60 lat i więcej and more	1029	1165	262	26,3	16,5	20,4

^a Od 2002 r. łącznie z radami dzielnic m.st. Warszawy.

Źródło: dane Państwowej Komisji Wyborczej.

^a Since 2002 including district councils of the Capital City Warszawa.

Source: data of the State Election Commission.

TABL. 10 (140). RADNE RAD GMIN I MIAST NA PRAWACH POWIATU
 WOMEN COUNCILLORS OF GMINA COUNCILS AND CITY COUNCILS IN CITIES WITH POWIAT STATUS

 A. Stan w dniu wyborów
 As of election day

Wyszczególnienie	Rady gmin ^a Gmina councils ^a				Rady miast w miastach na prawach powiatu ^b Councils of city in cities with powiat status ^b	Specification
	ogółem total	miejskich ^c urban ^c	wiejskich rural	miejsko- wiejskich urban-rural		
27 V 1990 r.						
Ogółem	5652	1378	2754	1520	x	Total
W % ogółu radnych	10,9	16,5	9,2	11,1	x	In % of total councillors
19 VI 1994 r.						
Ogółem	6913	1651	3672	1590	x	Total
W % ogółu radnych	13,3	17,1	12,3	12,7	x	In % of total councillors
11 X 1998 r.						
Ogółem	7797	1374	4348	2075	580	Total
W % ogółu radnych	15,7	19,9	14,5	16,1	19,9	In % of total councillors
27 X 2002 r.						
Ogółem	6725	926	4163	1636	494	Total
W % ogółu radnych	17,8	21,0	17,3	17,4	23,0	In % of total councillors
12 XI 2006 r.						
Ogółem	8051	1031	4968	2052	490	Total
W % ogółu radnych	21,3	23,3	20,8	21,6	23,2	In % of total councillors

 B. Stan w dniu 31 XII
 As of 31 XII

Wyszczególnienie Specification	2000	2005	2000	2005 ^d	2000	2005	2000	2005 ^d
	radne women councillors of				w % ogółu radnych in % of total councillors of			
	rad gmin ^e gmina councils ^e		rad miast w miastach na prawach powiatu councils of city in cities with powiat status		rad gmin ^e gmina councils ^e		rad miast w miastach na prawach powiatu councils of city in cities with powiat status	
Ogółem	7807	6904	588	504	15,8	18,3	20,1	23,8
Total								

 Według wieku
 By age

18—29 lat	134	121	14	25	11,3	14,3	11,6	19,4
30—39	1403	852	54	47	15,6	17,5	14,2	17,6
40—59	5699	5227	440	345	16,7	19,1	22,1	26,2
60 lat i więcej and more	571	704	80	87	11,0	15,2	18,8	21,6

 Według poziomu wykształcenia^f
 By educational level^f

Wyższe	3314	2811	438	390	22,9	25,8	20,5	24,6
Tertiary								
Policealne i średnie	3398	3290	147	106	18,5	21,2	22,0	22,8
Post-secondary and secondary								
Zasadnicze zawodowe	742	594	2	6	6,5	6,7	2,1	10,3
Basic vocational								
Podstawowe	331	209	1	2	7,0	8,7	6,7	40,0
Primary								

^a Patrz notka a do tabl. 8 na str. 234. ^b Od 2002 r. łącznie z radami dzielnic m.st. Warszawy. ^c W latach 1994 i 1998 łącznie z radą m.st. Warszawy oraz radami dzielnic w gminie Warszawa Centrum. ^d Łącznie z radnymi rad dzielnic m.st. Warszawy. ^e Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu; w 2000 r. łącznie z radnymi radami m.st. Warszawy oraz rad dzielnic w gminie Warszawa Centrum. ^f W podziale według poziomu wykształcenia nie uwzględniono radnych o nieustalonym wykształceniu.

Źródło: w zakresie wyborów — dane Państwowej Komisji Wyborczej.

^a See footnote a to the table 8 on page 234. ^b Since 2002 including district councils of the Capital City Warszawa. ^c In 1994 and 1998 including councils of the Capital City Warszawa as well as district councils of the Warszawa Centrum gmina. ^d Including councillors of the Capital City Warszawa district councils. ^e Excluding councillors of city councils in cities with powiat status; in 2000 including councillors of the councils of the Capital City Warszawa and district councils in the Warszawa Centrum gmina. ^f According to educational level, data do not include councillors of unknown educational level.

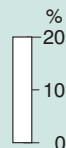
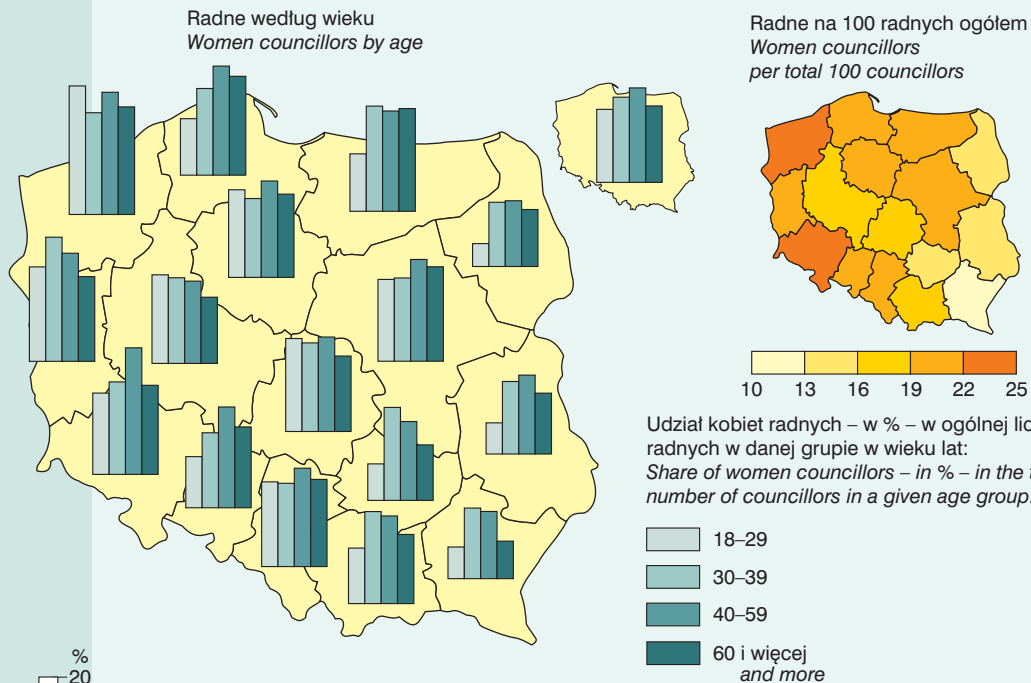
Source: in regard of election — data of the State Election Commission.

RADNE RAD GMIN^a WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2005 R.

Stan w dniu 31 XII

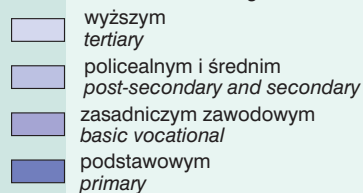
WOMEN COUNCILLORS OF GMINA COUNCILS^a BY VOIVODSHIP IN 2005

As of 31 XII

Radne według poziomu wykształcenia^b
Women councillors by educational level^b

Udział kobiet radnych – w % – w ogólnej liczbie radnych z danym wykształceniem:
Share of women councillors – in % – in the total number of councillors of a given education:

^a Łącznie z radnymi rad miast w miastach na prawach powiatu oraz rad dzielnic m.st. Warszawy. ^b W podziale według poziomu wykształcenia nie uwzględniono radnych o nieustalonym wykształceniu.

^a Including councillors of city councils in cities with powiat status and district councils of the Capital City Warszawa. ^b According to educational level, data do not include councillors of unknown educational level.

TABL. 11 (141). **RADNE RAD POWIATÓW I SEJMIKÓW WOJEWÓDZTW**
 WOMEN COUNCILLORS OF POWIAT COUNCILS AND VOIVODSHIP
 REGIONAL COUNCILS

 A. Stan w dniu wyborów
 As of election day

Wyszczególnienie Specification	11 X 1998		27 X 2002		12 XI 2006	
	rady powiatów councils of powiat	sejmiki województw voivodship regional councils	rady powiatów councils of powiat	sejmiki województw voivodship regional councils	rady powiatów councils of powiat	sejmiki województw voivodship regional councils
Ogółem Total	1531	93	1000	80	1045	99
W % ogółu radnych In % of total councillors	14,9	10,9	15,9	14,3	16,6	17,6

 B. Stan w dniu 31 XII
 As of 31 XII

Wyszczególnienie Specification	2000	2005	2000	2005	2000	2005	2000	2005
	radne women councillors of				w % ogółu radnych in % of total councillors of			
	rad powiatów powiat councils		sejmików województw voivodship regional councils		rad powiatów powiat councils		sejmików województw voivodship regional councils	
Ogółem Total	1532	1066	100	97	14,9	16,9	11,7	17,3

 Według wieku
 By age

18—29 lat	19	10	5	9	15,2	20,4	31,3	37,5
30—39	174	71	8	10	12,8	14,4	10,7	16,4
40—59	1238	865	71	63	16,1	17,8	11,1	16,7
60 lat i więcej and more	101	120	16	15	9,1	13,5	12,8	15,2

 Według poziomu wykształcenia^a
 By educational level^a

Wyższe Tertiary	1135	829	89	73	16,3	18,7	12,1	15,8
Policealne i średnie Post-secondary and secondary	376	228	11	20	13,5	14,4	10,8	23,8
Zasadnicze zawodowe Basic vocational	15	8	—	4	3,5	3,3	x	25,0
Podstawowe Primary	5	—	—	—	6,6	x	—	—

^a W podziale według poziomu wykształcenia nie uwzględniono radnych o nieustalonym wykształceniu.

Źródło: w zakresie wyborów — dane Państwowej Komisji Wyborczej.

^a According to educational level, data do not include councillors of unknown educational level.

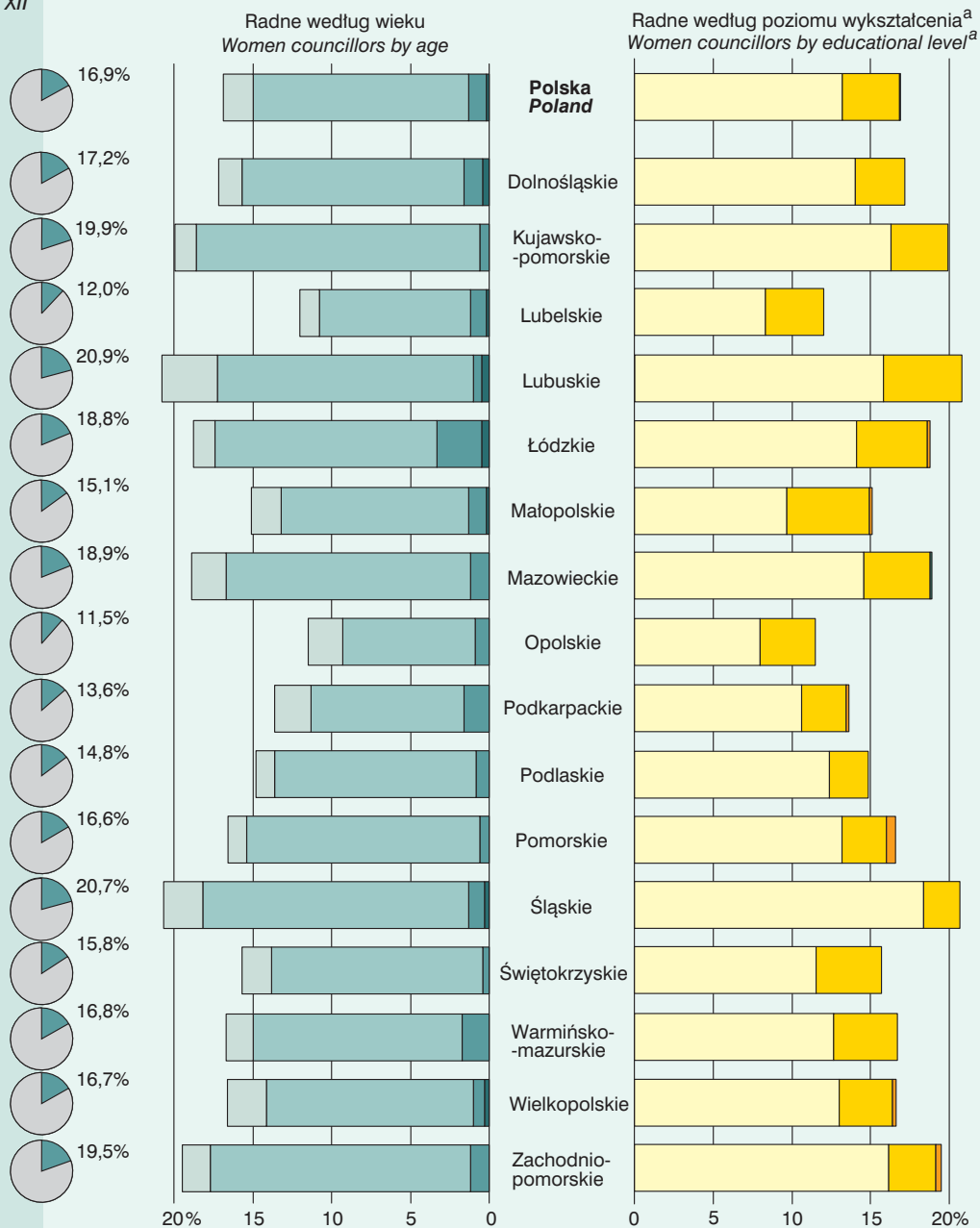
Source: in regard of election — data of the State Election Commission.

RADNE RAD POWIATÓW WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2005 R.

Stan w dniu 31 XII

WOMEN COUNCILLORS OF POWIAT COUNCILS BY VOIVODSHIP IN 2005

As of 31 XII

Udział kobiet – radnych w ogólnej liczbie radnych powiatów
Share of women councillors in the total number of powiat councillors

Radne w wieku lat:
Women councillors aged:

- 18–29
- 30–39
- 40–59
- 60 i więcej and more

Radne z wykształceniem:
Women councillors' education:

- wyższym tertiary
- policealnym i średnim post-secondary and secondary
- zasadniczym zawodowym basic vocational

a W podziale według poziomu wykształcenia nie uwzględniono radnych o nieustalonym wykształceniu.
a According to educational level, data do not include councillors of unknown educational level.

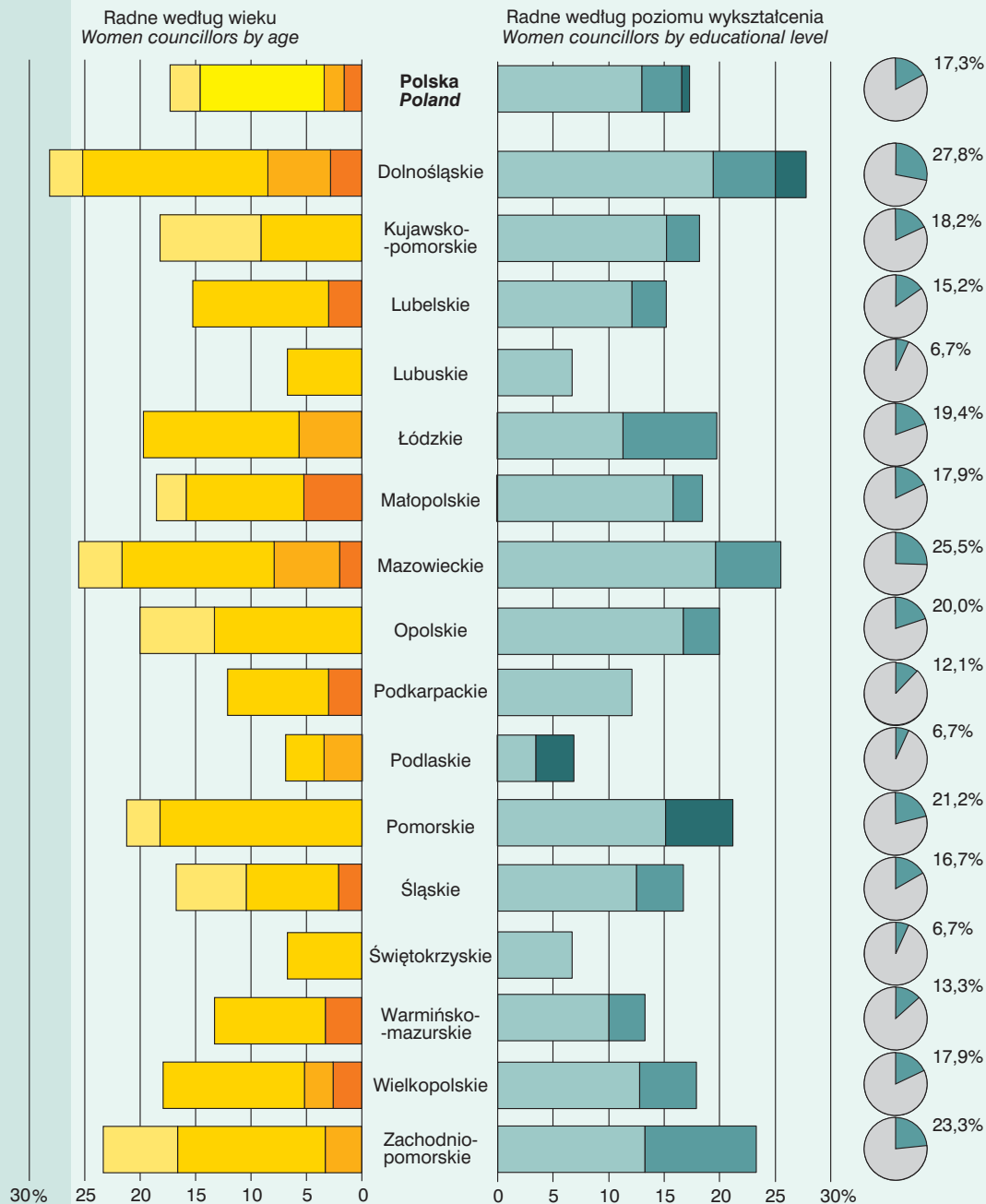

RADNE SEJMIKÓW WOJEWÓDZTW W 2005 R.

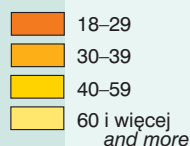
Stan w dniu 31 XII

WOMEN COUNCILLORS OF VOIVODSHIP REGIONAL COUNCILS IN 2005

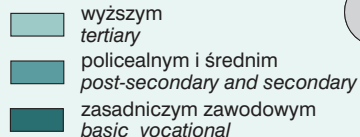
As of 31 XII

Radne w wieku lat:
Women councillors aged:

Radne z wykształceniem:
Women councillors' education:

Udział kobiet – radnych w ogólnej liczbie
radnych sejmików województw
Share of women councillors in the total
number of voivodship regional councillors

TABL. 12 (142). **KOBIECY KANDYDUJĄCE NA WÓJTÓW, BURMISTRZÓW I PREZYDENTÓW MIAST W WYBORACH BEZPOŚREDNICH**
 Stan w dniu wyborów
WOMEN CANDIDATES FOR VILLAGE MAYORS, MAYORS AND PRESIDENTS OF CITIES IN DIRECT ELECTIONS
 As of election day

Wiek Age	27 X 2002				12 XI 2006			
	ogółem total	kobiety kandydujące na women candidates for			ogółem total	kobiety kandydujące na women candidates for		
		wójtów village mayors	burmistrzów mayors	prezydentów miast presidents of cities		wójtów village mayors	burmistrzów mayors	prezydentów miast presidents of cities

W liczbach bezwzględnych
In absolute numbers

Ogółem Total	1081	588	406	87	978	549	349	80
25—29 lat	18	10	7	1	21	12	8	1
30—39	144	78	58	8	129	70	47	12
40—59	884	486	326	72	790	447	281	62
60 lat i więcej and more	35	14	15	6	38	20	13	5

W % ogółu kandydatów na wójtów, burmistrzów i prezydentów miast w danej grupie wieku
In % of total candidates for village mayors, mayors and presidents of cities in a given age group

Ogółem Total	10,4	10,3	10,5	10,9	11,9	12,3	11,2	12,2
25—29 lat	9,0	8,2	11,1	7,1	12,2	11,3	15,7	6,7
30—39	11,6	11,2	12,7	9,1	12,4	12,6	12,1	12,6
40—59	10,7	10,6	10,6	11,7	12,3	12,7	11,6	13,0
60 lat i więcej and more	5,2	4,4	5,3	7,9	6,6	7,8	5,2	7,4

Źródło: dane Państwowej Komisji Wyborczej.
 Source: data of the State Election Commission.

TABL. 13 (143). **KOBIECY — WÓJTOWIE, BURMISTRZOWIE I PREZYDENCI MIAST**
 Stan w dniu wyborów^a
WOMEN — VILLAGE MAYORS, MAYORS AND PRESIDENTS OF CITIES
 As of election day^a

Wiek Age	Ogółem Total	Wójtowie Village mayors	Burmistrzowie Mayors	Prezydenci miast Presidents of cities
-------------	-----------------	----------------------------	-------------------------	--

W liczbach bezwzględnych
In absolute numbers

Ogółem Total	2002	165	112	51	2
	2006	204	132	68	4
25—29 lat	2006	2	1	1	—
30—39	2002	13	7	6	—
	2006	16	8	7	1
40—59	2002	148	101	45	2
	2006	176	117	56	3
60 lat i więcej and more	2002	4	4	—	—
	2006	10	6	4	—

^a Dane obejmują wyniki I i II tury wyborów, tj. przeprowadzonych w dniach 27 X i 10 XI 2002 r. oraz 12 i 26 XI lub 10 XII 2006 r.

^a The data pertain to the results of I and II round of elections held on 27 X and 10 XI 2002 as well as 12 and 26 XI or 10 XII 2006.

TABL. 13 (143). **KOBIETY — WÓJTOWIE, BURMISTRZOWIE I PREZYDENCI MIAST (dok.)**

 Stan w dniu wyborów^a

WOMEN — VILLAGE MAYORS, MAYORS AND PRESIDENTS OF CITIES (cont.)

 As of election day^a

Wiek Age	Ogółem Total	Wójtowie Village mayors	Burmistrzowie Mayors	Prezydenci miast Presidents of cities
-------------	-----------------	----------------------------	-------------------------	--

W % ogółu wójtów, burmistrzów i prezydentów miast w danej grupie wieku
In % of total village mayors, mayors and presidents of cities in a given age group

Ogółem Total	2002	6,7	7,0	6,6	1,9
	2006	8,2	8,3	8,7	3,7
25—29 lat	2006	8,0	5,0	25,0	—
30—39	2002	5,1	4,4	6,9	—
	2006	7,0	5,4	10,1	9,1
40—59	2002	7,1	7,5	7,0	2,3
	2006	8,5	8,8	8,5	3,5
60 lat i więcej and more	2002	3,3	5,4	—	—
	2006	6,9	6,8	8,3	—

^a Dane obejmują wyniki I i II tury wyborów, tj. przeprowadzonych w dniach 27 X i 10 XI 2002 r. oraz 12 i 26 XI lub 10 XII 2006 r.

Źródło: dane Państwowej Komisji Wyborczej

^a The data pertain to the results of I and II round of elections held on 27 X and 10 XI 2002 as well as 12 and 26 XI or 10 XII 2006.

Source: data of the State Election Commission.

 TABL. 14 (144). **KOBIETY — CZŁONKINIE ZARZĄDÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO**

Stan w dniu 31 XII

WOMEN — MEMBERS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BOARDS

As of 31 XII

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	W tym pełniące funkcję Of which served as		Ogółem Total	W tym pełniące funkcję Of which served as		
		przewodniczących zarządów chairmen of boards	zastępców prze- wodniczących zarządów deputy chairmen of boards		przewodni- czących zarządów chairmen of boards	zastępców prze- wodniczących zarządów deputy chairmen of boards	
		w liczbach bezwzględnych in absolute numbers			w % ogółu członków zarządów pełniących daną funkcję in % of total members of boards holding a given position		
Gminy ^a Gminas ^a	2000	1738	76	185	12,2	5,7	11,6
miejskie urban	2000	211	7	24	13,8	3,8	11,2
wiejskie rural	2000	1113	52	117	12,0	6,7	11,9
miejsko-wiejskie urban-rural	2000	414	17	44	11,9	4,5	11,1
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	2000	40	—	8	9,4	x	6,1
Powiaty	2000	176	7	18	10,0	3,0	7,9
	2005	153	13	16	10,4	4,6	7,2
Województwa Voivodships	2000	4	—	1	5,1	x	3,8
	2005	5	—	2	6,3	x	7,1

^a Bez miast na prawach powiatu.

U w a g a. Zarządy gmin i miast na prawach powiatu zakończyły działalność w 2002 r., tj. z dniem wyboru wójtów, burmistrzów i prezydentów miast w wyborach powszechnych i bezpośrednich.

^a Excluding cities with powiat status.

Note. Boards in gminas and cities with powiat status ceased to exist in 2002, i.e., when the village mayors, mayors and presidents of cities were elected in general and direct elections.

**PRZEMOC W RODZINIE
I PRZESTĘPCZOŚĆ**

DOMESTIC VIOLENCE AND CRIME

Uwagi do działu

1. Dane o podejrzanych o popełnienie czynów karalnych i przestępstw, skazanych prawomocnie przez sądy oraz o nieletnich z orzeczeniem kar, środków wychowawczych lub poprawczych podano według klasyfikacji Kodeksu karnego obowiązującego od 1 IX 1998 r., Kodeksu karnego skarbowego obowiązującego od 17 X 1999 r. lub innych ustaw szczególnych.

2. **Podejrzany** jest to osoba, której przedstawiono zarzut popełnienia czynu karnego lub przestępstwa, a także osoba, którą przesłuchano w charakterze podejrzanego w postępowaniu uproszczonym.

3. **Nieletni** jest to osoba, która w chwili popełnienia czynu karnego miała ukończone 13 lat, ale nie ukończyła 17 lat.

4. **Dorosły** — jeśli nie zaznaczono inaczej — jest to osoba, która w momencie popełnienia przestępstwa miała ukończone 17 lat.

5. **Tymczasowo aresztowany** jest to osoba, wobec której sąd zastosował środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania.

Notes to the chapter

1. Data concerning persons suspected of punishable acts and crimes, validly sentenced by common courts as well as juveniles with regard to whom educational or correctional measures had been decided are given according to the classification of the Criminal Code valid since 1 IX 1998, the Treasury Penal Code valid since 17 X 1999 or other specific laws.

2. **Suspected person** is a person accused of punishable act or crime as well as the person interrogated as the suspect in simplified proceeding.

3. **Juvenile** — is a person who was between 13—17 years of age when committing punishable act.

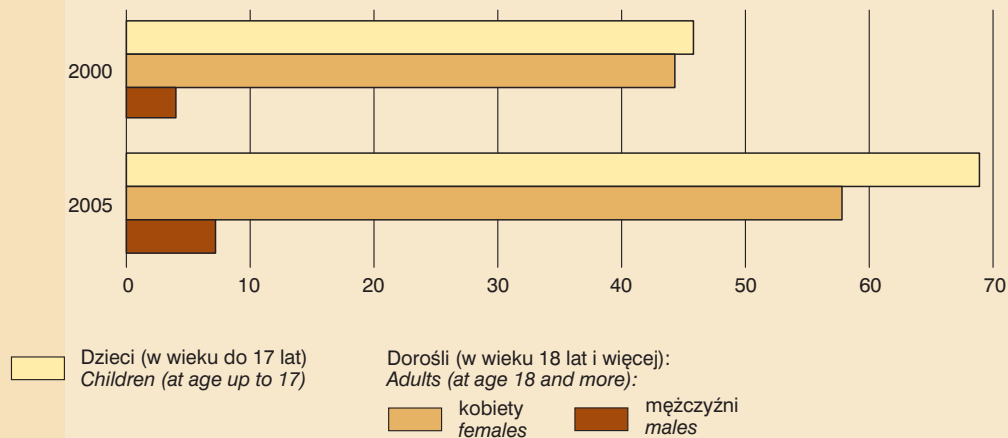
4. **Adult** — if not defined differently — is a person who was over 17 years of age at the time of committing a crime.

5. **Pretrial detainees** is a person against whom the court used a preventive measure of temporary arrest.

OFIARY PRZEMOCY DOMOWEJ USTALONE PRZEZ POLICJĘ PODCZAS PRZEPROWADZANIA INTERWENCJI DOMOWYCH NA 10 TYS. LUDNOŚCI^a

VICTIMS OF DOMESTIC VIOLENCE DETERMINED BY THE POLICE DURING HOME INTERVENTIONS PER 10 THOUS. POPULATION^a

a Odpowiednio: dzieci i dorosłych danej płci.
 Źródło: w zakresie ofiar – dane Komendy Głównej Policji.
 a Respectively: children and adults of a given sex.
 Source: in regard to victims – data of the National Police Headquarter.

TABL. 2 (146). DZIEWCZĘTA NIELETNIE I KOBIETY DOROSŁE PODEJRZANE O POPEŁNIENIE CZYNÓW KARALNYCH I PRZESTĘPSTW WEDŁUG WIEKU
JUVENILE GIRLS AND ADULT FEMALES SUSPECTED OF PUNISHABLE ACTS AND CRIMES BY AGE

Wyszczególnienie Specification	1995	2000	2005	1995	2000	2005
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers			w % ogółu osób podejrzanych w danej grupie wieku in % of total suspected persons in a given age group		
Ogółem Total	37435	38873	53324	8,8	9,6	9,0
Dziewczęta nieletnie (w wieku 13—16 lat) Juvenile girls (at age 13—16)	3728	3857	5107	5,5	6,8	10,0
Kobiety dorosłe w wieku: Adult females at age:						
17—20 lat	3008	3785	4926	4,6	5,5	6,2
21—24	3264	4232	5805	7,1	7,9	7,2
25—49	21756	21787	28686	10,3	11,4	9,6
50 lat i więcej and more	5679	5212	8800	17,0	15,1	10,2

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.
 Source: data of the National Police Headquarters.

TABL. 3 (147). **DZIEWCZĘTA NIELETNIE I KOBIETY DOROSŁE PODEJRZANE O POPEŁNIENIE CZYNÓW KARALNYCH I PRZESTĘPSTW WEDŁUG RODZAJÓW PRZESTĘPSTW**
JUVENILE GIRLS AND ADULT FEMALES SUSPECTED OF PUNISHABLE ACTS AND CRIMES BY TYPE OF CRIME

Rodzaje przestępstw	2000	2005	2000	2005	Type of crime
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		w % ogółu osób podejrzanych o popełnienie danego rodzaju przestępstwa in % of total suspected persons in a given type of crime		
Ogółem	38873	53324	9,6	9,0	Total
w tym:					of which:
Przeciwko życiu i zdrowiu	2737	2786	7,9	8,1	Against life and health
w tym:					of which:
zabójstwo — art. 148 Kk	136	112	11,5	13,0	homicide — Art. 148 Criminal Code
uszczerbek na zdrowiu — art. 156 i 157 Kk	802	751	7,3	7,8	damage to health — Art. 156 and 157 Criminal Code
udział w bójkę lub pobiciu — art. 158 i 159 Kk	1611	1614	7,4	7,3	participation in violence or assault — Art. 158 and 159 Criminal Code
przestępstwa z ustaw o przeciwdziałaniu narkomanii ^a	769	1980	11,6	7,0	crimes from the laws on counteracting drug addiction ^a
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu oraz bezpieczeństwu w komunikacji	1914	5889	9,7	3,1	Against public safety and safety in transport
w tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego — art. 178a Kk	—	3784	x	2,2	of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant — Art. 178a Criminal Code
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajności	2838	3049	11,3	12,2	Against freedom, freedom conscience and religion, sexual freedom and morals
w tym:					of which:
groźba karalna i zmuszanie do określonego zachowania się — art. 190 i 191 Kk	2543	2578	12,5	12,9	punishable threat and coercion — Art. 190 and 191 Criminal Code
zgwałcenie — art. 197 Kk	12	10	0,8	0,8	rape — Art. 197 Criminal Code
Przeciwko rodzinie i opiece	2008	1401	3,9	4,3	Against the family and custody
w tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną — art. 207 Kk	908	858	4,2	4,0	of which cruelty to a family member or to other dependent or helpless person — Art. 207 Criminal Code
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej	247	315	18,5	18,1	Against good name and personal integrity
Przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego	780	1612	10,3	11,6	Against the activities of state institutions and local self-government
Przeciwko wymiarowi sprawiedliwości	861	2244	11,6	12,5	Against the judiciary
w tym fałszywe zeznania — art. 233 Kk	550	1771	22,5	26,8	of which false testimony — Art. 233 Criminal Code
Przeciwko porządkowi publicznemu	110	256	4,6	6,7	Against public order
Przeciwko wiarygodności dokumentów	3980	5220	18,1	25,1	Against the reliability of documents
w tym fałszowanie dokumentów — art. 270 Kk	2957	3991	17,5	26,6	of which falsifying documents — Art. 270 Criminal Code
Przeciwko mieniu	16966	22089	8,5	11,2	Against property
w tym:					of which:
kradzież rzeczy — art. 278 Kk	5521	5177	10,5	8,8	property theft — Art. 278 Criminal Code
kradzież z włamaniem — art. 279 Kk	1369	799	2,4	2,5	burglary — Art. 279 Criminal Code
rozbój — art. 280 Kk	888	862	4,6	5,0	robbery — Art. 280 Criminal Code
kradzież rozbójnicza — art. 281 Kk	39	74	4,8	5,9	theft with assault — Art. 281 Criminal Code
wymuszenie rozbójnicze — art. 282 Kk	147	114	3,6	4,4	criminal coercion — Art. 282 Criminal Code
oszustwo — art. 286 Kk	5458	8211	20,6	23,4	fraud — Art. 286 Criminal Code
Przeciwko obrotowi gospodarczemu	1680	2613	23,7	28,3	Against economic activity
Przestępstwa skarbowe — Kodeks karny skarbowy (Dz. U. 1999 Nr 83, poz. 930) z późniejszymi zmianami	556	315	17,4	19,2	Treasury crimes — Treasury Penal Code (Journal of Laws 1999 No. 83, item 930) with later amendments

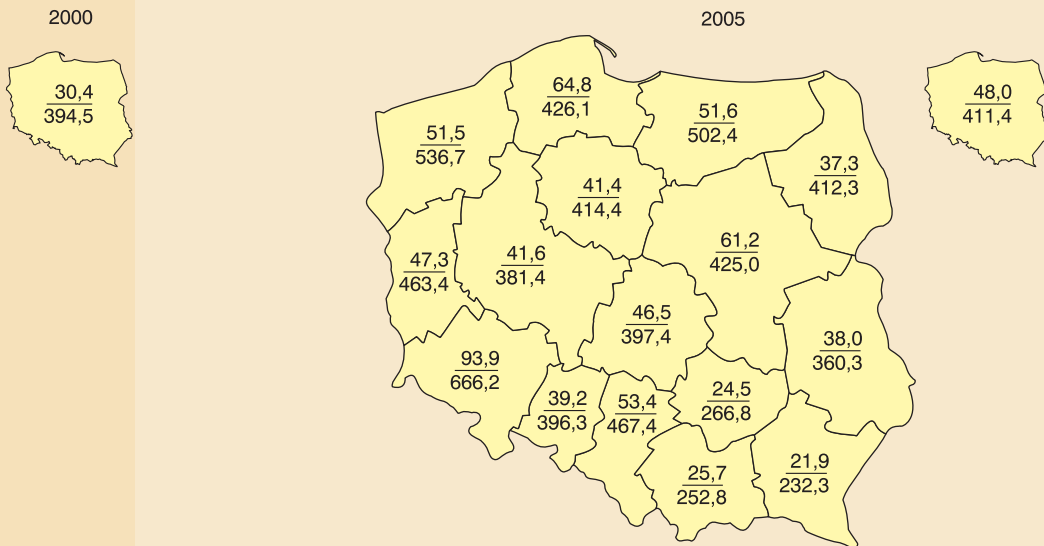
^a Dotyczy ustaw z dnia 24 IV 1997 r. (jednolity tekst Dz. U. 2003 Nr 24, poz. 198) oraz z dnia 29 VII 2005 r. (Dz. U. Nr 179, poz. 1485) z późniejszymi zmianami. Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a Concern laws dated 24 IV 1997 (uniform text Journal of Laws 2003 No. 24, item 198) and dated 29 VII 2005 (Journal of Laws No. 179, item 1485) with later amendments. Source: data of the National Police Headquarters.

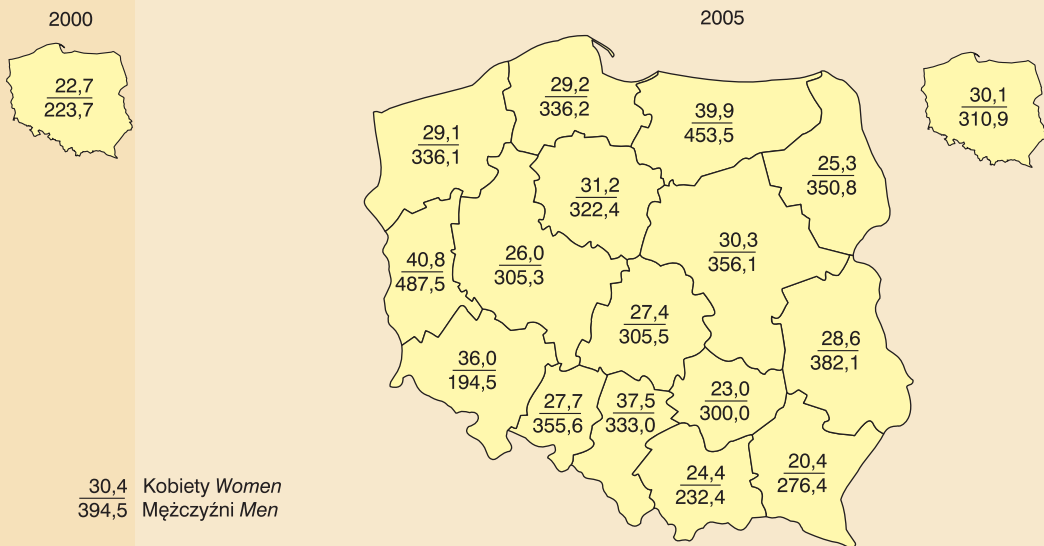
PODEJRZANI O POPEŁNIENIE CZYNÓW KARALNYCH I PRZESTĘPSTW NA 10 TYS. LUDNOŚCI WEDŁUG PŁCI^a I WOJEWÓDZTW

PERSONS SUSPECTED OF PUNISHABLE ACTS AND CRIMES PER 10 THOUS. POPULATION BY SEX^a AND VOIVODSHIP

Nieletni Juveniles

Dorośli Adults

30,4 Kobiety Women
394,5 Mężczyźni Men

^a Odpowiednio: nieletnich i dorosłych; w podziale na województwa uwzględnia się miejsce popełnienia czynu karalnego lub przestępstwa.
Źródło: w zakresie podejrzanych – dane Komendy Głównej Policji.
a Respectively: juveniles and adults; division by voivodships is based on the place where the punishable act or crime was committed.
Source: in regard to persons suspected – data of the National Police Headquarters.

TABL. 4 (148). **DZIEWCZĘTA NIELETNIE, WOBEC KTÓRYCH PRAWOMOCNIE ORZECZONO ŚRODKI WYCHOWAWCZE, POPRAWCZE LUB KARY W SĄDACH POWSZECHNYCH WEDŁUG WIEKU**
JUVENILE GIRLS WITH RESPECT TO WHOM EDUCATIONAL OR CORRECTIONAL MEASURES OR PENALTIES WERE VALIDLY ADJUDICATED BY COMMON COURTS BY AGE

Wiek Age	2000	2005	2000	2005
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		w % ogółu nieletnich ^a w danej grupie wieku in % of total juveniles ^a in a given age group	

W związku z demoralizacją^b
Due to demoralization^b

Ogółem Total	1960	3956	22,1	25,6
Do 9 lat	27	39	3,7	10,1
10	38	84	10,1	14,7
11	74	151	9,3	15,1
12	168	245	12,3	13,9
13	169	308	13,1	18,4
14	320	645	29,0	31,1
15	450	952	32,9	31,7
16	489	978	31,9	30,7
17 lat	225	554	28,7	30,6

W związku z czynami karalnymi^c
Due to punishable acts^c

Ogółem Total	2675	3559	10,4	13,6
13 lat	397	618	10,8	15,4
14	610	910	10,9	14,8
15	845	1041	11,2	13,1
16 lat	823	990	9,3	12,2

^a Wobec których prawomocnie orzeczono środki wychowawcze, poprawcze lub kary w sądach powszechnych. ^{b, c} Wiek nieletnich w momencie: ^b — orzeczenia środka wychowawczego, ^c — popełnienia czynu karalnego.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a With respect to whom educational or correctional measures or penalties were validly adjudicated by common courts. ^{b, c} Age juveniles at the moment: ^b — of adjudicating the educational measure, ^c — when punishable act was committed.

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 5 (149). **KOBIETY DOROSŁE SKAZANE PRAWOMOCNIE^a PRZEZ SĄDY POWSZECHNE ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO WEDŁUG WIEKU**
ADULT FEMALES VALIDLY SENTENCED^a BY COMMON COURTS FOR CRIMES PROSECUTED ON THE BASIS OF AN INDICTMENT BY AGE

Wiek Age	2000	2005	2000	2005
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		w % ogółu skazanych w danej grupie wieku in % of total persons sentenced in a given age group	
Ogółem Total	16774	39796	7,5	7,9
17—20 lat	2511	4935	4,7	5,8
21—24	2289	5230	6,4	6,8
25—29	2271	5823	7,4	8,0
30—34	2017	4851	8,0	8,7
35—39	2255	4479	9,1	9,1
40—44	2293	4861	9,8	9,5
45—49	1504	4421	10,0	9,0
50—59	1112	4042	10,8	7,8
60 lat i więcej and more	522	1154	14,6	9,2

^a Łącznie z kobietami skazanymi za przestępstwa popełnione za granicą.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Including females sentenced for crimes committed abroad.

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 6 (150). **DZIEWCZĘTA NIELETNIE, WOBEC KTÓRYCH ORZECZONO ŚRODKI WYCHOWAWCZE, POPRAWCZE LUB KARY ORAZ KOBIETY DOROSŁE SKAZANE PRZEZ SĄDY POWSZECHNE WEDŁUG RODZAJÓW PRZESTĘPSTW^a**

JUVENILE GIRLS WITH RESPECT TO WHOM EDUCATIONAL OR CORRECTIONAL MEASURES OR PENALTIES WERE ADJUDICATED AND ADULT FEMALES SENTENCED BY COMMON COURTS BY TYPE OF CRIMES^a

Wyszczególnienie Specification	2000	2005	2000	2005	2000	2005	2000	2005
	dziewczęta nieletnie juvenile girls		kobiety dorośle adult females		dziewczęta nieletnie juvenile girls		kobiety dorośle adult females	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				w % ogółu osób z orzeczeniem sądu za dany rodzaj przestępstwa in % of total persons with sentence by court for a given type of crime			
Ogółem Total	2675	3559	16774^b	39796^b	10,4	13,6	7,5^b	7,9^b
miasta urban areas	.	.	13134	29589	x	x	8,5	9,3
wieś rural areas	.	.	3606	10163	x	x	5,4	5,5
w tym przestępstwa: of which crimes:								
Przeciwko życiu i zdrowiu Against life and health	452	609	1328	2773	12,2	12,4	6,2	6,1
w tym: of which:								
zabójstwo — art. 148 Kk homicide — Art. 148 Criminal Code	1	4	68	74	5,9	28,6	14,2	11,3
uszczerbek na zdrowiu — art. 156 i 157 Kk damage to health — Art. 156 and 157 Criminal Code	178	170	355	492	12,8	11,5	5,2	5,7
udział w bójce lub pobiciu — art. 158 i 159 Kk participation in violence or assault — Art. 158 and 159 Criminal Code	214	276	482	658	11,9	13,8	4,6	4,5
przestępstwa z ustaw o przeciwdziałaniu narkomanii ^c crimes from the laws on counteracting drug addiction ^c	50	155	248	1181	10,6	11,5	8,6	5,8
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu oraz bezpie- czeństwu w komunikacji Against public safety and safety in transport	23	32	760	4548	8,0	5,2	6,9	2,7
w tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego — art. 178a Kk of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant — Art. 178a Criminal Code	x	16	x	3318	x	4,1	x	2,2
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wol- ności seksualnej i obyczajności Against freedom, freedom conscience and religion, sexual freedom and morals	131	293	670	1099	15,9	23,0	7,1	7,7
w tym: of which:								
groźba karalna i zmuszanie do określonego zachowania się — art. 190 i 191 Kk punishable threat and coercion — Art. 190 and 191 Criminal Code	117	277	569	868	19,7	27,9	7,9	8,2
zgwałcenie — art. 197 Kk rape — Art. 197 Criminal Code	3	3	2	13	6,1	5,4	0,3	1,2

a Dotyczy prawomocnych orzeczeń za czyny karalne oraz za przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego; w podziale na miasta i wieś uwzględnia się w przypadku nieletnich — miejsce ich zamieszkania, w przypadku dorosłych — miejsce popełnienia czynu. *b* Łącznie z kobietami skazanymi za przestępstwa popełnione za granicą nieuwzględnionymi w podziale na miasta i wieś. *c* Dotyczy ustaw: z dnia 31 I 1985 r. (Dz. U. Nr 4, poz. 15) z późniejszymi zmianami, z dnia 24 IV 1997 r. (jednolity tekst Dz. U. 2003 Nr 24, poz. 198) oraz z dnia 29 VII 2005 r. (Dz. U. Nr 179, poz. 1485) z późniejszymi zmianami.

a Pertains to validly adjudications for punishable acts and crimes prosecuted on the basis of an indictment; in division by urban and rural areas the following are taken into account: for juveniles — their place of residence, for adults — the place where the act was committed. *b* Including females sentenced for crimes committed abroad do not included in division by urban and rural areas. *c* Concern laws: dated 31 I 1985 (Journal of Laws No. 4, item 15) with later amendments, dated 24 IV 1997 (uniform text Journal of Laws 2003 No. 24, item 198) and dated 29 VII 2005 (Journal of Laws No. 179, item 1485) with later amendments.

TABL. 6 (150). **DZIEWCZĘTA NIELETNIE, WOBEC KTÓRYCH ORZECZONO ŚRODKI WYCHOWAWCZE, POPRAWCZE LUB KARY ORAZ KOBIETY DOROSŁE SKAZANE PRZEZ SĄDY POWSZECHNE WEDŁUG RODZAJÓW PRZESTĘPSTW^a (dok.)**
JUVENILE GIRLS WITH RESPECT TO WHOM EDUCATIONAL OR CORRECTIONAL MEASURES OR PENALTIES WERE ADJUDICATED AND ADULT FEMALES SENTENCED BY COMMON COURTS BY TYPE OF CRIMES^a (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2000	2005	2000	2005	2000	2005	2000	2005
	dziewczęta nieletnie juvenile girls		kobiety dorośle adult females		dziewczęta nieletnie juvenile girls		kobiety dorośle adult females	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				w % ogółu osób z orzeczeniem sądu za dany rodzaj przestępstwa in % of total persons with sentence by court for a given type of crime			
Przeciwko rodzinie i opiece . . . . . Against the family and custody	5	27	899	812	10,0	14,7	2,6	3,0
w tym: of which:								
znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną — art. 207 Kk . . . . . cruelty to family member or to other dependent or helpless person — Art. 207 Criminal Code	3	22	297	393	7,7	14,3	2,2	2,4
uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego — art. 209 Kk . . . . . avoidance of duty of alimony — Art. 209 Criminal Code	x	x	561	336	x	x	2,7	3,1
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej . . . . . Against good name and personal integrity	107	173	32	191	20,3	19,9	10,5	25,9
Przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego . . . . . Against the activities of state institutions and local self-government	8	18	399	1067	12,5	15,8	8,7	9,4
Przeciwko wymiarowi sprawiedliwości . . . . . Against the judiciary	24	61	521	1594	29,6	33,0	9,2	6,8
w tym fałszywe zeznania — art. 233 Kk . . . . . of which false testimony — Art. 233 Criminal Code	14	44	387	1172	35,0	33,9	18,5	22,4
Przeciwko porządkowi publicznemu . . . . . Against public order	12	7	245	992	11,0	13,5	8,4	16,3
Przeciwko wiarygodności dokumentów . . . . . Against the reliability of documents	76	114	2222	4782	18,2	28,4	13,7	22,8
w tym fałszowanie dokumentów — art. 270 Kk . . . . . of which falsifying documents — Art. 270 Criminal Code	47	92	1737	3854	16,7	34,3	12,9	24,0
Przeciwko mieniu: . . . . . Against property:	1768	2155	7124	17494	9,6	12,9	7,1	10,7
w tym: of which:								
kradzież rzeczy — art. 278 Kk . . . . . property theft — Art. 278 Criminal Code	280	466	2146	4774	9,6	11,6	9,3	10,0
kradzież z włamaniem — art. 279 Kk . . . . . burglary — Art. 279 Criminal Code	193	109	650	569	3,2	3,7	2,0	2,1
rozbój — art. 280 Kk . . . . . robbery — Art. 280 Criminal Code	161	173	317	404	7,5	8,5	3,7	3,5
kradzież rozbójnicza — art. 281 Kk . . . . . theft with assault — Art. 281 Criminal Code	3	11	21	34	6,4	22,0	6,7	4,1
wymuszenie rozbójnicze — art. 282 Kk . . . . . criminal coercion — Art. 282 Criminal Code	32	45	27	47	4,6	8,2	2,8	3,2
oszustwo — art. 286 Kk . . . . . fraud — Art. 286 Criminal Code	—	22	2386	8382	—	12,6	17,6	22,1
Przeciwko obrotowi gospodarczemu . . . . . Against economic activity	1	1	1659	2645	2,1	2,0	17,2	18,2
Przestępstwa skarbowe — Kodeks karny skarbowy (Dz. U. 1999 Nr 83, poz. 930) z późniejszymi zmianami Treasury crimes — Treasury Penal Code (Journal of Laws 1999 No. 83, item 930) with later amendments	1	1	500	1277	3,3	25,0	13,9	16,8

^a Dotyczy prawomocnych orzeczeń za czyny karalne oraz za przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego; w podziale na miasta i wieś uwzględnia się w przypadku nieletnich — miejsce ich zamieszkania, w przypadku dorosłych — miejsce popełnienia czynu.

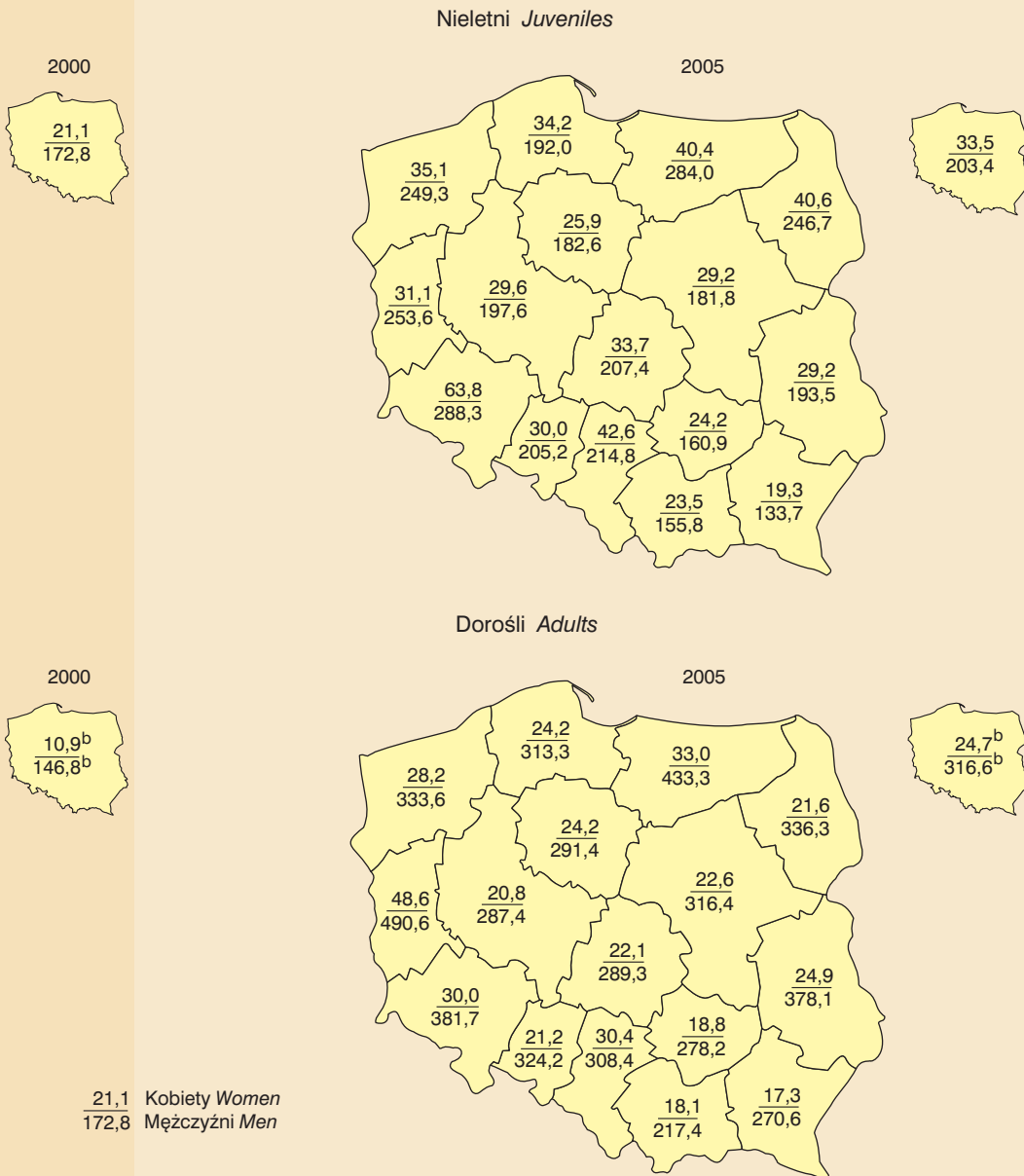
Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Pertains to validly adjudications for punishable acts and crimes prosecuted on the basis of an indictment; in division by urban and rural areas the following are taken into account: for juveniles — their place of residence, for adults — the place where the act was committed.

Source: data of the Ministry of Justice.

NIELETNI, WOBEC KTÓRYCH ORZECZONO ŚRODKI WYCHOWAWCZE, POPRAWCZE LUB KARY ORAZ DOROŚLI SKAZANI PRZEZ SĄDY POWSZECHNE NA 10 TYS. LUDNOŚCI WEDŁUG PŁCI^a I WOJEWÓDZTW

JUVENILES WITH RESPECT TO WHOM EDUCATIONAL OR CORRECTIONAL MEASURES OR PENALTIES WERE ADJUDICATED AND ADULTS SENTENCED BY COMMON COURTS PER 10 THOUS. POPULATION BY SEX^a AND VOIVODSHIP

^a Odpowiednio: nieletnich i dorosłych; dane dotyczą prawomocnych orzeczeń za czyny karalne oraz za przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego; w podziale na województwa uwzględnia się w przypadku nieletnich miejsce ich zamieszkania, w przypadku dorosłych miejsce popelnienia czynu. ^b Łącznie ze skazanymi za przestępstwa popelnione za granicą, nieuwzględnionymi w podziale według województw w 2005 r. Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a Respectively: juveniles and adults; data concern validly adjudications for punishable acts and crimes prosecuted on the basis of an indictment; in division by voivodships the following are taken into account: for juveniles – their place of residence, for adults – the place where the act was committed. b Including persons sentenced for crimes committed abroad, do not included in division by voivodships in 2005. Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 7 (151). **KOBIETY DOROSŁE SKAZANE PRAWOMOCNIE^a PRZEZ SĄDY Powszechne ZA PRZESTĘPSTWA SCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO WEDŁUG RODZAJU I WYMIARU KARY**
ADULT FEMALES VALIDLY SENTENCED^a BY COMMON COURTS FOR CRIMES PROSECUTED ON THE BASIS OF AN INDICTMENT BY TYPE OF PUNISHMENT

Rodzaj i wymiar kary	2000	2005	2000	2005	Type of punishment
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		w % ogółu dorosłych skazanych na dany rodzaj i wymiar kary in % of total adults sentenced of a given type of punishment		
Ogółem	16774	39796	7,5	7,9	Total
w tym:					of which:
Grzywna	3940	8801	11,7	8,7	Fine
W tym z warunkowym zawieszeniem wykonania kary	370	585	20,9	16,5	Of which with conditional suspension of punishment
Ograniczenie wolności	962	3283	6,5	4,9	Restriction of freedom
W tym z warunkowym zawieszeniem wykonania kary	207	345	14,3	12,1	Of which with conditional suspension of punishment
Pozbawienie wolności	11859	27471	6,8	8,2	Imprisonment
bezwzględne	642	1074	2,1	2,5	absolute
z warunkowym zawieszeniem wykonania kary	11217	26397	7,8	9,1	with conditional suspension of punishment
Wymiar kary:					Type of punishment:
do 3 miesięcy	443	1421	11,0	7,1	to 3 months
4 i 5 miesięcy	731	1953	11,9	7,3	4 and 5 months
6 miesięcy	2346	6639	10,4	10,2	6 months
powyżej 6 miesięcy poniżej roku	2708	6476	8,0	9,8	over 6 months below 1 year
rok	3170	6348	6,0	8,0	1 year
powyżej 1 roku do 2 lat	2290	4352	4,7	6,4	over 1 year to 2 years
powyżej 2 do 3 lat	72	134	1,9	2,6	over 2 to 3 years
powyżej 3 do 5 lat	50	84	2,5	3,4	over 3 to 5 years
powyżej 5 do 10 lat	37	44	5,8	6,1	over 5 to 10 years
powyżej 10 do 15 lat	12	20	6,2	7,8	over 10 to 15 years
25 lat pozbawienia wolności	1	4	2,0	3,0	25 years imprisonment
Dożywotnie pozbawienie wolności	1	1	8,3	2,9	Life imprisonment

a łącznie z kobietami skazanymi za przestępstwa popełnione za granicą.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a Including females sentenced for crimes committed abroad.

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 8 (152). **KOBIETY TYMCZASOWO ARESZTOWANE I ODBYWAJĄCE KARY**

Stan w dniu 31 XII

FEMALES PRETRIAL DETAINEES AND CONVICTS SERVING PUNISHMENT

As of 31 XII

Wyszczególnienie Specification	1995	2000	2005	1995	2000	2005
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers			w % ogółu osób aresztowanych lub odbywających kary in % of total pretrial and convicts undergoing punishment		
Ogółem	1456	1729	2359	2,4	2,5	2,8
Total						
w tym młodociane ^a of which young prisoners ^a	115	370	124	1,7	1,9	2,3
Tymczasowo aresztowane Pretrial detainees	562	798	666	3,6	3,6	5,0
w tym młodociane ^a of which young prisoners ^a	80	227	54	2,5	2,7	2,6
Skazane Convicts	880	916	1660	2,0	1,9	2,4
w tym młodociane ^a of which young prisoners ^a	34	140	68	1,0	1,3	2,1
Ukarane Punished	14	15	33	2,1	3,0	9,5
w tym młodociane ^a of which young prisoners ^a	1	3	2	2,6	3,7	6,7

a W 1995 r. — w wieku 17—21 lat, w 2000 r. — w wieku 15—24 lat, w 2005 r. — w wieku 15—21 lat.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a In 1995 — at age 17—21, in 2000 — at age 15—24, in 2005 — at age 15—21.

Source: data of the Ministry of Justice.

**KOBIETY W KRAJACH
UNII EUROPEJSKIEJ**

**WOMEN IN THE EUROPEAN
UNION COUNTRIES**

Uwagi do działu

1. Dane dotyczą **Unii Europejskiej (UE)** w składzie obowiązującym od 1 1 2007 r.; w skład UE wchodzi następujące kraje: Austria, Belgia, Bułgaria, Cypr, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Grecja, Hiszpania, Irlandia, Litwa, Luksemburg, Łotwa, Malta, Niemcy, Polska, Portugalia, Republika Czeska, Rumunia, Słowacja, Słowenia, Szwecja, Węgry, W. Brytania i Włochy.

2. Podstawowym materiałem źródłowym dla prezentowanych informacji były publikacje i bazy danych EUROSTAT-u, a także innych organizacji międzynarodowych, takich jak MOP i OECD dostępne do końca lutego 2007 r. Pod tablicami i wykresami wskazano konkretne źródła wykorzystywane do ich opracowania.

3. Dane dla Polski podano według aktualnych źródeł GUS, co w niektórych przypadkach może powodować różnice w stosunku do zagranicznych materiałów źródłowych.

Notes to the chapter

1. The data concern the **European Union (EU)** Member States as of 1 1 2007; the EU includes the following countries: Austria, Belgium, Bulgaria, Cyprus, Denmark, Estonia, Finland, France, Greece, Spain, Ireland, Lithuania, Luxembourg, Latvia, Malta, the Netherlands, Germany, Poland, Portugal, the Czech Republic, Romania, Slovakia, Slovenia, Sweden, Hungary, the United Kingdom and Italy.

2. The main source for the presented information were the publications and databases of EUROSTAT, as well as of other international organizations such as ILO and OECD, available until the end of February 2007. Under tables and charts there are indicated the specific sources used in their preparation.

3. Data for Poland are presented according to the current CSO sources, which in some cases may result in differences with reference to the foreign source materials.

DANE DEMOGRAFICZNE
DEMOGRAPHIC DATA

TABL. 1 (153). **LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI**

Przeciętne w roku
POPULATION BY SEX
Annual averages

Kraje	1995				2005				Countries
	ogółem total	w tym kobiety of which females			ogółem total	w tym kobiety of which females			
	w tysiącach in thousands	w % ogółem in % of total	na 100 mężczyzn per 100 males		w tysiącach in thousands	w % ogółem in % of total	na 100 mężczyzn per 100 males		
Austria	7948	4114	51,8	107	8236	4233	51,4	106	<i>Austria</i>
Belgia	10137	5180	51,1	105	10479	5351	51,1	104	<i>Belgium</i>
Bułgaria	8406	4289	51,0	104	7740	3984	51,5	106	<i>Bulgaria</i>
Cypr	651	329	50,5	102	758	384	50,7	103	<i>Cyprus</i>
Dania	5233	2651	50,6	103	5419	2709	50,0	100	<i>Denmark</i>
Estonia	1437	771	53,7	116	1346	726	53,9	117	<i>Estonia</i>
Finlandia	5108	2621	51,3	105	5246	2679	51,1	104	<i>Finland</i>
Francja	59419	30533	51,4	106	62702	32242	51,4	106	<i>France</i>
Grecja	10634	5370	50,5	102	11104	5606	50,5	102	<i>Greece</i>
Hiszpania	39387	20098	51,0	104	43398	22031	50,8	103	<i>Spain</i>
Irlandia	3609	1817	50,3	101	4159	2085	50,1	100	<i>Ireland</i>
Litwa	3629	1920	52,9	112	3414	1822	53,4	114	<i>Lithuania</i>
Luksemburg	409	208	50,9	104	457	231	50,6	103	<i>Luxembourg</i>
Łotwa	2485	1339	53,9	117	2301	1240	53,9	117	<i>Latvia</i>
Malta	370	187	50,5	102	404	203	50,4	102	<i>Malta</i>
Niderlandy	15459	7814	50,5	102	16320	8248	50,5	102	<i>Netherlands</i>
Niemcy	81678	41943	51,4	106	82469	41226	50,0	100	<i>Germany</i>
Polska	38275	19649	51,3	105	38165	19703	51,6	107	<i>Poland</i>
Portugalia	10030	5197	51,8	108	10549	5274	50,0	100	<i>Portugal</i>
Republika Czeska	10327	5309	51,4	106	10236	5244	51,2	105	<i>Czech Republic</i>
Rumunia	22684	11559	51,0	104	21634	11086	51,2	105	<i>Romania</i>
Słowacja	5362	2751	51,3	105	5387	2772	51,5	106	<i>Slovakia</i>
Słowenia	1990	1024	51,4	106	2000	1021	51,0	104	<i>Slovenia</i>
Szwecja	8827	4466	50,6	102	9030	4553	50,4	102	<i>Sweden</i>
Węgry	10329	5394	52,2	109	10087	5298	52,5	111	<i>Hungary</i>
W. Brytania	58019	29818	51,4	106	60227	30740	51,0	104	<i>United Kingdom</i>
Włochy	56846	29281	51,5	106	58607	30155	51,5	106	<i>Italy</i>

Źródło — Source: "Eurostat's New Cronos Database", Internet: <http://europa.eu.int/newcronos>.

TABL. 2 (154). **KOBIETY WEDŁUG WIEKU**

Stan w dniu 1 1

FEMALES BY AGE

As of 1 1

Kraje	1995			2005			Countries
	w % ogółu ludności w wieku lat			in % of total population at age			
	0—14	15—64	65 i więcej and more	0—14	15—64	65 i więcej and more	
Austria	48,7	49,8	64,2	48,7	49,9	60,5	Austria
Belgia	48,8	49,6	60,0	48,9 ^a	49,7 ^a	58,7 ^a	Belgium
Bułgaria	48,7	50,4	56,4	48,6	50,3	58,4	Bulgaria
Cypr	48,4	50,4	55,0	48,7	50,5	55,2	Cyprus
Dania	48,8	49,3	58,7	48,7	49,5	57,3	Denmark
Estonia	48,8	52,2	68,5	48,6 ^b	52,1 ^b	67,0 ^b	Estonia
Finlandia	48,9	49,5	63,3	49,0	49,5	60,2	Finland
Francja	48,8	50,2	60,1	48,8	50,3	59,0	France
Grecja	48,4	49,9	55,6	48,6	49,6	55,5	Greece
Hiszpania	48,6	50,0	58,4	48,6	49,6	57,8	Spain
Irlandia	48,6	49,8	57,2	48,7	49,7	56,1	Ireland
Litwa	49,0	51,7	65,9	48,7	51,7	65,7	Lithuania
Luksemburg	48,8	49,2	61,8	48,5	49,4	59,0	Luxembourg
Łotwa	49,0	52,2	69,2	48,9	51,8	67,3	Latvia
Malta	48,8	50,0	57,4	48,6	49,5	57,8	Malta
Niderlandy	48,9	49,2	59,9	48,8	49,5	57,9	Netherlands
Niemcy	48,7	49,1	64,5	48,7	49,3	59,2	Germany
Polska	48,8	50,4	62,2	48,8	50,3	62,2	Poland
Portugalia	48,8	51,2	58,5	48,7	50,6	58,2	Portugal
Republika Czeska	48,8	50,1	62,1	48,6	49,9	61,1	Czech Republic
Rumunia	48,8	50,3	58,3	48,7	50,2	58,9	Romania
Słowacja	48,9	50,5	61,1	48,8	50,3	62,6	Slovakia
Słowenia	48,8	50,0	64,8	48,6	49,2	62,1	Slovenia
Szwecja	48,7	49,2	57,6	48,7	49,2	56,9	Sweden
Węgry	48,9	51,0	62,2	48,8	50,9	63,4	Hungary
W. Brytania	48,9	50,2	59,4	48,7 ^a	50,2 ^a	57,4 ^a	United Kingdom
Włochy	48,8	50,3	59,1	48,6 ^a	50,1 ^a	58,7 ^a	Italy

a 2004 r. b 2003 r.

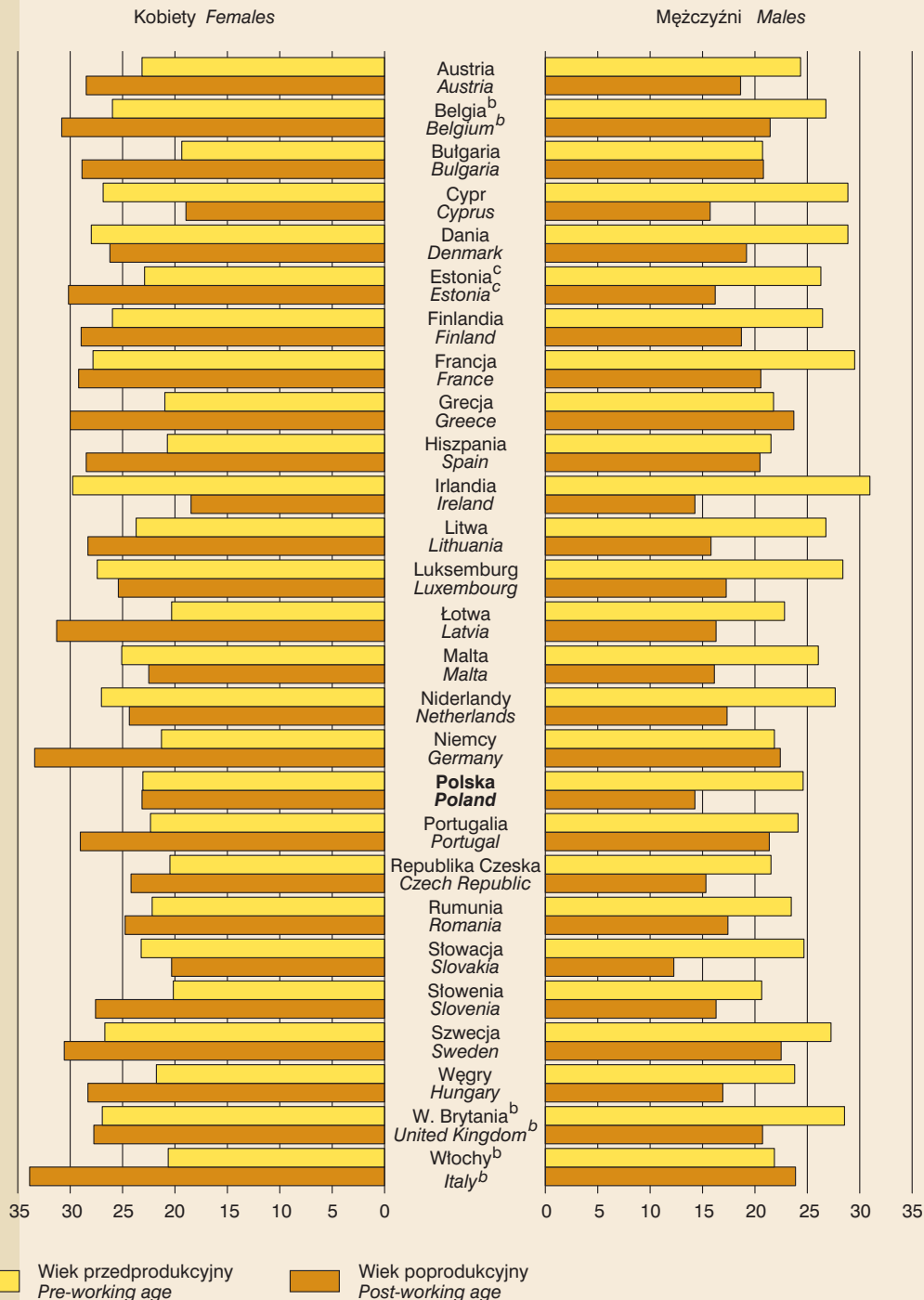
 Źródło — Source: "Eurostat's New Cronos Database", Internet: <http://europa.eu.int/newcronos>.

LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM^a WEDŁUG PŁCI W 2005 R.

Stan w dniu 1 I

NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE^a BY SEX IN 2005

As of 1 I

^a Wiek produkcyjny - 15-64 lata, wiek nieprodukcyjny: przedprodukcyjny - do 14 lat, poprodukcyjny - 65 lat i więcej. ^b 2004 r. ^c 2003 r.
^a Working age - 15-64, non-working age: pre-working age - up to 14, post-working age - 65 and more. ^b 2004. ^c 2003.
 Źródło - Source: "Eurostat's New Cronos Database", Internet <http://europa.eu.int/newcronos>.

TABL. 3 (155). **KOBIETY W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG STANU CYWILNEGO W 2005 R.**

Stan w dniu 1 1

FEMALES AGED 15 AND MORE BY MARITAL STATUS IN 2005

As of 1 1

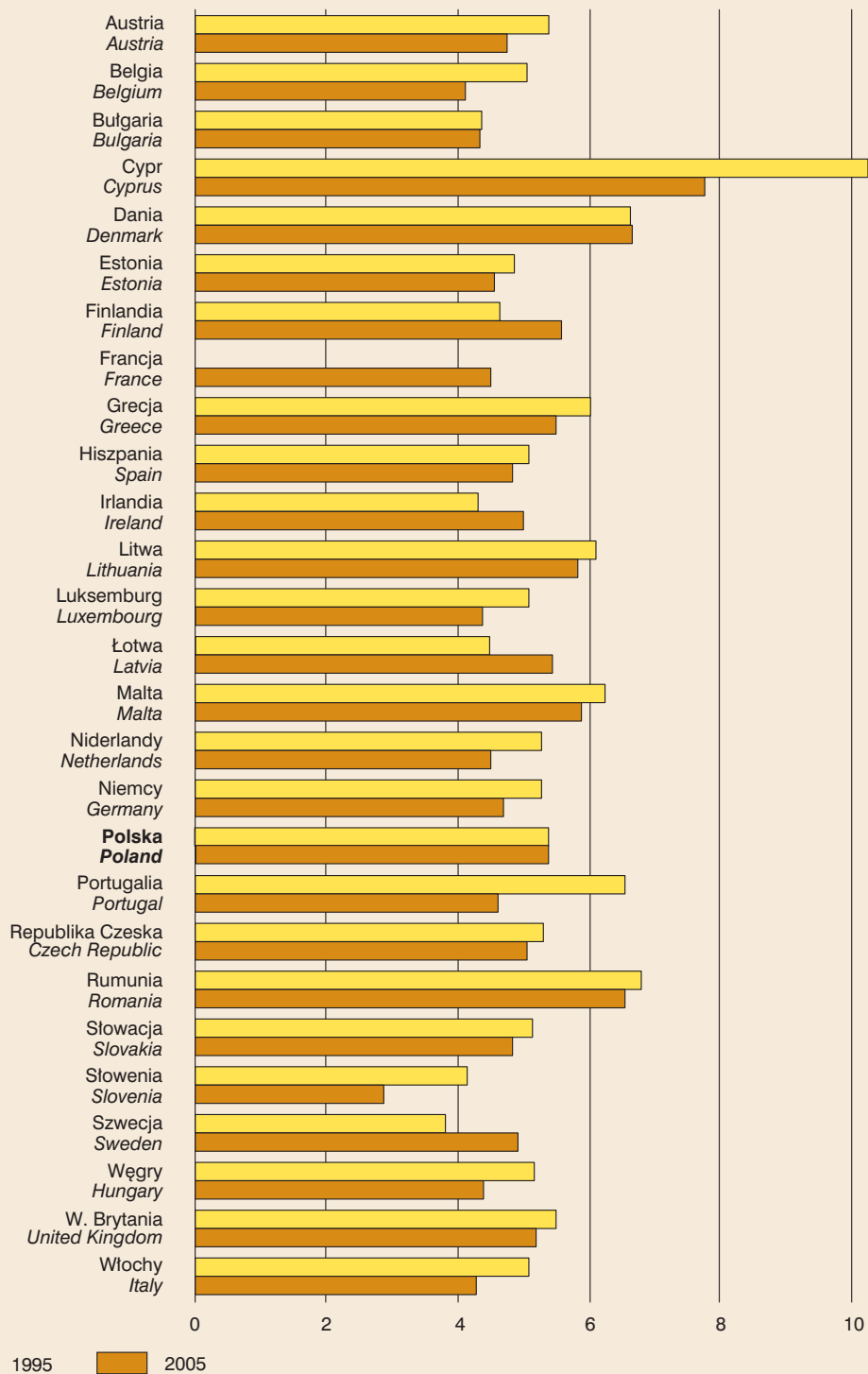
Kraje	Panny Single	Zamężne Married	Wdowy Widowed	Rozwie- dzione Divorced	Panny Single	Zamężne Married	Wdowy Widowed	Rozwie- dzione Divorced	Countries
	w tysiącach in thousands				w % ogółu ludności danego stanu cywilnego in % of total population of a given marital status				
Belgia ^a	1139	2314	587	391	45,0	50,1	81,2	54,1	Belgium ^a
Bułgaria ^b	684	1997	590	192	41,5	50,1	79,7	59,8	Bulgaria ^b
Dania	669	1079	257	233	44,8	50,0	78,0	56,3	Denmark
Finlandia	714	991	254	268	45,8	50,1	83,0	56,3	Finland
Francja ^c	8352	12057	3237	2094	47,1	49,8	83,5	57,3	France ^c
Irlandia ^b	586	725	152	61	46,4	50,0	79,1	62,7	Ireland ^b
Litwa	369	738	241	195	47,4	50,6	85,7	60,3	Lithuania
Luksemburg ^b	46	100	23	12	44,9	49,5	83,0	55,0	Luxembourg ^b
Łotwa	300	457	163	156	48,2	50,9	85,7	61,5	Latvia
Niderlandy	2010	3498	707	556	45,3	49,9	80,7	56,9	Netherlands
Niemcy	9778	18533	4979	3142	44,6	50,1	81,9	54,5	Germany
Polska^d	3869	8880	2446	636	44,3	50,2	85,2	61,7	Poland^d
Republika Czeska	1013	2321	646	517	42,8	50,0	84,5	56,1	Czech Republic
Rumunia	2139	5222	1527	533	42,4	50,0	82,5	60,9	Romania
Słowacja ^a	604	1219	329	155	44,4	50,2	86,1	58,5	Slovakia ^a
Słowenia	291	422	113	52	45,0	51,4	84,1	58,2	Slovenia
Szwecja	1348	1550	409	467	45,2	50,1	79,5	55,9	Sweden
Węgry	1094	2116	833	492	43,7	50,3	84,7	59,6	Hungary
W. Brytania ^b	6004	11162	2743	2068	44,6	50,1	79,2	53,8	United Kingdom ^b
Włochy	6922	14827	3827	497	45,2	50,2	84,6	60,2	Italy

a 2004 r. b 2001 r. c łącznie z Korsyką. d 2002 r.; dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań, dotyczą ludności według stanu cywilnego faktycznego.

a 2004. b 2001. c Including Corsica. d 2002; data of the Population and Housing Census, concern population by de facto marital status.

Źródło — Source: "Eurostat's New Cronos Database", Internet: <http://europa.eu.int/newcronos>.

MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE NA 1000 LUDNOŚCI
MARRIAGES CONTRACTED PER 1000 POPULATION

Źródło – Source: "Eurostat's New Cronos Database", Internet: <http://europa.eu.int/newcronos>.

TABL. 4 (156). PRZECIĘTNY WIEK NOWOŻEŃCÓW W MOMENCIE ZAWARCIA PIERWSZEGO ZWIĄZKU MAŁŻEŃSKIEGO WEDŁUG PŁCI

MEAN AGE OF BRIDES AND BRIDEGROOMS AT FIRST MARRIAGE BY SEX

Kraje	1995		2003		Countries
	kobiety females	mężczyźni males	kobiety females	mężczyźni males	
	w wieku lat at age				
Austria	26,1	28,6	27,4 ^a	29,9 ^a	Austria
Belgia	25,4	27,4	27,1	29,3	Belgium
Bułgaria	22,6	26,2	24,9	28,2	Bulgaria
Cypr	.	.	26,1 ^b	28,9 ^b	Cyprus
Dania	29,0	31,4	30,1	32,3	Denmark
Estonia	23,5	25,6	25,5 ^a	28,1 ^a	Estonia
Finlandia	27,0	28,9	28,5 ^a	30,4 ^a	Finland
Francja ^c	26,9	28,9	28,2 ^a	30,4 ^a	France ^c
Grecja	25,7	29,8	27,3 ^a	31,0 ^a	Greece
Hiszpania	26,8	28,8	28,3 ^a	30,2 ^a	Spain
Irlandia	27,9	29,7	.	.	Ireland
Litwa	22,3	24,2	24,4	26,6	Lithuania
Luksemburg	26,6	28,9	27,9	30,2	Luxembourg
Łotwa	22,9	24,8	24,8	26,8	Latvia
Malta	.	.	26,5	29,0	Malta
Niderlandy	27,1	29,4	28,4	30,8	Netherlands
Niemcy	26,4	29,1	28,1	30,6	Germany
Polska	23,0	25,4	24,3	26,7	Poland
Portugalia	24,7	26,6	26,1	28,0	Portugal
Republika Czeska	22,4	25,0	25,6	28,4	Czech Republic
Rumunia	22,8	.	24,1	27,5	Romania
Słowacja	22,6	24,9	25,0	27,7	Slovakia
Słowenia	25,2	27,9	27,5	30,1	Slovenia
Szwecja	28,7	31,1	30,5	32,9	Sweden
Węgry	22,2	25,0	25,8	28,6	Hungary
W. Brytania	25,9	28,5	27,2 ^b	29,3 ^b	United Kingdom
Włochy	26,7	29,6	27,4 ^b	30,4 ^b	Italy

a 2002 r. b 2000 r. c łącznie z Korsyką.

a 2002. b 2000. c Including Corsica.

Źródło — Source: "Eurostat's New Cronos Database", Internet: <http://europa.eu.int/newcronos>.

TABL. 5 (157). WSPÓŁCZYNNIKI REPRODUKCJI LUDNOŚCI
REPRODUCTION RATES OF POPULATION

Kraje Countries	Lata Years	Współczynnik Rate			Średni wiek kobiet Mean age of females	
		dzielnosci total fertility	reprodukcji brutto gross reproduction	reprodukcji netto net reproduction	rodzących dzieci at childbearing	w momencie urodzenia pierwszego dziecka at birth of first child
Austria	1995	1,42	0,69	0,69	27,7	25,7
Austria	2003	1,38	0,67	0,66	28,8	26,9
Belgia	1995	1,55	0,75	0,74	28,5	.
Belgium	2003	1,64	0,80	.	.	.
Bułgaria	1995	1,24	0,61	0,59	24,1	22,4
Bulgaria	2003	1,23	0,60	0,59	25,5	24,2
Cypr	1995	2,13	1,04	1,03	28,2	25,5
Cyprus	2003	1,50	0,73	0,73	29,3	26,9
Dania	1995	1,80	0,88	0,86	29,2	27,4
Denmark	2003	1,76	0,86	0,85	30,1	27,8 ^a
Estonia	1995	1,32	0,64	0,63	25,6	23,0
Estonia	2002	1,37	0,67	0,66	27,5	24,6
Finlandia	1995	1,81	0,88	0,87	29,3	27,2
Finland	2003	1,76	0,86	0,86	29,8	27,9
Francja ^b	1995	1,70	0,84	0,83	29,0	28,1
France ^b	2003	1,89	0,92	0,92	29,5	28,0 ^a
Grecja	1995	1,32	0,64	0,63	28,2	26,6
Greece	2002	1,27	0,62	0,61	29,4	27,9
Hiszpania	1995	1,18	0,57	0,56	30,0	28,4
Spain	2002	1,27	0,62	0,60	30,8	29,2
Irlandia	1995	1,84	0,89	0,88	30,2	27,3
Ireland	2002	1,97	0,96	0,95	30,6	28,0
Litwa	1995	1,55	0,76	0,74	25,6	23,1
Lithuania	2003	1,26	0,62	0,61	27,1	24,5
Luksemburg	1995	1,69	0,82	0,81	28,9	27,9
Luxembourg	2003	1,63	0,79	0,79	29,9	28,7
Łotwa	1995	1,26	0,61	0,59	25,8	23,3
Latvia	2003	1,29	0,63	0,61	27,2	24,6
Malta	1995	1,83	.	.	29,1	.
Malta	2003	1,46	0,71	0,70 ^a	29,2 ^c	.
Niderlandy	1995	1,53	0,75	0,74	30,0	28,4
Netherlands	2003	1,75	0,85	0,84	30,4	28,8
Niemcy	1995	1,25	0,61	0,60	28,3	27,5
Germany	2003	1,34	0,65	0,64 ^c	29,1	28,8
Polska	1995	1,55	0,75	0,74	26,9	23,8
Poland	2003	1,22	0,59	0,59	27,9	25,3
Portugalia	1995	1,41	0,69	0,67	28,0	25,7
Portugal	2003	1,44	0,70	0,69	29,0	27,1
Republika Czeska	1995	1,28	0,62	0,61	25,8	23,3
Czech Republic	2003	1,18	0,57	0,57	28,1	25,9
Rumunia	1995	1,34	.	0,63	25,0	23,0
Romania	2003	1,27	0,62	0,60	26,2	24,2
Słowacja	1995	1,52	0,74	0,73	25,6	23,0
Slovakia	2003	1,20	0,59	0,58	27,3	25,0
Słowenia	1995	1,29	0,65	0,64	27,0	24,9
Slovenia	2003	1,20	0,59	0,58	29,0	27,2
Szwecja	1995	1,73	0,84	0,84	29,2	27,2
Sweden	2003	1,71	0,84	0,83	30,3	28,5
Węgry	1995	1,58	0,76	0,75	26,4	23,8
Hungary	2003	1,27	0,62	0,61	28,0	25,9
W. Brytania	1995	1,71	0,83	0,82	28,2	28,3
United Kingdom	2003	1,71	0,83	0,79 ^c	28,8	29,3 ^c
Włochy	1995	1,18	0,57	0,56	29,7	28,0
Italy	2002	1,26	0,61	0,61	30,3 ^a	.

a 2001 r. b łącznie z Korsyką, c 2002 r.

a 2001. b Including Corsica. c 2002.

Źródło — Source: "Eurostat's New Cronos Database", Internet: <http://europa.eu.int/newcronos>.

TABL. 6 (158). **URODZENIA ŻYWE**
LIVE BIRTHS

Kraje	1995			2005			Countries
	ogółem total		w tym dziewczeta w % ogółem of which females in % of total	ogółem total		w tym dziewczeta w % ogółem of which females in % of total	
	w tys. in thous.	na 1000 ludności per 1000 population		w tys. in thous.	na 1000 ludności per 1000 population		
Austria	88,7	11,2	48,8	78,2	9,5	49,0	Austria
Belgia	115,5	11,4	48,9	117,8	11,2	48,6	Belgium
Bułgaria	72,0	8,6	48,9	71,1	9,2	48,7	Bulgaria
Cypr	9,9	15,2	47,5	8,2	10,9	48,7	Cyprus
Dania	69,8	13,3	48,6	64,3	11,9	48,9	Denmark
Estonia	13,5	9,4	48,9	14,4	10,7	47,8	Estonia
Finlandia	63,1	12,4	49,0	57,7	11,0	49,1	Finland
Francja	759,7	12,8	48,8	807,8	12,9	48,8	France
Grecja	101,5	9,5	48,1	107,5	9,7	48,4	Greece
Hiszpania	363,5	9,2	.	465,6	10,7	48,4	Spain
Irlandia	48,8	13,5	.	61,0	14,7	48,6	Ireland
Litwa	41,2	11,4	.	30,5	8,9	48,9	Lithuania
Luksemburg	5,4	13,2	48,1	5,4	11,7	48,2	Luxembourg
Łotwa	21,6	8,7	48,1	21,5	9,3	48,9	Latvia
Malta	4,6	12,4	47,8	3,9	9,6	48,6	Malta
Niderlandy	190,5	12,3	48,8	187,9	11,5	48,7	Netherlands
Niemcy	765,2	9,4	48,7	685,8	8,3	48,7	Germany
Polska	433,1	11,3	48,6	364,4	9,6	48,6	Poland
Portugalia	107,2	10,7	48,0	109,4	10,4	48,3	Portugal
Republika Czeska	96,1	9,3	48,6	102,2	10,0	48,7	Czech Republic
Rumunia	236,6	10,4	48,6	221,0	10,2	48,5	Romania
Słowacja	61,4	11,5	48,9	54,4	10,1	48,6	Slovakia
Słowenia	19,0	9,5	48,4	18,2	9,1	48,5	Slovenia
Szwecja	103,4	11,7	48,5	101,3	11,2	48,7	Sweden
Węgry	112,1	10,9	48,6	97,5	9,7	48,4	Hungary
W. Brytania	732,0	12,6	48,7	723,5	12,0	48,9	United Kingdom
Włochy	525,6	9,2	48,4	554,0	9,5	48,4	Italy

Źródło — Source: "Eurostat's New Cronos Database", Internet: <http://europa.eu.int/newcronos>.

TABL. 7 (159). ZGONY WEDŁUG PŁCI
DEATHS BY SEX

Kraje Countries	Lata Years	Kobiety Females		Mężczyźni Males	
		w tys. in thous.	na 1000 kobiet per 1000 females	w tys. in thous.	na 1000 mężczyzn per 1000 males
Austria	1995	43,5	10,6	37,6	9,8
Austria	2005	40,2	9,5	35,0	8,7
Belgia	1995	51,9	10,0	53,0	10,7
Belgium	2005	51,7	9,7	51,3	10,0
Bułgaria	1995	51,3	12,0	63,4	15,4
Bulgaria	2005	52,6	13,2	60,8	16,2
Cypr	1995	2,7	8,2	3,0	9,3
Cyprus	2005	2,6	6,7	2,8	7,6
Dania	1995	31,9	12,0	31,3	12,1
Denmark	2005	28,2	10,4	26,8	9,9
Estonia	1995	10,0	13,0	10,8	16,2
Estonia	2005	8,5	11,7	8,8	14,2
Finlandia	1995	25,0	9,5	24,3	9,8
Finland	2005	23,9	8,9	24,1	9,4
Francja	1998	264,0	8,5	279,5	9,6
France	2004	250,9	7,8	268,7	8,9
Grecja	1995	47,3	8,8	52,9	10,0
Greece	2005	49,7	8,9	55,4	10,1
Hiszpania	1995	161,7	8,0	184,5	9,6
Spain	2005	185,4	8,4	201,6	9,4
Irlandia	1995	15,2	8,4	17,1	9,5
Ireland	2005	13,5	6,5	13,9	6,7
Litwa	1995	21,0	10,9	24,3	14,2
Lithuania	2005	20,4	11,2	23,4	14,7
Luksemburg	1995	1,8	8,6	2,0	10,0
Luxembourg	2005	1,8	8,0	1,8	7,9
Łotwa	1995	18,6	13,9	20,3	17,7
Latvia	2005	16,2	13,0	16,6	15,7
Malta	1995	1,3	7,0	1,4	7,6
Malta	2005	1,6	7,6	1,6	7,9
Niderlandy	1995	67,4	8,6	68,2	8,9
Netherlands	2005	70,0	8,5	66,4	8,2
Niemcy	1995	473,9	11,3	410,7	10,3
Germany	2005	441,7	10,7	388,6	9,4
Polska	1995	180,4	9,2	205,7	11,0
Poland	2005	171,5	8,7	196,8	10,7
Portugalia	1995	49,5	9,5	54,4	11,3
Portugal	2005	52,0	9,9	55,5	10,5
Republika Czeska	1995	59,0	11,1	58,9	11,7
Czech Republic	2005	53,9	10,3	54,1	10,8
Rumunia	1995	123,1	10,6	148,6	13,4
Romania	2005	123,6	11,2	138,5	13,1
Słowacja	1995	24,6	8,9	28,1	10,8
Slovakia	2005	25,3	9,1	28,2	10,8
Słowenia	1995	9,3	9,1	9,6	9,9
Slovenia	2005	9,4	9,2	9,4	9,6
Szwecja	1995	46,4	10,4	47,6	10,9
Sweden	2005	46,9	10,3	44,8	10,0
Węgry	1995	68,1	12,6	77,3	15,7
Hungary	2005	66,0	12,4	69,8	14,6
W. Brytania	1995	334,8	11,2	310,7	11,0
United Kingdom	2005	305,6	9,9	277,3	9,4
Włochy	1995	270,3	9,2	286,4	10,4
Italy	2005	299,1	9,9	289,8	10,2

Źródło — Source: "Eurostat's New Cronos Database", Internet: <http://europa.eu.int/newcronos>.

TABL. 8 (160). ZGONY NA 100 TYS. LUDNOŚCI WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYŃ I PŁCI W 2004 R.

 — wskaźniki standaryzowane^a

SELECTED CAUSES OF DEATH PER 100 THOUS. POPULATION BY SEX IN 2004

 — standardized rates^a

Kraje Countries K — kobiety females M — mężczyźni males		Nowotwory złośliwe Malignant neoplasms						
		ogółem total	w tym of which					
			żołądka stomach	jelita grubego colon	sutka breast	szyjki macicy cervix uteri	jajnika ovary	gruczolu krokowego (prostata) prostate
Austria	K	135,5	7,3	10,1	24,5	2,9	8,9	x
Austria	M	223,6	12,9	18,3	0,3	x	x	25,5
Belgia ^b	K	149,3	5,2	14,7	34,9	3,4	10,9	x
Belgium ^b	M	288,3	11,5	21,3	0,3	x	x	34,3
Bułgaria	K	115,4	9,4	8,8	20,8	7,5	7,9	x
Bulgaria	M	208,8	19,5	14,8	0,3	x	x	15,5
Cypr	K	90,8	2,8	7,3	21,6	1,8	5,5	x
Cyprus	M	164,0	6,9	12,5	0,3	x	x	22,9
Dania ^c	K	197,3	4,2	16,6	36,1	4,1	12,1	x
Denmark ^c	M	253,1	7,8	21,1	0,5	x	x	35,4
Estonia	K	141,5	14,3	11,7	23,3	6,3	10,2	x
Estonia	M	304,7	28,4	17,0	0,3	x	x	36,8
Finlandia	K	116,2	6,0	6,3	21,0	1,4	8,1	x
Finland	M	188,9	10,0	9,6	0,1	x	x	28,1
Francja ^d	K	123,4	3,4	10,9	25,8	2,0	7,4	x
France ^d	M	258,1	9,0	17,5	0,5	x	x	25,9
Grecja	K	114,8	5,7	9,2	22,8	1,4	5,8	x
Greece	M	219,0	11,3	14,2	0,4	x	x	19,3
Hiszpania	K	105,6	5,9	11,4	19,2	2,0	5,7	x
Spain	M	240,0	13,9	20,9	0,2	x	x	20,2
Irlandia	K	157,3	4,2	11,1	30,6	4,5	11,6	x
Ireland	M	228,5	10,6	17,9	0,2	x	x	30,3
Litwa	K	138,8	11,9	8,6	24,1	11,7	11,7	x
Lithuania	M	291,2	31,6	13,3	0,2	x	x	32,2
Luksemburg	K	115,0	4,5	7,5	21,6	1,2	10,0	x
Luxembourg	M	235,2	11,3	20,9	0,4	x	x	17,1
Łotwa ^d	K	140,1	12,1	11,8	23,8	6,8	11,6	x
Latvia ^d	M	290,9	29,6	14,6	0,3	x	x	30,1
Malta	K	125,6	5,9	11,5	24,2	2,7	11,7	x
Malta	M	189,0	13,4	12,9	0,6	x	x	17,1
Niderlandy	K	156,1	5,2	14,2	30,6	2,0	8,8	x
Netherlands	M	244,0	10,3	19,5	0,2	x	x	27,4
Niemcy	K	135,4	6,6	12,3	26,8	2,8	7,9	x
Germany	M	219,3	12,4	17,9	0,4	x	x	22,2
Polska^e	K	154,9	7,7	11,0	20,8	8,1	9,8	x
Poland^e	M	302,5	21,7	18,9	0,3	x	x	22,7
Portugalia	K	110,7	11,4	11,7	19,7	3,0	4,8	x
Portugal	M	216,2	23,1	20,8	0,3	x	x	26,0
Republika Czeska	K	172,0	7,6	14,3	27,5	6,0	10,3	x
Czech Republic	M	313,5	16,0	27,5	0,3	x	x	31,5
Rumunia ^d	K	131,7	8,8	8,2	22,8	15,2	7,2	x
Romania ^d	M	236,8	23,4	12,1	0,5	x	x	16,0
Słowacja ^c	K	154,6	9,3	11,7	26,8	6,8	9,3	x
Slovakia ^c	M	328,8	23,0	24,5	0,6	x	x	24,9
Słowenia	K	147,1	8,5	9,1	26,3	3,8	9,7	x
Slovenia	M	279,0	22,7	19,2	0,1	x	x	28,8
Szwecja	K	139,0	4,3	10,7	22,7	2,6	9,2	x
Sweden	M	181,9	7,7	13,5	0,1	x	x	37,2
Węgry	K	187,8	10,1	16,9	30,6	7,5	8,9	x
Hungary	M	367,1	20,9	31,5	0,6	x	x	25,2
W. Brytania	K	157,4	4,4	9,7	28,7	2,8	10,3	x
United Kingdom	M	221,5	9,7	14,4	0,2	x	x	26,5
Włochy ^e	K	129,1	8,2	10,8	24,9	0,9	6,1	x
Italy ^e	M	239,6	16,5	17,5	0,3	x	x	17,8

^a Standaryzacja polega na wyznaczeniu współczynnika pozwalającego na przeliczenie ludności danego kraju na strukturę wiekową populacji standardowej, co pozwala na wyeliminowanie różnic wynikających z odmiennych struktur wiekowych poszczególnych krajów. ^b 1997 r. ^c 2001 r. ^d 2003 r. ^e 2002 r.

^a Standardization consists in calculating of coefficient which enables recalculation of the population of a given country to age structure of the standard population, it allows to eliminate differences resulting from various age structures of particular countries. ^b 1997. ^c 2001. ^d 2003. ^e 2002.

TABL. 8 (160). ZGONY NA 100 TYS. LUDNOŚCI WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYŃ I PŁCI W 2004 R.

— wskaźniki standaryzowane^a (cd.)

SELECTED CAUSES OF DEATH PER 100 THOUS. POPULATION BY SEX IN 2004

— standardized rates^a (cont.)

Kraje Countries	Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej Endocrine, nutritional and metabolic diseases	Choroby układu krążenia Diseases of the circulatory system				Choroby układu oddechowego Diseases of the respiratory system		
		ogółem total	w tym cukrzyca of which diabetes mellitus	ogółem total	w tym of which		ogółem total	w tym zapalenie płuc of which pneumonia
					choroba niedokrwienna serca ischaemic heart disease	choroby naczyń mózgowych cerebrovascular diseases		
Austria . . . . . K	30,1	24,0	208,3	88,8	38,6	24,4	8,4	
Austria . . . . . M	43,3	36,0	296,7	151,5	47,1	52,2	14,3	
Belgia ^b . . . . . K	15,1	11,0	196,1	52,5	54,4	42,1	15,3	
Belgium ^b . . . . . M	14,4	10,4	309,4	120,6	66,1	112,5	30,3	
Bułgaria . . . . . K	16,4	15,9	561,5	127,5	157,1	21,4	11,5	
Bulgaria . . . . . M	18,2	17,7	843,0	225,4	214,7	47,8	21,6	
Cypr . . . . . K	42,7	37,5	191,5	45,8	40,8	30,4	9,8	
Cyprus . . . . . M	49,4	46,4	293,5	113,3	55,2	54,7	14,7	
Dania ^c . . . . . K	20,2	15,1	195,2	79,5	53,8	59,0	11,6	
Denmark ^c . . . . . M	26,9	21,3	321,6	154,9	67,7	80,1	16,8	
Estonia . . . . . K	15,5	13,1	392,8	203,3	111,0	14,0	7,1	
Estonia . . . . . M	20,4	18,6	706,1	413,7	152,4	66,9	28,9	
Finlandia . . . . . K	7,1	5,8	182,4	97,0	50,5	24,4	15,0	
Finland . . . . . M	10,4	9,0	335,0	211,2	64,2	60,0	29,3	
Francja ^d . . . . . K	21,3	10,7	125,3	28,4	32,1	25,0	8,9	
France ^d . . . . . M	26,4	15,4	208,4	67,5	43,9	52,5	15,6	
Grecja . . . . . K	7,3	5,6	284,8	56,8	107,5	39,7	4,2	
Greece . . . . . M	8,2	6,4	343,8	124,1	101,7	55,2	6,0	
Hiszpania . . . . . K	16,1	12,8	140,9	36,6	41,6	33,1	7,2	
Spain . . . . . M	17,4	14,4	210,8	83,1	51,8	84,0	14,2	
Irlandia . . . . . K	12,1	7,7	183,7	83,2	43,4	73,7	36,7	
Ireland . . . . . M	17,5	13,7	300,2	169,5	46,3	110,8	50,9	
Litwa . . . . . K	6,8	6,3	416,5	252,5	105,6	16,7	6,3	
Lithuania . . . . . M	9,1	8,2	692,5	449,4	135,1	77,7	24,6	
Luksemburg . . . . . K	12,0	6,5	189,1	49,7	54,6	31,6	12,6	
Luxembourg . . . . . M	12,9	8,1	290,8	114,7	59,9	79,0	30,9	
Łotwa ^d . . . . . K	11,5	10,2	465,2	212,5	182,6	14,5	7,9	
Latvia ^d . . . . . M	8,1	7,0	795,5	419,0	246,2	53,8	28,6	
Malta . . . . . K	24,6	20,5	221,8	99,2	65,5	47,2	11,6	
Malta . . . . . M	29,3	27,0	294,4	173,4	68,4	98,1	25,8	
Niderlandy . . . . . K	18,7	15,1	155,8	42,6	43,9	41,4	17,6	
Netherlands . . . . . M	22,0	18,7	252,7	92,9	51,4	79,5	28,4	
Niemcy . . . . . K	17,8	15,1	218,5	80,5	43,9	27,2	10,7	
Germany . . . . . M	21,3	18,4	315,1	149,2	51,8	55,9	18,0	
Polska ^d . . . . . K	12,3	10,8	313,7	79,7	79,6	24,3	13,6	
Poland ^d . . . . . M	13,5	12,2	509,0	169,4	106,5	64,9	26,3	
Portugalia . . . . . K	29,4	25,6	194,3	39,6	90,3	37,3	16,1	
Portugal . . . . . M	33,7	29,7	271,3	79,0	115,0	76,2	28,0	
Republika Czeska . . . . . K	10,1	9,5	356,9	122,6	100,7	25,5	14,2	
Czech Republic . . . . . M	11,7	11,1	530,5	219,9	127,1	55,4	26,5	
Rumunia ^d . . . . . K	8,2	7,7	588,8	180,7	200,7	41,4	21,0	
Romania ^d . . . . . M	9,5	9,0	805,4	289,4	249,5	90,2	38,8	
Słowacja ^c . . . . . K	13,6	13,0	448,2	232,8	74,3	35,8	22,6	
Slovakia ^c . . . . . M	16,3	15,5	678,0	370,7	107,9	78,7	40,6	
Słowenia . . . . . K	19,8	19,5	220,8	57,9	61,0	37,8	22,4	
Slovenia . . . . . M	27,7	27,0	352,0	114,7	87,9	90,6	44,6	
Szwecja . . . . . K	11,3	9,1	172,0	71,6	45,4	27,2	9,1	
Sweden . . . . . M	18,4	15,7	277,8	146,9	53,9	41,4	14,4	
Węgry . . . . . K	16,4	15,3	393,6	180,3	104,4	26,5	4,9	
Hungary . . . . . M	20,2	18,9	618,5	309,2	152,8	58,8	9,3	
W. Brytania . . . . . K	8,9	6,3	181,4	77,5	58,0	68,5	30,8	
United Kingdom . . . . . M	11,2	8,8	279,7	160,1	60,7	94,9	35,7	
Włochy ^e . . . . . K	18,4	15,5	179,3	49,8	53,1	21,4	6,4	
Italy ^e . . . . . M	21,7	18,4	274,0	102,5	67,6	52,3	11,4	

a Notka patrz na str. 268. b 1997 r. c 2001 r. d 2003 r. e 2002 r.

a See footnote on page 268. b 1997. c 2001. d 2003. e 2002.

TABL. 8 (160). ZGONY NA 100 TYS. LUDNOŚCI WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYŃ I PŁCI W 2004 R.
— wskaźniki standaryzowane^a (dok.)
SELECTED CAUSES OF DEATH PER 100 THOUS. POPULATION BY SEX IN 2004
— standardized rates^a (cont.)

Kraje Countries K — kobiety females M — mężczyźni males	Choroby układu trawiennego Diseases of the digestive system		Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym Certain conditions originating in the perinatal period	Objawy i stany niedokładnie określone ^b Symptoms and ill-defined conditions ^b	Wypadki komunikacyjne Transport accidents	Samobójstwa Suicides	Zabójstwa Homicides
	ogółem total	w tym przewlekłe choroby wątroby of which chronic liver diseases					
Austria . . . . . K	21,1	9,2	4,0	4,9	4,3	6,8	0,8
Austria . . . . . M	41,4	26,9	4,6	4,7	15,8	25,2	0,7
Belgia ^c . . . . . K	26,5	8,0	3,3	17,6	7,1	10,7	1,5
Belgium ^c . . . . . M	38,8	15,9	3,8	22,7	21,5	29,5	1,9
Bułgaria . . . . . K	14,8	5,9	5,2	40,9	5,6	5,2	1,1
Bulgaria . . . . . M	45,3	25,5	6,9	57,8	18,4	17,7	4,3
Cypr . . . . . K	17,1	3,7	1,2	52,9	4,4	0,3	0,9
Cyprus . . . . . M	26,8	8,7	3,4	64,7	28,1	1,2	2,0
Dania ^d . . . . . K	32,2	8,6	3,4	28,7	4,2	6,9	0,6
Denmark ^d . . . . . M	44,6	19,4	3,9	35,5	12,8	17,8	1,1
Estonia . . . . . K	26,2	13,7	6,4	28,0	6,0	7,0	2,3
Estonia . . . . . M	59,4	29,4	5,8	46,8	23,9	41,7	14,4
Finlandia . . . . . K	22,2	8,0	2,5	3,2	4,5	9,0	1,1
Finland . . . . . M	45,8	24,5	3,4	5,9	12,8	30,2	3,7
Francja ^e . . . . . K	20,5	6,8	2,8	34,3	4,4	8,2	0,6
France ^e . . . . . M	40,0	19,3	3,6	50,8	15,7	25,8	1,0
Grecja . . . . . K	10,8	2,2	2,8	52,0	7,2	1,0	0,4
Greece . . . . . M	19,9	7,4	3,2	53,4	25,6	4,6	1,3
Hiszpania . . . . . K	21,0	4,7	3,3	12,7	5,0	3,3	0,9
Spain . . . . . M	41,2	14,9	4,2	18,5	17,8	11,1	1,6
Irlandia . . . . . K	19,1	3,4	3,0	5,1	2,9	4,5	0,2
Ireland . . . . . M	25,4	6,8	3,8	5,9	9,8	16,2	0,9
Litwa . . . . . K	28,7	12,2	4,2	7,3	9,0	12,7	4,6
Lithuania . . . . . M	59,0	32,2	4,5	17,9	41,0	70,0	12,4
Luksemburg . . . . . K	22,0	4,4	3,0	15,6	5,2	6,1	0,5
Luxembourg . . . . . M	44,9	20,9	2,2	24,9	17,9	21,1	0,5
Łotwa ^e . . . . . K	26,7	8,9	4,8	42,5	10,8	8,2	5,9
Latvia ^e . . . . . M	54,0	20,6	8,3	60,0	36,3	43,9	15,2
Malta . . . . . K	23,8	3,3	4,0	2,7	1,3	4,4	1,8
Malta . . . . . M	30,3	7,9	4,3	3,6	6,2	6,5	0,9
Niderlandy . . . . . K	22,1	2,9	2,9	23,8	2,8	5,5	0,6
Netherlands . . . . . M	29,0	6,0	3,9	34,6	7,7	12,0	1,7
Niemcy . . . . . K	25,9	8,9	2,9	13,3	3,5	5,1	0,6
Germany . . . . . M	44,0	22,7	3,3	22,2	10,6	17,4	0,7
Polska [♦] . . . . . K	25,5	6,9	4,7	41,5	6,5	4,3	0,7
Poland [♦] . . . . . M	52,0	22,5	6,4	84,7	25,9	26,9	2,3
Portugalia . . . . . K	21,0	6,3	2,7	51,3	6,3	4,4	0,9
Portugal . . . . . M	47,7	21,5	4,2	75,3	25,3	15,8	2,5
Republika Czeska . . . . . K	25,7	8,4	3,3	5,1	5,8	4,7	0,7
Czech Republic . . . . . M	50,3	24,1	3,9	8,5	18,3	24,3	1,6
Rumunia ^e . . . . . K	43,7	30,5	6,9	0,8	6,4	4,2	2,0
Romania ^e . . . . . M	91,1	64,9	10,5	1,6	22,8	22,1	5,6
Słowacja ^d . . . . . K	30,9	13,5	3,2	4,3	6,0	3,9	1,3
Slovakia ^d . . . . . M	75,0	40,6	4,6	10,1	24,8	22,7	3,0
Słowenia . . . . . K	33,6	15,6	3,1	20,1	5,0	11,9	1,1
Slovenia . . . . . M	65,9	40,5	2,8	35,2	23,7	34,3	2,4
Szwecja . . . . . K	15,6	3,5	2,3	13,9	2,3	6,4	0,8
Sweden . . . . . M	22,3	7,3	2,1	15,4	8,5	17,3	1,4
Węgry . . . . . K	46,3	25,9	5,7	0,9	6,4	10,1	1,5
Hungary . . . . . M	113,5	81,7	7,5	1,5	24,4	41,4	2,7
W. Brytania . . . . . K	29,6	7,5	4,3	13,5	2,6	3,1	0,2
United Kingdom . . . . . M	38,5	14,5	5,3	9,1	8,8	10,4	0,8
Włochy ^f . . . . . K	19,9	8,6	3,4	5,4	4,7	2,6	0,5
Italy ^f . . . . . M	33,8	17,6	4,4	9,0	19,3	9,8	1,4

a Notka patrz na str. 268. b Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych, gdzie indziej niesklasyfikowane. c 1997 r. d 2001 r. e 2003 r. f 2002 r.

a See footnote on page 268. b Symptoms, sign and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified. c 1997. d 2001. e 2003. f 2002.

Źródło — Source: "Eurostat's New Cronos Database", Internet: <http://europa.eu.int/newcronos>.

TABL. 9 (161). PRZECIĘTNE DALSZE TRWANIE ŻYCIA WEDŁUG PŁCI I WIEKU
LIFE EXPECTANCY BY SEX AND AGE

Kraje Countries	Lata Years	Kobiety Females					Mężczyźni Males				
		przeciętna liczba lat dalszego trwania życia osób w wieku lat life expectancy at age specified									
		0	15	30	45	60	0	15	30	45	60
Austria	1995	79,9	65,5	50,8	36,3	22,8	73,3	59,0	44,8	30,9	18,5
Austria	2002	81,7	67,0	52,3	37,8	24,1	75,8	61,3	47,0	32,9	20,2
Belgia	1995	80,2	65,8	51,1	36,8	23,3	73,4	59,2	45,0	31,1	18,5
Belgium	2002	81,1	66,6	51,9	37,4	23,9	75,1	60,7	46,4	32,3	19,6
Bulgaria	1995	74,6	61,1	46,6	32,3	19,2	67,1	53,9	39,7	26,5	15,5
Bulgaria	2003	75,9	62,1	47,4	33,1	19,9	68,9	55,3	41,0	27,3	16,1
Cypr	1995	79,8	65,6	51,0	36,5	22,9	75,3	61,1	47,1	33,1	20,1
Cyprus	1997	80,0	65,7	51,1	36,5	22,7	75,0	60,8	46,8	32,7	19,5
Dania	1995	77,8	63,3	48,6	34,3	21,3	72,7	58,3	44,0	30,2	17,6
Denmark	2003	79,9	65,3	50,5	36,0	22,7	75,1	60,6	46,1	32,0	19,3
Estonia	1995	74,5	60,8	46,3	32,5	19,9	61,9	48,6	35,2	23,5	14,4
Estonia	2002	77,1	62,7	48,0	34,0	21,3	65,3	51,1	37,6	25,2	15,4
Finlandia	1995	80,2	65,6	50,9	36,5	22,9	72,8	58,3	44,1	30,4	18,1
Finland	2002	81,5	66,8	52,1	37,6	24,0	74,9	60,3	46,0	32,1	19,5
Francja ^a	1995	81,8	67,4	52,8	38,5	24,9	73,9	59,5	45,4	31,9	19,7
France ^a	2002	83,0	68,4	53,7	39,3	25,7	75,8	61,3	47,0	33,1	20,8
Grecja	1995	80,3	66,0	51,3	36,8	22,8	75,0	60,9	46,7	32,7	19,8
Greece	2002	81,1	66,5	51,8	37,2	23,2	76,4	62,0	47,7	33,5	20,6
Hiszpania	1995	81,5	67,1	52,5	38,1	24,2	74,3	60,0	45,8	32,3	19,7
Spain	2002	82,9	68,4	53,6	39,1	25,2	76,2	61,7	47,3	33,4	20,6
Irlandia	1995	78,4	64,1	49,4	34,9	21,4	72,9	58,6	44,4	30,2	17,3
Ireland	2003	80,7	66,1	51,4	36,8	23,1	75,8	61,4	47,1	32,9	19,6
Litwa	1995	75,0	61,3	46,8	33,0	20,6	63,3	49,6	36,1	24,5	15,5
Lithuania	2003	77,7	63,4	48,8	34,7	21,9	66,5	52,3	38,7	26,2	16,2
Luksemburg	1995	80,2	65,7	51,2	36,8	23,2	73,0	58,6	44,4	30,5	18,2
Luxembourg	2003	81,0	66,5	51,7	37,1	23,2	75,0	60,6	46,2	32,1	19,3
Łotwa	1995	73,1	59,8	45,3	31,6	19,7	60,3	47,0	33,8	22,3	13,8
Latvia	2003	75,9	61,8	47,2	33,2	20,6	65,7	51,9	38,0	25,4	15,4
Malta	1995	79,5	65,1	51,3	35,6	22,7	74,9	61,0	47,8	32,4	19,8
Malta	2003	80,7	66,0	51,3	36,7	22,7	76,7	62,3	47,8	33,4	19,8
Niderlandy	1995	80,4	65,9	51,2	36,8	23,2	74,6	60,3	45,8	31,5	18,5
Netherlands	2003	80,9	66,4	51,7	37,2	23,7	76,2	61,8	47,2	32,9	19,7
Niemcy	1995	79,7	65,3	50,6	36,2	22,7	73,3	58,9	44,6	30,7	18,2
Germany	2003	81,4	66,8	52,1	37,5	23,9	75,7	61,3	46,8	32,6	19,9
Polska	1995	76,4	62,6	47,9	33,6	20,5	67,6	53,9	39,8	26,7	15,8
Poland	2003	78,9	64,6	49,8	35,4	22,2	70,5	56,3	42,0	28,5	17,1
Portugalia	1995	78,7	64,5	50,0	35,7	22,0	71,6	57,6	43,9	30,6	18,2
Portugal	2003	80,5	66,1	51,4	37,0	23,3	74,2	59,7	45,5	31,9	19,4
Republika Czeska	1995	76,6	62,4	49,3	33,3	20,0	69,7	55,6	43,2	27,6	15,9
Czech Republic	2003	78,7	64,1	49,3	34,8	21,4	72,1	57,6	43,2	29,3	17,3
Rumunia	1995	73,1	60,2	47,1	31,6	20,0	65,3	52,7	40,3	25,9	16,3
Romania	2003	75,3	61,8	47,1	32,9	20,0	67,8	54,6	40,3	27,0	16,3
Słowacja	1995	76,3	62,3	48,8	33,2	20,0	68,4	54,5	41,3	26,7	15,6
Slovakia	2003	77,8	63,6	48,8	34,4	21,0	69,9	55,7	41,3	27,7	16,4
Słowenia	1995	77,8	63,4	51,1	34,5	23,1	70,3	56,0	43,7	28,4	17,9
Slovenia	2003	80,4	65,8	51,1	36,6	23,1	72,6	58,0	43,7	29,9	17,9
Szwecja	1995	81,4	66,8	52,1	37,5	23,9	76,2	61,7	47,1	33,0	19,8
Sweden	2003	82,5	67,8	53,0	38,4	24,6	77,9	63,3	48,8	34,4	21,0
Węgry	1995	74,5	60,4	47,6	31,9	20,8	65,3	51,3	39,7	24,5	15,9
Hungary	2003	76,7	62,4	47,6	33,4	20,8	68,4	54,1	39,7	26,3	15,9
W. Brytania	1995	79,2	64,8	50,1	35,6	22,2	74,0	59,7	45,3	31,2	18,3
United Kingdom	2002	80,5	66,0	51,3	36,8	23,2	75,9	61,5	47,1	32,9	19,9
Włochy	1995	81,3	66,9	52,2	37,7	24,0	74,9	60,6	46,4	32,5	19,5
Italy	2000	82,5	68,0	53,2	38,6	24,8	76,6	62,1	47,8	33,5	20,4

a łącznie z Korsyką.

a Including Corsica.

Źródło — Source: "Eurostat's New Cronos Database", Internet: <http://europa.eu.int/newcronos>.

TABL. 10 (162). ZAGROŻENIA DLA ZDROWIA LUB ŻYCIA^a
HEALTH OR LIFE RISK^a

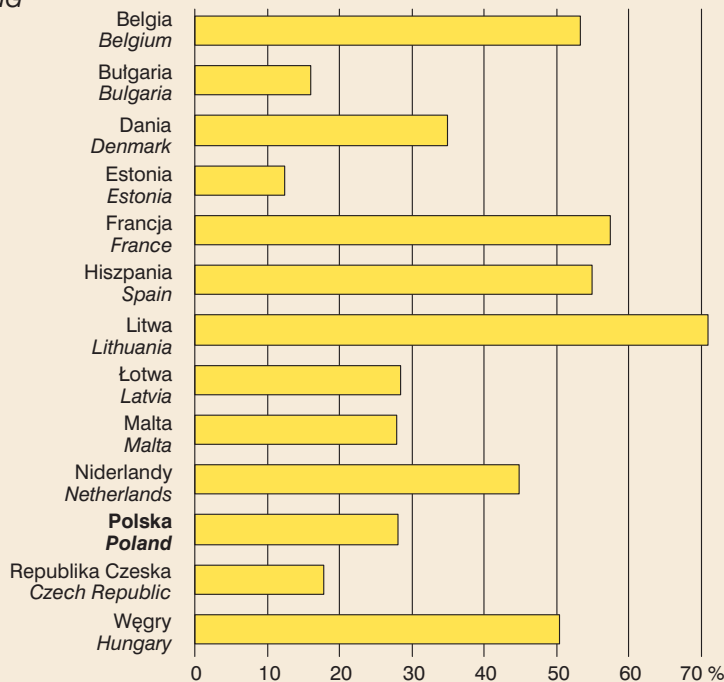
Kraje	Osoby otyłe ^b Obese persons ^b		Pałacy papierosy codziennie Daily smokers		Pijący alkohol ^c Drinkers of alcohol ^c		Countries
	kobiety females	mężczyźni males	kobiety females	mężczyźni males	kobiety females	mężczyźni males	
	w % ogółu ludności danej płci in % of total population of a given sex						
Austria	8,6	8,6	32,2	40,7	.	.	Austria
Belgia	11,8	10,3	20,1	28,3	74,3	88,5	Belgium
Bułgaria	13,5	11,3	22,7	42,6	49,2	78,2	Bulgaria
Cypr	11,8	12,9	10,5	38,1	42,4	77,0	Cyprus
Dania	9,1	9,8	31,9	36,3	.	.	Denmark
Estonia	16,7	9,3	18,6	49,8	62,7	83,7	Estonia
Finlandia	14,5	14,7	15,1	21,6	73,4	83,0	Finland
Francja	9,2	9,4	21,2	31,6	.	.	France
Grecja	10,8	10,6	15,6	40,8	.	.	Greece
Hiszpania	13,5	13,0	22,4	34,2	44,1	68,7	Spain
Irlandia	11,8	15,1	20,5	23,9	82,6	86,6	Ireland
Litwa	15,8	16,3	13,3	44,0	92,4	94,3	Lithuania
Łotwa	19,0	11,5	17,0	50,6	72,6	83,5	Latvia
Malta	21,2	25,1	17,6	29,9	56,2	78,3	Malta
Niderlandy	9,9	7,9	24,9	31,6	78,3	91,0	Netherlands
Niemcy	21,7	18,8	22,0	30,9	77,6	90,1	Germany
Polska	12,5	12,6	19,3	33,9	67,2	83,3	Poland
Portugalia	15,9	13,4	6,8	27,1	40,8	76,7	Portugal
Republika Czeska	15,3	13,5	18,7	31,6	72,8	89,4	Czech Republic
Rumunia	9,5	7,7	10,1	32,3	34,2	68,2	Romania
Słowacja	15,0	13,5	11,7	27,8	81,4	91,0	Slovakia
Słowenia	12,0	12,6	23,8	47,1	83,4	92,3	Slovenia
Szwecja	9,6	10,5	18,5	16,5	83,8	90,6	Sweden
Węgry	18,1	19,7	24,7	37,0	37,7	71,5	Hungary
W. Brytania	23,0	22,3	25,7	27,7	85,0	90,6	United Kingdom
Włochy	7,9	8,3	17,6	31,9	66,5	89,1	Italy

^a Na podstawie ostatnich dostępnych wyników badań przeprowadzonych w poszczególnych krajach w latach 1996—2003 (dla Polski — na podstawie wyników badania „Stan zdrowia ludności Polski”, przeprowadzonego w 2004 r.; dane dotyczą osób w wieku 15 lat i więcej). ^b Na podstawie wskaźnika masy ciała (BMI — Body Mass Index, obliczonego poprzez podzielenie wagi ciała w kilogramach przez wzrost w metrach do kwadratu) otyłość — powyżej 30. ^c Odsetek osób, które piły alkohol w ciągu ostatnich 12 miesięcy liczone do momentu przeprowadzenia badania.

^a On the basis of results of the last surveys conducted in particular countries in period 1996—2003 (for Poland — on the basis of results of the survey “Health Status of Population in Poland”, conducted in 2004; data concern persons aged 15 and more). ^b On the basis of the body mass index (BMI, calculated by dividing the body weight in kilograms by square of height in metres) obesity — more than 30. ^c Percent of people who drunk any alcohol the past 12 months calculated to the moment of carried out this survey.

Źródło — Source: “Eurostat’s New Cronos Database”, Internet: <http://europa.eu.int/newcronos>.

UDZIAŁ KOBIEC, KTÓRE WYKONAŁY BADANIE MAMMOGRAFII W OGÓLNEJ LICZBIE KOBIEC^a
SHARE OF FEMALES THAT HAVE DONE MAMMOGRAPHY IN TOTAL NUMBER OF FEMALES^a – BREAST
CANCER SCREENING

a Na podstawie ostatnich dostępnych wyników badań przeprowadzonych w poszczególnych krajach w latach 1996–2003 (dla Polski – na podstawie wyników badania „Stan zdrowia ludności Polski”, przeprowadzonego w 2004 r.; dane dotyczą kobiet w wieku 15 lat i więcej).
 a On the basis of results of the last surveys conducted in particular countries in period 1996–2003 (for Poland – on the basis of results of the survey “Health Status of Population in Poland”, conducted in 2004; data concern females aged 15 and more).
 Źródło – Source: “Eurostat’s New Cronos Database”, Internet: <http://europa.eu.int/newcronos>.

TABL. 11 (163). **LEGALNE ZABIEGI PRZERYWANIA CIĄŻY NA 1000 KOBIEC**
W WIEKU 15–49 LAT
LEGAL ABORTIONS PER 1000 FEMALES AGED 15–49

Kraje	1995	2005	Countries
Belgia	4,8 ^a	6,3 ^b	Belgium
Bułgaria	47,2	22,3	Bulgaria
Dania	13,6	12,2	Denmark
Estonia	50,0	28,1	Estonia
Finlandia	7,8	9,3	Finland
Francja	12,7	14,2 ^b	France
Grecja	5,2	8,2 ^c	Greece
Hiszpania	4,9	7,7 ^d	Spain
Litwa	34,6	11,2	Lithuania
Łotwa	43,2	21,6	Latvia
Niemcy	5,0	6,4	Germany
Polska^e	0,1	0,0	Poland^e
Republika Czeska	18,6	10,5	Czech Republic
Rumunia	90,9	29,2	Romania
Słowacja	25,5	10,1	Slovakia
Słowenia	20,9	11,7	Slovenia
Szwecja	15,4	17,3	Sweden
Węgry	29,6	19,9	Hungary
W. Brytania	12,3	13,8 ^f	United Kingdom
Włochy	9,6	9,0 ^b	Italy

a 1998 r. b 2003 r. c 2001 r. d 2004 r. e Patrz uwaga do tabl. 12 na str. 88 w dziale „Zdrowie”. f 2002 r.
 a 1998. b 2003. c 2001. d 2004. e See note to the table 12 on page 88 in the chapter “Health”. f 2002.
 Źródło — Source: “Eurostat’s New Cronos Database”, Internet: <http://europa.eu.int/newcronos>.

TABL. 12 (164). ZACHOROWANIA NA NOWOTWORY ZŁOŚLIWE NA 100 TYS. LUDNOŚCI
 WEDŁUG PŁCI W 2002 R. — wskaźniki standaryzowane^a
 INCIDENCE ON MALIGNANT NEOPLASMS PER 100 THOUS. POPULATION BY SEX IN 2002 — standardized rates^a

Kraje Countries K — kobiety females M — mężczyźni males	Ogółem Total	W tym nowotwory złośliwe Of which malignant neoplasms				
		pluc lung	jelita grubego colon	sutka kobiet female breast	macycy cervix	gruczołu krokowego (prostaty) prostate
Austria . . . . . K	238,1	14,3	27,8	70,5	10,9	x
Austria . . . . . M	312,9	42,6	42,1	x	x	71,4
Belgia . . . . . K	245,0	12,2	26,8	92,0	9,4	x
Belgium . . . . . M	347,4	75,3	37,0	x	x	74,2
Dania . . . . . K	285,5	29,8	33,0	88,7	12,6	x
Denmark . . . . . M	277,2	45,3	41,0	x	x	39,3
Finlandia . . . . . K	227,9	10,1	21,1	84,7	4,3	x
Finland . . . . . M	264,1	33,4	25,5	x	x	84,4
Francja . . . . . K	237,2	8,8	25,9	91,9	9,8	x
France . . . . . M	341,8	52,6	40,8	x	x	59,3
Grecja . . . . . K	171,1	8,7	15,6	51,6	7,7	x
Greece . . . . . M	234,9	58,0	19,4	x	x	26,2
Hiszpania . . . . . K	179,1	5,4	22,5	50,9	7,6	x
Spain . . . . . M	307,6	55,8	36,8	x	x	35,9
Irlandia . . . . . K	234,9	19,7	27,0	74,9	7,2	x
Ireland . . . . . M	273,6	39,8	43,1	x	x	56,3
Luksemburg . . . . . K	254,2	13,6	30,8	82,5	8,7	x
Luxembourg . . . . . M	339,2	61,3	43,6	x	x	57,2
Niderlandy . . . . . K	251,4	17,9	30,8	86,7	7,3	x
Netherlands . . . . . M	314,6	59,7	40,9	x	x	56,7
Niemcy . . . . . K	248,9	12,7	33,1	79,8	10,8	x
Germany . . . . . M	317,7	46,7	45,5	x	x	60,5
Polska ♦ . . . . . K	210,3	14,6	23,5	50,3	18,4	x
Poland ♦ . . . . . M	301,8	82,0	31,9	x	x	24,1
Portugalia . . . . . K	191,1	6,0	21,1	55,5	13,5	x
Portugal . . . . . M	284,6	34,2	36,0	x	x	46,8
Republika Czeska . . . . . K	247,6	13,3	32,0	58,4	16,2	x
Czech Republic . . . . . M	330,9	66,1	58,5	x	x	38,1
Słowacja . . . . . K	206,9	9,4	27,4	48,0	18,5	x
Slovakia . . . . . M	319,0	67,5	54,5	x	x	30,5
Szwecja . . . . . K	251,8	14,4	26,2	87,8	8,2	x
Sweden . . . . . M	277,5	21,1	33,4	x	x	90,9
Węgry . . . . . K	250,7	24,9	33,7	63,0	15,7	x
Hungary . . . . . M	386,8	94,6	56,6	x	x	34,0
W. Brytania . . . . . K	260,6	24,9	26,5	87,2	8,3	x
United Kingdom . . . . . M	286,6	48,1	39,2	x	x	52,2
Włochy . . . . . K	231,7	10,7	26,6	74,4	8,1	x
Italy . . . . . M	321,3	58,0	39,3	x	x	40,5

a Patrz notka a do tabl. 8 na str. 268.

a See footnote a to the table 8 on page 268.

Źródło — Source: OECD HEALTH DATA 2005, June 2005.

TABL. 13 (165). ZACHOROWANIA NA AIDS NA 1 MLN LUDNOŚCI WEDŁUG PŁCI
INCIDENCE OF AIDS PER 1 MLN POPULATION BY SEX

Kraje	1995		2003		Countries
	kobiety females	mężczyźni males	kobiety females	mężczyźni males	
Austria	12,9	40,2	3,9	6,7	Austria
Belgia	13,5	36,1	7,2	9,5	Belgium
Dania	11,0	71,5	4,0	11,3	Denmark
Estonia	1,3 ^a	4,5	4,1	11,2	Estonia
Finlandia	1,5	14,9	2,3	7,6	Finland
Francja	36,7	150,0	6,1	17,2	France
Grecja	5,2	35,9	4,0 ^b	12,3 ^b	Greece
Hiszpania	71,7	295,4	13,0	53,4	Spain
Irlandia	3,3	26,3	1,1	3,1	Ireland
Litwa	0,5 ^c	0,6	0,5	4,9	Lithuania
Luksemburg	4,8	70,3	13,2	22,6	Luxembourg
Łotwa	1,5 ^d	2,6	13,6	38,4	Latvia
Niderlandy	11,2	59,1	0,2 ^b	5,5 ^b	Netherlands
Niemcy	6,4	41,8	1,2	7,5	Germany
Polska	1,0	5,1	2,8	6,1	Poland
Portugalia	25,8	137,4	31,9	128,5	Portugal
Republika Czeska	0,2 ^a	2,6	0,2	1,5	Czech Republic
Rumunia	27,7	35,4	8,1	10,4	Romania
Słowacja	0,4	0,4	0,4 ^b	0,8	Slovakia
Słowenia	2,9	13,5	1,0	5,1	Slovenia
Szwecja	7,6	37,0	4,2	7,5	Sweden
Węgry	0,6	5,7	0,8	4,6	Hungary
W. Brytania	9,5	51,9	7,8 ^b	16,3 ^b	United Kingdom
Włochy	46,7	153,8	15,1 ^b	47,9 ^b	Italy

a 1996 r. b 2001 r. c 1999 r. d 1997 r.

Źródło — Source: "Eurostat's New Cronos Database", Internet: <http://europa.eu.int/newcronos>.

TABL. 14 (166). **WYKSZTAŁCENIE OSÓB MŁODYCH^a WEDŁUG PŁCI W 2005 R.**
— na podstawie BAEL
YOUTH EDUCATIONAL ATTAINMENT LEVEL^a BY SEX IN 2005
— on the LFS basis

Kraje	Kobiety Females	Mężczyźni Males	Countries
	w % ogółu ludności ^b danej płci in % of total population ^b of a given sex		
Austria	87,3	84,6	Austria
Belgia	85,3	78,4	Belgium
Bułgaria	77,1	75,9	Bulgaria
Cypr	89,1	71,1	Cyprus
Dania	80,5	73,8	Denmark
Estonia	87,6	77,6	Estonia
Finlandia	85,7	81,0	Finland
Francja	85,0	80,1	France
Grecja	88,5	79,7	Greece
Hiszpania	68,5	55,4	Spain
Irlandia	88,9	82,6	Ireland
Litwa	91,8	83,9	Lithuania
Luksemburg	75,8	66,6	Luxembourg
Łotwa	85,2	74,7	Latvia
Malta	57,0	50,5	Malta
Niderlandy	79,9	71,4	Netherlands
Niemcy	72,5	70,4	Germany
Polska	93,3	88,9	Poland
Portugalia	57,5	40,8	Portugal
Republika Czeska	91,1	91,3	Czech Republic
Rumunia	76,8	75,2	Romania
Słowacja	92,6	91,0	Slovakia
Słowenia	93,2	88,0	Slovenia
Szwecja	88,7	86,4	Sweden
Węgry	84,9	81,9	Hungary
W. Brytania	78,9	77,4	United Kingdom
Włochy	78,1	69,2	Italy

a Dotyczy osób w wieku 20—24 lata z wykształceniem co najmniej zasadniczym zawodowym. *b* W wieku 20—24 lata.
a Concerns population aged 20—24 having completed at least basic vocational educational level. *b* Aged 20—24.
 Źródło — Source: "Eurostat's New Cronos Database", Internet: <http://europa.eu.int/newcronos>.

TABL. 15 (167). **OSOBY MŁODE^a PRZERYWAJĄCE KSZTAŁCENIE WEDŁUG PŁCI
W 2005 R. — na podstawie BAEL**
EARLY SCHOOL LEAVERS^a BY SEX IN 2005 — on the LFS basis

Kraje	Kobiety <i>Females</i>	Mężczyźni <i>Males</i>	Countries
	w % ogółu ludności ^b danej płci in % of total population ^b of a given sex		
Austria	8,5	9,4	<i>Austria</i>
Belgia	10,6	15,3	<i>Belgium</i>
Bulgaria	20,6	19,5	<i>Bulgaria</i>
Cypr	10,6	26,6	<i>Cyprus</i>
Dania	7,5	9,4	<i>Denmark</i>
Estonia	10,7	17,4	<i>Estonia</i>
Finlandia	7,3	11,3	<i>Finland</i>
Francja	10,7	14,6	<i>France</i>
Grecja	9,2	17,5	<i>Greece</i>
Hiszpania	25,0	36,4	<i>Spain</i>
Irlandia	9,6	14,9	<i>Ireland</i>
Litwa	6,2	12,2	<i>Lithuania</i>
Luksemburg	9,6	17,0	<i>Luxembourg</i>
Łotwa	8,2	15,5	<i>Latvia</i>
Malta	39,3	43,0	<i>Malta</i>
Niderlandy	11,2	15,8	<i>Netherlands</i>
Niemcy	14,1	13,5	<i>Germany</i>
Polska	4,0	6,9	<i>Poland</i>
Portugalia	30,1	46,7	<i>Portugal</i>
Republika Czeska	6,6	6,2	<i>Czech Republic</i>
Rumunia	20,1	21,4	<i>Romania</i>
Słowacja	5,7	6,0	<i>Slovakia</i>
Słowenia	2,8	5,7	<i>Slovenia</i>
Szwecja	10,9	12,4	<i>Sweden</i>
Węgry	11,1	13,5	<i>Hungary</i>
W. Brytania	13,2	14,7	<i>United Kingdom</i>
Włochy	17,8	25,9	<i>Italy</i>

^a Dotyczy osób w wieku 18—24 lata z wykształceniem co najwyżej gimnazjalnym, niekontynuujących kształcenia.
^b W wieku 18—24 lata.

^a Concerns population aged 18—24 with at most lower secondary educational level and not in further education or training.
^b Aged 18—24.

Źródło — Source: "Eurostat's New Cronos Database", Internet: <http://europa.eu.int/newcronos>.

TABL. 16 (168). **KSZTAŁCENIE USTAWICZNE DOROSŁYCH^a WEDŁUG PŁCI W 2005 R.**
— na podstawie BAEL
LIFE-LONG LEARNING^c BY SEX IN 2005 — on the LFS basis

Kraje	Kobiety Females	Mężczyźni Males	Countries
	w % ogółu ludności ^b danej płci in % of total population ^b of a given sex		
Austria	13,5	12,3	<i>Austria</i>
Belgia	8,5	8,2	<i>Belgium</i>
Bułgaria	1,2	1,3	<i>Bulgaria</i>
Cypr	6,3	5,4	<i>Cyprus</i>
Dania	31,2	23,6	<i>Denmark</i>
Estonia	7,3	4,3	<i>Estonia</i>
Finlandia	26,1	19,0	<i>Finland</i>
Francja	7,2	6,9	<i>France</i>
Grecja	1,8	1,9	<i>Greece</i>
Hiszpania	11,4	9,7	<i>Spain</i>
Irlandia	8,6	6,2	<i>Ireland</i>
Litwa	7,7	4,2	<i>Lithuania</i>
Luksemburg	8,5	8,5	<i>Luxembourg</i>
Łotwa	10,6	5,0	<i>Latvia</i>
Malta	4,5	6,1	<i>Malta</i>
Niderlandy	16,1	15,6	<i>Netherlands</i>
Niemcy	7,4	8,0	<i>Germany</i>
Polska	5,4	4,3	<i>Poland</i>
Portugalia	4,2	4,0	<i>Portugal</i>
Republika Czeska	5,9	5,2	<i>Czech Republic</i>
Rumunia	1,6	1,5	<i>Romania</i>
Słowacja	5,0	4,3	<i>Slovakia</i>
Słowenia	17,2	13,6	<i>Slovenia</i>
Szwecja	35,6	27,9	<i>Sweden</i>
Węgry	4,6	3,2	<i>Hungary</i>
W. Brytania	32,0	23,0	<i>United Kingdom</i>
Włochy	6,2	5,4	<i>Italy</i>

a Dotyczy osób w wieku 25—64 lata uczących się i doksztalcających. *b* W wieku 25—64 lata.

a Concerns population aged 25—64 participating in education and training. *b* Aged 25—64.

Źródło — Source: "Eurostat's New Cronos Database", Internet: <http://europa.eu.int/newcronos>.

TABL. 17 (169). **DZIEWCZĘTA W PLACÓWKACH WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO W ROKU SZKOLNYM 2003/04**
FEMALES ATTENDING PRE-PRIMARY EDUCATION ESTABLISHMENTS IN 2003/04 SCHOOL YEAR

Kraje	W tys. In thous.	W % ogółu dzieci w placówkach In % of all children in establish- ments	Countries
Austria	105,0	48,5	Austria
Belgia	195,0	48,8	Belgium
Bułgaria	97,2	48,3	Bulgaria
Cypr	7,8	49,0	Cyprus
Dania	121,7	48,6	Denmark
Estonia	26,1	48,2	Estonia
Finlandia	67,8	48,8	Finland
Francja	1219,5	48,8	France
Grecja	68,9	49,1	Greece
Hiszpania	657,7	48,5	Spain
Irlandia	1,5	51,4	Ireland
Litwa	42,0	47,5	Lithuania
Luksemburg	7,1	49,1	Luxembourg
Łotwa	28,9	47,7	Latvia
Malta	4,6	50,5	Malta
Niderlandy	168,8	48,3	Netherlands
Niemcy	1082,1	48,3	Germany
Polska	406,1	48,8	Poland
Portugalia	124,8	49,2	Portugal
Republika Czeska	137,8	47,8	Czech Republic
Rumunia	313,6	49,2	Romania
Słowacja	73,9	48,1	Slovakia
Słowenia	19,6	47,3	Slovenia
Szwecja	159,3	48,4	Sweden
Węgry	157,7	48,2	Hungary
W. Brytania	402,0	48,9	United Kingdom
Włochy	790,7	48,1	Italy

Źródło — Source: "Eurostat's New Cronos Database", Internet: <http://europa.eu.int/newcronos>.

TABL. 18 (170). **UCZNIOWIE SZKÓŁ PODSTAWOWYCH I PONADPODSTAWOWYCH WEDŁUG PŁCI
W ROKU SZKOLNYM 2003/04 — na podstawie klasyfikacji ISCED**
**PUPILS AND STUDENTS OF PRIMARY, SECONDARY AND POST-SECONDARY SCHOOLS
BY SEX IN 2003/04 SCHOOL YEAR — according to the ISCED**

Kraje Countries	Szkoły podstawowe (ISCED 1) Primary schools (ISCED 1)				Szkoły ponadpodstawowe (ISCED 2—4) Secondary and post-secondary schools (ISCED 2—4)			
	kobiety females		mężczyźni males		kobiety females		mężczyźni males	
	w tys. in thous.	na 1000 ogółu kobiet per 1000 of total females	w tys. in thous.	na 1000 ogółu mężczyzn per 1000 of total males	w tys. in thous.	na 1000 ogółu kobiet per 1000 of total females	w tys. in thous.	na 1000 ogółu mężczyzn per 1000 of total males
Austria	181,8	43,4	191,2	48,4	408,0	97,4	432,9	109,6
Belgia	364,7	68,7	382,4	75,2	613,6	115,6	586,2	115,2
Bułgaria	151,7	37,8	162,5	42,9	337,3	84,1	370,1	97,6
Cypr	30,1	81,1	31,6	88,1	32,1	86,4	33,4	93,0
Dania	204,4	74,9	215,4	80,7	251,7	92,3	238,7	89,4
Estonia	44,1	60,5	48,0	77,1	68,1	93,5	67,0	107,7
Finlandia	189,5	71,0	198,5	77,7	265,7	99,6	252,8	99,0
Francja	1839,5	57,6	1943,7	64,4	2892,3	90,5	2986,4	98,9
Grecja	317,2	56,9	340,3	62,3	353,5	63,4	374,9	68,6
Hiszpania	1303,6	60,5	1317,6	63,3	1529,1	71,0	1519,1	73,0
Irlandia	218,4	107,8	232,1	115,9	191,6	94,6	202,4	101,0
Litwa	82,7	45,0	87,6	54,4	223,2	121,5	234,6	145,8
Luksemburg	16,9	73,7	17,8	79,6	18,2	79,5	18,7	83,7
Łotwa	44,4	35,5	48,0	45,0	138,8	111,0	142,9	133,7
Malta	15,0	74,2	16,1	81,2	19,7	97,8	22,4	113,1
Niderlandy	617,9	75,2	665,1	82,7	697,6	85,0	740,1	92,0
Niemcy	1607,1	38,1	1698,3	42,1	4283,8	101,6	4592,6	113,8
Polska	1387,7	70,4	1468,1	79,4	1988,9*	100,9*	2115,3*	114,4*
Portugalia	373,5	69,1	406,7	80,3	392,8	72,6	377,2	74,5
Republika Czeska	258,3	49,3	276,1	55,5	532,7	101,7	547,8	110,1
Rumunia	486,2	43,7	519,4	49,0	1095,8	98,5	1113,7	105,1
Słowacja	123,6	44,6	131,3	50,3	339,3	122,5	348,8	133,6
Słowenia	45,4	44,5	48,1	49,3	103,8	101,8	109,3	111,9
Szwecja	371,6	82,0	378,8	85,2	500,4	110,5	442,1	99,4
Węgry	216,4	40,7	230,5	48,0	547,7	103,1	571,4	118,9
W. Brytania	2285,4	74,9	2400,4	82,2	5215,6	171,0	4400,9	150,8
Włochy	1351,2	45,3	1440,0	51,3	2233,1	74,9	2369,2	84,4

U w a g a. ISCED 1 (wersja z 1997 r.) — edukacja podstawowa, której głównym zadaniem jest edukacja na poziomie elementarnym, ISCED 2—4 (wersja z 1997 r.) — edukacja ponadpodstawowa, której zadaniem jest kształcenie na poziomie wyższym od elementarnego, która ma charakter ogólnokształcący lub zawodowy, ale nie ma statusu kształcenia wyższego.

N o t e. ISCED 1 (version of 1997) — primary education, of which the main function is to provide the basic elements of education at such establishments as elementary schools, primary schools; ISCED 2.3 — secondary education and ISCED 4 (version of 1997) — post-secondary education, of which the function is to provide the education on the higher level than the elementary one, the education of general, vocational or technical nature but not having the higher education status.

Ź r ó d ł o — Source: "Eurostat's New Cronos Database", Internet: <http://europa.eu.int/newcronos>.

TABL. 19 (171). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG PŁCI
W ROKU SZKOLNYM 2003/04 — na podstawie klasyfikacji ISCED**
**STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY SEX
IN 2003/04 SCHOOL YEAR — according to the ISCED**

Kraje	Kobiety Females		Mężczyźni Males		Countries
	w tys. in thous.	na 10 tys. ogółu kobiet per 10 thous. of total females	w tys. in thous.	na 10 tys. ogółu mężczyzn per 10 thous. of total males	
Austria	127,2	303,6	111,3	281,8	Austria
Belgia	207,8	391,3	178,4	350,6	Belgium
Bułgaria	119,9	298,9	108,6	286,4	Bulgaria
Cypr	10,0	269,2	10,9	302,3	Cyprus
Dania	125,6	460,6	91,5	342,7	Denmark
Estonia	40,6	556,6	25,1	403,3	Estonia
Finlandia	160,1	600,4	139,8	547,6	Finland
Francja	1189,1	372,2	971,2	321,8	France
Grecja	308,7	553,6	288,3	527,6	Greece
Hiszpania	990,3	459,7	849,6	408,4	Spain
Irlandia	103,9	513,3	84,4	421,3	Ireland
Litwa	109,6	596,5	73,1	454,2	Lithuania
Luksemburg ^a	1,6	72,2	1,4	65,0	Luxembourg ^a
Łotwa	79,5	635,3	48,2	451,0	Latvia
Malta	4,4	217,9	3,5	175,2	Malta
Niderlandy	276,6	336,8	266,8	331,7	Netherlands
Niemcy	1150,9	272,9	1179,5	292,3	Germany
Polska ♦	1176,5	597,1	867,8	469,4	Poland ♦
Portugalia	221,5	409,5	173,6	342,6	Portugal
Republika Czeska	163,4	312,0	155,4	312,5	Czech Republic
Rumunia	375,7	337,9	310,0	292,7	Romania
Słowacja	89,0	321,5	75,6	289,7	Slovakia
Słowenia	59,4	582,2	45,0	461,0	Slovenia
Szwecja	255,9	564,9	173,8	390,8	Sweden
Węgry	241,8	455,1	180,4	375,6	Hungary
W. Brytania	1282,0	420,2	965,4	330,7	United Kingdom
Włochy	1116,6	374,4	869,9	309,9	Italy

^a Rok szkolny 2002/03.

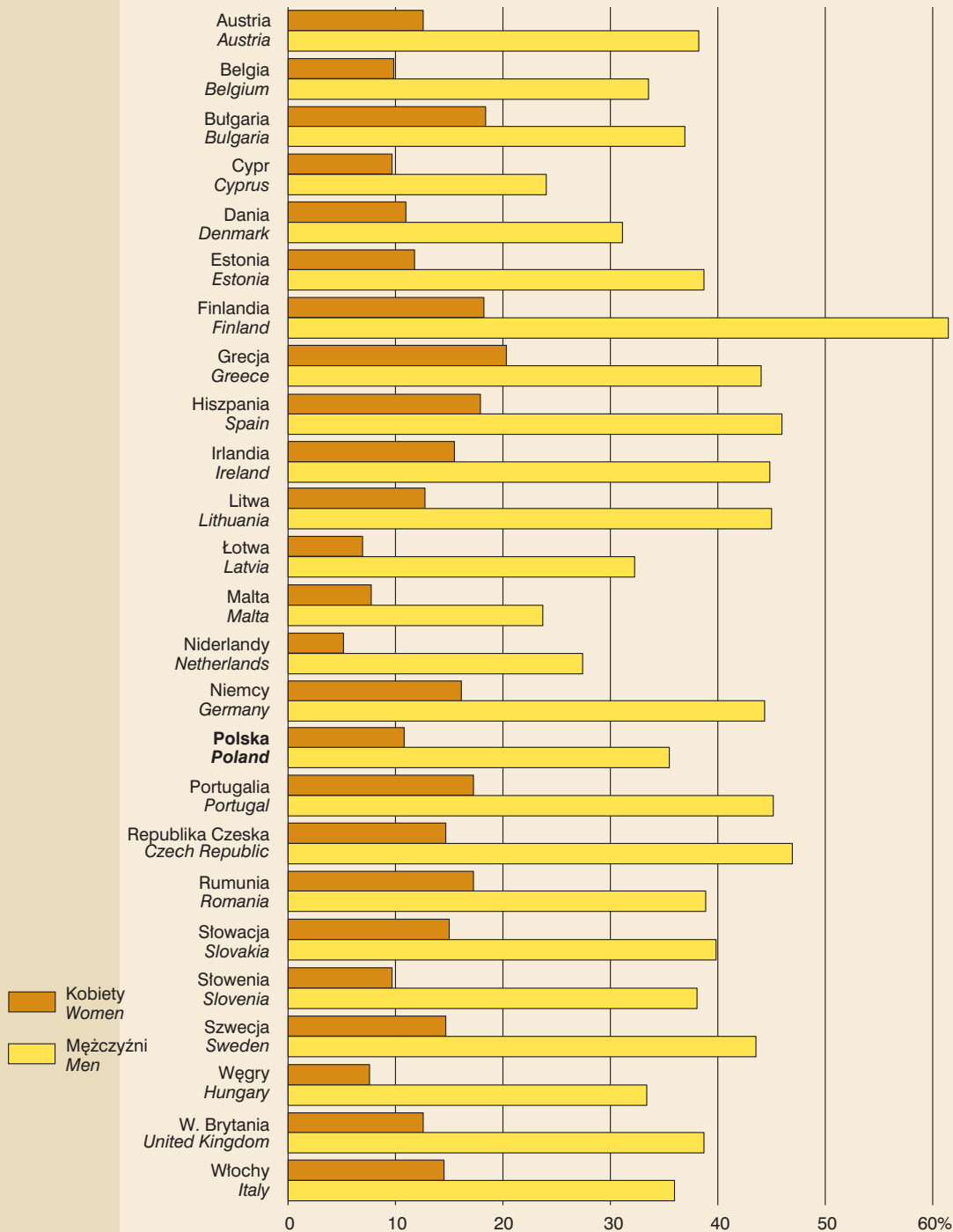
U w a g a. Szkolnictwo wyższe (ISCED 5,6; wersja z 1997 r.) obejmuje studia uniwersyteckie, podyplomowe i doktoranckie, które — jako warunek konieczny — wymagają ukończenia odpowiedniej szkoły średniej ponadpodstawowego.

^a 2002/03 school year.

Note. Higher education (ISCED 5,6; version of 1997) includes the education on university level as well as post-graduate and PhD studies, which — as a minimum condition — require the successful completion of secondary education.

Źródło — Source: "Eurostat's New Cronos Database", Internet: <http://europa.eu.int/newcronos>.

UDZIAŁ STUDENTÓW NAUK ŚCISŁYCH W OGÓLNEJ LICZBIE STUDENTÓW SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG PŁCI W ROKU SZKOLNYM 2003/04 – na podstawie klasyfikacji ISCED^a
SHARE OF STUDENTS OF EXACT SCIENCES IN TOTAL NUMBER OF STUDENTS IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY SEX IN 2003/04 SCHOOL YEAR – according to the ISCED^a

a Patrz uwaga do tabl. 19 na str. 281; nauki ścisłe obejmują nauki przyrodnicze, matematyczne, informatyczne, inżynierjno-techniczne, produkcję i budownictwo.

a See note to the table 19 on page 281; exact sciences include science, mathematics, computing, engineering, manufacturing and construction.

Źródło – Source: "Eurostat's New Cronos Database", Internet: <http://europa.eu.int/newcronos>.

TABL. 20 (172). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG PŁCI W 2004 R. — na podstawie klasyfikacji ISCED^a**
GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY SEX IN 2004 — according to the ISCED^a

Kraje	Kobiety <i>Females</i>		Mężczyźni <i>Males</i>		Countries
	w tys. <i>in thous.</i>	na 10 tys. ogółu kobiet <i>per 10 thous. of total females</i>	w tys. <i>in thous.</i>	na 10 tys. ogółu mężczyzn <i>per 10 thous. of total males</i>	
Austria	15,5	37,0	15,2	38,4	<i>Austria</i>
Belgia	44,0	82,8	33,0	64,9	<i>Belgium</i>
Bułgaria	26,8	66,9	19,1	50,5	<i>Bulgaria</i>
Cypr	2,1	57,1	1,4	39,7	<i>Cyprus</i>
Dania	27,5	100,7	19,3	72,1	<i>Denmark</i>
Estonia	7,3	100,6	2,9	46,7	<i>Estonia</i>
Finlandia ^b	24,0	90,0	14,7	57,7	<i>Finland^b</i>
Francja ^b	330,7	104,2	254,1	84,7	<i>France^b</i>
Grecja	29,3	52,6	18,8	34,4	<i>Greece</i>
Hiszpania	172,3	80,0	126,2	60,7	<i>Spain</i>
Irlandia	31,8	157,3	24,0	119,9	<i>Ireland</i>
Litwa	25,3	137,8	12,8	79,4	<i>Lithuania</i>
Łotwa	16,5	132,0	7,3	68,7	<i>Latvia</i>
Malta ^b	1,2	61,3	0,9	46,5	<i>Malta^b</i>
Niderlandy	54,4	66,2	42,5	52,8	<i>Netherlands</i>
Niemcy	168,5	39,9	151,3	37,5	<i>Germany</i>
Polska[♦]	318,5	161,7	167,8	90,8	<i>Poland[♦]</i>
Portugalia	45,2	83,6	23,4	46,3	<i>Portugal</i>
Republika Czeska	31,5	60,2	22,8	45,9	<i>Czech Republic</i>
Rumunia	84,4	75,9	63,0	59,4	<i>Romania</i>
Słowacja	20,0	72,4	15,3	58,7	<i>Slovakia</i>
Słowenia	9,0	88,2	5,9	60,3	<i>Slovenia</i>
Szwecja	32,8	72,5	21,0	47,2	<i>Sweden</i>
Węgry	43,2	81,4	24,8	51,7	<i>Hungary</i>
W. Brytania	343,9	112,7	251,7	86,2	<i>United Kingdom</i>
Włochy	188,5	63,2	136,1	48,5	<i>Italy</i>

a Patrz uwaga do tabl. 19 na str. 281. *b* 2003 r.

a See note to the table 19 on page 281. *b* 2003.

Źródło — Source: "Eurostat's New Cronos Database", Internet: <http://europa.eu.int/newcronos>.

TABL. 21 (173). **KOBIETY ZATRUDNIONE W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG GRUP STANOWISK W 2004 R.**
WOMEN EMPLOYED IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY OCCUPATION IN 2004

Kraje Countries	Ogółem Total	Pracownicy naukowo- -badawczy Researchers	Technicy i pracownicy równorzędni Technicians and equiva- -lent staff	Pozostały personel Other supporting staff	Ogółem Total	Pracownicy naukowo- -badawczy Researchers	Technicy i pracownicy równorzędni Technicians and equiva- -lent staff	Pozostały personel Other supporting staff
	w tysiącach in thousands				w % ogółu zatrudnionych w danej grupie stanowisk in % of total employed in a given occupation			
Austria	21,9	10,4	5,8	5,6	29,5	23,6	29,1	56,3
Austria								
Belgia ^a	23,7	12,5	6,7	4,5	32,2	28,1	32,9	51,4
Belgium ^a								
Bułgaria	9,3	5,3	2,5	1,5	51,8	46,2	59,2	65,2
Bulgaria								
Cypr	0,9	0,4	0,2	0,3	38,9	32,1	37,4	60,1
Cyprus								
Dania ^a	23,0	10,1	.	.	37,9	28,1	.	.
Denmark ^a								
Estonia	3,8	2,4	0,7	0,7	48,6	42,5	60,8	68,8
Estonia								
Finlandia	25,8	14,8	.	.	33,6	29,0	.	.
Finland								
Francja	136,6	68,8	.	.	32,4	27,8	.	.
France								
Grecja ^a	23,0	10,4	5,7	6,9	40,6	37,1	38,8	49,6
Greece ^a								
Hiszpania	99,8	61,4	18,0	20,4	37,3	36,1	33,5	46,1
Spain								
Irlandia	8,7	4,9	1,1	2,7	33,3	30,0	24,8	51,0
Ireland								
Litwa	8,8	5,7	1,2	2,0	53,7	48,6	64,0	67,4
Lithuania								
Luksemburg ^a	0,9	0,4	.	.	22,9	17,4	.	.
Luxembourg ^a								
Łotwa	4,5	3,0	0,7	0,8	54,2	52,8	56,3	58,1
Latvia								
Malta	0,4	0,2	0,0	0,1	27,8	23,6	9,5	58,9
Malta								
Niderlandy ^a	25,2	7,9	7,8	9,6	23,6	17,2	22,3	36,2
Netherlands ^a								
Niemcy ^a	185,8	76,2	.	.	28,0	19,2	.	.
Germany ^a								
Polska	55,3	37,6	7,8	9,9	43,4	38,9	50,0	65,2
Poland								
Portugalia ^a	19,6	15,9	1,9	1,8	44,4	44,3	39,4	52,5
Portugal ^a								
Republika Czeska	20,8	9,7	7,4	3,7	34,6	28,5	39,8	49,7
Czech Republic								
Rumunia	18,4	11,6	3,3	3,4	45,1	42,7	57,6	44,1
Romania								
Słowacja	9,7	7,2	1,7	0,8	43,4	41,2	53,4	47,8
Slovakia								
Słowenia	3,8	1,9	1,3	0,6	37,4	32,5	40,0	56,5
Slovenia								
Szwecja ^a	39,1	25,4	.	.	36,1	35,5	.	.
Sweden ^a								
Węgry	23,5	10,5	5,9	7,1	47,4	34,5	66,6	69,2
Hungary								
Włochy	93,7	33,1	.	.	36,7	29,9	.	.
Italy								

^a 2003 r.

Źródło — Source: "Eurostat's New Cronos Database", Internet: <http://europa.eu.int/newcronos>.

AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA ECONOMIC ACTIVITY

TABL. 22 (174). **KOBIETY AKTYWNE ZAWODOWO^a W 2005 R. — na podstawie BAEL**
ECONOMICALLY ACTIVE WOMEN^a IN 2005 — on the LFS basis

Kraje	Ogółem Total	Pracujące Employed	Bezrobotne Unemployed	Ogółem Total	Pracujące Employed	Bezrobotne Unemployed	Countries
	w tysiącach in thousands			w % aktywnych zawodowo ^b in % economic activity ^b			
Austria ^c	1779	1683	96,6	45,2	45,0	49,5	Austria ^c
Belgia ^d	1925	1753	171	43,4	43,1	47,0	Belgium ^d
Bułgaria	1540	1389	152	46,5	46,6	45,5	Bulgaria
Cypr	161	151	10,4	43,8	43,4	53,3	Cyprus
Dania	1351	1277	73,9	47,0	46,7	51,7	Denmark
Estonia	330	307	23,3	50,0	50,6	44,6	Estonia
Finlandia	1270	1158	109	48,1	47,8	49,5	Finland
Francja ^c	12676	11276	1401	46,2	45,6	51,4	France ^c
Grecja	1976	1676	300	40,8	38,2	64,2	Greece
Hiszpania	8634	7584	1050	41,3	40,0	54,9	Spain
Irlandia	852	819	32,4	42,3	42,5	37,9	Ireland
Litwa	789	723	65,8	49,1	49,1	49,5	Lithuania
Łotwa	548	502	46,2	48,3	48,5	46,6	Latvia
Malta ^c	49,1	44,8	4,4	30,9	30,1	38,3	Malta ^c
Niderlandy	3748	3538	210	45,1	44,9	48,6	Netherlands
Niemcy	18441	16432	2009	44,8	44,9	43,8	Germany
Polska^e	7799	6306	1493	45,4	44,7	49,0	Poland^e
Portugalia	2581	2357	224	46,5	46,0	53,1	Portugal
Republika Czeska	2282	2059	223	44,1	43,2	54,4	Czech Republic
Rumunia	4420	4135	284	44,9	45,2	40,3	Romania
Słowacja ^f	1187	983	204	44,9	44,4	47,7	Slovakia ^f
Słowenia	463	435	28,0	46,1	45,9	48,3	Slovenia
Szwecja	2161	2038	123	47,7	47,8	45,6	Sweden
Węgry	1930	1785	145	45,9	45,7	47,7	Hungary
W. Brytania	13663	13104	558	46,3	46,5	41,3	United Kingdom
Włochy	9811	8825	986	40,0	39,0	52,2	Italy

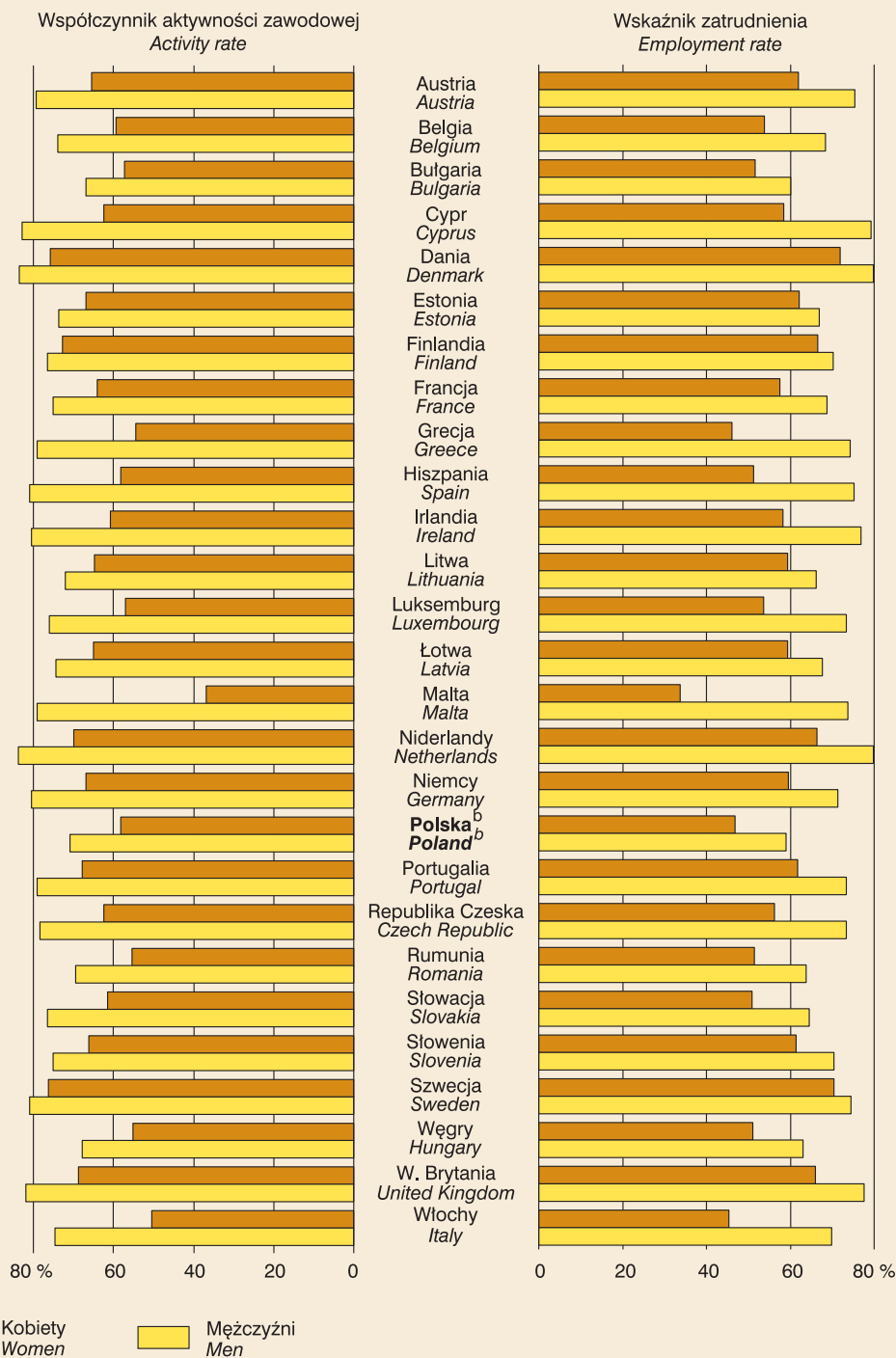
^a Dane dotyczą osób w wieku 15 lat i więcej z wyjątkiem: Danii — 15—66 lat, Estonii, Finlandii, Łotwy i Węgier — 15—74 lata, Hiszpanii i W. Brytanii — 16 lat i więcej, Niderlandów — 15—64 lata, Szwecji — 16—64 lata. ^b Odpowiednio: ogółem, pracujących, bezrobotnych. ^c 2004 r. ^d 2003 r. ^e Przeciętne w roku; w przypadku bezrobotnych dane dotyczą osób w wieku 15—74 lata. ^f Bez osób na urlopie wychowawczym.

^a Data concern persons aged 15 and more excluding: for Denmark — 15—66 years, for Estonia, Finland, Latvia and Hungary — 15—74 years, Spain and United Kingdom — 16 years and more, for Netherlands — 15—64 years, for Sweden — 16—64 years. ^b Respectively: total economic activity, employment, unemployment. ^c 2004. ^d 2003. ^e Annual averages; in case unemployed persons data concern persons aged 15—74. ^f Excluding persons on child-care leave.

Źródło — Source: "LABORSTA. Data base on labour statistics", Internet: <http://laborsta.ilo.org>; "Labour Force Statistics 1985—2005", OECD, Paris 2006.

**WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ ORAZ WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA WEDŁUG PŁCI
W 2005 R. – na podstawie BAEL^a**

ACTIVITY RATE AND EMPLOYMENT RATE BY SEX IN 2005 – on the LFS basis^a

a Dane dotyczą ludności w wieku 15-64 lata. b Przeciętne w roku.
a Data concern population aged 15-64. b Annual averages.

Źródło – Source: "Eurostat's New Cronos Database", Internet: <http://europa.eu.int/newcronos>.

TABL. 23 (175). **STOPA BEZROBOCIA WEDŁUG PŁCI — na podstawie BAEL**
UNEMPLOYMENT RATE BY SEX — on the LFS basis

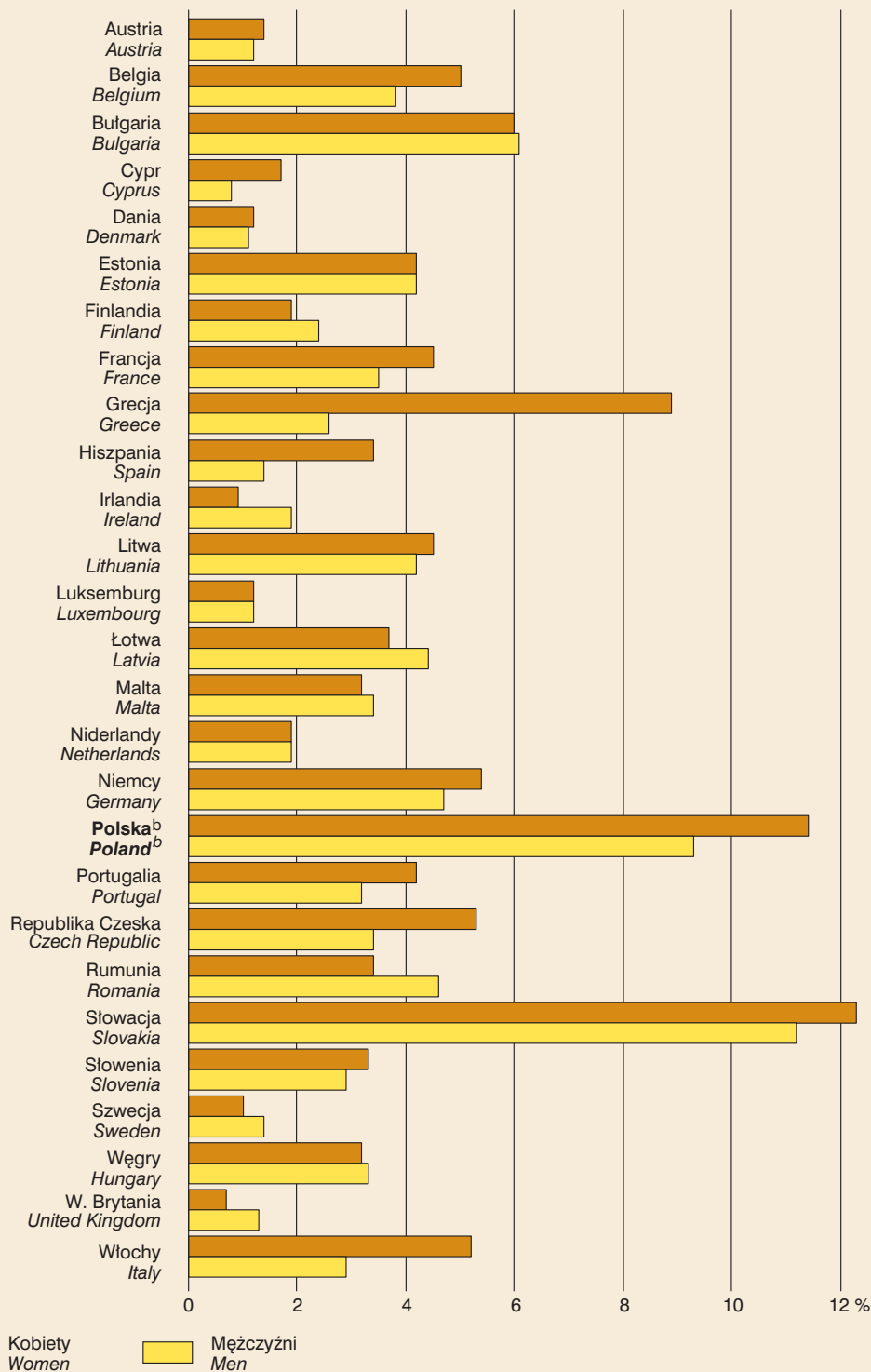
Kraje	1995		2005		Countries
	kobiety women	mężczyźni men	kobiety women	mężczyźni men	
	w % in %				
Austria	4,3	3,2	5,4 ^a	4,5 ^a	Austria
Belgia	12,2	7,3	9,5	7,6	Belgium
Bułgaria	.	.	9,8	10,3	Bulgaria
Cypr	.	.	6,5	4,4	Cyprus
Dania	8,6	5,6	5,5	4,6	Denmark
Estonia ^b	8,9	10,5	7,1	8,8	Estonia ^b
Finlandia	15,1	15,3	8,6	8,1	Finland
Francja	13,8	9,7	11,1 ^a	9,0 ^a	France
Grecja ^b	15,4	6,7	15,2	5,8	Greece ^b
Hiszpania ^b	30,8	18,0	12,2	7,0	Spain ^b
Irlandia	12,2	12,1	3,8	4,6	Ireland
Litwa	.	.	8,3	8,2	Lithuania
Łotwa ^b	20,3 ^c	21,0 ^c	8,4	9,0	Latvia ^b
Malta	.	.	9,4	6,6	Malta
Niderlandy	8,7	5,9	5,6	4,9	Netherlands
Niemcy ^b	12,0	9,0	11,0	11,0	Germany ^b
Polska^{bd}	14,7	12,1	19,1	16,6	Poland^{bd}
Portugalia ^b	8,1	6,3	8,7	6,7	Portugal ^b
Republika Czeska	4,8 ^e	3,4 ^e	9,8	6,5	Czech Republic
Rumunia ^b	8,6	7,5	6,4	7,7	Romania ^b
Słowacja ^e	13,8	12,6	17,2	15,3	Slovakia ^e
Słowenia	7,0	7,7	6,1	5,5	Slovenia
Szwecja ^b	6,9	8,5	5,7	6,2	Sweden ^b
Węgry ^b	8,7	10,7	7,5	7,0	Hungary ^b
W. Brytania	6,8	10,1	4,0	5,0	United Kingdom
Włochy ^b	15,2	8,9	10,1	6,1	Italy ^b

^a 2004 r. ^b Dane za lata 2005 lub 2004 nie są w pełni porównywalne z danymi za lata 1995 lub 1996. ^c 1996 r. ^d Przeciętne w roku; dane za 1995 r. dotyczą bezrobotnych w wieku 15 lat i więcej, za 2005 r. — bezrobotnych w wieku 15—74 lata. ^e Bez osób na urlopiach wychowawczych.

^a 2004. ^b Data for years 2005 or 2004 not strictly comparable to those for years 1995 or 1996. ^c 1996. ^d Annual averages; data for year 1995 concern unemployed persons aged 15 and more, for year 2005 — unemployed persons aged 15—74. ^e Excluding persons on child-care leave.

Źródło — Source: "LABORSTA. Data base on labour statistics", Internet: <http://laborsta.ilo.org>.

STOPA BEZROBOCIA DŁUGOOKRESOWEGO^a WEDŁUG PŁCI W 2005 R. – na podstawie BAEL
LONG - TERM UNEMPLOYMENT RATE^a BY SEX IN 2005 – on the LFS basis

^a Bezrobotni poszukujący pracy 12 miesięcy i więcej. ^b Przeciętne w roku; dane dotyczą osób w wieku 15-74 lata.
^a Unemployed persons who were seeking work for period 12 months and more. ^b Annual averages; data concern persons aged 15-74.
 Źródło – Source: "Eurostat's New Cronos Database", Internet: <http://europa.eu.int/newcronos>.

TABL. 24 (176). **KOBIETY PRACUJĄCE WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI — na podstawie BAEL**
EMPLOYED WOMEN BY KIND OF ACTIVITY — on the LFS basis

Kraje Countries	Lata Years	Rolnictwo, leśnictwo i rybacktwo Agriculture, forestry and fishing	Przemysł i budownictwo Industry and con- struction	Usługi ^a Services ^a	Rolnictwo, leśnictwo i rybacktwo Agriculture, forestry and fishing	Przemysł i budownictwo Industry and con- struction	Usługi ^a Services ^a
		w odsetkach in percent			w % ogółu pracujących w danym rodzaju działalności in % of total employed persons of a given kind of activity		
Austria	1995	8,5	16,5	75,0	48,8	21,9	52,5
Austria	2005	5,6	12,9	81,6	45,7	21,2	55,1
Belgia	1995	2,1	13,6	84,4	31,1	19,2	48,9
Belgium	2005	1,5 ^b	11,3	87,2	31,6 ^b	19,9	51,9
Bułgaria	1995						
Bulgaria	2005	6,8	28,9	64,3	35,7	39,3	52,7
Cypr	1995 ^c	10,4	17,8	71,8	38,4	27,6	44,1
Cyprus	2005	3,5	10,6	86,0	32,1	19,0	52,3
Dania	1995	2,5	15,0	82,5	25,7	24,7	53,4
Denmark	2005	1,6 ^b	12,4 ^d	85,5	25,1 ^b	24,4 ^d	54,8
Estonia	1995	7,8	26,6	65,7	36,7	37,5	57,1
Estonia	2005 ^e	3,5	24,2	72,3	33,2	36,0	60,2
Finlandia	1995	5,7	14,3	80,1	33,5	25,0	57,9
Finland	2005	2,9	12,4	84,6	29,3	23,3	58,1
Francja	1995						
France	2005	2,4	12,2	85,4	29,0	23,0	54,5
Grecja	1995	23,9	13,9	62,2	41,9	21,5	39,6
Greece	2005 ^e	13,9	10,0	76,1	42,8	17,0	44,7
Hiszpania	1995	7,0	14,0	79,0	27,1	15,9	44,2
Spain	2005 ^e	3,6	12,4	84,1	26,9	16,7	51,7
Irlandia	1995	3,2	17,6	79,2	10,4	23,5	49,5
Ireland	2005	1,3	12,3	86,4	9,7	18,7	55,3
Litwa	1995 ^c	16,5	20,6	62,9	34,8	36,7	65,8
Lithuania	2005	11,4	20,8	67,8	39,7	35,1	58,5
Łotwa	1996	13,3	20,0	66,6	37,1	35,3	57,5
Latvia	2005 ^e	8,1	16,2 ^d	74,8	32,6	30,3 ^d	58,6
Malta	1995						
Malta	2005	0,7	17,2 ^d	82,4	10,0	18,0 ^d	37,5
Niderlandy	1995	2,1	9,4	88,4	24,2	17,1	48,9
Netherlands	2005	2,0	8,3	89,7	29,5	18,8	52,6
Niemcy	1995	3,1	20,1	76,8	40,2	23,5	52,9
Germany	2005 ^e	1,7	16,1	82,2	32,8	24,3	54,4
Polska^f	1995	22,5	21,0	56,5	45,0	29,7	56,4
Poland^f	2005^e	16,6	17,1	66,2	42,8	26,2	55,4
Portugalia	1995	12,6	22,7	64,7	48,7	31,5	50,6
Portugal	2005 ^e	12,9	18,6	68,5	50,2	28,0	54,7
Republika Czeska	1995	5,5	30,8	63,7	36,5	32,3	54,2
Czech Republic	2005 ^g	2,8	26,5	70,8	30,7	29,0	54,1
Rumunia	1996	42,4	25,5	32,1	50,6	36,7	47,6
Romania	2005	33,0 ^b	24,8	42,2	46,5 ^b	36,9	50,9
Słowacja ^g	1995	6,4	28,6	65,1	30,8	32,7	55,6
Slovakia ^g	2005	2,6	25,2	72,2	24,6	28,9	56,6
Słowenia	1995	10,8 ^b	33,5	55,3	47,8 ^b	36,1	55,3
Slovenia	2005	9,0	25,3	65,3	47,0	31,3	55,7
Szwecja	1995	1,6	11,7	86,6	25,0	21,9	58,9
Sweden	2005	0,9	9,3	89,7	22,1	20,1	56,5
Węgry	1995	4,7	24,8	70,6	25,7	33,7	52,6
Hungary	2005 ^e	2,7	21,2	76,1	25,1	30,0	55,6
W. Brytania	1995	1,2	14,0	84,8	26,6	22,9	53,6
United Kingdom	2004	0,6	9,5	89,9	21,7	19,9	54,3
Włochy	1995	6,6	22,7	70,7	34,6	23,6	40,8
Italy	2005	3,3	17,5	79,3	30,4	22,2	47,5

^a Obejmują pozostałe sekcje NACE. ^b Bez rybackwa. ^c Szacunki. ^d Bez górnictwa. ^e Dane nie w pełni porównywalne z danymi za lata 1995 lub 1996. ^f Przeciętne w roku. ^g Bez osób na urlopiach wychowawczych.

^a Including other sections NACE. ^b Excluding fishing. ^c Estimates. ^d Excluding mining and quarrying. ^e Data not strictly comparable to those for years 1995 or 1996. ^f Annual averages. ^g Excluding persons on child-care leave.

Źródło — Source: "LABORSTA. Database on Labour Statistics", Internet: <http://laborsta.ilo.org>.

TABL. 25 (177). **KOBIETY BEZROBOTNE WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA^a**
— na podstawie BAEL
UNEMPLOYED WOMEN BY EDUCATIONAL LEVEL^a — on the LFS basis

Kraje Countries	Lata Years	Poziom wykształcenia Educational level		
		podstawowe primary	średnie secondary	wyższe tertiary
		w % ogółu bezrobotnych kobiet in % of total unemployed women		
Austria	1995	46,0 ^b	49,7	4,3
Austria	2003	35,9 ^b	56,6	7,4
Belgia	1995	52,7 ^b	35,7	11,6
Belgium	2003	38,0 ^b	41,9	20,1
Bułgaria	2004	34,8 ^b	49,0	16,2
Bulgaria				
Cypr	1995	36,7	42,6	19,3
Cyprus	2003 ^c	33,2	30,7	35,0
Dania	2004	24,4	48,2	26,5
Denmark				
Estonia	1995	12,5 ^b	64,3	23,6
Estonia	2004 ^c	13,5 ^b	63,0	22,1
Finlandia	1995	38,9 ^b	51,5	9,6
Finland	2004	34,2 ^b	44,1	21,6
Francja	2004	38,0	42,6	17,7
France				
Grecja	1995	32,3	42,7	24,3
Greece	2002 ^c	31,0	52,1	16,1
Hiszpania	1995	53,9	26,8	13,1
Spain	2003	52,1	22,1	25,0
Irlandia	1995	55,6	31,4	12,5
Ireland	2004	35,9	29,2	32,2
Litwa	2004	11,2 ^b	69,5	19,3
Lithuania				
Luksemburg	2003	46,1 ^b	37,2	16,4
Luxembourg				
Łotwa	2004	19,0 ^b	70,7	10,2
Latvia				
Malta	1995	71,3 ^b	26,3	0,9
Malta	1999	58,6 ^b	27,0	14,4
Niderlandy	1995	48,5 ^b	35,8	15,3
Netherlands	2002	45,3 ^b	38,3	15,6
Niemcy	2004	26,3 ^b	61,9	12,5
Germany				
Polska^d	1995	21,8^b	76,2^e	2,0
Poland^d	2004^c	16,2^b	75,5^e	8,3
Portugalia	1995	68,8	16,8	7,2
Portugal	2003 ^c	67,0	16,0	11,5
Republika Czeska	1995 ^f	33,6 ^b	62,7	3,6
Czech Republic	2004	25,8 ^b	71,6	2,7
Rumunia	1995	25,9	70,8	1,7
Romania	2004 ^c	23,1	67,9	8,0
Słowacja ^f	1995	31,0 ^b	66,1	3,0
Slovakia ^f	2004	24,8 ^b	70,6	4,5
Słowenia	1995	32,3 ^b	58,1	6,5
Slovenia	2004	23,3 ^b	66,7	10,0
Szwecja	1995	29,6 ^b	56,3	13,4
Sweden	2004	22,0 ^b	56,9	20,2
Węgry	1995	41,0 ^b	54,0	5,0
Hungary	2003	32,7 ^b	60,3	7,0
W. Brytania	1995	39,3 ^b	41,5	11,3
United Kingdom	2003	29,2 ^b	47,2	13,8
Włochy	1995	49,6 ^b	41,8	7,1
Italy	2002	44,1 ^b	45,6	8,8

^a Na podstawie klasyfikacji ISCED. ^b Łącznie z niepełnym podstawowym; dla Polski w 2004 r. łącznie z gimnazjalnym. ^c Dane nie w pełni porównywalne z danymi za 1995 r. ^d Przeciętne w roku; dane za 1995 dotyczą bezrobotnych w wieku 15 lat i więcej, za 2004 r. — bezrobotnych w wieku 15—74 lata. ^e Łącznie z wykształceniem zasadniczym zawodowym i policealnym. ^f Bez kobiet na urlopie wychowawczym.

^a According to the ISCED. ^b Including incomplete primary; for Poland in 2004 lower secondary. ^c Data not strictly comparable to those for 1995. ^d Annual averages; data for year 1995 concern unemployed persons aged 15 and more, for year 2004 — unemployed persons aged 15—74. ^e Including basic vocational and post-secondary educational level. ^f Excluding women on child-care leave.

Źródło — Source: "Key Indicators of the Labour Market Fourth edition", ILO, Geneva 2006.

TABL. 26 (178). **OSOBY W WIEKU 18—59 LAT BĘDĄCE CZŁONKAMI GOSPODARSTW DOMOWYCH, W KTÓRYCH NIKT NIE PRACUJE W 2005 R. — na podstawie BAEL**
PERSONS AGED 18—59 LIVING IN JOBLESS HOUSEHOLDS WHERE NO-ONE WORKS IN 2005 — on the LFS basis

Kraje	Kobiety Women	Mężczyźni Men	Countries
	w % ogółu osób w wieku 18—59 lat danej płci ^a in % of total persons aged 18—59 of a given sex ^a		
Austria	9,6	7,7	Austria
Belgia	15,4	11,6	Belgium
Bułgaria	13,5	12,6	Bulgaria
Cypr	6,2	4,2	Cyprus
Dania	7,8	7,7	Denmark
Estonia	7,0	10,2	Estonia
Finlandia	10,0	11,0	Finland
Francja	11,8	9,6	France
Grecja	10,7	6,4	Greece
Hiszpania	7,2	6,2	Spain
Irlandia	9,8	7,2	Ireland
Litwa	6,4	6,9	Lithuania
Luksemburg	8,1	5,4	Luxembourg
Łotwa	7,6	8,7	Latvia
Malta	9,9	6,5	Malta
Niderlandy	9,0	6,9	Netherlands
Niemcy	11,3	10,9	Germany
Polska	16,6	14,0	Poland
Portugalia	5,8	5,1	Portugal
Republika Czeska	9,0	5,8	Czech Republic
Rumunia	11,3	9,4	Romania
Słowacja	10,9	9,5	Slovakia
Słowenia	7,1	6,3	Slovenia
Węgry	13,1	11,6	Hungary
W. Brytania	12,8	9,2	United Kingdom
Włochy	10,8	8,3	Italy

^a We wszystkich gospodarstwach domowych.

^a In total households.

Źródło — Source: "Eurostat's New Cronos Database", Internet: <http://europa.eu.int/newcronos>.

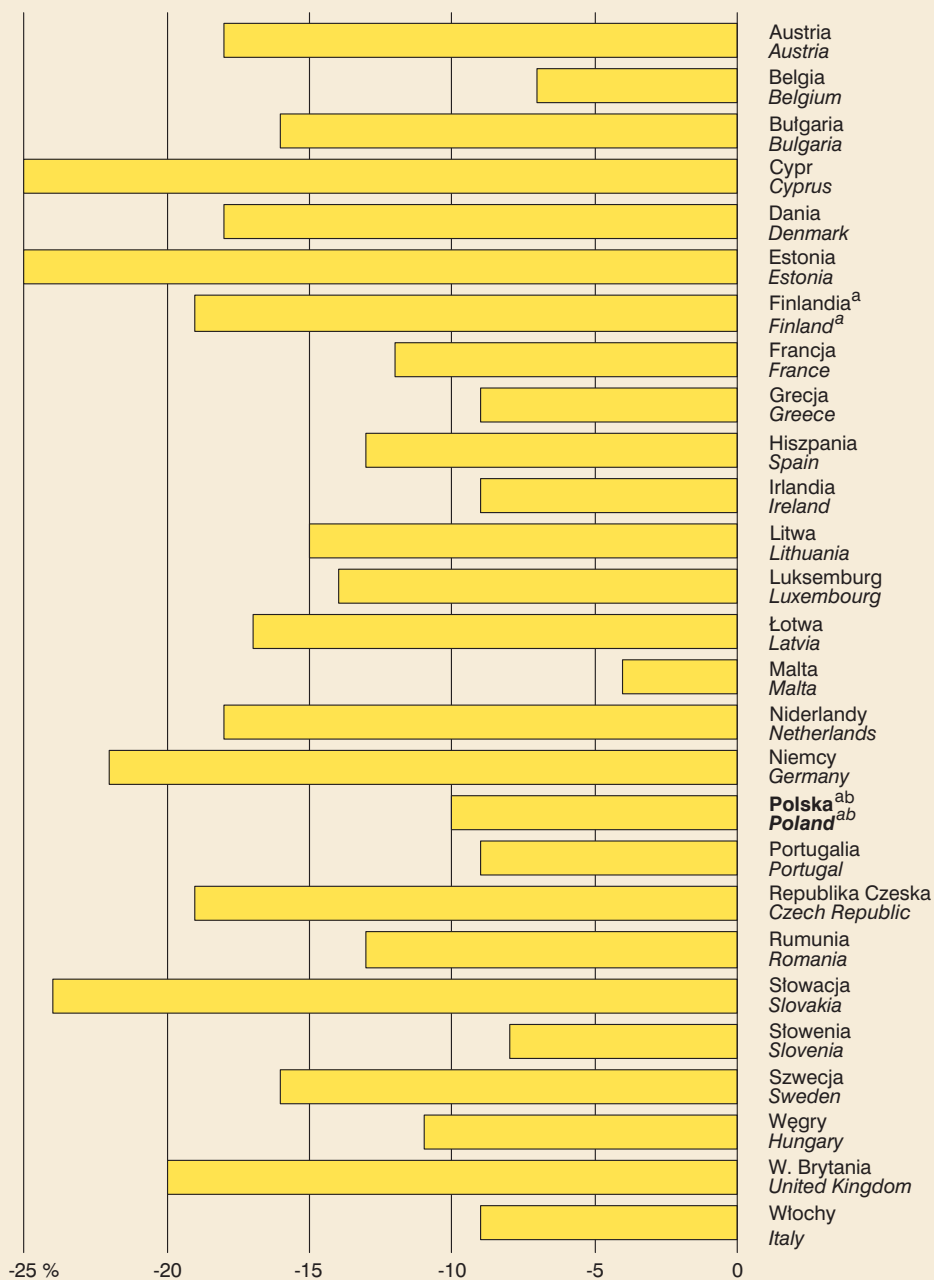
TABL. 27 (179). **PRZECIĘTNY WIEK OPUSZCZENIA RYNKU PRACY WEDŁUG PŁCI W 2005 R. — na podstawie BAEL**
AVERAGE EXIT AGE FROM THE LABOUR FORCE BY SEX IN 2005 — on the LFS basis

Kraje	Kobiety Women	Mężczyźni Men	Countries
	w wieku lat at age		
Austria	59,4	60,3	Austria
Belgia	59,6	61,6	Belgium
Bułgaria	58,4	62,4	Bulgaria
Dania	60,7	61,2	Denmark
Finlandia	61,7	61,8	Finland
Francja	59,1	58,5	France
Grecja	61,0	62,5	Greece
Hiszpania	62,8	62,0	Spain
Irlandia	64,6	63,6	Ireland
Niderlandy	61,4	61,6	Netherlands
Niemcy ^a	61,1	61,4	Germany ^a
Polska	57,4	62,0	Poland
Portugalia	63,8	62,4	Portugal
Republika Czeska	59,1	62,3	Czech Republic
Rumunia	61,5	64,7	Romania
Słowacja	57,6	61,1	Slovakia
Szwecja	63,0	64,3	Sweden
Węgry	58,7	61,2	Hungary
W. Brytania	61,9	63,4	United Kingdom
Włochy	58,8	60,7	Italy

^a 2004 r.

Źródło — Source: "Eurostat's New Cronos Database", Internet: <http://europa.eu.int/newcronos>.

**ODCHYLENIA WZGLĘDNE PRZECIĘTNYCH GODZINOWYCH WYNAGRODZEŃ BRUTTO KOBIEC
OD PRZECIĘTNYCH GODZINOWYCH WYNAGRODZEŃ BRUTTO MĘŻCZYZN W 2005 R.**
*RELATIVE DEVIATIONS OF WOMEN'S AVERAGE GROSS HOURLY WAGES AND SALARIES
FROM MEN'S AVERAGE GROSS HOURLY WAGES AND SALARIES IN 2005*

^a 2004 r. ^b Na podstawie reprezentacyjnego badania struktury wynagrodzeń za październik 2004 r.
^a 2004. ^b On the basis of sample survey structure of wages and salaries for October 2004.
Źródło – Source: "Eurostat's New Cronos Database", Internet: <http://europa.eu.int/newcronos>.

TABL. 28 (180). WSKAŹNIK ZAGROŻENIA UBÓSTWEM WEDŁUG PŁCI W 2005 R.
AT-RISK-OF-POVERTY RATE BY SEX IN 2005

Kraje	Kobiety Women	Mężczyźni Men	Kobiety Women	Mężczyźni Men	Countries
	bez uwzględnienia w dochodach transferów społecznych ^a before social transfers ^a		po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych ^b after social transfers ^b		
	w % danej płci in % of a given sex				
Austria	25	23	13	11	Austria
Belgia	29	27	15	14	Belgium
Bułgaria ^c	18	15	15	12	Bulgaria ^c
Cypr	23	20	18	15	Cyprus
Dania	32	29	12	12	Denmark
Estonia	25	23	19	17	Estonia
Finlandia	29	27	13	11	Finland
Francja	27	25	14	12	France
Grecja	24	21	21	18	Greece
Hiszpania	25	23	21	19	Spain
Irlandia	34	30	21	19	Ireland
Litwa	27	25	21	20	Lithuania
Luksemburg	23	23	13	13	Luxembourg
Łotwa	27	24	20	18	Latvia
Malta	22	20	16	14	Malta
Niderlandy	22	21	11	11	Netherlands
Niemcy	25	22	14	12	Germany
Polska	29	31	20	21	Poland
Portugalia	27	26	21	20	Portugal
Republika Czeska	22	20	11	10	Czech Republic
Rumunia ^d	23	22	18	17	Romania ^d
Słowacja	22	22	13	13	Slovakia
Słowenia	27	25	14	11	Slovenia
Szwecja	30	27	10	9	Sweden
Węgry	29	30	13	14	Hungary
W. Brytania	32	29	19	18	United Kingdom
Włochy	25	22	21	17	Italy

^a Wskaźnik zagrożenia ubóstwem bez uwzględnienia w dochodach transferów społecznych jest obliczany jako procent osób, których dochód ekwiwalentny do dyspozycji, łącznie z emeryturami i rentami rodzinnymi, a bez uwzględnienia w nim pozostałych transferów społecznych jest niższy od granicy ubóstwa ustalonej na poziomie 60% mediany ekwiwalentnych dochodów do dyspozycji w danym kraju. ^b Wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych jest obliczany jako procent osób, których dochód ekwiwalentny do dyspozycji po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych jest niższy od granicy ubóstwa ustalonej na poziomie 60% mediany ekwiwalentnych dochodów do dyspozycji w danym kraju. ^c 2002 r. ^d 2003 r.

^a At-risk-of-poverty rate before social transfers is calculated as the share of persons with an equivalised disposable income, including pensions, before other social transfers below the risk-of-poverty threshold, which is set at 60% of the national median equivalised disposable income. ^b At-risk-of-poverty rate after social transfers is calculated as the share of persons with an equivalised disposable income after social transfers below the risk-of-poverty threshold, which is set at 60% of the national median equivalised disposable income. ^c 2002. ^d 2003.

Źródło — Source: "Eurostat's New Cronos Database", Internet: <http://europa.eu.int/newcronos>.

BUDŻET CZASU TIME USE

TABL. 29 (181). PRZECIĘTNY CZAS POŚWIĘCONY NA ZAJĘCIA I PRACE DOMOWE PRZYPADAJĄCY NA 1 OSOBĘ W WIEKU 20—74 LATA WEDŁUG PŁCI^a
AVERAGE BREAKDOWN OF HOUSEHOLD AND FAMILY CARE PER PERSON AGED 20—74 BY SEX^a

Kraje Countries	Ogółem w godzinach i minutach Total in hours and minutes	Przygotowanie posiłków Food preparation	Zmywanie naczyń Dish washing	Sprzątanie i utrzymanie czystości Cleaning and others upkeep	Pranie, prasowanie i rękodzieło Laundry, ironing, handicraft	Ogrodnictwo Gardening	Budowa, remonty i naprawy Construction and repairs	Zakupy i korzystanie z usług Shopping and services	Opieka nad dziećmi Childcare	Inne prace domowe Other domestic activities	w % ogółem in % of total	
Kobiety Women												
Belgia Belgium	4.32	22	8	21	14	2	2	13	13	5		
Estonia Estonia	5.02	26	9	18	12	5	1	10	10	9		
Finlandia Finland	3.56	23	6	21	12	3	2	14	12	7		
Francja France	4.30	25	7	26	11	3	1	14	10	3		
Hiszpania Spain	4.55	27	10	21	11	1	0	12	10	8		
Litwa Lithuania	4.29	29	8	22	9	6	1	8	9	8		
Łotwa Latvia	3.56	28	9	18	9	9	0	9	9	9		
Niemcy Germany	4.11	20	8	21	12	4	1	15	10	9		
Polska Poland	4.45	32	10	17	9	3	1	10	14	4		
Słowenia Slovenia	4.58	29	9	19	11	8	1	7	10	6		
Szwecja Sweden	3.42	23	10	14	10	4	2	13	13	11		
Węgry Hungary	4.58	29	10	16	11	6	1	8	12	7		
W. Brytania United Kingdom	4.15	22	7	20	11	3	2	15	13	7		
Włochy Italy	5.20	25	11	28	11	2	0	11	9	3		
Mężczyźni Men												
Belgia Belgium	2.38	14	6	13	2	11	15	17	12	10		
Estonia Estonia	2.48	13	4	21	2	7	20	12	7	14		
Finlandia Finland	2.16	15	3	26	1	4	15	20	8	8		
Francja France	2.22	13	4	16	1	13	23	19	6	5		
Hiszpania Spain	1.37	20	4	13	1	9	6	20	13	14		
Litwa Lithuania	2.09	16	3	30	2	9	13	10	5	12		
Łotwa Latvia	1.50	14	4	25	1	15	15	10	4	12		
Niemcy Germany	2.21	12	6	18	2	7	13	20	7	15		
Polska Poland	2.22	18	4	20	1	9	13	15	11	9		
Słowenia Slovenia	2.40	11	2	20	1	20	15	10	7	14		
Szwecja Sweden	2.29	17	7	13	3	7	13	15	11	14		
Węgry Hungary	2.40	9	3	18	1	20	11	10	9	19		
W. Brytania United Kingdom	2.18	19	7	14	3	9	12	17	9	10		
Włochy Italy	1.35	12	5	15	0	16	6	23	12	11		

^a Na podstawie ostatnich dostępnych wyników badań przeprowadzonych w poszczególnych krajach w latach 1998—2004 (dla Polski — na podstawie wyników badania „Badanie budżetu czasu ludności”, przeprowadzonego w okresie I VI 2003 r.—31 V 2004 r.).

^a On the basis of the results of last surveys conducted in particular countries in period 1998—2004 (for Poland — on the basis of results of the "Time Use Survey", conducted from I VI 2003 to 31 V 2004).

Zródło — Source: "Statistics in Focus" 4/2006, European Communities 2006, www.europa.eu.int/comm/eurostat.

TABL. 30 (182). **PRZECIĘTNY CZAS WOLNY PRZYPADAJĄCY NA 1 OSOBĘ W WIEKU 20—74 LATA WEDŁUG PŁCI^a**
AVERAGE BREAKDOWN OF FREE TIME ACTIVITIES PER PERSON AGED 20—74 BY SEX^a

Kraje Countries	Ogółem w godzinach i minutach Total in hours and minutes	Telewizja i wideo Television and video	Spotkania towarzyskie Socialising	Czytanie Reading	Sport Sports	Odpoczynek Resting	Hobby i gry Hobbies and games	Dobrowolna praca w organi- zacjach i pomoc Volunteer work and help	Uczestnictwo w rozrywce i kulturze Entertain- ment and culture	Inne czynności Other activities
		w % ogółem in % of total								

**Kobiety
Women**

Belgia Belgium	4.50	45	17	9	5	10	5	3	3	3
Estonia Estonia	4.35	48	13	14	6	6	2	5	2	4
Finlandia Finland	5.16	39	17	15	9	6	4	5	2	3
Francja France	4.06	47	18	9	9	2	5	6	2	2
Hiszpania Spain	4.26	40	18	5	14	10	3	5	2	3
Litwa Lithuania	3.45	53	14	10	6	6	1	5	1	4
Łotwa Latvia	4.07	47	14	12	8	8	2	4	2	3
Niemcy Germany	5.19	32	22	12	8	6	8	5	4	3
Polska Poland	4.31	46	18	9	6	4	3	5	1	8
Słowenia Slovenia	4.27	39	21	9	10	11	3	2	1	4
Szwecja Sweden	4.57	34	23	12	8	8	6	4	2	3
Węgry Hungary	4.38	55	14	8	5	8	3	3	1	3
W. Brytania United Kingdom	4.53	44	20	9	4	8	5	5	2	3
Włochy Italy	4.05	36	20	6	9	13	3	6	2	5

**Mężczyźni
Men**

Belgia Belgium	5.22	44	13	10	7	8	8	3	3	4
Estonia Estonia	5.28	48	11	12	9	7	3	5	2	3
Finlandia Finland	5.55	41	14	12	10	7	6	4	2	4
Francja France	4.44	45	15	8	13	2	6	6	2	3
Hiszpania Spain	5.16	38	18	5	17	8	7	2	2	3
Litwa Lithuania	4.47	54	12	8	7	5	4	5	1	4
Łotwa Latvia	4.45	48	12	9	11	8	4	4	2	2
Niemcy Germany	5.46	34	18	11	8	5	12	5	4	3
Polska Poland	5.21	48	16	6	8	5	5	5	1	6
Słowenia Slovenia	5.32	40	18	7	11	10	5	3	2	4
Szwecja Sweden	5.17	37	18	10	10	7	9	4	2	3
Węgry Hungary	5.29	51	15	8	6	8	4	4	2	2
W. Brytania United Kingdom	5.20	49	16	8	6	5	8	3	2	3
Włochy Italy	5.05	37	19	7	12	10	7	3	2	3

^a Na podstawie ostatnich dostępnych wyników badań przeprowadzonych w poszczególnych krajach w latach 1998—2004 (dla Polski — na podstawie wyników badania „Badanie budżetu czasu ludności”, przeprowadzonego w okresie 1 VI 2003 r.—31 V 2004 r.).

^a On the basis of the results of last surveys conducted in particular countries in period 1998—2004 (for Poland — on the basis of results of the “Time Use Survey”, conducted from 1 VI 2003 to 31 V 2004).

Źródło — Source: “Statistics in Focus” 4/2006, European Communities 2006, www.europa.eu.int/comm/eurostat.

KOBIETY W ORGANACH PRZEDSTAWICIELSKICH

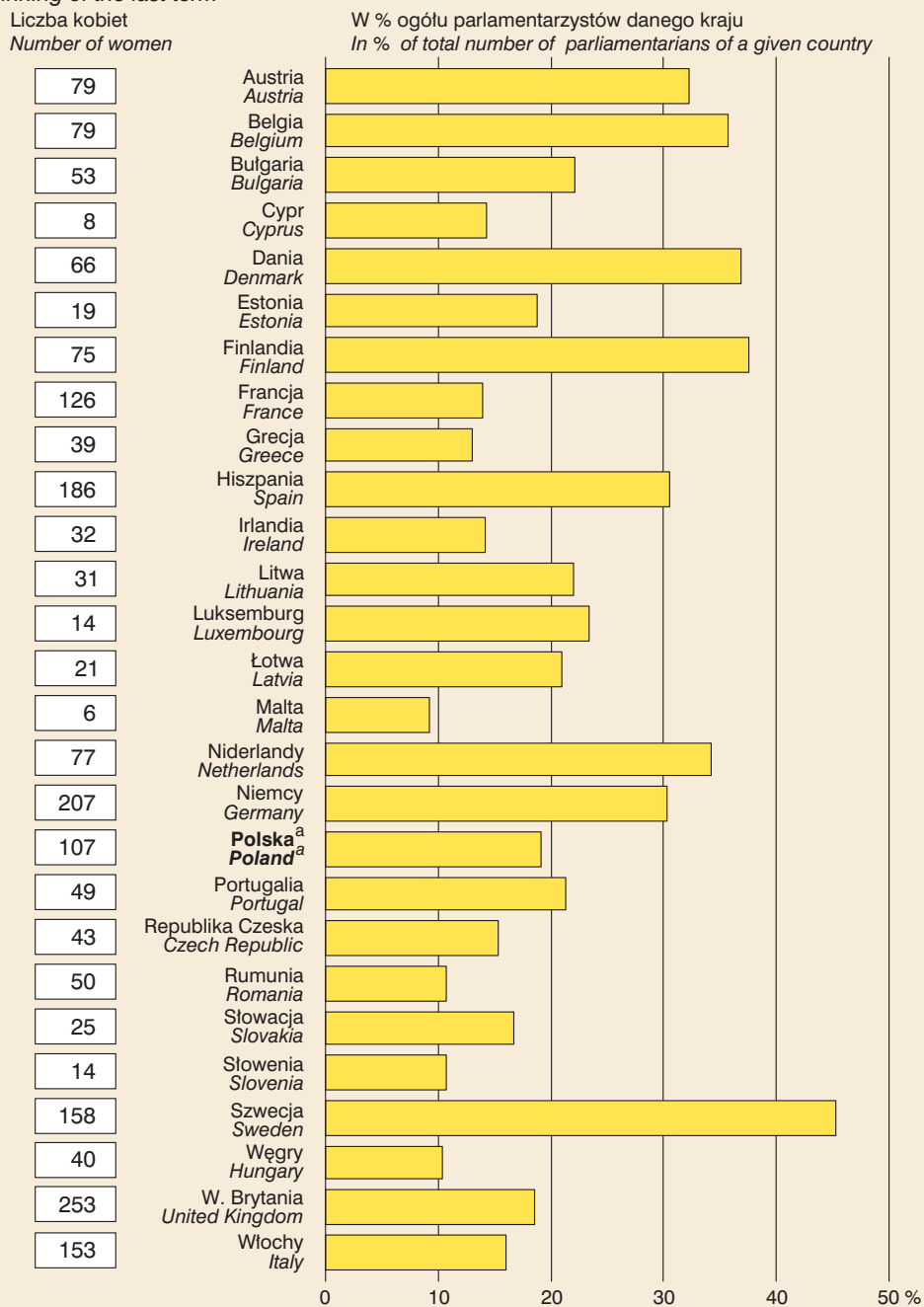
WOMEN IN REPRESENTATIVE ORGANS

KOBIETY W PARLAMENTACH KRAJOWYCH

Stan na początku ostatniej kadencji

WOMEN IN NATIONAL PARLIAMENTS

As of the beginning of the last term

^a Stan w dniu 19 X 2005 r.: dane dotyczą V kadencji Sejmu RP oraz VI kadencji Senatu RP.
^a As of 19 X 2005; data concern V term of the Sejm RP and VI term of the Senat RP.

Źródło – Source: "PARLINE Database", Internet: <http://www.ipu.org/parline-e/parlinesearch.asp>

TABL. 31 (183). **KOBIETY W PARLAMENCIE EUROPEJSKIM W 2004 R.**

Stan na początku kadencji

WOMEN IN THE EUROPEAN PARLIAMENT IN 2004

As of the beginning of the term

Kraje	Mandaty zdobyte przez kobiety <i>Number of mandates won by women</i>		Countries
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	w % ogółu mandatów danego kraju <i>in % of total mandates of a given country</i>	
Unia Europejska^a	222	30,3	European Union^a
Austria	6	33,3	Austria
Belgia	7	29,2	Belgium
Cypr	—	x	Cyprus
Dania	5	35,7	Denmark
Estonia	3	50,0	Estonia
Finlandia	5	35,7	Finland
Francja	33	42,3	France
Grecja	7	29,2	Greece
Hiszpania	18	33,3	Spain
Irlandia	5	38,5	Ireland
Litwa	5	38,5	Lithuania
Luksemburg	3	50,0	Luxembourg
Łotwa	2	22,2	Latvia
Malta	—	x	Malta
Niderlandy	12	44,4	Netherlands
Niemcy	32	32,3	Germany
Polska	7	13,0	Poland
Portugalia	6	25,0	Portugal
Republika Czeska	5	20,8	Czech Republic
Słowacja	5	35,7	Slovakia
Słowenia	3	42,9	Slovenia
Szwecja	10	52,6	Sweden
Węgry	9	37,5	Hungary
W. Brytania	20	25,6	United Kingdom
Włochy	14	17,9	Italy

^a Bez Bułgarii i Rumunii.

^a Excluding Bulgaria and Romania.

Źródło — Source: http://www.europarl.europa.eu/news/public/default__pl.htm.

DZIAŁ I. DANE DEMOGRAFICZNE

CHAPTER I. DEMOGRAPHIC DATA

		Tabl. Table	Str. Page
Uwagi do działu	Notes to the chapter	x	54
Ludność według płci	Population by sex	wykres chart	55
Ludność według płci	Population by sex	1	55
Ludność według płci i województw w 2005 r.	Population by sex and voivodship in 2005 . . .	2	56
Ludność według płci i deklaracji narodowościowej w 2002 r.	Population by sex and nationality declaration in 2002	wykres chart	56
Ludność według płci i wieku w 2005 r.	Population by sex and age in 2005	wykres chart	57
Kobiety według wieku w 2005 r.	Females by age in 2005	3	58
Kobiety w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym	Working and non-working age females	4	59
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym według płci	Non-working age population per 100 persons of working age by sex	5	60
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym według płci i województw w 2005 r.	Non-working age population per 100 persons of working age by sex and voivodship in 2005	wykres chart	60
Płodność kobiet	Female fertility	6	61
Współczynniki reprodukcji ludności	Reproduction rates of population	7	61
Płodność kobiet i współczynnik dzietności według województw w 2005 r.	Female fertility and total fertility rate by voivodship in 2005	wykres chart	61
Urodzenia według płci	Births by sex	8	62
Urodzenia żywe na 1000 ludności według płci i województw w 2005 r.	Live births per 1000 population by sex and voivodship in 2005	wykres chart	62
Urodzenia według kolejności urodzenia dziecka i wieku matki	Births by birth order and age of mother	9	63
Urodzenia według kolejności urodzenia dziecka i poziomu wykształcenia matki w 2005 r.	Births by birth order and educational level of mother in 2005	10	64
Mediana wieku matek według kolejności urodzenia dziecka i poziomu wykształcenia matki	Median age of mothers by birth order and educational level of mother	11	65
Urodzenia żywe według głównego źródła utrzymania matki i kolejności urodzenia dziecka	Live births by main source of maintenance of mother and birth order	12	65
Zgony kobiet	Deaths of females	13	66
Zgony na 1000 ludności według płci	Deaths per 1000 population by sex	14	67
Zgony na 100 tys. ludności według płci i przyczyn	Deaths per 100 thous. population by sex and causes	15	68
Zgony według płci i województw w 2005 r.	Deaths by sex and voivodship in 2005	wykres chart	69
Zamachy samobójcze kobiet	Suicides of females	16	70
Przeciętne dalsze trwanie życia według płci i wieku	Life expectancy by sex and age	wykres chart	70
Przeciętne dalsze trwanie życia według płci i wieku	Life expectancy by sex and age	17	71
Przeciętne trwanie życia osób w wieku 0 lat w 2005 r. według płci i województw	Expectation of life at birth in 2005 by sex and voivodship	wykres chart	71
Prognozowana liczba kobiet do 2030 r.	Projection of females until 2030	18	71
Prognoza ludności dla 2030 r. według płci i wieku	Population projection for 2030 by sex and age	wykres chart	72
Migracje wewnętrzne kobiet na pobyt stały według wieku	Internal migration of females for permanent residence by age	19	72

	Tabl. Table	Str. Page
Saldo migracji wewnętrznych ludności na pobyt stały według płci	<i>Net internal migration of population for permanent residence by sex . . . . .</i>	20 73
Migracje zagraniczne kobiet na pobyt stały według wieku	<i>International migration of females for permanent residence by age . . . . .</i>	21 73
Saldo migracji zagranicznych ludności na pobyt stały według płci	<i>Net international migration of population for permanent residence by sex . . . . .</i>	22 73
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności według płci i województw w 2005 r.	<i>Net internal and international migration for permanent residence per 1000 population by sex and voivodship in 2005 . . . . .</i>	wykres chart 74
Migracje zagraniczne kobiet na pobyt stały według kontynentów i krajów	<i>International migration of females for permanent residence by continents and countries . . . . .</i>	23 75

DZIAŁ 2. ZDROWIE

Uwagi do działu	<i>Notes to the chapter . . . . .</i>	x 78
Samoocena stanu zdrowia ludności według płci i wieku	<i>Perceived health by sex and age . . . . .</i>	1 (24) 79
Samoocena stanu zdrowia ludności według płci	<i>Perceived health by sex . . . . .</i>	wykres chart 79
Kobiety niepełnosprawne według wieku	<i>Disabled females by age . . . . .</i>	2 (25) 80
Niepełnosprawni na 1000 ludności według wieku i płci	<i>Disabled persons per 1000 population by age and sex . . . . .</i>	3 (26) 80
Niepełnosprawni na 1000 ludności według płci i województw w 2002 r.	<i>Disabled persons per 1000 population by sex and voivodship in 2002 . . . . .</i>	wykres chart 81
Kobiety niepełnosprawne według kategorii i stopnia niepełnosprawności w 2002 r.	<i>Disabled females by category and level of disability in 2002 . . . . .</i>	4 (27) 81
Ludność w wieku 15 lat i więcej według płci i wagi ciała	<i>Population aged 15 and more by sex and body weight . . . . .</i>	5 (28) 82
Przeciętny wzrost ludności według płci	<i>Average height of population by sex . . . . .</i>	6 (29) 82
Palenie tytoniu przez osoby w wieku 15 lat i więcej według płci	<i>Tobacco smoking by persons aged 15 and more by sex . . . . .</i>	wykres chart 83
Palenie tytoniu przez osoby w wieku 15 lat i więcej według płci i wieku	<i>Tobacco smoking by persons aged 15 and more by sex and age . . . . .</i>	7 (30) 83
Picie alkoholu przez osoby w wieku 15 lat i więcej według płci	<i>Consumption of alcohol by persons aged 15 and more by sex . . . . .</i>	wykres chart 84
Picie alkoholu przez osoby w wieku 15 lat i więcej według płci i wieku w 2004 r.	<i>Consumption of alcohol by persons aged 15 and more by sex and age in 2004 . . . . .</i>	8 (31) 84
Średnie roczne spożycie alkoholu przez 1 osobę pijącą w wieku 15 lat i więcej według płci w 2004 r.	<i>Average annual alcohol consumption per 1 drinking person aged 15 and more by sex in 2004 . . . . .</i>	wykres chart 85
Badania profilaktyczne u kobiet w wieku 15 lat i więcej	<i>Preventive examinations of the females aged 15 and more . . . . .</i>	wykres chart 85
Badania profilaktyczne u kobiet w wieku 15 lat i więcej według wieku	<i>Preventive examinations of the females aged 15 and more by age . . . . .</i>	9 (32) 86
Porady udzielone w poradniach dla kobiet i poradniach ginekologiczno-położniczych	<i>Consultations provided in out-patient clinics for women and gynaecological-obstetric out-patient clinics . . . . .</i>	10 (33) 86
Porady udzielone w poradniach dla kobiet i poradniach ginekologiczno-położniczych na 1000 kobiet według województw w 2005 r.	<i>Consultations provided in out-patient clinics for women and gynaecological-obstetric out-patient clinics per 1000 females by voivodship in 2005 . . . . .</i>	wykres chart 86
Kobiety zarejestrowane w ambulatoryjnej opiece psychiatrycznej	<i>Females registered in out-patient psychiatric clinics . . . . .</i>	11 (34) 87
Osoby zarejestrowane w ambulatoryjnej opiece psychiatrycznej na 100 tys. ludności według płci	<i>Persons registered in out-patient psychiatric clinics per 100 thous. population by sex . . . . .</i>	wykres chart 87
Legalne zabiegi przerywania ciąży	<i>Legal abortions . . . . .</i>	12 (35) 88

CHAPTER 2. HEALTH

<i>Notes to the chapter . . . . .</i>	x	78
<i>Perceived health by sex and age . . . . .</i>	1 (24)	79
<i>Perceived health by sex . . . . .</i>	wykres chart	79
<i>Disabled females by age . . . . .</i>	2 (25)	80
<i>Disabled persons per 1000 population by age and sex . . . . .</i>	3 (26)	80
<i>Disabled persons per 1000 population by sex and voivodship in 2002 . . . . .</i>	wykres chart	81
<i>Disabled females by category and level of disability in 2002 . . . . .</i>	4 (27)	81
<i>Population aged 15 and more by sex and body weight . . . . .</i>	5 (28)	82
<i>Average height of population by sex . . . . .</i>	6 (29)	82
<i>Tobacco smoking by persons aged 15 and more by sex . . . . .</i>	wykres chart	83
<i>Tobacco smoking by persons aged 15 and more by sex and age . . . . .</i>	7 (30)	83
<i>Consumption of alcohol by persons aged 15 and more by sex . . . . .</i>	wykres chart	84
<i>Consumption of alcohol by persons aged 15 and more by sex and age in 2004 . . . . .</i>	8 (31)	84
<i>Average annual alcohol consumption per 1 drinking person aged 15 and more by sex in 2004 . . . . .</i>	wykres chart	85
<i>Preventive examinations of the females aged 15 and more . . . . .</i>	wykres chart	85
<i>Preventive examinations of the females aged 15 and more by age . . . . .</i>	9 (32)	86
<i>Consultations provided in out-patient clinics for women and gynaecological-obstetric out-patient clinics . . . . .</i>	10 (33)	86
<i>Consultations provided in out-patient clinics for women and gynaecological-obstetric out-patient clinics per 1000 females by voivodship in 2005 . . . . .</i>	wykres chart	86
<i>Females registered in out-patient psychiatric clinics . . . . .</i>	11 (34)	87
<i>Persons registered in out-patient psychiatric clinics per 100 thous. population by sex . . . . .</i>	wykres chart	87
<i>Legal abortions . . . . .</i>	12 (35)	88

	Tabl. Table	Str. Page
Zachorowania kobiet na choroby weneryczne według wieku	<i>Incidence females of venereal diseases by age</i>	13 (36) 88
Zachorowania na choroby weneryczne na 100 tys. ludności według płci i wieku	<i>Incidence of venereal diseases per 100 thous. population by sex and age . . . . .</i>	wykres chart 89
Zachorowania kobiet na AIDS według wieku	<i>Incidence females of AIDS by age . . . . .</i>	14 (37) 90
Zachorowania na AIDS na 100 tys. ludności według płci i wieku	<i>Incidence of AIDS per 100 thous. population by sex and age . . . . .</i>	15 (38) 90
Zachorowania kobiet na gruźlicę płuc według wieku	<i>Incidence females of pulmonary tuberculosis by age</i>	16 (39) 91
Zachorowania na gruźlicę płuc na 100 tys. ludności według płci i wieku	<i>Incidence of pulmonary tuberculosis per 100 thous. population by sex and age . . . . .</i>	wykres chart 91
Zachorowania kobiet na nowotwory złośliwe według wieku	<i>Incidence females of malignant neoplasms by age</i>	17 (40) 92
Zachorowania na nowotwory złośliwe na 100 tys. ludności według płci i wieku	<i>Incidence of malignant neoplasms per 100 thous. population by sex and age . . . . .</i>	wykres chart 92
Zachorowania na nowotwory złośliwe na 100 tys. ludności według płci i rodzajów nowotworów	<i>Incidence of malignant neoplasms per 100 thous. population by sex and types of neoplasms</i>	18 (41) 93
Pacjentki w zakładach długoterminowej opieki zdrowotnej	<i>Female patients of long-term health care facilities</i>	19 (42) 93
Pacjenci w zakładach długoterminowej opieki zdrowotnej na 10 tys. ludności według płci	<i>Patients of long-term health care facilities per 10 thous. population by sex . . . . .</i>	wykres chart 94
Mieszkańki domów i zakładów pomocy społecznej (łącznie z filiami)	<i>Female residents of social welfare homes and facilities (including branches) . . . . .</i>	20 (43) 94
Mieszkańcy domów i zakładów pomocy społecznej (łącznie z filiami) na 10 tys. ludności według płci	<i>Residents of social welfare homes and facilities (including branches) per 10 thous. population by sex . . . . .</i>	wykres chart 94

DZIAŁ 3. EDUKACJA I NAUKA

Uwagi do działu		
Kobiety według poziomu wykształcenia		
Kobiety na 100 mężczyzn według poziomu wykształcenia		
Kobiety i mężczyźni w wieku 15 lat i więcej według poziomu wykształcenia i wieku w 2002 r.		
Kobiety i mężczyźni w wieku 15 lat i więcej według poziomu wykształcenia i województw w 2002 r.		
Edukacja kobiet		
Edukacja kobiet według województw w roku szkolnym 2005/06		
Uczniowie i studenci według płci i wieku		
Współczynnik skolaryzacji według płci w roku szkolnym 2005/06		
Dziewczęta w placówkach wychowania przedszkolnego		
Dzieci w wieku 3—6 lat w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku 3—6 lat według płci		
Dzieci w wieku 3—6 lat w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku 3—6 lat według płci i województw w roku szkolnym 2005/06		
Kobiety w szkołach zawodowych dla młodzieży według grup kierunków kształcenia w roku szkolnym 2005/06		

CHAPTER 3. EDUCATION AND SCIENCE

Notes to the chapter	x	96
Females by educational level	1 (44)	97
Females per 100 males by educational level	wykres chart	98
Females and males aged 15 and more by educational level and age in 2002	2 (45)	99
Females and males aged 15 and more by educational level and voivodship in 2002	wykres chart	101
Education of females	3 (46)	102
Education of females by voivodship in 2005/06 school year	4 (47)	104
Pupils and students by sex and age	5 (48)	108
Enrolment rate by sex in 2005/06 school year	6 (49)	108
Females attending pre-primary education establishments	7 (50)	109
Children at age 3—6 attending pre-primary education establishments per 1000 children at age 3—6 by sex	wykres chart	109
Children at age 3—6 attending pre-primary education establishments per 1000 children at age 3—6 by sex and voivodship in 2005/06 school year	wykres chart	110
Females in vocational schools for youth by fields of education in 2005/06 school year	8 (51)	111

	Tabl. Table	Str. Page
Kobiety w szkołach zawodowych dla dorosłych według grup kierunków kształcenia w roku szkolnym 2005/06	<i>Females in vocational schools for adults by fields of education in 2005/06 school year . . . . .</i>	9 (52)
Uczniowie szkół dla dorosłych według płci i form kształcenia	<i>Students of schools for adults by sex and type of education . . . . .</i>	wykres chart 113
Kobiety w szkołach policealnych według grup kierunków kształcenia w roku szkolnym 2005/06	<i>Females in post-secondary schools by fields of education in 2005/06 school year . . . . .</i>	10 (53)
Uczniowie szkół policealnych według płci i form kształcenia	<i>Students of post-secondary schools by sex and type of education . . . . .</i>	wykres chart 114
Kobiety w szkołach wyższych	<i>Females in higher education institutions . . . . .</i>	11 (54)
Studenci szkół wyższych według płci i systemów studiów	<i>Students of higher education institutions by sex and study systems . . . . .</i>	wykres chart 115
Kobiety w szkołach wyższych według grup kierunków kształcenia w roku szkolnym 2005/06	<i>Females in higher education institutions by fields of education in 2005/06 school year . . . . .</i>	12 (55)
Pięć najbardziej popularnych wśród studentek i studentów szkół wyższych grup kierunków kształcenia w roku szkolnym 2005/06	<i>Five most popular fields of education among students of higher education institutions in 2005/06 school year . . . . .</i>	wykres chart 117
Kobiety na studiach podyplomowych	<i>Females on postgraduate studies . . . . .</i>	13 (56)
Kobiety na studiach doktoranckich	<i>Females on doctoral studies . . . . .</i>	14 (57)
Kobiety na studiach doktoranckich według dziedzin nauk	<i>Females on doctoral studies by field of sciences . . . . .</i>	15 (58)
Stopnie naukowe doktora i doktora habilitowanego nadane kobietom	<i>Number of scientific degrees awarded to women . . . . .</i>	16 (59)
Tytuły naukowe profesora nadane kobietom	<i>Number of titles of professor granted to women . . . . .</i>	17 (60)
Kobiety — członkowie Polskiej Akademii Nauk	<i>Women — members of the Polish Academy of Sciences . . . . .</i>	18 (61)
Kobiety zatrudnione w działalności badawczej i rozwojowej według grup stanowisk	<i>Women employed in research and development activity by occupation . . . . .</i>	19 (62)
Zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej według płci, grup stanowisk i województw w 2005 r.	<i>Employment in research and development activity by sex, occupation and voivodship in 2005 . . . . .</i>	wykres chart 121
Kobiety zatrudnione w działalności badawczej i rozwojowej według grup jednostek i poziomu wykształcenia w 2005 r.	<i>Women employed in research and development activity by group of units and educational level in 2005 . . . . .</i>	20 (63)

DZIAŁ 4. RODZINA I GOSPODARSTWO DOMOWE

CHAPTER 4. FAMILY AND HOUSEHOLD

Uwagi do działu	<i>Notes to the chapter . . . . .</i>	x	124
Kobiety w wieku 15 lat i więcej według stanu cywilnego faktycznego	<i>Females aged 15 and more by de facto marital status . . . . .</i>	1 (64)	125
Kobiety i mężczyźni w wieku 15 lat i więcej według stanu cywilnego faktycznego i wieku w 2002 r.	<i>Females and males aged 15 and more by de facto marital status and age in 2002 . . . . .</i>	2 (65)	126
Kobiety i mężczyźni w wieku 15 lat i więcej według stanu cywilnego faktycznego i województw w 2002 r.	<i>Females and males aged 15 and more by de facto marital status and voivodship in 2002 . . . . .</i>	wykres chart	128
Zawieranie i rozpad małżeństw	<i>Contracted and dissolved marriages . . . . .</i>	wykres chart	129
Małżeństwa zawarte i rozwiązane	<i>Marriages contracted and dissolved . . . . .</i>	3 (66)	129
Małżeństwa według województw w 2005 r.	<i>Marriages by voivodship in 2005 . . . . .</i>	wykres chart	130
Separacje małżeństw prawomocnie orzeczone	<i>Separation of marriages . . . . .</i>	4 (67)	131
Małżeństwa zawarte według wieku nowożeńców	<i>Marriages contracted by age of bridegrooms and brides . . . . .</i>	5 (68)	131

		Tabl. Table	Str. Page
Nowożeńcy według wieku	<i>Bridegrooms and brides by age . . . . .</i>	6 (69)	133
Wiek środkowy nowożeńców	<i>Median age of bridegrooms and brides . . . . .</i>	wykres chart	133
Małżeństwa zawarte według poziomu wykształcenia nowożeńców	<i>Marriages contracted by educational level of bridegrooms and brides . . . . .</i>	7 (70)	134
Małżeństwa zawarte według poprzedniego stanu cywilnego prawnego nowożeńców	<i>Marriages by previous marital status of bridegrooms and brides contracted . . . . .</i>	8 (71)	135
Rozwody według orzeczenia o winie	<i>Divorces by guilt of spouses . . . . .</i>	9 (72)	135
Rozwody według orzeczenia o winie	<i>Divorces by guilt of spouses . . . . .</i>	wykres chart	136
Rozwody według orzeczenia o winie oraz przyczyn rozpadu małżeństw	<i>Divorces by guilt of spouses as well as causes of marriage dissolution . . . . .</i>	10 (73)	136
Rozwody według wieku małżonków w momencie orzeczenia rozwodu	<i>Divorces by age of spouses at the moment of divorce confirmation . . . . .</i>	11 (74)	137
Rozwody według poziomu wykształcenia małżonków	<i>Divorces by educational level of spouses . . . . .</i>	12 (75)	138
Rozwody według liczby małoletnich dzieci w małżeństwie oraz okresu trwania małżeństwa	<i>Divorces by number of underage children in marriage and duration of marriage . . . . .</i>	13 (76)	138
Rozwody w 2005 r. według decyzji sądu o wykonywaniu władzy rodzicielskiej i opieki nad małoletnimi dziećmi	<i>Divorces by court decision on care for underage children in 2005 . . . . .</i>	14 (77)	139
Rodziny i dzieci w rodzinach	<i>Families and children in families . . . . .</i>	15 (78)	140
Rodziny z dziećmi według wieku matki w 2002 r.	<i>Families with children by age of mother in 2002 . . . . .</i>	wykres chart	141
Rodziny z dziećmi do lat 24 pozostającymi na utrzymaniu	<i>Families with dependent children up to age 24 . . . . .</i>	16 (79)	142
Rodziny i dzieci w rodzinach według województw w 2002 r.	<i>Families and children in families by voivodship in 2002 . . . . .</i>	wykres chart	143
Gospodarstwa domowe i ludność w gospodarstwach domowych	<i>Households and population in households . . . . .</i>	17 (80)	144
Gospodarstwa domowe i ludność w gospodarstwach domowych, w których kobieta jest głową gospodarstwa w 2002 r.	<i>Households and population in households, in which female is the head of household in 2002 . . . . .</i>	18 (81)	144
Gospodarstwa domowe według województw w 2002 r.	<i>Households by voivodship in 2002 . . . . .</i>	wykres chart	145
Kobiety w gospodarstwach domowych w 2002 r.	<i>Females in households in 2002 . . . . .</i>	19 (82)	146
Kobiety w gospodarstwach domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	<i>Females in households with private farm user in agriculture . . . . .</i>	20 (83)	149

DZIAŁ 5. AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA

CHAPTER 5. ECONOMIC ACTIVITY

Uwagi do działu	<i>Notes to the chapter . . . . .</i>	x	152
Aktywność ekonomiczna kobiet w wieku 15 lat i więcej według wieku w IV kwartale 2005 r. — na podstawie BAEL	<i>Economic activity of women aged 15 and more by age in IV quarter 2005 — on the LFS basis . . . . .</i>	1 (84)	155
Aktywność ekonomiczna kobiet w wieku 15 lat i więcej według poziomu wykształcenia w IV kwartale 2005 r. — na podstawie BAEL	<i>Economic activity of women aged 15 and more by educational level in IV quarter 2005 — on the LFS basis . . . . .</i>	2 (85)	157
Udział kobiet w pracujących według grup zawodów w IV kwartale 2005 r. — na podstawie BAEL	<i>The share of employed women in employed persons by occupational groups in IV quarter 2005 — on the LFS basis . . . . .</i>	wykres chart	158
Kobiety pracujące w wieku 15 lat i więcej według czasu pracy w IV kwartale 2005 r. — na podstawie BAEL	<i>Employed women aged 15 and more by work time in IV quarter 2005 — on the LFS basis . . . . .</i>	3 (86)	159

	Tabl. Table	Str. Page
Kobiety pracujące w wieku 15 lat i więcej według nietypowego czasu pracy w IV kwartale 2005 r. — na podstawie BAEL	<i>Employed women aged 15 and more by unusual work hours in IV quarter 2005 — on the LFS basis</i>	4 (87) 160
Kobiety biernie zawodowo w wieku 15 lat i więcej według przyczyn bierności w IV kwartale 2005 r. — na podstawie BAEL	<i>Economically inactive women aged 15 and more by reasons of inactivity in IV quarter 2005 — on the LFS basis</i>	5 (88) 161
Aktywność ekonomiczna kobiet w wieku 15 lat i więcej w gospodarstwach domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie w 2002 r.	<i>Economic activity of women aged 15 and more in households with private farm user in agriculture in 2002</i>	6 (89) 161
Aktywność ekonomiczna kobiet niepełnosprawnych w wieku 15 lat i więcej w 2002 r.	<i>Economic activity of disabled women aged 15 and more in 2002</i>	7 (90) 163
Współczynnik aktywności zawodowej według płci — na podstawie BAEL	<i>Activity rate by sex — on the LFS basis</i>	wykres chart 163
Współczynnik aktywności zawodowej według płci, wieku i poziomu wykształcenia w IV kwartale 2005 r. — na podstawie BAEL	<i>Activity rate by sex, age and educational level in IV quarter 2005 — on the LFS basis</i>	8 (91) 164
Współczynnik aktywności zawodowej według płci i województw w IV kwartale 2005 r. — na podstawie BAEL	<i>Activity rate by sex and voivodship in IV quarter 2005 — on the LFS basis</i>	wykres chart 164
Wskaźnik zatrudnienia według płci — na podstawie BAEL	<i>Employment rate by sex — on the LFS basis</i>	wykres chart 165
Wskaźnik zatrudnienia według płci, wieku i poziomu wykształcenia w IV kwartale 2005 r. — na podstawie BAEL	<i>Employment rate by sex, age and educational level in IV quarter 2005 — on the LFS basis</i>	9 (92) 165
Wskaźnik zatrudnienia według płci i województw w IV kwartale 2005 r. — na podstawie BAEL	<i>Employment rate by sex and voivodship in IV quarter 2005 — on the LFS basis</i>	wykres chart 166
Stopa bezrobocia według płci — na podstawie BAEL	<i>Unemployment rate by sex — on the LFS basis</i>	wykres chart 166
Stopa bezrobocia według płci, wieku i poziomu wykształcenia w IV kwartale 2005 r. — na podstawie BAEL	<i>Unemployment rate by sex, age and educational level in IV quarter 2005 — on the LFS basis</i>	10 (93) 167
Stopa bezrobocia według płci i województw w IV kwartale 2005 r. — na podstawie BAEL	<i>Unemployment rate by sex and voivodship in IV quarter 2005 — on the LFS basis</i>	wykres chart 167
Pracujący według płci	<i>Employed persons by sex</i>	wykres chart 168
Kobiety pracujące	<i>Employed women</i>	11 (94) 168
Kobiety — żołnierze zawodowi w Wojsku Polskim i funkcjonariusze w bezpieczeństwie publicznym w 2005 r.	<i>Women — professional soldiers in the Polish Military and functionaries in public safety services in 2005</i>	12 (95) 169
Przedsiębiorstwa osób fizycznych powstałe w latach 2001 i 2005, których właścicielami są kobiety	<i>Enterprises of natural persons established in 2001 and 2005, owned by women</i>	13 (96) 169
Kobiety pracujące według sekcji	<i>Employed women by sections</i>	14 (97) 170
Pracujący według płci i województw w 2005 r.	<i>Employed persons by sex and voivodship in 2005</i>	wykres chart 171
Przyjęcia kobiet do pracy	<i>Women's hires</i>	15 (98) 172
Zwolnienia kobiet z pracy	<i>Women's terminations</i>	16 (99) 173
Kobiety poszkodowane w wypadkach przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)	<i>Women injured in accidents at work (excluding private farms in agriculture)</i>	17 (100) 174
Poszkodowani w wypadkach przy pracy według płci i wieku (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)	<i>Persons injured in accidents at work by sex and age (excluding private farms in agriculture)</i>	wykres chart 175
Wskaźnik wypadkowości według płci (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)	<i>Accident rate by sex (excluding private farms in agriculture)</i>	18 (101) 175

	Tabl. Table	Str. Page
Wskaźnik wypadkowości według płci i województw w 2005 r. (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)	Accident rate by sex and voivodship in 2005 (excluding private farms in agriculture)	wykres chart 175
Kobiety zatrudnione w warunkach zagrożenia	Women working in hazardous conditions	19 (102) 176
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia na 1000 zatrudnionych według płci	Persons working in hazardous conditions per 1000 paid employees by sex	20 (103) 177
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia na 1000 zatrudnionych według płci i województw w 2005 r.	Persons working in hazardous conditions per 1000 paid employees by sex and voivodship in 2005	wykres chart 177
Bezrobotni zarejestrowani według płci	Registered unemployed persons by sex	wykres chart 178
Kobiety bezrobotne zarejestrowane	Registered unemployed women	21 (104) 178
Bezrobotni zarejestrowani według województw w 2005 r.	Registered unemployed persons by voivodship in 2005	22 (105) 179
Kobiety bezrobotne nowo zarejestrowane i wyrejestrowane	Unemployed women newly registered and removed	23 (106) 179
Bezrobotni zarejestrowani według płci, wieku i poziomu wykształcenia	Registered unemployed persons by sex, age and educational level	wykres chart 180
Bezrobotni zarejestrowani według płci, czasu pozostawania bez pracy i stażu pracy	Registered unemployed persons by sex, duration of unemployment and work seniority	24 (107) 181
Bezrobotni według płci i czasu poszukiwania pracy w IV kwartale — na podstawie BAEL	Unemployed persons by sex and duration of job search in IV quarter — on the LFS basis	25 (108) 182
Kobiety pobierające emerytury i renty z tytułu niezdolności do pracy z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych	Women receiving retirement pay and pensions resulting from an inability to work from Social Insurance Fund	26 (109) 183
Emeryci i renciści na 1000 pracujących według płci	Retirees and pensioners per 1000 employed persons by sex	27 (110) 184

DZIAŁ 6. ŹRÓDŁA UTRZYMANIA. DOCHODY. SPOŻYCIE

CHAPTER 6. SOURCE OF MAINTENANCE. INCOMES. CONSUMPTION

Uwagi do działu	Notes to the chapter	x 186
Kobiety według głównego źródła utrzymania	Females by main source of maintenance	1 (111) 189
Kobiety i mężczyźni według głównego źródła utrzymania	Females and males by main source of maintenance	wykres chart 190
Kobiety według głównego źródła utrzymania w 2002 r.	Females by main source of maintenance in 2002	2 (112) 191
Kobiety i mężczyźni według głównego źródła utrzymania i województw w 2002 r.	Females and males by main source of maintenance and voivodship in 2002	wykres chart 192
Kobiety niepełnosprawne według głównego źródła utrzymania w 2002 r.	Disabled females by main source of maintenance in 2002	3 (113) 193
Kobiety i mężczyźni niepełnosprawni według głównego źródła utrzymania w 2002 r.	Disabled females and males by main source of maintenance in 2002	wykres chart 193
Pełnozatrudnieni oraz przeciętne wynagrodzenia brutto według płci za październik	Full-time paid employment and average gross wages and salaries by sex for October	4 (114) 194
Odchylenia względne przeciętnych wynagrodzeń brutto kobiet od przeciętnych wynagrodzeń brutto mężczyzn według grup zawodów wykonywanych za październik	Relative deviations of average women's gross wages and salaries from the average men's gross wages and salaries by performed occupational groups for October	wykres chart 195
Pełnozatrudnieni oraz przeciętne wynagrodzenia brutto według płci i grup zawodów wykonywanych za październik 2004 r.	Full-time paid employment and average gross wages and salaries by sex and performed occupational groups for October 2004	5 (115) 196
Przeciętne wynagrodzenia brutto według płci i sekcji za październik	Average gross wages and salaries by sex and sections for October	6 (116) 197
Pełnozatrudnieni według płci i wysokości wynagrodzenia brutto za październik 2004 r.	Full-time paid employment by sex and by amount of gross wages and salaries for October 2004	7 (117) 198

	Tabl. Table	Str. Page
Najwyższe wynagrodzenia brutto (decyle) w grupach decylowych, wskaźnik maksymalnego wyrównania oraz dominanta według płci za październik 2004 r.	<i>The highest gross wages and salaries (deciles) in decile groups, the maximum equalization rate and dominant by sex for October 2004 . . . . .</i>	8 (118) 200
Przeciętne wynagrodzenia brutto według płci i województw za październik 2004 r.	<i>Average gross wages and salaries by sex and voivodship for October 2004 . . . . .</i>	wykres chart 201
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2005 r.	<i>Average monthly available income per capita in households in 2005 . . . . .</i>	9 (119) 202
Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2005 r.	<i>Average monthly expenditures per capita in households in 2005 . . . . .</i>	10 (120) 203
Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2005 r.	<i>Average monthly per capita consumption of selected foodstuffs of households in 2005 . . . . .</i>	11 (121) 205
Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania w 2005 r.	<i>Households furnished with selected durable goods in 2005 . . . . .</i>	12 (122) 207
Osoby w gospodarstwach domowych zagrożone ubóstwem w 2005 r.	<i>Poverty rates by type of households in 2005 . . . . .</i>	13 (123) 208

DZIAŁ 7. BUDŻET CZASU. TURYSTYKA. SPORT

CHAPTER 7. TIME USE. TOURISM. SPORT

Uwagi do działu	<i>Notes to the chapter . . . . .</i>	x 210
Dobowy budżet czasu kobiet i mężczyzn w wieku 15 lat i więcej	<i>24-hour time use for women and men aged 15 and more . . . . .</i>	1 (124) 211
Uczestnictwo ludności w wieku 15 lat i więcej w kulturze i rozrywce według płci w 2004 r.	<i>Participation of population aged 15 and more in culture and entertainment by sex in 2004 . . . . .</i>	2 (125) 217
Uczestnictwo Polaków w wieku 15 lat i więcej w wyjazdach turystycznych według płci	<i>Participation of Poles aged 15 and more in tourist trips by sex . . . . .</i>	3 (126) 218
Uczestnictwo Polaków w wieku 15 lat i więcej w krajowych wyjazdach turystycznych według płci w 2005 r.	<i>Participation of Poles aged 15 and more in domestic tourist trips by sex in 2005 . . . . .</i>	wykres chart 219
Uczestnictwo Polaków w wieku 15 lat i więcej w wyjazdach turystycznych według płci i województw w 2005 r.	<i>Participation of Poles aged 15 and more in tourist trips by sex and voivodship in 2005 . . . . .</i>	wykres chart 220
Kobiety ćwiczące w klubach sportowych	<i>Females practising in sports clubs . . . . .</i>	4 (127) 221
Ćwiczący w klubach sportowych na 10 tys. ludności według płci i województw w 2004 r.	<i>Persons practising sports in sports clubs per 10 thous. population by sex and voivodship in 2004 . . . . .</i>	wykres chart 222
Udział w igrzyskach olimpijskich i paraolimpijskich zawodników polskich według płci	<i>Participation of Polish competitors by sex in the olympic and paralympic games . . . . .</i>	5 (128) 223
Zdobyte medale na igrzyskach olimpijskich i paraolimpijskich przez zawodników polskich według płci	<i>Medals won by Polish competitors by sex at the olympic and paralympic game . . . . .</i>	6 (129) 224
Zdobyte medale na mistrzostwach świata przez zawodników polskich według płci	<i>Medals won by Polish competitors by sex at the world championship . . . . .</i>	wykres chart 225
Zdobyte medale na mistrzostwach Europy przez zawodników polskich według płci	<i>Medals won by Polish competitors by sex at the European championship . . . . .</i>	wykres chart 225
Zdobyte medale na mistrzostwach świata i Europy przez zawodników polskich według płci	<i>Medals won by Polish competitors by sex at the world and European championship . . . . .</i>	7 (130) 226

DZIAŁ 8. KOBIECY W ORGANACH PRZEDSTAWICIELSKICH

CHAPTER 8. WOMEN IN REPRESENTATIVE ORGANS

Uwagi do działu	<i>Notes to the chapter . . . . .</i>	x 228
Kobiety kandydujące na posłów w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej	<i>Women candidates for deputies in the election to the Sejm of the Republic of Poland . . . . .</i>	1 (131) 229

	Tabl. Table	Str. Page
Posłanki na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej . . .	<i>Women deputies to the Sejm of the Republic of Poland</i>	2 (132) 229
Posłanki pełniące kierownicze funkcje w regulaminowych organach Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej	<i>Women deputies fulfilling managerial functions in statutory bodies of the Sejm of the Republic of Poland</i>	wykres chart 230
Posłanki — członkinie klubów poselskich V kadencji Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w 2005 r.	<i>Women deputies — members of the deputy clubs of the V term of the Sejm of the Republic of Poland in 2005</i>	3 (133) 231
Kobiety kandydujące na senatorów w wyborach do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej	<i>Women candidates for senators in the election to the Senate of the Republic of Poland</i>	4 (134) 231
Kobiety — senatorowie w Senacie Rzeczypospolitej Polskiej	<i>Women — senators in the Senate of the Republic of Poland</i>	5 (135) 232
Kobiety — senatorowie pełniące kierownicze funkcje w regulaminowych organach Senatu Rzeczypospolitej Polskiej	<i>Women senators fulfilling managerial functions in statutory bodies of the Senate of the Republic of Poland</i>	wykres chart 233
Kobiety — senatorowie, członkinie klubów senackich VI kadencji Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w 2005 r.	<i>Women — senators, members of Senate clubs of the VI term of the Senate of the Republic of Poland in 2005</i>	6 (136) 233
Posłanki do Parlamentu Europejskiego w 2004 r.	<i>Women deputies to the European Parliament in 2004</i>	7 (137) 234
Kobiety kandydujące na radnych w wyborach do rad gmin	<i>Women candidates for councillors in the election to gmina councils</i>	8 (138) 234
Kobiety kandydujące na radnych w wyborach do rad gmin według wieku	<i>Women candidates for councillors by age in the election to gmina councils</i>	wykres chart 235
Kobiety kandydujące na radnych w wyborach do rad miast w miastach na prawach powiatu, powiatów i sejmików województw	<i>Women candidates for councillors in the election to city councils in cities with powiat status, powiat councils and voivodship regional councils</i>	9 (139) 236
Radne rad gmin i miast na prawach powiatu	<i>Women councillors of gmina councils and city councils in cities with powiat status</i>	10 (140) 237
Radne rad gmin według województw w 2005 r.	<i>Women councillors of gmina councils by voivodship in 2005</i>	wykres chart 238
Radne rad powiatów i sejmików województw	<i>Women councillors of powiat councils and voivodship regional councils</i>	11 (141) 239
Radne rad powiatów według województw w 2005 r.	<i>Women councillors of powiat councils by voivodship in 2005</i>	wykres chart 240
Radne sejmików województw w 2005 r.	<i>Women councillors of voivodship regional councils in 2005</i>	wykres chart 241
Kobiety kandydujące na wójtów, burmistrzów i prezydentów miast w wyborach bezpośrednich	<i>Women candidates for village mayors, mayors and presidents of cities in direct elections</i>	12 (142) 242
Kobiety — wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast	<i>Women — village mayors, mayors and presidents of cities</i>	13 (143) 242
Kobiety — członkinie zarządów jednostek samorządu terytorialnego	<i>Women — members of local self-government entities boards</i>	14 (144) 243

DZIAŁ 9. PRZEMOC W RODZINIE I PRZESTĘPCZOŚĆ

CHAPTER 9. DOMESTIC VIOLENCE AND CRIME

Uwagi do działu	<i>Notes to the chapter</i>	x 246
Interwencje domowe dotyczące przemocy w rodzinie, sprawcy i ofiary przemocy domowej ustalení przez Policję	<i>Home interventions pertaining to domestic violence, the perpetrators and victims of domestic violence determined by the Police</i>	1 (145) 247
Sprawcy przemocy domowej ustalení przez Policję podczas przeprowadzania interwencji domowych na 10 tys. ludności	<i>Perpetrators of domestic violence determined by the Police during home interventions per 10 thous. population</i>	wykres chart 247
Ofiary przemocy domowej ustalení przez Policję podczas przeprowadzania interwencji domowych na 10 tys. ludności	<i>Victims of domestic violence determined by the Police during home interventions per 10 thous. population</i>	wykres chart 248

	Tabl. Table	Str. Page
Dziewczęta nieletnie i kobiety dorosłe podejrzane o popełnienie czynów karalnych i przestępstw według wieku	<i>Juvenile girls and adult females suspected of punishable acts and crimes by age . . . . .</i>	2 (146) 248
Dziewczęta nieletnie i kobiety dorosłe podejrzane o popełnienie czynów karalnych i przestępstw według rodzajów przestępstw	<i>Juvenile girls and adult females suspected of punishable acts and crimes by type of crime</i>	3 (147) 249
Podejrzani o popełnienie czynów karalnych i przestępstw na 10 tys. ludności według płci i województw	<i>Persons suspected of punishable acts and crimes per 10 thous. population by sex and voivodship</i>	wykres chart 250
Dziewczęta nieletnie, wobec których prawomocnie orzeczono środki wychowawcze, poprawcze lub kary w sądach powszechnych według wieku	<i>Juvenile girls with respect to whom educational or correctional measures or penalties were validly adjudicated by common courts by age . . . . .</i>	4 (148) 251
Kobiety dorosłe skazane prawomocnie przez sądy powszechne za przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego według wieku	<i>Adult females validly sentenced by common courts for crimes prosecuted on the basis of an indictment by age . . . . .</i>	5 (149) 251
Dziewczęta nieletnie, wobec których orzeczono środki wychowawcze, poprawcze lub kary oraz kobiety dorosłe skazane przez sądy powszechne według rodzajów przestępstw	<i>Juvenile girls with respect to whom educational or correctional measures or penalties were adjudicated and adult females sentenced by common courts by type of crimes . . . . .</i>	6 (150) 252
Nieletni, wobec których orzeczono środki wychowawcze, poprawcze lub kary oraz dorośli skazani przez sądy powszechne na 10 tys. ludności według płci i województw	<i>Juveniles with respect to whom educational or correctional measures or penalties were adjudicated and adults sentenced by common courts per 10 thous. population by sex and voivodship</i>	wykres chart 254
Kobiety dorosłe skazane prawomocnie przez sądy powszechne za przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego według rodzaju i wymiaru kary	<i>Adult females validly sentenced by common courts for crimes prosecuted on the basis of an indictment by type of punishment . . . . .</i>	7 (151) 255
Kobiety tymczasowo aresztowane i odbywające kary	<i>Females pretrial detainees and convicts serving punishment . . . . .</i>	8 (152) 255

DZIAŁ 10. KOBIETY W KRAJACH UNII EUROPEJSKIEJ

CHAPTER 10. WOMEN IN THE EUROPEAN UNION COUNTRIES

Uwagi do działu	<i>Notes to the chapter . . . . .</i>	x 258
Dane demograficzne	<i>Demographic data</i>	
Ludność według płci	<i>Population by sex . . . . .</i>	1 (153) 259
Kobiety według wieku	<i>Females by age . . . . .</i>	2 (154) 260
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym według płci w 2005 r.	<i>Non-working age population per 100 persons of working age by sex in 2005 . . . . .</i>	wykres chart 261
Kobiety w wieku 15 lat i więcej według stanu cywilnego w 2005 r.	<i>Females aged 15 and more by marital status in 2005 . . . . .</i>	3 (155) 262
Małżeństwa zawarte na 1000 ludności	<i>Marriages contracted per 1000 population . . . . .</i>	wykres chart 263
Przeciętny wiek nowożeńców w momencie zawarcia pierwszego związku małżeńskiego według płci	<i>Mean age of brides and bridegrooms at first marriage by sex . . . . .</i>	4 (156) 264
Współczynniki reprodukcji ludności	<i>Reproduction rates of population . . . . .</i>	5 (157) 265
Urodzenia żywe	<i>Live births . . . . .</i>	6 (158) 266
Zgony według płci	<i>Deaths by sex . . . . .</i>	7 (159) 267
Zgony na 100 tys. ludności według wybranych przyczyn i płci w 2004 r. — wskaźniki standaryzowane	<i>Selected causes of death per 100 thous. population by sex in 2004 — standardized rates . . . . .</i>	8 (160) 268
Przeciętne dalsze trwanie życia według płci i wieku	<i>Life expectancy by sex and age . . . . .</i>	9 (161) 271

	Tabl. Table	Str. Page
Zdrowie		
Zagrożenia dla zdrowia lub życia	<i>Health or life risk</i>	10 (162) 272
Udział kobiet, które wykonały badanie mammo- grafii w ogólnej liczbie kobiet	<i>Share of females that have done mammography in total number of females — breast cancer scre- ening</i>	wykres chart 273
Legalne zabiegi przerywania ciąży na 1000 ko- biet w wieku 15—49 lat	<i>Legal abortions per 1000 females aged 15—49</i>	11 (163) 273
Zachorowania na nowotwory złośliwe na 100 tys. ludności według płci w 2002 r. — wskaź- niki standaryzowane	<i>Incidence on malignant neoplasms per 100 thous. population by sex in 2002 — standardized rates</i>	12 (164) 274
Zachorowania na AIDS na 1 mln ludności we- dług płci	<i>Incidence of AIDS per 1 mln population by sex</i>	13 (165) 275
Edukacja i nauka	Education and science	
Wykształcenie osób młodych według płci w 2005 r. — na podstawie BAEL	<i>Youth educational attainment level by sex in 2005 — on the LFS basis</i>	14 (166) 276
Osoby młode przerywające kształcenie według płci w 2005 r. — na podstawie BAEL	<i>Early school leavers by sex in 2005 — on the LFS basis</i>	15 (167) 277
Kształcenie ustawiczne dorosłych według płci w 2005 r. — na podstawie BAEL	<i>Life-long learning by sex in 2005 — on the LFS basis</i>	16 (168) 278
Dziewczęta w placówkach wychowania przed- szkolnego w roku szkolnym 2003/04	<i>Females attending pre-primary education establish- ments in 2003/04 school year</i>	17 (169) 279
Uczniowie szkół podstawowych i ponadpod- stawowych według płci w roku szkolnym 2003/04 — na podstawie klasyfikacji ISCED	<i>Pupils and students of primary, secondary and post-secondary schools by sex in 2003/04 school year — according to the ISCED</i>	18 (170) 280
Studenci szkół wyższych według płci w roku szkolnym 2003/04 — na podstawie klasyfikacji ISCED	<i>Students of higher education institutions by sex in 2003/04 school year — according to the ISCED</i>	19 (171) 281
Udział studentów nauk ścisłych w ogólnej liczbie studentów szkół wyższych według płci w roku szkolnym 2003/04 — na podstawie klasyfikacji ISCED	<i>Share of students of exact sciences in total number of students in higher education institutions by sex in 2003/04 school year — according to the ISCED</i>	wykres chart 282
Absolwenci szkół wyższych według płci w 2004 r. — na podstawie klasyfikacji ISCED	<i>Graduates of higher education institutions by sex in 2004 — according to the ISCED</i>	20 (172) 283
Kobiety zatrudnione w działalności badawczej i rozwojowej według grup stanowisk w 2004 r.	<i>Women employed in research and development activity by occupation in 2004</i>	21 (173) 284
Aktywność ekonomiczna	Economic activity	
Kobiety aktywne zawodowo w 2005 r. — na podstawie BAEL	<i>Economically active women in 2005 — on the LFS basis</i>	22 (174) 285
Współczynnik aktywności zawodowej oraz wskaźnik zatrudnienia według płci w 2005 r. — na podstawie BAEL	<i>Activity rate and employment rate by sex in 2005 — on the LFS basis</i>	wykres chart 286
Stopa bezrobocia według płci — na podstawie BAEL	<i>Unemployment rate by sex — on the LFS basis</i>	23 (175) 287
Stopa bezrobocia długookresowego według płci w 2005 r. — na podstawie BAEL	<i>Long-term unemployment rate by sex in 2005 — on the LFS basis</i>	wykres chart 288
Kobiety pracujące według rodzajów działalności — na podstawie BAEL	<i>Employed women by kind of activity — on the LFS basis</i>	24 (176) 289
Kobiety bezrobotne według poziomu wykształ- cenia — na podstawie BAEL	<i>Unemployed women by educational level — on the LFS basis</i>	25 (177) 290
Osoby w wieku 18—59 lat będące członkami gospodarstw domowych, w których nikt nie pracuje w 2005 r. — na podstawie BAEL	<i>Persons aged 18—59 living in jobless households where no-one works in 2005 — on the LFS basis</i>	26 (178) 291

	Tabl. Table	Str. Page
Przeciętny wiek opuszczenia rynku pracy według płci w 2005 r. — na podstawie BAEL	Average exit age from the labour force by sex in 2005 — on the LFS basis	27 (179) 291
Dochody	Income	
Odchylenia względne przeciętnych godzinowych wynagrodzeń brutto kobiet od przeciętnych godzinowych wynagrodzeń brutto mężczyzn w 2005 r.	Relative deviations of women's average gross hourly wages and salaries from men's average gross hourly wages and salaries in 2005	wykres chart 292
Wskaźnik zagrożenia ubóstwem według płci w 2005 r.	At-risk-of-poverty rate by sex in 2005	28 (180) 293
Budżet czasu	Time use	
Przeciętny czas poświęcony na zajęcia i prace domowe przypadający na 1 osobę w wieku 20—74 lata według płci	Average breakdown of household and family care per person aged 20—74 by sex	29 (181) 294
Przeciętny czas wolny przypadający na 1 osobę w wieku 20—74 lata według płci	Average breakdown of free time activities per person aged 20—74 by sex	30 (182) 295
Kobiety w organach przedstawicielskich	Women in representative organs	
Kobiety w parlamentach krajowych	Women in national parliaments	wykres chart 296
Kobiety w Parlamencie Europejskim w 2004 r.	Women in the European Parliament in 2004	31 (183) 297

WYKAZ PUBLIKACJI GUS

Poniżej przedstawiono publikacje zawierające informacje statystyczne uwzględniające dane w podziale według płci; zestawiono je według serii wydawniczych (z określeniem częstotliwości ukazywania się), z tym że w przypadku publikacji ukazujących się raz lub kilka razy w roku wykazano te, które zostały wydane w 2006 r.

Roczniki statystyczne zbiorcze

Mały Rocznik Statystyczny Polski 2006, Warszawa 2006, co roku

Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej 2006, Warszawa 2006, co roku

Rocznik Statystyczny Województw 2006, Warszawa 2006, co roku

Roczniki statystyczne branżowe

Rocznik Demograficzny 2006, Warszawa 2006, co roku

Rocznik Statystyczny Ochrony Zdrowia 1997, Warszawa 1998, co kilka lat

Studia i analizy statystyczne

Budżet czasu ludności I VI 2003—31 V 2004, Warszawa 2005, co kilka lat

Informacje i opracowania statystyczne

Aktywność ekonomiczna ludności Polski, Warszawa 2006, co kwartał

Bezrobocie rejestrowane, Warszawa 2006, co kwartał

Inwalidzi w Polsce w latach 1978—1988, Warszawa 1991, jednorazowo

Kluby sportowe w latach 2001—2002, Warszawa-Rzeszów 2004, co 2 lata

Kultura fizyczna w latach 1990—1998, Warszawa 1999, jednorazowo

Ludność. Stan i struktura w przekroju terytorialnym (stan w dniu: 30 VI, 31 XII), Warszawa 2006, co pół roku

Nauka i technika w 2005 r., Warszawa 2006, co roku

Ochrona zdrowia w gospodarstwach domowych w 2003 r., Warszawa 2004, co kilka lat

Oświata i wychowanie w roku szkolnym 2005/2006, Warszawa 2006, co roku

Podstawowe dane z zakresu ochrony zdrowia w 2005 r., Warszawa 2006, co roku

Popyt na pracę w 2005 r., Warszawa 2006, co roku

LIST OF PUBLICATIONS OF THE CSO

Publications below present statistical information in division by sex. They are compiled according to publishing series (specifying their frequency); however, in case of those published once a year, or a couple of times a year, only publications edited in 2006 were specified.

General statistical yearbooks

Concise Statistical Yearbook of Poland 2006, Warszawa 2006, annual edition

Statistical Yearbook of the Republic of Poland 2006, Warszawa 2006, annual edition

Statistical Yearbook of the Regions — Poland 2006, Warszawa 2006, annual edition

Branch statistical yearbooks

Demographic Yearbook of Poland, Warszawa 2006, annual edition

Rocznik Statystyczny Ochrony Zdrowia 1997 (Health Care Statistical Yearbook 1997), Warszawa 1998, edited every few years

Statistical analyses and studies

Time use survey I VI 2003—31 V 2004, Warszawa 2005, edited every few years

Statistical information and elaborations

Labour force survey in Poland, Warszawa 2006, quarterly edition

Registered unemployment, Warszawa 2006, quarterly edition

Inwalidzi w Polsce w latach 1978—1988 (Disabled persons in Poland in 1978—1988), Warszawa 1991, occasional publication

Kluby sportowe w latach 2001—2002 (Sports clubs in the period 2001—2002), Warszawa-Rzeszów 2004, edited every second year

Kultura fizyczna w latach 1990—1998 (Physical culture in the period between 1990 and 1998), Warszawa 1999, occasional publication

Population. Size and structure by territorial division (as of: June 30, December 31), Warszawa 2006, semi-annual edition

Science and technology in 2005, Warszawa 2006, annual edition

Health care in households in 2003, Warszawa 2004, edited every few years

Oświata i wychowanie w roku szkolnym 2005/2006 (Education in the school year 2005/2006), Warszawa 2006, annual edition

Podstawowe dane z zakresu ochrony zdrowia w 2005 r. (Basic data on health care in 2005), Warszawa 2006, annual edition

Demand for labour in 2005, Warszawa 2006, annual edition

Informacje i opracowania statystyczne (dok.)

- Praca a obowiązki rodzinne w Polsce w 2005 r.*, Warszawa 2006, jednorazowo
- Pracujący w gospodarce narodowej w 2005 r.*, Warszawa 2006, co roku
- Prognoza demograficzna na lata 2003—2030*, Warszawa 2004, co kilka lat
- Stan zdrowia ludności Polski w 1996 r.*, Warszawa 1997, co kilka lat
- Stan zdrowia ludności Polski w 2004 r.*, Warszawa 2006, co kilka lat
- Stan zdrowia ludności Polski w przekroju regionalnym w 1996 r.*, Warszawa 1999, co kilka lat
- Stan zdrowia i potrzeby osób niepełnosprawnych w Polsce w 1996 r.*, Warszawa 1997, jednorazowo
- Struktura wynagrodzeń według zawodów w październiku 2004 r.*, Warszawa 2005, co 2 lata
- Szkoły wyższe i ich finanse w 2005 r.*, Warszawa 2006, co roku
- Trwanie życia w 2005 r.*, Warszawa 2006, co roku
- Turystyka w 2005 r.*, Warszawa 2006, co roku
- Turystyka i wypoczynek w gospodarstwach domowych w 2005 r.*, Warszawa 2006, co 3—5 lat
- Uczestnictwo ludności w kulturze w 2004 r.*, Warszawa 2006, jednorazowo
- Uczestnictwo Polaków w sporcie i rekreacji ruchowej (w okresie I X 1998 r.—30 IX 1999 r.)*, Warszawa 2000, jednorazowo
- Warunki powstawania i działania oraz perspektywy rozwojowe polskich przedsiębiorstw powstałych w latach 2001—2004*, Warszawa 2006, co roku
- Warunki pracy w 2005 r.*, Warszawa 2006, co roku
- Wypadki przy pracy w 2005 r.*, Warszawa 2006, co roku

Narodowy Spis Powszechny

- Ludność. Stan i struktura demograficzno-społeczna*, NSPL i M 2002, Warszawa 2003, jednorazowo
- Osoby niepełnosprawne, ich gospodarstwa domowe oraz rodziny w latach 1988—2002*, NSP 1988 i NSPL i M 2002, Warszawa 2004, jednorazowo
- Osoby niepełnosprawne oraz ich gospodarstwa domowe. Część I. Osoby niepełnosprawne*, NSPL i M 2002, Warszawa 2003, jednorazowo
- Raport z wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002*, Warszawa 2003, jednorazowo

Statistical information and elaborations (cont.)

- Praca a obowiązki rodzinne w Polsce w 2005 r. (Reconciliation between work and family life in Poland in 2005)*, Warszawa 2006, occasional publication
- Employment in national economy in 2005*, Warszawa 2006, annual edition
- Demographic projection of Poland 2003—2030*, Warszawa 2004, edited every few years
- Health population status in Poland in 1996*, Warszawa 1997, edited every few years
- Stan zdrowia ludności Polski w 2004 r. (Health status of population in Poland in 2004)*, Warszawa 2006, edited every few years
- Stan zdrowia ludności Polski w przekroju regionalnym w 1996 r. (Health status of population in Poland by territory in 1996)*, Warszawa 1999, edited every few years
- Health status and needs of disabled in Poland in 1996*, Warszawa 1997, occasional publication
- Structure of wages and salaries by occupation in October 2004*, Warszawa 2005, edited every second year
- Szkoły wyższe i ich finanse w 2005 r. (Higher education institutions and their finance in 2005)*, Warszawa 2006, annual edition
- Life tables of Poland 2005*, Warszawa 2006, annual edition
- Turystyka w 2005 r. (Tourism in 2005)*, Warszawa 2006, annual edition
- Turystyka i wypoczynek w gospodarstwach domowych w 2005 r. (Tourism and recreation in households in 2005)*, Warszawa 2006, edited every third—fifth year
- Uczestnictwo ludności w kulturze w 2004 r. (Cultural participation of Poland's population in 2004)*, Warszawa 2006, occasional publication
- Participation of Poles in sports and physical recreation (between I X 1998 and 30 IX 1999)*, Warszawa 2000, occasional publication
- Warunki powstawania i działania oraz perspektywy rozwojowe polskich przedsiębiorstw powstałych w latach 2001—2004 (Conditions of creation and conducting business activity, and development perspectives of Polish enterprises set up in the years 2001—2004)*, Warszawa 2006, annual edition
- Working conditions in 2005*, Warszawa 2006, annual edition
- Accidents at work in 2005*, Warszawa 2006, annual edition

Population and Housing Census

- Ludność. Stan i struktura demograficzno-społeczna (Population. Size and socio-demographic structure)*, Warszawa 2003, occasional publication
- Osoby niepełnosprawne, ich gospodarstwa domowe oraz rodziny w latach 1988—2002 (Disabled persons and their households and families in 1988—2002)*, Warszawa 2004, occasional publication
- Osoby niepełnosprawne oraz ich gospodarstwa domowe. Część I. Osoby niepełnosprawne (Disabled persons, their households. Part I. Disabled persons)*, Warszawa 2003, occasional publication
- Raport z wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 (Results of the Population and Housing Census' 2002 — Report)*, Warszawa 2003, occasional publication